ETDA

FACULTY OF LAW
THAMMASAT UNIVERSITY

Baker McKenzie.

รายงานสำรวจ
สถานะประเทศไทย
ด้านการดำเนินงานด้านสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค
(Thailand Consumer Digital Rights Status Report)

โดย สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.)

ด้วยความร่วมมือของ
บริษัท เบเคอร์ แอนด์ แม็คเค็นซี่ จำกัด
และ ทีมนักวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้อง
โดย **การสนับสนุนของคณะนิติศาสตร์**
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

28 ตุลาคม 2565

สารบัญ

คำนำ **5**

บทที่ 1 ขอบเขตการจัดทำรายงาน **7**

1.1 เชิงเนื้อหา 7

1.2 เชิงเวลา 8

บทที่ 2 สิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค **9**

2.1 หลักการและเหตุผลความจำเป็นในการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค 9

2.2 กรอบนโยบายในการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน และกรอบแนวคิดจากพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยในเรื่องการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค 12

บทที่ 3 การสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองและการดำเนินงานด้านสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทย โดยอ้างอิงหลักการ 10 ด้านของ ITU Digital Regulation Handbook **17**

3.1 การเข้าถึงและการมีส่วนร่วม (Access and Inclusion) 17

3.2 การเปิดเผยและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency) 51

3.3 ความมั่นคงและความปลอดภัย (Security and Safety) 147

3.4 การคุ้มครองข้อมูลและความเป็นส่วนตัวบนโลกออนไลน์ (Data Protection and Privacy Online) 227

3.5 การแข่งขันและทางเลือก (Competition and Choice) 292

3.6 การใช้ที่เป็นธรรมและกรรมสิทธิ์ที่ชัดเจน (Fair use and Clear Ownership) 332

3.7 การชดใช้ความเสียหายและการจัดการข้อร้องเรียน (Redress and Complaint Handling) 363

3.8 การศึกษาและความตระหนักรู้ในด้านดิจิทัล (Digital Education and Awareness) 397

3.9 กรอบการกำกับดูแล (Regulatory Framework) 411
3.10 การดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ (Responsible Business Practice) 515
ตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ 627
บทที่ 4 ช่องว่างที่เกิดจากการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาเทียบจากหลักการทั้ง 10 ด้านของ ITU Digital Regulation Handbook 752
4.1 ประเด็นท้าทายหลักเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในปัจจุบัน 752
4.2 วิเคราะห์ช่องว่างของสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมาย (Gap analysis) 754
ก. ความพร้อมของผู้บริโภคในการเข้าสู่ยุคดิจิทัล 763
ข. การแข่งขันอย่างเท่าเทียม และทางเลือกของผู้บริโภค 769
ค. การคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเปราะบางจากเนื้อหาและภยันตรายต่าง ๆ ทางออนไลน์ 772
ง. การระงับข้อพิพาท 782
จ. ความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัย 784
ฉ. การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ และกรรมสิทธิ์ในยุคดิจิทัล รวมถึงการควบคุมผู้ประกอบธุรกิจทางออนไลน์ 784
ช. การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ รวมถึงการคุ้มครองและรับรองสิทธิในการแสดงออกทางออนไลน์ 788
ซ. สิทธิมนุษยชน 790
บทที่ 5 การพัฒนาแนวทางการกำกับดูแลทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทย 793
เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทย 793
ก. ความพร้อมของผู้บริโภคในการเข้าสู่ยุคดิจิทัล 793
ข. การแข่งขันอย่างเท่าเทียม และทางเลือกของผู้บริโภค 796

ค. การคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเปราะบางจากเนื้อหาและภยันตรายต่าง ๆ ทางออนไลน์ 798
ง. การระงับข้อพิพาท 804
จ. ความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัย 805
ฉ. การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ และกรรมสิทธิ์ในยุคดิจิทัล รวมถึงการควบคุมผู้ประกอบธุรกิจทางออนไลน์ 806
ช. การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ รวมถึงการคุ้มครองและรับรองสิทธิในการแสดงออกทางออนไลน์ 808
ซ. สิทธิมนุษยชน 810
นิยามศัพท์ 812

คำนำ

ในปัจจุบัน การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์หรือธุรกรรมออนไลน์ ตลอดจนบริการและแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ ได้มีการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนไทยในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล การค้นหาข้อมูล การทำธุรกรรมทางการเงิน การซื้อขายสินค้าและบริการ และการมีปฏิสัมพันธ์บนสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะในช่วงสองปีที่ผ่านมาที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่เร่งการเจริญเติบโตและการพัฒนาของโลกดิจิทัล โดยจากผลการสำรวจจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกพบว่า ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกเพิ่มสูงขึ้นจาก 2.14 พันล้านคนเป็นเกือบ 4.9 พันล้านคนทั่วโลก หรือกล่าวได้ว่ามากกว่า 6 ใน 10 คนทั่วโลกใช้อินเทอร์เน็ตเมื่อสิ้นปี 2564 นอกจากนี้ จากผลการสำรวจปี 2563 ระบุว่าคนไทยใช้อินเทอร์เน็ตสูงถึงเกือบ 50 ล้านคน กล่าวคือโดยประมาณ 75 เปอร์เซ็นต์ของประชากรไทยทั้งหมด[1] และจากการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2564[2] พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีการใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยต่อวันถึง 10 ชั่วโมง 36 นาที ดังนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าสังคมไทยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโลกดิจิทัลมากมาย โดยเฉพาะจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 และแนวโน้มที่เกิดจากสถานการณ์ดังกล่าวได้ก่อให้เกิดมีพฤติกรรมใหม่ ๆ ทั้งรูปแบบของการซื้อสินค้าและการชำระค่าบริการต่าง ๆ ออนไลน์ หรือการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์ที่ผู้บริโภคไทยอาจเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองไปอย่างถาวรหลังจากที่เริ่มคุ้นเคยกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตและได้ตระหนักถึงความสะดวกสบายที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ดี แม้การทำกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตอาจดูมีแนวโน้มไปในทิศทางที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ก็ไม่ได้เป็นสิ่งที่ยืนยันถึงความเชื่อมั่นอย่างเต็มร้อยเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งนี้ อาจเห็นได้จากผลสำรวจเรื่องปัญหาที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ตที่ผู้ใช้งานพบเจอ เช่น ความล่าช้าในการเชื่อมต่อหรือใช้อินเทอร์เน็ต ความไม่มั่นใจว่าข้อมูลที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ตเชื่อถือได้หรือไม่ การให้บริการอินเทอร์เน็ตยังไม่ทั่วถึง และการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตยากหรือหลุดบ่อย รวมไปถึงปัญหาทั่วไปที่พบเจอจากกิจกรรมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น ประเด็นซื้อสินค้าออนไลน์แล้วเกิดปัญหาสินค้าไม่ตรงตามที่สั่ง ไม่ตรงตามข้อมูลที่แสดงในหน้าเว็บไซต์ อวดอ้างสรรพคุณเกินจริง ประเด็นสินค้าที่ได้รับเกิดความเสียหาย ค่าขนส่งแพง สินค้าไม่ได้มาตรฐานหรือไม่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล ประเด็นเรื่องความไม่เชื่อมั่นในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ และประเด็นความกังวลเรื่องการถูกหลอกลวงกรณีการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์[3]

การสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้ใช้งานและผู้ทำกิจกรรมต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกภาคส่วนควรร่วมกันผลักดันและส่งเสริมเพื่อการ

[1] รายงานผลการสำรวจข้อมูลอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ link

[2] ผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2564 หรือ Thailand Internet User Behavior 2021 โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ link

[3] ข่าวเรื่อง ETDA เผยโควิด-19 เป็นเหตุสังเกตได้ Gen Z ใช้เน็ตสูงสุด ปีแรก ชนะ Gen Y แชมป์ 6 สมัย โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ link

เจริญเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัล โดยเฉพาะเมื่อในปัจจุบัน ผู้บริโภคเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างและการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งเป็นทรัพยากรอันล้ำค่าของทุกภาคส่วน และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยผลักดันการพัฒนาและการเติบโตของกิจกรรมบนโลกดิจิทัล อย่างไรก็ดี ด้วยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วก็อาจทำให้ผู้บริโภคตกอยู่ในภาวะที่ขาดความชัดเจนในเรื่องกิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังบ้านเกี่ยวกับบริการและแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ รวมไปถึงอาจขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในการที่จะตัดสินใจในการดำเนินการใด ๆ ที่สำคัญบนโลกดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับตน ในการนี้ การทำการศึกษาถึงสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้บริโภคโดยเฉพาะเรื่องสิทธิที่ผู้บริโภคพึงมีในโลกดิจิทัล ย่อมจะส่งผลดีในการดูแลคุ้มครองผู้บริโภคอย่างเหมาะสม เสริมสร้างความเชื่อมั่นในผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัลและบริการที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้บริโภค และสนับสนุนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (“สพธอ.”) ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย เพื่อให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนามาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีความมั่นคงปลอดภัย น่าเชื่อถือ และมีการดูแลคุ้มครองผู้บริโภคอย่างเหมาะสม และเพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดรับกับการเปลี่ยนแปลงยุคสมัยใหม่ จึงได้จัดให้มีการทำการศึกษาและจัดทำรายงานในเบื้องต้นเกี่ยวกับการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองและการรักษาสิทธิทางดิจิทัลของผู้บริโภคสินค้าและบริการดิจิทัลในประเทศไทย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดเตรียมกฎหมายหรือมาตรการในการกำกับดูแลที่เหมาะสม โปร่งใส เป็นธรรม และยึดความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ รวมทั้งเพื่อช่วยผลักดันและสนับสนุนให้สังคมไทยให้ก้าวเข้าสู่โลกดิจิทัลได้อย่างมีความเชื่อมั่นและมีประสิทธิภาพ และรองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในอนาคต

ชัยชนะ มิตรพันธ์
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

บทที่ 1 ขอบเขตการจัดทำรายงาน

1.1 เชิงเนื้อหา

การจัดทำเอกสารรายงานฉบับนี้ทำขึ้นภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองและการดำเนินงานด้านสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กฎหมายแข่งขันทางการค้า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัลและไซเบอร์ และ กฎหมายโทรคมนาคม โดยอ้างอิงหลักการ 10 ด้านของ ITU Digital Regulation Handbook เกี่ยวกับสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค เพื่อพิจารณาว่ามีช่องว่างของการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองด้านสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยในปัจจุบันหรือไม่อย่างไร เมื่อพิจารณาเทียบกับหลักการ 10 ด้านของ ITU Digital Regulation Handbook

รายชื่อการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ที่ทำการศึกษา มีดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
2. ประมวลกฎหมายอาญา
3. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
4. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
5. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
6. พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558
7. พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560
8. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544
9. พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560
10. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562
11. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562

12. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
13. พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545
14. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
15. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
16. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
17. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535
18. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
19. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537
20. พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498
21. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551
22. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
23. พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540
24. พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544
25. พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2562
26. พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562
27. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553
28. พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518
29. ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ...
30. ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ. ....

1.2 เชิงเวลา

ร่างเอกสารฉบับนี้ได้รับการจัดเตรียมขึ้นระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 จนถึงวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2565

บทที่ 2 สิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค

2.1 หลักการและเหตุผลความจำเป็นในการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค

เทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญและกลายเป็นศูนย์กลางของชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงวิถีการใช้ชีวิต การทำงาน การพักผ่อน และการสร้างโอกาสใหม่หลายประการเพื่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจที่สำคัญ[4] เช่น การคิดค้นรูปแบบธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ และบริการรูปแบบใหม่[5] ซึ่งการเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital Transformation) อาจอยู่ในแง่ของการเปลี่ยนแปลงหรือทำให้ผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนการผลิต วิธีการโฆษณาหรือการกระจายสินค้า การทำธุรกรรม และแนวทางในการสื่อสาร อยู่ในรูปแบบดิจิทัล (Digitization) ซึ่งไม่ว่าพิจารณาในแง่มุมใด ผู้บริโภคก็เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลนี้ทั้งสิ้น[6]

ในทศวรรษที่ผ่านมาเราได้เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยยะสำคัญของพฤติกรรมผู้บริโภคกับบริการดิจิทัล รวมถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของตลาดที่ข้อมูลได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างยิ่ง[7] เนื่องจากข้อมูลได้กลายเป็นสิ่งที่มีมูลค่ามาก หรืออาจกล่าวได้ว่า ข้อมูลเปรียบเสมือนน้ำมันในยุคปัจจุบัน[8] โดยสังคมและเศรษฐกิจในรูปแบบดิจิทัล (Digitization) ได้ก่อให้เกิดการสร้างข้อมูลในปริมาณมหาศาล ซึ่งถูกขับเคลื่อนโดยการเชื่อมโยงกันระหว่างผู้คนกับสิ่งของที่มีปริมาณมากและมีความรวดเร็วขึ้นเรื่อย ๆ โดยสิ่งของต่าง ๆ ก็ถูกพัฒนาให้กลายเป็นอุปกรณ์ "อัจฉริยะ" ที่สามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตเพื่อส่งและรับข้อมูลได้ และเมื่อปริมาณของข้อมูลที่เกิดขึ้นต่อวันมีจำนวนมหาศาล จึงทำให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อช่วยกลั่นกรองข้อมูล และสร้างคุณค่าจากข้อมูลที่รวบรวมและนำมาวิเคราะห์ เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) และ Big data[9]

แม้ว่าการเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัลและการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่องจะสร้างโอกาสและทางเลือกที่มากขึ้นให้แก่ผู้คน รวมถึงโอกาสใหม่ ๆ สำหรับ

[4] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for all (3.1 Introduction), Page 51
[5] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Foreword
[6] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.1 Introduction to Digital Consumer Rights), Page 72
[7] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.1 Introduction to Digital Consumer Rights), Page 81
[8] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.1 Introduction), Page 98
[9] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 7 Regulatory Responses to Evolving Technologies (7.1 Introduction), Page 141

การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม[10] การเปลี่ยนแปลงรูปแบบขั้นตอนการทำงาน รวมถึงสร้างเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงานของทั้งภาคธุรกิจและภาครัฐ[11] แต่เทคโนโลยีดิจิทัลก็ได้เปลี่ยนแปลงลักษณะของการบริโภคของผู้บริโภคเช่นเดียวกัน เนื่องจากข้อมูลได้กลายเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity) ที่สำคัญ โดยที่ผู้บริโภคจำนวนไม่น้อยยังไม่ตระหนักถึงคุณค่าของข้อมูลของตน รวมถึงเรื่องความเป็นส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลและสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน[12] ทั้งนี้ การที่ผู้ให้บริการมีการเก็บข้อมูลจากผู้ใช้งานในปริมาณและประเภทที่เพิ่มมากขึ้นผ่านการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างแพร่หลายอาจก่อให้เกิดความกังวลที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในเรื่องของความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย อย่างไรก็ดี การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภคนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่จำเป็นสำหรับการก่อให้เกิดและคงไว้ซึ่งเศรษฐกิจที่ถูกขับเคลื่อนโดยข้อมูล (Data-Driven Economy) อันมีความปลอดภัยและเป็นประโยชน์[13]

ความจำเป็นในการเสริมสร้างความแข็งแกร่ง (Empower) แก่ผู้บริโภคและการคุ้มครองผู้บริโภคนั้น นอกจากจะเกิดจากรูปแบบที่หลากหลายของบริการในโลกดิจิทัลที่นำไปสู่ความเสี่ยงและความท้าท้ายใหม่ ๆ แล้ว[14] ในการทำธุรกรรมเกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้บริโภคไม่อาจตรวจสอบผลิตภัณฑ์หรือบริการที่จะซื้อได้ก่อนจนกว่าจะได้ทำธุรกรรมนั้น รวมถึงกลยุทธ์การตลาดหรือเทคนิคการขาย อย่างเช่น ข้อเสนอที่มี "ครั้งเดียวเท่านั้น" หรือเงื่อนไขที่ให้ทำการลงทะเบียนเพื่อแลกกับสิทธิประโยชน์ เหล่านี้อาจทำให้ผู้บริโภคต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของการตลาดหรือเทคนิคการขายที่กดดันในขณะทำการตัดสินใจต่าง ๆ[15] ประกอบกับข้อกำหนดและเงื่อนไข (Terms and Conditions) ที่มีความยาวเกินสมควร ที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่อ่านเช่นกัน[16][17] รวมไปถึงการที่ผู้บริโภคอาจอยู่ในตำแหน่งที่เสียเปรียบในเชิงเศรษฐกิจและมีอำนาจต่อรองที่ต่ำกว่า หรือระดับการศึกษาที่ไม่เท่าเทียม[18] ดังนี้ ผู้บริโภคจึงจำเป็นจะต้องสามารถเข้าถึงบริการดิจิทัลที่เชื่อถือได้ และมีความเชื่อมั่นว่าบริการดิจิทัลเหล่านั้นมีความปลอดภัยและเป็นธรรม เพื่อให้เกิดการคุ้มครองและสนับสนุนประโยชน์ของเศรษฐกิจดิจิทัลในโลก[19]

---

[10] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for all (3.1 Introduction), Page 51
[11] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for All (3.1 Introduction), Page 51
[12] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 11
[13] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.1 Introduction to Digital Consumer Rights), Page 81
[14] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.1 Introduction to Digital Consumer Rights), Page 73
[15] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.1 Introduction to Digital Consumer Rights), Page 78
[16] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 2 Competition and Econimics (2.2 Regulation in the Digital Era), Page 31
[17] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific Consumer Issues), Page 85
[18] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 6
[19] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 7

ดังนั้น ปัญหาและความกังวลของผู้บริโภคทั้งหลายจำต้องได้รับการแก้ไข รวมถึงการรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่เป็นส่วนสำคัญที่สุดสำหรับเศรษฐกิจดิจิทัลที่เป็นธรรมและเท่าเทียมอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจต่อผู้คนทั่วโลก เช่น การคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในการเข้าถึงบริการดิจิทัลที่เชื่อถือได้[20] สิทธิในการได้รับการศึกษา และสิทธิในเสรีภาพในการแสดงออก เป็นต้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่ผู้บริโภคในขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเบื้องหลัง และเพื่อให้ผู้บริโภคตัดสินใจได้อย่างมั่นใจ และมั่นใจในทางที่ตนได้เลือก รวมถึงเพื่อก่อให้เกิดความเชื่อมั่น และสร้างโลกดิจิทัลที่การเข้าถึง โอกาส การมีส่วนร่วม และนวัตกรรมในเทคโนโลยีดิจิทัลเฟื่องฟูสำหรับทุกคน[21]

[20] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 7

[21] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 3

2.2 กรอบนโยบายในการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน และกรอบแนวคิดจากพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยในเรื่องการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค

ในยุคที่ปัจจัยด้านดิจิทัลได้กลายเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตของผู้คนและการประกอบธุรกิจในภาพรวม และนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยยะสำคัญต่อระบบสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ย่อมทำให้เกิดการพัฒนาแนวความคิด แนวปฏิบัติ กรอบนโยบาย ไปจนถึงกฎเกณฑ์ และกฎหมาย ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศเพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และนำมาซึ่งความร่วมมือและการจัดทำพันธกรณีระหว่างประเทศในจำนวนที่มากขึ้นกว่าในอดีต โดยเฉพาะเมื่อต้องเผชิญกับปัญหารูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัล โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค เช่น ปัญหาจากการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รูปแบบของภัยคุกคามทางออนไลน์ที่หลากหลาย ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี เนื้อหาทางออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม การขาดความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล ฯลฯ

จากการศึกษาเบื้องต้นในเรื่องพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคในยุคดิจิทัลที่เริ่มเข้ามามีบทบาทในประเทศไทย เช่น **สนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก** (WIPO Copyright Treaty) หรือเรียกอีกชื่อว่า Internet Treaty[22][23] ที่กำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศอันมุ่งหมายในการป้องกันการเข้าถึงและการใช้งานอันมีลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายดิจิทัลอื่นโดยมิได้รับอนุญาต (Unauthorized) และคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ เช่น รูปถ่ายหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์[24] หรือ**สนธิสัญญามาร์ราเคชเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้วสำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์** (Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons who are Blind, Visually Impaired or Otherwise Print Disabled) ที่กำหนดข้อจำกัดและข้อยกเว้นเพื่อประโยชน์ของผู้พิการทางสายตา ซึ่งขอบเขตของประโยชน์สำหรับผู้พิการดังกล่าวก็ยังรวมถึงขอบเขตของการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณา (Published) หรือทำให้เป็นสาธารณะ (Made publicly available) ในรูปแบบดิจิทัลด้วย เช่น งานที่ได้เปิดเผยผ่านทางสื่อต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงหนังสือเสียง (Audio books) หรือ**ข้อบังคับโทรคมนาคมระหว่างประเทศ** (International Telecommunication Regulations : ITRs) ต่าง ๆ ที่ถูกปรับปรุงและพัฒนาหลักการเกี่ยวกับการโทรคมนาคมให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล เช่น ส่งเสริมให้เกิดความมีประสิทธิภาพ และการมีอยู่ (Availability) ของบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ รวมไปถึงการประกันความเท่าเทียมในการเข้าถึงบริการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ เช่น การกำหนดให้รัฐสมาชิกควรที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าถึง บริการโทรคมนาคม

[22] Contracting Parties of WIPO Copyright Treaty, link
[23] ดีเดย์ 23 ส.ค. เริ่มใช้กฎหมายลิขสิทธิ์ฉบับใหม่, ฐานเศรษฐกิจ, link
[24] WIPO Internet Treaties, link

ระหว่างประเทศสำหรับผู้พิการ เป็นต้น[25][26] หรือ**ความตกลงว่าด้วยสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ** (Information Technology Agreement) ซึ่งกำหนดหน้าที่ในการกำจัดภาษีศุลกากรสำหรับผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ระบุไว้ในความตกลง ซึ่งจะทำให้ราคาของผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศลดต่ำลง และส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศได้มากยิ่งขึ้น[27][28][29] หรือ**ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค** (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) ที่แม้วัตถุประสงค์หลักของความตกลงนี้จะเป็นเชิงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ แต่ก็มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคทางออนไลน์ เช่น การคุ้มครองผู้บริโภคในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในความตกลงดังกล่าว[30][31][32] หรือ**ความตกลงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน** (ASEAN Agreement on Electronic Commerce) ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักการด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค เช่น การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมถึงการกำหนดให้รัฐสมาชิกสนับสนุนการใช้การระงับข้อพิพาททางเลือกเพื่ออำนวยความสะดวกการระงับข้อเรียกร้องเหนือธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น[33][34] หรือ**ปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ในสื่อออนไลน์** (Declaration on the Protection of Children from all Forms of Online Exploitation and Abuse in ASEAN) ซึ่งสมาชิกอาเซียนร่วมกันรับรอง และให้คำมั่นสัญญา (Commit) ในการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์และการละเมิดทางออนไลน์ในทุกรูปแบบ เช่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเก็บข้อมูล การเฝ้าดู (Monitoring) การแจ้ง (Reporting) และกลไกการส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ (Referral mechanisms) ผ่านทางสายด่วนในการแจ้งเนื้อหาออนไลน์ที่สงสัยว่าผิดกฎหมาย ซึ่งรวมถึงเนื้อหาเกี่ยวกับการละเมิดทางเพศเด็ก (Child sexual abuse)[35][36][37]

---

[25] Administrative Regulations Collection, ITU, link
[26] รายงาน: ITU จะกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต ไทยควรมีท่าทีอย่างไร, ประชาไท, link
[27] Information Technology Agreement: Introduction, the World Trade Organization, link
[28] 20 Years of the Information Technology Agreement: Boosting trade, innovation and digital connectivity, the World Trade Organization, link
[29] The Expansion of the Information Technology Agreement: An Economic Assessment, the European Commission, link
[30] Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) agreement to enter into force on 1 January 2022, the ASEAN Secretariat, link
[31] Understanding the Regional Comprehensive Economic Partnership Agreement (RCEP): What does the RCEP mean to businesses?, BakerMcKenzie, link
[32] 'พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์' ตามความตกลง RCEP, กรุงเทพธุรกิจ, link
[33] ASEAN Agreement on Electronic Commerce, link
[34] ASEAN Agreement on Electronic Commerce officially enters into force, the ASEAN Secretariat, link
[35] Declaration on the Protection of Children from all Forms of Online Exploitation and Abuse in ASEAN, link
[36] Legislating for the Digital Age: Global Guide on Improving Legislative Frameworks to Protect Children from Online Sexual Exploitation and Abuse by the UNICEF, Page 8 - 9, link
[37] พม. จับมือ UNICEF และภาคีเครือข่าย จัดประชุมภูมิภาคอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองเด็กออนไลน์ (ASEAN Regional Forum on Child Online Protection), สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล, link

โดยนอกจากพัฒนาการในระดับระหว่างประเทศแล้ว การเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัลก็ยังส่งผลให้เกิดพัฒนาการทางด้านกรอบแนวความคิด กฎเกณฑ์ กฎหมาย และที่เห็นได้ชัดคือนโยบายที่ภาครัฐได้จัดทำเพื่อเป็นกรอบสำหรับการปฏิบัติงาน และเป็นทิศทางการพัฒนาสำหรับประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงแนวทางในการพัฒนากฎหมายและกฎเกณฑ์เพื่อให้มีความเป็นพลวัต และเหมาะสมต่อลักษณะและสภาพของยุคดิจิทัล ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศสามารถพัฒนาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล ควบคู่ไปกับการคุ้มครองสิทธิของประชาชนเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการบริโภคสินค้าและบริการ หรือลักษณะของการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ที่เปลี่ยนมาอยู่ในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น

จากการพิจารณาและศึกษาเบื้องต้นในเรื่องกรอบนโยบายในการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันพบว่ามีการแบ่งแผนออกเป็น 3 ระดับ โดยแผนระดับที่ 1 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อันเป็นกรอบนโยบายระดับใหญ่ที่สุดสำหรับการจัดทำแผนในระดับอื่น ๆ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน[38] ซึ่งประเด็นด้านดิจิทัลได้มีการกล่าวถึงในยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยมีแนวคิดที่จะ "ปรับปัจจุบัน" ผ่านการพัฒนาเทคโนโลยี และดิจิทัล รวมถึงสร้างอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ หรือยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม เช่น การพัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีในภูมิภาค เป็นต้น[39] แผนระดับต่อมาคือแผนระดับที่ 2 ซึ่งมีทั้งหมด 4 แผนหลัก ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)[40] แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ[41] แผนการปฏิรูปประเทศ[42] และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565)[43] ซึ่งเป็นระดับของแผนที่กำหนดรายละเอียดให้มีความชัดเจน และสร้างความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีหลักการที่เกี่ยวข้องกับด้านดิจิทัล เช่น หมุดหมายการพัฒนาที่ 6 เพื่อที่ไทยจะเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน หรือหมุดหมายที่ 13 เพื่อที่ไทยจะมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หรือการกำหนดแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลทั้งในส่วนของโครงข่ายสื่อสารหลักภายในประเทศและโครงข่ายบรอดแบรนด์ความเร็วสูง และมาตรการและแนวปฏิบัติสำหรับผู้ให้บริการในการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับบริการ ภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (7) ประเด็น

[38] ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา), link
[39] ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 (ฉบับย่อ), หน้า 6 - 7, link
[40] ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566 - 2570, link
[41] แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 เล่ม, link
[42] แผนการปฏิรูปประเทศ, link
[43] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562-2565), link

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสจิกส์ และดิจิทัล[44] เป็นต้น และแผนระดับสุดท้าย คือแผนระดับที่ 3 อันเป็นแผนที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนให้วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแผนงานตามแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 บรรลุผล[45]

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในมุมของยุคดิจิทัล จะเห็นได้ว่ารายละเอียดตามแผนระดับที่ 3 อันจะกล่าวต่อไปนั้น ได้กำหนดรายละเอียดเนื้อหาที่มาส่งเสริมแผนระดับที่ 1 และระดับที่ 2 อันมีแผนงานที่ละเอียดและเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยแผนระดับที่ 3 ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค เช่น **นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580)** อันเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลของประเทศไทย และมุ่งปรับเปลี่ยนประเทศไทยไปสู่ยุคดิจิทัล เช่น การสร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียมด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อดิจิทัลอย่างเท่าเทียม[46] หรือ**แผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570** ซึ่งในแผนมีการกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ เช่น การพัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ มาตรการ และกลไกที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ทันสมัย รวมทั้งพัฒนานโยบาย แผน กรอบแนวทางและความร่วมมือทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ภายใต้ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมั่นคงปลอดภัย สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ[47] หรือ**แผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564 - 2565** ที่มีการกล่าวถึงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ต่าง ๆ อันมุ่งต่อยอดและยกระดับการสร้างสภาพแวดล้อมที่รองรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นคงปลอดภัยเพื่อรองรับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ แก่ประชาชนให้สามารถเปลี่ยนผ่านสู่การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างเท่าทันสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก[48] หรือ**ร่างแผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทยระยะ 6 ปี (พ.ศ. 2565 – 2570)** ซึ่งเป็นแผนที่จัดทำเพื่อเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ และเป็นแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ที่นอกจากจะช่วยส่งเสริมมิติด้านเศรษฐกิจแล้ว ก็ยังช่วยพัฒนาในมิติอื่น ๆ เช่น ด้านสังคม การลดความเหลื่อมล้ำ หรือการสร้างความมั่นคงปลอดภัย เป็นต้น[49][50][51] หรือ**แผน**

[44] แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (7) ประเด็น โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสจิกส์ และดิจิทัล (พ.ศ. 2561 - 2580), link
[45] แผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐดิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570, หน้า 1, link
[46] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 15, link
[47] แผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐดิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570, หน้า 139 -142, link
[48] แผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564 - 2565, หน้า 4 - 6, link
[49] เนคเทค สวทช. นำเสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติ ในเวที eGovernment Forum 2022, link
[50] แผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐดิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570, link
[51] ครม. ผ่าน (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทยระยะ 6 ปี (พ.ศ. 2565 – 2570), ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, link

ระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 – 2565) ที่เป็นกรอบแนวทางพื้นฐานในการปฏิบัติงานแก่ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกัน บรรเทา และแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลจากการประกอบธุรกิจ[52]

โดยเมื่อพิจารณาเบื้องต้นถึงเนื้อหาและรายละเอียดของแผนต่าง ๆ ข้างต้น โดยเฉพาะแผนระดับที่ 3 เช่น นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อันเป็นแผนของหน่วยงานกำกับดูแลที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงแล้ว ก็จะพบรายละเอียดที่มีทิศทางเช่นเดียวกับความพยายามในการส่งเสริมสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคของ ITU เช่น การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างความตระหนักรู้ หรือประเด็นเรื่องความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งหากมีการดำเนินการตามกรอบนโยบายต่าง ๆ เหล่านี้ ย่อมช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคทั้ง 10 ด้านที่ปรากฏใน ITU Digital Regulation Handbook

[52] แผนระดับชาติว่าธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 – 2565), link

บทที่ 3 การสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองและการดำเนินงานด้านสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทย โดยอ้างอิงหลักการ 10 ด้านของ ITU Digital Regulation Handbook

3.1 การเข้าถึงและการมีส่วนร่วม (Access and Inclusion)

(ก) <u>ลักษณะโดยทั่วไปของหลักการ</u>

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต เช่น การเข้าถึงข้อมูลและข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร การเข้าถึงบริการจากภาคเอกชนหรือภาครัฐที่อำนวยความสะดวกผ่านการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม การเติบโตหรือการขยายปริมาณผู้ใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันยังถูกจำกัดอยู่ด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น การที่ผู้บริโภคไม่สามารถสรรหาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้ การขาดการเชื่อมต่อที่มีคุณภาพในพื้นที่ห่างไกล หรือการปราศจากโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการให้บริการหรือการให้เข้าถึงโลกอินเทอร์เน็ต ดังนั้น การประกันสิทธิขั้นพื้นฐานเพื่อให้บุคคลทุกคนสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วม (Access and Inclusion) ในบริการอิเล็กทรอนิกส์ โครงข่ายอินเทอร์เน็ต หรือโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยปราศจากข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่สำคัญจึงเป็นสิ่งจำเป็น[53]

[53] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for all (3.1 Introduction), Page 51

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	พลเมือง (Citizens)
3.1 การเข้าถึงและการมีส่วนร่วม (Access and Inclusion)	
• การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้ (Affordable access and devices)	• อิสรภาพจากการคุกคามทางออนไลน์ (Freedom from online harassment)
• การเชื่อมต่อที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ (Quality, reliable connection)	• ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม (Equality and inclusion)
• เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (Relevant content)	• เสรีภาพในการสมาคม (Freedom of association)
• สิทธิในการใช้อินเทอร์เน็ตสาธารณะที่ไม่จำกัดปริมาณการใช้ข้อมูล (Right to cap-free Internet)	• เครือข่ายเปิด (Open networks)
• โครงสร้างพื้นฐานสำหรับพื้นที่ห่างไกล (Infrastructure for remote areas)	

โดย ITU Digital Regulation Handbook ได้แบ่งหลักการนี้ออกเป็น 9 หัวข้อย่อยตามตารางด้านบน และมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

(1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้ (Affordable access and devices)

การเชื่อมต่อที่มีราคาสูงอาจเป็นอุปสรรคในการใช้งานการเชื่อมต่อของผู้บริโภค แม้ว่าการเชื่อมต่อนั้นจะมีอยู่และสามารถใช้งานได้ กล่าวคือ ความสามารถในการซื้อบริการอินเทอร์เน็ตนั้นอาจเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงโลกออนไลน์ของผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้บริโภคในพื้นที่ชนบท ซึ่งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิค เป็นภูมิภาคที่แถบความถี่กว้าง (Broadband) ที่มีราคาแพงที่สุดเป็นอันดับที่สองรองจากประเทศในแถบทวีปแอฟริกา อย่างเช่นในประเทศฟีจี ประเทศปากีสถาน และประเทศฟิลิปปินส์ ที่ค่าบริการสมัครอินเทอร์เน็ตยังคงมีราคาสูงมากเมื่อเทียบกับค่าจ้างรายเดือนของประชากร[54] ทั้งนี้ ในการจัดการกับประเด็นนี้ ควรมีการส่งเสริมให้มีนโยบายต่าง ๆ การสนับสนุนทางการเงิน และแผนการชำระเงินแบบเจาะจงเป้าหมายซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อการเพิ่มความสามารถในการซื้อหาบริการอินเทอร์เน็ต บริการดิจิทัลและอุปกรณ์ของผู้ใช้งานสำหรับประชากรที่เปราะบาง[55] รวมไปถึงการสนับสนุนจุดเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในที่สาธารณะ ที่ทำให้การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือมีราคาที่ไม่สูงก็เป็นนโยบายที่ได้รับการดำเนินการในหลายประเทศสำหรับการเสนอบริการที่สามารถซื้อหาได้สำหรับปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มที่เปราะบาง[56]

---

[54] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 17

[55] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for All (3.3 Policies to promote universal access to broadband and digital services), Page 59-60

[56] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for All (3.3 Policies to promote universal access to broadband and digital services), Page 60-61

(2) การเชื่อมต่อที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ (Quality, reliable connection)

นอกจากการมีอยู่และราคาของบริการที่อาจกระทบการเข้าถึงบริการแล้ว การเข้าถึงบริการยังอาจถูกกระทบโดยความเชื่อถือได้ของการบริการดังกล่าว[57] กล่าวคือ นอกจากผู้บริโภคควรที่จะเข้าถึงการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่สามารถซื้อหาได้แล้ว การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตนั้นยังต้องมีความเสถียรและมีคุณภาพด้วยเพื่อที่จะทำให้ผู้บริโภคได้รับโอกาสและใช้ประโยชน์จากโอกาสของเศรษฐกิจดิจิทัลได้อย่างแท้จริง[58] รวมถึงการเข้าถึงด้านดิจิทัลในโรงเรียน ห้องสมุด ที่ทำการไปรษณีย์และเครือข่ายสัญญาณเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย (Wi-Fi) สาธารณะที่ต้องประกันความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยด้วย[59]

(3) เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (Relevant content)

ปัจจัยสำคัญหนึ่งในนโยบายการเข้าถึงอย่างทั่วถึง (Universal Access) ยุคใหม่คือการขับเคลื่อนความต้องการการเชื่อมต่อกัน (Connectivity) ผ่านการสนับสนุนเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง โดยนอกจากการทำให้ผู้ใช้เข้าสู่เนื้อหาได้ผ่านการมอบการเชื่อมต่อแก่ผู้ใช้แล้ว นโยบายการเข้าถึงอย่างทั่วถึงที่มุ่งไปข้างหน้า (Forward-looking) ก็ควรที่จะพิจารณาความจำเป็นในการทำให้โลกออนไลน์ที่เชื่อมต่อกันมีความเกี่ยวข้องสำหรับผู้ใช้เพื่อที่ผู้ใช้จะสามารถรับประโยชน์จากการเชื่อมต่อได้อย่างเต็มที่ โดยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้นั้น รวมถึงการทำให้มั่นใจว่าภาษาของเนื้อหานั้นมีอยู่ในรูปแบบของภาษาที่ผู้ใช้สามารถเข้าใจได้และเนื้อหาก็ควรถูกปรับให้เหมาะสมกับความจำเป็นและประโยชน์เฉพาะ อีกทั้งการมีซึ่งซอฟท์แวร์และแอปพลิเคชันในภาษาท้องถิ่นยังทำให้การศึกษา การบริการทางการเงิน การสาธารณสุข รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์และบริการอื่น ๆ นั้นสามารถเข้าถึงได้มากขึ้นอีกด้วย[60]

---

[57] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 16

[58] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 77

[59] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for All (3.3 Policies to promote universal access to broadband and digital services), Page 60-61

[60] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for all (3.3 Policies to promote universal access to broadband and digital services), Page 62-63

(4) สิทธิในการใช้อินเทอร์เน็ตสาธารณะที่ไม่จำกัดปริมาณการใช้ข้อมูล (Right to cap-free Internet)

ความต้องการในการใช้เครือข่ายมีเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล เนื่องด้วยผู้คนและสิ่งของต่าง ๆ ถูกเชื่อมเข้าด้วยกันมากขึ้น อีกทั้งอุปกรณ์เชื่อมต่อจำนวนมาก (Connected Devices) รวมถึงอุปกรณ์ที่ขับเคลื่อนโดยเทคโนโลยีดิจิทัลอุบัติใหม่อย่างเช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ที่ต้องส่งผ่านข้อมูลจำนวนมากแบบเรียลไทม์ (Real Time) หรือการที่อุปกรณ์เชื่อมต่อมีความแพร่หลายในภาคส่วนที่จำเป็น เช่น แอปพลิเคชันด้านสุขภาพหรือพลังงาน แอปพลิเคชันเหล่านี้อาจต้องการการอัปโหลดและดาวน์โหลดข้อมูลที่มีระยะเวลาเป็นสาระสำคัญ ด้วยการส่งผ่านข้อมูลอย่างรวดเร็วระหว่างอุปกรณ์ภายในเครือข่าย ความเชื่อถือได้ของเครือข่ายการสื่อสารจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการก่อให้เกิดระบบที่เกี่ยวข้องที่มีความปลอดภัยและเชื่อถือได้[61] นอกจากประเทศต่าง ๆ ควรจัดการกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการซื้อ ราคาของอุปกรณ์แล้ว ยังควรที่จะคำนึงถึงการจำกัดปริมาณการใช้ข้อมูลอย่างไม่เป็นธรรมที่อาจทำให้ราคาของการเชื่อมต่อสูงทางอ้อม (Artificially High) ด้วย[62] เพื่อก่อให้เกิดสิทธิในการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง หรือในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวนมากทำการยกเว้นการจำกัดปริมาณการใช้ข้อมูลเพื่อปรับให้เข้ากับความจำเป็นของผู้คนสำหรับการทำงานและการเรียนจากบ้าน[63]

[61] Going Digital: Shaping Policies, Improving Lives by the OECD, Page 39, link

[62] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 76

[63] Coronavirus: Access to the internet can be a matter of life and death during a pandemic by the Article 19, link

(5) โครงสร้างพื้นฐานสำหรับพื้นที่ห่างไกล (Infrastructure for remote areas)

การใช้แถบความถี่กว้าง (Broadband) ในพื้นที่ชนบทยังคงอยู่ในระดับต่ำเนื่องจากการขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอและความสามารถในการซื้อของผู้บริโภค แม้ว่าการเชื่อมต่อทางไกล/ทางโทรศัพท์ (Mobile Connection) สามารถข้ามผ่านอุปสรรคทางด้านโครงสร้างพื้นฐานได้โดยการทำให้ผู้ใช้ในพื้นที่ชนบทสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ แต่ราคาที่สูงและความครอบคลุมของเครือข่ายที่ยังจำกัดก็ทำให้เกิดความท้าท้าย (Challenges) ในพื้นที่ชนบทอยู่[64] ดังนั้น การประกันการเข้าถึงสำหรับกลุ่มผู้บริโภคชายขอบ (Marginalized Group) หรือกลุ่มด้อยโอกาส รวมถึงผู้บริโภคในพื้นที่ห่างไกลหรือพื้นที่ที่การเชื่อมต่อมีราคาสูงควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษ อีกทั้งมาตรการส่งเสริมการเข้าถึงก็ควรที่จะสะท้อนกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและความเท่าเทียมด้านประชากร (Demographic Equality) ด้วย[65] ตัวอย่างในประเทศบังกลาเทศมีความร่วมมือระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึง บริษัท Korea Telecom (KT Corporation) องค์กรนอกรัฐต่าง ๆ (Non-Governmental Organizations: NGOs) และรัฐบาลของประเทศบังกลาเทศในการเชื่อมต่อเกาะ Maheshkhali โดยใช้สายทองแดงที่มีอยู่และเครื่องมือไมโครเวฟ (Microwave Equipment) ในการเพิ่มโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเครือข่าย[66] หรือการจัดให้มีกองทุนการเข้าถึงและบริการอย่างทั่วถึง (Universal Access and Service Funds) ก็เป็นกลไกที่จัดให้มีเงินทุนเพื่อสนับสนุนการเข้าถึงอย่างทั่วถึงในบริการโทรคมนาคม โดยมอบสิ่งจูงใจทางการเงิน (Financial Incentives) ให้แก่ผู้ให้บริการโทรคมนาคมเพื่อให้บริการในพื้นที่ ที่อาจไม่ก่อให้เกิดกำไร หรือเพื่อเป็นทรัพยากรสำหรับการมอบเงินทุนโครงการช่วยเหลือผู้พิการ (People with Disabilities) หรือประชากรที่ด้อยโอกาส เป็นต้น[67]

(6) อิสรภาพจากการคุกคามทางออนไลน์ (Freedom from online harassment)

การคุกคามทางออนไลน์บนพื้นฐานของความเชื้อทางศาสนา เพศสภาพ (Gender) เพศวิถี (Sexuality) หรือความพิการนั้น ส่งผลให้เกิดการกีดกันบุคคลจากการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างอิสระและลดขีดความสามารถ (Potential) ของผลิตภาพ (Productivity) ของอินเทอร์เน็ต เช่น ชุมชนของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT communities) ในประเทศเคนยาที่ต้องพบกับอุปสรรคที่ใหญ่กว่าในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเช่นเดียวกับการถูกขู่เข็ญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลและผู้ใช้อื่น ๆ อยู่บ่อยครั้ง[68] ซึ่งคนทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพพลเมืองและในการใช้ชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีในความเสมอภาคกับผู้อื่น โดยโลกที่มีความเป็นธรรมและเสมอภาคอย่าง

---

[64] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 19

[65] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 76

[66] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 5

[67] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for all (3.3 Policies to promote universal access to broadband and digital services), Page 57

[68] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 19

แท้จริงจึงจำเป็นจะต้องมีวัฒนธรรมในการเคารพผู้อื่นและความเข้าใจร่วมกัน และในโลกที่เชื่อมต่อถึงกัน (Interconnected World) จำเป็นจะต้องมีมาตรฐานการสื่อสารที่ทุกคนยึดถือร่วมกัน รวมทั้งเยาวชนควรที่จะได้รับการสนับสนุนให้มีส่วนช่วยในการสร้างชุมชนที่เป็นสากลและเป็นประชาธิปไตยโดยการแบ่งปันแนวคิดและความคิดเห็นของตนซึ่งปราศจากการโจมตีผู้เห็นต่าง[69]

(7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม (Equality and inclusion)

แนวคิดเรื่องของการเชื่อมต่อกันอย่างทั่วถึงที่มีความหมาย ("Meaningful universal connectivity") นั้น คือการรวมการใช้แถบความถี่กว้าง (Broadband) ที่ไม่เพียงแต่มีอยู่ (Available) เข้าถึงได้ (Accessible) มีความเกี่ยวข้อง (Relevant) และสามารถซื้อหาได้เท่านั้น แต่จะต้องมีความปลอดภัย เชื่อถือได้ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ใช้ (Empowering) รวมถึงนำไปสู่ผลกระทบเชิงบวก ซึ่งแนวคิดในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ใช้ที่นำไปสู่ผลกระทบเชิงบวกนั้นเป็นเป้าหมายสูงสุดของนโยบายแบบข้ามภาคส่วน (Cross-sectoral policies) ที่มุ่งหมายในการพัฒนาและขยายขอบเขตการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อผลลัพธ์ที่กว้างขึ้น[70] และตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดของแนวคิดแบบข้ามภาคส่วนก็คือ การนำประเด็นเรื่องการพัฒนาทักษะทางดิจิทัลไปรวมอยู่ในนโยบายและแผนการการเข้าถึงอย่างทั่วถึง ซึ่งการสร้างทักษะดิจิทัลนั้นก่อให้เกิดประโยชน์มากมาย เช่น การเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารอย่างปลอดภัย รวมถึงการเข้าถึงบริการสำคัญต่าง ๆ อย่างเช่น การสาธารณะสุขและการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นต้น[71]

ประชากรโลกที่อยู่ในโลกออฟไลน์นั้น มักเป็นผู้คนในพื้นที่ชนบท ผู้สูงอายุ ผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อย ผู้มีรายได้น้อย และผู้หญิง ตามข้อมูลของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union) หรือ ITU ปรากฏที่พบว่า ในทุก ๆ ภูมิภาคของโลก ผู้หญิงนั้นมีแนวโน้มที่จะเข้าใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นประจำน้อยกว่าผู้ชาย[72] และอย่างในกรุงคัมพาลา ประเทศยูกันดา ก็มีอัตราส่วนของผู้หญิงในโลกออนไลน์เมื่อเทียบกับผู้ชายเท่ากับหนึ่งในสาม[73]

ช่องว่างระหว่างเพศ (Gender gap) หรือบางครั้งรู้จักในนาม ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลในด้านของเพศ (Digital gender divide) นั้นเกิดจาก

[69] Cyberbullying and Its Implications for Human Rights by Liam Hackett, link
[70] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for all (3.3 Policies to promote universal access to broadband and digital services), Page 61
[71] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for all (3.3 Policies to promote universal access to broadband and digital services), Page 61
[72] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 19
[73] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 5

หลายสาเหตุด้วยกัน ซึ่งรวมถึงอุปสรรคในการเข้าถึง อุปสรรคด้านความสามารถในการซื้อหา อุปสรรคในการได้รับศึกษา และการขาดความตระหนักรู้ด้านเทคโนโลยี รวมถึงอคติทางเพศกับบรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น งานบ้านและหน้าที่ในการเลี้ยงดูของผู้หญิงที่มากกว่าผู้ชาย และแนวความคิดเชิงลบขอ งสังคมต่อการใช้อินเทอร์เน็ตโดยผู้หญิง มีส่วนในการก่อให้เกิดการกีดทางดิจิทัลบนพื้นฐานของเพศด้วยเช่นกัน ดังนั้น ควรมีการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาด้านความเท่าเทียมทางเพศ เช่น การตรวจสอบกลยุทธ์ นโยบาย แผนการ และเงินทุนสำหรับประเด็นเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ เป็นต้น[74]

ซึ่งนอกจากช่องว่างระหว่างเพศแล้ว ก็ยังมีความไม่เท่าเทียม/ความแตกต่าง (Disparities) ด้านการเข้าถึงที่ส่งผลกระทบต่อผู้พิการที่แม้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจะมีบทบาทสำคัญในการก้าวข้ามอุปสรรค ทำให้ผู้พิการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ (Participating actively) ก็ตาม แต่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก็มิได้ประกันการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ใหม่ ๆ ที่ได้รับการพัฒนาแล้วอย่างเท่าเทียม[75] ซึ่งความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสำหรับผู้พิการนั้นจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขเพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเสมอภาคต่อผู้พิการ ซึ่งเป็นหลักการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities)[76] ตัวอย่างการแก้ไขเช่น นโยบายการเข้าถึงอย่างทั่วถึงของหน่วยงานกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่อาจเกี่ยวกับการจัดให้มีเครื่องมือพิเศษ และความสามารถในการใช้ทรัพยากรออนไลน์ อย่างในประเทศออสเตรเลียมีเว็บไซต์ "โทรคมนาคมที่เข้าถึงได้" ("Accessible Telecoms")[77] ที่แสดงให้เห็นทั้งเครื่องมือและบริการที่หลากหลาย รวมถึงการนำเสนอที่ชัดเจนและเข้าถึงได้โดยเว็บไซต์ได้รับการสนับสนุนจากทั้งองค์ กรผู้บริโภคและหน่วยงานกำกับดูแลสื่อและการสื่อสารของประเทศออสเตรเลียเองด้วย[78]

[74] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for all (3.3 Policies to promote universal access to broadband and digital services), Page 64
[75] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 3 Access for all (3.3 Policies to promote universal access to broadband and digital services), Page 65
[76] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific Consumers Issues), Page 88
[77] Visit link
[78] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific Consumers Issues), Page 88

(8) เสรีภาพในการสมาคม (Freedom of association)

เสรีภาพในการสมาคมเป็นสิทธิมนุษยชนที่ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 20 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)[79] โดยวางหลักว่าทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสันติและการสมาคม รวมถึงไม่มีใครอาจถูกบังคับให้อยู่ในสมาคมได้[80] โดยเสรีภาพในการสมาคมนั้นเกี่ยวข้องกับสิทธิของปัจเจกบุคคลในการมีปฏิสัมพันธ์กันหรือการจัดการระหว่างกันเองเพื่อแสดงออกร่วมกัน ส่งเสริม ดำเนินตา ม และปกป้องผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการก่อตั้งและเข้าร่วมสหภาพหรือสหกรณ์ทางการค้า[81][82] เข้าร่วมในกิจกรรมทางด้านความรู้และศิลปะ รวมถึงกิจกรรมทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม หรือเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาหรือความเชื่อ[83] นอกจากนี้ในแนวปฏิบัติว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคของสหประชาชาติ (United Nations Guidelines for Consumer Protection: UNGCP) ได้ให้เสรีภาพในการก่อตั้งกลุ่มหรือองค์กรผู้บริโภครวมถึงกลุ่มและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงโอกาสขององค์กรดังกล่าวในการแส ดงมุมมองในขั้นตอนการตัดสินใจที่กระทบต่อตน เป็นความจำเป็นโดยชอบ (Legitimate needs) ที่แนวปฏิบัติดังกล่าวตั้งใจที่จะให้บรรลุผล[84]

(9) เครือข่ายเปิด (Open networks)

สิทธิในการเข้าถึงเครือข่ายเปิด หรือหลักการความเป็นกลางทางเน็ต (Net Neutrality)[85] นั้นหมายถึงการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมของทุกหน่วยข้อมูล (Data Packets) โดยไม่คำนึงถึงแอปพลิเคชัน ผู้ใช้ หรือราคา โดยหลักการอาจสรุปได้ตาม[86] เอกสาร "Restoring Internet Freedom" ของ Federal Communications Commission หรือ FCC ของประเทศสหรัฐอเมริกา[87] ดังนี้

---

[79] Universal Declaration of Human Rights, link
[80] Resolution 15/21 The rights to freedom of peaceful assembly and of association adopted by the Human Rights Council, Pages 1-2, link
[81] Human Rights Topics: Freedom of assembly and of association by the Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), link
[82] Resolution 15/21 The rights to freedom of peaceful assembly and of association adopted by the Human Rights Council, Pages 1-2, link
[83] Resolution 15/21 The rights to freedom of peaceful assembly and of association adopted by the Human Rights Council, Pages 1-2, link
[84] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 8
[85] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 65
[86] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 2 Competition and Economics (2.2 Regulation in the digital era), Page 31
[87] Visit link

ก. ต้องไม่มีการปิดกั้น (No Blocking) กล่าวคือ ผู้ให้บริการเครือข่ายไม่สามารถปิดกั้นการเข้าถึงซึ่งเนื้อหา แอปพลิเคชัน บริการที่ชอบด้วยกฎหมาย หรืออุปกรณ์ที่ไม่เป็นอันตราย

ข. ต้องไม่มีการจำกัดหรือลด (No Throttling) กล่าวคือ ผู้ให้บริการเครือข่ายไม่สามารถลดคุณภาพการส่งผ่านข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (Internet Traffic) บนพื้นฐานของเนื้อหา แอปพลิเคชัน บริการ หรืออุปกรณ์ที่ไม่เป็นอันตราย

ค. ต้องไม่มีการจัดลำดับความสำคัญที่จ่ายเงิน (No Paid Prioritization) กล่าวคือ ผู้ให้บริการเครือข่ายไม่สามารถให้สิทธิพิเศษการส่งผ่านข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (Internet Traffic) ที่ชอบด้วยกฎหมายหนึ่งเหนือไปกว่าการส่งผ่านข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (Internet Traffic) ที่ชอบด้วยกฎหมายอื่น เพื่อแลกกับค่าตอบแทนในทุกรูปแบบ หรือเรียกได้ว่าห้ามมีทางลัด (No "Fast Lane") ซึ่งกฎนี้ยังห้ามผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาและบริการที่เป็นของกิจการในเครือด้วย[88]

และแม้ว่าภายหลัง FCC จะได้กลับความคิดเห็นในปี ค.ศ. 2018 แต่หลักการข้างต้นนี้ก็ได้แนะแนวทางให้แก่หน่วยงานกำกับดูแลในประเทศหรือภูมิภาคอื่น ๆ เช่น ในข้อบังคับของยุโรป[89] กำหนดให้ ผู้ให้บริการการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตจำต้องปฏิบัติต่อทุก ๆ การส่งผ่านข้อมูลอย่างเท่าเทียมในการให้บริการการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ข้อจำกัด หรือการแทรกแซง และไม่ขึ้นอยู่กับผู้ส่งหรือผู้รับ เนื้อหาที่เข้าถึงและเนื้อหาที่ถูกเผยแพร่ แอปพลิเคชันหรือบริการที่ใช้หรือที่ให้ หรืออุปกรณ์ปลายทางที่ใช้ (Terminal equipment)[90]

[88] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 2 Competition and Economics (2.2 Regulation in the digital era), Page 31

[89] Regulation 2015/2120 of the European Parliament and of the Council laying down measures concerning open internet access, link

[90] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 2 Competition and Economics (2.2 Regulation in the digital era), Page 32

(ข) **ลักษณะการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบกับความสามารถในการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาของมนุษย์ ทำให้คุณสมบัติ การทำงาน หน้าที่ รวมถึงรูปลักษณ์ของสินค้าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก โดยประโยชน์ใช้สอยที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าในปัจจุบันอาจมีความหลากหลายและแตกต่างไปจากประโยชน์ใช้สอยแบบเดิม ๆ ที่สังคมในอดีตคุ้นเคย กล่าวคือบริการดิจิทัลได้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนสำคัญในการทำงานหรือฟังก์ชันของสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค แบบที่การใช้ชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันอาจพบอุปสรรคหากปราศจากบริการดิจิทัลที่ผสมผสานในสินค้านั้น เช่น โทรศัพท์ นาฬิกา หรือตู้เย็นอัจฉริยะที่มิได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นโทรศัพท์เพื่อโทรออกหรือรับสาย เป็นนาฬิกาสำหรับดูเวลา หรือเป็นตู้เย็นที่ทำความเย็นเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น การรับส่งอีเมล กล้องถ่ายรูป สารานุกรมอิเล็กทรอนิกส์พกพา รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้บริโภคและมอบผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การแจ้งเตือนเกี่ยวกับวัตถุดิบในตู้เย็น หรือส่งคำสั่งซื้อไปยังร้านค้า ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคก็ควรต้องคำนึงถึงในแง่มุมที่บริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเป็นสำคัญ

โปรดดูเนื้อหาในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ในตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ด้านท้ายของบทที่ 3

ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 326 ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	● ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(6) อิสรภาพจากการคุกคามทางออนไลน์

ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	• ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท	
มาตรา 327 ผู้ใดใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สาม และการใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษดังบัญญัติไว้ในมาตรา 326 นั้น	• ผู้ใดใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สาม และการใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษดังบัญญัติไว้ในมาตรา 326 นั้น • ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดย	(6) อิสรภาพจากการคุกคามทางออนไลน์

ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	กระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท	
มาตรา 393 ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(6) อิสรภาพจากการคุกคามทางออนไลน์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 423 ผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริง เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดี หรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เขาเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่การนั้น แม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรจะรู้ได้ ผู้ใดส่งข่าวสารอันตนมิได้รู้ว่าเป็นความไม่จริง หากว่าตนเองหรือผู้รับข่าวสารนั้นมีทางได้เสียโดยชอบในการนั้นด้วยแล้ว ท่านว่าเพียงที่ส่งข่าวสารเช่นนั้นหาทำให้ผู้นั้นต้องรับผิดใช้	ผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริง เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดี หรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เขาเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่การนั้น แม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรจะรู้ได้	(6) อิสรภาพจากการคุกคามทางออนไลน์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ค่าสินไหมทดแทนไม่		

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 5 (1) และ (7) ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” ให้กองทุนเป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (1) รณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์... (7) ดำเนินการและส่งเสริมให้มีสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง	-	(3) เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 54 วรรคหนึ่ง (1) ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใดร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นที่แข่งขันในตลาดเดียวกันกระทำการใด ๆ อันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดนั้นในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (1) กำหนดราคาซื้อหรือราคาขายหรือเงื่อนไขทางการค้าใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมที่ส่งผลต่อราคาสินค้าหรือบริการ...	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 54 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิด หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดในปีแรกของการประกอบธุรกิจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้
มาตรา 55 (1) และ (2) ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใดร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นกระทำการใด ๆ อันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดใดตลาดหนึ่งในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในมาตรา 54 (1) (2) หรือ (4)[91] ระหว่างผู้ประกอบธุรกิจที่มิใช่คู่แข่งขันในตลาดเดียวกัน (2) ลดคุณภาพของสินค้าหรือบริการให้ต่ำลงกว่าที่เคยผลิต	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 55 ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิด ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดในปีแรกของการประกอบธุรกิจ ให้ชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งล้านบาท	(1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้

[91] มาตรา 54 (1) (2) และ (4) ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใดร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นที่แข่งขันในตลาดเดียวกันกระทำการใด ๆ อันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดนั้นในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้
(1) กำหนดราคาซื้อหรือราคาขายหรือเงื่อนไขทางการค้าใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมที่ส่งผลต่อราคาสินค้าหรือบริการ
(2) จำกัดปริมาณของสินค้าหรือบริการที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะผลิต ซื้อ จำหน่าย หรือบริการตามที่ตกลงกัน
(4) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่าย หรือลดการจำหน่าย หรือซื้อสินค้าหรือบริการได้ในท้องที่นั้น หรือกำหนดผู้ซื้อหรือผู้ขายที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่ายหรือซื้อสินค้าหรือบริการได้ โดยผู้ประกอบธุรกิจอื่นจะไม่ซื้อหรือจำหน่ายหรือซื้อสินค้าหรือบริการนั้น

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
จำหน่ายหรือให้บริการ...		

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 11 ผู้รับใบอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมการใช้คลื่นความถี่ ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการตามอัตรา หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ จะต้องไม่เป็นภาระแก่ผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บริการโดยไม่สมเหตุผล การกำหนดอัตราและหลักเกณฑ์ของค่าธรรมเนียมการใช้คลื่นความถี่ และค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคม ให้คณะกรรมการคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ ความคุ้มค่า ความขาดแคลน และวิธีการจัดสรรทรัพยากรดังกล่าว การกำหนดอัตราและหลักเกณฑ์ของค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมให้คณะกรรมการคำนึงถึงแบบของใบอนุญาต รายจ่ายในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคมอันเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้	-	(1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 13 วรรคหนึ่ง (1) และ (2) เพื่อประโยชน์ในการกำหนดเลขหมายโทรคมนาคม ให้ผู้รับใบอนุญาตใช้ในการให้บริการ ในการจัดทำแผนเลขหมายโทรคมนาคมของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (1) ให้มีเลขหมายโทรคมนาคมเพียงพอแก่การให้บริการ (2) ให้มีการใช้เลขหมายโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม...	-	(7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม
มาตรา 17 ให้คณะกรรมการมีหน้าที่จัดให้มีการบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึง และให้มีอำนาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการบริการโทรคมนาคมดังต่อไปนี้ด้วย (1) จัดให้มีบริการโทรคมนาคมในพื้นที่ชนบท หรือพื้นที่ที่มีผลตอบแทนการลงทุนต่ำ หรือท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่ยังไม่มีผู้ให้บริการหรือมีแต่ไม่ทั่วถึงหรือไม่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้ใช้บริการในท้องที่นั้น (2) จัดให้มีบริการโทรคมนาคมสำหรับสถานศึกษา ศาสนสถาน สถานพยาบาล และหน่วยงานอื่นที่ให้ความช่วยเหลือ	-	(1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้ (2) การเชื่อมต่อที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้ (5) โครงสร้างพื้นฐานสำหรับพื้นที่ห่างไกล (7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
แก่สังคม (3) จัดให้มีบริการโทรคมนาคมสาธารณะในบางลักษณะหรือบางประเภทตามที่คณะกรรมการกำหนดแก่ผู้มีรายได้น้อย (4) จัดให้มีการให้บริการอำนวยความสะดวกในการใช้บริการโทรคมนาคมสาธารณะสำหรับคนพิการ เด็ก คนชรา และผู้ด้อยโอกาสในสังคม (5) จัดให้มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงหรือประโยชน์สาธารณะ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประกาศตามวรรคสองไว้เป็นการล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตได้ทราบขอบเขตการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามวรรคหนึ่งก่อนการยื่นคำขออนุญาตด้วย การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามมาตรานี้ต้องไม่ทำให้เกิดภาระเกินสมควรแก่การลงทุนของผู้รับใบอนุญาต และต้องให้มีการปฏิบัติโดยเท่าเทียมกัน		

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ในระหว่างผู้รับใบอนุญาตที่ประกอบกิจการโทรคมนาคมในลักษณะและประเภทเดียวกัน		
มาตรา 32 ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทของโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมที่มีผลต่อการให้บริการโทรคมนาคมต้องมีมาตรฐานทางเทคนิคตามที่กำหนดได้ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้อุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมบางประเภทต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานก่อนนำมาใช้ในการให้บริการโทรคมนาคมได้	-	(2) การเชื่อมต่อที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้
มาตรา 33 ผู้รับใบอนุญาตต้องบำรุงรักษา ซ่อมแซม และแก้ไขปรับปรุงโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตนำมาใช้ในการให้บริการโทรคมนาคมเพื่อให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานทางเทคนิคตามที่กำหนดไว้ในประกาศที่ออกตามมาตรา 32	-	(2) การเชื่อมต่อที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้
มาตรา 38 ในกรณีที่โครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคม หรืออุปกรณ์อื่นใดของผู้รับใบอนุญาตใช้งานไม่ได้ ทำงานไม่เป็นไปตามปกติ ก่อให้เกิดการรบกวนกิจการ	-	(2) การเชื่อมต่อที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
โทรคมนาคม หรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในประกาศที่ออกตามมาตรา 32[92] ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไข ปรับปรุง หรือระงับการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์นั้นได้ ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการโทรคมนาคมของผู้ใช้บริการด้วยโดยอนุโลม		
มาตรา 55 ประกอบมาตรา 56 มาตรา 55 ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการตามลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ มาตรา 56 การกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการตามมาตรา 55 จะต้อง (1) มีวิธีการคำนวณที่ชัดเจน (2) เป็นอัตราที่ยุติธรรมแก่ผู้รับใบอนุญาตและผู้ใช้บริการ (3) ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยก หรือกีดกันผู้ใช้บริการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด	-	(1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้ (7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม
มาตรา 57 ผู้รับใบอนุญาตแต่ละรายจะเรียกเก็บ	-	(1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้

[92] มาตรา 32 ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทของโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมที่มีผลต่อการให้บริการโทรคมนาคมต้องมีมาตรฐานทางเทคนิคตามที่กำหนดได้ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้อุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมบางประเภทต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานก่อนนำมาใช้ในการให้บริการโทรคมนาคมได้

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการนอกเหนือหรือเกินกว่าอัตราขั้นสูงที่คณะกรรมการกำหนดในมาตรา 55 ไม่ได้ และต้องไม่เป็นการกำหนดอัตราในลักษณะที่เป็นการกีดกันทางการค้า ซึ่งจะมีผลเป็นการจำกัดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม โดยจะต้องเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการของตนในอัตราเดียวกันสำหรับบริการโทรคมนาคมลักษณะหรือประเภทเดียวกัน คณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสำหรับการให้บริการข้อมูลข่าวสารและความรู้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมความรู้ของประชาชนได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด คณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสำหรับการให้บริการข้อมูลข่าวสารและความรู้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมความรู้ของประชาชนได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด		(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร (7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 6 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีเป้าหมายและแนวทางอย่าง	-	(3) เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (5) โครงสร้างพื้นฐานสำหรับพื้นที่ห่างไกล

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
น้อย ดังต่อไปนี้ (1) การดำเนินการและการพัฒนาให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้สามารถใช้ร่วมกันหรือเชื่อมโยงกันได้หรือวิธีอื่นใดที่เป็นการประหยัดทรัพยากรของชาติและเกิดความสะดวกต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี (2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งต้องครอบคลุมโครงข่ายการติดต่อสื่อสาร แพร่เสียง แพร่ภาพในทุกรูปแบบไม่ว่าจะอยู่ในภาคพื้นดิน พื้นน้ำ ในอากาศ หรืออวกาศ และเป้าหมายในการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และประโยชน์ของประชาชน (3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการให้บริการหรือแอพพลิเคชั่นสำหรับประยุกต์ใช้งานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (4) การส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกันเพื่อให้การทำงานระหว่างระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมตลอดทั้งทำให้ระบบหรือการให้บริการมีความน่าเชื่อถือ และแนวทางการ		(7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ส่งเสริมให้เกิดการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และมีหลักประกันการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของประชาชนอย่างเท่าเทียม ทั่วถึง และเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ (5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลการพัฒนาให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศ (6) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้เกิดความพร้อมและความรู้ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสร้างความตระหนักและรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศอื่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (7) การพัฒนาคลังข้อมูลและฐานข้อมูลดิจิทัล การบริหารจัดการความรู้ รวมทั้งการส่งเสริมเพื่อให้มีระบบที่เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และให้บริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ซึ่งเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะ		

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กับยุคสมัย		
มาตรา 25 ให้ กสทช. มีอำนาจมอบหมายให้สำนักงานเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ทั้งหมดหรือบางส่วนแทน กสทช. ได้ และเมื่อ กสทช. ได้มอบหมายดังกล่าวแล้วให้โอนเงินที่เรียกเก็บจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเพื่อนำไปใช้ดำเนินการสนับสนุนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมดังกล่าวให้กองทุนตามความจำเป็นและให้สำนักงานใช้เงินดังกล่าวเฉพาะเพื่อค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจการที่ได้รับมอบหมาย	-	(5) โครงสร้างพื้นฐานสำหรับพื้นที่ห่างไกล (7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม
มาตรา 41 (1) แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำขึ้นตามมาตรา 35 (1)[93] ต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และอย่างน้อยต้อง	-	(3) เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

[93] มาตรา 35 (1) นอกจากอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 34 สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย
(1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กำหนดเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย (1) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ...		

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 20 (2/1) ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้... (2/1) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการรวมตัวกันของผู้บริโภคในการจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภค และส่งเสริมองค์กรของผู้บริโภคในการรักษาสิทธิของผู้บริโภคตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค...	-	(8) เสรีภาพในการสมาคม

พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 15 ผู้ใดกระทำให้เกิดการรบกวนหรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคมโดยมิได้เจตนา เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำนั้น หรือให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ใช้ในการกระทำนั้นเสีย หรือให้ย้ายสิ่งดังกล่าวนั้นออกไปให้พ้นเขตรบกวนได้	• ผู้ใดจงใจกระทำให้เกิดการรบกวน หรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคมมีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ • ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตามความในมาตรา 15 มีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ	(2) การเชื่อมต่อที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมาย	ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือ	(6) อิสรภาพจากการคุกคามทางออนไลน์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
อิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่ง รวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย	จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่ง รวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย	

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 29 การกำหนดอัตราค่าใช้หรือค่าเชื่อมต่อโครงข่าย ค่าธรรมเนียมใด ๆ หรือค่าบริการในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม ให้ กสทช. คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและภาระของผู้บริโภคความสอดคล้องกับต้นทุนการให้บริการ ความคุ้มค่า และการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพด้วย	-	(1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้
มาตรา 44 การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่ก่อให้เกิดหรืออาจเกิดการรบกวนคลื่นความถี่ที่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนแล้วจะกระทำมิได้ ในกรณีที่ปรากฏว่าเกิดการรบกวนของคลื่นความถี่ใด ๆ อันเป็นผลจากการละเมิดกฎหมาย กสทช. ต้องดำเนินการระงับการรบกวนนั้นโดยเร็ว	-	(2) การเชื่อมต่อที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้
มาตรา 50 วรรคหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม ให้ กสทช. กำหนดแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม โดยในแผนอย่างน้อยจะต้องกำหนดพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาในการดำเนินการ	-	(5) โครงสร้างพื้นฐานสำหรับพื้นที่ห่างไกล (7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
พร้อมทั้งประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว...		
มาตรา 52 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงาน กสทช. เรียกว่า "กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ" โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (1) ดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม อย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมชุมชนและสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนตามมาตรา 51[94] (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร การวิจัยและพัฒนาด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนอุตสาหกรรม	-	(3) เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง (5) โครงสร้างพื้นฐานสำหรับพื้นที่ห่างไกล (7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม

[94] มาตรา 51 เพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ในมาตรา 49 วรรคหนึ่ง ให้ กสทช. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการส่งเสริมชุมชนที่มีความพร้อมให้เป็นผู้มีคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ประเภทบริการชุมชน การหารายได้ และการสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ โดยให้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย
รายได้ของผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนต้องเป็นรายได้จากการบริจาค การอุดหนุนสถานีหรือรายได้ทางอื่นซึ่งมิใช่การโฆษณาหรือการประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์
การสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนที่มีคุณภาพต้องเป็นการอุดหนุนการดำเนินการของสถานีมิใช่เป็นการสนับสนุนรายการใดโดยเฉพาะ และมีสัดส่วนไม่เกินกึ่งหนึ่งของรายได้ทั้งหมดของผู้ประกอบกิจการบริการชุมชน รวมทั้งต้องจัดให้มีการประเมินผลคุณภาพการให้บริการและประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการอุดหนุนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนในแต่ละคราว

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
โทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการดำเนินการขององค์กรซึ่งทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (4) สนับสนุน ส่งเสริม และคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (5) สนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์โดยจัดสรรเงินให้แก่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (6) สนับสนุนการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตไป เพื่อนำมาจัดสรรใหม่และสนับสนุนการทดแทน ชดใช้หรือจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้คลื่นความถี่		

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน	-	(7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม
มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ	-	(7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม		
มาตรา 42 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหกรณ์ สหภาพ องค์กร ชุมชน หรือหมู่คณะอื่น การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อการป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด	-	(8) เสรีภาพในการสมาคม
มาตรา 46 สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง บุคคลย่อมมีสิทธิรวมกันจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค องค์กรของผู้บริโภคตามวรรคสองมีสิทธิรวมกันจัดตั้งเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระเพื่อให้เกิดพลังในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งอำนาจในการเป็นตัวแทนของผู้บริโภค และการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ	-	(8) เสรีภาพในการสมาคม

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 56 วรรคหนึ่ง และวรรคสาม รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน... การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลมิให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร...	-	(1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้ (5) โครงสร้างพื้นฐานสำหรับพื้นที่ห่างไกล (7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม
มาตรา 60 รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติ เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน การจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้เพื่อส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบและกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในการนี้ องค์กรดังกล่าวต้อง	-	(1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้ (2) การเชื่อมต่อที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
จัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ		
มาตรา 71 วรรคสาม ...รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด ฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว...	-	(7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม

3.2 การเปิดเผยและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)

(ก) ลักษณะโดยทั่วไปของหลักการ

โดยทั่วไป มนุษย์ทุกคนย่อมมีเสรีภาพในการแสวงหาและการได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างไม่มีข้อจำกัดทั้งในแง่ของพรมแดนและสื่อตามที่ได้รับ การรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) โดยในแง่ของการบริโภค บุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคก็ย่อมควรมีเสรีภาพที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารอันเกี่ยวกับการบริโภคของตนในทำนองเดียวกัน โดยเหตุที่ข้อมูลสำหรับผู้บริโภค เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ดิจิทัล ผู้ให้บ ริการ ตลอดจนสิทธิของผู้บริโภค มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริโภคในการตัดสินใจเพื่อเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	**พลเมือง (Citizens)**
3.2 การเปิดเผยและความโปร่งใส (Disclosure and Transparency)	
• ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึง และเข้าใจได้ง่าย (Meaningful information, easy to access and understand)	• สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร (Free press, freedom of information)
• สัญญาที่เป็นธรรม (Fair contracts)	• สิทธิในการสื่อสาร (Right to communication)
• ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (Informed choices)	• เสรีภาพในการแสดงออก การหยุดการเซ็นเซอร์ (Freedom of expression, end to censorship)
• โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส (Transparent business models and terms of use)	• การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา (Filtering/content controls)

โดย ITU Digital Regulation Handbook ได้แบ่งหลักการนี้ออกเป็น 8 หัวข้อย่อยตามตารางด้านบน และมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (Meaningful information, easy to access and understand)

จากการสำรวจในปี ค.ศ. 2016 มีการรายงานจากตัวแทนผู้บริโภคส่วนมากว่าผู้ให้บริการมิได้จัดให้มีข้อมูลที่เพียงพอเกี่ยวกับความเร็ว ความครอบคลุม และคุณภาพของการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ ภาษาของข้อมูลที่แสดงก็อาจเป็นอุปสรรคสำหรับผู้บริโภคในประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากการแสดงข้อมูลเป็นภาษาต่างประเทศแต่เพียงอย่างเดียว เช่น ภาษาอังกฤษ อาจทำให้เกิดอุปสรรคในการทำความเข้าใจข้อมูลนั้นได้[95] โดยการขาดข้อมูลที่ชัดเจน มีความหมายที่เข้าใจได้ และตรวจสอบได้ของผลิตภัณฑ์ดิจิทัลและบริการที่เกี่ยวข้องอาจก่อให้เกิดปัญหา เช่น การที่ผู้บริโภคไม่มีความแน่ใจในเรื่องของความเร็วและค่าใช้จ่ายของแถบความถี่กว้าง (Broadband) ที่เกี่ยวข้อง ไปจนถึงการไม่สามารถเชื่อบทวิจารณ์ (Review) บนโลกออนไลน์ว่ามีความแท้จริงเพียงใด หรือการไม่ทราบว่าบริษัทของผู้ให้บริการหรือผู้ผลิตตั้งอยู่ที่ใดและจะติดต่ออย่างไรหากความผิดพลาดเกิดขึ้น[96] ดังนั้น ข้อมูลที่มีความชัดเจนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ดิจิทัล ผู้ให้บริการ ขั้นตอนต่าง ๆ รวมถึงสิทธิของผู้บริโภคควรที่จะสามารถถูกนำมาใช้ได้จริงในทางปฏิบัติสำหรับผู้บริโภค และผู้บริโภคจะต้องเข้าถึงข้อมูลนั้นได้โดยง่าย เพื่อที่ผู้บริโภคจะสามารถเข้าใจผลที่ตามมาในอนาคตจากกิจกรรมออนไลน์ของตน รวมถึงทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในการตัดสินใจและตัดสินใจโดยอยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน[97] นอกจากนี้ข้อมูลควรจะต้องถูกออกแบบให้ผู้บริโภคโดยทั่วไปสามารถทำความเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว และรับทราบข้อมูลที่จำเป็นอย่างเพียงพอก่อนถึงจุดที่จะทำการซื้อ ส่วนการแจ้งข้อมูลที่จำเป็นอาจแสดงผ่านการแจ้งรายละเอียดของสิ่งที่เกินไปกว่าความคาดหมายที่สมเหตุสมผลของผู้บริโภค การนำเสนอที่ชัดเจนและมีความเป็นมิตรกับผู้บริโภค ความสามารถในการเปรียบเทียบราคาและประโยชน์ใช้สอย การสรุปข้อกำหนดที่สำคัญ การลดความยาวของเนื้อหาในเอกสารการเปิดเผยข้อมูล และการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย[98]

[95] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 20
[96] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 6
[97] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 77
[98] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 77

(2) สัญญาที่เป็นธรรม (Fair contracts)

ภาคธุรกิจไม่ควรใช้ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และในกรณีที่ผู้บริโภคละเมิดสัญญาหากสัญญาได้กำหนดการเยียวยาที่เป็นตัวเงินไว้ การเยียวยานั้นจะต้องได้สัดส่วนกับความเสียหายที่น่าจะเกิด[99] ทั้งนี้ หากพิจารณาจากแง่ของแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ควรมีการกำหนดห้ามโดยกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในข้อกำหนดและเงื่อนไขทั่วไป โดยความแตกต่างที่ไม่เป็นธรรมและไม่ได้สัดส่วนระหว่างสิทธิและหน้าที่ซึ่งเกิดภายใต้สัญญาสำหรับการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก็ควรถูกห้ามโดยไม่ต้องพิจารณาว่าจะได้ทำการตกลงทางออนไลน์หรือออฟไลน์โดยสำหรับออนไลน์ควรมีการกำหน ดกฎเกณฑ์ที่โปร่งใสเกี่ยวกับข้อกำหนดและเงื่อนไขสำหรับการตกลงทำสัญญา รูปแบบของสัญญา และขั้นตอนอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การระบุตัวผู้ใช้ การยืนยันคำสั่งซื้อ การย กเลิก (Cancellation) หรือการเลิกสัญญา[100] อีกทั้ง ในกรณีของสัญญาแบบจ่ายทีหลัง (Postpayment Contracts) ที่อาจไม่มีการกำหนดระยะเวลาของสัญญาหรือกำหนดระยะเวลาของสัญญาไว้ ซึ่งโดยทั่วไปจะกำหนดประมาณหนึ่งปีเป็นอย่างต่ำ ผู้ให้บริการควรจำกัดระยะเวลาของสัญญาไว้ เนื่องจากสัญญาที่มีระยะเวลาที่นานเกินไปอาจเป็นการลดการแข่งขันและผูกมัดผู้บริโภคไว้กับข้อตกลงที่ไม่เหมาะสมกับตนอีกต่อไป[101]

(3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (Informed choices)

การพึ่งพาบริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พร้อมกับจำนวนรูปแบบการบริการที่เติบโตขึ้น การช่วยให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภคในด้านคุณภาพของบริการจึงมีความสำคัญในการช่วยให้ผู้บริโภคตัดสินใจบนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน[102][103] นอกจากนี้ เครื่องมือทางกฎหมายควรเข้ามามีบทบาททำให้มั่นใจว่าเมื่อเป็นการให้บริการในรูปแบบดิจิทัล ผู้บริโภคจะยิ่งได้รับข้อมู ลที่ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น และไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคทางด้านตลาด ความซับซ้อน และความสับสนที่ไม่จำเป็น[104] อีกทั้ง อาจมีมาตรการ เช่น การให้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบแก่ผู้บริโภคทางด้านราคาทางเว็บไซต์ก็อาจช่วยให้ผู้บริโภค

---

[99] Consumer Protection in E-commerce OECD Recommendation, Part One: General Principles (B. Fair Business, Advertising and Marketing Practices), Pages 10-11
[100] Best Practice Guidelines on Consumer Protection in a Digital World by the International Telecommunication Union, Page 3
[101] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 85
[102] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 8 Technical regulation (8.1 Part 1. Quality of service), Page 163
[103] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 8 Technical regulation (8.1 Part 1. Quality of service), Page 173
[104] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 77

สามารถตัดสินใจเลือกผู้ให้บริการหรือผู้ขายและแพ็กเกจที่ดีที่สุดสำหรับตนได้ ซึ่งอาจจัดทำโดยหน่วยงานกำกับดูแลโดยองค์กรทางการค้าหรือองค์กรผู้บริโภค[105][106]

(4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส (Transparent business models and terms of use)

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าแทบจะไม่มีใครอ่านตัวหนังสือขนาดเล็กที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการดิจิทัล และคงไม่น่าประหลาดใจที่ได้มีผลการประเมินออกมาว่าอาจต้องใช้เวลาถึง 76 วันทำการ สำหรับคนหนึ่งคนในการอ่านเอกสารข้อกำหนดและเงื่อนไขที่ตนได้ทำการลงทะเบียนภายในหนึ่งปีทางออนไลน์ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลออนไลน์ โดยเฉพาะข้อมูลที่มีนโยบายความเป็นส่วนตัวและข้อกำหนดและเงื่อนไข (Terms and Conditions) กำกับอยู่นั้น ได้ถูกใช้อย่างเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมีอยู่ของข้อมูลดังกล่าว โดยภายใต้หลักการนี้ ความโปร่งใสรวมไปถึงการจัดให้มีข้อมูลที่ชัดเจน มีความหมาย ตรวจสอบได้ ให้ข้อมูลในเวลาที่เหมาะสม (Timely) และเป็นข้อมูลที่มีความจำเป็นเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นอิสระ ซึ่งจะเป็นขั้นตอนแรกในการส่งเสริมความเข้าใจในผลิตภัณฑ์ที่มากขึ้น เช่นเดียวกันกับการจัดให้มีข้อกำหนดที่มีความเป็นธรรมและสมเหตุสมผลมากขึ้นสำหรับผู้บริโภค เมื่อผู้บริโภคมีความเข้าใจในข้อกำหนดการใช้งานและโมเดลธุรกิจแล้ว ผู้บริโภคก็จะมีความมั่นใจมากขึ้น[107] ทั้งในแง่ของผลที่ตามมาในอนาคตจากกิจกรรมทางออนไลน์ของตนและการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนด้วย

(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร (Free press, freedom of information)

หลักการจำเป็นหลักของการปกครองแบบประชาธิปไตย เช่น ความโปร่งใส ความเชื่อถือได้ของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือการส่งเสริมขั้นตอนการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากขาดซึ่งการเข้าถึงข้อมูลที่เพียงพอ[108] โดยเรื่องของเสรีภาพในข้อมูลข่าวสารเป็นส่วนหนึ่งในสิทธิขั้นพื้นฐานของเสรีภาพในการแสดงออกที่ได้รับการยอมรับโดยมติ (Resolution) ที่ 59 ของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติที่ได้รับการรับรองในปี ค.ศ. 1946 เช่นเดียวกันกับมาตรา 19 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ที่วางหลักว่า สิทธิขั้นพื้นฐานของเสรีภาพในการแสดงออกนั้นรวมถึงเสรีภาพในการแสวงหาได้รับ และส่งข้อมูลและความคิดผ่านสื่อใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงพรมแดน[109] ทั้งนี้ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสารหรือสิทธิในข้อมูล (Right to Information) อาจได้รับการนิยามว่า

[105] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 84
[106] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.4 Key findings), Page 94
[107] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 6
[108] Factsheet on Access to Information by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), link
[109] Freedom of Information, the United Nations and the Rule of Law, link

สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล (Right to Access Information) ที่อยู่ในการครอบครองของหน่วยงานภาครัฐ[110] สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลเป็นส่วนประกอบหลักของสิทธิในเสรีภาพในการแสดงออก ทั้งสองสิทธินี้เป็นสิทธิทั่วไปของสาธารณะที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลของประโยชน์สาธารณะได้จากหลายแห่ง รวมถึงสิทธิของสื่อในการเข้าถึงข้อมูล[111] โดยประโยชน์ของสื่อที่เสรี มีความเป็นพหุนิยม (Pluralistic) และเป็นอิสระนั้น ได้รับการยอมรับและให้คุณค่าในฐานะที่เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับสังคมแบบเปิดและประชาธิปไตยที่ดี (Healthy Democracy) และยังเป็นปัจจัยบวกสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยบทบาทที่สำคัญของสื่อได้รับการวางหลักในรัฐธรรมนูญของรัฐ ปฏิญญาสากลต่าง ๆ และในหลายคำพิพากษาและคำตัดสิน อย่างไรก็ตามวารสารศาสตร์ (Journalism) ในหลายประเทศกำลังอยู่ในภาวะวิกฤติ กล่าวคือ ความปลอดภัยของนักข่าวถูกคุกคามทั้งในออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงรัฐบาลในบางประเทศทำการเฝ้าดู เซ็นเซอร์เนื้อหา และแม้กระทั่งจับกุมนักข่าว[112] โดยหน้าที่ของวารสารศาสตร์คือการทำให้ผู้มีอำนาจรับผิดชอบ แต่เมื่อความสามารถในการดำรงอยู่ของวารสารศาสตร์อ่อนแอลง เช่น จากเหตุผลด้านทุนทรัพย์หรือความปลอดภัยของสื่อ บทบาทในการทำให้บุคคลใดรับผิดชอบนั้นก็ถูกทำให้เสื่อมลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้[113] ดังนั้น จึงควรมีการนำนโยบายและแนวปฏิบัติที่ส่งเสริมสื่อที่มีเสรีภาพและเป็นอิสระมาปรับใช้[114]

(6) สิทธิในการสื่อสาร (Right to communication)

การสื่อสารเป็นหัวใจของตัวตนของมนุษย์ทุกคน ทุก ๆ คนเชื่อมโยง มีปฏิสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิด ผ่านการสื่อสาร[115] ความสามารถในการแบ่งปันข้อมูลและการสื่อสารอย่างอิสระโดยใช้อินเทอร์เน็ตนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการเข้าใจสิทธิมนุษยชนที่ถูกรับรองไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน[116] ซึ่งสิทธิในการสื่อสารนี้มักเห็นได้จากมาตรา 19 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนในสิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพในการแสดงออก รวมถึงสิทธิในการแสวงหา ได้รับและส่งข้อมูลและความคิดในทุกประเภท โดยไม่คำนึงถึงพรมแดนและสื่อใด ๆ มาตรา 19 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนี้คุ้มครองสิทธิในการออกความคิดเห็นและการสื่อสารข้อมูลและความคิดในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งแสดงเป็นนัยว่าทุกคนมีสิทธิในการที่จะสามารถสื่อสารกันได้[117]

---

[110] About Freedom of Information (FOI), the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), link
[111] Factsheet on Access to Information by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), link
[112] Journalism is a public good: World trends in freedom of expression and media development; Global report 2021/2022, Page 18, link
[113] Journalism is a Public Good: World trends in freedom of expression and media development; Global report 2021/2022, Page 36, link
[114] Journalism is a Public Good: World trends in freedom of expression and media development; Global report 2021/2022, Page 43, link
[115] Why Is Communication a Basic Human Right? by the International Communication Project, link
[116] APC Internet Rights Charter, link
[117] Why Is Communication a Basic Human Right? by the International Communication Project, link

(7) เสรีภาพในการแสดงออก การหยุดการเซ็นเซอร์ (Freedom of expression, end to censorship)

เสรีภาพในการแสดงออกเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งของหลักประชาธิปไตย ซึ่งทำให้ปัจเจกบุคคลและกลุ่มคนสามารถมีและใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพอื่น ๆ ได้อย่างเต็มที่[118] โดยมาตรา 19 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) คุ้มครองสิทธิของทุกคนในการแสดงความคิดเห็นโดยไม่ได้รับการแทรกแซงและทำการแสวงหา ได้รับและส่งข้อมูลและความคิดในทุกประเภท โดยไม่คำนึงถึงพรมแดนและผ่านสื่อใด[119] โดยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพในการแสดงออกนั้นเป็นเงื่อนไขที่จะขาดไม่ได้สำหรับการพัฒนาของมนุษย์ และเสรีภาพทั้งสองนี้ก่อให้เกิดหลักการที่สำคัญยิ่งสำหรับสังคมที่เสรีและเป็นประชาธิปไตยทุกแห่ง โดยรัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมและคุ้มครองการใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกอย่างเสรี ดังนั้น การที่รัฐจะจำกัดสิทธิในเสรีภาพในการแสดงออก จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่จำกัดมาก

นอกจากนี้ อินเทอร์เน็ตยังได้ให้โอกาสแก่ประชาชนในการใช้สิทธิในเสรีภาพในการแสดงออก อย่างไรก็ตาม การเซ็นเซอร์และการเฝ้าดูอินเทอร์เน็ตอาจนำไปสู่โอกาสที่จะเกิดการกดขี่นักข่าว ผู้คุ้มครองสิทธิมนุษยชน และปัจเจกบุคคลอื่น ดังนั้น รัฐควรทำให้มั่นใจว่าการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกในโลกออนไลน์นั้นชอบด้วยกฎหมาย มีความจำเป็น และได้สัดส่วน รวมทั้ง บริษัทผู้ให้บริการก็ควรมีความรับผิดชอบในการเคารพเสรีภาพในการแสดงอ อกของผู้ใช้ตลอดการดำเนินการทางธุรกิจ ตั้งแต่การออกแบบเทคโนโลยีไปจนถึงการพัฒนานโยบายที่ใช้บังคับพฤติกรรมของผู้ใช้[120] โดยจากข้อมูลของ Freedom House ปรากฏว่ากว่าหกปีที่ผ่านมา เสรีภาพในอินเทอร์เน็ตได้ลดลง โดยการศึกษาได้ติดตามการพัฒนาและการเสื่อมถอยในนโยบายและการดำเนินการของรัฐบาลในทุก ๆ ปี โดยอัตราส่วนสองในสามของจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งหมดนั้นอาศัยอยู่ในประเทศที่การวิจารณ์รัฐบาล ทหาร หรือผู้ปกครอง (Ruling family) ถูกเซ็นเซอร์ และการถูกเซ็นเซอร์ที่มากขึ้นก็อาจเกิดจากการไม่มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลและกฎหมายเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวที่มีประสิทธิภาพ[121]

---

[118] Special Rapporteur on Freedom of Expression and Opinion by the United Nations Human Rights Special Procedures Special Rapporteurs, Independent Experts and Working Groups, link

[119] Report of the Special Rapporteur on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression, A/HRC/32/38, link

[120] Factsheet on Freedom of Opinion and Expression by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), link

[121] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 28

(8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา (Filtering/content controls)

การเติบโตของอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงบริการที่มีความหลากหลาย และแหล่งข้อมูลที่มหาศาล รวมถึงก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนที่สะดวกและรวดเร็ว[122] แต่ในขณะเดียวกันเนื้อหาและการสื่อสารในอินเทอร์เน็ตก็ยังก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายต่อเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสิทธิในความเป็นส่วนตัว ซึ่งความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายจากอินเทอร์เน็ตนี้อาจสูงกว่าเมื่อเทียบกับอันตรายที่เกิดจากสื่อในรูปแบบเดิม (Traditional Press) เช่น การหมิ่นประมาท ถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง และถ้อยคำที่ยุยงให้เกิดความรุนแรง ซึ่งสามารถถูกเผยแพร่ไปทั่วโลกด้วยอินเทอร์เน็ต และบางครั้งเนื้อหานั้นก็คงอยู่บนโลกออนไลน์อย่างถาวร ยากที่จะทำการกำจัดให้หมดสิ้นไป ดังนั้น การก่อให้เกิดสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิในเสรีภาพในการแสดงออก และสิทธิในความเป็นส่วนตัว จึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยทั้งสองควรได้รับการเคารพอย่างเท่าเทียมกัน[123] ทั้งนี้ ในส่วนของเรื่องการบล็อกหรือการกลั่นกรองข้อมูลอย่างไม่เป็นธรรม ก็อาจส่งผลให้เสรีภาพบนอินเทอร์เน็ตนั้นถูกละเมิด เช่น การกำหนดให้การแสดงออกโดยชอบเป็นอาชญากรรม การขัดขวางการเข้าถึงความรู้ การกำหนดความรับผิดของตัวกลาง การตัดการเชื่อมต่อของผู้ใช้จากการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต รวมถึงการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและการคุ้มครองข้อมูลที่ไม่เพียงพอ[124]

---

[122] The Impact of Algorithms for Online Content Filtering or Moderation by the European Parliament, Page 9, link

[123] Factsheet on Freedom of Expression, the Internet and New Technologies by Council of Europe, Page 1, link

[124] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 28

(ข) ลักษณะการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบกับความสามารถในการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาของมนุษย์ ทำให้คุณสมบัติ การทำงาน หน้าที่ รวมถึงรูปลักษณ์ของสินค้าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก โดยประโยชน์ใช้สอยที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าในปัจจุบันอาจมีความหลากหลายและแตกต่างไปจากประโยชน์ใช้สอยแบบเดิม ๆ ที่สังคมในอดีตคุ้นเคย กล่าวคือบริการดิจิทัลได้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนสำคัญในการทำงาน หรือฟังก์ชันของสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค แบบที่การใช้ชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันอาจพบอุปสรรคหากปราศจากบริการดิจิทัลที่ผสมผสานในสินค้านั้น เช่น โทรศัพท์ นาฬิกา หรือตู้เย็นอัจฉริยะที่มิได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นโทรศัพท์เพื่อโทรออกหรือรับสาย เป็นนาฬิกาสำหรับดูเวลา หรือเป็นตู้เย็นที่ทำความเย็นเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น การรับส่งอีเมล กล้องถ่ายรูป สารานุกรมอิเล็กทรอนิกส์พกพา รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้บริโภคและมอบผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การแจ้งเตือนเกี่ยวกับวัตถุดิบในตู้เย็น หรือส่งคำสั่งซื้อไปยังร้านค้า ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคก็ควรต้องคำนึงถึงในแง่มุมที่บริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเป็นสำคัญ

โปรดดูเนื้อหาในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ในตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ด้านท้ายของบทที่ 3

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 29 (4) (12) และ (13) ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้... (4) จัดทำฐานข้อมูลขนาดตลาดสินค้าหรือบริการที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดการผูกขาดตลาดตามที่คณะกรรมการกำหนด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน... (12) เผยแพร่ผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการต่อสาธารณชน	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(13) จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อสาธารณชน...		

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 วรรคหนึ่ง และมาตรา 4 วรรคสอง (4) เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัลโดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการเข้าถึงของประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเป็นไปเพื่อ	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (4) การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก มีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่าง ๆ...		
มาตรา 8 (5) ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตามมาตรา 7 (2)[125] อย่างน้อยต้องประกอบด้วย... (5) การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ เพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของข้อมูล เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดเก็บ แหล่งข้อมูล และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน
มาตรา 17 ประกอบมาตรา 18 มาตรา 17 ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ โดยต้องให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสามารถ	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[125] มาตรา 7 (2) ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
(2) จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเพื่อเป็นหลักการและแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปเพื่อพิจารณาอนุมัติตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
นำไปเผยแพร่ ใช้ประโยชน์ หรือพัฒนาบริการและนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด ซึ่งต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล มาตรา 18 เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชนและการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐผ่านระบบดิจิทัล ให้มีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐในสำนักงานทำหน้าที่ในการประสานงานให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งหรือเชื่อมโยงข้อมูลตามมาตรา 17 และเปิดเผยแก่ประชาชน ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนดประเภท รูปแบบ และมาตรฐานของข้อมูลที่เปิดเผยแก่ประชาชนโดยศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ ทั้งนี้ ต้องเป็นแนวทางและมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งสอดคล้องกับหลักการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสากล		

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 15 ในการประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้รับ	-	(8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด[126] ในการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาต ให้คณะกรรมการกำหนดสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบโดยเฉพาะของผู้รับใบอนุญาตให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดแผนการให้บริการกิจการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต โดยอย่างน้อยต้องกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเริ่มให้บริการ รายละเอียดของลักษณะหรือประเภทการให้บริการ อัตราค่าบริการ การให้บริการแจ้งข้อมูลผู้ใช้เลขหมายโทรคมนาคม และการอื่นที่จำเป็นในการให้บริการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในกรณีที่มีเหตุสำคัญเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือกฎหมายหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในการอนุญาตได้ตามความจำเป็น		
มาตรา 50 ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็น	ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อดักรับไว้ ใช้ประโยชน์หรือเปิดเผยข้อความข่าวสาร หรือข้อมูลอื่นใดที่มีการ	(6) สิทธิในการสื่อสาร

[126] รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับหลักการ สามารถดูได้ที่ ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง เงื่อนไขมาตรฐานในการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรการที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง เมื่อพบว่ามีบุคคลใดกระทำการละเมิดสิทธิของผู้ใช้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือคณะกรรมการดำเนินการเพื่อระงับการกระทำดังกล่าว และแจ้งให้ผู้ใช้บริการทราบโดยเร็ว	สื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา 51 สัญญาระหว่างผู้รับใบอนุญาตกับผู้ใช้บริการโทรคมนาคม และเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดขึ้น รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือเงื่อนไขดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน สัญญาและเงื่อนไขที่คณะกรรมการจะให้ความเห็นชอบได้อย่างน้อยจะต้อง (1) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับใบอนุญาตและผู้ใช้บริการที่ชัดเจนและเป็นธรรม (2) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการให้บริการของผู้รับใบอนุญาต	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (2) สัญญาที่เป็นธรรม (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(3) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับประเภทและขอบเขตค่าใช้จ่ายในการให้บริการอย่างครบถ้วน เป็นธรรม และจะต้องมีข้อกำหนดรับรองการไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ (4) ไม่มีข้อกำหนดที่เป็นการจำกัดการใช้ประโยชน์ของผู้ใช้บริการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (5) ไม่มีข้อกำหนดที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยกหรือกีดกันผู้ใช้บริการ หรือไม่เป็นธรรมแก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้รับความเห็นชอบในสัญญาหรือเงื่อนไขใด ๆ แล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธินำสัญญาหรือเงื่อนไขนั้นไปใช้กับผู้ใช้บริการได้ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสัญญาและเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมได้ และจะกำหนดยกเว้นให้สัญญาหรือเงื่อนไขในเรื่องใดไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก็ได้ ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ทำสัญญาเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคไว้เป็นประการใด ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม		

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หลักเกณฑ์ตามกฎหมายดังกล่าวด้วย		
มาตรา 52 ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการเผยแพร่แบบสัญญาและการกำหนดเงื่อนไขในการให้บริการของตนเป็นการทั่วไปตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และต้องแสดงไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการของผู้รับใบอนุญาต เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบได้	-	(4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส
มาตรา 58 ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บเงินประกันหรือเงินอื่นที่มีลักษณะเป็นเงินประกันมิได้ ส่วนการเรียกเก็บค่าบริการล่วงหน้าต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภคหรือประโยชน์สาธารณะ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ของผู้รับใบอนุญาต ให้ถือว่าเป็นการก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ บทบัญญัติมาตรานี้ให้ใช้บังคับกับสัญญาให้บริการโทรคมนาคมที่ทำขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้	-	(2) สัญญาที่เป็นธรรม
มาตรา 59 ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการเผยแพร่อัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการของตนเป็นการทั่วไปและต้องแจ้งให้ผู้ใช้บริการทุกรายทราบตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และต้องแสดงอัตราดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ง่าย ณ ที่ทำการของผู้รับใบอนุญาตเพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบได้ ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีระบบแจ้งอัตราค่าบริการและค่าธรรมเนียมให้ผู้ใช้บริการได้ทราบล่วงหน้าก่อนการใช้บริการแต่ละครั้งเมื่อผู้ใช้บริการต้องการก็ได้ ทั้งนี้ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย		ข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 7 หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร		
มาตรา 8 ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา 7 (4)[127] ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จะนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 9 ภายใต้บังคับมาตรา 14[128] และมาตรา 15[129]	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[127] มาตรา 7 (4) หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
(4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
[128] มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้
[129] มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 (4)[130] (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ		

ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน
(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ
(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม
(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว
(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด
(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร
(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น
(7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้
[130] มาตรา 7 (4) หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
(4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน (5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรคสอง[131] (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ (7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย (8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของ		

[131] มาตรา 7 วรรคสอง ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรานี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง		
มาตรา 11 นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้วหรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้วหรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา 26[132] แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหา	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[132] มาตรา 26 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า
กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกตามประเภท ดังนี้
(1) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 14 เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี
(2) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 15 เมื่อครบยี่สิบปี
กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้
(1) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร
(2) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ยังไม่ควรเปิดเผยโดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้
การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบุบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดหาให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้าและเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้ บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอหากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงาน		

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้นำความในมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้ โดยอนุโลม		
มาตรา 12 ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 11 แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา 16[133] ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย

[133] มาตรา 16 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีรักษามิให้รั่วไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น (2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น (3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้ (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้ (ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล (4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ (5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสาร		(3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ		
มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 14[134] และมาตรา 15[135]	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[134] มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

[135] มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม[136] มาใช้บังคับโดยอนุโลม การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้ ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้		

(7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

[136] มาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น
บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้ ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตาม		

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 23[137] มาตรา 24[138] และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้		

[137] มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้
(1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น
(2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น
(3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้
(ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
(ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
(ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
(ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
(จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล
(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล
(4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ
(5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล
ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ
หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
[138] มาตรา 24 หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้
(1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น
(2) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น
(3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น
(4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด
(5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา
(6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม
(7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล
(8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว
(9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลที่ถึงแก่กรรมแล้วได้		

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 13 (2) คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ ... (2) แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค ในการนี้ จะระบุชื่อสินค้าหรือบริการ หรือชื่อของผู้จำหน่ายอิสระ ตัวแทนขายตรง ผู้ประกอบธุรกิจขายตรง หรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงด้วยก็ได้...	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน
มาตรา 29 ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณามาใช้บังคับแก่การสื่อสารข้อมูล เพื่อเสนอขายสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี และให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 29 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 30 ให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงมีหน้าที่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการและให้ผู้จำหน่ายอิสระหรือตัวแทนขายตรงมีหน้าที่ส่งมอบเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการนั้นแก่ผู้บริโภคพร้อมกับสินค้าหรือบริการ ให้ผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงมีหน้าที่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการและส่งมอบให้แก่ผู้บริโภคพร้อมกับสินค้าหรือบริการ เอกสารการซื้อขายตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องมีข้อความภาษาไทยที่อ่านเข้าใจง่าย โดยระบุชื่อผู้ซื้อและผู้ขาย วันที่ซื้อขาย และวันที่ส่งมอบสินค้าหรือบริการ รวมทั้งสิทธิของผู้บริโภคในการเลิกสัญญาซึ่งสิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวต้องกำหนดด้วยตัวอักษรที่เห็นเด่นชัดกว่าข้อความทั่วไป	ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงผู้ใดไม่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการ หรือผู้จำหน่ายอิสระ ตัวแทนขายตรง หรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงผู้ใดไม่ส่งมอบเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการ หรือส่งมอบเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการที่ไม่เป็นไปตามมาตรา 30 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (2) สัญญาที่เป็นธรรม (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส
มาตรา 31 คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดรายละเอียดในเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการที่ใช้วิธีการขายตรงหรือตลาดแบบตรง โดยถือเอาราคาสินค้าหรือบริการที่ผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองและประเภทสินค้าหรือบริการเป็นสำคัญ เอกสารการซื้อขายตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้ (1) รายละเอียดตามมาตรา 30 (2) กำหนดเวลา สถานที่ และวิธีการในการชำระหนี้	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (2) สัญญาที่เป็นธรรม (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(3) สถานที่ และวิธีการในการส่งมอบสินค้าหรือบริการ (4) วิธีการเลิกสัญญา (5) วิธีการคืนสินค้า (6) การรับประกันสินค้า (7) การเปลี่ยนสินค้าในกรณีมีความชำรุดบกพร่อง ประกาศกำหนดรายละเอียดในเอกสารการซื้อขายให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา		
มาตรา 37 คำรับประกันสินค้าหรือบริการให้จัดทำเป็นภาษาไทยและระบุถึงสิทธิของผู้บริโภคในการเรียกร้องสิทธิตามคำรับประกันที่ชัดเจนและสามารถเข้าใจได้ถึงเงื่อนไขที่ระบุไว้ รายละเอียดเกี่ยวกับคำรับประกันสินค้าหรือบริการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 37 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (2) สัญญาที่เป็นธรรม (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 19 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น	● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ขอความยินยอมตามแบบหรือข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 19 วรรคสาม หรือไม่แจ้ง	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้ การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้ ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอมนั้นต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจะให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบและข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้ ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม ทั้งนี้ ในการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือ	ผลกระทบจากการถอนความยินยอมตามมาตรา 19 วรรคหก ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้น	(3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการนั้น ๆ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้ โดยจะต้องถอนความยินยอมได้ง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้วโดยชอบตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ในกรณีที่การถอนความยินยอมส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงผลกระทบจากการถอนความยินยอมนั้น การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ไม่มีผลผูกพันเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไม่ทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้	แล้วด้วย	
มาตรา 20 ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส หรือไม่มีฐานะเสมือนดัง	● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วน	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วตามมาตรา 27[139] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) ในกรณีที่การให้ความยินยอมของผู้เยาว์ไม่ใช่การใด ๆ ซึ่งผู้เยาว์อาจให้ความยินยอมโดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22[140] มาตรา 23[141] หรือมาตรา 24[142] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย (2) ในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกินสิบปี ให้ขอความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนไร้ความสามารถ	บุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึง	(3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

[139] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 27 ผู้แทนโดยชอบธรรมอาจให้ความยินยอมแก่ผู้เยาว์ในการประกอบธุรกิจทางการค้าหรือธุรกิจอื่น หรือในการทำสัญญาเป็นลูกจ้างในสัญญาจ้างแรงงานได้ ในกรณีที่ผู้แทนโดยชอบธรรมไม่ให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้เยาว์อาจร้องขอต่อศาลให้สั่งอนุญาตได้
ในความเกี่ยวพันกับการประกอบธุรกิจหรือการจ้างแรงงานตามวรรคหนึ่งให้ผู้เยาว์มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว
ถ้าการประกอบธุรกิจหรือการทำงานที่ได้รับความยินยอมหรือที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ก่อให้เกิดความเสียหายถึงขนาดหรือเสื่อมเสียแก่ผู้เยาว์ ผู้แทนโดยชอบธรรมอาจบอกเลิกความยินยอมที่ได้ให้แก่ผู้เยาว์เสียได้ หรือในกรณีที่ศาลอนุญาต ผู้แทนโดยชอบธรรมอาจร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนการอนุญาตที่ได้ให้แก่ผู้เยาว์นั้นเสียได้
ในกรณีที่ผู้แทนโดยชอบธรรมบอกเลิกความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้เยาว์อาจร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนการบอกเลิกความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมได้
การบอกเลิกความยินยอมโดยผู้แทนโดยชอบธรรมหรือการเพิกถอนการอนุญาตโดยศาล ย่อมทำให้ฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วของผู้เยาว์สิ้นสุดลง แต่ไม่กระทบกระเทือนการใด ๆ ที่ผู้เยาว์ได้กระทำไปแล้วก่อนมีการบอกเลิกความยินยอมหรือเพิกถอนการอนุญาต

[140] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 22 ผู้เยาว์อาจทำการใด ๆ ได้ทั้งสิ้น หากเป็นเพียงเพื่อจะได้ไปซึ่งสิทธิอันใดอันหนึ่ง หรือเป็นการเพื่อให้หลุดพ้นจากหน้าที่อันใดอันหนึ่ง

[141] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 23 ผู้เยาว์อาจทำการใด ๆ ได้ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการต้องทำเองเฉพาะตัว

[142] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 24 ผู้เยาว์อาจทำการใด ๆ ได้ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการสมแก่ฐานานุรูปแห่งตนและเป็นการอันจำเป็นในการดำรงชีพตามสมควร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวให้ขอความยินยอมจากผู้อนุบาลที่มีอำนาจกระทำการแทนคนไร้ความสามารถ ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้พิทักษ์ที่มีอำนาจกระทำการแทนคนเสมือนไร้ความสามารถ ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการถอนความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การร้องเรียนของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ โดยอนุโลม	ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 21 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วน	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เว้นแต่ (1) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว (2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้	บุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	โปร่งใส
มาตรา 23 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว (1) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผยซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา 24[143] ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (2) แจ้งให้ทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล (3) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้ชัดเจน ให้กำหนดระยะเวลาที่อาจ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย	ข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

[143] มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
คาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม (4) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย (5) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อและวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย (6) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 19 วรรคห้า[144] มาตรา 30 วรรคหนึ่ง[145] มาตรา 31 วรรคหนึ่ง[146]	ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[144] มาตรา 19 วรรคห้า เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้โดยจะต้องถอนความยินยอมได้ง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้วโดยชอบตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

[145] มาตรา 30 วรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม

[146] มาตรา 31 วรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ รวมทั้งมีสิทธิ ดังต่อไปนี้
(1) ขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นเมื่อสามารถทำได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ
(2) ขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นโดยตรง เว้นแต่โดยสภาพทางเทคนิคไม่สามารถทำได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 32 วรรคหนึ่ง[147] มาตรา 33 วรรคหนึ่ง[148] มาตรา 34 วรรคหนึ่ง[149] มาตรา 36 วรรคหนึ่ง[150] และมาตรา 73 วรรคหนึ่ง[151]		
มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23[157] ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้

[147] มาตรา 32 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ ดังต่อไปนี้
(1) กรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 (4) หรือ (5) เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่า
(ก) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แสดงให้เห็นถึงเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า
(ข) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย
(2) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการตลาดแบบตรง
(3) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ เว้นแต่เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
[148] มาตรา 33 วรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้
(1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
(2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป
(3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2)
(4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้
[149] มาตรา 34 วรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้
(1) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระหว่างการตรวจสอบตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ดำเนินการตามมาตรา 36
(2) เมื่อเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องลบหรือทำลายตามมาตรา 33 (4) แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลขอให้ระงับการใช้แทน
(3) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีความจำเป็นต้องขอให้เก็บรักษาไว้เพื่อใช้ในการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย
(4) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระหว่างการพิสูจน์ตามมาตรา 32 (1) หรือตรวจสอบตามมาตรา 32 (3) เพื่อปฏิเสธการคัดค้านของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 วรรคสาม
[150] มาตรา 36 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา 35 หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39
[151] มาตรา 73 วรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้
[157] มาตรา 23 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เว้นแต่ (1) ได้แจ้งถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมและได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (2) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่	25 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 25 วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21[158] ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 25 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความ	ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

นั้นอยู่แล้ว
(1) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผยซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา 24 ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(2) แจ้งให้ทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล
(3) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้ชัดเจน ให้กำหนดระยะเวลาที่อาจคาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม
(4) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย
(5) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย
(6) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 19 วรรคห้า มาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 31 วรรคหนึ่ง มาตรา 32 วรรคหนึ่ง มาตรา 33 วรรคหนึ่ง มาตรา 34 วรรคหนึ่ง มาตรา 36 วรรคหนึ่ง และมาตรา 73 วรรคหนึ่ง

[158] มาตรา 21 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม
การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่
(1) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว
(2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24[152] หรือมาตรา 26[153]	เสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือ	

[152] มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[153] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม
(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น
(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย
(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ
(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์
(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่ตามมาตรา 21[154] และการแจ้งรายละเอียดตามมาตรา 23[155] มาใช้บังคับกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องได้รับความยินยอมตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ (1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว (2) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่าการแจ้ง	ประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้	

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ
ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[154] มาตรา 21 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม
การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่
(1) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว
(2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้

[155] มาตรา 23 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว
(1) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผยซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา 24 ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(2) แจ้งให้ทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล
(3) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้ชัดเจน ให้กำหนดระยะเวลาที่อาจคาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม
(4) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย
(5) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย
(6) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 19 วรรคห้า มาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 31 วรรคหนึ่ง มาตรา 32 วรรคหนึ่ง มาตรา 33 วรรคหนึ่ง มาตรา 34 วรรคหนึ่ง มาตรา 36 วรรคหนึ่ง และมาตรา 73 วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
วัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดดังกล่าวไม่สามารถทำได้ หรือจะเป็นอุปสรรคต่อการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ ในกรณีนี้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (3) การใช้หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต้องกระทำโดยเร่งด่วนตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (4) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ซึ่งล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลจากหน้าที่หรือจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและต้องรักษาวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดบางประการตามมาตรา 23[156] ไว้เป็นความลับตามที่กฎหมาย	จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[156] มาตรา 23 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว
(1) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผยซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา 24 ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(2) แจ้งให้ทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล
(3) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้ชัดเจน ให้กำหนดระยะเวลาที่อาจคาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม
(4) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย
(5) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กำหนด การแจ้งรายละเอียดตามวรรคสอง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมตามมาตรานี้ เว้นแต่กรณีที่นำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้เพื่อการติดต่อกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งในการติดต่อครั้งแรก และกรณีที่จะนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผย ต้องแจ้งก่อนที่จะนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผยเป็นครั้งแรก		
มาตรา 28 วรรคหนึ่ง (2) ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ ประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูล	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[160] โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิด	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย

(6) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 19 วรรคห้า มาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 31 วรรคหนึ่ง มาตรา 32 วรรคหนึ่ง มาตรา 33 วรรคหนึ่ง มาตรา 34 วรรคหนึ่ง มาตรา 36 วรรคหนึ่ง และมาตรา 73 วรรคหนึ่ง

[160] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มี

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 16 (5)[159] เว้นแต่... (2) ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยได้แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เพียงพอของประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว...	ความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26 เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

มาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[159] มาตรา 16 (5) คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(5) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งหรือโอนไปยังต่างประเทศ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 28 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 28 อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 30 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามคำขอตามวรรคหนึ่ง จะปฏิเสธคำขอได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการปฏิเสธตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล และการเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะส่งผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[161]	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 30 วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทน	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[161] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีคำขอตามวรรคหนึ่งและเป็นกรณีที่ไม่อาจปฏิเสธคำขอได้ตามวรรคสอง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามคำขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ คณะกรรมการอาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าถึงและการขอรับสำเนาตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการขยายระยะเวลาตามวรรคสี่หรือหลักเกณฑ์อื่นตามความเหมาะสมก็ได้	เพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 31 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วย	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความ	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ รวมทั้งมีสิทธิ ดังต่อไปนี้ (1) ขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นเมื่อสามารถทำได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ (2) ขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นโดยตรง เว้นแต่โดยสภาพทางเทคนิคไม่สามารถทำได้ ข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 (3) หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่กำหนดในมาตรา 24[162] ตามที่	เสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[162] มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
คณะกรรมการประกาศกำหนด การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งจะใช้กับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้ หรือการใช้สิทธินั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอด้วยเหตุผลดังกล่าว ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[163]		

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[163] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 33 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้... ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับกับการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ...	● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร (7) เสรีภาพในการแสดงออก การหยุดการเซ็นเซอร์ (8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 37 (3) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้... (3) จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม เว้นแต่เก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น...	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 37 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้น	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร (7) เสรีภาพในการแสดงออก การหยุดการเซ็นเซอร์ (8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	แล้วด้วย	
มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม (2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท (3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล (5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลนั้น (6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม[164] (7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรค	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 39 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ตัวแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตัวแทนผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 39 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 39 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วน	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย

[164] มาตรา 27 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการตามมาตรา 39

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สาม[165] มาตรา 31 วรรคสาม[166] มาตรา 32 วรรคสาม[167] และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง[168] (8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)[169] ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง[170] โดยอนุโลม ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่	บุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[165] มาตรา 30 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[166] มาตรา 31 วรรคสาม การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งจะใช้กับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้ หรือการใช้สิทธินั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอด้วยเหตุผลดังกล่าว ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[167] มาตรา 32 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการคัดค้านด้วยเหตุผลตาม (1) (ก) หรือ (ข) หรือ (3) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธการคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[168] มาตรา 36 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา 35 หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[169] มาตรา 37 (1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[170] มาตรา 5 วรรคสอง ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร โดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[171]		

[171] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

() เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 41 วรรคห้า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานทราบ ทั้งนี้ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ได้...	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 (1) (2) และ (3 ทวิ) ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้ (1) สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ (2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ... (3 ทวิ) สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา...	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (2) สัญญาที่เป็นธรรม (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส (5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 20 (2/2) ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้... (2/2) แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค โดยจะระบุชื่อสินค้าหรือบริการ หรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจด้วยก็ได้...	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน
มาตรา 22 การโฆษณาจะต้องไม่ใช้ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้นจะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือลักษณะของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการส่งมอบ การจัดหา หรือการใช้สินค้าหรือบริการ ข้อความดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรม	● ผู้ใดโดยเจตนาก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ ปริมาณ หรือสาระสำคัญประการอื่นอันเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ไม่ว่าจะเป็นของตนเองหรือผู้อื่น โฆษณาหรือใช้ฉลากที่มีข้อความอันเป็นเท็จหรือข้อความที่รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม (1) ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง (2) ข้อความที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการไม่ว่าจะกระทำโดยใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริง หรือไม่ก็ตาม (3) ข้อความที่เป็นการสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อมให้มีการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรม หรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ (4) ข้อความที่จะทำให้เกิดความแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่ประชาชน (5) ข้อความอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ข้อความที่ใช้ในการโฆษณาที่บุคคลทั่วไปสามารถรู้ได้ว่าเป็นข้อความที่ไม่อาจเป็นความจริงได้โดยแน่แท้ ไม่เป็นข้อความที่ต้องห้ามในการโฆษณาตาม (1)	หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำผิดซ้ำอีก ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ● ผู้ใดโฆษณาโดยใช้ข้อความตามมาตรา 22 วรรคสอง (3) หรือ (4) หรือข้อความตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 22 วรรคสอง (5) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา 25 ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าสินค้าหรือบริการใดผู้บริโภคจำเป็นต้องทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพ ฐานะ และรายละเอียดอย่างอื่นเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจด้วย คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจกำหนดให้การโฆษณาสินค้าหรือบริการนั้นต้องให้	ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 25 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อเท็จจริงดังกล่าวตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนดได้		โปร่งใส
มาตรา 26 ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าข้อความในการโฆษณาโดยทางสื่อโฆษณาใด สมควรแจ้งให้ผู้บริโภคทราบว่าข้อความนั้นเป็นข้อความที่มีความมุ่งหมายเพื่อการโฆษณา คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจกำหนดให้การโฆษณาโดยทางสื่อโฆษณานั้นต้องมีถ้อยคำชี้แจงกำกับให้ประชาชนทราบว่าข้อความดังกล่าวเป็นการโฆษณาได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้	ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน
มาตรา 29/4 วรรคสาม (3) มาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าหรือบริการหมดสิ้นไปที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีนั้น ได้แก่... (3) ช่องทางในการให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภค และช่องทางการรับแจ้งข้อมูลจากผู้บริโภค การตรวจสอบและพิจารณาข้อมูลที่รับแจ้งจากผู้บริโภค และการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้บริโภคทราบโดยไม่ชักช้าพร้อมทั้งจัดทำและเก็บรักษาบันทึกหรือรายงานเกี่ยวกับการรับแจ้งและผลการพิจารณาดังกล่าว...	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 29/4 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน
มาตรา 29/6 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าหรือ	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 29/6 วรรค	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บริการซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรา 29/4[172] และมาตรา 29/5[173] มีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าหรือบริการนั้นอาจเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ผู้ประกอบธุรกิจนั้นอาจแจ้งเตือนภัยแก่ผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ รวมถึงผู้ประกอบธุรกิจโฆษณา ผู้บริโภค และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ในกรณีที่ปรากฏว่าสินค้าหรือบริการใดเป็นสินค้าหรือ	สอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน

[172] มาตรา 29/4 ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิต หรือผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายซึ่งสินค้าที่ควบคุมฉลากตามมาตรา 30 และสินค้าอื่นที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้านั้นหมดสิ้นไป
คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจกำหนดให้บริการใดที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากบริการนั้นหมดสิ้นไปได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
มาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าหรือบริการหมดสิ้นไปที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีนั้น ได้แก่
(1) สอดส่องดูแลความปลอดภัยของสินค้าหรือบริการของตนตลอดระยะเวลาประกันของสินค้าหรือบริการนั้น พร้อมทั้งเก็บรักษาสถิติหรือรายงานที่เกี่ยวข้อง
(2) มาตรการอันเหมาะสมกับสินค้าหรือบริการเพื่อให้ทราบได้ถึงความเสี่ยงต่ออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นตามสภาพของสินค้าหรือบริการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว
(3) ช่องทางในการให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภค และช่องทางการรับแจ้งข้อมูลจากผู้บริโภค การตรวจสอบและพิจารณาข้อมูลที่รับแจ้งจากผู้บริโภค และการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้บริโภคทราบโดยไม่ชักช้าพร้อมทั้งจัดทำและเก็บรักษาบันทึกหรือรายงานเกี่ยวกับการรับแจ้งและผลการพิจารณาดังกล่าว
(4) มาตรการในการติดตามสินค้าที่ได้จัดจำหน่ายไป ซึ่งรวมถึงการระบุชื่อและรายละเอียดของผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือผู้จัดจำหน่าย และเลขหมายประจำสินค้าไว้ที่ตัวสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์
(5) มาตรการในการติดตามบริการที่ได้ให้บริการไป ซึ่งรวมถึงการระบุชื่อและที่อยู่ของผู้รับบริการและรายละเอียดของการให้บริการ

[173] มาตรา 29/5 ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ขายหรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้าหรือผู้ซื้อสินค้าเพื่อนำออกให้บริการ ซึ่งเป็นสินค้าหรือบริการตามมาตรา 29/4 ต้องจัดให้มีมาตรการดังต่อไปนี้ เพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการนั้นหมดสิ้นไป
(1) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการที่ตนได้มาจากผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า และข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในความครอบครองของตน โดยส่งต่อให้ผู้ซื้อหรือผู้บริโภคได้ทราบ
(2) เก็บรักษาเอกสารที่จำเป็นเพื่อการติดตามแหล่งที่มาของสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการ เช่น ชื่อและรายละเอียดของผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการนั้นไว้ และส่งมอบเอกสารดังกล่าวเมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยได้มีหนังสือเรียกให้ส่ง
ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งต้องให้ความร่วมมือกับผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย และพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการหมดสิ้นไป

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บริการที่เป็นอันตราย หรือสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตรายนั้นมีผลทำให้บุคคลถึงแก่ความตาย รับอันตรายสาหัส หรือเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของบุคคล หรือเป็นอันตรายต่อทรัพย์สินอื่น ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งต้องแจ้งความเป็นอันตรายของสินค้าหรือบริการนั้นแก่ผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ รวมถึงผู้ประกอบธุรกิจโฆษณา ผู้บริโภค และประชาชน และแจ้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทราบโดยเร็ว คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจประกาศ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตามวรรคสองก็ได้		
มาตรา 29/16 การปิดประกาศ แจ้ง และโฆษณาข่าวสารตามที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติ ให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำทางสื่อโฆษณาที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ใช้ในการโฆษณาสินค้าหรือบริการนั้น และสื่อรูปแบบอื่น ๆ ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคกำหนด รวมทั้งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการแจ้งในเว็บไซต์ของผู้ประกอบธุรกิจและแจ้งเป็นหนังสือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือช่องทางอื่นที่ผู้ประกอบธุรกิจเสนอขายสินค้าหรือบริการนั้นให้แก่ผู้บริโภคโดยตรงเพื่อทราบ โดยการปิดประกาศหรือโฆษณาข่าวสารให้กระทำต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสาม	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
วัน เว้นแต่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะกำหนดเป็นอย่างอื่น และเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะกำหนดหลักเกณฑ์การปิดประกาศ แจ้ง หรือการโฆษณาดังกล่าวด้วยก็ได้		
มาตรา 35 ทวิ ในการประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการใด ถ้าสัญญาซื้อขายหรือสัญญาให้บริการนั้นมีกฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ หรือที่ตามปกติประเพณีทำเป็นหนังสือ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการนั้นเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาได้ ในการประกอบธุรกิจที่ควบคุมสัญญา สัญญาที่ผู้ประกอบธุรกิจทำกับผู้บริโภคจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ (1) ใช้ข้อสัญญาที่จำเป็นซึ่งหากมิได้ใช้ข้อสัญญาเช่นนั้นจะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควร (2) ห้ามใช้ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด และเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาจะให้ผู้	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา 35 ทวิ ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาตามมาตรา 35 อัฏฐ[174] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(2) สัญญาที่เป็นธรรม (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

[174] มาตรา 35 อัฏฐ ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา 35 ทวิ หรือส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้องตามมาตรา 35 เบญจ ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่เป็นทางปฏิบัติตามปกติสำหรับการประกอบธุรกิจประเภทนั้น ๆ หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาสุดแต่ระยะเวลาใดจะถึงก่อน

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดก็ได้ การกำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา		
มาตรา 35 เบญจ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินได้ ในการประกอบธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน หลักฐานการรับเงินจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ (1) มีรายการและใช้ข้อความที่จำเป็น ซึ่งหากมิได้มีรายการหรือมิได้ใช้ข้อความเช่นนั้นจะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควร (2) ห้ามใช้ข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด การกำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้องตามมาตรา 35 เบญจ ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาตามมาตรา 35 อัฏฐ[175] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดส่งมอบหลักฐานการรับเงิน โดยลงจำนวนเงินมากกว่าที่ผู้บริโภคจะต้องชำระและได้รับเงินจำนวนนั้นไปจากผู้บริโภคแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการประกอบธุรกิจเช่นนั้นแล้ว	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส
มาตรา 35 ฉ เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดให้	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้

[175] มาตรา 35 อัฏฐ ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา 35 ทวิ หรือส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้องตามมาตรา 35 เบญจ ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่เป็นทางปฏิบัติตามปกติสำหรับการประกอบธุรกิจประเภทนั้น ๆ หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาสุดแต่ระยะเวลาใดจะถึงก่อน

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หลักฐานการรับเงินของการประกอบธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินต้องใช้ข้อความใด หรือต้องใช้ข้อความใด โดยมีเงื่อนไขในการใช้ข้อความนั้นด้วย หรือต้องไม่ใช้ข้อความใดตามมาตรา 35 เบญจ[176] แล้ว ให้นำมาตรา 35 ตรี[177] และมาตรา 35 จัตวา[178] มาใช้บังคับแก่หลักฐานการรับเงินดังกล่าวโดยอนุโลม		ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส
มาตรา 35 สัตต ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการโดยให้คำมั่นว่าจะทำสัญญารับประกันให้ไว้แก่ผู้บริโภค สัญญาดังกล่าวต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้แทน และต้องส่งมอบสัญญานั้นแก่ผู้บริโภคพร้อมกับการส่งมอบสินค้าหรือให้บริการ ถ้าสัญญาตามวรรคหนึ่งทำเป็นภาษาต่างประเทศต้องมีคำแปลภาษาไทยกำกับไว้ด้วย	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 35 สัตต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (2) สัญญาที่เป็นธรรม (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

[176] มาตรา 35 เบญจ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินได้
ในการประกอบธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน หลักฐานการรับเงินจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้
(1) มีรายการและใช้ข้อความที่จำเป็น ซึ่งหากมิได้มีรายการหรือมิได้ใช้ข้อความเช่นนั้นจะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควร
(2) ห้ามใช้ข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด
การกำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

[177] มาตรา 35 ตรี เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดให้สัญญาของการประกอบธุรกิจที่ควบคุมสัญญาต้องใช้ข้อสัญญาใด หรือต้องใช้ข้อสัญญาใดโดยมีเงื่อนไขในการใช้ข้อสัญญานั้นด้วยตามมาตรา 35 ทวิ แล้ว ถ้าสัญญานั้นไม่ใช้ข้อสัญญาดังกล่าวหรือใช้ข้อสัญญาดังกล่าวแต่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข ให้ถือว่าสัญญานั้นใช้ข้อสัญญาดังกล่าวหรือใช้ข้อสัญญาดังกล่าวตามเงื่อนไขนั้น แล้วแต่กรณี

[178] มาตรา 35 จัตวา เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดให้สัญญาของการประกอบธุรกิจที่ควบคุมสัญญาต้องไม่ใช้ข้อสัญญาใดตามมาตรา 35 ทวิ แล้ว ถ้าสัญญานั้นใช้ข้อสัญญาดังกล่าว ให้ถือว่าสัญญานั้นไม่มีข้อสัญญาเช่นว่านั้น

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 32 (4) การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ภายใต้บังคับบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ตามวรรคหนึ่ง มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำดังต่อไปนี้... (4) เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น...	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 35 (4) การกระทำแก่โปรแกรมคอมพิวเตอร์อันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร และได้ปฏิบัติตามมาตรา 32 วรรคหนึ่ง[179] ในกรณีดังต่อไปนี้... (4) เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น...	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 43/1 ประกอบมาตรา 43/2 (5) มาตรา 43/3 (6)	-	(8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา

[179] มาตรา 32 วรรคหนึ่ง การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 43/4 (1) หรือมาตรา 43/5 (1) มาตรา 43/1 ผู้ให้บริการที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์อันเนื่องมาจากการให้บริการของตน ต้องเป็นผู้ให้บริการที่ได้ประกาศมาตรการยกเลิกการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการที่กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ซ้ำไว้อย่างชัดแจ้งและได้ปฏิบัติตามมาตรการนั้น และให้บริการในลักษณะตามที่บัญญัติในมาตรา 43/2[180] มาตรา 43/3[181]		

[180] มาตรา 43/2 ผู้ให้บริการเป็นสื่อกลางส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่นผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
(1) ไม่ได้เป็นผู้ริเริ่มการส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์
(2) ส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่านกระบวนการทางเทคนิคที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ โดยไม่ได้เป็นผู้เลือกข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น
(3) ไม่ได้กำหนดผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์ เว้นแต่เป็นการตอบสนองโดยระบบอัตโนมัติ
(4) ส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น และ
(5) ไม่ได้เก็บสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ทำซ้ำขึ้นในระหว่างกระบวนการพักข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราวไว้บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในลักษณะที่ผู้อื่นสามารถเข้าถึงได้โดยทั่วไป และไม่ได้เก็บสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์เช่นว่านั้นไว้นานเกินกว่าที่จำเป็น

[181] มาตรา 43/3 ผู้ให้บริการเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราวที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
(1) เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราวผ่านกระบวนการทางเทคนิคที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ
(2) ส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น
(3) ทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
(4) ไม่ได้แทรกแซงการใช้เทคโนโลยีซึ่งเป็นที่ยอมรับและใช้อย่างแพร่หลายในกลุ่มผู้ให้บริการ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานของผู้ใช้บริการ
(5) ปฏิบัติตามเงื่อนไขเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เว็บไซต์ต้นทางกำหนด และ
(6) นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เก็บไว้เป็นการชั่วคราวออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้ว่าเว็บไซต์ต้นทางได้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวแล้ว หรือทราบว่าศาลมีคำสั่งให้เว็บไซต์ต้นทางดำเนินการเช่นว่านั้น

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 43/4[182] หรือมาตรา 43/5[183] แล้วแต่กรณี มาตรา 43/2 (5) ผู้ให้บริการเป็นสื่อกลางส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่นผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้... (5) ไม่ได้เก็บสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ทำซ้ำขึ้นในระหว่างกระบวนการพักข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราวไว้บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในลักษณะที่ผู้อื่นสามารถเข้าถึงได้โดยทั่วไป และไม่ได้เก็บสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์เช่นว่านั้นไว้นานเกินกว่าที่จำเป็น มาตรา 43/3 (6) ผู้ให้บริการเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราวที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้อง		

[182] มาตรา 43/4 ผู้ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
(1) ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามคำสั่งของผู้ใช้บริการโดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่ามีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ตนให้บริการ และได้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น
(2) ไม่ได้รับผลประโยชน์ทางการเงินโดยตรงจากการกระทำที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากผู้ให้บริการมีสิทธิและมีความสามารถในการควบคุมการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์นั้น และ
(3) จัดให้มีช่องทางเพื่อรับแจ้ง และให้แสดรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถติดต่อได้ของผู้ให้บริการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับแจ้ง ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย
[183] มาตรา 43/5 ผู้ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
(1) ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์บนอินเทอร์เน็ตโดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และได้นำแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น
(2) ไม่ได้รับผลประโยชน์ทางการเงินโดยตรงจากการกระทำที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากผู้ให้บริการมีสิทธิและมีความสามารถในการควบคุมการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์นั้น และ
(3) จัดให้มีช่องทางเพื่อรับแจ้ง และให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถติดต่อได้ของผู้ให้บริการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับแจ้งในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้... (6) นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เก็บไว้เป็นการชั่วคราวออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้ว่าเว็บไซต์ต้นทางได้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวแล้ว หรือทราบว่าศาลมีคำสั่งให้เว็บไซต์ต้นทางดำเนินการเช่นว่านั้น มาตรา 43/4 (1) ผู้ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ (1) ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามคำสั่งของผู้ใช้บริการโดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่ามีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ตนให้บริการ และได้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น... มาตรา 43/5 (1) ผู้ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของ		

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ (1) ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์บนอินเทอร์เน็ตโดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และได้นำแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น...		
มาตรา 43/6 วรรคสาม เมื่อผู้ให้บริการได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการหรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้า พร้อมทั้งแจ้งไปยังผู้ใช้บริการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อให้โอกาสในการโต้แย้ง...	-	(8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่งรวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย	ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่งรวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย	(8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา
มาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้	ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบ	(8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14[184] ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14 ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสอง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ	คอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14... การกระทำความผิดและโทษตามมาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์	

[184] มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา
(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน
(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา
(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้
(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4)
ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้	

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 20 ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ดังต่อไปนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีอาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ (1) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในภาค 2 ลักษณะ 1 หรือลักษณะ 1/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา (3) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาหรือกฎหมายอื่นซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นหรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ร้องขอ ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งตามมาตรา 20 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท และปรับเป็นรายวันอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง	(8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีคำสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้ ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยอนุโลม ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคสองขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ แต่ละคณะให้มีกรรมการจำนวนเก้าคนซึ่งสามในเก้าคนต้องมาจากผู้แทนภาคเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสื่อสารมวลชน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้กรรมการได้รับค่าตอบแทนตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง การดำเนินการของศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเองหรือจะสั่งให้ผู้ให้บริการระงับ		

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
การทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้ ทั้งนี้ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ ระยะเวลา และวิธีการปฏิบัติสำหรับการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยคำนึงถึงพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งไปก่อนที่จะได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลั่นกรองข้อมูลคอมพิวเตอร์จะยื่นคำร้องตามวรรคสองไปก่อนที่รัฐมนตรีจะมอบหมายก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องรายงานให้รัฐมนตรีทราบโดยเร็ว		

พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 ข้อตกลงในสัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือในสัญญาสำเร็จรูป หรือในสัญญาขายฝากที่ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูป หรือผู้ซื้อฝากได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น ในกรณีที่มีข้อสงสัย ให้ตีความสัญญาสำเร็จรูปไปในทางที่เป็นคุณแก่ฝ่ายซึ่งมิได้เป็นผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูปนั้น ข้อตกลงที่มีลักษณะหรือมีผลให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชนจะพึงคาดหมายได้ตามปกติ เป็นข้อตกลงที่อาจถือได้ว่าทำให้ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น (1) ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดที่เกิดจากการผิดสัญญา (2) ข้อตกลงให้ต้องรับผิดหรือรับภาระมากกว่าที่กฎหมายกำหนด (3) ข้อตกลงให้สัญญาสิ้นสุดลงโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือให้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้โดยอีกฝ่ายหนึ่งมิได้ผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญ (4) ข้อตกลงให้สิทธิที่จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อ	-	(2) สัญญาที่เป็นธรรม

พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ใด หรือปฏิบัติตามสัญญาในระยะเวลาที่ล่าช้าได้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (5) ข้อตกลงให้สิทธิคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเรียกร้องหรือกำหนดให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องรับภาระเพิ่มขึ้นมากกว่าภาระที่เป็นอยู่ในเวลาทำสัญญา (6) ข้อตกลงในสัญญาขายฝากที่ผู้ซื้อฝากกำหนดราคาสินไถ่สูงกว่าราคาขายบวกอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปี (7) ข้อตกลงในสัญญาเช่าซื้อที่กำหนดราคาค่าเช่าซื้อหรือกำหนดให้ผู้เช่าซื้อต้องรับภาระสูงเกินกว่าที่ควร (8) ข้อตกลงในสัญญาบัตรเครดิตที่กำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระดอกเบี้ย เบี้ยปรับ ค่าใช้จ่ายหรือประโยชน์อื่นใดสูงเกินกว่าที่ควรในกรณีที่ผิดนัดหรือที่เกี่ยวเนื่องกับการผิดนัดชำระหนี้ (9) ข้อตกลงที่กำหนดวิธีคิดดอกเบี้ยทบต้นที่ทำให้ผู้บริโภคต้องรับภาระสูงเกินกว่าที่ควร ในการพิจารณาข้อตกลงที่ทำให้ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งตามวรรคสาม จะเป็นการได้เปรียบเกินสมควรหรือไม่		

พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ให้นำมาตรา 10[185] มาใช้โดยอนุโลม		
มาตรา 5 ข้อตกลงจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพการงาน หรือการทำนิติกรรมที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพซึ่งไม่เป็นโมฆะ แต่เป็นข้อตกลงที่ทำให้ผู้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพต้องรับภาระมากกว่าที่จะพึงคาดหมายได้ตามปกติ ให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น ในการวินิจฉัยว่าข้อตกลงตามวรรคหนึ่งทำให้ผู้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพต้องรับภาระมากกว่าที่จะพึงคาดหมายได้หรือไม่ ให้พิเคราะห์ถึงขอบเขตในด้านพื้นที่และระยะเวลาของการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ รวมทั้งความสามารถและโอกาสในการประกอบอาชีพการงานหรือการทำนิติกรรมในรูปแบบอื่นหรือกับบุคคลอื่นของผู้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพประกอบกับทางได้เสียทุกอย่างอันชอบด้วยกฎหมายของคู่สัญญาด้วย	-	(2) สัญญาที่เป็นธรรม
มาตรา 6 สัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพที่มีการชำระหนี้ด้วยการส่งมอบทรัพย์สินให้แก่	-	(2) สัญญาที่เป็นธรรม

[185] มาตรา 10 ในการวินิจฉัยว่าข้อสัญญาจะมีผลบังคับเพียงใดจึงจะเป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี ให้พิเคราะห์ถึงพฤติการณ์ทั้งปวง รวมทั้ง
(1) ความสุจริต อำนาจต่อรอง ฐานะทางเศรษฐกิจ ความรู้ความเข้าใจ ความสันทัดจัดเจน ความคาดหมาย แนวทางที่เคยปฏิบัติ ทางเลือกอย่างอื่น และทางได้เสียทุกอย่างของคู่สัญญาตามสภาพที่เป็นจริง
(2) ปกติประเพณีของสัญญาชนิดนั้น
(3) เวลาและสถานที่ในการทำสัญญาหรือในการปฏิบัติตามสัญญา
(4) การรับภาระที่หนักกว่ามากของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้บริโภค จะมีข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพเพื่อความชำรุดบกพร่องหรือเพื่อการรอนสิทธิไม่ได้ เว้นแต่ผู้บริโภคได้รู้ถึงความชำรุดบกพร่องหรือเหตุแห่งการรอนสิทธิอยู่แล้วในขณะทำสัญญา ในกรณีนี้ให้ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดนั้นมีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น		
มาตรา 7 ในสัญญาที่มีการให้สิ่งใดไว้เป็นมัดจำ หากมีกรณีที่จะต้องริบมัดจำถ้ามัดจำนั้นสูงเกินส่วน ศาลจะลดลงให้ริบได้เพียงเท่าความเสียหายที่แท้จริงก็ได้	-	(2) สัญญาที่เป็นธรรม
มาตรา 8 ข้อตกลง ประกาศ หรือคำแจ้งความที่ได้ทำไว้ล่วงหน้า เพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดเพื่อละเมิดหรือผิดสัญญาในความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของผู้อื่น อันเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ตกลง ผู้ประกาศ ผู้แจ้งความ หรือของบุคคลอื่นซึ่งผู้ตกลง ผู้ประกาศ หรือผู้แจ้งความต้องรับผิดด้วย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดไม่ได้ ข้อตกลง ประกาศ หรือคำแจ้งความที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดในกรณีอื่นนอกจากที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ซึ่งไม่เป็นโมฆะ ให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น	-	(2) สัญญาที่เป็นธรรม

พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 9 ความตกลงหรือความยินยอมของผู้เสียหายสำหรับการกระทำที่ต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จะนำมาอ้างเป็นเหตุยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดเพื่อละเมิดมิได้	-	(2) สัญญาที่เป็นธรรม
มาตรา 10 ในการวินิจฉัยว่าข้อสัญญาจะมีผลบังคับเพียงใดจึงจะเป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี ให้พิเคราะห์ถึงพฤติการณ์ทั้งปวง รวมทั้ง (1) ความสุจริต อำนาจต่อรอง ฐานะทางเศรษฐกิจ ความรู้ความเข้าใจ ความสันทัดจัดเจน ความคาดหมาย แนวทางที่เคยปฏิบัติ ทางเลือกอย่างอื่น และทางได้เสียทุกอย่างของคู่สัญญาตามสภาพที่เป็นจริง (2) ปกติประเพณีของสัญญาชนิดนั้น (3) เวลาและสถานที่ในการทำสัญญาหรือในการปฏิบัติตามสัญญา (4) การรับภาระที่หนักกว่ามากของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง	-	(2) สัญญาที่เป็นธรรม
มาตรา 11 ข้อสัญญาใดที่มิให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ข้อสัญญานั้นเป็นโมฆะ	-	(2) สัญญาที่เป็นธรรม

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 24 การปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. กสท. และ กทค.[186] ในเรื่องใดที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ต้องกระทำโดยมติของที่ประชุม และต้องเปิดเผยรายงานการประชุม พร้อมทั้งผลการลงมติของที่ประชุมทั้งรายบุคคลและทั้งคณะให้สาธารณชนทราบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน กสทช. และโดยวิธีการอื่นที่เหมาะสมตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในรายงานการประชุมเรื่องใดมีลักษณะตามที่กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดมิให้ต้องเปิดเผยก็ได้ กสทช. อาจมีมติมิให้เปิดเผยข้อมูลเฉพาะในส่วนนั้นได้ การเปิดเผยรายงานการประชุมพร้อมทั้งผลการลงมติตามวรรคหนึ่ง ต้องดำเนินการภายในระยะเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการลงมติ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องแสดงเหตุผลและความ	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[186] บทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กทค.) ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดที่อ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
จำเป็นที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วย		
มาตรา 27 วรรคห้า ...ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง กสทช. ต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ ทั้งต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชนและป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมถึงป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้คลื่นความถี่ ตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ...	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 55 วรรคสอง ...ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุน และการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้ประชาชนทราบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน กสทช. โดยต้องแสดงข้อมูล	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เกี่ยวกับผู้ที่ขอและผู้ที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนและจำนวนเงินที่ได้รับจากการจัดสรรทั้งหมดด้วย...		
มาตรา 59 ให้สำนักงาน กสทช. เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กสทช. และสำนักงาน กสทช. ให้ประชาชนทราบทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือวิธีการอื่นที่เห็นสมควรโดยอย่างน้อยต้องเปิดเผยข้อมูล ดังต่อไปนี้ (1) ใบอนุญาตประกอบกิจการของผู้ได้รับใบอนุญาตทุกรายพร้อมทั้งเงื่อนไขที่กำหนด (2) รายได้ของสำนักงาน กสทช. ตามมาตรา 65[187] เป็นรายเดือนโดยสรุป (3) รายจ่ายสำหรับการดำเนินงานของ กสทช. และ	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[187] มาตรา 65 รายได้ของสำนักงาน กสทช. มีดังต่อไปนี้
(1) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการตามมาตรา 42 วรรคสอง และมาตรา 45 วรรคสาม
(2) รายได้หรือผลประโยชน์อันได้มาจากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. และสำนักงาน กสทช.
(3) รายได้จากทรัพย์สินของสำนักงาน กสทช.
(4) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้แก่สำนักงาน กสทช. ตามระเบียบที่ กสทช. กำหนดเพื่อใช้ในการดำเนินงานของสำนักงาน กสทช.
(5) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้
รายได้ของสำนักงาน กสทช. ตาม (1) และ (2) เมื่อได้หักรายจ่ายสำหรับการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของสำนักงาน กสทช. ค่าภาระต่าง ๆ ที่จำเป็น เงินที่จัดสรรเพื่อสมทบกองทุนตามมาตรา 52 และกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติเหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน
ในกรณีรายได้ของสำนักงาน กสทช. มีจำนวนไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของสำนักงาน กสทช. รวมทั้งค่าภาระต่าง ๆ ที่จำเป็นและไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้รัฐพึงจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้แก่สำนักงาน กสทช. เท่าจำนวนที่จำเป็น

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สำนักงาน กสทช. เป็นรายเดือนโดยสรุป (4) รายละเอียดของอัตราค่าตอบแทนกรรมการ จำนวนคณะอนุกรรมการและอัตราค่าตอบแทนของอนุกรรมการเป็นรายบุคคล และอัตราค่าตอบแทนที่ปรึกษาที่ กสทช. แต่งตั้งเป็นรายบุคคล (5) ผลการศึกษาวิจัยและผลงานอื่นๆ ที่ว่าจ้างให้หน่วยงานภายนอกดำเนินการ (6) รายการเรื่องร้องเรียน ความคืบหน้าและผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภคและผู้รับใบอนุญาตและจำนวนเรื่องที่ยังค้างพิจารณา (7) รายละเอียดของผลการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงาน กสทช. และสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง		
มาตรา 76 ให้ กสทช. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีในด้านการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี ซึ่งต้องแสดงรายละเอียดแผนงานและผลการปฏิบัติงาน รายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี และแผนการ	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดำเนินงานในระยะต่อไปเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยให้ประชาชนทราบ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้ (1) ผลงานของ กสทช. ในปีที่ล่วงมาแล้วเมื่อเปรียบเทียบกับแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้ (2) แผนงาน โครงการ และแผนงบประมาณสำหรับปีถัดไป (3) งบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานการตรวจสอบภายใน (4) ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน (5) คุณภาพและอัตราค่าบริการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน (6) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภค (7) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนตามมาตรา		

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
52[188] (8) รายงานเกี่ยวกับสภาพการแข่งขันของตลาดในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ รวมทั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการกระทำอันมีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีผลกระทบกับประโยชน์ของรัฐและประชาชน นายกรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา อาจขอให้ กสทช. หรือเลขาธิการ กสทช. แล้วแต่กรณี ชี้แจงการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหนังสือหรือขอให้มาชี้แจงด้วยวาจาก็ได้		

[188] มาตรา 52 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงาน กสทช. เรียกว่า “กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
(1) ดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม อย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมชุมชนและสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนตามมาตรา 51
(2) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร การวิจัยและพัฒนาด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
(3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการดำเนินการขององค์กรซึ่งทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
(4) สนับสนุน ส่งเสริม และคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม
(5) สนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์โดยจัดสรรเงินให้แก่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
(6) สนับสนุนการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตไป เพื่อนำมาจัดสรรใหม่และสนับสนุนการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้คลื่นความถี่

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 34 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชน เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น	-	(7) เสรีภาพในการแสดงออก การหยุดการเซ็นเซอร์ (8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา
มาตรา 35 วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม วรรคห้า และวรรคหก บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ การให้นำข่าวสารหรือข้อความใด ๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจัดทำขึ้นไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณา	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ในหนังสือพิมพ์หรือสื่อใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม... การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชนรัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชนไม่ว่าเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำนองเดียวกันต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบตามระยะเวลาที่กำหนดและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง แต่ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์และภารกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ด้วย		
มาตรา 36 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใด ๆ การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ	-	(6) สิทธิในการสื่อสาร

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 41 (1) บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (1) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ....	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 59 รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 60 วรรคสาม ...รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบและกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในการนี้ องค์กรดังกล่าวต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่น	-	(5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ		
มาตรา 61 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค	-	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (2) สัญญาที่เป็นธรรม (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (5) สื่อที่เป็นอิสระ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 13 ให้สำนักงานจัดให้มีทะเบียนการรับแจ้งทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกานี้ และจัดให้มีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้สาธารณชนสามารถตรวจสอบรายชื่อและสถานะของผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับใบรับแจ้งและที่ถูกถอนการรับแจ้งจากทะเบียนการรับแจ้งโดยระบุเหตุผลที่ถูกถอนการรับแจ้ง	อ้างอิงจากมาตรา 32 วรรคหนึ่ง และมาตรา 33 วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้อำนาจในการออกพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง[189] โดยฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้หยุดการให้บริการหรือคำสั่งห้ามมิให้ให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจตามมาตรา 33 วรรคสาม[190] หรือตามมาตรา 33 วรรคห้า[191] แล้วแต่กรณี หรือประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภายหลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งตามมาตรา 33 วรรคหก[192] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ	(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส
มาตรา 15 ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ แจ้งให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามมาตรา 16 ก่อนหรือขณะใช้บริการ (1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะดังนี้ (ก) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง โดยคิดค่าตอบแทน (ข) บริการแพลตฟอร์มนั้นเป็นสื่อกลางในการเสนอ		(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (2) สัญญาที่เป็นธรรม (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

[189] มาตรา 33 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มประกอบธุรกิจนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

[190] มาตรา 33 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่แก้ไขหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้นั้นหยุดการให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคสองจนกว่าจะแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

[191] มาตรา 33 วรรคห้า ถ้าผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสี่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว

[192] มาตรา 33 วรรคหก ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่แก้ไขตามวรรคสามหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคห้าภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่หยุดหรือถูกห้ามการให้บริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งของผู้นั้นออกจากสารบบการรับแจ้งและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบโดยเร็ว

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภคไม่ว่าธุรกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการนั้น จะเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มทั้งหมดหรือบางส่วน และ (ค) ผู้ประกอบธุรกิจมีสัญญากับผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค (2) บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ (search engine)	ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 44)	
มาตรา 16 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการให้บริการ ให้ผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 15 ประกาศข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบอย่างชัดเจนและเหมาะสม ก่อนหรือขณะเข้าใช้บริการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ (1) เงื่อนไขในการให้บริการ การระงับ หรือหยุดการให้บริการ การคิดค่าตอบแทน ค่าบริการ และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการให้บริการซึ่งเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล (2) ปัจจัยหลักของอัลกอริทึมหรือของหลักเกณฑ์ที่ผู้ประกอบธุรกิจใช้จัดอันดับหรือแนะนำรายการสินค้าหรือบริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล (3) ปัจจัยหลักของอัลกอริทึมหรือของหลักเกณฑ์ที่ผู้		(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย (2) สัญญาที่เป็นธรรม (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส (8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประกอบธุรกิจใช้ในการนำเสนอโฆษณาสินค้าหรือบริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล (4) ปัจจัยหลักของอัลกอริทึมหรือของหลักเกณฑ์ที่ผู้ประกอบธุรกิจใช้ในการประเมินความพึงพอใจและการแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล (5) การเข้าถึงและการใช้งานข้อมูลที่ได้รับจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล โดยผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัล (6) การตอบข้อสอบถาม การจัดการข้อร้องเรียน และการระงับข้อพิพาท รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการดังกล่าว (7) การดำเนินการต่อสินค้า บริการ หรือเนื้อหาที่เข้าข่ายผิดกฎหมาย หรือการจัดระดับความเหมาะสมของการนำเสนอสินค้า บริการ หรือเนื้อหา ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดรายละเอียดการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (7) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ของผู้ประกอบธุรกิจ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามวรรคหนึ่ง ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่แจ้งให้		

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สำนักงานและผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบด้วย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และภายในระยะเวลา ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งยื่นรายงานการดำเนินการตามมาตรานี้ปีละหนึ่งครั้งตามแบบที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานหรือข้อมูลในรายงานตามวรรคสี่ให้สาธารณชนทราบเป็นการทั่วไป		
มาตรา 22 วรรคสอง นอกจากต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 15[193] และมาตรา 17[194]		(1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย

[193] มาตรา 15 ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ แจ้งให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามมาตรา 16 ก่อนหรือขณะใช้บริการ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะดังนี้
(ก) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง โดยคิดค่าตอบแทน
(ข) บริการแพลตฟอร์มนั้นเป็นสื่อกลางในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภคไม่ว่าธุรกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการนั้น จะเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มทั้งหมดหรือบางส่วน และ
(ค) ผู้ประกอบธุรกิจมีสัญญากับผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค
(2) บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ (search engine)

[194] มาตรา 17 ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรแต่ละประเภทบริการเกินสามร้อยล้านบาทต่อปี หรือมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรรวมทุกประเภทบริการเกินหนึ่งพันล้านบาทต่อปี หรือมีจำนวนผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรเกินเจ็ดล้านรายต่อเดือนโดยคำนวณจากการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนย้อนหลังตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานประกาศกำหนด หรือเกินจำนวนร้อยละสิบของจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามประกาศ เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน
(2) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ ความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และมีผลกระทบในระดับสูงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น ตามหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การพลังงาน การสื่อสารและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ และการสาธารณูปโภค ซึ่งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ 11

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ต้องจัดให้มีมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายดังต่อไปนี้ ไว้ในข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการด้วย (1) ขั้นตอนและมาตรการการดูแลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ที่ได้รับความเสียหายจากการใช้บริการ (2) ขั้นตอนการเยียวยาความเสียหายและการแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบ (3) การระบุสาระสำคัญของสัญญาประกันภัยที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ทำไว้ในกรณีเกิดความเสียหาย (ถ้ามี) (4) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด		(2) สัญญาที่เป็นธรรม (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน (4) โมเดลธุรกิจและข้อกำหนดการใช้งานที่โปร่งใส

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 16 ข้อตกลงใดที่ได้ตกลงไว้ล่วงหน้าก่อนที่ผู้บริโภคจะพบว่าสินค้านั้นชำรุดบกพร่อง และเป็นข้อตกลงซึ่งแตกต่างจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และเป็นผลเสียหรือเป็นภาระแก่ผู้บริโภค ให้ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(2) สัญญาที่เป็นธรรม

เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่หรือบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะใด มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 18 มาตรา 19 หรือมาตรา 20 แล้วแต่กรณี

3.3 ความมั่นคงและความปลอดภัย (Security and Safety)

(ก) <u>ลักษณะโดยทั่วไปของหลักการ</u>

การสร้างความเชื่อมั่นในระบบบริการทางอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้สังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยสามารถขับเคลื่อนเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้ (Digital Driven Society and Economy) โดยหากผู้บริโภคหรือประชาชนขาดความเชื่อมั่นในความมั่นคงปลอดภัยของระบบบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็อาจก่อให้เกิดอุปสรรคในการก้าวเข้าสู่ยุคที่สังคมและเศรษฐกิจสามารถขับเคลื่อนด้วยการบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างเต็มรูปแบบ ดังนี้ หน่วยงานภาครัฐจึงมีความจำเป็นในการเข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลและส่งเสริมให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างมีมาตรฐาน และมีมาตรการคุ้มครองความมั่นคงปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งาน

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	พลเมือง (Citizens)
3.3 ความมั่นคงและความปลอดภัย (Security and safety)	
• การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (Data protection/security from fraud/loss)	• บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัย โดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (Secure public services particularly for sensitive data such as health)
• การชดเชยกรณีมีการละเมิด (Redress for breaches)	• พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (Safe space for all online: women, minority groups, children, free from hate speech)
• สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (Right to safe and private digital products and services, including for vulnerable consumers)	• ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cybersecurity)
• ความโปร่งใสกรณีมีการละเมิดข้อมูล (Transparency on data breaches)	
• ผู้คนเป็นคนที่อ้างว่าตนเองเป็น (ดิจิทัลไอดี) (People are who they say they are (digital ID))	

โดย ITU Digital Regulation Handbook ได้แบ่งหลักการนี้ออกเป็น 8 หัวข้อย่อยตามตารางด้านบน และมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (Data protection/security from fraud/loss)

ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัล[195] ซึ่งมีผู้คนจำนวนไม่น้อยที่ไม่เคยซื้อของผ่านช่องทางออนไลน์ด้วยเหตุผลหลักคือการขาดความเชื่อมั่นในความมั่นคงปลอดภัยของอินเทอร์เน็ต[196] ทั้งนี้ หลักการพื้นฐานสำคัญหนึ่งของการคุ้มครองข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางคือความจำเป็นในการจัดให้มีมาตรการทางเทคนิคและความมั่นคงด้านระบบในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเหมาะสม เพื่อคุ้มครองข้อมูลจากการกระทำทั้งที่ตั้งใจและมิได้ตั้งใจที่อาจส่งผลให้เกิดการสูญหาย การแก้ไข การเปิดเผย หรือการทำลายข้อมูลได้ อีกทั้งลักษณะของมาตรการด้านความปลอดภัยดังกล่าวก็ควรมีความเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ ควรต้องได้รับการทบทวนและพัฒนาไปตามกาลเวลา เพื่อสะท้อนการพัฒนาด้านเทคโนโลยี ความเสี่ยง และการคุกคามที่อาจเกิดขึ้นด้วย[197] โดยมาตรการความมั่นคงและปลอดภัยด้านดิจิทัลเป็นสิ่งจำเป็นในการคุ้มครองข้อมูลต่าง ๆ จากการฉ้อโกงหรือการใช้ในทางที่ผิด ซึ่งรัฐบาลควรกำกับดูแลเพื่อให้มั่นใจว่า ข้อมูลทางการเงิน ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลใดก็ตามที่สามารถระบุตัวบุคคลได้จะถูกเก็บและส่ง หรือโอน ด้วยมาตรฐานด้านความปลอดภัยที่เหมาะ สมที่สุดบนพื้นฐานของความเสี่ยงที่มีต่อผู้บริโภค[198] นอกจากนี้ บริษัทผู้ให้บริการต่าง ๆ ก็ควรที่จะได้รับการจูงใจผ่านการมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลอย่างทันท่วงที การกำหนดโทษ การจำกัดความรับผิดต่อผู้บริโภค และข้อกำหนดเรื่องการชดเชย เพื่อให้บริษัทผู้ให้บริการต่าง ๆ นำมาตรฐานแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มาใช้ เช่น การคำนึงถึงความมั่นคงและความเป็นส่วนตัวตั้งแต่ขั้นตอนแรกในการดำเนินงาน (Privacy and security by design) และการประเมินความมั่นคงทางข้อมูลที่เป็นอิสระควบคู่ไปกับมาตรการต่าง ๆ ของหน่วยงานกำกับดูแลในการยกระดับความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงออนไลน์[199] เพื่อพัฒนาเรื่องการคุ้มครองข้อมูล และทำให้การคุ้มครองข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และลดความเสี่ยงด้านความปลอดภัยจากการฉ้อโกงหรือการสูญหาย

(2) การชดเชยกรณีมีการละเมิด (Redress for breaches)

---

[195] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 90

[196] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 20

[197] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.7 Data Protection and Information Security), Page 107

[198] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 78

[199] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 78

ในปัจจุบันความเป็นไปได้ในการเกิดเหตุการณ์การละเมิดข้อมูลมีมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากจำนวนคนที่เข้าสู่โลกออนไลน์มีเพิ่มสูงขึ้น การเชื่อมต่อถึงกันของบริการต่าง ๆ อีกทั้งผลิตภัณฑ์ที่สามารถเก็บข้อมูลของบุคคลและเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันขอ งมนุษย์มีจำนวนมากขึ้น[200] เมื่อประวัติส่วนตัวทางดิจิทัลหรือข้อมูลตัวตน (Identities) สูญหายหรือถูกขโมย อาจส่งผลที่มีความรุนแรง เช่น การถูกนำข้อมูลบัตรเครดิตไปใช้ส่งผลให้เกิดการสูญเสียทางการเงินหรือมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) ที่กันไม่ให้เจ้าของคอมพิวเตอร์เข้าถึงคอมพิวเตอร์ของตนได้และอาจขัดขวางการเข้าถึงแบบแสดงร ายการภาษีที่ใช้สำหรับยื่นภาษี ประวัติหรือข้อมูลการธนาคาร (Banking Records) และเอกสารสำคัญอื่น ๆ รวมถึงความเสียหายต่อชื่อเสียงและความกังวลที่ข้อมูลส่วนตัวถูกเผยแพร่สู่สาธารณะ[201] ดังนั้น กฎเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดที่ชัดเจนควรทำให้มั่นใจว่าผู้บริโภคจะได้รับการชดเชยหากได้รับความเสียหายซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาด้านความมั่นคงและความปลอดภัย โดยผู้บริโภคควรจะสามารถเข้าถึงการชดเชยได้อย่างง่ายดายด้วย[202]

[200] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 8

[201] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 21

[202] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Pages 78-79

(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (Right to safe and private digital products and services, including for vulnerable consumers)

ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์มีความเป็นมาที่ยาวนานในเรื่องของการคุ้มครองผู้บริโภค และยังคงเป็นรากฐาน (Remains the bedrock) ที่สำคัญ ซึ่งผลิตภัณฑ์ดิจิทัลที่มีความละเอียดซับซ้อน อาจเป็นการยากที่จะสังเกตเห็นความอันตรายและการคุกคามด้านความเสี่ยงใหม่ ๆ จึงควรมีการตรวจสอบอย่างละเอียด เช่นเดียวกับที่ผลิตภัณฑ์ออกใหม่ และไม่เป็นที่คุ้นเคยในช่วงเริ่มต้นของยุคผู้บริโภคจำนวนมาก (Mass Consumer Age) เพื่อทำให้มั่นใจว่าผู้บริโภคจะสามารถเข้าใจ เชื่อมั่น และใช้ผลิตภัณฑ์และบริการได้อย่างปลอดภัย[203] อีกทั้ง สำหรับมาตรฐานระดับสากลก็ควรที่จะมามีบทบาทเพื่อการพัฒนาให้มั่นใจว่าบริษัทจะจัดให้มีการอัปเดตที่จำเป็นสำหรับผลิตภัณฑ์ดิจิทัลทั้งหมด ในระยะเวลาที่กำหนดและเหมาะสมหลังการขาย[204] ทั้งนี้ เรื่องความมั่นคงและปลอดภัยในโลกดิจิทัลยังครอบคลุมถึงความปลอดภัยส่วนบุคคลของผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้บริโภคที่เปราะบางต่ออันตรายหรือสามารถจัดการกับความเสี่ยงทางออนไลน์ได้น้อยกว่า ตัวอย่างเช่น ในกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้ความพยายามตามสมควรในการที่จะขอความยินยอมที่ได้รับการพิสูจน์แล้วจากบิดามารดาก่อนที่จะทำการประมวลผลข้อมูลของเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี หรือ 13 ปี แล้วแต่กรณี[205] นอกจากนี้ บริษัทควรพัฒนาระบบที่ทำให้ผู้บริโภคสามารถนำการปฏิบัติที่ปลอดภัยและมั่นคงมาปรับใช้ได้ง่ายขึ้นด้วย[206]

(4) ความโปร่งใสกรณีมีการละเมิดข้อมูล (Transparency on data breaches)

ประวัติส่วนตัวจำนวนกว่า 500 ล้านประวัติ ได้สูญหายหรือถูกขโมยในปีค.ศ. 2015 ทำให้ข้อมูลตัวตนกว่า 429 ล้านตัวตนถูกเปิดเผยสู่สาธารณะ ซึ่งจำนวนข้างต้นเป็นเพียงข้อมูลเท่าที่ทราบเท่านั้น เนื่องจากเหตุการณ์การละเมิดข้อมูลหลายครั้งมิได้รับการแจ้ง[207][208] ทั้งนี้ หน้าที่เกี่ยวกับความโปร่งใส โดยทั่วไปมักอยู่ในรูปแบบของข้อกำหนดให้มีการแจ้งกรณีที่มีการละเมิดข้อมูลเกิดขึ้น ซึ่งอาจกำหนดให้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และ/หรือ แจ้งต่อปัจเจกบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลที่น่าจะ

[203] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 9
[204] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 78
[205] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 9
[206] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 78
[207] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 8
[208] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 21

ได้รับความเสียหาย โดยการกำหนดให้แจ้งดังกล่าวนั้นก็เพื่อให้มีการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อบรรเทาผลกระทบ[209] จากการละเมิดข้อมูลที่เกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนรหัสผ่าน หรือการดำเนินการตามแนวทางที่แพลตฟอร์มกำหนดเพื่อจำกัดขอบเขตของข้อมูลที่ถูกละเมิด

(5) ผู้คนเป็นคนที่อ้างว่าตนเองเป็น (ดิจิทัลไอดี) (People are who they say they are (digital ID))

การนำระบบการยืนยันตัวตนดิจิทัลมาใช้สามารถก่อให้เกิดประโยชน์หลากหลายประการ[210] ความสามารถในการทราบว่าบุคคลนั้นเป็นใครนั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับภาระหน้าที่หลายอย่างของรัฐบาล เช่น การกำหนดเป้าหมายของแผนงานทางสังคมและการทำให้มั่นใจว่าผู้ได้รับประโยชน์นั้นถูกคน หรือการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน ภัยพิบัติ และโรคระบาดที่ต้องการความช่วยเหลือโดยตรงอย่างรวดเร็ว การเก็บภาษี การลดการฉ้อโกงค่าจ้างสาธารณะ (Public Wages) เป็นต้น สำหรับหน่วยงานเอกชน การยืนยันตัวตนลูกค้าในการบริการบางอย่าง เช่น การเปิดหรือการอนุญาตให้เข้าถึงบัญชีก็มีความจำเป็นเพื่อลดความเสี่ยง หรือการใช้ดิจิทัลไอดีเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) การรู้จักลูกค้า (Know Your Customer: KYC) หรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ อีกทั้ง ยังเป็นการคุ้มครองลูกค้าจากการหลอกลวงตัวตนและการถูกขโมยตัวตน (Identity Fraud and Theft) ด้วย นอกจากนี้ ระบบการระบุตัวตนเป็นกลไกทางดิจิทัลสำหรับปัจเจกบุคคลในการรับรองตัวตนผ่านทางออนไลน์ ทำให้เกิดเศรษฐกิจดิจิทัลที่มีความครอบคลุมทุกกลุ่มคน และส่งเสริมแพลตฟอร์มดิจิทัลตลอดหลายภาคส่วน รวมไปถึงบริการออนไลน์และระบบการชำระเงินดิจิทัล[211] ตัวอย่างของการยืนยันตัวตนดิจิทัล เช่น ที่อยู่อีเมล หรือเบอร์โทรศัพท์ ซึ่งในอดีตเบอร์โทรศัพท์แบบชำระเงินล่วงหน้ามิได้มีการระบุตัวปัจเจกบุคคลไว้ แต่มาตรการต่อต้านอาชญากรรมมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ส่งผลให้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการลงทะเบียนสำหรับบัญชีแบบชำระเงินล่วงหน้าด้วยภายใต้ข้อกำหนดการรู้จักลูกค้า เพื่อให้เบอร์โทรศัพท์เชื่อมกับชื่อเป็นอย่างน้อย และอาจรวมถึงวันเกิดหรือที่อยู่ โดยข้อมูลเหล่านี้เมื่อรวมกันก็จะสามารถระบุตัวตัวตนของผู้ลงทะเบียนได้ อย่างไรก็ดี ระบบการยืนยันตัวตนดิจิทัลก็อาจก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับอำนาจรัฐที่เกินเลย ซึ่งอาจนำไปสู่การ[212] ใช้อำนาจนั้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางออนไลน์ได้ เช่น การห้ามเดินทางหรือการกีดกันไม่ให้รักษาสำหรับบุคคลที่มีทัศนะอันไม่พึงปรารถนาสำหรับรัฐบาล[213]

---

[209] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.7 Data Protection and Information Security), Page 108

[210] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 92

[211] Principles on Identification for Sustainable Development: Toward the Digital Age by the World Bank Group, Pages 5-6, link

[212] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 92

[213] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 92

(6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัย โดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (Secure public services particularly for sensitive data such as health)

หน้าที่ในการป้องกัน (Safeguarding Obligations) ซึ่งกำหนดหน้าที่ในการจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัยที่เหมาะสม โดยเฉพาะหน่วยงานที่ดำเนินการหรือให้บริการแก่โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของชาติ[214] ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของชาติส่วนใหญ่ก็เป็นบริการสาธารณะที่รัฐมีหน้าที่จะต้องจัดทำ เช่น บริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุข โดยข้อมูลดิจิทัลที่รัฐอาจมีในความครอบครอง เช่น การยืนยันตัวตนดิจิทัลที่เป็นเอกสารราชการซึ่งโดยปกติแล้วจะมีข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ตัวอย่างเช่น บัตรสุขภาพ หนังสือเดินทาง ใบขับขี่ และประวัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดในการขับขี่ เมื่อข้อมูลเหล่านี้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลก็ทำให้ง่ายต่อการเชื่อมต่อข้อมูลต่าง ๆ ของบุคคลเข้าด้วยกัน[215] ซึ่งในบรรดาข้อมูลที่ถูกเก็บเพื่อใช้ในการบริการ หรือข้อมูลที่ในครอบครองเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริการสาธารณะนั้นย่อมมีข้อมูลที่ละเอียดอ่อนอยู่ด้วย ซึ่งหลักการพื้นฐานหนึ่งที่สำคัญของการคุ้มครองข้อมูลคือมาตรการด้านความปลอดภัยที่ได้กล่าวไปในหัวข้อ (1) นั้น ในกรณีของข้อมูลที่ละเอียดอ่อนก็จำเป็นจะต้องมีความคุ้มครองที่เข้มงวดมากขึ้น ซึ่งกรณีของความหมายและขอบเขตของข้อมูลที่ละเอียดอ่อนอาจถูกกำหนดไว้ในกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ เช่น ข้อมูลสุขภาพหรือข้อมูลทางการเงิน เป็นต้น และก็ควรจะต้องสะท้อนถึงลักษณะของการประมวลผลด้วย เนื่องจากผลที่ตามมาอย่างเช่นผลกระทบจากการสูญหายหรือการเปิดเผยของข้อมูลส่วนบุคคลที่มิได้ตั้งใจก็จะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละบริบท[216]

(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (Safe space for all online: women, minority groups, children, free from hate speech)

แม้ว่าเด็กในยุคปัจจุบันมักจะมีทักษะในการใช้สมาร์ทโฟนและอุปกรณ์เชื่อมต่ออื่น ๆ ที่ดีกว่าบิดามารดาหรือครูก็ตาม แต่เด็กก็ยังคงขาด

[214] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.7 Data Protection and Information Security), Page 108
[215] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 92
[216] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.7 Data Protection and Information Security), Page 107

ประสบการณ์ชีวิต และอาจตกเป็นเหยื่อของอันตรายได้[217] โลกออนไลน์ทำให้เด็กและเยาวชนต้องเผชิญความเสี่ยงที่มีลักษณะพิเศษ โดยที่เห็นได้ชัดคือในเรื่องของการเข้าถึงเนื้อหาสำหรับผู้ใหญ่และการก่อเหตุเกี่ยวกับเพศ (Sexual Predation) ดังนั้น จึงควรนำเครื่องมือทางกฎหมายมาส่งเสริมเพื่อกำหนดมาตรการซึ่งประกอบไปด้วยการสนับสนุนจากสาธารณะ การเตือนภัยด้านเนื้อหา และการกำกับดูแลตนเองของภาคธุรกิจ ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านการศึกษาของผู้บริโภคสำหรับผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม เช่น เด็ก เยาวชน บิดามารดา และครู[218] อย่างไรก็ดี นอกจากเด็กแล้ว ก็อาจมีกรณีที่ผู้ใหญ่อาจเป็นผู้เปราะบางต่ออันตรายที่คล้ายกันกับอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อเด็กในออนไลน์ โดยเฉพาะผู้ที่ขาดประสบการณ์หรืออยู่ในกลุ่มที่ด้อยโอกาส นอกจากนี้ ผู้ใหญ่ในฐานะผู้บริโภคอาจประสบกับการสูญเสียทางการเงินผ่านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือธุรกรรมออนไลน์อื่นโดยใช้เงินเสมือนและเงินอิเล็กทรอนิกส์ ที่อาจไม่ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายบางประการเทียบเท่ากับเงินจริง นอกจากนี้ ผู้ใหญ่ในฐานะพลเมือง เรื่องการลงคะแนนเสียงหรือพฤติกรรมทางการเมืองก็อาจถูกชักจูงโดยการส่งข้อความทางออนไลน์ โดยเฉพาะทางโซเชียลมีเดียได้[219] รวมถึง กรณีเรื่องความปลอดภัยในเนื้อตัวร่างกายของผู้บริโภคซึ่งอาจมีความเสี่ยงเนื่องจากกิจกรรมทางออนไลน์ของตน โดยจากการสำรวจและการค้นคว้าของ ITU พบว่ามีข้อกังวลเกี่ยวกับการคุกคามทางออนไลน์ต่อผู้หญิงและกลุ่ม LGBT โดยองค์กรผู้บริโภคในประเทศแม็กซิโกแจ้งว่าผู้หญิงที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการเผยแพร่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการคุกคามที่เกิดขึ้นออฟไลน์นั้น กลายเป็นเหยื่อของการข่มเหงทางเพศในโซเชียลมีเดียอีกที[220] ทั้งนี้ ถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังนั้น เป็นภัยต่อคุณค่าด้านประชาธิปไตย เสถียรภาพทางสังคม และความสงบ[221] อีกทั้งระดับและผลกระทบของถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังในปัจจุบันได้ขยายเพิ่มมากขึ้นด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารใหม่ ๆ จนถึงจุดที่ถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังกลายเป็นหนึ่งในวิธีการในการเผยแพร่ถ้อยคำชักจูงและแนวคิดที่สร้างความแตกแยกในระดับโลก รวมถึงการข่มขู่ซึ่งความสงบ[222] จึงควรเป็นความรับผิดชอบของทุกคนในการจัดการกับปัญหานี้ ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล สังคม ภาคเอกชน และปัจเจกบุคคลเอง[223] จากที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการกับประเด็นเรื่องความปลอดภัยบนโลกออนไลน์ควรต้องได้รับการแก้ไขด้วยการผสมผสานระหว่างมาตรการและการดำเนินการของรัฐบาลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การพัฒนาทักษะด้านอินเทอร์เน็ตและความรู้เท่าทันสื่อของผู้ใช้ และการให้การรับรองสำหรับทุกคนซึ่งการเข้าถึงเนื้อหาที่ชอบด้วยกฎหมายทางออนไลน์ที่จะไม่ถูกจำกัด (ซึ่งจะกล่าวต่อไปในหลักการข้อ 3.8) การสนับสนุนการดำเนินการของธุรกิจที่มีจริยธรรม รวมถึงการให้อำนาจแก่หน่วยงานกำกับดูแลในการสร้างแรงจูงใจและกำกับพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบของแพลตฟอร์มและบริษัทโซเชียลมีเดีย[224]

---

[217] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 90

[218] Best Practice Guidelines on Consumer Protection in a Digital World by the International Telecommunication Union, Page 4

[219] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 91

[220] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 21

[221] Strategy and Plan of Action on Hate Speech by the United Nations, Page 1, link

[222] Hate Speech Is Rising Around the World by the United Nations, link

[223] Strategy and Plan of Action on Hate Speech by the United Nations, Page 3, link

[224] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific consumer issues), Pages 91-92

(8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cybersecurity)

ในโลกปัจจุบันที่มีการเชื่อมโยงและพึ่งพาอาศัยกัน ภาคส่วนเรื่องโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น (Critical Infrastructure) เช่น การสาธารณสุข การโทรคมนาคม การเงิน พลังงาน และอื่น ๆ นับวันยิ่งพึ่งพาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการปฏิบัติการเพิ่มมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นโดยตัวเอง เช่น บริการทางเทคโนโลยีผ่านทางอินเทอร์เน็ต (Cloud-Based Services) แต่ยังเป็นรากฐานของบริการที่สำคัญหลายอย่าง เช่น การประปา โครงข่ายไฟฟ้า และการจัดส่งเชื้อเพลิงทางท่อ การทำงานที่ผิดปกติหรือการหยุดชะงักของบริการที่สำคัญเหล่านี้อาจก่อให้เกิดอันตรายทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างมีนัยยะสำคัญหรือถึงขั้นเกิดอันตรายต่อชีวิต ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นหรือโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลที่จำเป็น ควรจัดให้มีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่มีความแน่นหนา เพื่อทำให้มั่นใจในการคุ้มครองและการรับมือทางไซเบอร์ (Cyber-Resilience) ของภาคส่วนและบริการโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น หรือโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลที่จำเป็น[225] ตัวอย่างมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เช่น การจัดตั้ง Computer Emergency Response Team ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคได้มาก ในการคอยให้คำเตือนล่วงหน้าเกี่ยวกับการคุกคามและการโจมตีทางไซเบอร์ที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณะและหน่วยงานรัฐบาล[226] การจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการคุกคามหรือผลกระทบที่เกิดจากความล้มเหลวของโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น หรือโครงสร้างพื้นฐานด้านข้อมูลที่จำเป็น[227] หรือ การแก้ไขกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาเพื่อที่จะจัดการกับอาชญากรรมทางไซเบอร์ ยับยั้งการกระทำที่เป็นอันตรายในรูปแบบใหม่ และเปิดทางให้เกิดการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น[228]

---

[225] Digital Regulation Platform: Enhancing the protection and cyber-resilience of critical information infrastructure, link

[226] Best Practice Guidelines on Consumer Protection in a Digital World by the International Telecommunication Union, Page 4

[227] Digital Regulation Platform: Enhancing the protection and cyber-resilience of critical information infrastructure, link

[228] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.7 Data Protection and Information Security), Page 98

(ข) **ลักษณะการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบกับความสามารถในการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาของมนุษย์ ทำให้คุณสมบัติ การทำงาน หน้าที่ รวมถึงรูปลักษณ์ของสินค้าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก โดยประโยชน์ใช้สอยที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าในปัจจุบันอาจมีความหลากหลายและแตกต่างไปจากประโยชน์ใช้สอยแบบเดิม ๆ ที่สังคมในอดีตคุ้นเคย กล่าวคือบริการดิจิทัลได้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนสำคัญในการทำงาน หรือฟังก์ชันของสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค แบบที่การใช้ชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันอาจพบอุปสรรคหากปราศจากบริการดิจิทัลที่ผสมผสานในสินค้านั้น เช่นกรณี โทรศัพท์ นาฬิกา หรือตู้เย็นอัจฉริยะที่มิได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นโทรศัพท์เพื่อโทรออกหรือรับสาย เป็นนาฬิกาสำหรับดูเวลา หรือเป็นตู้เย็นที่ทำความเย็นเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น การรับส่งอีเมล กล้องถ่ายรูป สารานุกรมอิเล็กทรอนิกส์พกพา รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้บริโภคและมอบผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การแจ้งเตือนเกี่ยวกับวัตถุดิบในตู้เย็น หรือส่งคำสั่งซื้อไปยังร้านค้า ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคก็ควรต้องคำนึงถึงในแง่มุมที่บริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเป็นสำคัญ

โปรดดูเนื้อหาในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ในตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ด้านท้ายของบทที่ 3

ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 326 ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	● ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง

ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	• ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท	
มาตรา 327 ผู้ใดใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สาม และการใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษดังบัญญัติไว้ในมาตรา 326 นั้น	• ผู้ใดใส่ความผู้ตายต่อบุคคลที่สาม และการใส่ความนั้นน่าจะเป็นเหตุให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการ	(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง

ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	กระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท	
มาตรา 393 ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 420 ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น	ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น	(2) การชดเชยกรณีมีการละเมิด
มาตรา 423 ผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริง เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดี หรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นจะต้องใช้	ผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริง เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดี หรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้น	(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เขาเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่การนั้น แม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรจะรู้ได้ ผู้ใดส่งข่าวสารอันตนมิได้รู้ว่าเป็นความไม่จริง หากว่าตนเองหรือผู้รับข่าวสารนั้นมีทางได้เสียโดยชอบในการนั้นด้วยแล้ว ท่านว่าเพียงที่ส่งข่าวสารเช่นนั้นหาทำให้ผู้นั้นต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่	จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เขาเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่การนั้น แม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรจะรู้ได้ ผู้ใดส่งข่าวสารอันตนมิได้รู้ว่าเป็นความไม่จริง หากว่าตนเองหรือผู้รับข่าวสารนั้นมีทางได้เสียโดยชอบในการนั้นด้วยแล้ว ท่านว่าเพียงที่ส่งข่าวสารเช่นนั้นหาทำให้ผู้นั้นต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่	

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 5 (1) และ (3) ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” ให้กองทุนเป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (1) รณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์... (3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็กเยาวชนและครอบครัวมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ เฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ และสามารถใช้สื่อในการ	-	(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
พัฒนาตนเองชุมชนและสังคม...		

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 6 (4) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้... (4) การส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกันเพื่อให้การทำงานระหว่างระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมตลอดทั้งทำให้ระบบหรือการให้บริการมีความน่าเชื่อถือ และแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และมีหลักประกันการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของประชาชนอย่างเท่าเทียม ทั่วถึง และเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ...	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัย โดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 วรรคหนึ่ง และมาตรา 4 วรรคสอง (3) เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัลโดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการเข้าถึงของประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้... (3) การสร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัลและมาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูลที่อาจกระทบถึงความมั่นคงหรือความเป็นส่วนตัวของประชาชนที่มีความพร้อมใช้และน่าเชื่อถือ...	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 8 (1) (2) และ (4) ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตาม	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 7 (2)[229] อย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้ครอบครองหรือควบคุมข้อมูลดังกล่าวในทุกขั้นตอน (2) การมีระบบบริหารและกระบวนการจัดการและคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน ตั้งแต่การจัดทำ การจัดเก็บ การจำแนกหมวดหมู่ การประมวลผลหรือใช้ข้อมูล การปกปิดหรือเปิดเผยข้อมูล การตรวจสอบ และการทำลาย... (4) การกำหนดนโยบายหรือกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ชัดเจนและมีระบบบริหารจัดการรวมทั้งมีมาตรการและหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองให้มีความมั่นคงปลอดภัยและมิให้ข้อมูลส่วนบุคคลถูกละเมิด...		(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 12 วรรคหนึ่ง (4) (5) (6) และ(7) เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 4[230] และเกิดการบูรณาการ	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย

[229] มาตรา 7 (2) ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
(2) จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเพื่อเป็นหลักการและแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปเพื่อพิจารณาอนุมัติตามพระราชบัญญัตินี้

[230] มาตรา 4 เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการ

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ร่วมกัน ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐในระดับหน่วยงาน และดำเนินการดังต่อไปนี้ให้เป็นไปตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตามมาตรา 8[231]... (4) จัดให้มีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในการบริการประชาชน ซึ่งมีมาตรฐานและแนวทางที่สอดคล้องกันตามที่		(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (5) ผู้คนเป็นคนที่อ้างว่าตนเองเป็น (ดิจิทัลไอดี) (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น

จัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัลโดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการเข้าถึงของประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
(1) การนำระบบดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารและการให้บริการของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้มีการใช้ระบบดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ
(2) การพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับระบบดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่จำเป็น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความสอดคล้องและมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน รวมทั้งมีความมั่นคงปลอดภัยและน่าเชื่อถือ โดยมีการบูรณาการและสามารถทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพเกิดการพัฒนาการบริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารราชการและการบริการประชาชนแบบบูรณาการ รวมทั้งให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก
(3) การสร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัลและมาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูลที่อาจกระทบถึงความมั่นคงหรือความเป็นส่วนตัวของประชาชนที่มีความพร้อมใช้และน่าเชื่อถือ
(4) การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก มีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่าง ๆ
(5) การรักษาวินัยการเงินการคลังภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะผ่านระบบดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาให้มีกลไกการใช้ข้อมูลเพื่อลดความซ้ำซ้อนและเกิดความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ

[231] มาตรา 8 ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตามมาตรา 7 (2) อย่างน้อยต้องประกอบด้วย
(1) การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้ครอบครองหรือควบคุมข้อมูลดังกล่าวในทุกขั้นตอน
(2) การมีระบบบริหารและกระบวนการจัดการและคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน ตั้งแต่การจัดทำ การจัดเก็บ การจำแนกหมวดหมู่ การประมวลผลหรือใช้ข้อมูล การปกปิดหรือเปิดเผยข้อมูล การตรวจสอบ และการทำลาย
(3) การมีมาตรการในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องครบถ้วน พร้อมใช้งาน เป็นปัจจุบัน สามารถบูรณาการและมีคุณสมบัติแลกเปลี่ยนกันได้ รวมทั้งมีการวัดผลการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีข้อมูลที่มีคุณภาพและต่อยอดนวัตกรรมจากการใช้ข้อมูลได้
(4) การกำหนดนโยบายหรือกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ชัดเจนและมีระบบบริหารจัดการ รวมทั้งมีมาตรการและหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองให้มีความมั่นคงปลอดภัยและมิให้ข้อมูลส่วนบุคคลถูกละเมิด
(5) การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ เพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของข้อมูล เนื้อหาสาระ รูปแบบการจัดเก็บ แหล่งข้อมูล และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูล

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด (5) จัดให้มีมาตรการหรือระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการเข้าสู่บริการดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มีความพร้อมใช้ น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องจัดให้มีระบบป้องกันหรือรับมือกับภัยคุกคามหรือความเสี่ยงทางไซเบอร์ตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (6) จัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานด้านการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล ให้เป็นไปตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (7) ให้มีการทบทวนแผนปฏิบัติการหรือแผนงาน นโยบาย และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐ โดยต้องจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน นโยบาย และแนวปฏิบัติดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง...		สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 14 หน่วยงานของรัฐผู้รับข้อมูลดิจิทัลตามมาตรา 13[232] ต้องใช้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในหน้าที่และอำนาจ	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการ

[232] มาตรา 13 เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลที่มีการจัดทำและครอบครองตามที่หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นร้องขอ ที่จะเกิดการบูรณาการ

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ของตนเท่านั้น และต้องดูแลรักษาข้อมูลให้มีความมั่นคงปลอดภัย ไม่มีการเปิดเผยหรือโอนข้อมูลไปยังบุคคลที่ไม่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูล		ฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 15 ในการประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด[233]	-	(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง

ร่วมกัน

[233] รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับหลักการ สามารถดูได้ที่ ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง เงื่อนไขมาตรฐานในการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ในการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาต ให้คณะกรรมการกำหนดสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบโดยเฉพาะของผู้รับใบอนุญาตให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดแผนการให้บริการกิจการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต โดยอย่างน้อยต้องกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเริ่มให้บริการ รายละเอียดของลักษณะหรือประเภทการให้บริการ อัตราค่าบริการ การให้บริการแจ้งข้อมูลผู้ใช้เลขหมายโทรคมนาคม และการอื่นที่จำเป็นในการให้บริการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในกรณีที่มีเหตุสำคัญเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือกฎหมายหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในการอนุญาตได้ตามความจำเป็น		
มาตรา 32 ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทของโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมที่มีผลต่อการให้บริการโทรคมนาคมต้องมีมาตรฐานทางเทคนิคตามที่กำหนดได้ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้อุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมบางประเภทต้องได้รับการตรวจสอบ	-	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
และรับรองมาตรฐานก่อนนำมาใช้ในการให้บริการโทรคมนาคมได้		
มาตรา 33 ผู้รับใบอนุญาตต้องบำรุงรักษา ซ่อมแซม และแก้ไขปรับปรุงโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคม และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตนำมาใช้ในการให้บริการโทรคมนาคมเพื่อให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานทางเทคนิคตามที่กำหนดไว้ในประกาศที่ออกตามมาตรา 32	-	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง
มาตรา 38 ในกรณีที่โครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคม หรืออุปกรณ์อื่นใดของผู้รับใบอนุญาตใช้งานไม่ได้ ทำงานไม่เป็นไปตามปกติ ก่อให้เกิดการรบกวนกิจการโทรคมนาคม หรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในประกาศที่ออกตามมาตรา 32[234] ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตแก้ไข ปรับปรุง หรือระงับการใช้โครงข่ายโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์นั้นได้ ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการโทรคมนาคมของผู้ใช้บริการด้วยโดยอนุโลม	-	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง
มาตรา 50 ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครอง	ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อดักรับไว้ ใช้ประโยชน์	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการ

[234] มาตรา 32 ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทของโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมที่มีผลต่อการให้บริการโทรคมนาคมต้องมีมาตรฐานทางเทคนิคตามที่กำหนดได้ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้อุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมบางประเภทต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานก่อนนำมาใช้ในการให้บริการโทรคมนาคมได้

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้ใช้บริการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรการที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง เมื่อพบว่ามีบุคคลใดกระทำการละเมิดสิทธิของผู้ใช้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือคณะกรรมการดำเนินการเพื่อระงับการกระทำดังกล่าว และแจ้งให้ผู้ใช้บริการทราบโดยเร็ว	หรือเปิดเผยข้อความข่าวสาร หรือข้อมูลอื่นใดที่มีการสื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (4) ความโปร่งใสกรณีมีการละเมิดข้อมูล

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 41 วรรคสอง ...การดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ต้องมุ่งหมายเพื่อสร้างศักยภาพในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของประเทศ	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัย

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
		โดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 42 นโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ต้องมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อยดังต่อไปนี้ (1) การบูรณาการการจัดการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ (2) การสร้างมาตรการและกลไกเพื่อพัฒนาศักยภาพในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ (3) การสร้างมาตรการในการปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของประเทศ (4) การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (5) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (6) การพัฒนาบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญด้านการรักษาความ	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัย โดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ทั้งภาครัฐและเอกชน (7) การสร้างความตระหนักและความรู้ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (8) การพัฒนาระเบียบและกฎหมายเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตรา 44 ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยเร็ว ประมวลแนวทางปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่องดังต่อไปนี้ (1) แผนการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยผู้ตรวจประเมิน ผู้ตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบอิสระจากภายนอก อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (2) แผนการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เพื่อประโยชน์ในการจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานสำหรับให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล หรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหรือนำไปใช้เป็นประมวลแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล หรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของตน และในกรณีที่หน่วยงานดังกล่าวยังไม่มีหรือมีแต่ไม่ครบถ้วนหรือไม่สอดคล้องกับประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐาน ให้นำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานดังกล่าวไปใช้บังคับ		
มาตรา 45 หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศมีหน้าที่ป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ตามประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงาน และจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความ	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง (4)[235] ด้วย ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศไม่อาจดำเนินการหรือปฏิบัติตามวรรคหนึ่งได้ สำนักงานอาจให้ความช่วยเหลือด้านบุคลากรหรือเทคโนโลยีแก่หน่วยงานนั้นตามที่ร้องขอได้		สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 48 โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศเป็นกิจการที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของรัฐ ความมั่นคงทางทหาร ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และเป็นหน้าที่ของสำนักงานในการสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยเฉพาะภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่กระทบหรือเกิดแก่โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 50 ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนด	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการ

[235] มาตรา 13 วรรคหนึ่ง (4) กกม. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
(4) กำหนดประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์อันเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำในการดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สำหรับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ รวมทั้งกำหนดมาตรการในการประเมินความเสี่ยง การตอบสนองและรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ เมื่อมีภัยคุกคามทางไซเบอร์หรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญหรืออย่างร้ายแรงต่อระบบสารสนเทศของประเทศ เพื่อให้การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ลักษณะ หน้าที่และความรับผิดชอบของศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามมาตรา 49[236] เพื่อประสานงาน เฝ้าระวัง รับมือ และแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์โดยจะกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีความพร้อม หรือหน่วยงานควบคุม หรือกำกับดูแลหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้น ๆ ทำหน้าที่ดังกล่าวให้แก่หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามมาตรา 49 ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ การพิจารณาประกาศกำหนดภารกิจหรือบริการของหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา		ฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

[236] มาตรา 49 ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดลักษณะหน่วยงานที่มีภารกิจหรือให้บริการในด้านดังต่อไปนี้ เป็นหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ
(1) ด้านความมั่นคงของรัฐ
(2) ด้านบริการภาครัฐที่สำคัญ
(3) ด้านการเงินการธนาคาร
(4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม
(5) ด้านการขนส่งและโลจิสติกส์
(6) ด้านพลังงานและสาธารณูปโภค
(7) ด้านสาธารณสุข
(8) ด้านอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดเพิ่มเติม
การพิจารณาประกาศกำหนดภารกิจหรือบริการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ คณะกรรมการจะต้องพิจารณาทบทวนการประกาศกำหนดภารกิจหรือบริการดังกล่าวเป็นคราว ๆ ไปตามความเหมาะสม

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ทั้งนี้ คณะกรรมการจะต้องพิจารณาทบทวนการประกาศกำหนดภารกิจหรือบริการดังกล่าวเป็นคราว ๆ ไปตามความเหมาะสม		
มาตรา 53 วรรคหนึ่ง ในการดำเนินการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลตรวจสอบมาตรฐานขั้นต่ำเรื่องความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่อยู่ภายใต้การกำกับควบคุมดูแลของตน หากพบว่าหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศใดไม่ได้มาตรฐาน ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลนั้นรีบแจ้งให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่ต่ำกว่ามาตรฐานแก้ไขให้ได้มาตรฐานโดยเร็ว หากหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้นยังคงเพิกเฉยไม่ดำเนินการหรือไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลกำหนด ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลส่งเรื่องให้ กกม. พิจารณาโดยไม่ชักช้า...	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 54 หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ต้องจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยมีผู้ตรวจประเมิน รวมทั้งต้องจัดให้มีการตรวจสอบด้านความมั่นคงปลอดภัย	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ไซเบอร์โดยผู้ตรวจสอบด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศทั้งโดยผู้ตรวจสอบภายในหรือโดยผู้ตรวจสอบอิสระภายนอก อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศจัดส่งผลสรุปรายงานการดำเนินการต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ		ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 56 หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ต้องกำหนดให้มีกลไกหรือขั้นตอนเพื่อการเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของตนตามมาตรฐานซึ่งกำหนดโดยหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และตามประมวลแนวทางปฏิบัติ รวมถึงระบบมาตรการที่ใช้แก้ปัญหาเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่คณะกรรมการหรือ กกม. กำหนด และต้องเข้าร่วมการทดสอบสถานะความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่สำนักงานจัดขึ้น	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 58 ในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่อระบบสารสนเทศซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศใด ให้หน่วยงานนั้นดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับ

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เกี่ยวข้อง ข้อมูลคอมพิวเตอร์ และระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานนั้น รวมถึงพฤติการณ์แวดล้อมของตน เพื่อประเมินว่ามีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นหรือไม่ หากผลการตรวจสอบปรากฏว่าเกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ขึ้น ให้ดำเนินการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานนั้น และแจ้งไปยังสำนักงานและหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลของตนโดยเร็ว ในกรณีที่หน่วยงานหรือบุคคลใดพบอุปสรรคหรือปัญหาในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ของตน หน่วยงานหรือบุคคลนั้นอาจร้องขอความช่วยเหลือไปยังสำนักงาน		ผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 65 ในการรับมือและบรรเทาความเสียหายจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง กกม. มีอำนาจออกคำสั่งเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีเหตุอันเชื่อได้ว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทาง	ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ กกม. ตามมาตรา 65 (1) และ (2) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาที่ กกม. ออกคำสั่งให้ปฏิบัติจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ กกม. ตามมาตรา 65 (3) และ (4) หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ไซเบอร์ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) เฝ้าระวังคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ในช่วงระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง (2) ตรวจสอบคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์เพื่อหาข้อบกพร่องที่กระทบต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ วิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ (3) ดำเนินมาตรการแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์เพื่อจัดการข้อบกพร่องหรือกำจัดชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ หรือระงับบรรเทาภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ดำเนินการอยู่ (4) รักษาสถานะของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อดำเนินการทางนิติวิทยาศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ (5) เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องเฉพาะเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่ต้องเข้าถึงข้อมูลตาม (5) ให้ กกม. มอบหมายให้เลขาธิการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์	ตามมาตรา 65 (5) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องที่ยื่นต่อศาลต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังกระทำหรือจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ในการพิจารณาคำร้องให้ยื่นเป็นคำร้องไต่สวนคำร้องฉุกเฉิน และให้ศาลพิจารณาไต่สวนโดยเร็ว		

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 23 (5) หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้... (5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล...	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 วรรคสาม ...ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (2) (3) (4) (5) และ (6)[237] และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานด้วย	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 20 ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส หรือไม่มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วตามมาตรา 27[238] แห่งประมวล	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วน	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง

[237] มาตรา 4 วรรคหนึ่ง (2) (3) (4) (5) (6)
(2) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงความมั่นคงทางการคลังของรัฐ หรือการรักษาความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(3) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น
(4) สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา รวมถึงคณะกรรมาธิการที่แต่งตั้งโดยสภาดังกล่าว ซึ่งเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา หรือคณะกรรมาธิการ แล้วแต่กรณี
(5) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
(6) การดำเนินการกับข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต

[238] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 27 ผู้แทนโดยชอบธรรมอาจให้ความยินยอมแก่ผู้เยาว์ในการประกอบธุรกิจทางการค้าหรือธุรกิจอื่น หรือในการทำสัญญาเป็นลูกจ้างในสัญญาจ้างแรงงานได้ ในกรณีที่ผู้แทนโดยชอบธรรมไม่ให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้เยาว์อาจร้องขอต่อศาลให้สั่งอนุญาตได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) ในกรณีที่การให้ความยินยอมของผู้เยาว์ไม่ใช่การใด ๆ ซึ่งผู้เยาว์อาจให้ความยินยอมโดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22[239] มาตรา 23[240] หรือมาตรา 24[241] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย (2) ในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกินสิบปี ให้ขอความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้อนุบาลที่มีอำนาจกระทำการแทนคนไร้ความสามารถ	บุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้	

ในความเกี่ยวพันกับการประกอบธุรกิจหรือการจ้างแรงงานตามวรรคหนึ่งให้ผู้เยาว์มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว
ถ้าการประกอบธุรกิจหรือการทำงานที่ได้รับความยินยอมหรือที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ก่อให้เกิดความเสียหายถึงขนาดหรือเสื่อมเสียแก่ผู้เยาว์ ผู้แทนโดยชอบธรรมอาจบอกเลิกความยินยอมที่ได้ให้แก่ผู้เยาว์เสียได้ หรือในกรณีที่ศาลอนุญาต ผู้แทนโดยชอบธรรมอาจร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนการอนุญาตที่ได้ให้แก่ผู้เยาว์นั้นเสียได้
ในกรณีที่ผู้แทนโดยชอบธรรมบอกเลิกความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้เยาว์อาจร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนการบอกเลิกความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมได้
การบอกเลิกความยินยอมโดยผู้แทนโดยชอบธรรมหรือการเพิกถอนการอนุญาตโดยศาล ย่อมทำให้ฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วของผู้เยาว์สิ้นสุดลง แต่ไม่กระทบกระเทือนการใด ๆ ที่ผู้เยาว์ได้กระทำไปแล้วก่อนมีการบอกเลิกความยินยอมหรือเพิกถอนการอนุญาต

[239] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 22 ผู้เยาว์อาจทำการใด ๆ ได้ทั้งสิ้น หากเป็นเพียงเพื่อจะได้ไปซึ่งสิทธิอันใดอันหนึ่ง หรือเป็นการเพื่อให้หลุดพ้นจากหน้าที่อันใดอันหนึ่ง

[240] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 23 ผู้เยาว์อาจทำการใด ๆ ได้ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการต้องทำเองเฉพาะตัว

[241] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 24 ผู้เยาว์อาจทำการใด ๆ ได้ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการสมแก่ฐานานุรูปแห่งตนและเป็นการอันจำเป็นในการดำรงชีพตามสมควร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้พิทักษ์ที่มีอำนาจกระทำการแทนคนเสมือนไร้ความสามารถ ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการถอนความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การร้องเรียนของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ โดยอนุโลม	จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 22 การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ให้เก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 22 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือ	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	ประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 37 (1) (2) (3) และ (4) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตาม	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 37 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความ	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (2) การชดเชยกรณีมีการละเมิด (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (4) ความโปร่งใสกรณีมีการละเมิดข้อมูล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (2) ในกรณีที่ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ (3) จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม เว้นแต่เก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) หรือ (4) [242] หรือมาตรา 26 (5) (ก) หรือ (ข)[243] การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิ	เสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่	(8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

[242] มาตรา 24 (1) (4) ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[243] มาตรา 26 (5) (ก) (ข) ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ
(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายหรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา 33 วรรคห้า[244] มาใช้บังคับกับการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลโดยอนุโลม (4) แจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้าภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่การละเมิดมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย ทั้งนี้ การแจ้งดังกล่าวและข้อยกเว้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด...	เกิดขึ้นแล้วด้วย	

ด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

[244] มาตรา 33 วรรคห้า คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 40 วรรคหนึ่ง (2) ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้... (2) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้น...	● ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 40 โดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหาย	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	ที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 77 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่า (1) ความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเอง (2) เป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	-	(2) การชดเชยกรณีมีการละเมิด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 78 วรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล การที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย...	-	(2) การชดเชยกรณีมีการละเมิด

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 (3) และ (4) ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้... (3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือ	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (2) การชดเชยกรณีมีการละเมิด

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บริการ (4) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย....		(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (5) ผู้คนเป็นคนที่อ้างว่าตนเองเป็น (ดิจิทัลไอดี) (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 20 (2) และ (4) ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้... (2) ติดตามและสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค และจัดให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการใด ๆ ตามที่เห็นสมควรและจำเป็นเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค... (4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาแก่ผู้บริโภคในทุก	-	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ระดับการศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยและอันตรายที่อาจได้รับจากสินค้าหรือบริการ...		
มาตรา 29/4 ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิต หรือผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายซึ่งสินค้าที่ควบคุมฉลากตามมาตรา 30[245] และสินค้าอื่นที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้านั้นหมดสิ้นไป คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจกำหนดให้บริการใดที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากบริการนั้นหมดสิ้นไปได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าหรือบริการหมดสิ้นไปที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีนั้น ได้แก่ (1) สอดส่องดูแลความปลอดภัยของสินค้าหรือบริการของตนตลอดระยะเวลาประกันของสินค้าหรือบริการนั้น พร้อม	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 29/4 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง

[245] มาตรา 30 ให้สินค้าที่ผลิตเพื่อขายโดยโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและสินค้าที่สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก
ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับสินค้าที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ในกรณีที่ปรากฏว่ามีสินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ ร่างกาย หรือจิตใจ เนื่องในการใช้สินค้าหรือโดยสภาพของสินค้านั้น หรือมีสินค้าที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นประจำ ซึ่งการกำหนดฉลากของสินค้านั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคในการที่จะทราบข้อเท็จจริงในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้านั้น แต่สินค้าดังกล่าวไม่เป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการว่าด้วยฉลากมีอำนาจกำหนดให้สินค้านั้นเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ทั้งเก็บรักษาสถิติหรือรายงานที่เกี่ยวข้อง (2) มาตรการอันเหมาะสมกับสินค้าหรือบริการเพื่อให้ทราบได้ถึงความเสี่ยงต่ออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นตามสภาพของสินค้าหรือบริการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว (3) ช่องทางในการให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภค และช่องทางการรับแจ้งข้อมูลจากผู้บริโภค การตรวจสอบและพิจารณาข้อมูลที่รับแจ้งจากผู้บริโภค และการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้บริโภคทราบโดยไม่ชักช้าพร้อมทั้งจัดทำและเก็บรักษาบันทึกหรือรายงานเกี่ยวกับการรับแจ้งและผลการพิจารณาดังกล่าว (4) มาตรการในการติดตามสินค้าที่ได้จัดจำหน่ายไป ซึ่งรวมถึงการระบุชื่อและรายละเอียดของผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือผู้จัดจำหน่าย และเลขหมายประจำสินค้าไว้ที่ตัวสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ (5) มาตรการในการติดตามบริการที่ได้ให้บริการไป ซึ่งรวมถึงการระบุชื่อและที่อยู่ของผู้รับบริการและรายละเอียดของการให้บริการ		
มาตรา 29/6 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าหรือ	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 29/6 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บริการซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรา 29/4 และมาตรา 29/5[246] มีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าหรือบริการนั้นอาจเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ผู้ประกอบธุรกิจนั้นอาจแจ้งเตือนภัยแก่ผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ รวมถึงผู้ประกอบธุรกิจโฆษณา ผู้บริโภค และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ในกรณีที่ปรากฏว่าสินค้าหรือบริการใดเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย หรือสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตรายนั้นมีผลทำให้บุคคลถึงแก่ความตาย รับอันตรายสาหัส หรือเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของบุคคล หรือเป็นอันตรายต่อทรัพย์สินอื่น ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งต้องแจ้งความเป็นอันตรายของสินค้าหรือบริการนั้นแก่ผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า หรือผู้ให้บริการ รวมถึงผู้ประกอบธุรกิจโฆษณา ผู้บริโภค และประชาชน และแจ้งสำนักงานคณะกรรมการ		

[246] มาตรา 29/5 ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ขายหรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้าหรือผู้ซื้อสินค้าเพื่อนำออกให้บริการ ซึ่งเป็นสินค้าหรือบริการตามมาตรา 29/4 ต้องจัดให้มีมาตรการดังต่อไปนี้ เพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการนั้นหมดสิ้นไป

(1) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการที่ตนได้มาจากผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้า และข้อมูลหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในความครอบครองของตน โดยส่งต่อให้ผู้ซื้อหรือผู้บริโภคได้ทราบ

(2) เก็บรักษาเอกสารที่จำเป็นเพื่อการติดตามแหล่งที่มาของสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการ เช่น ชื่อและรายละเอียดของผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย หรือผู้ซื้อเพื่อขายต่อซึ่งสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการนั้นไว้ และส่งมอบเอกสารดังกล่าวเมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยได้มีหนังสือเรียกให้ส่ง

ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งต้องให้ความร่วมมือกับผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ขาย และพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่นำออกให้บริการหมดสิ้นไป

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
คุ้มครองผู้บริโภคทราบโดยเร็ว คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตามวรรคสองก็ได้		
มาตรา 29/7 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจพบหรือได้รับแจ้งตามมาตรา 29/6 วรรคสอง ว่าสินค้าหรือบริการที่ตนผลิต สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ขาย หรือมีไว้เพื่อขายหรือให้บริการนั้นเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ผู้ประกอบธุรกิจนั้นต้องดำเนินการเพื่อปัดป้องอันตรายหรือทำให้อันตรายของสินค้าหรือบริการนั้นหมดสิ้นไป เช่น แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงสินค้าหรือบริการ เปลี่ยนสินค้าหรือเปลี่ยนวิธีให้บริการ เรียกคืนสินค้าและชดใช้ราคาสินค้า เก็บสินค้าออกจากท้องตลาดหรืองดให้บริการ และแจ้งผลการดำเนินการดังกล่าวเป็นหนังสือต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินห้าวันนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ลักษณะของอันตราย และมาตรการที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ดำเนินการเพื่อปัดป้องอันตรายดังกล่าว คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งก็ได้	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา มาตรา 29/7 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง
มาตรา 29/8 ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าหรือบริการใดอาจเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย	• ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตามมาตรา	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจออกคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการนั้นได้ และให้ผู้ประกอบธุรกิจรายงานผลการทดสอบหรือพิสูจน์ต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัย ทั้งนี้ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยกำหนด เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าสินค้าหรือบริการใดเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย ให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยออกคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการ และอาจสั่งห้ามขายสินค้าหรืองดให้บริการนั้นเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะทราบผลการทดสอบหรือผลการพิสูจน์สินค้าหรือบริการนั้นก็ได้ และให้ผู้ประกอบธุรกิจรายงานผลการทดสอบหรือพิสูจน์ต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยกำหนด	29/8 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ● ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตามมาตรา 29/8 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ผู้บริโภคที่เปราะบาง
มาตรา 29/9 วรรคสอง ...ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยพิจารณาผลการทดสอบหรือผลการพิสูจน์เพื่อประกอบการพิจารณาแล้วเห็นว่า สินค้านั้นเป็นสินค้าที่เป็นอันตรายและไม่อาจป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากสินค้า	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยตามมาตรา 29/9 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
นั้นได้โดยการกำหนดฉลากตามมาตรา 30[247] หรือตามกฎหมายอื่น หรือบริการนั้นเป็นบริการที่เป็นอันตราย ให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยออกคำสั่งห้ามผู้ประกอบธุรกิจผลิตเพื่อขาย สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย หรือขายสินค้า หรืองดให้บริการ โดยจะสั่งให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงสินค้าหรือการให้บริการ หรือทำลายสินค้าดังกล่าว หรือส่งกลับคืนไปยังประเทศที่นำสินค้านั้นเข้ามาในราชอาณาจักร ตามควรแก่กรณี...		
มาตรา 29/13 เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งงดให้บริการตามมาตรา 29/9 วรรคสอง ให้ผู้ประกอบธุรกิจแจ้งให้ผู้บริโภคที่รับบริการไปแล้วและยังคงมีอันตรายอยู่กับผู้บริโภคนั้นมารับการแก้ไขการให้บริการที่อยู่ในวิสัยที่จะทำได้ทันที และให้นำความในมาตรา 29/10 วรรคสามและวรรคสี่[248] มาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำแผนดำเนินการปรับปรุงวิธีการ	• ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 29/13 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 29/13 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับวันละไม่เกินสองหมื่นบาทจนกว่าจะแสดงต่อ	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง

[247] มาตรา 30 ให้สินค้าที่ผลิตเพื่อขายโดยโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและสินค้าที่สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก
ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับสินค้าที่คณะกรรมการว่าด้วยฉลากกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ในกรณีที่ปรากฏว่ามีสินค้าที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่สุขภาพ ร่างกาย หรือจิตใจ เนื่องในการใช้สินค้าหรือโดยสภาพของสินค้านั้น หรือมีสินค้าที่ประชาชนทั่วไปใช้เป็นประจำ ซึ่งการกำหนดฉลากของสินค้านั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคในการที่จะทราบข้อเท็จจริงในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้านั้น แต่สินค้าดังกล่าวไม่เป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการว่าด้วยฉลากมีอำนาจกำหนดให้สินค้านั้นเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[248] มาตรา 29/10 วรรคสามและวรรคสี่ ให้ผู้ประกอบธุรกิจชดใช้ราคาสินค้าและรับผิดชอบค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ
ให้ผู้ประกอบธุรกิจปิดประกาศ แจ้ง หรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการให้ผู้บริโภคทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งห้ามขาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ให้บริการไม่ให้เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคและแผนการเยียวยาผู้บริโภค และให้นำความในมาตรา 29/11[249] มาใช้บังคับโดยอนุโลม	พนักงานเจ้าหน้าที่ว่าได้ดำเนินการแล้ว	

[249] มาตรา 29/11 เมื่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีคำสั่งห้ามขายตามมาตรา 29/9 วรรคสอง ให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิต หรือผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรจัดทำแผนการจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้า แผนการปรับปรุงแก้ไขหรือดำเนินการกับสินค้าที่จัดเก็บหรือเรียกคืน และแผนการเยียวยาผู้บริโภค เสนอต่อคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งห้ามขายเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการดังกล่าวของผู้ประกอบธุรกิจก็ได้

ให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยพิจารณาแผนตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จ และแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เสนอแผน ในกรณีที่เห็นว่าแผนทั้งหมดหรือบางส่วนไม่มีความเหมาะสม ให้มีอำนาจแก้ไขแผนนั้นได้ รวมทั้งมีอำนาจสั่งเยียวยาเพิ่มเติมสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนดำเนินการตามแผนที่ได้รับความเห็นชอบ

ให้ผู้ประกอบธุรกิจรายงานการดำเนินการตามแผนตามวรรคหนึ่งหรือแผนที่แก้ไขตามวรรคสองให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยทราบทุกเจ็ดวันหรือตามที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยกำหนดจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จตามแผน

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่จัดทำแผนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่งห้ามขาย หรือคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยเห็นว่าแผนทั้งหมดหรือบางส่วนไม่อาจปฏิบัติได้ ให้คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยมีอำนาจกำหนดแผนการจัดเก็บหรือเรียกคืนสินค้า แผนการปรับปรุงแก้ไขหรือดำเนินการกับสินค้าที่จัดเก็บหรือเรียกคืน หรือแผนการเยียวยาผู้บริโภค เพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร และให้ผู้ประกอบธุรกิจรายงานการดำเนินการตามแผนดังกล่าวภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยกำหนด ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดทำแผน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสี่ไม่กระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคที่จะใช้สิทธิเรียกร้องต่อผู้ประกอบธุรกิจให้รับผิดในเรื่องอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

ให้ผู้ประกอบธุรกิจปิดประกาศ แจ้ง หรือโฆษณาแผนที่ได้รับความเห็นชอบหรือแผนที่ได้รับการแก้ไขตามวรรคสอง หรือแผนที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยกำหนดขึ้นตามวรรคสี่ให้ผู้บริโภคทราบภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับทราบแผนดังกล่าว

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 20 ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16[250] จัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต้องกำหนดมาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคในการแสดงตนของคนพิการหรือทุพพลภาพด้วย เว้นแต่ลูกค้าได้แสดงตนไว้ก่อนแล้ว การแสดงตนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 20 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง	(5) ผู้คนเป็นคนที่อ้างว่าตนเองเป็น (ดิจิทัลไอดี)
มาตรา 20/1 สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตาม	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 20/1 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่น	(5) ผู้คนเป็นคนที่อ้างว่าตนเองเป็น (ดิจิทัลไอดี)

[250] มาตรา 16 ให้ผู้ประกอบอาชีพดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตาม (2) (3) (4) และ (5) ต้องเป็นนิติบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีพยานหลักฐานอันสมควรว่ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ประกอบอาชีพตาม (2) (3) (4) และ (5) ที่มิได้เป็นนิติบุคคล ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน
(1) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13
(2) ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ
(3) ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์
(4) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์
(5) ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า
(6) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับหรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
(7) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่มิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
(8) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
(9) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
(10) ผู้ประกอบอาชีพที่ดำเนินธุรกิจทางการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่มิใช่เป็นสถาบันการเงิน ซึ่งปรากฏผลจากการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่ามีความเสี่ยงที่อาจถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ในกรณีที่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงใดที่เกี่ยวข้องหรืออาจจะเป็นประโยชน์ในการยืนยันหรือยกเลิกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมที่ได้รายงานไปตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บุคคลดังกล่าวรายงานข้อเท็จจริงนั้นให้สำนักงานทราบโดยไม่ชักช้า
ให้นำความในมาตรา 14 มาใช้บังคับกับผู้มีหน้าที่รายงานตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีผู้มีหน้าที่รายงานดังกล่าว เป็นผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินเสียเอง

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 16[251] (1) และ (9) ต้องกำหนดนโยบายการรับลูกค้า การบริหารความเสี่ยงที่อาจเกี่ยวกับการฟอกเงินของลูกค้า และต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าเมื่อเริ่มทำธุรกรรมครั้งแรกโดยต้องตรวจสอบเป็นระยะจนสิ้นสุดดำเนินการเมื่อมีการปิดบัญชีหรือยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าตามวรรคหนึ่งจะมีขอบเขตเพียงใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงเกี่ยวกับการแสดงตนและ	บาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง	

[251] มาตรา 16 ให้ผู้ประกอบอาชีพดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตาม (2) (3) (4) และ (5) ต้องเป็นนิติบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีพยานหลักฐานอันสมควรว่ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ประกอบอาชีพตาม (2) (3) (4) และ (5) ที่มิได้เป็นนิติบุคคล ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน
(1) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13
(2) ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ
(3) ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์
(4) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์
(5) ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า
(6) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับหรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
(7) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่มิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
(8) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
(9) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
(10) ผู้ประกอบอาชีพที่ดำเนินธุรกิจทางการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่มิใช่เป็นสถาบันการเงิน ซึ่งปรากฏผลจากการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่ามีความเสี่ยงที่อาจถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ในกรณีที่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงใดที่เกี่ยวข้องหรืออาจจะเป็นประโยชน์ในการยืนยันหรือยกเลิกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมที่ได้รายงานไปตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บุคคลดังกล่าวรายงานข้อเท็จจริงนั้นให้สำนักงานทราบโดยไม่ชักช้า
ให้นำความในมาตรา 14 มาใช้บังคับกับผู้มีหน้าที่รายงานตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีผู้มีหน้าที่รายงานดังกล่าว เป็นผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินเสียเอง

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
การพิสูจน์ทราบลูกค้า การตรวจทานบัญชีลูกค้า และการติดตามความเคลื่อนไหวทางบัญชีของลูกค้าที่ได้รับการแจ้งจากสำนักงาน ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา 16 (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (10) ด้วยโดยอนุโลม แต่จะใช้กับผู้ประกอบอาชีพที่มีลักษณะอย่างใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยต้องมิให้มีลักษณะเป็นการก่อความเดือดร้อนแก่ผู้ประกอบอาชีพรายย่อยและประชาชนที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร และต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเท่านั้น		

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 9 ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้มีการลงลายมือชื่อหรือกำหนดผลทางกฎหมายกรณีที่ไม่มีการลงลายมือชื่อไว้ให้ถือว่าได้มีการลงลายมือชื่อแล้ว ถ้า (1) ใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงเจตนาของเจ้าของลายมือชื่อเกี่ยวกับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และ (2) ใช้วิธีการในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (ก) วิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้างหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมทั้งปวง รวมถึงข้อตกลงใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือ (ข) วิธีการอื่นใดที่สามารถยืนยันตัวเจ้าของลายมือชื่อและสามารถแสดงเจตนาของเจ้าของลายมือชื่อตาม (1) ได้ด้วยวิธีการนั้นเองหรือประกอบกับพยานหลักฐานอื่น วิธีการที่เชื่อถือได้ตามวรรคหนึ่ง (2) (ก) ให้คำนึงถึง (1) ความมั่นคงและรัดกุมของการใช้วิธีการหรืออุปกรณ์ในการระบุตัวบุคคล สภาพพร้อมใช้งานของทางเลือกในการระบุตัวบุคคล กฎเกณฑ์เกี่ยวกับลายมือชื่อที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ระดับความมั่นคงปลอดภัยของการใช้ลายมือชื่อ	-	(5) ผู้คนเป็นคนที่อ้างว่าตนเองเป็น (ดิจิทัลไอดี)

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
อิเล็กทรอนิกส์ การปฏิบัติตามกระบวนการในการระบุตัวบุคคลผู้เป็นสื่อกลาง ระดับของการยอมรับหรือไม่ยอมรับวิธีการที่ใช้ในการระบุตัวบุคคลในการทำธุรกรรม วิธีการระบุตัวบุคคล ณ ช่วงเวลาที่มีการทำธุรกรรมและติดต่อสื่อสาร (2) ลักษณะ ประเภท หรือขนาดของธุรกรรมที่ทำ จำนวนครั้งหรือความสม่ำเสมอในการทำธุรกรรม ประเพณีทางการค้าหรือทางปฏิบัติ ความสำคัญ มูลค่าของธุรกรรมที่ทำ หรือ (3) ความรัดกุมของระบบการติดต่อสื่อสาร ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการประทับตราของนิติบุคคลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วยโดยอนุโลม		
มาตรา 26 ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ (1) ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เชื่อมโยงไปยังเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่เชื่อมโยงไปยังบุคคลอื่นภายใต้สภาพที่นำมาใช้ (2) ในขณะสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ภายใต้การควบคุมของ	-	(5) ผู้คนเป็นคนที่อ้างว่าตนเองเป็น (ดิจิทัลไอดี)

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เจ้าของลายมือชื่อโดยไม่มีการควบคุมของบุคคลอื่น (3) การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดแก่ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นับแต่เวลาที่ได้สร้างขึ้นสามารถจะตรวจพบได้ และ (4) ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การลงลายมือชื่อเป็นไปเพื่อรับรองความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความ การเปลี่ยนแปลงใดแก่ข้อความนั้นสามารถตรวจพบได้นับแต่เวลาที่ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการจำกัดว่าไม่มีวิธีการอื่นใดที่แสดงได้ว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือการแสดงพยานหลักฐานใดเกี่ยวกับความไม่น่าเชื่อถือของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์		
มาตรา 34/3 การพิสูจน์และยืนยันตัวตนของบุคคลอาจกระทำผ่านระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลได้ ผู้ใดประสงค์จะอาศัยการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของบุคคลอื่นผ่านระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลอาจแจ้งเงื่อนไขเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลที่ต้องใช้ให้บุคคลอื่นนั้นทราบเป็นการล่วงหน้า และเมื่อได้มีการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว ให้สันนิษฐานว่าบุคคลที่ได้รับการ	-	(5) ผู้คนเป็นคนที่อ้างว่าตนเองเป็น (ดิจิทัลไอดี)

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
พิสูจน์และยืนยันตัวตนเป็นบุคคลนั้นจริง เงื่อนไขเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลตามวรรคสองต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการตามมาตรา 34/4 วรรคสอง แล้วแต่กรณี ประกาศกำหนด โดยมีหลักประกันการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ของประชาชนโดยสะดวกและไม่เลือกปฏิบัติ		
มาตรา 34/4 ในกรณีที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ หรือเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล หรือเพื่อป้องกันความเสียหายต่อสาธารณชน ให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลใดเป็นการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องได้รับใบอนุญาตก่อน และให้นำบทบัญญัติในหมวด 3 ธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งอาจกำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ที่ผู้ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับระบบการ	ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 34/4 หรือประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลในระหว่างที่มีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือภายหลังจากมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการตามมาตรา 34/4 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(5) ผู้คนเป็นคนที่อ้างว่าตนเองเป็น (ดิจิทัลไอดี)

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
พิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลจะต้องปฏิบัติ และให้มีอำนาจพิจารณามีคำสั่งและดำเนินการอื่นใดตามมาตรา 34[252] ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจก็ได้		

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 5 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	• ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 5 เป็นการ	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง

[252] มาตรา 34 ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาต ให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์และวิธีการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การคืนใบอนุญาต และการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
ในการประกอบธุรกิจ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาประกาศที่คณะกรรมการกำหนด หรือเงื่อนไขในใบอนุญาต หลักเกณฑ์ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดเรื่องการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจไว้ด้วย
ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่งปรับผู้นั้นไม่เกินสองล้านบาท และให้นำความในมาตรา 33/1 วรรคหกและวรรคเจ็ด มาใช้บังคับโดยอนุโลม
ในกรณีที่ผู้กระทำผิดตามวรรคสี่ไม่ดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของคณะกรรมการ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสามซ้ำอีกภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการมีคำสั่งปรับครั้งแรก คณะกรรมการอาจมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ได้รับใบอนุญาตนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้นั้นทราบโดยเร็ว

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	กระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท	(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 6 ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ	● ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษ	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ● ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 6 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท	ผู้บริโภคที่เปราะบาง (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 7 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มี	● ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มี	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ● ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 7 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และ	ฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	ปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท	
มาตรา 8 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักรับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	• ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักรับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 8 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสอง	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	แสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท	
มาตรา 9 ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	• ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดข้างต้นโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวาง	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	โทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท ● ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 โดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท	
มาตรา 10 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	● ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ● ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 10 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือ	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	โครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดข้างต้นโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท ● ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 10 เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 10 โดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท	
มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท	ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่งรวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย	ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท	ผู้บริโภคที่เปราะบาง (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
มาตรา 12 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 5[253] มาตรา 6[254] มาตรา 7[255] มาตรา 8[256] หรือมาตรา 11[257] เป็นการ	ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 หรือมาตรา 11 เป็นการกระทำต่อ	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการ

[253] มาตรา 5 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[254] มาตรา 6 ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[255] มาตรา 7 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[256] มาตรา 8 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักรับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[257] มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9[258] หรือมาตรา 10[259] เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้อง	ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม	ฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่ง รวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย

[258] มาตรา 9 ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[259] มาตรา 10 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท	โดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท	
มาตรา 13 ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5[260] มาตรา 6[261] มาตรา 7[262] มาตรา 8[263] มาตรา 9[264] มาตรา 10[265] หรือมาตรา 11[266] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัย

[260] มาตรา 5 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[261] มาตรา 6 ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[262] มาตรา 7 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[263] มาตรา 8 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักรับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[264] มาตรา 9 ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[265] มาตรา 10 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[266] มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่ง รวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่ง[267]หรือวรรคสาม[268] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา 12 วรรคสอง[269]หรือวรรคสี่[270] หรือมาตรา 12/1[271] ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวจะต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วย ก็เฉพาะเมื่อตนได้รู้หรืออาจเล็งเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นที่เกิดขึ้นนั้น ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 12	ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา 12 วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา 12/1 ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวจะต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นด้วย ก็เฉพาะเมื่อตนได้รู้หรืออาจเล็งเห็นได้ว่าจะเกิดผลเช่นที่เกิดขึ้นนั้น	โดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

[267] มาตรา 12 วรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 หรือมาตรา 11 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

[268] มาตรา 12 วรรคสาม ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

[269] มาตรา 12 วรรคสอง ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

[270] มาตรา 12 วรรคสี่ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

[271] มาตรา 12/1 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท
ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 โดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่ง หรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา 12 วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา 12/1 ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นนั้นด้วย ในกรณีที่ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งผู้ใดต้องรับผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และตามวรรคสามหรือวรรคสี่ด้วย ให้ผู้นั้นต้องรับโทษที่มีอัตราโทษสูงที่สุดแต่กระทงเดียว	ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หากผู้นำไปใช้ได้กระทำความผิดตามมาตรา 12 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือต้องรับผิดตามมาตรา 12 วรรคสองหรือวรรคสี่ หรือมาตรา 12/1 ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งดังกล่าวต้องรับผิดทางอาญาตามความผิดที่มีกำหนดโทษสูงขึ้นนั้นด้วย ในกรณีที่ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งผู้ใดต้องรับผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และตามวรรคสามหรือวรรคสี่ด้วย ให้ผู้นั้นต้องรับโทษที่มีอัตราโทษสูงที่สุดแต่กระทงเดียว	
มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา	ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐาน	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้	หมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคล	(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	หนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้	
มาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14 ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ ถ้าผู้ให้บริการพิสูจน์ได้ว่าตนได้ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามวรรคสอง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ	ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) บริการสาธารณะที่มั่นคงปลอดภัยโดยเฉพาะสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น สุขภาพ (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	(3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้	
มาตรา 16 ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดู	ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสีย	(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หมิ่นถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริตอันเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิด ความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย	ชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง	
มาตรา 26 ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทาง	ผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท	(8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
คอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินสองปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายและเฉพาะคราวก็ได้ ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการนับตั้งแต่เริ่มใช้บริการและต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับตั้งแต่การใช้บริการสิ้นสุดลง ความในวรรคหนึ่งจะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไร และเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท		

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม ให้ กสทช. มีอำนาจกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการโทรคมนาคมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม ในกรณีที่มีการกระทำความผิดโดยการดักรับไว้ ใช้ประโยชน์หรือเปิดเผยข้อความข่าวสารหรือข้อมูลอื่นใดที่มีการสื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ถือว่า กสทช. เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเป็นผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง หรือรู้ว่ามีการกระทำความผิดตามวรรคสอง แต่เพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการตามกฎหมายภายในเวลาอันสมควร ให้ กสทช. มีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมได้	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 61 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค	-	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย
มาตรา 71 วรรคสาม ...รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด ฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว...	-	(7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20 มาตรา 18 นอกจากหน้าที่อื่นที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่ตามมาตรา 17 (1)[272] มีหน้าที่ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งมีมาตรการการบริหารและจัดการความเสี่ยงดังกล่าว มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบ การจัดการภาวะวิกฤติ การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายของแพลตฟอร์ม (compliance officer) การตรวจสอบโดยผู้ตรวจประเมินภายนอก และการดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด มาตรา 19 นอกจากหน้าที่อื่นที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่	อ้างอิงจากมาตรา 32 วรรคหนึ่ง และมาตรา 33 วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้อำนาจในการออกพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง[275] โดยฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้หยุดการให้บริการหรือคำสั่งห้ามมิให้ให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจตามมาตรา 33 วรรคสาม[276] หรือตามมาตรา 33 วรรคห้า[277] แล้วแต่กรณี หรือประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภายหลังจาก	(1) การคุ้มครองข้อมูล/ความปลอดภัยจากการฉ้อโกง/การสูญหาย (3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (8) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

[272] มาตรา 17 (1) ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรแต่ละประเภทบริการเกินสามร้อยล้านบาทต่อปี หรือมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรรวมทุกประเภทบริการเกินหนึ่งพันล้านบาทต่อปี หรือมีจำนวนผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรเกินเจ็ดล้านรายต่อเดือนโดยคำนวณจากการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนย้อนหลัง ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานประกาศกำหนด หรือเกินจำนวนร้อยละสิบของจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามประกาศ เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน

[275] มาตรา 33 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มประกอบธุรกิจนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

[276] มาตรา 33 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่แก้ไขหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้นั้นหยุดการให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคสองจนกว่าจะแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

[277] มาตรา 33 วรรคห้า ถ้าผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสี่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มีลักษณะเฉพาะตามมาตรา 17 (2)[273] มีหน้าที่ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งมีมาตรการการบริหารและจัดการความเสี่ยงดังกล่าว และการดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด มาตรา 20 นอกจากหน้าที่อื่นที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามมาตรา 17 (3)[274] มีหน้าที่ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งมีมาตรการการบริหารและจัดการความเสี่ยงดังกล่าว และการดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการโดยข้อเสนอของคณะกรรมการร่วมประกาศกำหนด	พนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งตามมาตรา 33 วรรคหก[278] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 44)	

[273] มาตรา 17 (2) ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(2) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ ความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และมีผลกระทบในระดับสูงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น ตามหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[274] มาตรา 17 (3) ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การพลังงาน การสื่อสารและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ และการสาธารณูปโภค ซึ่งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ

[278] มาตรา 33 วรรคหก ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่แก้ไขตามวรรคสามหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคห้าภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่หยุดหรือถูกห้ามการให้บริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งของผู้นั้นออกจากสารบบการรับแจ้งและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบโดยเร็ว

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 11 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่สามารถทำให้ความชำรุดบกพร่องของสินค้า ณ จุดเดียวกันหมดสิ้นไปเมื่อได้ดำเนินการซ่อมแซมมาแล้วเป็นจำนวนสองครั้งหรือการซ่อมแซมสินค้าครั้งใดเป็นเหตุทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้สินค้าได้เป็นเวลามากกว่าเก้าสิบวัน และความชำรุดบกพร่องดังกล่าวมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในการใช้สินค้าของผู้บริโภคหรือทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสินค้าได้ตามที่มุ่งหมายโดยสัญญาหรือตามที่มุ่งจะใช้สินค้าเป็นปกติ ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเปลี่ยนสินค้าหรือเลิกสัญญา...	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง
มาตรา 18 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เป็นสินค้าตามสัญญาเช่าซื้อและไม่ใช่กรณีตามมาตรา 19 ให้ผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้เช่าซื้อมีสิทธิเช่นเดียวกับผู้บริโภคในสัญญาซื้อขายเพื่อเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้านั้น...	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง
มาตรา 19 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เป็นสินค้าตามสัญญาเช่าซื้อโดยผู้ให้เช่าซื้อเป็นเพียงผู้ให้สินเชื่อซึ่งทำความตกลงกันเป็นสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาในลักษณะทำนองเดียวกันที่ผู้บริโภคเป็นผู้ติดต่อเลือกหาสินค้าจากผู้ขายโดยตรงและผู้ให้เช่าซื้อเป็นผู้ชำระราคาสินค้าแก่ผู้ขาย ให้สิทธิเรียกร้องที่ผู้ให้เช่าซื้อมีต่อผู้ขายโอนไปยังผู้บริโภคโดยผู้ให้เช่าซื้อต้องดำเนินการให้ผู้บริโภคมั่นใจว่าจะใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าว	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(3) สิทธิในผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลที่ปลอดภัยและเป็นส่วนตัว รวมถึงสำหรับผู้บริโภคที่เปราะบาง

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ต่อผู้ประกอบธุรกิจซึ่งต้องรับผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้โดยตรง...		

3.4 การคุ้มครองข้อมูลและความเป็นส่วนตัวบนโลกออนไลน์ (Data Protection and Privacy Online)

(ก) <u>ลักษณะโดยทั่วไปของหลักการ</u>

การไหลเวียนของข้อมูลเป็นศูนย์กลางของเศรษฐกิจดิจิทัล ผู้บริโภคควรที่จะมีความสามารถในการควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของตนและความต้องการในด้านความเป็นส่วนตัว รวมถึงได้รับประโยชน์จากโอกาสที่เกิดจากระบบที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ อีกทั้งสิทธิในความเป็นส่ว นตัวของผู้บริโภคและการคุ้มครองข้อมูลจะต้องได้รับการยึดถือและคุ้มครองอย่างเหมาะสม เพื่อที่จะจัดการกับความกังวลของผู้บริโภคและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูล เช่น การเลือกฏิบัติการตลาดที่รุกราน การปราศจากความเป็นส่วนตัว และการพบเจอกับความเสี่ยงด้านความมั่นคง[279]

[279] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 78

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	พลเมือง (Citizens)
3.4 การคุ้มครองข้อมูลและความเป็นส่วนตัวบนโลกออนไลน์ (Data protection and privacy online)	
• ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (Privacy – end to corporate surveillance)	• สิทธิที่จะถูกลืม (Right to be forgotten)
• อิสรภาพจากการตลาดที่รุกราน (Freedom from invasive marketing)	• อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ (Freedom from state surveillance)
• การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ (End to price/quality/service discrimination)	• การหยุดอคติที่เกิดจากการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การงาน การศึกษา ความยุติธรรม บริการสาธารณะ ฯลฯ (End to data-led bias in decisions about jobs, education, justice, public service, etc.)
• บทบัญญัติพิเศษสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและผู้บริโภคที่เปราะบาง (Special provisions for sensitive data and vulnerable consumers)	

โดย ITU Digital Regulation Handbook ได้แบ่งหลักการนี้ออกเป็น 7 หัวข้อย่อยตามตารางด้านบน และมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (Privacy – end to corporate surveillance)

ในปัจจุบันการใช้อินเทอร์เน็ตทำให้ทั้งจำนวนข้อมูลและประเภทของข้อมูลที่ผู้ให้บริการสามารถเก็บจากผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งที่อยู่ ความสนใจ ประวัติการค้นหา ธุรกรรม และใครบ้างที่อยู่ในเครือข่ายสังคมของผู้ใช้ นอกจากนี้ อุปกรณ์อัจฉริยะ (Smart Objects) เช่น ระบบสั่งงานด้วยเสียงในบ้าน กล้องวงจรปิด และยานพาหนะที่สามารถเชื่อมต่อกับอุปกรณ์และบริการอื่น ๆ ได้ (Connected Vehicles) อาจทำการเก็บรวบรวม ส่งหรือโอนข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่ไม่ทราบว่าข้อมูลของตนกำลังถูกเก็บรวบรวมอยู่ ก่อให้เกิดเป็น Big Data หรือแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นหน่วยการประมวลผลข้อมูลที่มีอิทธิพลมาก (Powerful)[280] โดยผู้บริโภคหลายคนเข้าใจว่า การเข้าถึงข้อมูลบางอย่างมีความจำเป็นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ของผู้ให้บริการ แต่มีเพียงผู้บริโภคส่วนน้อยเท่านั้นที่ตระหนักว่าเหตุใดข้อมูลอื่น ๆ เช่น ตำแหน่งที่อยู่ พฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าจึงต้องถูกจัดเก็บด้วย และยังไม่เข้าใจถึงสิทธิที่ตนมีเหนือข้ อมูลของตน รวมถึงผู้บริโภคจำนวนมากไม่ทราบว่าข้อมูลที่เกี่ยวกับตนประเภทใดบ้างที่ถูกจัดเก็บโดยผู้ให้บริการทางออนไลน์[281] ทั้งนี้ พฤติกรรมของบริษัทโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับปรากฏการณ์ที่ได้รับการนิยามว่า ทุนนิยมสอดแนม หรือ Surveillance Capitalism กล่าวคือ ผู้ใช้บริการที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้รับการบริการจากผู้ให้บริการโซเชียลมีเดียโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่แลกกับการให้ผู้ให้บริการหาประโยชน์จากข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการโดยการขายข้อมูลให้แก่บรรดาผู้โฆษณาต่าง ๆ[282] เนื่องจากข้อมูลส่วนบุคคลได้กลายเป็นทรัพย์สินทางยุทธศาสตร์การค้าที่สำคัญ จึงมีการเรียกร้องให้มีกฎเกณฑ์ที่เข้ามาคุ้มครองข้อมูลและช่วยให้ปัจเจกบุคคลสามารถค วบคุมการใช้ข้อมูลของตนได้ นอกจากนี้ ความสามารถในการควบคุมการใช้ข้อมูลของตนก็ได้ถูกมองว่ามีความจำเป็นในการสร้างความเชื่อมั่นแก่เจ้าของข้อมูลในการดำเนินการต่าง ๆ ทางออนไลน์ไม่ว่าจะในฐานะพลเมือง ผู้บริโภค หรือในฐานะเพื่อน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการยอมรับหรือการใช้ (Take-Up) การมีส่วนร่วม และการบริโภคอีกด้วย[283] นอกจากนี้ ภาคธุรกิจควรคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภคโดยการทำให้มั่นใจว่าการดำเนินการของตนเกี่ยวกับการเก็บและใช้ข้อมูลของผู้บริโภคนั้นชอบด้ว ยกฎหมาย โปร่งใส และเป็นธรรม รวมถึงทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและทางเลือกของผู้บริโภค รวมถึงภาคธุรกิจควรจัดให้มีการป้องกันด้านความมั่นคงที่เหมาะสม[284] ยิ่งไปกว่านั้นการนำแนวทางของการ

[280] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.1 Introduction to digital consumer rights), Page 81

[281] Building A Digital World Consumers Can Trust: Proposed recommendations from the consumer movement to the G20 member states by Consumers International and the Federation of German Consumer Organisations, Page 10

[282] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.4 Technologies and services), Page 104

[283] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.1 Introduction), Page 98

[284] Consumer Protection in E-commerce OECD Recommendation, Part One: General Principles (H. Education, Awareness and Digital Competence), Page 17

ออกแบบกระบวนการ By Design ที่อยู่บนพื้นฐานของการปลูกฝังประเด็นความเป็นส่วนตัว ความมั่นคงและความปลอดภัย สู่การออกแบบและการดำเนินการของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โครงสร้างพื้นฐานที่เป็นเครือข่าย (Networked Infrastructure) และแนวปฏิบัติของธุรกิจ[285] หรือการให้สิทธิในการเคลื่อนย้ายข้อมูล ซึ่งรวมถึงสิทธิในการเรียกให้ข้อมูลของตนได้รับการส่งหรือโอนโดยตรงจากผู้ให้บริการเดิมไปยังผู้ให้บริการรายอื่นที่เลือก[286] ก็อาจช่วยส่งเสริมเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภคได้

[285] Building A Digital World Consumers Can Trust: Proposed recommendations from the consumer movement to the G20 member states by Consumers International and the Federation of German Consumer Organisations, Page 10

[286] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.1 Introduction), Page 104

(2) อิสรภาพจากการตลาดที่รุกราน (Freedom from invasive marketing)

ผู้บริโภคควรได้รับการคุ้มครองเมื่อเข้าใช้บริการพาณิชย์ออนไลน์ในทุก ๆ ระยะของขั้นตอนที่เกี่ยวกับการทำสัญญา ซึ่งรวมไปถึงขั้นตอนของการโฆษณาด้วย โดยผู้บริโภคควรได้รับวิธีการในการคุ้มครองตนเองจากการโฆษณาที่รุกราน[287] ทั้งนี้ ภาคธุรกิจควรพัฒนาและเริ่มใช้วิธีการที่ง่ายและมีประสิทธิภาพที่ให้ผู้บริโภคสามารถเลือกว่า ต้องการที่จะรับข้อความทางการตลาดหรือไม่ ไม่ว่าจะโดยอีเมลหรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น และไม่ว่าเมื่อใด เมื่อผู้บริโภคได้ระบุแล้วว่า ไม่ต้องการที่จะได้รับข้อความเช่นนั้น ภาคธุรกิจก็ควรจะเคารพการตัดสินใจของผู้บริโภค[288] ตัวอย่างเช่น ในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ การโฆษณาในจำนวนมากที่ไม่เป็นธรรม (Unfair Mass Advertising) หรือการส่งข่าวขยะ (Spamming) นั้นไม่สามารถทำได้ เว้นแต่ผู้บริโภคจะได้ยินยอมอนุญาตไว้ก่อนหน้า ผู้บริโภคที่ตกเป็นเป้าของการโฆษณาที่ไม่ถูกต้อง สามารถที่จะเรียกให้ผู้ให้บริการโทรคมนาคมส่งชื่อและที่อยู่ของการเชื่อมต่อเพื่อที่ผู้บริโภคจะสามารถทราบตัวผู้โฆษณาได้ อีกทั้งผู้ให้บริการโทรคมนาคมยังมีหน้าที่ในการจัดการกับการโฆษณาจำนวนมากที่ไม่เป็นธรรมอีกด้วย[289] หรือในประเทศสิงคโปร์มีหน่วยงาน Do Not Call เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเลือกที่จะยกเลิกหรือไม่รับการโฆษณาทาง SMS ทั้งหมดได้[290]

---

[287] Final Report in response to Question 6/1: Consumer Information, Protection and Rights: Laws, Regulation, Economic Bases, Consumer Networks by the International Telecommunication Union, Pages 103-104, link

[288] Consumer Protection in E-commerce OECD Recommendation, Part One: General Principles (H. Education, Awareness and Digital Competence), Page 12

[289] Final Report in response to Question 6/1: Consumer Information, Protection and Rights: Laws, Regulation, Economic Bases, Consumer Networks by the International Telecommunication Union, Pages 103-104, link

[290] Building A Digital World Consumers Can Trust: Proposed recommendations from the consumer movement to the G20 member states by Consumers International and the Federation of German Consumer Organisations, Page 10

(3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ (End to price/quality/service discrimination)

การเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนมากผ่านทางผลิตภัณฑ์และบริการโดยที่ผู้บริโภคไม่ทราบถึงการเก็บรวบรวม วัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมและใช้ รวมถึงไม่มีอำนาจที่จะควบคุมข้อมูลของตน ทำให้ข้อมูลอาจถูกนำไปใช้ประมวลผลสำหรับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ โดยปราศจากการรับรู้ของผู้บริโภค ทั้งนี้ แม้ว่าด้วยการประมวลผลผ่านปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) สามารถที่จะพบรูปแบบในข้อมูล และนำไปสู่ผลสรุปอันน่าจะเป็นของกลุ่มคนและปัจเจกบุคคล[291] ซึ่งสำหรับผู้บริโภคแล้วอาจได้รับประโยชน์จากการได้รับคำแนะนำที่ตอบสนองความต้องการโดยเฉพาะของปัจเจกบุคคล (Personalized)[292] อย่างไรก็ตาม การที่แพลตฟอร์มต่าง ๆ เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้บริโภค เช่น ข้อมูลการคลิก หรือเวลาที่ใช้บนหน้าเว็บ และทำการปรับแต่งโปรโมชัน ราคา และสินค้า สำหรับลูกค้าแต่ละคนตามเวลาจริงอย่างยืดหยุ่น[293] อาจเกิดข้อถกเถียงถึงประเด็นของการเลือกปฏิบัติได้ ทั้งนี้ การใช้แอปพลิเคชันปัญญาประดิษฐ์ในขั้นตอนการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณสมบัติและการเข้าถึงบริการนั้นเป็นตัวอย่างที่ดีในการแสดงถึงทั้งผลดีและผลเสียของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ ในแง่มุมหนึ่งการบริการบางอย่าง เช่น การตรวจสอบอายุของบุคคลโดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในกล้องเพื่อประเมินอายุของบุคคลและตัดสินใจว่าบุคคลนั้นจะสามารถเข้าถึงบริการหรือผลิตภัณฑ์ได้หรือไม่ แต่ในอีกแง่หนึ่งก็เกิดความกังวลเกี่ยวกับการใช้บริการที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการตัดสินใจเรื่องคุณสมบัติสำหรับบางกรณี เช่นสิทธิประโยชน์ของรัฐ หรือบริการของเอกชน เช่น การเช่าบ้าน ซึ่งความกังวลนี้มีต้นเหตุจากการที่ข้อมูลถูกใช้ในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติที่เข้ากับโพรไฟล์บางอย่าง เช่น กรณีในประเทศออสเตรเลีย คนที่มีภูมิหลังเป็นชนพื้นเมืองนั้นหาเช่าทรัพย์สินได้ยากมากกว่า โดยเป็นผลสืบเนื่องมาจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ อย่างไรก็ดี แม้ว่าผลดีและผลเสียของการใช้ ปัญญาประดิษฐ์จะยังคงเป็นที่โต้เถียงอยู่มาก แต่ส่วนมากเห็นตรงกันว่ากรอบการตัดสินใจ ระบบด้านหลักฐาน และธรรมาภิบาลอาจมีประโยชน์ในการจัดการกับความกังวลเกี่ยวกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ รวมถึงลดความเสี่ยงที่อาจตามมาจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ได้[294] ดังนี้ ควรมีการทำให้เกิดความชัดเจนว่าการใช้อัลกอริทึมมีผลต่อคุณภาพ ราคา หรือการอนุญาตให้เข้าถึงการบริการ หรือการทำการตัดสินใจอย่างไรเกี่ยวกับผู้บริโภค อีกทั้ง หน่วยงานกำกับดูแลควรทำให้มั่นใจว่าการใช้อัลกอริทึมนั้นชอบด้วยกฎหมาย และไม่เลือกปฏิบัติโดยการตัดสินใจที่ก่อให้เกิดความเสียหายบนพื้นฐานของการประมวลผลข้อมูลที่ละเอียดอ่อน เช่น เชื้อชาติ เพศ ศาสนา รวมถึงพิจารณากรอบการกำกับดูแลเพื่อจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งอาจรวมถึงสิทธิในการโต้แย้งการตัดสินใจอัตโนมัติด้วย[295]

---

[291] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.1 Introduction to digital consumer rights), Page 81

[292] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.3 Specific Consumer Issues), Page 93

[293] Notes from the AI Frontier: Insights from Hundreds of Use Cases by McKinsey, Page 19, link

[294] Artificial Intelligence: Consumer Experiences in New Technology by Consumers International, Page 13, link

[295] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 79

(4) บทบัญญัติพิเศษสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและผู้บริโภคที่เปราะบาง (Special provisions for sensitive data and vulnerable consumers)

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคมักถูกร่างในขอบเขตของมาตรฐานของผู้บริโภคทั่วไปที่ถูกสมมติขึ้น ที่ควรจะมีความรอบคอบอย่างเหมาะสม และสามารถดูแลตัวเองได้ อย่างไรก็ตามการกำกับดูแลได้ให้ความสนใจต่อผู้บริโภคที่เปราะบางมากขึ้น ซึ่งเป็นบุคคลที่น่าจะประสบกับความเสียหายในบริบทเฉพาะ ทั้งนี้ คำนิยามของผู้บริโภคที่เปราะบางก็อาจมีความแตกต่างกันไป เช่น บุคคลที่มีปัญหาด้านการได้ยินก็มักจะมีความยากลำบากในการสนทนาแบบเสียงมากกว่าคนทั่วไป และผู้ที่มีรายได้น้อยก็มักจะไม่สามารถที่จะคงไว้ซึ่งการสมัครเพื่อรับบริการเมื่อราคาของบริการสูงขึ้น[296] นอกจากนี้ ความเสี่ยงของข้อมูลละเอียดอ่อนนั้นมีสูงกว่าข้อมูลทั่วไปมาก[297] อย่างข้อมูลส่วนบุคคลบางอย่าง เช่น ข้อมูลชีวภาพ (Biometric Information) เกี่ยวกับเด็ก[298] ดังนั้น จึงควรจัดให้มีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เข้มงวดมากขึ้น เพื่อใช้ควบคุมดูแลการได้มา การเข้าถึง การเก็บ การวิเคราะห์ หรือการใช้ข้อมูลของประชาชนที่มีความเปราะบาง หรือบุคคลที่มีความเสี่ยง เด็กหรือเยาวชน หรือข้อมูลละเอียดอ่อนอื่น[299]

(5) สิทธิที่จะถูกลืม (Right to be forgotten)

การทำให้ผู้บริโภคมั่นใจว่าข้อมูลส่วนบุคคลเป็นของผู้บริโภคและผู้บริโภคสามารถควบคุมการใช้ข้อมูลดังกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องมีก่อนเพื่อให้ผู้บริโภคเชื่อมั่นในธุรกรรมออนไลน์[300] ซึ่งสิทธิในการถูกลืมนั้นถูกวางหลักไว้ในคำพิพากษาของศาลยุติธรรมแห่งสหภาพยุโรปในคดี Google Spain v AEPD and Mario Costeja González[301] และต่อมาถูกนำมากำหนดในกฎหมายของหลาย ๆ เขตอำนาจ อย่างเช่นใน General Data Protection Regulation ของสหภาพยุโรป กล่าวคือเมื่อบุคคลเรียกร้อง หรือข้อมูลนั้นไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป ผู้ควบคุมข้อมูลจำต้องลบข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นอย่างสิ้นเชิงหากไม่มีฐานทางกฎหมายอื่นเพื่อเก็บ

---

[296] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.1 Introduction to digital consumer rights), Page 81

[297] The Guidance Note on Data Privacy, Ethics and Protection by the United Nations Development Group (UNDG), Page 5, link

[298] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 7 Regulatory responses to evolving technologies (7.2 Evolving technologies), Page 152

[299] The Guidance Note on Data Privacy, Ethics and Protection by the United Nations Development Group (UNDG), Page 5, link

[300] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 7 Regulatory responses to evolving technologies (7.2 Evolving technologies), Page 151

[301] Everything you need to know about the “Right to be forgotten”, GDPR.EU, link

รักษาไว้ต่อไป[302] หรือในประเทศสิงคโปร์ ผู้บริโภคก็มีสิทธิในการขอให้ภาคธุรกิจลบหรือแก้ไขข้อมูลของตนได้[303]

(6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ (Freedom from state surveillance)

สำหรับความสัมพันธ์ด้านความเป็นส่วนตัวระหว่างผู้ใช้บริการกับรัฐในเรื่องของการสื่อสารนั้น การควบคุมเรื่องการใช้ข้อมูลจะถูกกำหนด ภายใต้เงื่อนไขและบริบทว่ารัฐสามารถดำเนินการเฝ้าดูการติดต่อสื่อสารได้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบังคับใช้กฎหมาย และยังขยายไปถึงข้อกำหนดที่กำหนดหน้าที่สำหรับผู้ให้บริการในการเก็บข้อมูลด้วย เช่น ในกฎหมายของประเทศรัสเซีย กำหนดให้ผู้ให้บริการเก็บรักษาเนื้อหาและข้อมูลการสื่อสารไว้เป็นเวลา 6 เดือน ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บริการและรัฐนั้นเป็นความกังวลด้านความปลอดภัยพื้นฐานและเป็นเหตุผลที่การสื่อสารนั้นเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของสิทธิในความเป็ นส่วนตัวขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญของรัฐ[304] ทั้งนี้ การเปลี่ยนถ่ายสู่ข้อมูลออนไลน์และการพัฒนาด้านดิจิทัลนั้นอาจส่งผลทั้งดีและร้ายแก่ผู้บริโภค ตัวอย่างเช่น การใช้ข้อมูลสำ หรับมาตรการการป้องกันหรือลดการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ซึ่งแม้จะช่วยในการติดตามการติดเชื้อที่อาจเกิดขึ้นได้ แต่ในขณะเดี ยวกันก็ก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับการเฝ้าดูที่ไม่สมควรโดยรัฐ[305] โดยการแพร่ระบาดของเชื้อโควิดได้ก่อให้เกิดข้อถกเถียงระหว่างความจำเป็นในการป้องกันสุขภาพของชุมชนและการขอบเขตของการใช้และการละเมิ ด (Abuse) ข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งประเทศทั้งหลายมีความจำเป็นต้องทำการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อข้อมูลส่วนบุคคลและเจ้าของข้อมูล เช่น ประเภทของข้อมูลที่สามารถเก็บรวบรวมจากปัจเจกบุคคล การเปิดเผยโดยบังคับหรือโดยสมัครใจ ข้อมูลที่เก็บมาสามารถนำมารวมกับข้อมูลอื่นของบุคค ลได้หรือไม่ วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่ข้อมูลนั้นจะถูกใช้ และระยะเวลาในการเก็บรักษาข้อมูล[306]การที่เทคโนโลยีด้านข้อมูลและการสื่อสารได้รับการพัฒนา วิธีการในการที่รัฐใช้ในการเฝ้าดูการสื่อสารส่วนตัวก็พัฒนาเช่นเดียวกัน[307] ดังนั้นรัฐควรปรับความเข้าใจและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเฝ้าดูการสื่อสารและแก้ไขแนวปฏิบัติเพื่อที่ จะทำให้มั่นใจว่าสิทธิมนุษยชนของปัจเจกบุคคลนั้นได้รับความเคารพและคุ้มครอง[308]

---

[302] Powering the Digital Economy: Regulatory Approaches to Securing Consumer Privacy, Trust and Security by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Models of ensuring protection, privacy and trust (4.2 What does EU GDPR mean for citizens?), Page 23, link

[303] Building A Digital World Consumers Can Trust: Proposed recommendations from the consumer movement to the G20 member states by Consumers International and the Federation of German Consumer Organisations, Page 10

[304] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.6 Communications Privacy), Page 107

[305] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.1 Introduction to digital consumer rights), Page 81

[306] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.7 Data protection and information security), Page 109

[307] Report of the Special Rapporteur on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression, Frank La Rue, the United Nations, Page 5, link

[308] Report of the Special Rapporteur on the Promotion and Protection of the Right to Freedom of Opinion and Expression, Frank La Rue, the United Nations, Page 20, link

(7) การหยุดอคติที่เกิดจากการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การงาน การศึกษา ความยุติธรรม บริการสาธารณะ ฯลฯ (End to data-led bias in decisions about jobs, education, justice, public service, etc.)

ในปัจจุบันการตัดสินใจโดยอัตโนมัติ (Automated Decision-Making) ไม่เพียงแต่ได้รับความสนใจ แต่ยังก่อให้เกิดความกังวลของสาธารณะเป็นอย่างมาก กล่าวคือระบบการตรวจสอบใบสมัคร เช่น การสมัครงาน การสมัครเข้ามหาวิทยาลัย หรือการขอกู้ยืมเงิน มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อประเมินสมรรถนะของผู้สมัคร โดยการเปรียบเทียบไอดีดิจิทัลของผู้สมัครปัจจุบันกับของผู้สมัครที่ประสบความสำเร็จก่อนหน้า ซึ่งอัลกอริทึมที่ได้รับการป้ อนข้อมูลจากข้อมูลในอดีตมักจะทำรูปแบบของความสำเร็จแบบเดิมซ้ำ และการเลือกปฏิบัติที่ฝังลึกก็ยังคงอยู่ เว้นแต่จะได้มีการแก้ไขอย่างเจาะจงเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหานี้[309] กระบวนการตัดสินใจโดยอัตโนมัติอาจถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า อย่างเช่นเพื่อการแนะนำสินค้าหรือบริการสำหรับผู้บริโภค หรือการใช้สำหรับวัตถุประสงค์เพื่อ การตรวจวินิจฉัยโรค ไปจนถึงการตัดสินคดี ซึ่งการตัดสินใจโดยอัตโนมัตินี้อาจเกิดผลกระทบในโลกความเป็นจริงต่อปัจเจกบุคคลอย่างเห็นได้ชัดซึ่งผลกระทบดังกล่าวอาจไม่ เป็นผลดีหรือเป็นสิ่งที่ปัจเจกบุคคลนั้นไม่สมควรได้รับ ซึ่งกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลต่าง ๆ ได้จัดการกับประเด็นการตัดสินใจโดยอัตโนมัติในสองแง่มุม ได้แก่

(ก) การประมวลผลข้อมูลอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม กล่าวคือ เจ้าของข้อมูลควรต้องได้รับการแจ้งให้ทราบในสามประเด็น อันได้แก่ 1. การมีอยู่ของกระบวนการการตัดสินใจโดยอัตโนมัติ 2. การตัดสินใจนั้นได้มาอย่างไร เช่น การให้ข้อมูลที่มีความหมายเกี่ยวกับตรรกะที่รวบรวมอยู่ในอัลกอริทึมซึ่งนำมาสู่ผลลัพธ์ และ 3. ผลที่ตามมาจากการประมวลผลข้อมูลของเจ้าของข้อมูล ซึ่งหลักการเรื่องความโปร่งใสนี้มีขึ้นเพื่อที่จะทำให้เจ้าของข้อมูลสามารถควบคุมการใช้ข้อมูลของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(ข) ความสามารถในการขอให้มีการทบทวนหรือตรวจสอบการตัดสินใจ กล่าวคือ เจ้าของข้อมูลอาจได้รับสิทธิในบางกรณีในการให้บุคคลเข้าไปแทรกแซงขั้นตอนของการตัดสินใจโดยอัตโนมัติ หรือมักถูกเรียกว่า Human in the Loop ซึ่งสะท้อนจากความกังวลที่มีว่าบุคคลควรที่จะสามารถอุทธรณ์การตัดสินใจที่เกิดขึ้นโดยเครื่องจักรต่อผู้ตัดสินใจที่เป็นมนุษย์ได้ อย่างไรก็ตาม กรณีนี้จะทำให้การตัดสินใจนั้นดียิ่งขึ้นหรือไม่ยังคงเป็นที่ถกเถียง[310]

---

[309] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.3 Specific Consumer Issues), Page 93

[310] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.4 Technologies and Services), Page 103

กรณีของอคติในการตัดสินใจโดยอัตโนมัติที่โด่งดัง เช่น คดีในประเทศสหรัฐอเมริกา กรณีของอัลกอริทึมที่คาดการณ์ว่าผู้กระทำความผิดที่เป็นคนผิวดำน่าจะกระทำความผิดซ้ำมากกว่าคนผิวขาว 77 เปอร์เซ็นต์ เมื่อทราบถึงอคติที่มีอยู่ในสังคมก็สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยการไม่นำข้อมู ลที่อาจส่งผลให้เกิดอคติในการตัดสินใจ เช่น ปัจจัยด้านเชื้อชาติตามตัวอย่างข้างต้นให้แก่อัลกอริทึม ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสิ่งที่สำคัญกว่าคือการตรวจพบอคติที่มีอยู่ในขั้นตอนหรือระบบการตัดสินใจ ซึ่งจำต้องอาศัยองค์กรที่ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ รวมถึงกลไกที่ทำให้บุคคลสามารถขอข้อมูลเบื้องหลังซึ่งสามารถทำได้ผ่านการยื่นคำขอข้อมูล (A freedom of information request) นอกจากนี้ อย่างใน General Data Protection Regulation ของสหภาพยุโรป มาตรา 22 ซึ่งให้สิทธิผู้บริโภคในการไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของคำตัดสินที่ทำโดยการประมวลผลอัตโนมัติเท่านั้น ซึ่งรวมถึงการทำโพรไฟลิ่ง (Profiling) ซึ่งก่อให้เกิดผลทางกฎหมาย หรือส่งผลกระทบอย่างมีนัยยะสำคัญต่อปัจเจกบุคคล หรือพลเมืองสหภาพยุโรปทุกคนมีสิทธิในการเห็นข้อมูลดิบก่อนที่จะทำโพรไฟลิ่ง (Profiling) ทำให้ผู้บริโภคทุกคนมีสิทธิที่จะทราบข้อมูลและเหตุผลเบื้องหลังในการทำการตัดสินใจ หากเป็นการตัดสินใจโดยอัตโนมัติ รวมถึงมีสิทธิที่จะขอดูผลลัพธ์หลังจากการทำโพรไฟลิ่ง (Profiling) ด้วยตามมาตรา 15

(ข) **ลักษณะการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบกับความสามารถในการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาของมนุษย์ ทำให้คุณสมบัติ การทำงาน หน้าที่ รวมถึงรูปลักษณ์ของสินค้าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก โดยประโยชน์ใช้สอยที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าในปัจจุบันอาจมีความหลากหลายและแตกต่างไปจากประโยชน์ใช้สอยแบบเดิม ๆ ที่สังคมในอดีตคุ้นเคย กล่าวคือบริการดิจิทัลได้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนสำคัญในการทำงานหรือฟังก์ชันของสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค แบบที่การใช้ชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันอาจพบอุปสรรคหากปราศจากบริการดิจิทัลที่ผสมผสานในสินค้านั้น เช่น โทรศัพท์ นาฬิกา หรือตู้เย็นอัจฉริยะที่มิได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นโทรศัพท์เพื่อโทรออกหรือรับสาย เป็นนาฬิกาสำหรับดูเวลา หรือเป็นตู้เย็นที่ทำความเย็นเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น การรับส่งอีเมล กล้องถ่ายรูป สารานุกรมอิเล็กทรอนิกส์พกพา รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้บริโภคและมอบผลลัพธ์ที่เกี่ยว ข้อง เช่น การแจ้งเตือนเกี่ยวกับวัตถุดิบในตู้เย็น หรือส่งคำสั่งซื้อไปยังร้านค้า ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคก็ควรต้องคำนึงถึงในแง่มุมที่ บริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเป็นสำคัญ

โปรดดูเนื้อหาในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ในตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ด้านท้ายของบทที่ 3

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 8 (1) (2) และ (4) ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐตามมาตรา 7 (2)[311] อย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงสิทธิและ	-	(6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

[311] มาตรา 7 (2) ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
(2) จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเพื่อเป็นหลักการและแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปเพื่อพิจารณาอนุมัติตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หน้าที่ของผู้ครอบครองหรือควบคุมข้อมูลดังกล่าวในทุกขั้นตอน (2) การมีระบบบริหารและกระบวนการจัดการและคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน ตั้งแต่การจัดทำ การจัดเก็บ การจำแนกหมวดหมู่ การประมวลผลหรือใช้ข้อมูล การปกปิดหรือเปิดเผยข้อมูล การตรวจสอบ และการทำลาย... (4) การกำหนดนโยบายหรือกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ชัดเจนและมีระบบบริหารจัดการรวมทั้งมีมาตรการและหลักประกันในการคุ้มครองข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองให้มีความมั่นคงปลอดภัยและมิให้ข้อมูลส่วนบุคคลถูกละเมิด...		
มาตรา 14 หน่วยงานของรัฐผู้รับข้อมูลดิจิทัลตามมาตรา 13[312] ต้องใช้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในหน้าที่และอำนาจของตนเท่านั้น และต้องดูแลรักษาข้อมูลให้มีความมั่นคงปลอดภัย ไม่มีการเปิดเผยหรือโอนข้อมูลไปยังบุคคลที่ไม่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูล	-	(6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

[312] มาตรา 13 เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลที่มีการจัดทำและครอบครองตามที่หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นร้องขอ ที่จะเกิดการบูรณาการร่วมกัน

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 20 วรรคสอง ...ผู้รับใบอนุญาตจะปฏิเสธการให้บริการแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรไม่ได้	-	(3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ
มาตรา 47 ในกรณีที่ผู้ใช้บริการเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสูงกว่าอัตราขั้นสูงที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 55[313] หรือสูงกว่าที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการรายอื่นที่ใช้บริการโทรคมนาคมในลักษณะหรือประเภทเดียวกัน หรือเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการโดยไม่ถูกต้อง ผู้ใช้บริการมีสิทธิขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการของตนจากผู้รับใบอนุญาตได้ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งข้อมูลตามวรรคหนึ่งให้ผู้ใช้บริการทราบภายในเวลาอันสมควร แต่ทั้งนี้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันร้องขอ และในกรณีที่ผู้ใช้บริการร้องขอ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำเอกสารรับรองข้อมูลที่ถูกต้องให้แก่ผู้ใช้บริการด้วย โดยจะคิดค่าตอบแทนเพื่อการนั้นจากผู้ใช้บริการก็ได้ แต่ค่าตอบแทนจะต้องไม่สูงกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด	-	(3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ
มาตรา 49 วรรคสาม ...ในการให้บริการโทรคมนาคมผู้รับ	-	(3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/

[313] มาตรา 55 ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการตามลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขการให้บริการโดยบังคับให้ผู้ใช้บริการต้องใช้เครื่องโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาตหรือตามที่ผู้รับใบอนุญาตกำหนดมิได้ เว้นแต่การให้บริการโทรคมนาคมในประเภทใดที่มีความจำเป็นทางเทคนิคต้องใช้เครื่องโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตกำหนด ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขเช่นว่านั้นได้เมื่อคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบแล้วแต่การกำหนดประเภทเครื่องโทรคมนาคมเช่นว่านี้ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ใช้บริการที่สามารถจัดหาเครื่องโทรคมนาคมตามประเภทที่กำหนดมาใช้ในการรับบริการได้เอง ในการนี้ ผู้รับใบอนุญาตจะปฏิเสธการให้บริการหรือการเชื่อมกับระบบการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการมิได้		คุณภาพ/บริการ
มาตรา 50 ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรการที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง เมื่อพบว่ามีบุคคลใดกระทำการละเมิดสิทธิของผู้ใช้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือคณะกรรมการ	ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อดักรับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยข้อความข่าวสาร หรือข้อมูลอื่นใดที่มีการสื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (2) อิสรภาพจากการตลาดที่รุกราน (4) บทบัญญัติพิเศษสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและผู้บริโภคที่เปราะบาง

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำดังกล่าว และแจ้งให้ผู้ใช้บริการทราบโดยเร็ว		
มาตรา 51 (5) สัญญาระหว่างผู้รับใบอนุญาตกับผู้ใช้บริการโทรคมนาคม และเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดขึ้น รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือเงื่อนไขดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน สัญญาและเงื่อนไขที่คณะกรรมการจะให้ความเห็นชอบได้อย่างน้อยจะต้อง... (5) ไม่มีข้อกำหนดที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยกหรือกีดกันผู้ใช้บริการ หรือไม่เป็นธรรมแก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้รับความเห็นชอบในสัญญาหรือเงื่อนไขใด ๆ แล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธินำสัญญาหรือเงื่อนไขนั้นไปใช้กับผู้ใช้บริการได้ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสัญญาและเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมได้ และจะกำหนดยกเว้นให้สัญญาหรือเงื่อนไขในเรื่องใดไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก็ได้	-	(3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ทำสัญญาเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคไว้เป็นประการใด ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามกฎหมายดังกล่าวด้วย		
มาตรา 56 (3) การกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการตามมาตรา 55[314] จะต้อง... (3) ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยก หรือกีดกันผู้ใช้บริการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด	-	(3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ

[314] มาตรา 55 ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการตามลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 15 (5) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน... (5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร...	-	(4) บทบัญญัติพิเศษสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและผู้บริโภคที่เปราะบาง
มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้ (1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น (2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น (3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้ (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้	-	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ (7) การหยุดอคติที่เกิดจากการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การงาน การศึกษา ความยุติธรรม บริการสาธารณะ ฯลฯ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล (4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ (5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผล		

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ		
มาตรา 24 หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้ (1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น (2) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น (3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น (4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด (5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือ	-	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง[315] เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา (6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม (7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล (8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว (9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง		
มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 14[316] และมาตรา 15[317]	-	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดู

[315] มาตรา 26 วรรคหนึ่ง ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

[316] มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

[317] มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม[318] มาใช้บังคับโดยอนุโลม การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้		โดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ (7) การหยุดอคติที่เกิดจากการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การงาน การศึกษา ความยุติธรรม บริการสาธารณะ ฯลฯ

(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ
(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม
(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว
(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด
(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร
(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น
(7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

[318] มาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น
บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้ ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตาม		

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 23[319] มาตรา 24[320] และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้		

[319] มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้
(1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น
(2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น
(3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้
(ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
(ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
(ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
(ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
(จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล
(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล
(4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ
(5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล
ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ
หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
[320] มาตรา 24 หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้
(1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น
(2) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น
(3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น
(4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด
(5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา
(6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม
(7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล
(8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว
(9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	ความรับผิด	หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ
ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลที่ถึงแก่กรรมแล้วได้		

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 29 ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณามาใช้บังคับแก่การสื่อสารข้อมูล เพื่อเสนอขายสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี และให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 29 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(2) อิสรภาพจากการตลาดที่รุกราน

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 19 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้ การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้ ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอมนั้นต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจะให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบและข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้ ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็น	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ขอความยินยอมตามแบบหรือข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 19 วรรคสาม หรือไม่แจ้งผลกระทบจากการถอนความยินยอมตามมาตรา 19 วรรคหก ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึง	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
อิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม ทั้งนี้ ในการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการนั้น ๆ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้ โดยจะต้องถอนความยินยอมได้ง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้วโดยชอบตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ในกรณีที่การถอนความยินยอมส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงผลกระทบจากการถอนความยินยอมนั้น การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ไม่มีผลผูกพันเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไม่ทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำ	ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้		
มาตรา 20 ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส หรือไม่มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วตามมาตรา 27[321] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (1) ในกรณีที่การให้ความยินยอมของผู้เยาว์ไม่ใช่การใด ๆ ซึ่งผู้เยาว์อาจให้ความยินยอมโดยลำพังได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22[322] มาตรา 23[323] หรือมาตรา 24[324] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ด้วย	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่า	(4) บทบัญญัติพิเศษสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและผู้บริโภคที่เปราะบาง

[321] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 27 ผู้แทนโดยชอบธรรมอาจให้ความยินยอมแก่ผู้เยาว์ในการประกอบธุรกิจทางการค้าหรือธุรกิจอื่น หรือในการทำสัญญาเป็นลูกจ้างในสัญญาจ้างแรงงานได้ ในกรณีที่ผู้แทนโดยชอบธรรมไม่ให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้เยาว์อาจร้องขอต่อศาลให้สั่งอนุญาตได้
ในความเกี่ยวพันกับการประกอบธุรกิจหรือการจ้างแรงงานตามวรรคหนึ่งให้ผู้เยาว์มีฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว
ถ้าการประกอบธุรกิจหรือการทำงานที่ได้รับความยินยอมหรือที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ก่อให้เกิดความเสียหายถึงขนาดหรือเสื่อมเสียแก่ผู้เยาว์ ผู้แทนโดยชอบธรรมอาจบอกเลิกความยินยอมที่ได้ให้แก่ผู้เยาว์เสียได้ หรือในกรณีที่ศาลอนุญาต ผู้แทนโดยชอบธรรมอาจร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนการอนุญาตที่ได้ให้แก่ผู้เยาว์นั้นเสียได้
ในกรณีที่ผู้แทนโดยชอบธรรมบอกเลิกความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้เยาว์อาจร้องขอต่อศาลให้เพิกถอนการบอกเลิกความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมได้
การบอกเลิกความยินยอมโดยผู้แทนโดยชอบธรรมหรือการเพิกถอนการอนุญาตโดยศาล ย่อมทำให้ฐานะเสมือนดังบุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วของผู้เยาว์สิ้นสุดลง แต่ไม่กระทบกระเทือนการใด ๆ ที่ผู้เยาว์ได้กระทำไปแล้วก่อนมีการบอกเลิกความยินยอมหรือเพิกถอนการอนุญาต

[322] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 22 ผู้เยาว์อาจทำการใด ๆ ได้ทั้งสิ้น หากเป็นเพียงเพื่อจะได้ไปซึ่งสิทธิอันใดอันหนึ่ง หรือเป็นการเพื่อให้หลุดพ้นจากหน้าที่อันใดอันหนึ่ง

[323] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 23 ผู้เยาว์อาจทำการใด ๆ ได้ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการต้องทำเองเฉพาะตัว

[324] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 24 ผู้เยาว์อาจทำการใด ๆ ได้ทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการสมแก่ฐานานุรูปแห่งตนและเป็นการอันจำเป็นในการดำรงชีพตามสมควร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(2) ในกรณีที่ผู้เยาว์มีอายุไม่เกินสิบปี ให้ขอความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้อนุบาลที่มีอำนาจกระทำการแทนคนไร้ความสามารถ ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ให้ขอความยินยอมจากผู้พิทักษ์ที่มีอำนาจกระทำการแทนคนเสมือนไร้ความสามารถ ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการถอนความยินยอมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล การร้องเรียนของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ โดยอนุโลม	สินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 21 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่ (1) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว (2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 22 การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ให้เก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 22 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล (3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือ	• ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 24 หรือขอความยินยอมโดยการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่า	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล	สินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ (1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณี	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ (4) บทบัญญัติพิเศษสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและผู้บริโภคที่เปราะบาง (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ (7) การหยุดอคติที่เกิดจากการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การงาน การศึกษา ความยุติธรรม บริการสาธารณะ ฯลฯ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น (3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย (5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ (ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การ	ยกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ (ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ (ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและ		

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่		

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
คณะกรรมการประกาศกำหนด		
มาตรา 27 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24[325] หรือมาตรา 26[326]	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษ	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (4) บทบัญญัติพิเศษสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและผู้บริโภคที่เปราะบาง

[325] มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[326] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม
(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น
(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย
(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ
(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลมาจากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการขอรับข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการตามมาตรา 39[327]	จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[327] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม

(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท

(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล

(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือขอความยินยอมโดยการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือ	

(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	ประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 30 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามคำขอตามวรรคหนึ่ง จะปฏิเสธคำขอได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการปฏิเสธตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล และการเข้าถึงและขอรับสำเนา	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ มาตรา 30 วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความ	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะส่งผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[328] เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีคำขอตามวรรคหนึ่งและเป็นกรณีที่ไม่อาจปฏิเสธคำขอได้ตามวรรคสอง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามคำขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ คณะกรรมการอาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าถึงและการขอรับสำเนาตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการขยาย	เสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้	

[328] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ระยะเวลาตามวรรคสี่หรือหลักเกณฑ์อื่นตามความเหมาะสมก็ได้	จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 31 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ รวมทั้งมีสิทธิ ดังต่อไปนี้ (1) ขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นเมื่อสามารถทำได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ (2) ขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นโดยตรง เว้นแต่โดยสภาพทางเทคนิคไม่สามารถทำได้ ข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 (3) หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่กำหนดในมาตรา 24[329] ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งจะใช้กับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้ หรือการใช้สิทธินั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอด้วยเหตุผลดังกล่าวให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[330]	เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[329] มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[330] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 32 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ ดังต่อไปนี้ (1) กรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 (4) หรือ (5)[331] เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่า (ก) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แสดงให้เห็นถึงเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 32 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณี	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (2) อิสรภาพจากการตลาดที่รุกราน (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

[331] มาตรา 24 (4) และ (5) ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่...
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล...

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(ข) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย (2) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการตลาดแบบตรง (3) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ เว้นแต่เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติโดยแยกส่วนออกจากข้อมูลอื่นอย่างชัดเจนในทันทีเมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้แจ้งการคัดค้านให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการคัดค้านด้วยเหตุผลตาม (1) (ก) หรือ (ข) หรือ (3) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธการคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผลไว้ใน	ยกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
รายการตามมาตรา 39[332]		
มาตรา 33 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่า	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (2) อิสรภาพจากการตลาดที่รุกราน (5) สิทธิที่จะถูกลืม (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

[332] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป (3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2) (4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับกับการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) หรือ (4)[333] หรือ มาตรา 26 (5) (ก) หรือ (ข)[334] การใช้เพื่อการก่อตั้ง	สินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[333] มาตรา 24 (1) (4) ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[334] มาตรา 26 (5) (ก) (ข) ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ
(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์
(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้		

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 34 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระหว่างการตรวจสอบตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ดำเนินการตามมาตรา 36[335] (2) เมื่อเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องลบหรือทำลายตามมาตรา 33 (4)[336] แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลขอให้ระงับการใช้แทน (3) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีความจำเป็นต้องขอให้เก็บรักษาไว้เพื่อใช้ในการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความ	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

[335] มาตรา 36 ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา 35 หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39
ให้นำความในมาตรา 34 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

[336] มาตรา 33 (4) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้
(4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(4) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระหว่างการพิสูจน์ตามมาตรา 32 (1)[337] หรือตรวจสอบตามมาตรา 32 (3)[338] เพื่อปฏิเสธการคัดค้านของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 วรรคสาม[339] กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการระงับการใช้ตามวรรคหนึ่งก็ได้	เสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 37 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 37 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วน	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (5) สิทธิที่จะถูกลืม (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

[337] มาตรา 32 (1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ ดังต่อไปนี้
(1) กรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 (4) หรือ (5) เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่า
(ก) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แสดงให้เห็นถึงเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า
(ข) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

[338] มาตรา 32 (3) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ ดังต่อไปนี้
(3) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ เว้นแต่เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[339] มาตรา 32 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการคัดค้านด้วยเหตุผลตาม (1) (ก) หรือ (ข) หรือ (3) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธการคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (2) ในกรณีที่ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ (3) จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม เว้นแต่เก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) หรือ (4)[340] หรือมาตรา 26 (5) (ก) หรือ (ข)[341] การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิ	บุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหาย	

[340] มาตรา 24 (1) (4) ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[341] มาตรา 26 (5) (ก) (ข) ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายหรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา 33 วรรคห้า[342] มาใช้บังคับกับการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลโดยอนุโลม (4) แจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้าภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่การละเมิดมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย ทั้งนี้ การแจ้งดังกล่าวและข้อยกเว้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	ที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

[342] มาตรา 33 วรรคห้า คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(5) ในกรณีที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง[343] ต้องแต่งตั้งตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหนังสือซึ่งตัวแทนต้องอยู่ในราชอาณาจักรและตัวแทนต้องได้รับมอบอำนาจให้กระทำการแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม (2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท (3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 39 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ตัวแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตัวแทนผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 39 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 39 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

[343] มาตรา 5 วรรคสอง ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร โดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้
(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม
(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลนั้น (6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม[344] (7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม[345] มาตรา 31 วรรคสาม[346] มาตรา 32 วรรคสาม[347] และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง[348] (8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)[349] ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง[350] โดยอนุโลม	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่า	

[344] มาตรา 27 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการตามมาตรา 39

[345] มาตรา 30 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[346] มาตรา 31 วรรคสาม การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งจะใช้กับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้ หรือการใช้สิทธินั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอด้วยเหตุผลดังกล่าว ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[347] มาตรา 32 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการคัดค้านด้วยเหตุผลตาม (1) (ก) หรือ (ข) หรือ (3) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธการคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[348] มาตรา 36 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา 35 หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[349] มาตรา 37 (1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[350] มาตรา 5 วรรคสอง ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[351]	สินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

โดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

[351] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

() เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 40 (1) และ (3) ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งที่ได้รับจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น เว้นแต่คำสั่งนั้นขัดต่อกฎหมายหรือบทบัญญัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้... (3) จัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งไม่ปฏิบัติตาม (1) สำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลใด ให้ถือว่าผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น การดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล	• ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 40 โดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่า	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีข้อตกลงระหว่างกัน เพื่อควบคุมการดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ความใน (3) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[352]	สินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[352] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

() เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 (2) ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้... (2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ....	-	(3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ
มาตรา 23 การโฆษณาจะต้องไม่กระทำด้วยวิธีการอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ร่างกายหรือจิตใจ หรืออันอาจก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง	ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	(2) อิสรภาพจากการตลาดที่รุกราน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่งรวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย	ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นอันมีลักษณะเป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสามารถบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท ให้รัฐมนตรีออกประกาศกำหนดลักษณะและวิธีการส่งรวมทั้งลักษณะและปริมาณของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งไม่เป็นการก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้รับและลักษณะอันเป็นการบอกเลิกหรือแจ้งความประสงค์เพื่อปฏิเสธการตอบรับได้โดยง่าย	(2) อิสรภาพจากการตลาดที่รุกราน

พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 17 ห้ามมิให้ผู้ใดดักรับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งข่าววิทยุคมนาคมที่มิได้มุ่งหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติหรือประชาชน	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 17 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 11 วรรคสอง ...การจัดให้มีระบบกลางตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องหรือประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวก แต่ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็น...	-	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 31 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภคมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ กสทช. มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม มิให้มีการดำเนินการใด ๆ ในประการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค ทั้งนี้ โดย	ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมผู้ใดได้รับคำสั่งตามมาตรา 31 วรรคสอง แล้วไม่ปฏิบัติตาม ให้ กสทช. มีอำนาจปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งแสนบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติตามคำสั่ง	(2) อิสรภาพจากการตลาดที่รุกราน

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ให้ กสทช. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นสองคณะ ประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. ในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการโทรคมนาคมโดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและปฏิบัติหน้าที่อื่น ทั้งนี้ตามที่ กสทช. กำหนด ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์หรือกิจการโทรคมนาคม ดำเนินการใด ๆ ในประการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค โดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณาอันมีลักษณะเป็นการค้ากำไรเกินควร หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ไม่ว่าด้วยวิธีการใดตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด ให้ กสทช. มีอำนาจสั่งระงับการดำเนินการดังกล่าวได้		
มาตรา 32 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม ให้ กสทช. มีอำนาจกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ใช้บริการโทรคมนาคมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกัน	-	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
โดยทางโทรคมนาคม ในกรณีที่มีการกระทำความผิดโดยการดักรับไว้ ใช้ประโยชน์หรือเปิดเผยข้อความข่าวสารหรือข้อมูลอื่นใดที่มีการสื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ถือว่า กสทช. เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเป็นผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง หรือรู้ว่ามีการกระทำความผิดตามวรรคสอง แต่เพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการตามกฎหมายภายในเวลาอันสมควร ให้ กสทช. มีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมได้		

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน	-	(3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ
มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและ	-	(3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม		คุณภาพ/บริการ (7) การหยุดอคติที่เกิดจากการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การงาน การศึกษา ความยุติธรรม บริการสาธารณะ ฯลฯ
มาตรา 32 บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว	-	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ		(6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ
มาตรา 36 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใด ๆ การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ	-	(1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร (6) อิสรภาพจากการถูกเฝ้าดูโดยรัฐ

3.5 การแข่งขันและทางเลือก (Competition and Choice)

ก. <u>ลักษณะโดยทั่วไปของหลักการ</u>

การแข่งขันในภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการส่งมอบทางเลือกของผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพ และราคาที่เป็นธรรม แก่ผู้บริโภค ซึ่งจะช่ วยตอบโจทย์ความต้องการของแต่ละปัจเจกบุคคล เช่น การที่ผู้บริโภคสามารถที่จะเปลี่ยนตัวผู้ให้บริการได้โดยง่าย อีกทั้งการให้โอกาสผู้บริโ ภคมีตัวเลือกผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลายจะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาข้ามภาคส่วน และทำให้ตลาดมีความเป็นธรรมสำหรับทุกคน ดังนี้ การดำรงไว้ซึ่งตลาดที่มีการแข่งขันสมบู รณ์เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญสำหรับภาครัฐ[353] นอกจากนี้ หลักการนี้ยังมุ่งเน้นเรื่องที่บุคคลทุกคนควรมีสิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรมอีกด้วย

[353] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 12

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	พลเมือง (Citizens)
3.5 การแข่งขันและทางเลือก (Competition and choice)	
• การสามารถเลือกผู้ให้บริการและความสามารถในการเปลี่ยนตัวผู้ให้บริการได้โดยง่าย (Choice of provider and ability to switch easily)	• สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม (Rights to access justice with a fair hearing)
• การควบคุมการควบรวม และ การรับรู้ถึงข้อได้เปรียบของผู้ถือข้อมูล (Merger control, recognition of data holder's advantage)	
• การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (Fair choice regardless of location)	
• ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม (Fair, inclusive markets)	

โดย ITU Digital Regulation Handbook ได้แบ่งหลักการนี้ออกเป็น 5 หัวข้อย่อยตามตารางด้านบน และมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

(1) การสามารถเลือกผู้ให้บริการและความสามารถในการเปลี่ยนตัวผู้ให้บริการได้โดยง่าย (Choice of provider and ability to switch easily)

ประโยชน์จากตลาดที่มีการแข่งขันคือการก่อให้เกิดทางเลือกจำนวนมากและหลากหลายกว่าแก่ผู้บริโภค[354] อย่างไรก็ตามการแข่งขันที่ดีนั้นมิได้เกิดจากปัจจัยเพียงการมีผู้ให้บริการที่หลากหลายเพียงอย่างเดียว แต่การแข่งขันที่ดียังต้องอาศัยปัจจัยเรื่องความสะดวกหรือความง่ายสำหรับผู้บริโภคในการเปลี่ยนตัวผู้ให้บริการด้วย[355]

ประเด็นเรื่องของความกังวลว่า ผู้บริโภคจะไม่สามารถย้ายหรือเปลี่ยนตัวผู้ให้บริการได้นั้น สืบเนื่องมาจากความยากลำบากในการโยกย้ายเนื้อหาที่ตนได้ให้กับผู้ให้บริการรายหนึ่ง ทั้งนี้ ในการจัดการกับความกังวลในเรื่องนี้ ระบบการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในบางประเทศ เช่น General Data Protection Regulation ของสหภาพยุโรป ได้ให้สิทธิในการย้ายข้อมูล ซึ่งรวมถึงสิทธิในการเรียกให้ข้อมูลของตนได้รับการส่งหรือโอนโดยตรงจากผู้ให้บริการเดิมไปยังผู้ให้บริการรายอื่นที่เจ้าของข้อมูลเลือก[356] ซึ่งการทำให้การย้ายข้อมูลเป็นไปโดยง่ายนั้นสามารถลดการพึ่งพาหรือการถูกขังไว้กับผู้ให้บริการเพียงหนึ่งสำหรับความจำเป็นทางดิจิทัลทั้งหมดของบุคคล อีกทั้งความสามารถในการใช้ร่วมกัน (Interoperability) ที่ยิ่งมากขึ้นก็อาจเป็นการเปิดโอกาสให้แก่ผู้ให้บริการและแอปพลิเคชันใหม่ ๆ ด้วย[357] กรณีนี้อาจคล้ายคลึงกับการย้ายค่ายเบอร์เดิม (Number Portability) ที่เป็นหน้าที่ในภาคส่วนโทรคมนาคมที่ทำให้ผู้บริโภคสามารถเปลี่ยนผู้ให้บริการได้อย่างรวดเร็ว ราคาย่อมเยา และง่ายดาย โดยผู้บริโภคไม่จำต้องเปลี่ยนหมายเลขโทรศัพท์ของตน[358] นอกจากนี้หน่วยงานกำกับดูแลอาจจำกัดระยะเวลาของสัญญา เนื่องจากสัญญาที่ระยะเวลายาวนานเกินไปอาจลดการแข่งขันและผูกมัดผู้บริโภคกับเงื่อนไขที่ไม่เหมาะสมกับผู้บริโภคอีกต่อไปได้[359] ยิ่งไปกว่านั้นในโลก Internet of Things ยังก่อให้เกิดประเด็นเรื่องการแข่งขันเกี่ยวกับการที่ลูกค้าถูกขัง (Lock-in) ด้วยเหตุจากซิม (Subscriber Identity Module: SIM) ที่ติดถาวรในอุปกรณ์ (Fixed SIMs) อีกทั้งค่าใช้จ่ายใน

[354] The Consumer Guide to Competition: A Practical Handbook by Phil Evans, Consumers International, Page 14, link
[355] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 23
[356] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.1 Introduction), Page 104
[357] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 12
[358] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 5 Data Protection and Trust (5.1 Introduction), Page 104
[359] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer Affairs (4.3 Specific Consumer Issues), Page 85

การเคลื่อนย้ายเบอร์ในกรณีของการเปลี่ยนผู้ให้บริการโทรศัพท์ สำหรับอุปกรณ์ Internet of Things (IoT) อาจถูกขัดขวาง ดังนั้น หน่วยงานกำกับดูแลของยุโรปสำหรับการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (Body of European Regulators for Electronic Communications: BEREC) จึงเห็นว่ากฎเกณฑ์ความสามารถในการเคลื่อนย้ายเบอร์ที่อาจไม่เหมาะสม และแนวทางใหม่ที่ยืดหยุ่นต้องได้รับการพัฒนารวมถึงการแก้ไขโดยการใช้ซิมการ์ดอิเล็กทรอนิกส์ (eSIM) ที่ระบุอุปกรณ์โดย International Mobile Subscriber Identity (IMSI) หรือการทำให้การเปลี่ยนผู้ให้บริการสามารถทำได้ออนไลน์[360]

[360] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 7 Regulatory Responses to Evolving Technologies (7.2 Internet of Things), Page 144-145

(2) การควบคุมการควบรวม และ การรับรู้ถึงข้อได้เปรียบของผู้ถือข้อมูล (Merger control, recognition of data holder's advantage)

ประเทศต่าง ๆ ควรพิจารณาธรรมชาติของการแข่งขัน และความเป็นไปได้ (Potential) ในการเกิดความเสียหายหรืออันตรายในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะสิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อทางเลือกของผู้บริโภคและการคุ้มครองผู้บริโภค เช่น ลักษณะที่สำคัญของการเข้าสู่โลกออนไลน์ (Essential Nature of Being Online) และการจำต้องพึ่งพาบริษัทยักษ์ใหญ่ซึ่งมีจำนวนไม่มาก หรืออิทธิพลของผู้ให้บริการบางรายจากการถือข้อมูลของลูกค้าในปริมาณมากเป็นต้น[361] ทั้งนี้ ในหลายประเทศ การฮั้วบริการอาจสามารถเกิดขึ้นได้ไม่ยาก หรือการแข่งขันก็เกิดขึ้นระหว่างผู้เข้าแข่งไม่กี่ราย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ นำไปสู่การผูกขาดตลาดโดยผู้ให้บริการจำนวนน้อยราย เช่น ในประเทศอาร์เจนตินาที่แม้ว่าจะมีผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ได้รับอนุญาตประมาณ 816 ราย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเทคโนโลยีสเปกตรัมที่หลา กหลายและการแข่งขันที่สูงก็ตาม แต่ประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ของตลาดแถบความถี่กว้าง (Broadband) นั้นถูกครองโดยเพียงสามบริษัทเท่านั้น[362] ในกรณีของผลิตภัณฑ์ มีการรายงานจากสมาชิกของ Consumers International ว่าผู้บริโภคในบางตลาดจำเป็นต้องรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ไม่จำเป็นซึ่งรวมมาด้วยกัน (Bundled) รวมทั้งผลิตภัณฑ์นั้นก็ไม่สามารถใช้ร่วมกับเครือข่ายอื่นได้ กล่าวคือ ผู้ให้บริการรายใหญ่ก็เป็นทั้งผู้ให้บริการการสื่อสาร และ/หรือ ผู้ให้บริการด้านความบันเทิงซึ่งก่อให้เกิดความยากในการใช้ร่วมกัน (Interoperability) รวมถึงทางเลือกในการบริการอย่างเสรีและกว้างขวาง[363] โดยแพลตฟอร์มดิจิทัลยักษ์ใหญ่ได้ทำการเข้าซื้อคู่แข่งที่ขนาดเล็กกว่า เพื่อที่จะคงไว้ซึ่งความมีอำนาจในตลาดของตน ซึ่งการกระทำเช่นนี้ทำให้ตลาดดิจิทัลยากที่จะเกิดความเปลี่ยนแปลงและทำให้ผู้เข้ามาใหม่ในตลาดไม่สามารถอยู่รอดได้[364] ซึ่งการควบรวมกิจการนั้นจะถูกโต้แย้ง (Challenged) โดยหน่วยงานกำกับดูแลต่อเมื่อการควบรวมกิจการนั้นอาจจะส่งผลให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยยะสำคัญ (Substantial Lessening of Competition) แต่หลักเกณฑ์ดังกล่าวก็อาจไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการพิจารณาว่าหน่วยงานกำกับดูแลควรที่จะแทรกแซงการควบรวมกิจการนั้นหรือไม่อีกต่อไปเนื่องจากโดยทั่วไปแล้วการควบรวมกิจการของผู้ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลสามารถทำโดยผ่านการตรวจสอบดังกล่าวไปได้ แต่การควบรวมกิจการส่วนมากก็สามารถที่จะทำให้มั่นใจว่าบริษัทใหม่ที่เพิ่งเริ่มจะไม่สามารถดำเนินการไปจนถึงระดับที่จะสามารถแข่งขันกับอานุภาพของเครือข่ายของบริษัท ผู้ซื้อ (The Acquirer) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ใหม่ที่จะนำมาควบคุมดูแลเรื่องของการควบรวมกิจการ กล่าวโดยเฉพาะคือการ พิจารณาอำนาจในตลาดที่มิใช่แค่ในแง่ของรายได้และผู้รับบริการ (Subscribers) เพียงเท่านั้น แต่ต้องพิจารณาในแง่ของการเข้าถึงข้อมูลของผู้บริโภคและอัลกอริทึมที่จำเป็นในการวิเคราะห์และใช้ข้อมูลนั้น รวมถึงวัตถุประสงค์ของการควบรวมที่อาจเป็นไปเพื่อจำกัดการแข่งขันด้วย[365]

---

[361] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 80

[362] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 23

[363] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 24

[364] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 2 Competition and Economics (2.9 Mergers and Acquisitions), Page 45

[365] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 2 Competition and Economics (2.9 Mergers and Acquisitions), Page 45

(3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (Fair choice regardless of location)

กรอบการคุ้มครองผู้บริโภคควรที่จะอยู่ในระดับเดียวกับข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในแนวทาง คำแนะนำ หรือกฎเกณฑ์ที่เป็นสากล เช่น แนวทางในการคุ้มครองผู้บริโภคของสหประชาชาติ (UN Guidelines on Consumer Protection) เป็นต้น รวมถึงการมอบการคุ้มครองให้แก่ผู้บริโภคในระดับเดียวกันไม่ว่ากิจกรรมของผู้บริโภคจะได้ทำทางออนไลน์หรือออฟไลน์ และไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง[366] ดังนั้น ไม่ว่าผู้บริโภคจะอาศัยอยู่ที่ใด ผู้บริโภคก็ควรจะต้องมีทางเลือก และทางเลือกนั้นควรเป็นธรรมในทุกพื้นที่ ตัวอย่างนโยบาย เช่น การบริหารคลื่นความถี่ (Spectrum Management) แบบมอบหมายโดยตรง (Direct Assignment) ที่มีความชัดเจนและโปร่งใสในเกณฑ์การมอบหมาย กระบวนการ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และกำหนดระยะเวลา ทำให้หน่วยงานกำกับดูแลสามารถส่งเสริมและขับเคลื่อนความมุ่งหมายของนโยบายต่าง ๆ ได้ เช่นในการเพิ่มความครอบคลุมในพื้นที่ภายในประเทศส่วนที่ไม่ได้รับการบริการ[367] หรือการใช้คลื่นความถี่ร่วมกัน (Spectrum Sharing) สำหรับทั้งการใช้ที่ได้รับใบอนุญาตและที่มิได้รับใบอนุญาต ก็สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ เช่น ประโยชน์ต่อการขยายตัวของตลาดและการแข่งขันที่มากขึ้นระหว่างผู้ให้บริการเป็นต้น ซึ่งประโยชน์เหล่านี้เพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้บริโภคและยังทำให้ผู้ใช้บริการได้ประโยชน์จากเทคโนโลยีโทรคมนาคมที่ใหม่และมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิมด้วย[368]

(4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม (Fair, inclusive markets)

ควรจัดให้มีมาตรการป้องกันล่วงหน้า (Ex-nte) เพื่อทำให้ผู้ให้บริการอื่นๆสามารถเข้าสู่ตลาดได้โดยที่ไม่ลดการคุ้มครองผู้บริโภคลง[369] ตัวอย่างเช่น การใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน (Infrastructure Sharing) เนื่องจากค่าใช้จ่ายที่สูงด้านความจุ (Capacity) อาจก่อให้เกิดอุปสรรคสำหรับผู้เข้าสู่ตลาดรายใหม่และผู้ให้บริการปัจจุบันในการพยายามที่จะขยายความครอบคลุมเครือข่ายของตน โดยการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกันจะทำให้เกิดโอกาสในการกำจัดความซ้ำซ้อนของเครือข่ายและสนับสนุนการแข่งขันในตลาดที่มากขึ้น[370] ซึ่งราคาสำหรับการใช้โครงสร้างพื้นฐานร่วมกันควรที่จะกำหนดผ่านการเจรจาเชิงพาณิชย์เพื่อที่ราคานั้นจะได้สะท้อน

---

[366] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 75

[367] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 6 Spectrum Management (6.3 Part 2. Key Applications and Regulatory Considerations Driving the Future Use of Spectrum), Page 127-128

[368] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 6 Spectrum Management (6.3 Part 2. Key Applications and Regulatory Considerations Driving the Future Use of Spectrum), Page 122

[369] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 80

[370] 2018 Affordability Report by the Alliance for Affordable Internet, link

ผลตอบแทนของการลงทุนในเชิงพาณิชย์ด้วย แต่หน่วยงานกำกับดูแลอาจต้องกำกับข้อกำหนดและเงื่อนไขเพื่อทำให้มั่นใจว่าเจ้าของโครงสร้างพื้นฐานนั้นจะไม่ใช้อำนาจในตลาดของตนอย่างไม่ถูกต้อง เป็นต้น[371] นอกจากนี้ เริ่มมีการเล็งเห็นที่เพิ่มขึ้นว่ากฎเกณฑ์การขอใบอนุญาตที่ซับซ้อนและค่าธรรมเนียมที่มากเกินไปทำให้ภาคส่วนเสื่อมถอยและเป็นภัยต่อเศรษฐกิจดิจิทัลทั้งหมด[372] รวมถึงการมีใบอนุญาตหลายประเภทเกินไปก็เป็นการทำให้เสียรูปซึ่งการแข่งขันในอุตสาหกรรมเช่นกัน[373] ดังนั้นจึงควรทำให้ขั้นตอนการขออนุญาตมีความเรียบง่ายขึ้นหรือการยกเว้นค่าธรรมเนียม เป็นต้น[374] อีกทั้งในกรณีของการเก็บรวบรวมและส่งข้อมูล ผู้เล่นในตลาด (Market Players) ด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่อยู่ภายใต้การกำกับ และผู้เล่นรูปแบบ Over-The-Top (OTT) ที่อาจไม่อยู่ภายใต้การกำกับ ควรได้รับการปฏิบัติบนฐานของสิทธิและเงื่อนไขที่เท่าเทียมกัน (On an equal footing) ในกรณีของการบังคับใช้เครื่องมือทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค[375]

(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม (Rights to access justice with a fair hearing)

การเข้าถึงความยุติธรรมนั้นเป็นหลักการพื้นฐานของหลักนิติธรรม[376] และมาตรา 10 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน วางหลักการเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมเอาไว้ โดยสาระของสิทธิในการพิจารณาที่เป็นธรรมนี้ได้ถูกนำไปกล่าวถึงเพิ่มเติมในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง[377] ซึ่งในมาตรา 14 ได้วางหลักการเกี่ยวกับการพิจารณาที่เป็นธรรม เช่น ทุกคนเสมอภาคต่อหน้าศาลและคณะตุลาการ (Tribunals) ในกรณีของการพิจารณาคดีอาญาซึ่งตนต้องหาว่ากระทำความผิด หรือการพิจารณาคดีเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตน บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิได้รับการพิจารณาอย่างเปิดเผยและเป็นธรรม โดยคณะตุลาการซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่มีอำนาจ อิสระ และเป็นกลาง เป็นต้น[378]

---

[371] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 2 Competition and Economics (2.5 Infrastructure Sharing), Page 38
[372] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 2 Competition and Economics (2.8 Licensing and Authorization), Page 43
[373] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 2 Competition and Economics (2.8 Licensing and Authorization), Page 42
[374] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 2 Competition and Economics (2.8 Licensing and Authorization), Page 43
[375] Best Practice Guidelines on Consumer Protection in a Digital World by the International Telecommunication Union, Page 2
[376] Access to Justice by the United Nations, link
[377] Universal Declaration of Human Rights at 70: 30 Articles on 30 Articles - Article 10 by the Office of the High Commissioner for Human Rights, link
[378] International Covenant on Civil and Political Rights, link

ข. ลักษณะการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบกับความสามารถในการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาของมนุษย์ ทำให้คุณสมบัติ การทำงาน หน้าที่ รวมถึงรูปลักษณ์ของสินค้าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก โดยประโยชน์ใช้สอยที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าในปัจจุบันอาจมีความหลากหลายและแตกต่างไปจากประโยชน์ใช้สอยแบบเดิม ๆ ที่สังคมในอดีตคุ้นเคย กล่าวคือบริการดิจิทัลได้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนสำคัญในการทำงานหรือฟังก์ชันของสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค แบบที่การใช้ชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันอาจพบอุปสรรคหากปราศจากบริการดิจิทัลที่ผสมผสานในสินค้านั้น เช่น โทรศัพท์ นาฬิกา หรือตู้เย็นอัจฉริยะที่มิได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นโทรศัพท์เพื่อโทรออกหรือรับสาย เป็นนาฬิกาสำหรับดูเวลา หรือเป็นตู้เย็นที่ทำความเย็นเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น การรับส่งอีเมล กล้องถ่ายรูป สารานุกรมอิเล็กทรอนิกส์พกพา รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้บริโภคและมอบผลลัพธ์ที่เกี่ยว ข้อง เช่น การแจ้งเตือนเกี่ยวกับวัตถุดิบในตู้เย็น หรือส่งคำสั่งซื้อไปยังร้านค้า ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคก็ควรต้องคำนึงถึงในแง่มุมที่ บริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเป็นสำคัญ

โปรดดูเนื้อหาในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ในตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ด้านท้ายของบทที่ 3

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 8 นับแต่เวลาที่ยื่นฟ้องแล้ว จำเลยมีสิทธิดังต่อไปนี้ (1) ได้รับการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม (2) แต่งทนายความแก้ต่างในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาในศาลชั้นต้นตลอดจนชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา (3) ปรึกษาทนายความหรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการ	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เฉพาะตัว (4) ตรวจดูสิ่งที่ยื่นเป็นพยานหลักฐาน และคัดสำเนาหรือถ่ายรูปสิ่งนั้น ๆ (5) ตรวจดูสำนวนการไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาของศาล และคัดสำเนาหรือขอรับสำเนาที่รับรองว่าถูกต้องโดยเสียค่าธรรมเนียม เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมนั้น (6) ตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน ถ้าจำเลยมีทนายความ ทนายความนั้นย่อมมีสิทธิเช่นเดียวกับจำเลยดังกล่าวมาแล้วด้วย เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้ผู้เสียหายมีสิทธิตามวรรคหนึ่ง (6) เช่นเดียวกับจำเลยด้วย		
มาตรา 13 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม การสอบสวน ไต่สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณา ให้ใช้ภาษาไทย แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องแปลภาษาไทยท้องถิ่นหรือภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยหรือต้องแปลภาษาไทยเป็นภาษาไทยท้องถิ่นหรือภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศให้ใช้ล่ามแปล	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทย หรือสามารถพูดหรือเข้าใจเฉพาะภาษาไทยท้องถิ่นหรือภาษาถิ่น และไม่มีล่าม ให้พนักงานสอบสวนพนักงานอัยการหรือศาลจัดหาล่ามให้โดยมิชักช้า ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือสื่อความหมายได้ และไม่มีล่ามภาษามือให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล จัดหาล่ามภาษามือให้หรือจัดให้ถาม ตอบ หรือสื่อความหมายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร...		
มาตรา 27 ผู้พิพากษาในศาลใดซึ่งชำระคดีอาญา จะถูกตั้งรังเกียจตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งบัญญัติไว้ในเรื่องนั้นก็ได้	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 44/2 วรรคสอง ...ถ้าความปรากฏต่อศาลว่าผู้ยื่นคำร้องตามมาตรา 44/1[379] เป็นคนยากจนไม่สามารถจัดหาทนายความได้เอง ให้ศาลมีอำนาจตั้งทนายความให้แก่ผู้นั้น	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

[379] มาตรา 44/1 ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียงหรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้
การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ผู้เสียหายต้องยื่นคำร้องก่อนเริ่มสืบพยาน ในกรณีที่ไม่มีการสืบพยานให้ยื่นคำร้องก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี และให้ถือว่าคำร้องดังกล่าวเป็นคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีส่วนแพ่งนั้น ทั้งนี้ คำร้องดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดตามสมควรเกี่ยวกับความเสียหายและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่เรียกร้อง หากศาลเห็นว่าคำร้องนั้นยังขาดสาระสำคัญบางเรื่อง ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้ร้องแก้ไขคำร้องให้ชัดเจนก็ได้
คำร้องตามวรรคหนึ่งจะมีคำขอประการอื่นที่มิใช่คำขอบังคับให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลยในคดีอาญามิได้ และต้องไม่ขัดหรือแย้งกับคำฟ้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ และในกรณีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการตามความในมาตรา 43 แล้ว ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์สินอีกไม่ได้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
โดยทนายความที่ได้รับแต่งตั้งมีสิทธิได้รับเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนด		
มาตรา 52 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 53 (4) มาตรา 52 วรรคหนึ่ง การที่จะให้บุคคลใดมาที่พนักงานสอบสวนหรือมาที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือมาศาล เนื่องในการสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง การพิจารณาคดี หรือการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ จักต้องมีหมายเรียกของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือของศาล แล้วแต่กรณี... มาตรา 53 (4) หมายเรียกต้องทำเป็นหนังสือและมีข้อความดังต่อไปนี้... (4) เหตุที่ต้องเรียกผู้นั้นมา...	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 87 วรรคแปด ...ในการไต่สวนตามวรรคสามและวรรคเจ็ด ผู้ต้องหามีสิทธิแต่งทนายความเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยาน ถ้าผู้ต้องหาไม่มีทนายความเนื่องจากยังไม่ได้มีการปฏิบัติตามมาตรา 134/1[380] และ	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

[380] มาตรา 134/1 ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่ผู้ต้องหามีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้รัฐจัดหาทนายความให้ ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและผู้ต้องหาต้องการทนายความ ให้รัฐจัดหาทนายความให้
การจัดหาทนายความตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้ทนายความที่รัฐจัดหาให้ได้รับเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยได้รับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้ต้องหาร้องขอ ให้ศาลตั้งทนายความให้ โดยทนายความนั้นมีสิทธิได้รับเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 134/1 วรรคสาม โดยอนุโลม...		
มาตรา 158 (2) (5) และ (6) ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือ และมี ... (2) คดีระหว่างผู้ใดโจทก์ผู้ใดจำเลย และฐานความผิด... (5) การกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวกับเวลาและสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำนั้น ๆ อีกทั้งบุคคลหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องด้วยพอสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี ในคดีหมิ่นประมาท ถ้อยคำพูด หนังสือ ภาพขีดเขียนหรือสิ่งอื่นอันเกี่ยวกับข้อหมิ่นประมาท ให้กล่าวไว้โดยบริบูรณ์หรือติดมาท้ายฟ้อง (6) อ้างมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด...	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 172 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม การพิจารณาและสืบพยานในศาล ให้ทำโดยเปิดเผยต่อหน้า	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

ความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง
เมื่อได้จัดหาทนายความให้แก่ผู้ต้องหาตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสามแล้ว ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน หากทนายความไม่อาจมาพบผู้ต้องหาได้ โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้พนักงานสอบสวนทราบหรือแจ้งแต่ไม่มาพบผู้ต้องหาภายในเวลาอันสมควร ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนผู้ต้องหาไปได้โดยไม่ต้องรอทนายความ แต่พนักงานสอบสวนต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
จำเลย เว้นแต่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อโจทก์หรือทนายโจทก์และจำเลยมาอยู่ต่อหน้าศาลแล้ว และศาลเชื่อว่าเป็นจำเลยจริง ให้อ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง และถามว่าได้กระทำผิดจริงหรือไม่ จะให้การต่อสู้อย่างไรบ้าง คำให้การของจำเลยให้จดไว้ ถ้าจำเลยไม่ยอมให้การ ก็ให้ศาลจดรายงานไว้และดำเนินการพิจารณาต่อไป ในการสืบพยาน เมื่อได้พิเคราะห์ถึงเพศ อายุ ฐานะ สุขภาพอนามัย ภาวะแห่งจิตของพยานหรือความเกรงกลัวที่พยานมีต่อจำเลยแล้ว จะดำเนินการโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยก็ได้ซึ่งอาจกระทำโดยการใช้โทรทัศน์วงจรปิด สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา และจะให้สอบถามผ่านนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลอื่นที่พยานไว้วางใจด้วยก็ได้ ...		
มาตรา 186 (6) คำพิพากษาหรือคำสั่งต้องมีข้อสำคัญเหล่านี้เป็นอย่างน้อย... (6) เหตุผลในการตัดสินทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย...	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 187 (2) คำสั่งระหว่างพิจารณาอย่างน้อยต้องมี...	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(2) เหตุผลตามกฎหมายในการสั่ง...		
มาตรา 227 ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำผิดจริงและจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 252 ในคดีอาญาทั้งหลายห้ามมิให้ศาลยุติธรรมเรียกค่าธรรมเนียมนอกจากที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 36 การนั่งพิจารณาคดีจะต้องกระทำในศาลต่อหน้าคู่ความที่มาศาลและโดยเปิดเผย เว้นแต่ (1) ในคดีเรื่องใดที่มีความจำเป็นเพื่อรักษาความเรียบร้อยในศาล เมื่อศาลได้ขับไล่คู่ความฝ่ายใดออกไปเสียจากบริเวณศาลโดยที่ประพฤติไม่สมควร ศาลจะดำเนินการนั่งพิจารณาคดีต่อไปลับหลังคู่ความฝ่ายนั้นก็ได้ (2) ในคดีเรื่องใด เพื่อความเหมาะสม หรือเพื่อคุ้มครองสาธารณประโยชน์ ถ้าศาลเห็นสมควรจะห้ามมิให้มีการเปิดเผยซึ่งข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมด หรือแต่บางส่วนแห่งคดีซึ่งปรากฏจากคำคู่ความหรือคำแถลงการณ์ของคู่ความหรือจากคำพยานหลักฐานที่ได้สืบมาแล้วศาลจะมีคำสั่งดังต่อไปนี้ก็ได้ (ก) ห้ามประชาชนมิให้เข้าฟังการพิจารณาทั้งหมดหรือแต่บางส่วน แล้วดำเนินการพิจารณาไปโดยไม่เปิดเผย หรือ (ข) ห้ามมิให้ออกโฆษณาข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่นว่านั้น ในบรรดาคดีทั้งปวงที่ฟ้องขอหย่าหรือฟ้องชายชู้หรือฟ้องให้รับรองบุตร ให้ศาลห้ามมิให้มีการเปิดเผยซึ่งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ใด ๆ ที่ศาลเห็นเป็นการไม่สมควร หรือพอจะเห็น	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ได้ว่าจะทำให้เกิดการเสียหายอันไม่เป็นธรรมแก่คู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าศาลจะได้มีคำสั่งตามอนุมาตรา (2) นี้หรือไม่ คำสั่งหรือคำพิพากษาชี้ขาดคดีของศาลนั้น ต้องอ่านในศาลโดยเปิดเผย และมิให้ถือว่าการออกโฆษณาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแห่งคำพิพากษานั้นหรือย่อเรื่องแห่งคำพิพากษาโดยเป็นกลางและถูกต้องนั้น เป็นผิดกฎหมาย		
มาตรา 46 วรรคสี่ ...ถ้าคู่ความฝ่ายใดหรือบุคคลใดที่มาศาลไม่เข้าใจภาษาไทยหรือเป็นใบ้หรือหูหนวกและอ่านเขียนหนังสือไม่ได้ ให้ให้คู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องจัดหาล่าม	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 103/2 คู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องอาจร้องขอต่อศาลให้ดำเนินการสืบพยานหลักฐานไปตามวิธีการที่คู่ความตกลงกัน ถ้าศาลเห็นสมควรเพื่อให้การสืบพยานหลักฐานเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว และเที่ยงธรรม ศาลจะอนุญาตตามคำร้องขอนั้นก็ได้ เว้นแต่การสืบพยานหลักฐานนั้นจะเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 103/3 เพื่อให้การสืบพยานหลักฐานเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรมประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกามีอำนาจออก	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อกำหนดใด ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการนำสืบพยานหลักฐานได้ แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในกฎหมาย ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้		
มาตรา 140 (3) การทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้ดำเนินตามข้อบังคับต่อไปนี้... (3) การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้อ่านข้อความทั้งหมดในศาลโดยเปิดเผย ตามเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ ต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่าย หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลจดลงไว้ในคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือในรายงานซึ่งการอ่านนั้น และให้คู่ความที่มาศาลลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ ถ้าคู่ความไม่มาศาล ศาลจะงดการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลจดแจ้งไว้ในรายงาน และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านตามกฎหมายแล้ว เมื่อศาลที่พิพากษาคดี หรือที่ได้รับคำสั่งจากศาลสูงให้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตามบทบัญญัติในมาตรานี้วันใด ให้ถือว่าวันนั้นเป็นวันที่พิพากษาหรือมีคำสั่งคดีนั้น	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 141 วรรคหนึ่ง (4) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทำเป็นหนังสือ และต้องกล่าวหรือแสดง... (4) เหตุผลแห่งคำวินิจฉัยทั้งปวง...	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 155 คู่ความซึ่งไม่สามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องหรือต่อสู้คดีในศาลชั้นต้นหรือชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 156[381] และมาตรา 156/1[382]	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 222/2 เพื่อความเหมาะสมสำหรับคดีบางประเภทหรือเพื่อให้การดำเนินกระบวนพิจารณาหรือการบังคับคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดนี้ได้ ดังนี้	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

[381] มาตรา 156 ผู้ใดมีความจำนงจะขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องหรือต่อสู้คดี ให้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่จะฟ้องหรือได้ฟ้องคดีไว้นั้นพร้อมกับคำฟ้อง คำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำร้องสอด หรือคำให้การ แล้วแต่กรณี แต่ถ้าบุคคลนั้นตกเป็นผู้ไม่สามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลในภายหลัง จะยื่นคำร้องในเวลาใด ๆ ก็ได้
การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ผู้ร้องอาจเสนอพยานหลักฐานไปพร้อมคำร้องและหากศาลเห็นสมควรไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการไต่สวนโดยเร็วเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ศาลจะมีคำสั่งให้งดการดำเนินกระบวนพิจารณาคดีนั้นไว้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนเป็นการชั่วคราวจนกว่าการพิจารณาสั่งคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะถึงที่สุดก็ได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

[382] มาตรา 156/1 เมื่อศาลพิจารณาคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลเสร็จแล้วให้ศาลมีคำสั่งโดยเร็ว โดยศาลจะมีคำสั่งอนุญาตทั้งหมดหรือแต่เฉพาะบางส่วน หรือยกคำร้องนั้นเสียก็ได้
ห้ามมิให้ศาลอนุญาตตามคำร้องเช่นว่านั้น เว้นแต่จะเป็นที่เชื่อได้ว่าผู้ร้องไม่มีทรัพย์สินพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาลหรือหากผู้ร้องไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควรเมื่อพิจารณาถึงสถานะของผู้ร้อง และในกรณีผู้ร้องเป็นโจทก์หรือผู้อุทธรณ์หรือฎีกา การฟ้องร้องหรืออุทธรณ์หรือฎีกานั้นมีเหตุผลอันสมควรด้วย
เมื่อคู่ความคนใดได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องหรือต่อสู้คดีในศาลชั้นต้นแล้วยื่นคำร้องเช่นว่านั้นในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา แล้วแต่กรณี อีก ให้ถือว่าคู่ความนั้นยังคงไม่มีทรัพย์สินพอจะเสียค่าธรรมเนียมศาลหรือหากไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลแล้วจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควรอยู่ เว้นแต่จะปรากฏต่อศาลเป็นอย่างอื่น
ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลให้แต่เฉพาะบางส่วน หรือมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ผู้ขออาจอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลได้ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันมีคำสั่ง คำสั่งของศาลอุทธรณ์เช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(1) กำหนดคุณสมบัติ ส่วนได้เสีย รวมตลอดทั้งการได้มาซึ่งสิทธิการเป็นสมาชิกกลุ่มของโจทก์ที่จะมีอำนาจฟ้องคดีแบบกลุ่มได้ (2) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม (3) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการแจ้งเรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทราบ (4) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการนัดพร้อม การแก้ไขคำฟ้องและคำให้การ การดำเนินกระบวนพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐาน ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (5) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบังคับคดีและเงินรางวัลของทนายความฝ่ายโจทก์ (6) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องที่จำเป็นอื่น ๆ ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ข้อกำหนดนั้น เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้		
มาตรา 222/23 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ในการพิจารณาพิพากษาคดี เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมให้ศาลมี	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
อำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้ ในการนี้ ศาลจะรับฟังพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นนอกเหนือจากพยานหลักฐานของคู่ความก็ได้ แต่ต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและไม่ตัดสิทธิคู่ความในอันที่จะโต้แย้งพยานหลักฐานดังกล่าว ศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีได้ แต่ต้องให้คู่ความทุกฝ่ายทราบและไม่ตัดสิทธิคู่ความในอันที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญฝ่ายตนมาให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว...		พิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 222/36 (1) คำพิพากษาของศาลต้องกล่าวหรือแสดงรายการดังต่อไปนี้ (1) รายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 141[383]...	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

[383] มาตรา 141 คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทำเป็นหนังสือ และต้องกล่าวหรือแสดง
(1) ชื่อศาลที่พิพากษาคดีนั้น
(2) ชื่อคู่ความทุกฝ่ายและผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้แทน ถ้าหากมี
(3) รายการแห่งคดี
(4) เหตุผลแห่งคำวินิจฉัยทั้งปวง
(5) คำวินิจฉัยของศาลในประเด็นแห่งคดีตลอดทั้งค่าฤชาธรรมเนียม
คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นต้องลงลายมือชื่อผู้พิพากษาที่พิพากษาหรือทำคำสั่ง หรือถ้าผู้พิพากษาคนใดลงลายมือชื่อไม่ได้ ก็ให้ผู้พิพากษาอื่นที่พิพากษาหรือทำคำสั่งคดีนั้นหรืออธิบดีผู้พิพากษา แล้วแต่กรณี จดแจ้งเหตุที่ผู้พิพากษาคนนั้นมิได้ลงลายมือชื่อ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 50 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดกระทำการในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (1) กำหนดหรือรักษาระดับราคาซื้อหรือขายสินค้าหรือค่าบริการอย่างไม่เป็นธรรม (2) กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่ไม่เป็นธรรมให้ผู้ประกอบธุรกิจอื่นซึ่งเป็นคู่ค้าของตนต้องจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ หรือการจำหน่ายสินค้า หรือต้องจำกัดโอกาสในการเลือกซื้อหรือขายสินค้าการได้รับหรือให้บริการ หรือในการจัดหาสินเชื่อจากผู้ประกอบธุรกิจอื่น (3) ระงับ ลด หรือจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ การจำหน่าย การส่งมอบ การนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งสินค้า ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด (4) แทรกแซงการประกอบธุรกิจของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 50 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิด หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดในปีแรกของการประกอบธุรกิจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

และมีความเห็นพ้องด้วยคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น แล้วกลัดไว้ในสำนวนความ
ในกรณีที่ศาลมีอำนาจทำคำสั่งหรือพิพากษาคดีได้ด้วยวาจา การที่ศาลจะต้องทำรายงานเกี่ยวด้วยคำสั่งหรือคำพิพากษานั้นไม่จำต้องจดแจ้งรายการแห่งคดีหรือเหตุผลแห่งคำวินิจฉัย แต่เมื่อคู่ความฝ่ายใดแจ้งความจำนงที่จะอุทธรณ์หรือได้ยื่นอุทธรณ์ขึ้นมา ให้ศาลมีอำนาจทำคำชี้แจงแสดงรายการข้อสำคัญ หรือเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยกลัดไว้กับบันทึกนั้นภายในเวลาอันสมควร

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 51 ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญในตลาดใดตลาดหนึ่งซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ต้องแจ้งผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รวมธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ระบุว่ามีส่วนแบ่งตลาด ยอดเงินขาย จำนวนทุน จำนวนหุ้น หรือจำนวนสินทรัพย์ไม่น้อยกว่าจำนวนเท่าใด ไว้ด้วย การรวมธุรกิจให้หมายความรวมถึง (1) การที่ผู้ผลิตรวมกับผู้ผลิต ผู้จำหน่ายรวมกับผู้จำหน่าย ผู้ผลิตรวมกับผู้จำหน่าย หรือผู้บริการรวมกับผู้บริการ อันจะมีผลให้สถานะของธุรกิจหนึ่งคงอยู่และอีกธุรกิจหนึ่งสิ้นสุดลงหรือเกิดเป็นธุรกิจใหม่ขึ้น (2) การเข้าซื้อสินทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วนของธุรกิจอื่นเพื่อควบคุมนโยบายการบริหารธุรกิจ การอำนวยการ หรือการจัดการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 51 วรรคหนึ่ง ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินสองแสนบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 51 วรรคสอง ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าของมูลค่าธุรกรรมในการรวมธุรกิจ	(2) การควบคุมการควบรวม และ การรับรู้ถึงข้อได้เปรียบของผู้ถือข้อมูล (3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(3) การเข้าซื้อหุ้นทั้งหมดหรือบางส่วนของธุรกิจอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อควบคุมนโยบายการบริหารธุรกิจ การอำนวยการ หรือการจัดการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด การแจ้งผลการรวมธุรกิจตามวรรคหนึ่ง และการขออนุญาตและการอนุญาตการรวมธุรกิจตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการรวมธุรกิจเพื่อปรับโครงสร้างภายในของผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด		
มาตรา 54 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใดร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นที่แข่งขันในตลาดเดียวกันกระทำการใด ๆ อันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดนั้นในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (1) กำหนดราคาซื้อหรือราคาขายหรือเงื่อนไขทางการค้าใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมที่ส่งผลต่อราคาสินค้าหรือบริการ (2) จำกัดปริมาณของสินค้าหรือบริการที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 54 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิด หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดในปีแรกของการประกอบธุรกิจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ละรายจะผลิต ซื้อ จำหน่าย หรือบริการตามที่ตกลงกัน (3) กำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขในลักษณะสมรู้กัน เพื่อให้ฝ่ายหนึ่งได้รับการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ หรือเพื่อมิให้ฝ่ายหนึ่งเข้าแข่งขันราคาในการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ (4) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่าย หรือลดการจำหน่าย หรือซื้อสินค้าหรือบริการได้ในท้องที่นั้น หรือกำหนดผู้ซื้อหรือผู้ขายที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่ายหรือซื้อสินค้าหรือบริการได้ โดยผู้ประกอบธุรกิจอื่นจะไม่ซื้อหรือจำหน่ายหรือซื้อสินค้าหรือบริการนั้น บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการกระทำระหว่างผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด		
มาตรา 55 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใดร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นกระทำการใด ๆ อันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดใดตลาดหนึ่งในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในมาตรา 54 (1) (2) หรือ	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 55 ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิด ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดในปีแรกของการประกอบธุรกิจ ให้ชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่	(3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(4) ระหว่างผู้ประกอบธุรกิจที่มิใช่คู่แข่งขันในตลาดเดียวกัน (2) ลดคุณภาพของสินค้าหรือบริการให้ต่ำลงกว่าที่เคยผลิตจำหน่ายหรือให้บริการ (3) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดแต่ผู้เดียวเป็นผู้จำหน่ายสินค้าหรือให้บริการอย่างเดียวกันหรือประเภทเดียวกัน (4) กำหนดเงื่อนไขหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อหรือการจำหน่ายสินค้าหรือการบริการเพื่อให้ปฏิบัติตามที่ตกลงกัน (5) ความตกลงร่วมกันในลักษณะอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	เกินหนึ่งล้านบาท	
มาตรา 56 วรรคสอง ...การตกลงร่วมกันตามวรรคหนึ่ง (2)[384] และ (3)[385] ต้องไม่สร้างข้อจำกัดที่เกินกว่าความจำเป็นในการบรรลุประโยชน์ข้างต้น และไม่ก่อให้เกิดอำนาจผูกขาด หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดนั้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้บริโภคด้วย	-	(3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

[384] มาตรา 56 (2) บทบัญญัติมาตรา 55 มิให้ใช้บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้
(2) การตกลงร่วมกันในธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาการผลิต การจัดจำหน่ายสินค้า และการส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าทางเทคนิคหรือเศรษฐกิจ

[385] มาตรา 56 (3) บทบัญญัติมาตรา 55 มิให้ใช้บังคับกับกรณีดังต่อไปนี้
(3) การตกลงร่วมกันในรูปแบบธุรกิจที่มีสัญญาระหว่างผู้ประกอบธุรกิจในต่างระดับกัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ให้ใช้สิทธิในสินค้าหรือบริการ เครื่องหมายการค้า วิธีการดำเนินธุรกิจ หรือการสนับสนุนการประกอบธุรกิจ และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับสิทธิซึ่งมีหน้าที่ชำระค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม หรือให้ผลตอบแทนอื่นใดตามที่ระบุในสัญญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 57 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ (1) กีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม (2) ใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม (3) กำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม (4) กระทำการในลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 57 ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิด ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดในปีแรกของการประกอบธุรกิจ ให้ชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งล้านบาท	(3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม
มาตรา 58 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจในประเทศทำนิติกรรมหรือสัญญากับผู้ประกอบธุรกิจในต่างประเทศอย่างไม่มีเหตุผลอันสมควร อันก่อให้เกิดพฤติกรรมการผูกขาดหรือจำกัดการค้าอย่างไม่เป็นธรรม และส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจและผลประโยชน์ของผู้บริโภคโดยรวม	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 58 ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิด ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดในปีแรกของการประกอบธุรกิจ ให้ชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งล้านบาท	(3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 12 วรรคสี่ ...ในกรณีเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ใช้บริการ และเมื่อมีความพร้อมทางเทคนิค ให้คณะกรรมการกำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้ผู้ใช้บริการมีสิทธิใช้เลขหมายโทรคมนาคมเดิม เมื่อผู้ใช้บริการต้องการเปลี่ยนผู้ให้บริการ สถานที่ หรือประเภทของบริการ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้รับใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องด้วย...	-	(1) การสามารถเลือกผู้ให้บริการและความสามารถในการเปลี่ยนตัวผู้ให้บริการได้โดยง่าย
มาตรา 14 วรรคสอง ...ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการเพิ่มจำนวนเลขหมายโทรคมนาคมหรือการขยายพื้นที่ให้บริการจะเป็นประโยชน์สาธารณะ และไม่มีลักษณะเป็นการจำกัดการแข่งขันการประกอบกิจการโทรคมนาคมอย่างเป็นธรรม คณะกรรมการอาจพิจารณาอนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ในการนี้ ให้คณะกรรมการพิจารณาและแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ และในการอนุญาตให้คณะกรรมการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการโทรคมนาคมในส่วนที่อนุญาตดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด	ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดขยายการให้บริการโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 14 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม
มาตรา 17 วรรคสี่ ...การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มี	-	(4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บริการโทรคมนาคมตามมาตรานี้ต้องไม่ทำให้เกิดภาระเกินสมควรแก่การลงทุนของผู้รับใบอนุญาต และต้องให้มีการปฏิบัติโดยเท่าเทียมกันในระหว่างผู้รับใบอนุญาตที่ประกอบกิจการโทรคมนาคมในลักษณะและประเภทเดียวกัน		
มาตรา 19 ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดมาตรการใด ๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้รับใบอนุญาตรายใหม่มีโอกาสให้บริการโทรคมนาคมในท้องที่ใดแข่งขันกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค และเป็นธรรมได้	-	(4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม
มาตรา 21 การประกอบกิจการโทรคมนาคม นอกจากต้องอยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้าแล้ว ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการเฉพาะตามลักษณะการประกอบกิจการโทรคมนาคมมิให้ผู้รับใบอนุญาตกระทำการอย่างใดอันเป็นการผูกขาด หรือลด หรือจำกัดการแข่งขันในการให้บริการกิจการโทรคมนาคมในเรื่องดังต่อไปนี้ (1) การอุดหนุนการบริการ (2) การถือครองธุรกิจในบริการประเภทเดียวกัน (3) การใช้อำนาจทางการตลาดที่ไม่เป็นธรรม (4) พฤติกรรมกีดกันการแข่งขัน (5) การคุ้มครองผู้ประกอบการรายย่อย	ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 21 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีที่กระทำความผิดซ้ำต้องระวางโทษเป็นทวีคูณ	(2) การควบคุมการควบรวม และ การรับรู้ถึงข้อได้เปรียบของผู้ถือข้อมูล (3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 22 (3) (4) และ (5) ผู้รับใบอนุญาตต้องรายงานให้เลขาธิการทราบโดยไม่ชักช้าเมื่อมีเหตุการณ์ ดังต่อไปนี้... (3) ผู้รับใบอนุญาตจะทำสัญญาให้บุคคลอื่นมีอำนาจทั้งหมดหรือบางส่วนในการบริหารงานของผู้รับใบอนุญาต (4) ผู้รับใบอนุญาตกระทำหรือถูกกระทำอันมีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการหรือถูกครอบงำกิจการตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (5) กรณีใด ๆ ที่มีหรืออาจจะมีผลกระทบต่อการประกอบกิจการหรือการให้บริการของผู้รับใบอนุญาตตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด การรายงานตาม (2) และ (3) ผู้รับใบอนุญาตต้องกระทำก่อนดำเนินการสำหรับกรณีตาม (1) (4) และ (5) ให้รายงานทันทีที่มีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น เมื่อเลขาธิการได้รับรายงานตามวรรคสองให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการโดยเร็ว ในการนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อป้องกันความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะได้	-	(2) การควบคุมการควบรวม และ การรับรู้ถึงข้อได้เปรียบของผู้ถือข้อมูล (3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม
มาตรา 25 ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม มีหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่าย	-	(3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
โทรคมนาคมของตนกับของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมต้องยินยอมให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของตนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด การปฏิเสธไม่ให้ใช้โครงข่ายโทรคมนาคมให้กระทำได้เฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้ (1) โครงข่ายโทรคมนาคมที่มีอยู่ไม่เพียงพอแก่การให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นใช้โครงข่ายโทรคมนาคม (2) การใช้โครงข่ายโทรคมนาคมมีปัญหาทางเทคนิคที่อาจก่อให้เกิดการรบกวนกิจการโทรคมนาคมหรือเป็นเหตุขัดขวางการโทรคมนาคม (3) กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมซึ่งปฏิเสธไม่ให้ใช้โครงข่ายโทรคมนาคมตามวรรคสามมีหน้าที่พิสูจน์ถึงเหตุแห่งการปฏิเสธนั้น การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายต้องเป็นไปอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรมต่อผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมกับผู้ขอใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่าย		(4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
โทรคมนาคมและต้องให้มีความเท่าเทียมกันในระหว่างผู้ขอใช้หรือผู้ขอเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมทุกราย การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้คณะกรรมการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องด้วย		
มาตรา 27 วรรคหนึ่ง (2) สัญญาเกี่ยวกับการใช้หรือการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมจะต้องมีข้อกำหนดในลักษณะดังนี้... (2) ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยก หรือกีดกันผู้รับใบอนุญาตรายอื่น...	-	(4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม
มาตรา 49 ผู้ใช้บริการมีสิทธินำเครื่องโทรคมนาคมของตนมาใช้ในการรับบริการจากผู้รับใบอนุญาตได้ การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการนำเครื่องโทรคมนาคมของผู้ใช้บริการมาใช้กับระบบการให้บริการของผู้รับใบอนุญาตให้เป็นไปตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ในการให้บริการโทรคมนาคมผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขการให้บริการโดยบังคับให้ผู้ใช้บริการต้องใช้เครื่องโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาตหรือตามที่ผู้รับใบอนุญาตกำหนดมิได้ เว้นแต่การให้บริการโทรคมนาคมในประเภทใด	-	(1) การสามารถเลือกผู้ให้บริการและความสามารถในการเปลี่ยนตัวผู้ให้บริการได้โดยง่าย

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ที่มีความจำเป็นทางเทคนิคต้องใช้เครื่องโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตกำหนด ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขเช่นว่านั้นได้เมื่อคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบแล้วแต่การกำหนดประเภทเครื่องโทรคมนาคมเช่นว่านี้ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ใช้บริการที่สามารถจัดหาเครื่องโทรคมนาคมตามประเภทที่กำหนดมาใช้ในการรับบริการได้เอง ในการนี้ ผู้รับใบอนุญาตจะปฏิเสธการให้บริการหรือการเชื่อมกับระบบการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการมิได้		
มาตรา 57 ผู้รับใบอนุญาตแต่ละรายจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการนอกเหนือหรือเกินกว่าอัตราขั้นสูงที่คณะกรรมการกำหนดในมาตรา 55[386] ไม่ได้ และต้องไม่เป็นการกำหนดอัตราในลักษณะที่เป็นการกีดกันทางการค้า ซึ่งจะมีผลเป็นการจำกัดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม โดยจะต้องเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการของตนในอัตราเดียวกันสำหรับบริการโทรคมนาคมลักษณะหรือประเภทเดียวกัน คณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสำหรับการให้บริการข้อมูลข่าวสารและความรู้เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมความรู้ของประชาชนได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด	-	(3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง (4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

[386] มาตรา 55 ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการตามลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 41/5 เมื่อมีผู้ร้องเรียนหรือปรากฏต่อนายทะเบียนว่าผู้บริโภคผู้ใดได้รับความเสียหายจากเหตุ ดังต่อไปนี้ (1) ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงไม่ปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายสินค้าหรือบริการหรือตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงถูกเพิกถอนทะเบียนตามมาตรา 42[387] ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงโดยเร็วและให้รับฟังคำชี้แจงของผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบ	มาตรา 41/6 เมื่อปรากฏผลการพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา 41/5 ว่า ผู้บริโภคผู้ใดได้รับความเสียหายจากผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงรายใดและเป็นจำนวนเงินเท่าใด ให้นายทะเบียนจ่ายเงินจากหลักประกันที่ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงรายนั้นวางไว้เพื่อชดเชยความเสียหายดังกล่าว มาตรา 41/7 ในกรณีหลักประกันที่ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงวางไว้ไม่	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

[387] มาตรา 42 เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่าผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงผู้ใดมีพฤติการณ์ ดังต่อไปนี้
(1) ไม่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามแผนการจ่ายผลตอบแทนตามที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน
(2) ไม่รับผิดร่วมกับผู้จำหน่ายอิสระต่อผู้บริโภคตามมาตรา 24/1
(3) ไม่แจ้งย้ายสำนักงานต่อนายทะเบียนตามมาตรา 26/1 หรือมาตรา 29/1
(4) ไม่รายงานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจต่อนายทะเบียนตามมาตรา 26/2 หรือมาตรา 29/2
(5) ไม่ใช้ข้อความในการสื่อสารข้อมูลเพื่อเสนอขายสินค้าหรือบริการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา 28
(6) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 38/1 มาตรา 38/3 หรือมาตรา 38/4
(7) ไม่วางหลักประกันเพิ่มให้ครบถ้วนภายในสามเดือนนับแต่วันครบกำหนดเวลาตามมาตรา 41/7
(8) หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดตามมาตรา 46 มาตรา 49 มาตรา 51/3 หรือมาตรา 52/1
ในกรณีตาม (2) (3) หรือ (4) ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในเวลาที่นายทะเบียนเห็นสมควร เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงยังไม่ดำเนินการให้ถูกต้อง ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงหรือตลาดแบบตรง แล้วแต่กรณี
ในกรณีตาม (1) (5) (6) (7) หรือ (8) ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงหรือตลาดแบบตรง แล้วแต่กรณี
ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงและผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงเป็นนิติบุคคลเดียวกัน ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนทั้งทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง
เมื่อนายทะเบียนได้มีคำสั่งเพิกถอนทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงหรือตลาดแบบตรงแล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ธุรกิจตลาดแบบตรงซึ่งถูกกล่าวหาประกอบด้วย และเสนอคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	เพียงพอที่นายทะเบียนจะจ่ายเงินเพื่อชดเชยความเสียหายแก่ผู้บริโภคตามมาตรา 41/6 หรือลดลงเพราะได้มีการจ่ายเงินเพื่อชดเชยความเสียหายดังกล่าว ให้นายทะเบียนสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงวางหลักประกันเพิ่มจนครบตามวงเงินที่กำหนดในกฎกระทรวงภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 31 วรรคหนึ่ง (1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ รวมทั้งมีสิทธิ ดังต่อไปนี้ (1) ขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น	● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทน	(1) การสามารถเลือกผู้ให้บริการและความสามารถในการเปลี่ยนตัวผู้ให้บริการได้โดยง่าย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เมื่อสามารถทำได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ...	เพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 (2) ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้... (2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ....	-	(1) การสามารถเลือกผู้ให้บริการและความสามารถในการเปลี่ยนตัวผู้ให้บริการได้โดยง่าย (3) การมีทางเลือกที่เป็นธรรมโดยไม่คำนึงถึงตำแหน่งที่ตั้ง

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 29 การกำหนดอัตราค่าใช้หรือค่าเชื่อมต่อโครงข่าย ค่าธรรมเนียมใด ๆ หรือค่าบริการในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม ให้ กสทช. คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและภาระของผู้บริโภคความสอดคล้องกับต้นทุนการให้บริการ ความคุ้มค่า และการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพด้วย	-	(4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 29 บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี ในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองมิได้ คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 75 วรรคหนึ่ง และวรรคสาม รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรมและยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของ	-	(4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ... รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน...		
มาตรา 188 การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ผู้พิพากษาและตุลาการย่อมมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เป็นธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง	-	(5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม
มาตรา 258 ง. (1) (2) (3) และ ฉ. (4) ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้... ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (1) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวมตลอดทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับการตามกฎหมายอย่าง	-	(4) ตลาดที่เป็นธรรมและมีส่วนร่วม (5) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและมีการพิจารณาที่เป็นธรรม

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม (2) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก (3) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้มุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว... ฉ. ด้านเศรษฐกิจ... (4) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการ		

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	ความรับผิด	หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ
ทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน...		

3.6 การใช้ที่เป็นธรรมและกรรมสิทธิ์ที่ชัดเจน (Fair use and Clear Ownership)

ก. <u>ลักษณะโดยทั่วไปของหลักการ</u>

เทคโนโลยีได้เปลี่ยนธรรมชาติของบริการและผลิตภัณฑ์มากมายเนื่องจากซอฟท์แวร์เชื่อมต่อได้ถูกนำไปใส่เป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของผู้บริโภคมากขึ้น ซึ่งซอฟท์แวร์เชื่อมต่อเหล่านี้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ สามารถใช้การได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ดี ผู้บริโภคเพียงแต่ได้รับอนุญาตสิทธิให้ใช้ซอฟท์แวร์เชื่อมต่อเหล่านั้นเท่านั้น (Licensing) นอกจากนี้ การใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวยังถูกครอบคลุมโดยข้อกำหนดและเงื่อนไข (Terms and Conditions) ดังนี้ ผู้ให้บริการจึงมีความสามารถในการควบคุมความสามารถในการเข้าถึงและใช้งานผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคที่มากกว่าเดิม ทำให้ประเด็นเรื่องของกรรมสิทธิ์และสิทธิอื่น ๆ ในผลิตภัณฑ์ดิจิทัลมีความไม่แน่นอน และผู้บริโภคส่วนมากก็เห็นตรงกันว่ากรรมสิทธิ์และสิทธิอื่น ๆ ในผลิตภัณฑ์ดิจิทัลนั้นค่อนข้างไม่เป็นธรรมและผู้บริโภคไม่สามารถเข้าใจถึงสิทธิที่ตนมีเหนือผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้อย่างเต็มที่[388]

[388] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 24

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	พลเมือง (Citizens)
3.6 การใช้ที่เป็นธรรมและกรรมสิทธิ์ที่ชัดเจน (Fair use and Clear Ownership)	
• สิทธิในการซ่อม (Rights to repair)	• ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (Fair copyright regimes)
• สิทธิในการตอบกลับ/กระบวนการอันควรสำหรับการลงโทษโดยอัตโนมัติ (Right to reply/due process for automated sanctions)	• การจัดการสิทธิดิจิทัล (Digital rights management)
• อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม (Reasonable lifespan and support)	• การใช้ที่เป็นธรรม (Fair use)
	• การเข้าถึงความรู้ (Access to knowledge)

โดย ITU Digital Regulation Handbook ได้แบ่งหลักการนี้ออกเป็น 7 หัวข้อย่อยตามตารางด้านบน และมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

(1) สิทธิในการซ่อม (Rights to repair)

แนวคิดเบื้องหลังของสิทธิในการซ่อม คือ หากบุคคลเป็นเจ้าของสิ่งของใด บุคคลนั้นก็ควรที่จะสามารถซ่อมสิ่งของเหล่านั้นได้ด้วยตนเองหรือนำไปให้กับเจ้าหน้าที่ทางเทคนิคตามแต่ที่ตนเองเลือกช่วยซ่อมแซมได้ โดยแนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่สังคมมีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน กลุ่มคนผู้สนับสนุนเรื่องสิทธิในการซ่อมได้มีการโต้แย้งว่าในกรณีของเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะกับสิ่งของที่มีชิปคอมพิวเตอร์ฝังอยู่ข้างในนั้นยากที่จะทำการซ่อมได้[389] รวมทั้งการใช้ระบบการอนุญาตสิทธิ (Licencing) ที่แพร่หลายขึ้น ได้ก่อให้เกิดความเป็นไปได้มากขึ้นว่าผู้บริโภคจะถูกจำกัดอยู่ในระบบนิเวศทางธุรกิจของผลิตภัณฑ์และบริการของผู้ขาย กล่าวคือถูกจำกัดทางเลือกและความหลากหลายในการใช้บริการหรือผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะมีผลกระทบ (Implications) ต่อการเลือกใช้บริการช่างซ่อมอิสระ[390] ทั้งนี้ ได้มีความเคลื่อนไหว/การเรียกร้อง (Movement) สิทธิในการซ่อมในประเทศสหรัฐอเมริการวมถึงในสหภาพยุโรป[391] ซึ่งกลุ่มคนผู้สนับสนุนเรื่องสิทธิในการซ่อมในประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้จัดทำเป้าหมายเชิงนโยบายที่หลากหลาย ได้แก่

(ก) การจัดให้มีข้อมูล กล่าวคือ ทุกคนควรมีการเข้าถึงซึ่งคู่มือ แผนผัง และการอัปเดตซอฟท์แวร์ รวมถึงเอกสารอนุญาตสิทธิให้ใช้ซอฟท์แวร์ (Software License) อย่างสมเหตุสมผล และไม่ควรที่จะจำกัดทางเลือกการสนับสนุน และควรที่จะทำให้มีความชัดเจนว่าสิ่งใดบ้างที่รวมอยู่ในการขายผลิตภัณฑ์

(ข) ทำให้ชิ้นส่วนและเครื่องมือสามารถเข้าถึงได้ (Available) กล่าวคือ ชิ้นส่วนและเครื่องมือในอุปกรณ์การบริการ (Service Devices) รวมถึงเครื่องมือวินิจฉัย (Diagnostic Tools) ควรทำให้บุคคลที่สามสามารถเข้าถึงและใช้ได้ รวมถึงปัจเจกบุคคล

(ค) การอนุญาตการปลดล็อค กล่าวคือ รัฐบาลควรทำให้การปลดล็อค การปรับใช้ หรือการดัดแปลงอุปกรณ์ เป็นการกระทำที่ถูกกฎหมาย เพื่อที่เจ้าของจะสามารถติดตั้งซอฟท์แวร์แบบกำหนดเอง หรือปรับให้เหมาะกับตน (Custom) ได้

---

[389] What You Should Know About Right to Repair by Thorin Klosowski, link

[390] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 37, link

[391] Visit https://repair.eu/

(ง) การออกแบบที่อำนวยความสะดวกสำหรับการซ่อม กล่าวคือ อุปกรณ์ควรถูกออกแบบไปในทิศทางที่สามารถถูกซ่อมได้ แม้ไม่ใช่โดยผู้ขายหรือผู้ผลิตโดยตรง เป็นต้น[392]

สำหรับการอนุญาตสิทธิให้ใช้ซอฟท์แวร์นั้นปัจจุบันมีข้อยกเว้นใน US Digital Millennium Copyright Act ที่ทำให้การเจลเบรก (Jailbreak) อุปกรณ์ เช่น โทรศัพท์ เป็นสิ่งที่ถูกกฎหมาย แต่แม้ว่าในทางทฤษฎีการยกเว้นนี้จะทำให้อุปกรณ์ทำงาน/ประมวลผล (Run) ซอฟท์แวร์แบบกำหนดเอง/ได้รับการปรับให้เหมาะกับตน (Custom) ได้ ทำให้อาจยืดอายุหรือความสามารถในการใช้งานของอุปกรณ์ที่ผู้ผลิตละทิ้งได้ อย่างไรก็ตาม การดัดแปลงแม้ว่าจะไม่เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ก็มิได้แปลว่าจะสามารถทำได้จริงในทางปฏิบัติ อีกทั้งผู้ผลิตก็มักจะจัดให้มีการอัปเดตซอฟท์แวร์อยู่เสมอเพื่อขัดขวางการทำเจลเบรก (Jailbreak) ส่วนการออกแบบให้สามารถซ่อมได้นั้น ในประเทศฝรั่งเศสมีตัวชี้วัดความสามารถในการซ่อมเพื่อหวังว่าจะเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ซื้อ โดยบริษัทใดที่ ต้องการขายสินค้าในประเทศฝรั่งเศสจะต้องทำการส่งคะแนนความสามารถในการซ่อมของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ[393]

ในเอกสาร Right to Repair โดย Nikolina Šajn ได้อธิบายถึงสิทธิในการซ่อมไว้ว่าเป็นแนวคิดที่ค่อนข้างคลุมเครือและอาจมีความหมายถึงสิ่งที่ต่างกันไป แต่ก็มักหมายความถึงประเด็นเกี่ยวกับ การที่ผู้บริโภคมีสิทธิที่จะได้รับการซ่อมผลิตภัณฑ์โดยปราศจากค่าใช้จ่ายในช่วงระยะ เวลารับประกัน ซึ่งในกฎหมายสหภาพยุโรปโดยหลักแล้วมีระยะเวลา 2 ปีนับแต่ซื้อ หรือสิทธิในการซ่อมหลังจากหมดระยะเวลารับประกัน ซึ่งผู้ขายหรือผู้ผลิตไม่จำเป็นต้องซ่อมผลิตภัณฑ์นั้น และสิทธิสำหรับผู้บริโภคในการซ่อมผลิตภัณฑ์ด้วยตนเอง ซึ่งในกฎหมายสหภาพยุโรปผู้ผลิตไม่จำเป็นต้องให้ข้อมูลด้านเทคนิค เช่น คู่มือ และไม่จำต้องให้ชิ้นส่วนสำรองแก่ผู้บริโภคเช่นกัน[394]

---

[392] What You Should Know About Right to Repair by Thorin Klosowski, link

[393] What You Should Know About Right to Repair by Thorin Klosowski, link

[394] Right to repair by Nikolina Šajn, European Parliamentary Research Service, Page 2, link

(2) สิทธิในการตอบกลับ/กระบวนการอันควรสำหรับการลงโทษโดยอัตโนมัติ (Right to reply/due process for automated sanctions)

ในยุคของอุปกรณ์ Internet of Things ผู้ให้บริการอาจสามารถสังเกตการณ์การใช้งานผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภคได้ง่าย โดยหากผู้บริโภคมีการฝ่าฝืนมาตรการหรือนโยบายต่าง ๆ ของผู้ให้บริการ ผู้ให้บริการก็อาจดำเนินมาตรการจัดการแบบอัตโนมัติโดยปราศจากการการประเมินที่เป็นอิสระ เช่น อาจทำให้คุณสมบัติ (Features) ของผลิตภัณฑ์ใช้การไม่ได้ ขัดขวางการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ หรือลบข้อมูลออก เช่น กรณีของบริษัทเทคโนโลยียักษ์ใหญ่ ที่เคยมีนโยบายในการทำให้โทรศัพท์ที่ได้รับการซ่อมโดยบุคคลที่มิใช่ตัวแทนของบริษัทเทคโนโลยีนั้นใช้การไม่ได้ เป็นต้น ทั้งนี้ ประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นอาจมีผลกระทบในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยี Internet of Things มีบทบาทต่อชีวิตของผู้คนมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยอาจเป็นมากกว่าแค่เพียงความไม่สะดวกที่ได้รับอย่างไม่เป็นธรรม แต่อาจเกิดเหตุการณ์ เช่น การทำให้รถยนต์ไม่สามารถขับเคลื่อนได้ กุญแจอัจฉริยะที่ไม่ให้เจ้าของบ้านเข้าบ้าน หรือประสาทหูเทียมที่ผู้มีปัญหาด้านการรับฟังใช้ดับลง เมื่อผู้บริโภคทำการการละเมิดข้อกำหนดการใช้บริการ โดยมาตรการทั้งหมดนี้อาจเกิดขึ้นได้ด้วยการลงโทษโดยอัตโนมัติทางไกลโดยผู้ให้บริการ[395] ทั้งนี้ พัฒนาการทางเทคโนโลยีที่ส่งเสริมความสามารถของระบบอัจฉริยะ ระบบอัตโนมัติ รวมถึงการเชื่อมกันระหว่างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และเทคโนโลยี ทำให้ผู้ให้บริการมีช่องทางและเครื่องมือในการจัดการกับการละเมิดข้อกำหนดการใช้บริการที่มีประสิทธิภาพและหลากหลายมากขึ้น อนึ่ง ระบบอัจฉริยะเหล่านี้มิได้มีมโนธรรมหรือความรู้สึก ซึ่งอาจสร้างความเสียหายต่อผู้บริโภค และลดมาตรฐานของการคุ้มครองผู้บริโภคแบบเดิมไป ซึ่งโดยธรรมชาติของผลิตภัณฑ์ดิจิทัลนั้น ผู้ถือสิทธิ (Rights Holders) จะสามารถใช้การลงโทษได้โดยตรงโดยปราศจากการดำเนินการตามกระบวนการอันควร หรือสิทธิในการตอบกลับของผู้บริโภค ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงว่าความยุติธรรมจะถูกจำกัด เนื่องจากการใช้การลงโทษโดยผู้ให้บริการนั้นมิได้ผ่านกระบวนการพิจารณาที่มีความเหมาะสมเพียงพอ[396] บริษัทจึงควรดำเนินตามกระบวนการอันควร (Due Process) ในการใช้การลงโทษ[397] รวมถึงผู้ผลิตควรจะควบคุมผลิตภัณฑ์และข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นธรรม และได้สัดส่วนด้วย[398] ซึ่งความได้สัดส่วนนั้นเป็นมาตรการป้องกัน (Safeguard) ที่สำคัญ เพื่อส่งเสริมการคุ้มครองผู้บริโภค หากไร้ซึ่งหลักความได้สัดส่วนก็จะเกิดความเสี่ยงในการที่บริษัทสามารถใช้การลงโทษโดยปราศจากข้อจำกัดและการดำเนินการผ่านกระบวนการที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงมาตรการพื้นฐานเช่น การเตือน และการให้โอกาสในการตอบกลับด้วย[399]

---

[395] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 36, link

[396] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 36, link

[397] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 77

[398] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 77

[399] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 46-47, link

(3) อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม (Reasonable lifespan and support)

ผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคในปัจจุบัน เช่น โทรศัพท์มือถือ ตลอดจนอุปกรณ์เชื่อมต่ออื่น ๆ มักประกอบด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทำให้อุปก รณ์นั้นสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ทั้งนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือการเกิดความขัดแย้งในเรื่องของความคาดหวังเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในตัวผลิตภัณฑ์เนื่องจากองค์ประกอบทางดิจิทัลของผลิตภัณฑ์เหล่านั้นอยู่ภายใต้การอนุญาตสิทธิให้ใช้ (Licensing) และการควบคุมที่มากขึ้นเหนือการใช้ การแบ่งปัน หรือการดัดแปลง ซึ่งบางคนกังวลว่านี่จะเป็นแบบอย่างสำหรับอุปกรณ์เชื่อมต่ออีกมากของเทคโนโลยี Internet of Things ที่ความสามารถในการใช้งานของอุปกรณ์ขึ้นอยู่กับการตัดสินทางไกลที่แทบจะไม่มีการรับฟังข้อมูลจากผู้บริโภค รวมถึงความหมายของคำว่า "ตลอดชีพ" ของผลิตภัณฑ์ของผู้ให้บริการ เช่น ในกรณีของบริษัทผู้ผลิตและจัดจำหน่ายอุปกรณ์ศูนย์กลาง (Hub) ของบ้านอัจฉริยะที่สามารถควบคุมสวิตซ์ไฟ อุปกรณ์ความปลอดภัย เซ็นเซอร์ และเครื่องทำความร้อนในบ้าน ซึ่งต่อมาบริษัทได้ประกาศปิดตัว ทำให้อุปกรณ์ทั้งหมดที่ลูกค้าซื้อและติดตั้งอาจใช้การไม่ได้และต้องหยุดใช้งานอย่างถาวร แม้ว่าจะได้มีการประกันไว้ก่อนหน้าเรื่องของการสมัครสมาชิกตลอดชีพก็ตาม [400] ทั้งนี้ ข้อกำหนดการใช้งานได้ถูกกำหนดโดยสัญญาอนุญาตให้ผู้ใช้ใช้สิทธิ (End User Licencing Agreement) ที่อาจจำกัดระยะเวลาในการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ หรือทำให้คุณสมบัติบางอย่างใช้ไม่ได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการแจ้งให้ผู้บริโภคทราบ ซึ่งการได้รับอนุญาตโดยผู้ขายและข้อจำกัดในการใช้อาจดำเนินการโดยการจัดการสิทธิดิจิทัล (Digital Rights Management: DRM) โดยมาตรการคุ้มครองเทคโนโลยี หรือดิจิทัลล็อค ("Digital Locks") ซึ่งจะทำการหยุดหรือให้สิทธิโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันบางอย่างมีการทำงาน[401] ดังนี้ รัฐจึงอาจควรที่จะใช้หรือดำรงไว้ซึ่งนโยบายที่ทำให้ความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีความชัดเจนเพื่อทำให้มั่นใจว่าสินค้านั้นบรรลุความต้องการ (Meet Demands) ที่เหมาะสมด้านความทนทาน ประโยชน์ใช้สอย มีความน่าเชื่อถือและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายไว้ รวมทั้ง ผู้ขายควรพิจารณาเพื่อให้สิ่งจำเป็นเหล่านี้บรรลุผล และนโยบายที่คล้ายกันนี้ก็ควรใช้กับการบริการเช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้น รัฐควรดูแลให้ผู้ผลิต และ/หรือ ผู้ค้าปลีกรับรองการมีอยู่อย่างเพียงพอซึ่งการบริการหลังการขายและอะไหล่[402] รวมถึงควรจะต้องมีความชัดเจนว่าใครรับผิดชอบสำหรับการดำเนินการและความมั่นคงในทุกจุดของการมอบผลิตภัณฑ์และตลอดอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์[403]

---

[400] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 7

[401] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 33, link

[402] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 13

[403] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 77

(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (Fair copyright regimes)

กฎหมายลิขสิทธิ์ได้มีการถูกพัฒนาและถูกแก้ไขทั้งในระดับสากลและระดับชาติ แต่การเพิ่มขึ้นของสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ก็แลกมาด้วยสิทธิของสาธารณะในการใช้สื่อและการสื่อสารอย่างอิสระ[404] รัฐได้ยอมรับความจำเป็นในการคุ้มครองสิทธิของผู้สร้างสรรค์หรือผู้ประดิษฐ์จากผู้ที่ลอกเลียนหรือขโมย ซึ่งในยุคดิจิทัลมีความยากลำบากในการคงความสมดุลระหว่างการประกันสิทธิเมื่อการคัดลอกทางอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นได้ง่าย ในขณะที่เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาจำนวนมากก็อยู่ในกลุ่มบริษัทที่มีอิทธิพลในโลก[405] โดยการระบุขอบเขตและมาตรการในการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นอันตรายคือการพิจารณาว่าการใช้ซ้ำ (Re-use) ซึ่งเนื้อหาที่ได้รับการคุ้มครอง ในระดับที่รับได้หรือเป็นประโยชน์ หากวัตถุประสงค์ของการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญานั้นเพื่อประกันว่าผู้สร้างสรรค์ได้รับการตอบแทนที่เหมาะสมสำหรับงานต้นฉบับของตน ดังนั้นย่อมต้องตามมาด้วยว่าการใช้งานดังกล่าวที่มิได้ทำให้เสียหายซึ่งความสามารถในการเรียนรู้ของผู้สร้างสรรค์ (Learning Potential of Creators) หรือแม้กระทั้งช่วยเหลือผู้สร้างสรรค์ ก็ไม่ควรที่จะถูกห้ามเกินความจำเป็น[406] กล่าวคือการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่มากเกินไปอาจขัดขวางความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ดังนั้นจึงต้องดำรงซึ่งความสมดุลระหว่างการคุ้มครองที่เพียงพอในการมอบแรงจูงใจสำหรับความคิดสร้างสรรค์ แต่ต้องไม่มากเกินจนกีดกันนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ไปอีกขั้น[407]

(5) การจัดการสิทธิดิจิทัล (Digital rights management)

โดยลักษณะของการจัดการสิทธิดิจิทัล (Digital Rights Management) ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจสามารถเฝ้าดูการใช้งานของผู้บริโภคแบบในระยะเวลาจริง (Real Time) รวมถึงสามารถตอบโต้แบบในระยะเวลาจริง (Real Time) ต่อการฝ่าฝืนที่เกิดขึ้นโดยผู้บริโภค รวมถึงการการลงโทษจากระยะไกล (Apply sanction remotely) ก็สามารถถูกใช้อย่างแพร่หลายและมีการพัฒนามากขึ้นเรื่อย จนอาจทำให้การหลีกเลี่ยงกระบวนการอันควร (Due Process) กลายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำในบริบทของเทคโนโลยี Internet of Things[408] โดยในอนาคตสังคมจะยังคงได้เห็นผลิตภัณฑ์แบบผสม (Hybrid Products) ที่มีการใช้หรือการเชื่อมต่อกับซอฟท์แวร์เพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้มีความเป็นไปได้ที่ผู้ประกอบธุรกิจจะขยายการใช้การจัดการสิทธิดิจิทัลไปยังผลิตภัณฑ์อื่นมากขึ้น โดยแบบอย่างในเรื่องของการจัดการ

---

[404] Tragedy of the Commons: Intellectual Property Rights in the Information Age by Robin Gross, MIT Press, link

[405] Telecommunications Regulation Handbook: Tenth Anniversary Edition by the International Bank Edited by Colin Blackman and Lara Srivastava, Page 195, link

[406] Telecommunications Regulation Handbook: Tenth Anniversary Edition by the International Bank Edited by Colin Blackman and Lara Srivastava, Page 200, link

[407] Tragedy of the Commons: Intellectual Property Rights in the Information Age by Robin Gross, MIT Press, link

[408] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 46, link

สิทธิดิจิทัลที่บริษัทต่าง ๆ ได้ปฏิบัติ ยังอาจก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับความสามารถในการใช้สินค้าต่าง ๆ ในอนาคต โดยกฎเกณฑ์เกี่ยวกับลิขสิทธิ์และการบังคับใช้กฎเกณฑ์เหล่านั้นผ่านการจัดการสิทธิดิจิทัลจะเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาที่สำคัญสำหรับชีวิตประจำวันของผู้บริโภค นอกจากนี้สิ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากการที่การจัดการสิทธิดิจิทัลจะถูกนำมาใช้ในขอบเขตที่กว้างกว่าแค่เรื่องของลิขสิทธิ์และถูกใช้กับประเภทของผลิตภัณฑ์ที่มากกว่าเดิมทำให้เกิดประเด็นที่ต้องพิจารณาอย่างจริงจังสำหรับผู้บริโภค ซึ่งการจัดการสิทธิดิจิทัลนั้นเป็นเครื่องมือของบริษัทที่อาจใช้ในการกำหนดตั้งแต่ประเภทของการใช้อุปกรณ์ วัสดุหรือส่วนเสริมใดบ้างที่สามารถใช้หรือไม่สามารถใช้กับผลิตภัณฑ์ได้ ใครบ้างที่สามารถดัดแปลงหรือปรับเปลี่ยน ไปจนถึงว่าการดัดแปลงความสามารถใด ๆ จะเกิดขึ้นได้หรือไม่[409] ซึ่งก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับการที่ผู้ถือสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาจะใช้การจัดการสิทธิดิจิทัลเหนือกว่าบทบัญญัติในเรื่องของการใช้ที่เป็นธรรม (Fair Use) ที่มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านของเนื้อหาและสื่อ[410] ด้วยเหตุนี้ปัจจัยหนึ่งที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคอย่างการจัดการสิทธิดิจิทัล ก็เป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการพิจารณาเพื่อ คุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค

(6) การใช้ที่เป็นธรรม (Fair use)

ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPS) ได้กำหนดมาตรการ เรื่อง การใช้ที่เป็นธรรม (Fair Use) ซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ (Copyright Works) เพื่อป้องกันการใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่มากเกินไป (Overzealous)[411] ทั้งนี้มีกรณีตัวอย่างคดีของบริษัทผู้ผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องจักรทางการเกษตร ซึ่งถูกอ้างอิงถึงอย่างกว้างขวางเพื่อเป็นกรณีศึกษาเรื่องการสึกกร่อน (Erosion) ของบรรทัดฐานด้านกรรมสิทธิ์และการควบคุม โดยเครื่องจักรทางการเกษตรของบริษัทได้ถูกผลิตโดยมีองค์ประกอบที่ถูกควบคุมโดยซอฟท์แวร์ที่มีลิขสิทธิ์ ซึ่งมาตรการคุ้มครองเทคโนโลยี (Technological Protection Measures) ได้รับการนำมาใช้เพื่อขัดขวางการเข้าถึงและการแก้ไขที่มิได้รับอนุญาตและคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของบริษัทเหนือซอฟท์แวร์ นอกจากนี้ ยังห้ามไม่ให้บุคคลที่ได้ซื้อเครื่องจักรหรือบุคคลที่สามซึ่งไม่ได้รับอนุญาตหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยีด้วย โดยในปี พ.ศ. 2558 (2015) สำนักงานลิขสิทธิ์ของประเทศสหรัฐอเมริกาเสนอว่า มาตรการคุ้มครองเทคโนโลยีสำหรับเครื่องจักรทางการเกษตรควรได้รับอนุญาตในการหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยีบนฐานที่เจ้าของรถไถควรสามารถเข้าถึง ปรับเปลี่ยน และซ่อมเครื่องจักรโดยปราศจากข้อจำกัด ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นประเด็นของการใช้ที่เป็นธรรม (Fair Use) ตามผู้เสนอ (Proponents) ว่าเจ้าของยานพาหนะสามารถใช้แค่เครื่องมือหรือร้านซ่อมที่ผู้ผลิตอนุญาตเท่านั้น ซึ่งอาจมีราคาแพงและเสียเวลา และข้อจำกัดของการซ่อมรถยนต์ก็มิใช่สิ่ง

[409] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 35, link
[410] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 121, link
[411] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 45, link

ที่ไม่คุ้นเคย เนื่องจากประกันมักจะมีผลอยู่เฉพาะกรณีที่การซ่อมนั้นได้ทำโดยผู้จัดจำหน่ายที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น โดยข้อสรุปของคดีนี้ก็คือ การที่เจ้าหน้าที่ทะเบียน (Registrar) ให้การยกเว้นกฎการห้ามหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยี แต่โปรแกรมซอฟท์แวร์ในผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความบันเทิงและวิทยาศาสตร์กับโทรคมนาคมนั้นไม่ได้รับการยกเว้น รวมถึงบุคคลที่สามก็ไม่ได้รับการยกเว้นเช่นกัน[412] นอกจากนี้กฎหมายห้ามการหลบเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยีไม่อนุญาตให้ทำการเลี่ยงดิจิทัลล็อคที่จำกัดการสนับสนุนผลิตภัณฑ์หรือการทำให้คุณสมบัติบางอย่างใช้ไม่ได้ ซึ่งยังส่งผลให้การทำวิศวกรรมย้อนกลับ (Reverse-engineering) หรือความสามารถในการแยกเทคโนโลยี จัดตั้งวิธีการในการที่ผลิตภัณฑ์ทำงาน พัฒนาหรือดัดแปลงเพื่อให้เข้ากับระบบของบุคคลอื่นเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งวิศวกรรมย้อนกลับนั้นเคยเป็นสิ่งที่ถูกมองว่าเป็นการใช้ที่เป็นธรรมโดยชอบด้วยกฎหมาย[413] ทั้งนี้ ผู้สนับสนุนสิทธิดิจิทัลได้แสดงการคัดค้านวิธีการในการกำหนดการจัดการสิทธิดิจิทัลเหนือเนื้อหาความบันเทิงของบริษัทมาอย่างยาวนาน ซึ่งหนึ่งในเหตุผลก็คือข้อโต้เถียงว่าการจัดการสิทธิดิจิทัลนั้นเข้ามาแทนที่หลักการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผล และทำลายหลักการสำคัญของการคุ้มครองผู้บริโภค[414] สมมติฐานเกี่ยวกับการที่บุคคลจะสามารถดำเนินการใด ๆ กับผลิตภัณฑ์ดิจิทัลเมื่อได้ทำการซื้อแล้วอาจอยู่บนพื้นฐานของความคาดหวังที่มิได้ยึดกับโลกของผลิตภัณฑ์แบบผสม (Hybrid Products) ซึ่งนำไปสู่คำถามว่า ข้อกำหนดนั้นเป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผลหรือไม่[415] ดังนั้น ผู้บริโภคจึงต้องการการรับประกันซึ่งสิทธิในการใช้ที่เป็นธรรม[416]

(7) การเข้าถึงความรู้ (Access to knowledge)

การศึกษาเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนา และเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในการแก้ไขเรื่องความยากจนและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ และเป็นเสาหลักของการสาธารณสุขและการสร้างชุมชน (Community Building) รวมถึงยังทำให้ชีวิตของผู้คนดีขึ้นโดยการขยายขอบเขตสำหรับทางเลือกของปัจเจกบุคคล และช่วยในการเติมเต็มศักยภาพของมนุษย์[417] ตามข้อมูลจากเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยเยล การเข้าถึงความรู้ (Access to knowledge: A2K) หมายความถึงสิทธิในการเข้าร่วมในการสร้างสรรค์ การแจกจ่าย และการได้มาซึ่งข้อมูลดิบ ข้อมูลลำดับรอง และเครื่องมือและบริการที่มีความรู้รวมอยู่ โดยการเข้าถึงความรู้นั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นเรื่องของนโยบายมากมาย ซึ่งรวมถึงประเด็นเกี่ยวกับสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ ความเปิดกว้างของสื่อ (Media Openness) เทคโนโลยีการสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูลของ

[412] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 34, link
[413] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 35, link
[414] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 35, link
[415] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 42, link
[416] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 77
[417] Access to Knowledge in Africa: the Role of Copyright published by UCT Press, International Development Research Centre, Page 1, link

รัฐบาล ทุนการศึกษาแบบเปิดการเข้าถึง (Open-Access Scholarship) การจัดสรรคลื่นความถี่ มาตรฐานความสามารถในการใช้ร่วมกัน (Interoperability) และการคงไว้ซึ่งความรู้ดั้งเดิม (Traditional Knowledge)[418] ทั้งนี้ การเกิดมีขึ้นของแนวคิดการคุ้มครองลิขสิทธิ์นั้นมีแนวคิดว่าเพื่อเป็นแรงจูงใจแก่ผู้สร้างในการลงทุนทั้งด้านเวลา สติปัญญา และเงินในการสร้างผลงาน หรือบางสำนักความคิดก็เห็นว่าลิขสิทธิ์เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของผู้สร้าง ซึ่งลิขสิทธิ์ นั้นให้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายเหนืองานที่ได้รับการคุ้มครอง รวมถึงสิทธิในการทำซ้ำและเผยแพร่ อย่างไรก็ตามก็มีความเคลื่อนไหวของหลายกลุ่มที่มองลิขสิทธิ์ในมุมมองที่ต่างไป โดยที่ไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้น แต่ยังคงให้ความสนใจกับผลกระทบของลิขสิทธ์สำหรับการเปิดทางหรือการจำกัดการเข้าถึงความรู้ ซึ่งคำว่าการเข้าถึงความรู้ หรือ A2K ได้ถูกใช้เพื่อแสดงลักษณะของทัศนะสำหรับการเปลี่ยนลักษณะของระบบทรัพย์สินทางปัญญาที่มีอยู่[419] ตัวอย่างเช่นกฎหมายลิขสิทธิ์ในประเทศฟิลิปปินส์ที่ขยายการคุ้มครองลิขสิทธิ์กว้างกว่าขอบเขตตามข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights: TRIPS) ซึ่งการขยายระยะเวลาคุ้มครองลิขสิทธิ์อาจเป็นการจำกัดการแบ่งปันหรือการแจกจ่ายซึ่งความรู้ในหลายระดับแก่ทุกคน หรืออาจจำกัดการเข้าถึงเฉพาะผู้ที่มีความสามารถในการจ่ายได้[420] หรือแม้กระทั่งมาตรการป้องกันอย่างการใช้ที่เป็นธรรม ก็มีนักวิจารณ์เห็นว่าอาจขาดประสิทธิภาพ เช่นในกรณีของการเข้าถึงความรู้ เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาในประเทศไนจีเรียถูกจำกัดการใช้เพียงหนึ่งครั้ง ซึ่งส่งผลต่อค่าใช้จ่ายสำหรับการให้ทรัพยากรทางด้านการศึกษาแก่เด็กในจำนวนมาก[421]

[418] Access to Knowledge by Information Society Project Yale Law School, link

[419] Access to Knowledge in Africa: the Role of Copyright published by UCT Press, International Development Research Centre, Page 3-4, link

[420] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 114, link

[421] Connection and Protection in the Digital Age: the Internet of Things and Consumer Protection by the Consumers International, Page 45, link

ข. ลักษณะการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบกับความสามารถในการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาของมนุษย์ ทำให้คุณสมบัติ การทำงาน หน้าที่ รวมถึงรูปลักษณ์ของสินค้าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก โดยประโยชน์ใช้สอยที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าในปัจจุบันอาจมีความหลากหลายและแตกต่างไปจากประโยชน์ใช้สอยแบบเดิม ๆ ที่สังคมในอดีตคุ้นเคย กล่าวคือบริการดิจิทัลได้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนสำคัญในการทำงาน หรือฟังก์ชันของสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค แบบที่การใช้ชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันอาจพบอุปสรรคหากปราศจากบริการดิจิทัลที่ผสมผสานในสินค้านั้น เช่น โทรศัพท์ นาฬิกา หรือตู้เย็นอัจฉริยะที่มิได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นโทรศัพท์เพื่อโทรออกหรือรับสาย เป็นนาฬิกาสำหรับดูเวลา หรือเป็นตู้เย็นที่ทำความเย็นเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น การรับส่งอีเมล กล้องถ่ายรูป สารานุกรมอิเล็กทรอนิกส์พกพา รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้บริโภคและมอบผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การแจ้งเตือนเกี่ยวกับวัตถุดิบในตู้เย็น หรือส่งคำสั่งซื้อไปยังร้านค้า ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคก็ควรต้องคำนึงถึงในแง่มุมที่บริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเป็นสำคัญ

โปรดดูเนื้อหาในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ในตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ด้านท้ายของบทที่ 3

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 11 งานใดมีลักษณะเป็นการดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ให้ผู้ที่ได้ดัดแปลงนั้นมีลิขสิทธิ์ในงานที่ได้ดัดแปลงตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่มีอยู่ในงานของผู้สร้างสรรค์เดิมที่ถูกดัดแปลง	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 12 งานใดมีลักษณะเป็นการนำเอางานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ มารวบรวมหรือประกอบเข้ากันโดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือเป็นการนำเอาข้อมูลหรือสิ่งอื่นใดซึ่งสามารถอ่านหรือถ่ายทอดได้โดยอาศัยเครื่องกลหรืออุปกรณ์อื่นใดมารวบรวมหรือประกอบเข้ากัน หากผู้ที่ได้รวบรวมหรือประกอบเข้ากันได้รวบรวมหรือประกอบเข้ากันซึ่งงานดังกล่าวขึ้นโดยการคัดเลือกหรือจัดลำดับในลักษณะซึ่งมิได้ลอกเลียนงานของบุคคลอื่น ให้ผู้ที่ได้รวบรวมหรือประกอบเข้ากันนั้นมีลิขสิทธิ์ในงานที่ได้รวบรวมหรือประกอบเข้ากันตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่มีอยู่ในงานหรือข้อมูลหรือสิ่งอื่นใด ของผู้สร้างสรรค์เดิมที่ถูกนำมารวบรวมหรือประกอบเข้ากัน	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม
มาตรา 18 ผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิที่จะแสดงว่าตนเป็นผู้สร้างสรรค์งานดังกล่าว และมีสิทธิที่จะห้ามมิให้ผู้รับโอนลิขสิทธิ์หรือบุคคลอื่นใดบิดเบือนตัดทอน ดัดแปลงหรือทำโดยประการอื่นใดแก่งานนั้นจนเกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง หรือเกียรติคุณของผู้สร้างสรรค์ และเมื่อผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตายทายาทของผู้สร้างสรรค์มีสิทธิที่จะฟ้องร้องบังคับตามสิทธิดังกล่าวได้ตลอดอายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้ตกลง	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กันไว้เป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร		
มาตรา 32 การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ภายใต้บังคับบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ตามวรรคหนึ่ง มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำดังต่อไปนี้ (1) วิจัยหรือศึกษางานนั้น อันมิใช่การกระทำเพื่อหากำไร (2) ใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือเพื่อประโยชน์ของตนเองและบุคคลอื่นในครอบครัวหรือญาติสนิท (3) ติชม วิจารณ์ หรือแนะนำผลงานโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น (4) เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น (5) ทำซ้ำ ดัดแปลง นำออกแสดง หรือทำให้ปรากฏ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของศาลหรือเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจตามกฎหมาย หรือในการรายงานผลการพิจารณา	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม (7) การเข้าถึงความรู้

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดังกล่าว (6) ทำซ้ำ ดัดแปลง นำออกแสดง หรือทำให้ปรากฏโดยผู้สอน เพื่อประโยชน์ในการสอนของตน อันมิใช่การกระทำเพื่อหากำไร (7) ทำซ้ำ ดัดแปลงบางส่วนของงาน หรือตัดทอนหรือทำบทสรุปโดยผู้สอนหรือสถาบันศึกษา เพื่อแจกจ่ายหรือจำหน่ายแก่ผู้เรียนในชั้นเรียนหรือในสถาบันศึกษา ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการกระทำเพื่อหากำไร (8) นำงานนั้นมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการถามและตอบในการสอบ		
มาตรา 32/1 การจำหน่ายต้นฉบับหรือสำเนางานอันมีลิขสิทธิ์โดยผู้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในต้นฉบับหรือสำเนางานอันมีลิขสิทธิ์นั้นโดยชอบด้วยกฎหมาย มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม
มาตรา 32/2 การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ที่ทำหรือได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายในระบบคอมพิวเตอร์ที่มีลักษณะเป็นการทำซ้ำที่จำเป็นต้องมีสำหรับการนำสำเนามาใช้เพื่อให้อุปกรณ์ที่ใช้ในระบบคอมพิวเตอร์ หรือกระบวนการส่งงานอันมีลิขสิทธิ์ทางระบบคอมพิวเตอร์ทำงานได้ตามปกติ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 32/4 การกระทำใด ๆ ดังต่อไปนี้ โดยองค์กรที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับการยอมรับเพื่อประโยชน์ของคนพิการซึ่งไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว สติปัญญา หรือการเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่น ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร และได้ปฏิบัติตามมาตรา 32 วรรคหนึ่ง[422] (1) ทำซ้ำหรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ที่ได้มีการโฆษณาหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนแล้วและได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย (2) เผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งสำเนางานอันมีลิขสิทธิ์ที่ทำซ้ำหรือดัดแปลงตาม (1) รวมถึงสำเนางานอันมีลิขสิทธิ์ที่ได้รับจากองค์กรที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับการยอมรับในประเทศหรือต่างประเทศ องค์กรที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับการยอมรับ รูปแบบการทำซ้ำหรือดัดแปลงตามความจำเป็นของคนพิการ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเพื่อทำซ้ำหรือดัดแปลง	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม (7) การเข้าถึงความรู้

[422] มาตรา 32 วรรคหนึ่ง การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
และเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา		
มาตรา 33 การกล่าว คัด ลอก เลียน หรืออ้างอิงงานบางตอนตามสมควรจากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้ปฏิบัติตามมาตรา 32 วรรคหนึ่ง[423]	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม
มาตรา 34 การทำซ้ำโดยบรรณารักษ์ของห้องสมุดซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หากการทำซ้ำนั้นมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร และได้ปฏิบัติตามมาตรา 32 วรรคหนึ่ง ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) การทำซ้ำเพื่อใช้ในห้องสมุดหรือให้แก่ห้องสมุดอื่น (2) การทำซ้ำงานบางตอนตามสมควรให้แก่บุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ในการวิจัยหรือการศึกษา	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม (7) การเข้าถึงความรู้
มาตรา 35 การกระทำแก่โปรแกรมคอมพิวเตอร์อันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร และได้ปฏิบัติตามมาตรา 32	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม (7) การเข้าถึงความรู้

[423] มาตรา 32 วรรคหนึ่ง การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
วรรคหนึ่ง[424] ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) วิจัยหรือศึกษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น (2) ใช้เพื่อประโยชน์ของเจ้าของสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น (3) ติชม วิจารณ์ หรือแนะนำผลงานโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น (4) เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น (5) ทำสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในจำนวนที่สมควรโดยบุคคลผู้ซึ่งได้ซื้อหรือได้รับโปรแกรมนั้นมาจากบุคคลอื่นโดยถูกต้อง เพื่อเก็บไว้ใช้ประโยชน์ในการบำรุงรักษาหรือป้องกันการสูญหาย (6) ทำซ้ำ ดัดแปลง นำออกแสดง หรือทำให้ปรากฏเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของศาลหรือเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจตามกฎหมาย หรือในการรายงานผลการพิจารณาดังกล่าว		

[424] มาตรา 32 วรรคหนึ่ง การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(7) นำโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการถามและตอบในการสอบ (8) ดัดแปลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในกรณีที่จำเป็นแก่การใช้ (9) จัดทำสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อเก็บรักษาไว้สำหรับการอ้างอิง หรือค้นคว้าเพื่อประโยชน์ของสาธารณชน		
มาตรา 43 การทำซ้ำ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการโดยเจ้าพนักงาน ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายหรือตามคำสั่งของเจ้าพนักงานดังกล่าวซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้และที่อยู่ในความครอบครองของทางราชการ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้ปฏิบัติตามมาตรา 32 วรรคหนึ่ง[425]	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม
มาตรา 43/7 ผู้ใช้บริการซึ่งได้รับแจ้งตามมาตรา 43/6 วรรคสาม[426] มีสิทธิโต้แย้งโดยทำเป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ไปยังผู้ให้บริการ โดยอย่างน้อยต้องมี	ผู้ใดโต้แย้งไปยังผู้ให้บริการโดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นเท็จ เป็นเหตุให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นกลับเข้าสู่ระบบหรือ	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม

[425] มาตรา 32 วรรคหนึ่ง การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

[426] มาตรา 43/6 วรรคสาม เมื่อผู้ให้บริการได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการหรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้า พร้อมทั้งแจ้งไปยังผู้ใช้บริการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อให้โอกาสในการโต้แย้ง

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
รายละเอียดดังต่อไปนี้ (1) ชื่อตัวและชื่อสกุล หรือชื่อนิติบุคคล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยข้อมูลดังกล่าวต้องทำให้สามารถติดต่อผู้ใช้บริการได้ (2) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ถูกนำออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการหรือถูกระงับการเข้าถึง และแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก่อนที่จะถูกนำออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการหรือถูกระงับการเข้าถึง เว้นแต่เป็นการโต้แย้งไปยังผู้ให้บริการตามมาตรา 43/5[427] ให้ระบุเพียงแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อที่ถูกนำออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการหรือถูกระงับการเข้าถึง (3) คำชี้แจงว่าการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการหรือการระงับการ	เครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ หรือยุติการระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ผู้นั้นต้องรับผิดต่อความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการการโต้แย้งอันเป็นเท็จนั้น	

[427] มาตรา 43/5 ผู้ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
(1) ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์บนอินเทอร์เน็ตโดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และได้นำแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น
(2) ไม่ได้รับผลประโยชน์ทางการเงินโดยตรงจากการกระทำที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากผู้ให้บริการมีสิทธิและมีความสามารถในการควบคุมการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์นั้น และ
(3) จัดให้มีช่องทางเพื่อรับแจ้ง และให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถติดต่อได้ของผู้ให้บริการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับแจ้งในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เข้าถึงกระทำไปโดยผิดพลาดหรือผิดหลง และ (4) ลายมือชื่อหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการ เมื่อผู้ให้บริการได้รับคำโต้แย้งที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ให้บริการส่งสำเนาคำโต้แย้งไปยังเจ้าของลิขสิทธิ์โดยเร็ว พร้อมแจ้งว่าจะนำข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นกลับเข้าสู่ระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการหรือยุติการระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้ให้บริการได้รับคำโต้แย้ง เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคสอง ให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นกลับเข้าสู่ระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ หรือยุติการระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวภายในสิบห้าวัน เว้นแต่ผู้ให้บริการได้รับแจ้งพร้อมหลักฐานจากเจ้าของลิขสิทธิ์ว่าได้ยื่นคำฟ้องเพื่อดำเนินคดีต่อผู้ใช้บริการ		
มาตรา 53/3 การกระทำใด ๆ ดังต่อไปนี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดข้อมูลการบริหารสิทธิ	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(1) การลบหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลการบริหารสิทธิโดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือวัตถุประสงค์อื่นในทำนองเดียวกัน (2) การลบหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลการบริหารสิทธิโดยสถาบันการศึกษา หอจดหมายเหตุ ห้องสมุด หรือองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพสาธารณะ ที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร (3) การเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานหรือสำเนางานอันมีลิขสิทธิ์ที่มีการลบหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลการบริหารสิทธิโดยสถาบันการศึกษา หอจดหมายเหตุ ห้องสมุด หรือองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพสาธารณะ ที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร ลักษณะของข้อมูลการบริหารสิทธิตาม (2) และงานหรือสำเนางานอันมีลิขสิทธิ์ที่มีการลบหรือเปลี่ยนแปลงข้อมูลการบริหารสิทธิตาม (3) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง		

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 53/5 การกระทำตามมาตรา 53/4[428] ในกรณีดังต่อไปนี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี (1) การกระทำซึ่งจำเป็นสำหรับการกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ที่ได้รับยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา (2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่จำเป็นของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการใช้งานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์อื่น (3) เพื่อประโยชน์แห่งการวิจัย วิเคราะห์ และหาข้อบกพร่องของเทคโนโลยีการเข้ารหัสโดยผู้กระทำต้องได้มาซึ่งงานหรือสำเนางานอันมีลิขสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมายและได้ใช้ความพยายามโดยสุจริตในการขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว (4) เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในการทดสอบ ตรวจสอบ หรือแก้ไขระบบความมั่นคงปลอดภัยของคอมพิวเตอร์ ของระบบคอมพิวเตอร์ หรือของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของคอมพิวเตอร์ระบบคอมพิวเตอร์หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แล้วแต่กรณี (5) เพื่อระงับการทำงานของมาตรการทางเทคโนโลยีในส่วนที่เกี่ยวกับการรวบรวมหรือกระจายข้อมูลบ่งชี้ส่วนบุคคลที่	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (5) การจัดการสิทธิดิจิทัล (6) การใช้ที่เป็นธรรม (7) การเข้าถึงความรู้

[428] มาตรา 53/4 การกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึงไม่เกิดผล ให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สะท้อนให้เห็นถึงกิจกรรมบนอินเทอร์เน็ตของผู้ที่เข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์โดยการกระทำนั้นต้องไม่กระทบต่อการเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์โดยบุคคลอื่น (6) การกระทำโดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายการอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงแห่งชาติหรือวัตถุประสงค์อื่นในทำนองเดียวกัน (7) การกระทำโดยสถาบันการศึกษา หอจดหมายเหตุ ห้องสมุด หรือองค์กรแพร่เสียงแพร่ภาพสาธารณะ ที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร เพื่อเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ที่ไม่อาจเข้าถึงได้ด้วยวิธีอื่น		
มาตรา 53/7 การกระทำตามมาตรา 53/6[429] เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้คุ้มครองสิทธิไม่เกิดผล ในกรณีดังต่อไปนี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี (1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่จำเป็นของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการใช้งานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์อื่น	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม

[429] มาตรา 53/6 ผู้ใดให้บริการ ผลิต ขาย หรือแจกจ่าย ซึ่งบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ โดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผล หรือโดยส่งเสริมการขายว่าบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์นั้นสามารถทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผล ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี
เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผลิตภัณฑ์ หมายความรวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(2) เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงแห่งชาติหรือวัตถุประสงค์อื่นในทำนองเดียวกัน โดยเจ้าพนักงานต้องแสดงหลักฐานตามสมควรว่าได้ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว		
มาตรา 53/8 การกระทำตามมาตรา 53/6[430] เพื่อให้ผู้อื่นนำไปใช้ทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึงไม่เกิดผล ในกรณีดังต่อไปนี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี (1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่จำเป็นของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการใช้งานร่วมกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์อื่น (2) เพื่อประโยชน์แห่งการวิจัย วิเคราะห์ และหาข้อบกพร่องของเทคโนโลยีการเข้ารหัส โดยผู้กระทำต้องได้มาซึ่งงานหรือสำเนางานอันมีลิขสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมายและได้ใช้ความพยายามโดยสุจริตในการขออนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์แล้ว (3) เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในการทดสอบ ตรวจสอบ หรือ	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม (7) การเข้าถึงความรู้

[430] มาตรา 53/6 ผู้ใดให้บริการ ผลิต ขาย หรือแจกจ่าย ซึ่งบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ โดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผล หรือโดยส่งเสริมการขายว่าบริการ ผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์นั้นสามารถทำให้มาตรการทางเทคโนโลยีไม่เกิดผล ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี
เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผลิตภัณฑ์ หมายความรวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
แก้ไขระบบความมั่นคงปลอดภัยของคอมพิวเตอร์ ของระบบคอมพิวเตอร์ หรือของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แล้วแต่กรณี (4) เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงแห่งชาติหรือวัตถุประสงค์อื่นในทำนองเดียวกัน โดยเจ้าพนักงานต้องแสดงหลักฐานตามสมควรว่าได้ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว		
มาตรา 54 วรรคหนึ่ง ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งประสงค์จะขออนุญาตใช้ลิขสิทธิ์ในงานที่มีการเผยแพร่ต่อสาธารณชนในรูปของสิ่งพิมพ์หรืออย่างอื่นที่คล้ายคลึงกันตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน หรือค้นคว้า ที่มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไรอาจยื่นคำขอต่ออธิบดี โดยแสดงหลักฐานว่าผู้ขอได้ขออนุญาตใช้ลิขสิทธิ์ในการจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทย หรือทำซ้ำสำเนางานที่ได้เคยจัดพิมพ์งานแปลเป็นภาษาไทยดังกล่าวจากเจ้าของลิขสิทธิ์ แต่ได้รับการปฏิเสธหรือเมื่อได้ใช้เวลาอันสมควรแล้วแต่ตกลงกันไม่ได้ ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ยื่นคำขอดังกล่าว	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม (6) การใช้ที่เป็นธรรม (7) การเข้าถึงความรู้

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(1) เจ้าของลิขสิทธิ์มิได้จัดทำหรืออนุญาตให้ผู้ใดจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทยของงานดังกล่าวออกทำการโฆษณาภายในสามปีหลังจากที่ได้มีการโฆษณางานเป็นครั้งแรก หรือ (2) เจ้าของลิขสิทธิ์ได้จัดพิมพ์คำแปลงานของตนเป็นภาษาไทยออกทำการโฆษณา ซึ่งเมื่อพ้นกำหนดสามปีหลังจากที่ได้จัดพิมพ์คำแปลงานดังกล่าวครั้งสุดท้ายไม่มีการจัดพิมพ์คำแปลงานนั้นอีกและไม่มีสำเนาคำแปลงานดังกล่าวในท้องตลาด...		
มาตรา 55 เมื่อได้รับคำขอตามมาตรา 54[431] ให้อธิบดี	-	(4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม

[431] มาตรา 54 ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งประสงค์จะขออนุญาตใช้ลิขสิทธิ์ในงานที่มีการเผยแพร่ต่อสาธารณชนในรูปของสิ่งพิมพ์หรืออย่างอื่นที่คล้ายคลึงกันตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน หรือค้นคว้า ที่มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร อาจยื่นคำขอต่ออธิบดี โดยแสดงหลักฐานว่าผู้ขอได้ขออนุญาตใช้ลิขสิทธิ์ในการจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทย หรือทำซ้ำสำเนางานที่ได้เคยจัดพิมพ์งานแปลเป็นภาษาไทยดังกล่าวจากเจ้าของลิขสิทธิ์ แต่ได้รับการปฏิเสธหรือเมื่อได้ใช้เวลาอันสมควรแล้วแต่ตกลงกันไม่ได้ ถ้าปรากฏว่าในขณะที่ยื่นคำขอดังกล่าว
(1) เจ้าของลิขสิทธิ์มิได้จัดทำหรืออนุญาตให้ผู้ใดจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทยของงานดังกล่าวออกทำการโฆษณาภายในสามปีหลังจากที่ได้มีการโฆษณางานเป็นครั้งแรก หรือ
(2) เจ้าของลิขสิทธิ์ได้จัดพิมพ์คำแปลงานของตนเป็นภาษาไทยออกทำการโฆษณา ซึ่งเมื่อพ้นกำหนดสามปีหลังจากที่ได้จัดพิมพ์คำแปลงานดังกล่าวครั้งสุดท้ายไม่มีการจัดพิมพ์คำแปลงานนั้นอีกและไม่มีสำเนาคำแปลงานดังกล่าวในท้องตลาด
การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขดังต่อไปนี้
(1) การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้อธิบดีมีคำสั่งอนุญาต หากระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง (1) หรือ (2) สิ้นสุดลงไม่เกินหกเดือน
(2) ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งอนุญาต ให้ผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการจัดทำคำแปลหรือจัดพิมพ์คำแปลงานที่ได้รับอนุญาตดังกล่าว และในกรณีที่ระยะเวลาในหนังสืออนุญาตยังไม่สิ้นสุดลงหรือสิ้นสุดยังไม่เกินหกเดือน ห้ามมิให้อธิบดีอนุญาตให้บุคคลอื่นจัดทำคำแปลเป็นภาษาไทยในงานลิขสิทธิ์เดียวกันนั้นอีก
(3) ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตโอนสิทธิที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่น
(4) ถ้าเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์แสดงต่ออธิบดีว่าตนได้จัดทำคำแปลเป็นภาษาไทย หรือจัดพิมพ์คำแปลงานดังกล่าวเป็นภาษาไทย โดยมีเนื้อหาเหมือนกันกับสิ่งพิมพ์ที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 55 และจำหน่ายสิ่งพิมพ์นั้นในราคาที่เหมาะสมโดยเปรียบเทียบกับงานอื่นในลักษณะเดียวกันที่จำหน่ายในประเทศไทย ให้อธิบดีมีคำสั่งว่าหนังสืออนุญาตที่ออกให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นอันสิ้นสุดลง และแจ้งให้ผู้ได้รับอนุญาตทราบถึงคำสั่งดังกล่าวโดยไม่ชักช้า สำเนาสิ่งพิมพ์ที่จัดทำหรือจัดพิมพ์ขึ้นก่อนที่อธิบดีมีคำสั่งให้หนังสืออนุญาตสิ้นสุดลง ผู้ได้รับอนุญาตมีสิทธิที่จะจำหน่ายสำเนาดังกล่าวจนกว่าจะหมดสิ้นไป

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดำเนินการให้มีการตกลงกันระหว่างคู่กรณีในเรื่องค่าตอบแทนและเงื่อนไขการใช้ลิขสิทธิ์ ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณามีคำสั่งกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรม โดยให้คำนึงถึงอัตราค่าตอบแทนปกติในธุรกิจประเภทนั้น และอาจกำหนดเงื่อนไขการใช้ลิขสิทธิ์ตามที่เห็นสมควร เมื่อได้มีการกำหนดค่าตอบแทนและเงื่อนไขการใช้ลิขสิทธิ์แล้ว ให้อธิบดีออกหนังสืออนุญาตให้แก่ผู้ขอใช้ลิขสิทธิ์ คำสั่งของอธิบดีตามวรรคหนึ่ง คู่กรณีอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของอธิบดี คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด		(6) การใช้ที่เป็นธรรม (7) การเข้าถึงความรู้

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 6 ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่อง	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่าง	(1) สิทธิในการซ่อม

(5) ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสำเนาสิ่งพิมพ์ที่ได้รับอนุญาตให้จัดแปลหรือจัดทำเป็นภาษาไทยดังกล่าว เว้นแต่จะเข้าเงื่อนไขดังต่อไปนี้
(ก) ผู้รับที่อยู่ต่างประเทศเป็นบุคคลสัญชาติไทย
(ข) สิ่งพิมพ์ดังกล่าวใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียน การสอน หรือค้นคว้า
(ค) การส่งสิ่งพิมพ์ดังกล่าวจะต้องไม่เป็นไปเพื่อการค้า และ
(ง) ประเทศที่สิ่งพิมพ์ถูกส่งไปดังกล่าวจะต้องอนุญาตให้ประเทศไทยส่งหรือแจกจ่ายสิ่งพิมพ์ดังกล่าวในประเทศนั้น

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ของสินค้าที่มีอยู่ในเวลาส่งมอบสินค้าและปรากฏขึ้นภายในสองปีนับแต่วันส่งมอบสินค้า ไม่ว่าผู้ประกอบธุรกิจจะรู้ถึงความชำรุดบกพร่องของสินค้าหรือไม่ก็ตาม หากความชำรุดบกพร่องของสินค้านั้นเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมความเหมาะสมแก่ (1) ประโยชน์ของสินค้าที่มุ่งหมายโดยสัญญา (2) ประโยชน์อันมุ่งจะใช้สินค้าเป็นปกติ (3) ประโยชน์อันมุ่งจะใช้สินค้าซึ่งผู้บริโภครู้จากข้อมูลของสินค้าที่ผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้แทนของผู้ประกอบธุรกิจได้เผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ สำหรับสินค้าที่ต้องมีการติดตั้งหรือประกอบตามคู่มือที่ผู้ประกอบธุรกิจจัดให้ ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้ติดตั้งหรือประกอบสินค้านั้นเอง หรือในกรณีที่ผู้บริโภคเป็นผู้ติดตั้งหรือประกอบสินค้าตามคู่มือดังกล่าวแต่คู่มือนั้นกำหนดวิธีการติดตั้งหรือประกอบสินค้านั้นโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน	พระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(3) อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม
มาตรา 7 ในกรณีที่สินค้าชำรุดบกพร่องภายในหนึ่งปีนับแต่วันส่งมอบสินค้า ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าสินค้านั้นชำรุดบกพร่องในเวลาส่งมอบสินค้า	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(1) สิทธิในการซ่อม (3) อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม
มาตรา 9 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดเพื่อความ	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่าง	(1) สิทธิในการซ่อม

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ชำรุดบกพร่องของสินค้า ผู้บริโภคมีสิทธิดังต่อไปนี้ (1) เรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจซ่อมแซมสินค้า (2) เรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนสินค้า (3) ขอลดราคาสินค้า (4) เลิกสัญญา การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคในอันที่จะเรียกค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควรจากผู้ประกอบธุรกิจ	พระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(3) อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม
มาตรา 10 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจซ่อมแซมสินค้าโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและภายในเวลาอันสมควร โดยผู้ประกอบธุรกิจอาจปฏิเสธที่จะซ่อมแซมสินค้าโดยเปลี่ยนสินค้าใหม่ซึ่งเป็นประเภทและชนิดเดียวกันให้แก่ผู้บริโภคได้ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจปฏิเสธไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญา การดำเนินการตามมาตรานี้ให้ผู้ประกอบธุรกิจชำระค่าใช้จ่ายหรือจัดหาประโยชน์อื่นใดเพื่อชดเชยการขาดประโยชน์จากการใช้สินค้าที่ชำรุดบกพร่องตามระยะเวลาที่ผู้บริโภคไม่สามารถใช้สินค้านั้น เมื่อผู้ประกอบธุรกิจได้ส่งมอบสินค้าที่ซ่อมแซมแล้วคืนแก่	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(1) สิทธิในการซ่อม (3) อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้บริโภค หากความชำรุดบกพร่องในจุดเดิมปรากฏขึ้นอีกภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับจากวันส่งมอบสินค้าคืน ให้ถือว่าความชำรุดบกพร่องของสินค้านั้นยังไม่หมดสิ้นไป		
มาตรา 11 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่สามารถทำให้ความชำรุดบกพร่องของสินค้า ณ จุดเดียวกันหมดสิ้นไปเมื่อได้ดำเนินการซ่อมแซมมาแล้วเป็นจำนวนสองครั้งหรือการซ่อมแซมสินค้าครั้งใดเป็นเหตุทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้สินค้าได้เป็นเวลามากกว่าเก้าสิบวัน และความชำรุดบกพร่องดังกล่าวมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในการใช้สินค้าของผู้บริโภคหรือทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสินค้าได้ตามที่มุ่งหมายโดยสัญญาหรือตามที่มุ่งจะใช้สินค้าเป็นปกติ ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเปลี่ยนสินค้าหรือเลิกสัญญา ในกรณีที่ความชำรุดบกพร่องของสินค้าตามวรรคหนึ่งไม่ได้กระทบต่อความปลอดภัยในการใช้สินค้าของผู้บริโภคหรือทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสินค้าได้ตามที่มุ่งหมายโดยสัญญาหรือตามที่มุ่งจะใช้สินค้าเป็นปกติ ให้ผู้บริโภคมีสิทธิขอลดราคา	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(1) สิทธิในการซ่อม (3) อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม
มาตรา 18 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เป็นสินค้าตามสัญญาเช่าซื้อและไม่ใช่กรณีตามมาตรา 19 ให้ผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้เช่าซื้อมีสิทธิเช่นเดียวกับผู้บริโภคในสัญญาซื้อขายเพื่อเรียกร้องให้ผู้	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(1) สิทธิในการซ่อม (3) อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประกอบธุรกิจรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้านั้น...		
มาตรา 19 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เป็นสินค้าตามสัญญาเช่าซื้อโดยผู้ให้เช่าซื้อเป็นเพียงผู้ให้สินเชื่อซึ่งทำความตกลงกันเป็นสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาในลักษณะทำนองเดียวกันที่ผู้บริโภคเป็นผู้ติดต่อเลือกหาสินค้าจากผู้ขายโดยตรงและผู้ให้เช่าซื้อเป็นผู้ชำระราคาสินค้าแก่ผู้ขาย ให้สิทธิเรียกร้องที่ผู้ให้เช่าซื้อมีต่อผู้ขายโอนไปยังผู้บริโภคโดยผู้ให้เช่าซื้อต้องดำเนินการให้ผู้บริโภคมั่นใจว่าจะใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวต่อผู้ประกอบธุรกิจซึ่งต้องรับผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้โดยตรง...	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(1) สิทธิในการซ่อม (3) อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม

3.7 การชดใช้ความเสียหายและการจัดการข้อร้องเรียน (Redress and Complaint Handling)

ก. <u>ลักษณะโดยทั่วไปของหลักการ</u>

ผู้บริโภคไม่เพียงแต่จะมีสิทธิในการร้องเรียนเท่านั้น แต่ยังมีสิทธิในการแสวงหาการเยียวยาเมื่อสิทธิของตนถูกละเมิด[432] โดยหลักการนี้จะส่งเสริมเรื่องการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายและการจัดการกับข้อร้องเรียน ซึ่งกลไกดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นในส่วนของกลไกที่ดำเนินการโดยภาคธุรกิจ หน่วยงานกำกับดูแล องค์กรระงับข้อพิพาท หรือองค์กรศาล จะต้องมีประสิทธิภาพ สามารถเข้าถึงได้ง่าย และไม่ก่อให้เกิดภาระอันเกินสมควรแก่ผู้บริโภค

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	พลเมือง (Citizens)
3.7 การชดใช้ความเสียหายและการจัดการข้อร้องเรียน (Redress and Complaint Handling)	
• สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (Right to easy, simple, and cost-effective access to redress)	• สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย (Rights to access justice and be compensated for harms)

โดย ITU Digital Regulation Handbook ได้แบ่งหลักการนี้ออกเป็น 2 หัวข้อย่อยตามตารางด้านบน และมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

[432] Best Practice Guidelines on Consumer Protection in a Digital World by the International Telecommunication Union, Page 3

(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (Right to easy, simple, and cost-effective access to redress)

อินเทอร์เน็ตนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านรูปแบบการซื้อขายสินค้า ซึ่งรูปแบบการซื้อขายสินค้าระยะไกลทางอินเทอร์เน็ตเช่นนี้ย่อมนำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ ที่หลีกเลี่ยงได้ยาก เช่น สินค้ามีความเสียหาย สินค้าปลอม เป็นต้น แต่ในการซื้อขายสินค้าระยะไกลทางอินเทอร์เน็ตอาจมีปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะอื่น เช่น ปัญหาด้านการขนส่งสินค้า หรือสินค้าไม่สะท้อนคำบรรยายที่โฆษณาไว้[433] ภาคธุรกิจจึงควรจัดให้มีการชดใช้ความเสียหายแก่ผู้บริโภคสำหรับความเสียหายที่ผู้บริโภคได้รับเนื่องจากสินค้าหรือบริการ ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุ เช่น ความชำรุดบกพร่อง หรือมีปัญหาในการขนส่ง[434] รวมทั้งมีกลไกการระงับข้อพิพาทที่มีประสิทธิภาพอันไม่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่าย ความล่าช้า และภาระที่ไม่สมเหตุสมผลแก่ผู้บริโภค[435] ทั้งนี้ การที่รัฐบาลและภาคธุรกิจต่างย้ายบริการต่าง ๆ ของตนไปสู่ระบบออนไลน์ ก็อาจส่งผลให้ทางเลือกของผู้บริโภคในการติดต่อสื่อสารกับผู้ให้บริการอาจน้อยลงเรื่อย ๆ และอาจทำให้การจัดการกับปัญหามีความยากลำบากขึ้นในบางแง่มุม อีกทั้งยังมีผลกระทบที่ตามมาคือหากผู้บริโภคไม่สามารถแสวงหาช่องทางในการร้องเรียนหรือขอความช่วยเหลือได้ ผู้บริโภคก็จะยอมรับกับสิ่งที่มีอยู่เพียงเท่านั้น ซึ่งจะยิ่งลดประสิทธิภาพของการเคลื่อนไหวในการเรียกร้องสิทธิของผู้บริโภค[436] ดังนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับการชดใช้ความเสียหายที่มีอยู่และขั้นตอนการระงับข้อพิพาทควรทำเป็นข้อมูลสาธาณะให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงได้[437][438] และหากการร้องเรียนหรือปัญหานั้นมีความเกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการหรือภาคส่วนที่หลากหลาย จะต้องมีความชัดเจนว่าผู้บริโภคจะขอความช่วยเหลือจากที่ใด[439] ทั้งนี้ การจัดการข้อร้องเรียนนั้นมักจำต้องอาศัยการแทรกแซงด้านกฎเกณฑ์ เนื่องจากแรงจูงใจทางด้านตลาด (Market Incentives) สำหรับการที่ผู้ให้บริการจะจัดการอย่างเหมาะสมกับลูกค้าที่ไม่พึงพอใจนั้นอาจอ่อนเกินไป โดยการทำให้มั่นใจว่าข้อร้องเรียนของผู้บริโภคจะได้รับการจัดการดูแลอย่างเป็นธรรม ทันท่วงที และมีประสิทธิภาพนั้นเป็นส่วนสำคัญในหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งโดยทั่วไปแล้วหน่วยงานกำกับดูแลจะกำหนดให้ผู้ให้บริการรับทราบ (Acknowledge) และตอบรับข้อร้องเรียนตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดก่อน หากผู้บริโภคยังคงไม่พอใจก็สามารถนำข้อร้องเรียนนั้นไปยังหน่วยงานกำกับดูแลโดยตรง โดยหน่วยงานกำกับดูแลอาจจัดหาหรือจัดให้มีการตัดสินชี้

[433] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 11
[434] Consumer Protection in E-commerce OECD Recommendation, Part One: General Principles (H. Education, Awareness and Digital Competence), Page 17
[435] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 79
[436] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Pages 25
[437] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Pages 80
[438] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 16
[439] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 79

ขาดเป็นทางสำรอง หรือผู้บริโภคอาจนำข้อร้องเรียนไปยังหน่วยงานระงับข้อพิพาททางเลือกอิสระอื่น[440][441] ในกรณีที่เกิดข้อพิพาท กลไกทางเลือก เช่น การประนอมข้อพิพาท (Conciliation) และการอนุญาโตตุลาการ ที่มีขั้นตอนชัดเจนและโปร่งใส อาจถูกนำมาเพิ่มเติมจากการระงับข้อพิพาทฉันมิตรและการตัดสินชี้ขาดแบบเป็นทางการสำหรับการระงับข้อพิพาท เพื่อที่ผู้บริโภคจะสามารถคุ้มครองสิทธิของตนได้อย่างรวดเร็วและไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือด้วยค่าใช้จ่ายที่น้อยที่สุด และการมีศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่มีความชำนาญอาจมีประสิทธิภาพเป็นพิเศษในกรณีนี้[442] ทั้งนี้ กลไกการระงับข้อพิพาททางเลือก (Alternative Dispute Resolution: ADR) หมายถึงกลไกการระงับข้อพิพาทอื่นนอกจากกระบวนการทางศาล โดยมักจะดำเนินการทางออนไลน์ โดยอาจเรียกว่าการระงับข้อพิพาททางออนไลน์ (Online Dispute Resolution: ODR) ซึ่งเป็นกลไกที่เหมาะสำหรับข้อพิพาทการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) และข้อพิพาทระหว่างประเทศ[443] นอกจากนี้ กรณีที่ผู้บริโภคจำนวนมากได้รับผลกระทบ ก็ควรจะจัดให้มีกลไกที่เหมาะสมในการจัดการกับสถานการณ์ที่มีการร้องเรียนเป็นจำนวนมาก[444] ในหลาย ๆ ประเทศก็ได้เตรียมการสำหรับการร้องเรียนแบบกลุ่ม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงสำหรับองค์กรผู้บริโภคที่สามารถร้องเรียนแทนผู้ที่ได้รับผลกระทบจำนวนมากได้ โดยองค์กรผู้บริโภคมักมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่าและยังมีอิทธิพลมากกว่าการร้องเรียนโดยปัจเจกบุคคล เนื่องด้วยความพร้อมในทรัพยากรและการสนับสนุนที่มีความเป็นมืออาชีพ [445]

กล่าวโดยสรุปการจัดการกับข้อร้องเรียนและกลไกในการชดใช้ความเสียหายควรที่จะสามารถเข้าถึงได้ ด้วยราคาที่ไม่สูง เป็นอิสระ เป็นธรรม เชื่อถือได้ ใช้ระยะเวลาไม่นาน และมีประสิทธิภาพ[446] รวมถึงสิทธิในการได้รับการชดใช้ความเสียหายในโลกออนไลน์จะต้องไม่น้อยไปกว่าสิทธิที่มีอยู่สำหรับการค้าในรูปแบบอื่นเช่นกัน[447]

---

[440] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 86
[441] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.4 Key findings), Page 93
[442] Best Practice Guidelines on Consumer Protection in a Digital World by the International Telecommunication Union, Page 3
[443] Digital Regulation Platform: Dispute Resolution and Redress, link
[444] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 80
[445] Digital Regulation Platform: Dispute Resolution and Redress, link
[446] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 80
[447] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Pages 79

(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย (Rights to access justice and be compensated for harms)

การเข้าถึงความยุติธรรมเป็นหลักการพื้นฐานของหลักนิติธรรม หากไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้ ผู้คนก็จะไม่สามารถที่จะทำให้เสียงของตนได้รับการรับฟัง ใช้สิทธิของตน คัดค้านการเลือกปฏิบัติ หรือการทำให้ผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจรับผิดชอบได้[448] ทั้งนี้ การใช้กลไกนอกศาลในการระงับข้อพิพาท เช่น การจัดการกับข้อร้องเรียนภายใน และกลไกการระงับข้อพิพาททางเลือกควรจะต้องไม่ขัดขวางผู้บริโภคในการที่จะดำเนินการระงับข้อพิพาทและการชดใช้ความเสียหายในรูปแบบอื่นทั้งนี้ภายใต้กฎหมายที่บังคับใช้[449] หรือ ผู้บริโภคอาจเลือกที่จะใช้มาตรการทางกฎหมายโดยไม่ดำเนินการผ่านทางกลไกอื่น ๆ ก่อนก็ได้ อย่างไรก็ตาม มาตรการทางกฎหมายที่เป็นทางการก็มักเป็นหนทางสุดท้ายที่ผู้บริโภคเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งการชดใช้ความเสียหาย แม้ว่าคำตัดสินหรือคำพิพากษาของศาลจะผูกพันคู่ความทุกฝ่าย[450] รัฐควรที่จะส่งเสริมการพัฒนากลไกที่เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นกลาง เพื่อจัดการกับข้อร้องเรียนผ่านทางการระงับข้อพิพาททางปกครอง ทางศาล และการระงับข้อพิพาททางเลือกอื่น ๆ รวมถึงกลไกในการจัดการข้อร้องเรียนในกรณีที่เกิดข้อพิพาทระหว่างประเทศด้วย อีกทั้งรัฐควรจัดตั้งหรือดำรงไว้ซึ่งมาตรการทางปกครอง (Administrative Measures) และ/หรือ มาตราการทางกฎหมาย เพื่อที่จะให้ผู้บริโภคหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้มาซึ่งการชดใช้ความเสียหายผ่านขั้นตอนที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ อันมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ราคาย่อมเยา และเข้าถึงได้ โดยขั้นตอนดังกล่าวนั้นควรที่จะคำนึงเป็นพิเศษถึงความต้องการของผู้บริโภคที่เปราะบางและด้อยโอกาส นอกจากนี้ รัฐควรจัดให้มีการเข้าถึงการเยียวยาที่ไม่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่าย ความล่าช้าหรือภาระที่ไม่จำเป็นต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Economic value at stake) และในขณะเดียวกันการเข้าถึงการเยียวยานั้นก็จะต้องไม่ก่อให้เกิดภาระที่เกินควรหรือไม่จำเป็นต่อสังคมและภาคธุรกิจด้วย[451]

---

[448] Access to Justice by the United Nations, link

[449] Consumer Protection in E-commerce OECD Recommendation, Part One: General Principles (H. Education, Awareness and Digital Competence), Page 16

[450] Digital Regulation Platform: Dispute Resolution and Redress, link

[451] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 15

ข. ลักษณะการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบกับความสามารถในการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาของมนุษย์ ทำให้คุณสมบัติ การทำงาน หน้าที่ รวมถึงรูปลักษณ์ของสินค้าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก โดยประโยชน์ใช้สอยที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าในปัจจุบันอาจมีความหลากหลายและแตกต่างไปจากประโยชน์ใช้สอยแบบเดิม ๆ ที่สังคมในอดีตคุ้นเคย กล่าวคือบริการดิจิทัลได้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนสำคัญในการทำงาน หรือฟังก์ชันของสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค แบบที่การใช้ชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันอาจพบอุปสรรคหากปราศจากบริการดิจิทัลที่ผสมผสานในสินค้านั้น เช่น โทรศัพท์ นาฬิกา หรือตู้เย็นอัจฉริยะที่มิได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นโทรศัพท์เพื่อโทรออกหรือรับสาย เป็นนาฬิกาสำหรับดูเวลา หรือเป็นตู้เย็นที่ทำความเย็นเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น การรับส่งอีเมล กล้องถ่ายรูป สารานุกรมอิเล็กทรอนิกส์พกพา รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้บริโภคและมอบผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การแจ้งเตือนเกี่ยวกับวัตถุดิบในตู้เย็น หรือส่งคำสั่งซื้อไปยังร้านค้า ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคก็ควรต้องคำนึงถึงในแง่มุมที่บริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเป็นสำคัญ

โปรดดูเนื้อหาในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ในตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ด้านท้ายของบทที่ 3

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 20 ไม่ว่าการพิจารณาคดีจะได้ดำเนินไปแล้วเพียงใด ให้ศาลมีอำนาจที่จะไกล่เกลี่ยให้คู่ความได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมยอมความกันในข้อที่พิพาทนั้น	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 30 ประกอบมาตรา 31 (1) มาตรา 30 ให้ศาลมีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ แก่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือแก่บุคคลภายนอกที่อยู่ต่อหน้าศาล	ถ้าคู่ความฝ่ายใดหรือบุคคลใดกระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลใด ให้ศาลนั้นมีอำนาจสั่งลงโทษโดย	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ตามที่เห็นจำเป็น เพื่อรักษาความเรียบร้อยในบริเวณศาล และเพื่อให้กระบวนพิจารณาดำเนินไปตามเที่ยงธรรมและรวดเร็ว อำนาจเช่นว่านี้ ให้รวมถึงการสั่งห้ามคู่ความมิให้ดำเนินกระบวนพิจารณาในทางก่อความรำคาญ หรือในทางประวิงให้ชักช้าหรือในทางฟุ่มเฟือยเกินสมควร มาตรา 31 (1) ผู้ใดกระทำการอย่างใด ๆ ดังกล่าวต่อไปนี้ ให้ถือว่ากระทำผิดฐานละเมิดอำนาจศาล (1) ขัดขืนไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของศาลตามมาตราก่อนอันว่าด้วยการรักษาความเรียบร้อย หรือประพฤติตนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล...	วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือทั้งสองวิธีดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ (ก) ไล่ออกจากบริเวณศาล หรือ (ข) ให้ลงโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ การไล่ออกจากบริเวณศาลนั้นให้กระทำได้ชั่วระยะเวลาที่ศาลนั่งพิจารณาหรือภายในระยะเวลาใด ๆ ก็ได้ตามที่ศาลเห็นสมควร เมื่อจำเป็นจะเรียกให้ตำรวจช่วยจัดการก็ได้ ในกรณีกำหนดโทษจำคุกและปรับนั้นให้จำคุกได้ไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	การชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 68 การยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสารในลักษณะนี้ไม่ว่าการนั้นจะเป็นโดยคู่ความฝ่ายใดทำต่อศาลหรือต่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง หรือศาลทำต่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทุกฝ่าย รวมทั้งการแจ้งคำสั่งของศาลหรือข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความหรือบุคคลอื่นใด อาจดำเนินการโดยทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และเมื่อข้อกำหนดนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 103/2 คู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องอาจร้องขอต่อศาลให้ดำเนินการสืบพยานหลักฐานไปตามวิธีการที่คู่ความตกลงกัน ถ้าศาลเห็นสมควรเพื่อให้การสืบพยานหลักฐานเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว และเที่ยงธรรม ศาลจะอนุญาตตามคำร้องขอนั้นก็ได้ เว้นแต่การสืบพยานหลักฐานนั้นจะเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 155 คู่ความซึ่งไม่สามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องหรือต่อสู้คดีในศาลชั้นต้นหรือชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 156[452] และมาตรา 156/1[453]	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 210 บรรดาคดีทั้งปวงซึ่งอยู่ในระหว่างพิจารณาของ	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความ

[452] มาตรา 156 ผู้ใดมีความจำนงจะขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องหรือต่อสู้คดี ให้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่จะฟ้องหรือได้ฟ้องคดีไว้นั้นพร้อมกับคำฟ้อง คำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำร้องสอด หรือคำให้การ แล้วแต่กรณี แต่ถ้าบุคคลนั้นตกเป็นผู้ไม่สามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลในภายหลัง จะยื่นคำร้องในเวลาใด ๆ ก็ได้
การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ผู้ร้องอาจเสนอพยานหลักฐานไปพร้อมคำร้องและหากศาลเห็นสมควรไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการไต่สวนโดยเร็วเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ศาลจะมีคำสั่งให้งดการดำเนินกระบวนพิจารณาคดีนั้นไว้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนเป็นการชั่วคราวจนกว่าการพิจารณาสั่งคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะถึงที่สุดก็ได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

[453] มาตรา 156/1 เมื่อศาลพิจารณาคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลเสร็จแล้วให้ศาลมีคำสั่งโดยเร็ว โดยศาลจะมีคำสั่งอนุญาตทั้งหมดหรือแต่เฉพาะบางส่วน หรือยกคำร้องนั้นเสียก็ได้
ห้ามมิให้ศาลอนุญาตตามคำร้องเช่นว่านั้น เว้นแต่จะเป็นที่เชื่อได้ว่าผู้ร้องไม่มีทรัพย์สินพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาลหรือหากผู้ร้องไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควรเมื่อพิจารณาถึงสถานะของผู้ร้อง และในกรณีผู้ร้องเป็นโจทก์หรือผู้อุทธรณ์หรือฎีกา การฟ้องร้องหรืออุทธรณ์หรือฎีกานั้นมีเหตุผลอันสมควรด้วย
เมื่อคู่ความคนใดได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องหรือต่อสู้คดีในศาลชั้นต้นแล้วยื่นคำร้องเช่นว่านั้นในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา แล้วแต่กรณี อีก ให้ถือว่าคู่ความนั้นยังคงไม่มีทรัพย์สินพอจะเสียค่าธรรมเนียมศาลหรือหากไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลแล้วจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควรอยู่ เว้นแต่จะปรากฏต่อศาลเป็นอย่างอื่น
ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลให้แต่เฉพาะบางส่วน หรือมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ผู้ขออาจอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลได้ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันมีคำสั่ง คำสั่งของศาลอุทธรณ์เช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ศาลชั้นต้น คู่ความจะตกลงกันเสนอข้อพิพาทอันเกี่ยวกับประเด็นทั้งปวงหรือแต่ข้อใดข้อหนึ่ง ให้อนุญาโตตุลาการคนเดียวหรือหลายคนเป็นผู้ชี้ขาดก็ได้ โดยยื่นคำขอร่วมกันกล่าวถึงข้อความแห่งข้อตกลงเช่นว่านั้นต่อศาล ถ้าศาลเห็นว่าข้อตกลงนั้นไม่ผิดกฎหมาย ให้ศาลอนุญาตตามคำขอนั้น		เสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 222/2 เพื่อความเหมาะสมสำหรับคดีบางประเภทหรือเพื่อให้การดำเนินกระบวนพิจารณาหรือการบังคับคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเที่ยงธรรม ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในหมวดนี้ได้ ดังนี้ (1) กำหนดคุณสมบัติ ส่วนได้เสีย รวมตลอดทั้งการได้มาซึ่งสิทธิการเป็นสมาชิกกลุ่มของโจทก์ที่จะมีอำนาจฟ้องคดีแบบกลุ่มได้ (2) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่ม (3) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการแจ้งเรื่องการดำเนินคดีแบบกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทราบ (4) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการนัดพร้อม การแก้ไขคำ	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ฟ้องและคำให้การ การดำเนินกระบวนพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐาน ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (5) กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบังคับคดีและเงินรางวัลของทนายความฝ่ายโจทก์ (6) ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องที่จำเป็นอื่น ๆ ในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ข้อกำหนดนั้น เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้		
มาตรา 222/8 คดีที่มีสมาชิกกลุ่มจำนวนมากดังต่อไปนี้ โจทก์ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มอาจร้องขอให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มได้ (1) คดีละเมิด (2) คดีผิดสัญญา (3) คดีเรียกร้องสิทธิตามกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภคแรงงาน หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ การแข่งขันทางการค้า	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 222/20 วรรคหนึ่ง (1) ...เมื่อศาลได้มีคำสั่งอนุญาตให้ดำเนินคดีแบบกลุ่มและจำเลยได้ยื่นคำให้การแล้ว ให้ศาล	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กำหนดวันนัดพร้อมโดยสั่งให้คู่ความทุกฝ่ายมาศาลเพื่อดำเนินการดังนี้ (1) ไกล่เกลี่ยหรือนำวิธีอนุญาโตตุลาการมาใช้เพื่อให้คดีเสร็จไปทั้งหมดหรือบางส่วน...		(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 253 วรรคหนึ่ง ในคดีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ซึ่งมีคำร้องให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินติดมากับฟ้องอาญาตามมาตรา 43[454] หรือมีคำขอของผู้เสียหายขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมิให้เรียกค่าธรรมเนียม เว้นแต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้เสียหายเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนสูงเกินสมควร หรือดำเนินคดีโดยไม่สุจริต ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้เสียหายชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือแต่เฉพาะบางส่วนภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ และถ้าผู้เสียหายเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ให้ถือว่าเป็นการทิ้งฟ้องในคดีส่วนแพ่งนั้น...	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

[454] มาตรา 43 คดีลักทรัพย์ วิ่งราว ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กรรโชก ฉ้อโกงยักยอกหรือรับของโจร ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกร้องทรัพย์สินหรือราคาที่เขาสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิดคืน เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ก็ให้เรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายด้วย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 254 วรรคสอง ...คดีในส่วนแพ่งตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้เสียหายซึ่งเป็นโจทก์ประสงค์จะขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในศาลชั้นต้น ชั้นอุทธรณ์ หรือชั้นฎีกา ให้ยื่นคำขอต่อศาลชั้นต้นที่ได้ยื่นฟ้องไว้พร้อมกับคำฟ้อง คำฟ้องอุทธรณ์หรือคำฟ้องฎีกา แล้วแต่กรณี หากศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีอาญาที่ฟ้องมีมูลและการเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนนั้นไม่เกินสมควรและเป็นไปด้วยความสุจริต ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอ แต่ถ้าศาลมีคำสั่งยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลให้แก่โจทก์แต่เฉพาะบางส่วนหรือมีคำสั่งยกคำขอ ก็ให้ศาลกำหนดเวลาให้โจทก์ชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าว คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลหรือยกคำขอให้มีผลสำหรับการดำเนินคดีตั้งแต่ชั้นศาลซึ่งคดีนั้นอยู่ในระหว่างพิจารณาไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด เว้นแต่ในกรณีที่พฤติการณ์แห่งคดีเปลี่ยนแปลงไป ศาลที่พิจารณาคดีจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นได้ตามที่เห็นสมควร...	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 45 ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาแต่การให้บริการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต ผู้นั้นมีสิทธิ	-	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ร้องเรียนต่อคณะกรรมการได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อสำนักงาน หนังสือร้องเรียนตามวรรคหนึ่งต้องระบุข้อเท็จจริงที่แจ้งชัด และถ้ามีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวก็ให้ส่งไปพร้อมหนังสือนั้นด้วย ในระหว่างการพิจารณาคำร้องเรียนของคณะกรรมการ ถ้าผู้ร้องเรียนร้องขอให้คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณากำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการใดเพื่อแก้ไขเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องเรียนเป็นการชั่วคราวได้		
มาตรา 48 ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 47 วรรคหนึ่ง[455] ผู้ใช้บริการมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการได้และให้นำความในมาตรา 45[456] และมาตรา 46[457] มาใช้บังคับแก่กรณีนี้โดยอนุโลม	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

[455] มาตรา 47 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ผู้ใช้บริการเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสูงกว่าอัตราขั้นสูงที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 55 หรือสูงกว่าที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการรายอื่นที่ใช้บริการโทรคมนาคมในลักษณะหรือประเภทเดียวกัน หรือเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการโดยไม่ถูกต้อง ผู้ใช้บริการมีสิทธิขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการของตนจากผู้รับใบอนุญาตได้

[456] มาตรา 45 ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาแต่การให้บริการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อสำนักงาน
หนังสือร้องเรียนตามวรรคหนึ่งต้องระบุข้อเท็จจริงที่แจ้งชัด และถ้ามีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวก็ให้ส่งไปพร้อมหนังสือนั้นด้วย
ในระหว่างการพิจารณาคำร้องเรียนของคณะกรรมการ ถ้าผู้ร้องเรียนร้องขอให้คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณากำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการใดเพื่อแก้ไขเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องเรียนเป็นการชั่วคราวได้

[457] มาตรา 46 ให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องเรียน โดยต้องให้คู่กรณีมีโอกาสได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐานของตน ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตกระทำการโดยฝ่าฝืนกฎหมาย เงื่อนไขการอนุญาต สัญญาการให้บริการ หรือไม่เป็นไปตามมาตรฐานการให้บริการที่ดี ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่พิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อยืนยันความถูกต้องของการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการ		

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 41/5 เมื่อมีผู้ร้องเรียนหรือปรากฏต่อนายทะเบียนว่าผู้บริโภคผู้ใดได้รับความเสียหายจากเหตุ ดังต่อไปนี้ (1) ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงไม่ปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายสินค้าหรือบริการหรือตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงถูกเพิกถอนทะเบียนตามมาตรา 42[458]	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

[458] มาตรา 42 เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่าผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงผู้ใดมีพฤติการณ์ ดังต่อไปนี้
(1) ไม่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามแผนการจ่ายผลตอบแทนตามที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียน
(2) ไม่รับผิดร่วมกับผู้จำหน่ายอิสระต่อผู้บริโภคตามมาตรา 24/1
(3) ไม่แจ้งย้ายสำนักงานต่อนายทะเบียนตามมาตรา 26/1 หรือมาตรา 29/1
(4) ไม่รายงานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจต่อนายทะเบียนตามมาตรา 26/2 หรือมาตรา 29/2
(5) ไม่ใช้ข้อความในการสื่อสารข้อมูลเพื่อเสนอขายสินค้าหรือบริการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา 28
(6) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 38/1 มาตรา 38/3 หรือมาตรา 38/4
(7) ไม่วางหลักประกันเพิ่มให้ครบถ้วนภายในสามเดือนนับแต่วันครบกำหนดเวลาตามมาตรา 41/7
(8) หุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดตามมาตรา 46 มาตรา 49 มาตรา 51/3 หรือมาตรา 52/1

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ให้นายทะเบียนดำเนินการสอบหาข้อเท็จจริงโดยเร็วและให้รับฟังคำชี้แจงของผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงซึ่งถูกกล่าวหาประกอบด้วย และเสนอคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด		

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 73 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ การยื่น การไม่รับเรื่อง การยุติเรื่อง การพิจารณา และ	-	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

ในกรณีตาม (2) (3) หรือ (4) ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในเวลาที่นายทะเบียนเห็นสมควร เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงยังไม่ดำเนินการให้ถูกต้อง ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงหรือตลาดแบบตรง แล้วแต่กรณี
ในกรณีตาม (1) (5) (6) (7) หรือ (8) ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงหรือตลาดแบบตรง แล้วแต่กรณี
ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงและผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงเป็นนิติบุคคลเดียวกัน ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนทั้งทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง
เมื่อนายทะเบียนได้มีคำสั่งเพิกถอนทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงหรือตลาดแบบตรงแล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ระยะเวลาในการพิจารณาคำร้องเรียนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการประกาศกำหนดโดยคำนึงถึงการกำหนดให้ไม่รับเรื่องร้องเรียนหรือยุติเรื่องในกรณีที่มีผู้มีอำนาจพิจารณาในเรื่องนั้นอยู่แล้วตามกฎหมายอื่นด้วย		
มาตรา 74 วรรคสาม ...ในกรณีที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหรือตรวจสอบตามวรรคสองแล้วรับฟังได้ว่า เรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นเป็นกรณีซึ่งอาจไกล่เกลี่ยได้และคู่กรณีประสงค์จะให้ไกล่เกลี่ย ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดำเนินการไกล่เกลี่ย แต่หากเรื่องร้องเรียนหรือการกระทำนั้นไม่อาจไกล่เกลี่ยได้ หรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่ง ดังต่อไปนี้ (1) สั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด (2) สั่งห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด...	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 (4) ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้... (4) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย...	-	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 10 (1) และ (1/1) ประกอบมาตรา 20 (1)[459] มาตรา 10 (1) และ (1/1) คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ (1/1) ไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามที่ผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจตกลงกันก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา... มาตรา 20 (1) ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ...	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 39 ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรเข้าดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค หรือเมื่อได้รับคำร้อง	-	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

[459] รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้มีการร้องทุกข์ผ่านระบบสารสนเทศ สามารถดูได้ที่ ระเบียบคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2562

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ขอจากผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการโดยความเห็นชอบของอธิบดีกรมอัยการ หรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ในการดำเนินคดีในศาล ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สิน หรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วย และในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง		
มาตรา 39/1 นอกจากคณะกรรมการมีอำนาจดำเนินคดีตามมาตรา 39 และกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคแล้ว ให้เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคแทนผู้บริโภคได้ด้วย โดยมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่า	-	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล และเมื่อเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้แจ้งไปยังสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมอบหมายได้ ทั้งนี้ การดำเนินคดีของเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ในการดำเนินคดีในศาล เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วย และในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคเกี่ยวกับการฟ้องคดีและการดำเนินคดีของคณะกรรมการและข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาในเรื่องดังกล่าวมาใช้บังคับแก่กรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคฟ้องคดีตามมาตรานี้ด้วย		
มาตรา 40 วรรคหนึ่ง สมาคมและมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคหรือต่อต้านการแข่งขันอันไม่เป็นธรรมทางการค้า และข้อบังคับของสมาคมและมูลนิธิดังกล่าวใน	-	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการ สมาชิก และวิธีการดำเนินการของสมาคมและมูลนิธิเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง สมาคมและมูลนิธินั้นอาจยื่นคำขอให้คณะกรรมการรับรองเพื่อให้สมาคมและมูลนิธินั้นมีสิทธิและอำนาจฟ้องตามมาตรา 41 ได้...		
มาตรา 41 วรรคหนึ่ง ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค ให้สมาคมหรือมูลนิธิที่คณะกรรมการรับรองตามมาตรา 40 มีสิทธิฟ้องคดีแพ่ง คดีอาญา และดำเนินกระบวนพิจารณาใด ๆ ในคดีเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคโดยส่วนรวมตามลักษณะหรือประเภทคดีที่คณะกรรมการประกาศกำหนดได้ และให้มีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินและค่าเสียหายแทนผู้บริโภคได้ ถ้ามีหนังสือมอบหมายให้เรียกทรัพย์สินและค่าเสียหายแทนจากผู้บริโภคดังกล่าว...	-	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 43/4 (3) ผู้ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะ	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับ

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1[460] ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้... (3) จัดให้มีช่องทางเพื่อรับแจ้ง และให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถติดต่อได้ของผู้ให้บริการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับแจ้ง ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย		การชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 43/5 (3) ผู้ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้... (3) จัดให้มีช่องทางเพื่อรับแจ้ง และให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถติดต่อได้ของผู้ให้บริการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับแจ้งในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

[460] มาตรา 43/1 ผู้ให้บริการที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์อันเนื่องมาจากการให้บริการของตน ต้องเป็นผู้ให้บริการที่ได้ประกาศมาตรการยกเลิกการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการที่กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ซ้ำไว้อย่างชัดแจ้งและได้ปฏิบัติตามมาตรการนั้น และให้บริการในลักษณะตามที่บัญญัติในมาตรา 43/2 มาตรา 43/3 มาตรา 43/4 หรือมาตรา 43/5 แล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 6 วรรคหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีการักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อให้การดำเนินกระบวนพิจารณาคดีผู้บริโภคเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็วและเที่ยงธรรม แต่ข้อกำหนดดังกล่าวจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของคู่ความลดน้อยลง...	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 8 วรรคสองและวรรคสาม ...การขอให้ประธานศาลอุทธรณ์วินิจฉัยปัญหาตามวรรคหนึ่งไม่ว่าโดยคู่ความเป็นผู้ขอหรือโดยศาลเห็นสมควร ถ้าเป็นการขอในคดีผู้บริโภคต้องกระทำอย่างช้าในวันนัดพิจารณา แต่ถ้าเป็นการขอในคดีอื่นต้องกระทำอย่างช้าในวันชี้สองสถานหรือวันสืบพยานในกรณีที่ไม่มีการชี้สองสถาน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วห้ามมิให้มีการขอให้วินิจฉัยปัญหาดังกล่าวอีก และเมื่อได้รับคำขอจากศาลชั้นต้นแล้ว ให้ประธานศาลอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยและแจ้งผลไปยังศาลชั้นต้นโดยเร็ว เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปด้วยความรวดเร็ว การดำเนินการใด ๆ ระหว่างศาลชั้นต้นกับศาลอุทธรณ์ตามมาตรานี้ จะดำเนินการโดยทางโทรสารหรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 16 การส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใด หรือการแจ้งวันนัด คำสั่งของศาลหรือข้อความอย่างอื่นไปยังคู่ความ	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หรือบุคคลอื่นใดในคดีผู้บริโภคซึ่งปกติจะต้องดำเนินการโดยทางเจ้าพนักงานศาลนั้น ศาลอาจสั่งให้ดำเนินการโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน ความสะดวกรวดเร็ว ความเหมาะสมตามสภาพแห่งเนื้อหาของเรื่องที่ทำการติดต่อ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา		(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 19 วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคมหรือมูลนิธิที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีผู้บริโภคแทนผู้บริโภคได้ โดยให้ระบุชื่อและที่อยู่ของผู้บริโภคให้ชัดเจน และให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องและการดำเนินคดีแทนตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม...	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 42 ถ้าการกระทำที่ถูกฟ้องร้องเกิดจากการที่ผู้ประกอบธุรกิจกระทำโดยเจตนาเอาเปรียบผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือจงใจให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงไม่นำพาต่อความเสียหายที่จะเกิดแก่ผู้บริโภคหรือกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนต่อความรับผิดชอบในฐานะผู้มีอาชีพหรือธุรกิจอันย่อมเป็นที่	-	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ไว้วางใจของประชาชน เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ประกอบธุรกิจชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้บริโภค ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจจ่ายค่าเสียหายเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเสียหายที่ผู้บริโภคได้รับ ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบธุรกิจได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบธุรกิจ การที่ผู้ประกอบธุรกิจได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้บริโภคมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย การกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจกำหนดได้ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด แต่ถ้าค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนดมีจำนวนเงินไม่เกินห้าหมื่นบาท ให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ไม่เกินห้าเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงที่ศาลกำหนด		

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 25 วรรคสี่ ...บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิด	-	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
อาญาของบุคคลอื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ		
มาตรา 41 (2) และ (3) บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ... (2) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว (3) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 68 รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร รัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยเคร่งครัด ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมตลอดถึงการจัดหาทนายความให้	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 258 ง. (1) (2) และ (3) ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศ	-	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความ

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
อย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้... ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (1) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวมตลอดทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม (2) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก (3) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ		เสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้มุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว...		

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 9 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า ผู้บริโภคมีสิทธิดังต่อไปนี้ (1) เรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจซ่อมแซมสินค้า (2) เรียกให้ผู้ประกอบธุรกิจเปลี่ยนสินค้า (3) ขอลดราคาสินค้า (4) เลิกสัญญา การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคในอันที่จะเรียกค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควรจากผู้ประกอบธุรกิจ	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 10 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจซ่อมแซมสินค้าโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและภายในเวลาอันสมควร โดยผู้ประกอบธุรกิจอาจปฏิเสธที่จะซ่อมแซมสินค้าโดยเปลี่ยนสินค้าใหม่ซึ่งเป็นประเภทและชนิดเดียวกันให้แก่ผู้บริโภคได้	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจปฏิเสธไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญา การดำเนินการตามมาตรานี้ให้ผู้ประกอบธุรกิจชำระค่าใช้จ่ายหรือจัดหาประโยชน์อื่นใดเพื่อชดเชยการขาดประโยชน์จากการใช้สินค้าที่ชำรุดบกพร่องตามระยะเวลาที่ผู้บริโภคไม่สามารถใช้สินค้านั้น เมื่อผู้ประกอบธุรกิจได้ส่งมอบสินค้าที่ซ่อมแซมแล้วคืนแก่ผู้บริโภค หากความชำรุดบกพร่องในจุดเดิมปรากฏขึ้นอีกภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับจากวันส่งมอบสินค้าคืน ให้ถือว่าความชำรุดบกพร่องของสินค้านั้นยังไม่หมดสิ้นไป		
มาตรา 11 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่สามารถทำให้ความชำรุดบกพร่องของสินค้า ณ จุดเดียวกันหมดสิ้นไปเมื่อได้ดำเนินการซ่อมแซมมาแล้วเป็นจำนวนสองครั้งหรือการซ่อมแซมสินค้าครั้งใดเป็นเหตุทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้สินค้าได้เป็นเวลามากกว่าเก้าสิบวัน และความชำรุดบกพร่องดังกล่าวมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในการใช้สินค้าของผู้บริโภคหรือทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสินค้าได้ตามที่มุ่งหมายโดยสัญญาหรือตามที่มุ่งจะใช้สินค้าเป็นปกติ ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเปลี่ยนสินค้าหรือเลิกสัญญา ในกรณีที่ความชำรุดบกพร่องของสินค้าตามวรรคหนึ่งไม่ได้	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กระทบต่อความปลอดภัยในการใช้สินค้าของผู้บริโภคหรือทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสินค้าได้ตามที่มุ่งหมายโดยสัญญาหรือตามที่มุ่งจะใช้สินค้าเป็นปกติ ให้ผู้บริโภคมีสิทธิขอลดราคา		
มาตรา 13 วรรคหนึ่ง เมื่อมีการเลิกสัญญาตามมาตรา 12[461] ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเรียกร้อง ดังต่อไปนี้ (1) ค่าใช้จ่ายเพื่อชดเชยการขาดประโยชน์จากการใช้สินค้าตามมาตรา 10 วรรคสาม โดยคำนวณถึงวันที่ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญา (2) ราคาสินค้าที่ผู้บริโภคได้ชำระไปพร้อมดอกเบี้ยโดยคิดตั้งแต่เวลาที่ได้รับไว้ (3) ค่าเสียหายอื่นอันเกิดจากการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น...	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 14 เมื่อมีการขอลดราคาสินค้าตามมาตรา 11 วรรคสอง[462] ให้ผู้บริโภคมีสิทธิเรียกร้อง ดังต่อไปนี้ (1) ค่าใช้จ่ายเพื่อชดเชยการขาดประโยชน์จากการใช้สินค้าตามมาตรา 10 วรรคสาม โดยคำนวณถึงวันที่ผู้บริโภคมีสิทธิขอลดราคาสินค้า	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

[461] มาตรา 12 ในกรณีที่ผู้บริโภคมีสิทธิเลิกสัญญาตามมาตรา 10 หรือมาตรา 11 การเลิกสัญญาเช่นนั้นย่อมทำด้วยการแสดงเจตนาแก่ผู้ประกอบธุรกิจเป็นลายลักษณ์อักษร

[462] มาตรา 11 วรรคสอง ในกรณีที่ความชำรุดบกพร่องของสินค้าตามวรรคหนึ่งไม่ได้กระทบต่อความปลอดภัยในการใช้สินค้าของผู้บริโภคหรือทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสินค้าได้ตามที่มุ่งหมายโดยสัญญาหรือตามที่มุ่งจะใช้สินค้าเป็นปกติ ให้ผู้บริโภคมีสิทธิขอลดราคา

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ.		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(2) ส่วนลดราคาของสินค้าโดยพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างมูลค่าของสินค้าที่สามารถใช้งานได้ตามปกติกับมูลค่าของสินค้าที่ชำรุดบกพร่อง โดยพิจารณาจากประเภทและชนิดของสินค้า มูลค่าของสินค้า ระยะเวลาการใช้สินค้า สภาพความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่เกิดขึ้น และข้อพิจารณาอื่นที่เห็นสมควร (3) ค่าเสียหายอื่นอันเกิดจากการใช้สิทธิตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น		
มาตรา 18 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เป็นสินค้าตามสัญญาเช่าซื้อและไม่ใช่กรณีตามมาตรา 19 ให้ผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้เช่าซื้อมีสิทธิเช่นเดียวกับผู้บริโภคในสัญญาซื้อขายเพื่อเรียกร้องให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้านั้น...	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย
มาตรา 19 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เป็นสินค้าตามสัญญาเช่าซื้อโดยผู้ให้เช่าซื้อเป็นเพียงผู้ให้สินเชื่อซึ่งทำความตกลงกันเป็นสัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาในลักษณะทำนองเดียวกันที่ผู้บริโภคเป็นผู้ติดต่อเลือกหาสินค้าจากผู้ขายโดยตรงและผู้ให้เช่าซื้อเป็นผู้ชำระราคาสินค้าแก่ผู้ขาย ให้สิทธิเรียกร้องที่ผู้ให้เช่าซื้อมีต่อผู้ขายโอนไปยังผู้บริโภคโดยผู้ให้เช่าซื้อต้องดำเนินการให้ผู้บริโภคมั่นใจว่าจะใช้สิทธิเรียกร้องดังกล่าวต่อผู้ประกอบธุรกิจซึ่งต้องรับผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้โดยตรง...	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้	(2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 22 ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยมาตรการดังต่อไปนี้ (1) กระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียน (2) ช่องทางการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ได้รับความเสียหายจากการใช้บริการ (3) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด นอกจากต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจ	อ้างอิงจากมาตรา 32 วรรคหนึ่ง และมาตรา 33 วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้อำนาจในการออกพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง[465] โดยฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้หยุดการให้บริการหรือคำสั่งห้ามมิให้ให้บริการในส่วนที่	(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

[465] มาตรา 33 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มประกอบธุรกิจนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ตามมาตรา 15[463] และมาตรา 17[464] ต้องจัดให้มีมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายดังต่อไปนี้ ไว้ในข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการด้วย (1) ขั้นตอนและมาตรการการดูแลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ที่ได้รับความเสียหายจากการใช้บริการ	เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจตามมาตรา 33 วรรคสาม[466] หรือตามมาตรา 33 วรรคห้า[467] แล้วแต่กรณี หรือประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภายหลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งตามมาตรา 33	

[463] มาตรา 15 ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ แจ้งให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามมาตรา 16 ก่อนหรือขณะใช้บริการ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะดังนี้
(ก) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง โดยคิดค่าตอบแทน
(ข) บริการแพลตฟอร์มนั้นเป็นสื่อกลางในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภคไม่ว่าธุรกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการนั้น จะเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มทั้งหมดหรือบางส่วน และ
(ค) ผู้ประกอบธุรกิจมีสัญญากับผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค
(2) บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ (search engine)

[464] มาตรา 17 ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรแต่ละประเภทบริการเกินสามร้อยล้านบาทต่อปี หรือมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรรวมทุกประเภทบริการเกินหนึ่งพันล้านบาทต่อปี หรือมีจำนวนผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรเกินเจ็ดล้านรายต่อเดือนโดยคำนวณจากการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนย้อนหลัง ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานประกาศกำหนด หรือเกินจำนวนร้อยละสิบของจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามประกาศ เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน
(2) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ ความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และมีผลกระทบในระดับสูงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น ตามหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การพลังงาน การสื่อสารและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ และการสาธารณูปโภค ซึ่งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ11
เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่หรือบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะใด มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 18 มาตรา 19 หรือมาตรา 20 แล้วแต่กรณี

[466] มาตรา 33 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่แก้ไขหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้นั้นหยุดการให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคสองจนกว่าจะแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

[467] มาตรา 33 วรรคห้า ถ้าผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสี่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(2) ขั้นตอนการเยียวยาความเสียหายและการแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบ (3) การระบุสาระสำคัญของสัญญาประกันภัยที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ทำไว้ในกรณีเกิดความเสียหาย (ถ้ามี) (4) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	วรรคหก[468] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 44)	
มาตรา 24 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ผู้ประกอบธุรกิจต้องแจ้งให้สำนักงานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันที่คาดว่าจะเลิกประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ การแจ้งเลิกประกอบธุรกิจให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักงานประกาศกำหนด ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 15 หรือมาตรา 17[469]		(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

[468] มาตรา 33 วรรคหก ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่แก้ไขตามวรรคสามหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคห้าภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่หยุดหรือถูกห้ามการให้บริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งของผู้นั้นออกจากสารบบการรับแจ้งและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบโดยเร็ว

[469] มาตรา 17 ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ

(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรแต่ละประเภทบริการเกินสามร้อยล้านบาทต่อปี หรือมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรรวมทุกประเภทบริการเกินหนึ่งพันล้านบาทต่อปี หรือมีจำนวนผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรเกินเจ็ดล้านรายต่อเดือนโดยคำนวณจากการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนย้อนหลังตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานประกาศกำหนด หรือเกินจำนวนร้อยละสิบของจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามประกาศ เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน

(2) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ ความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และมีผลกระทบในระดับสูงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น ตามหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การพลังงาน การสื่อสารและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ และการสาธารณูปโภค ซึ่งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ11

เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่หรือบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะใด มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 18 มาตรา 19 หรือ

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่คาดว่าจะเลิกประกอบธุรกิจ และให้แจ้งแผนและมาตรการในการดูแลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลให้สำนักงานทราบด้วย เพื่อประโยชน์ในการทำแผนและมาตรการตามวรรคสอง คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้ประกอบธุรกิจชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย หรือการอื่นที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ให้ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งและวรรคสองประกาศให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบการแจ้งเลิกการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามมาตรานี้ทันทีที่ได้แจ้งให้สำนักงานทราบ โดยให้ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคสองแจ้งแผนและมาตรการในการดูแลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลไปพร้อมกันด้วย		
มาตรา 27 ให้สำนักงานจัดให้มีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนกลางที่เกิดจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลโดยผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อเป็นช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนของ		(1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการ

มาตรา 20 แล้วแต่กรณี

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล โดยให้รายงานผลการดำเนินการต่อคณะกรรมการทุกปี ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ได้รับยกเว้นตามมาตรา 8 วรรคสาม[470] ด้วยโดยอนุโลม และให้สำนักงานมีอำนาจขอความร่วมมือบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังกล่าว ให้แก้ไขเรื่องร้องเรียนที่สำนักงานได้รับ		ชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย

[470] มาตรา 8 วรรคสาม ให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งไม่มีลักษณะตามวรรคหนึ่ง หรือได้รับยกเว้นตามวรรคสอง แจ้งให้สำนักงานทราบก่อนการประกอบธุรกิจถึงรายการโดยย่อตามมาตรา 11 (1) มาตรา 11 (2) (ก) (ข) และ (ค) และมาตรา 11 (5) ตามแบบที่สำนักงานประกาศกำหนด และไม่ต้องปฏิบัติตามหมวด 2 หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลและการควบคุมดูแล แต่ต้องแจ้งข้อมูลดังกล่าวและข้อมูลตามมาตรา 11 (2) (ง) และ (จ) และมาตรา 11 (3) (ก) ให้สำนักงานทราบตามแบบที่สำนักงานประกาศกำหนด ทุกปี ภายในหกสิบวันนับแต่วันครบหนึ่งปีที่ให้บริการ หรือวันสิ้นปีบัญชี แล้วแต่กรณี

3.8 การศึกษาและความตระหนักรู้ในด้านดิจิทัล (Digital Education and Awareness)

ก. <u>ลักษณะโดยทั่วไปของหลักการ</u>

สิทธิในการศึกษาและความตระหนักรู้ในด้านดิจิทัล คือ การให้ผู้บริโภคและประชาชนได้รับการพัฒนาด้านความรู้และทักษะ เพื่อที่จะสามารถตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูล มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล รวมถึงตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตน ซึ่งการให้การศึกษาและความตระหนักรู้นั้นอาจครอบคลุมทั้งเรื่องของสิทธิและหน้าที่ทางออนไลน์และการเสริมสร้างสมรรถนะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการที่ผู้บริโภคจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในโลกออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	**พลเมือง (Citizens)**
3.8 การศึกษาและความตระหนักรู้ในด้านดิจิทัล (Digital education and awareness)	
• สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค (Right to consumer education)	• สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น (Rights to education to manage risks and maximize opportunities online
• ระบบและผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการใช้ (Systems and products that are easy to use)	• สิทธิในการจัดให้มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล (Rights to digital literacy provision)
• การเข้าถึงเนื้อหา (Access to content)	• การจัดให้มีภาษาท้องถิ่น (Local language provision)
• แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และสามารถตรวจสอบได้ (Reliable and verifiable sources)	

โดย ITU Digital Regulation Handbook ได้แบ่งหลักการนี้ออกเป็น 7 หัวข้อย่อยตามตารางด้านบน และมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

(1) สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค (Right to consumer education)

การศึกษาและความตระหนักรู้ในด้านดิจิทัลมีความจำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องมากกว่าแค่การให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิทางออนไลน์ แต่การให้การศึกษาและสร้างความตระหนักรู้ควรที่จะอยู่บนพื้นฐานของสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการมีส่วนร่วมในสังคมดิจิทัล เช่น ความรู้ ทักษะ ความประพฤติ เพื่อที่ผู้บริโภคจะสามารถใช้อุปกรณ์ดิจิทัล เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ เพื่อการติดต่อสื่อสาร การแสดงออก การร่วมมือ และการสนับสนุน (Advocacy) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ[471] อีกทั้งการจัดให้มีการศึกษาและความตระหนักรู้ในด้านดิจิทัลควรที่จะถูกออกแบบเพื่อให้ตอบโจทย์ความจำเป็นที่ต่างกันของกลุ่มคนหลากหลาย ประเภท โดยอาจพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น อายุ รายได้ และความสามารถในการอ่านและเขียน[472] รวมถึงมีความเจาะจงและมีการประเมินเพื่อให้มั่นใจว่าการจัดให้มีการศึกษาและความตระหนักรู้ในด้านดิจิทัลนั้นจะจัดการกับความจำเป็นที่เฉพาะเจาะจงของผู้บริโภค รวมถึงความจำเป็นของกลุ่มที่ด้อยโอกาส หรือกลุ่มคนชายขอบ (Marginalized Group) ด้วย[473]

(2) ระบบและผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการใช้ (Systems and products that are easy to use)

บริษัทต่าง ๆ ควรพัฒนาระบบเพื่อทำให้ผู้บริโภคเข้าใจถึงความเสี่ยงและโอกาสเกี่ยวกับสินค้าและบริการออนไลน์ได้ง่ายขึ้น[474] รวมถึงพัฒนาระบบเพื่อช่วยเหลือผู้บริโภคในการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นในการตัดสินใจบนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน และเข้าถึงคำแนะนำและความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพและมีความเป็นมืออาชีพได้เมื่อจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากบุคคลที่สามที่มีความเป็นอิสระ[475] อีกทั้งยังเป็นความรับผิดชอบของทุกคนที่จะทำให้ง่ายต่อการ

[471] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 8
[472] Consumer Protection in E-commerce OECD Recommendation, Part One: General Principles (H. Education, Awareness and Digital Competence), Page 18
[473] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 78
[474] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 78
[475] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 9

ทำความเข้าใจและจัดการกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในโลกดิจิทัลด้วย[476]

(3) การเข้าถึงเนื้อหา (Access to content)

แม้ว่าประเด็นเรื่องความปลอดภัยทางออนไลน์ของทั้งผู้ใหญ่และเด็กจะเป็นประเด็นสำคัญ แต่เมื่ออินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นส่วนสำคัญในชีวิตของผู้คนในปัจจุบันแล้ว การห้ามเข้าถึงอินเทอร์เน็ตจึงอาจไม่สมเหตุสมผล ดังนี้ การสนับสนุนให้มีความมีประสิทธิภาพและมีความสมดุลในการใช้งานอินเทอร์เน็ตจึงอาจประกอบไปด้วยการผสมผสานระหว่างการดำเนินการของรัฐบาลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้การรับรองสำหรับทุกคนซึ่งการเข้าถึงเนื้อหาทางออนไลน์ที่จะไม่ถูกจำกัด หากเนื้อหานั้นชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายภายในของประเทศและบรรทัดฐานทางสังคม หรือการพัฒนาทักษะทางด้านอินเทอร์เน็ตและความรู้เท่าทันสื่อ เป็นต้น[477] นอกจากนี้ การจัดให้มีการศึกษาและความตระหนักรู้ในด้านดิจิทัลควรทำผ่านช่องทางที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด[478] และจำต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการคุ้มครองและให้ความรู้แก่ผู้บริโภคที่มีความจำเป็นในการเข้าถึงที่ต่างกันและอาจมีความเปราะบาง (Vulnerable) เป็นพิเศษ ต่อการหลอกลวงทางการค้า (Deceptive Commercial Practice) หรือผู้บริโภคที่ทำความเข้าใจเงื่อนไขการบริการได้ยาก เช่น ผู้ที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ ผู้พิการ และเด็ก นอกจากนี้ วิธีการแบบล่างขึ้นบน (Bottom-Up) ที่เจาะจงไปยังพลเมืองผ่านการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ศูนย์ชุมชน องค์การนอกภาครัฐ (Non-Governmental Organizations: NGOs) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ จะช่วยยกระดับความตระหนักรู้ของผู้บริโภคได้เป็นอย่างมาก[479]

(4) แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และสามารถตรวจสอบได้ (Reliable and verifiable sources)

เพื่อให้การให้การศึกษาและการสร้างความตระหนักรู้ส่งผลดีต่อผู้บริโภคอย่างแท้จริง ข้อมูลความรู้ที่ปรากฏแก่ผู้บริโภคจะต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบได้

---

[476] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 8

[477] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 91

[478] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 78

[479] Best Practice Guidelines on Consumer Protection in a Digital World by the International Telecommunication Union, Page 4

(5) สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น (Rights to education to manage risks and maximize opportunities online)

การศึกษาและความตระหนักรู้ในด้านดิจิทัลจะช่วยส่งเสริมให้ผู้บริโภคเกิดทักษะและความมั่นใจในการจัดการกับความเสี่ยงและโอกาส ตัดสินใจบนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน ทราบช่องทางในการขอความช่วยเหลือและคำแนะนำ และดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อคุ้มครองและพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีและตัวตนบนโลกออนไลน์ได้[480][481] เช่น การที่หน่วยงานกำกับดูแลช่วยให้การศึกษาแก่ผู้บริโภคเพื่อให้ผู้บริโภคระแวดระวังการปฏิบัติที่ไม่พึงประสงค์ (Bad Practice) เช่น การขายข้อมูลของผู้บริโภคซึ่งนำไปสู่การโฆษณาแบบเจาะจงไปยังกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายไม่ต้องการ (Unwanted Targeted Advertising)[482]

(6) สิทธิในการจัดให้มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล (Rights to digital literacy provision)

การพัฒนาด้านความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ที่บริษัทจัดให้มีนั้นมีศักยภาพในการช่วยส่งเสริมสิทธิของผู้บริโภคให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม หากผู้บริโภคยังขาดทักษะที่จะเข้าใจข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ ก็อาจทำให้ไม่สามารถคุ้มครองผู้บริโภคได้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่เช่นกัน[483] ดังนั้น ความรู้เท่าทันด้านดิจิทัลมีส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่การที่ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงและใช้อินเทอร์เน็ต ไปจนถึงการที่ผู้บริโภคสามารถที่จะเข้าใจกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัยของตน ความรู้เท่าทันด้านดิจิทัลยังเป็นที่สังเกตในประเทศส่วนใหญ่ว่าเป็นประเด็นที่ส่งผลให้การเข้าถึงและความเข้าใจในกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวเพิ่มขึ้น และประเด็นของการมีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัลในระดับน้อยยังนำไปสู่ช่องโหว่ด้านความมั่นคงและการถูกเจาะเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์อีกด้วย[484]

---

[480] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 8

[481] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 25

[482] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.3 Specific consumer issues), Page 90

[483] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 39

[484] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Pages 25-26

(7) การจัดให้มีภาษาท้องถิ่น (Local language provision)

การมีอยู่ของเนื้อหาที่เป็นภาษาท้องถิ่นเป็นประเด็นสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการดำเนินการตามวิธีการปฏิบัติตัวอย่างถูกต้อง (Good Practice) ทางออนไลน์[485]

[485] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 25

ข. <u>ลักษณะการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u>

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบกับความสามารถในการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาของมนุษย์ ทำให้คุณสมบัติ การทำงาน หน้าที่ รวมถึงรูปลักษณ์ของสินค้าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก โดยประโยชน์ใช้สอยที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าในปัจจุบันอาจมีความหลากหลายและแตกต่างไปจากประโยชน์ใช้สอยแบบเดิม ๆ ที่สังคมในอดีตคุ้นเคย กล่าวคือบริการดิจิทัลได้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนสำคัญในการทำงาน หรือฟังก์ชันของสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค แบบที่การใช้ชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันอาจพบอุปสรรคหากปราศจากบริการดิจิทัลที่ผสมผสานในสินค้านั้น เช่น โทรศัพท์ นาฬิกา หรือตู้เย็นอัจฉริยะที่มิได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นโทรศัพท์เพื่อโทรออกหรือรับสาย เป็นนาฬิกาสำหรับดูเวลา หรือเป็นตู้เย็นที่ทำความเย็นเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น การรับส่งอีเมล กล้องถ่ายรูป สารานุกรมอิเล็กทรอนิกส์พกพา รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้บริโภคและมอบผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การแจ้งเตือนเกี่ยวกับวัตถุดิบในตู้เย็น หรือส่งคำสั่งซื้อไปยังร้านค้า ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคก็ควรต้องคำนึงถึงในแง่มุมที่บริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเป็นสำคัญ

โปรดดูเนื้อหาในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ในตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ด้านท้ายของบทที่ 3

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 5 (2) (3) (5) และ (6) ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์” ให้กองทุนเป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้... (2) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็กเยาวชนและครอบครัวมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ เฝ้าระวัง	-	(1) สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค (3) การเข้าถึงเนื้อหา (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ และสามารถใช้สื่อในการพัฒนาตนเองชุมชนและสังคม... (5) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย อบรม พัฒนาองค์ความรู้และการสร้างนวัตกรรมด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (6) ส่งเสริมบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสื่อให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์...		

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 17 ให้คณะกรรมการมีหน้าที่จัดให้มีการบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึง และให้มีอำนาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการบริการโทรคมนาคมดังต่อไปนี้ด้วย[486] (1) จัดให้มีบริการโทรคมนาคมในพื้นที่ชนบท หรือพื้นที่ที่มีผลตอบแทนการลงทุนต่ำ หรือท้องที่หนึ่งท้องที่ใดที่ยังไม่มีผู้ให้บริการหรือมีแต่ไม่ทั่วถึงหรือไม่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้ใช้บริการในท้องที่นั้น (2) จัดให้มีบริการโทรคมนาคมสำหรับสถานศึกษา ศาสนสถาน สถานพยาบาล และหน่วยงานอื่นที่ให้ความช่วยเหลือแก่สังคม (3) จัดให้มีบริการโทรคมนาคมสาธารณะในบางลักษณะหรือบางประเภทตามที่คณะกรรมการกำหนดแก่ผู้มีรายได้น้อย (4) จัดให้มีการให้บริการอำนวยความสะดวกในการใช้บริการโทรคมนาคมสาธารณะสำหรับคนพิการ เด็ก คนชรา และผู้ด้อยโอกาสในสังคม	-	(1) สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น (6) สิทธิในการจัดให้มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล

[486] รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับหลักการ สามารถดูได้ที่ ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2565)

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(5) จัดให้มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงหรือประโยชน์สาธารณะ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประกาศตามวรรคสองไว้เป็นการล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตได้ทราบขอบเขตการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามวรรคหนึ่งก่อนการยื่นคำขออนุญาตด้วย การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามมาตรานี้ต้องไม่ทำให้เกิดภาระเกินสมควรแก่การลงทุนของผู้รับใบอนุญาต และต้องให้มีการปฏิบัติโดยเท่าเทียมกันในระหว่างผู้รับใบอนุญาตที่ประกอบกิจการโทรคมนาคมในลักษณะและประเภทเดียวกัน		

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 6 (6) และ (7) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้... (6) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้เกิดความพร้อมและความรู้ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสร้างความตระหนักและรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ อื่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (7) การพัฒนาคลังข้อมูลและฐานข้อมูลดิจิทัล การบริหารจัดการความรู้ รวมทั้งการส่งเสริมเพื่อให้มีระบบที่เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และให้บริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ซึ่งเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะกับยุคสมัย	-	(1) สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค (2) ระบบและผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการใช้ (3) การเข้าถึงเนื้อหา (4) แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้และสามารถตรวจสอบได้ (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น (6) สิทธิในการจัดให้มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล
มาตรา 41 (6) แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำขึ้นตามมาตรา 35 (1)[487] ต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย	-	(1) สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความ

[487] มาตรา 35 (1) นอกจากอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 34 สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย
(1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย... (6) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคุ้มค่าประหยัดและปลอดภัย...		เสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น (6) สิทธิในการจัดให้มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 30 ให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงมีหน้าที่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการและให้ผู้จำหน่ายอิสระหรือตัวแทนขายตรงมีหน้าที่ส่งมอบเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการนั้นแก่ผู้บริโภคพร้อมกับสินค้าหรือบริการ ให้ผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงมีหน้าที่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการและส่งมอบให้แก่ผู้บริโภคพร้อมกับสินค้าหรือบริการ เอกสารการซื้อขายตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องมีข้อความภาษาไทยที่อ่านเข้าใจง่าย โดยระบุชื่อผู้ซื้อและผู้ขาย วันที่ซื้อขาย และวันที่ส่งมอบสินค้าหรือบริการรวมทั้งสิทธิของผู้บริโภคในการเลิกสัญญาซึ่งสิทธิเลิกสัญญา	ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงผู้ใดไม่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการ หรือผู้จำหน่ายอิสระ ตัวแทนขายตรง หรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงผู้ใดไม่ส่งมอบเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการ หรือส่งมอบเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการที่ไม่เป็นไปตามมาตรา 30 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท	(7) การจัดให้มีภาษาท้องถิ่น

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดังกล่าวต้องกำหนดด้วยตัวอักษรที่เห็นเด่นชัดกว่าข้อความทั่วไป		
มาตรา 37 คำรับประกันสินค้าหรือบริการให้จัดทำเป็นภาษาไทยและระบุถึงสิทธิของผู้บริโภคในการเรียกร้องสิทธิตามคำรับประกันที่ชัดเจนและสามารถเข้าใจได้ถึงเงื่อนไขที่ระบุไว้ รายละเอียดเกี่ยวกับคำรับประกันสินค้าหรือบริการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 37 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท	(7) การจัดให้มีภาษาท้องถิ่น

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 16 (11) คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้... (11) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดทักษะการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้แก่ประชาชน ...	-	(1) สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น (6) สิทธิในการจัดให้มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล
มาตรา 44 (7) และ (8) นอกจากหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 43 วรรค	-	(1) สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หนึ่ง[488] ให้สำนักงานมีหน้าที่ปฏิบัติงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับสำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และคณะอนุกรรมการ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้... (7) เป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางวิชาการหรือให้บริการที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน และประชาชน รวมทั้งเผยแพร่และให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (8) กำหนดหลักสูตรและฝึกอบรมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือประชาชนทั่วไป...		(6) สิทธิในการจัดให้มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 20 (4) และ (5) ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้...	-	(1) สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค (3) การเข้าถึงเนื้อหา

[488] มาตรา 43 วรรคหนึ่ง ให้มีสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาแก่ผู้บริโภคในทุกระดับการศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยและอันตรายที่อาจได้รับจากสินค้าหรือบริการ (5) ดำเนินการเผยแพร่วิชาการ และให้ความรู้และการศึกษาแก่ผู้บริโภค เพื่อสร้างนิสัยในการบริโภคที่เป็นการส่งเสริมพลานามัยประหยัด และใช้ทรัพยากรของชาติให้เป็นประโยชน์มากที่สุด...		(5) สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น (6) สิทธิในการจัดให้มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล
มาตรา 35 สัตต ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการโดยให้คำมั่นว่าจะทำสัญญารับประกันให้ไว้แก่ผู้บริโภค สัญญาดังกล่าวต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้แทน และต้องส่งมอบสัญญานั้นแก่ผู้บริโภคพร้อมกับการส่งมอบสินค้าหรือให้บริการ ถ้าสัญญาตามวรรคหนึ่งทำเป็นภาษาต่างประเทศต้องมีคำแปลภาษาไทยกำกับไว้ด้วย	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 35 สัตต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(7) การจัดให้มีภาษาท้องถิ่น

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 10 ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปไว้เป็นการเฉพาะ ให้ถือว่าการประกาศ	-	(3) การเข้าถึงเนื้อหา

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว		

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 52 (2) ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงาน กสทช. เรียกว่า “กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้... (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร การวิจัยและพัฒนาด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง...	-	(1) สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น (6) สิทธิในการจัดให้มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล

3.9 กรอบการกำกับดูแล (Regulatory Framework)

ก. <u>ลักษณะโดยทั่วไปของหลักการ</u>

กรอบการกำกับดูแลเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคของแต่ละประเทศควรถูกพัฒนาขึ้นโดยคำนึงถึงความหลากหลายและความซับซ้อนของเทคโนโลยีดิจิทัลและตลาดดิจิทัลที่ไร้ซึ่งข้อจำกัดในเรื่องเขตแดนทางภูมิศาสตร์หรือขอบเขตที่แบ่งระหว่างภาคส่วน ดังนั้น การคุ้มครองและการส่งเสริมความสามารถของผู้บริโภคควรจะเป็นส่วนที่สำคัญของกรอบการกำกับดูแล ซึ่งกรอบการกำกับดูแลนั้นควรที่จะพิจารณาความคิดเห็นจากผู้บริโภคหรือผู้เกี่ยวข้องด้วย ตัวอย่างกรอบการกำกับดูแลเช่น การสนับสนุนให้เกิดขั้นตอนที่โปร่งใส หรือการประกันเสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	พลเมือง (Citizens)
3.9 กรอบการกำกับดูแล (Regulatory framework)	
• สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (Rights to be heard in digital policy making)	• ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต (Diversity of voices in Internet governance)
• ขั้นตอนสำหรับบริษัทในการตอบกลับผู้บริโภค (Processes for companies to respond to consumers)	• การลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-voting)
• ขั้นตอนที่โปร่งใส (Transparent processes)	• การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์ (Civic and political participation, online protests)
	• เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร (Freedom of information)

โดย ITU Digital Regulation Handbook ได้แบ่งหลักการนี้ออกเป็น 7 หัวข้อย่อยตามตารางด้านบน และมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (Rights to be heard in digital policy making)

อาจเป็นการยากสำหรับผู้บริโภค รวมถึงองค์กรผู้บริโภคที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในพื้นที่ด้านการควบคุมและกำกับดูแลอินเทอร์เน็ตไปจนถึงการโน้มน้าวแนวทางในการควบคุมและกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะการกำหนดมาตรฐานในระดับสากลที่ถึงแม้จะมีกระบวนการที่เปิดกว้างสำหรับการเป็ นตัวแทน (Representation) ของผู้บริโภค แต่ก็อาจก็จัดการเพียงบางแง่มุมของด้านดิจิทัลโดยเฉพาะ และสำหรับส่วนกระบวนการในระดับประเทศซึ่งอาจง่ายกว่าสำหรับผู้บริโภคในการเข้าไปมีส่วนร่วมแต่ขั้นตอนดังกล่าวก็มิได้มีประสิทธิภาพเสมอไป เช่น กรณีการแถลงการณ์ของสหภาพแอฟริ กาเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการให้สัตยาบันที่ยืดเยื้อ[489] ทั้งนี้ นโยบายการเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัลจำต้องได้รับการประสานงานกันในทุกภาคส่วน (Domains) ของนโยบายและระหว่างผู้มีส่วนร่วม (Actors) ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัล[490] การทำให้ผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ทั้งหมดมีส่วนร่วมผ่านการปรึกษาหารือแบบเปิดนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญโดยเฉพาะกับการนำกฎเกณฑ์ทางดิจิทัลมาบังคับใช้ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้ย่อมรวมถึงผู้บริโภคด้วย[491] โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริโภคในการกำกับดูแลอาจทำให้ข้อมูลสำหรับกระบวนการในด้านนโยบายและการบริหารสาธารณะมีความสมดุลมากยิ่งขึ้น โดยข้อมูลหรือการเข้าร่วมของผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพจะช่ วยส่งเสริมให้นโยบาย กฎหมาย และการบริหารได้ถูกดำเนินการเพื่อผลประโยชน์ของคนในประเทศ[492] ทั้งนี้ การอภิปราย (Debute) ของผู้ที่เกี่ยวข้องอาจได้รับการจัดให้มีขึ้น รวมถึงตัวแทนผู้บริโภค เพื่อเป็นเวทีที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้บริโภคในการตัดสินใจและการพัฒนานโยบาย ซึ่งจะนำความคิดเห็นของผู้บริโภคเข้ าสู่กรอบของการอภิปราย (Dialogue) ที่กำลังดำเนินอยู่[493]

---

[489] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Pages 26

[490] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 1 Regulatory Governance and Independence (1.2 Policy and Implementation), Page 3

[491] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 1 Regulatory Governance and Independence (1.3 Role and Institutional Design of Regulator), Page 10

[492] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Pages 73-74

[493] Best Practice Guidelines on Consumer Protection in a Digital World by the International Telecommunication Union, Page 4

(2) ขั้นตอนสำหรับบริษัทในการตอบกลับผู้บริโภค (Processes for companies to respond to consumers)

ผู้บริโภคจำเป็นที่จะต้องสามารถติดต่อผู้ให้บริการของตนและได้รับการตอบกลับจากผู้ให้บริการในเวลาที่เหมาะสม (Timely) ซึ่งทางที่ดีที่สุด (Ideally) คือผู้ให้บริการควรทำให้ผู้ให้บริโภคสามารถเลือกช่องทางการติดต่อผู้ให้บริการที่มีความหลากหลาย เช่น ทางร้านค้า โทรศัพท์ อีเมล หรือข้อความออนไลน์ ซึ่งมีความสำคัญโดยเฉพาะกรณีที่ผู้บริโภคมีปัญหาไม่สามารถใช้การบริการได้ เช่น กรณีที่การบริการหยุดเชื่อมต่อ (Disconnected Service) นอกจากนี้ คุณภาพของการบริการลูกค้าก็เป็นมิติที่สำคัญสำหรับคุณภาพของการบริการโดยรวม และด้วยแง่มุมอื่นของคุณภาพของบริการ ผู้ให้บริการอาจแทรกแซงตลาดในขอบเขตที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม การจัดการกับข้อร้องเรียนมักจะต้องมีการแทรกแซงด้านการกำกับดูแล ซึ่งโดยปกติหน่วยงาน กำกับดูแลอาจมีการกำหนดให้ผู้ให้บริการรับทราบและตอบรับข้อร้องเรียนภายในระยะเวลาที่กำหนด[494] นอกจากนี้ รัฐควรสนับสนุนให้ธุรกิจระงับข้อพิพาทที่มีกับผู้บริโภคในลักษณะที่รวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ค่าใช้จ่ายไม่สูง เข้าถึงได้ และไม่เป็นทางการ โดยอาจจัดให้มีกลไก เช่น บริการให้คำปรึกษาหรือการยื่นข้อร้องเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อให้ผู้บริโภคเลือกใช้ได้ตามความสมัครใจ[495]

(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (Transparent processes)

สภาพแวดล้อม (Settings) การการกำกับดูแล และหน่วยงานกำกับดูแลที่มีความเป็นอิสระนั้นเป็นสิ่งจำเป็นในการสนับสนุนการตัดสินใจที่เป็นภาวะวิสัย มีเหตุผล และคาดหมายได้ ซึ่งในยุคดิจิทัลนั้นความเป็นอิสระของหน่วยงานกำกับดูแล และการดำเนินการปรึกษาหารือแบบเปิด (Open Consultations) ยิ่งมีความสำคัญเพื่อทำให้มั่นใจว่าหน่วยงานนั้นจะสามารถทำงานร่วมกับหน่วยงานข้ามภาคส่วนอื่นได้ นอกจากนี้หน่วยงานกำกับดูแลควรที่จะรับผิดชอบ (Be Accountable) โดยการดำรงตนให้ปราศจากอิทธิพลทางการเมืองหรือตลาดที่ไม่สมควร ซึ่งส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบ (Accountability) คือการเผยแพร่กฎหมาย กฎ แนวทาง และเนื้อหาทางกฎหมายอื่น ทั้งในรูปแบบของร่างและรูปแบบเสร็จสมบูรณ์[496] โดยหน่วยงานกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพควรทำให้มั่นใจว่าคำตัดสินของหน่วยงานนั้นจะอยู่บนพื้นฐานของการตัดสินใจที่ดี และมีความเป็นภาวะวิสัยเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อส่งเสริมให้เกิดความแน่นอนด้านการกำกับดูแลและลดการโต้แย้งทางกฎหมาย นอกจากนี้ การสร้างความมั่นใจในคำตัดสินของหน่วยงานกำกับดูแลอาจเกิดขึ้นผ่านปัจจัยหลายอย่างที่สำคัญ เช่น การปรึกษาหารือสาธารณะ (Public Consultation) รวมถึงการยึดมั่น/พันธกรณี (Commitment) ในความโปร่งใส เนื่องจากหากคำตัดสินนั้นทำขึ้นผ่านการดำเนินการที่เป็นความลับ ก็อาจทำลายความน่าเชื่อถือของหน่วยงานกำกับดูและ และ

[494] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 4 Consumer affairs (4.3 Specific Consumer Issues), Page 86
[495] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 16
[496] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 1 Regulatory Governance and Independence (1.3 Role and Institutional Design of Regulator), Page 8

ก่อให้เกิดความสงสัยในประเด็นด้านอิทธิพลที่ไม่เหมาะสม[497] เช่น ทำให้แผนการจัดสรรความถี่และข้อมูลการจัดสรรนั้นเป็นสาธารณะเท่าที่ทำได้เพื่อส่งเสริมความโปร่งใส และเพื่อทำให้การพัฒนาระบบวิทยุใหม่สะดวกขึ้น กล่าวคือ การจัดการปรึกษาหารือสาธารณะในการเปลี่ยนแปลงแผนการจัดสรรคลื่นความถี่ และการตัดสินใจการบริหารความถี่ที่น่าจะส่งผลกระทบต่อผู้ให้บริการ เพื่อทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจ[498] รวมถึงการดำรงไว้ซึ่งขั้นตอนการตัดสินใจที่มีเสถียรภาพที่ทำให้การพิจารณาถึงประโยชน์สาธาณะในการบริหารคลื่นความถี่วิทยุเป็นไปได้ กล่าวคือ ทำให้เกิดความแน่นอนทางกฎหมายโดยมีขั้นตอนการมอบใบ อนุญาตสำหรับการใช้คลื่นความถี่ที่เป็นธรรมและโปร่งใส[499] อีกทั้งรัฐควรส่งเสริมการพัฒนากลไกที่มีความโปร่งใสในการจัดการกับข้อร้องเรียนของผู้บริโภคผ่านทางการระงับข้อพิพาททางปกครอง ทางศาล หรือกลไกการระงับข้อพิพาททางเลือกอื่น ๆ ไม่ว่าจะในรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ รวมถึงกลไกในการจัดการข้อร้องเรียนในกรณีระหว่างประเทศ นอกจากนี้ รัฐควรที่จะส่งเสริมให้บริษัทระงับข้อพิพาทของผู้บริโภคในทางที่โปร่งใสเช่นกัน โดยจัดให้มีข้อมูลเกี่ยวกับการเยียวยาและกระบวนการแก้ไขข้อพิพาทสำหรับผู้บริโภค[500] หรือ ควรจัดตั้งนโยบายคุ้มครองผู้บริโภคที่ส่งเสริมขั้นตอนในการยืนยัน ยกเลิก คืน และคืนเงินในธุรกรรมที่มีความโปร่งใส[501] นอกจากนี้ ความโปร่งใสที่มากขึ้นยังรวมไปถึงว่าการทำให้ผู้บริโภคทราบว่าคำตัดสินนั้นเกิดขึ้นอย่างไร[502]

(4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต (Diversity of voices in Internet governance)

การทำให้ผู้เกี่ยวข้อง (Stakeholders) มีส่วนร่วมผ่านการปรึกษาหารือแบบเปิดนั้นมีความสำคัญโดยเฉพาะกับการนำกฎเกณฑ์ทางดิจิทัลมาบังคับใช้ เนื่องจากผู้ที่ได้รับผลกระทบนั้นกว้างกว่าเพียงแค่ผู้ให้บริการ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีนี้รวมถึง ผู้บริโภค แพลตฟอร์มดิจิทัล ผู้เล่นทางการค้าในภาคส่วนอื่น เช่น การเงิน การขนส่ง การสาธารณสุข เช่นเดียวกับหน่วยงานของรัฐอื่น ที่มีส่วนได้เสียและเขตอำนาจที่ทับซ้อนกัน[503] รวมถึงการสร้างความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับทุกภาคส่วน ระหว่างกระทรวงต่าง ๆ หน่วยงานกำกับดูแลเฉพาะภาคส่วนและหลายภาคส่วน รวมถึงผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก เพื่อที่จะจัดการกับผลกระทบและ

[497] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 1 Regulatory Governance and Independence (1.3 Role and Institutional Design of Regulator), Page 10
[498] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 6 Spectrum Management (6.1 Part 1. Guidance on the Regulatory Framework for National Spectrum Management), Page 118
[499] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 6 Spectrum Management (6.1 Part 1. Guidance on the Regulatory Framework for National Spectrum Management), Page 118
[500] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 15-16
[501] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 11
[502] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 13
[503] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 1 Regulatory Governance and Independence (1.3 Role and Institutional Design of Regulator), Page 10

สนับสนุนความก้าวหน้าของการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบดำเนินงาน (Digitalization)[504] ก็เป็นสิ่งสำคัญในการก่อให้เกิดความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต

(5) การลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-voting)

สิทธิในการลงคะแนนเสียง (Right to Vote) เป็นหลักของการปกครองแบบประชาธิปไตย (Democratic Government) ที่อยู่บนฐานของเจตจำนงของปวงชน การเลือกตั้งที่แท้จริงนั้นจำเป็นและเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของสภาพแวดล้อมที่คุ้มครองและสนับสนุนสิทธิมนุษยชน[505] โดยการลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-voting หมายถึงการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการลงคะแนนและนับผลการลงคะแนน[506] และสภายุโรปได้กำหนดคำแนะนำ (Recommendation) และแนวทางเกี่ยวกับมาตรฐานของการลงคะแนนเสียงอิเล็กทรอนิกส์ไว้ โดยในคำแนะนำได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการใช้การลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้หลายประการ ได้แก่

(ก) การทำให้ผู้ลงคะแนนเสียงสามารถลงคะแนนเสียงจากสถานที่อื่นนอกจากคูหาเลือกตั้งได้

(ข) ให้ความสะดวกในการลงคะแนนเสียง

(ค) อำนวยความสะดวกสำหรับการเข้าร่วมการเลือกตั้งและการลงประชามติของพลเมืองที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงแต่อาศัยหรืออยู่ในต่างประเทศ

(ง) การเปิดกว้างซึ่งการเข้าถึงขั้นตอนการลงคะแนนเสียงสำหรับผู้ลงคะแนนเสียงที่มีความพิการหรือมีความยากลำบากในการเดินทางไปยังคูหาและใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ ณ ที่นั้น

---

[504] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 1 Regulatory Governance and Independence (1.3 Role and Institutional Design of Regulator), Page 13
[505] OHCHR and elections and human rights, link
[506] E-voting by the Council of Europe, link

(จ) ทำให้จำนวนผู้มาใช้สิทธิเพิ่มขึ้นโดยการให้ช่องทางการลงคะแนนเสียงเพิ่มเติม

(ฉ) การนำการลงคะแนนเสียงให้สอดคล้องกับการพัฒนาใหม่ ๆ ในสังคม และเพิ่มการใช้เทคโนโลยีใหม่ในฐานะตัวกลาง (Medium) สำหรับการสื่อสารและการมีส่วนร่วมเพื่อให้บรรลุซึ่งประชาธิปไตย

(ช) การลดต้นทุนโดยรวมแก่เจ้าหน้าที่เลือกตั้งในการดำเนินการเลือกตั้งหรือลงประชามติ

(ซ) ให้ผลการลงคะแนนอย่างเชื่อได้และรวดเร็วขึ้น

(ฌ) มอบการบริการที่ดีกว่าแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยการเสนอช่องทางการลงคะแนนเสียงที่หลากหลาย

(ญ) และการใช้การลงคะแนนเสียงอิเล็กทรอนิกส์ก็จะต้องคำนึงถึงปัญหาเรื่องความปลอดภัย ความน่าเชื่อถือ หรือความโปร่งใสของระบบการลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย[507]

[507] Recommendation CM/Rec(2017)5 of the Committee of Ministers to member States on standards for e-voting, Page 2, link

(6) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์ (Civic and political participation, online protests)

สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมสาธารณะ (Public Participation) มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตย หลักนิติธรรม การมีส่วนร่วมในสังคม (Social Inclusion) และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับความก้าวหน้าของสิทธิมนุษยชน กล่าวคือ สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมสาธารณะนั้นมีความสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่ง (Empowering) แก่ปัจเจกบุคคลและกลุ่มคน และยังจำเป็นในการกำจัดการเลือกปฏิบัติและการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไม่ให้ความสำคัญ (Marginalization) อีกทั้งสิทธิในการมีส่วนร่วมยังเกี่ยวโยงกับสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ เช่น สิทธิในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพในการแสดงออกและการแสดงความคิดเห็น (Freedom of Opinion and Expression) และสิทธิในการศึกษาและข้อมูล (Rights to Education and to Information)[508] ดังนั้น การนำพื้นฐานการบัญญัติกฎหมายที่เอื้ออำนวย (Favorable Legislative Basis) ที่ประกันสิทธิและโอกาสในการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีความเท่าเทียมของพลเมืองจึงถูกพิจารณาว่าเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่สำคัญสำหรับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย[509] โดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ (Office of the High Commissioner for Human Rights: OHCHR) ได้กำหนดแนวทางด้านการมีส่วนร่วมที่วางกรอบหลักการพื้นฐานของสิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ ซึ่งในแนวทางได้กล่าวถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารว่าได้ก่อให้เกิดเครื่องมือใหม่สำหรับการมีส่วนร่วม ขยายพื้นที่สำหรับการเข้าร่วมของประชาชน (Civic Engagement) และมีศักยภาพ (Potential) ในการส่งเสริมรัฐบาลที่รู้จักหน้าที่ (Responsible) และรับผิดชอบ (Accountable) มากขึ้น ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้นส่งเสริมการมีส่วนร่วมเนื่องจากก่อให้เกิดโอกาสมากขึ้นในการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและมีความหมาย[510] ข้อแนะนำของแนวทางดังกล่าวได้กำหนดแนวทางไว้หลากหลาย เช่น รัฐควรสร้างและดำรงไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้ออำนวย (Enabling Environment) ที่จะนำไปสู่การใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธาณะ เช่น สิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะอย่างเท่าเทียมควรได้รับการยอมรับ คุ้มครองและกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกรอบทางกฎหมายอื่น[511] หรือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารควรถูกนำมาใช้เพื่อสร้างพื้นที่และโอกาสสำหรับผู้ถือสิทธิ (Rights Holders) ในการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายในกิจกรรมที่มีความหลากหลายซึ่งกว้างกว่าแค่การสื่อสารและการแบ่งปันข้อมูล หรือในขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการทำคำตัดสินก็ควรจะพัฒนาระบบการเก็บหรือบริหารข้อมูลที่เหมาะสม สำหรับการเก็บ ประมวลผล ลบ จัดเก็บข้อมูลที่ได้จากทั้งออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงความโปร่งใสว่าระบบได้ถูกออกแบบและใช้อย่างไรและข้อมูลถูกประมวลผลและรักษาไว้อย่างไร[512] ตัวอย่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศไนจีเรีย ได้จัดทำแอปพลิเคชัน ทุกคะแนนเสียงมีความหมาย ("Every Vote

[508] OHCHR and equal participation in political and public affairs, link
[509] THE QUALITY OF DEMOCRACY IN BULGARIA by Evelina Staykova, link
[510] Guidelines on the effective implementation on the right to participate in public affairs, Page 5, link
[511] Guidelines on the effective implementation on the right to participate in public affairs, Page 6, link
[512] Guidelines on the effective implementation on the right to participate in public affairs, Page 16, link

Counts": EVC) ที่ให้ผู้ใช้สามารถรายงานสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น การโกงการเลือกตั้ง ณ คูหา และอัปโหลดรูปเพื่อเป็นหลักฐาน[513]

(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร (Freedom of information)

เสรีภาพในข้อมูลข่าวสารเป็นส่วนหนึ่งในสิทธิขั้นพื้นฐานของเสรีภาพในการแสดงออกที่ได้รับการยอมรับโดยมติ (Resolution) ของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ที่ได้รับการรับรองในปี ค.ศ. 1946 เช่นเดียวกันกับ มาตรา 19 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ที่วางหลักว่าสิทธิขั้นพื้นฐานของเสรีภาพในการแสดงออกนั้นรวมถึงเสรีภาพในการแสวงหา ได้รับ ส่งข้อมูลและความคิดผ่านสื่อใด ๆ และไม่ คำนึงถึงพรมแดน[514] ทั้งนี้หากปราศจากซึ่งเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลทุกประเภท ก็อาจเกิดการข่มเหง และการที่นโยบายที่กระทบต่อสาธารณะอาจไม่ได้รับการตรวจสอบ (Tested) รวมถึงการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมของสาธารณะก็อาจลดลง[515] ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการเพื่อประกันสิทธิในเสรีภาพในข้อมูลข่าวสารของประชาชนซึ่งอาจทำได้ในหลากหลายแนวทาง เช่น หน่วยงานของรัฐอาจออกและเผยแพร่เอกสารเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่สมเหตุสมผล บนพื้นฐานของทรัพยากรและความสามารถของรัฐ จัดตั้งระบบภายในที่เปิดเผยและเข้าถึงได้เพื่อประกันสิทธิของสาธารณะในการได้รับข้อมูล การบัญญัติกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ปัจเจกบุคคลในการอุทธรณ์ต่อหน่วยงานทางปกครองที่เป็นอิสระในกรณีที่ถูกปฏิเสธ รวมถึงปัจเจกบุคคลไม่ควรที่จะถูกขัดขวางโดยค่าใช้จ่ายที่มากเกินไปในการขอข้อมูล เป็นต้น[516] อย่างเช่น กรณีแผนการดิจิทัลของประเทศอุรุกวัยสำหรับปี ค.ศ. 2020[517] ที่ต้องการจะยกระดับการเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัลของประเทศอย่างมีส่วนรวม (Inclusive) และยั่งยืน ด้วยนโยบาย "รัฐบาลใกล้ชิด" (“Proximity Government”) เป็นหนึ่งในเป้าหมายหลัก ซึ่ง "รัฐบาลใกล้ชิด" นี้สนับสนุนวิธีการต่าง ๆ ในการจัดการกับความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองและรัฐ ในขณะเดียวกันก็สนับสนุนความโปร่งใส การมีความรับผิดชอบ (Accountability) การเข้าร่วม และการพัฒนาบริการที่ดีขึ้น[518] โดยในแผนการดังกล่าวนั้นได้วางเป้าหมายเกี่ยวกับการทำให้วัฒนธรรมด้านความโปร่งใสมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นผ่านการใช้ระบบข้อมูลสาธารณะที่เป็นหนึ่ง (Unified) และติดตามได้ (Traceable) สำหรับการสอบถามข้อมูลสาธารณะ[519]

---

[513] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Pages 10

[514] Freedom of Information, the United Nations and the Rule of Law, link

[515] Factsheet on Access to Information by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), link

[516] Factsheet on Access to Information by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), link

[517] Agenda Uruguay Digital 2020: Transforming with Equality, Electronic Government and Information and Knowledge Society Agency, Page 16, link

[518] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 1 Regulatory Governance and Independence (1.2 Policy and Implementation), Page 3

[519] Digital Regulation Handbook (Conference Edition) by the International Telecommunication Union, Chapter 1 Regulatory Governance and Independence (1.2 Policy and Implementation), Page 3

ข. ลักษณะการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบกับความสามารถในการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาของมนุษย์ ทำให้คุณสมบัติ การทำงาน หน้าที่ รวมถึงรูปลักษณ์ของสินค้าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก โดยประโยชน์ใช้สอยที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าในปัจจุบันอาจมีความหลากหลายและแตกต่างไปจากประโยชน์ใช้สอยแบบเดิม ๆ ที่สังคมในอดีตคุ้นเคย กล่าวคือบริการดิจิทัลได้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนสำคัญในการทำงานหรือฟังก์ชันของสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค แบบที่การใช้ชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันอาจพบอุปสรรคหากปราศจากบริการดิจิทัลที่ผสมผสานในสินค้านั้น เช่น โทรศัพท์ นาฬิกา หรือตู้เย็นอัจฉริยะที่มิได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นโทรศัพท์เพื่อโทรออกหรือรับสาย เป็นนาฬิกาสำหรับดูเวลา หรือเป็นตู้เย็นที่ทำความเย็นเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น การรับส่งอีเมล กล้องถ่ายรูป สารานุกรมอิเล็กทรอนิกส์พกพา รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้บริโภคและมอบผลลัพธ์ที่เกี่ยว ข้อง เช่น การแจ้งเตือนเกี่ยวกับวัตถุดิบในตู้เย็น หรือส่งคำสั่งซื้อไปยังร้านค้า ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคก็ควรต้องคำนึงถึงในแง่มุมที่ บริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเป็นสำคัญ

โปรดดูเนื้อหาในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ในตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ด้านท้ายของบทที่ 3

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 52 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 53 (4) มาตรา 52 วรรคหนึ่ง การที่จะให้บุคคลใดมาที่พนักงานสอบสวนหรือมาที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือมาศาล เนื่องในการสอบสวน การไต่สวนมูลฟ้อง การพิจารณาคดี หรือการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ จักต้องมีหมายเรียกของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หรือของศาล แล้วแต่กรณี... มาตรา 53 (4) หมายเรียกต้องทำเป็นหนังสือและมีข้อความดังต่อไปนี้... (4) เหตุที่ต้องเรียกผู้นั้นมา...		
มาตรา 57 วรรคหนึ่งประกอบมาตรา 60 มาตรา 57 วรรคหนึ่ง ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในมาตรา 78[520] มาตรา 79[521] มาตรา 80[522] มาตรา 82[523] และมาตรา 84[524] แห่งประมวลกฎหมายนี้ จะจับ ขัง จำคุก หรือค้นในที่	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[520] มาตรา 78 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่
(1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80
(2) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด
(3) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้
(4) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา 117

[521] มาตรา 79 ราษฎรจะจับผู้อื่นไม่ได้เว้นแต่จะเข้าอยู่ในเกณฑ์แห่งมาตรา 82 หรือเมื่อผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และความผิดนั้นได้ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้ด้วย

[522] มาตรา 80 ที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้านั้น ได้แก่ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำ หรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มีความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำผิดมาแล้วสด ๆ
อย่างไรก็ดี ความผิดอาญาดังระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้ ให้ถือว่าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งหน้าในกรณีดังนี้
(1) เมื่อบุคคลหนึ่งถูกไล่จับดังผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ
(2) เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทบจะทันทีทันใดหลังจากการกระทำผิดในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุนั้นและมีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำผิด หรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่าได้ใช้ในการกระทำผิด หรือมีร่องรอยพิรุธเห็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

[523] มาตรา 82 เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับ จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียงเพื่อจัดการตามหมายนั้นก็ได้ แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วยโดยอาจเกิดอันตรายแก่เขานั้นไม่ได้

[524] มาตรา 84 เจ้าพนักงานหรือราษฎรผู้ทำการจับต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา 83 โดยทันที และเมื่อถึงที่นั้นแล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าวเพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้
(1) ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นแจ้งข้อกล่าวหา และรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟังและมอบสำเนาบันทึกการจับแก่ผู้ถูกจับนั้น
(2) ในกรณีที่ราษฎรเป็นผู้จับ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวบันทึกชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้จับ อีกทั้งข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับนั้นไว้ และให้ผู้จับลงลายมือชื่อกำกับไว้เป็นสำคัญเพื่อดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบและแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบด้วยว่าผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้
เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้วให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งมีผู้นำผู้ถูกจับมาส่งแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบถึงสิทธิตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7/1 รวมทั้งจัดให้ผู้ถูกจับสามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับกุม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
รโหฐานหาตัวคนหรือสิ่งของต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาลสำหรับการนั้น... มาตรา 60 (3) และ (5) (ก) (ข) หมายจับ หมายค้น หมายขัง หมายจำคุก หรือหมายปล่อย ต้องทำเป็นหนังสือและมีข้อความดังต่อไปนี้... (3) เหตุที่ต้องออกหมาย... (5) (ก) ในกรณีออกหมายจับ หมายขัง หรือหมายค้นให้ระบุความผิด หรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย (ข) ในกรณีออกหมายจำคุก ให้ระบุความผิดและกำหนดโทษตามคำพิพากษา...		
มาตรา 59/1 วรรคสอง ...คำสั่งศาลให้ออกหมายหรือยกคำร้อง จะต้องระบุเหตุผลของคำสั่งนั้นด้วย...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส
มาตรา 62 ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติทั้งหลายในประมวลกฎหมายนี้ซึ่งว่าด้วยการจับและค้น เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายนั้นต้องแจ้งข้อความในหมายให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทราบ และถ้ามีคำขอร้อง ให้ส่งหมายนั้นให้เขาตรวจดู	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

และสถานที่ที่ถูกควบคุมได้ในโอกาสแรกเมื่อผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง หรือถ้ากรณีผู้ถูกจับร้องขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้แจ้ง ก็ให้จัดการตามคำร้องขอนั้นโดยเร็ว และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจบันทึกไว้ ในการนี้มิให้เรียกค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ถูกจับ

ในกรณีที่จำเป็น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับจะจัดการพยาบาลผู้ถูกจับเสียก่อนนำตัวไปส่งตามมาตรานี้ก็ได้

ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ ถ้าถ้อยคำนั้นเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิดห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่น จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อได้มีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา 83 วรรคสอง แก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
การแจ้งข้อความในหมาย การส่งหมายให้ตรวจดูและวันเดือนปีที่จัดการเช่นนั้นให้บันทึกไว้ในหมายนั้น		
มาตรา 83 วรรคสอง ...ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้ให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วย...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส
มาตรา 84 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง เจ้าพนักงานหรือราษฎรผู้ทำการจับต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา 83[525] โดยทันที และเมื่อถึงที่	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[525] มาตรา 83 ในการจับนั้น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดังกล่าว แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป
ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้ให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
นั้นแล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าว เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นแจ้งข้อกล่าวหา และรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟังและมอบสำเนาบันทึกการจับแก่ผู้ถูกจับนั้น (2) ในกรณีที่ราษฎรเป็นผู้จับ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวบันทึกชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้จับ อีกทั้งข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับนั้นไว้ และให้ผู้จับลงลายมือชื่อกำกับไว้เป็นสำคัญเพื่อดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบและแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบด้วยว่าผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้วให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งมีผู้นำผู้ถูกจับมาส่งแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบถึงสิทธิตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7/1[526] รวมทั้งจัดให้		

ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น

[526] มาตรา 7/1 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรกและให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีสิทธิดังต่อไปนี้ด้วย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้ถูกจับสามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมได้ในโอกาสแรกเมื่อผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง หรือถ้ากรณีผู้ถูกจับร้องขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้แจ้ง ก็ให้จัดการตามคำร้องขอนั้นโดยเร็ว และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจบันทึกไว้ในการนี้มิให้เรียกค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ถูกจับ...		
มาตรา 108/1 วรรคสอง ...คำสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวต้องแสดงเหตุผล และต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยและผู้ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส
มาตรา 165 ในคดีซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ในวันไต่สวนมูลฟ้อง ให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล ให้ศาลส่งสำเนาฟ้องแก่จำเลยรายตัวไป เมื่อศาลเชื่อว่าเป็นจำเลยจริงแล้ว ให้อ่านและอธิบายฟ้องให้ฟัง และถามว่าได้กระทำผิดจริงหรือไม่ จะให้การต่อสู้อย่างไรบ้าง คำให้การของจำเลยให้จดไว้ ถ้าจำเลยไม่ยอมให้การก็ให้ศาลจดรายงานไว้ และ	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

(1) พบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
(2) ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
(3) ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
(4) ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย
ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิตามวรรคหนึ่ง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดำเนินการต่อไป จำเลยไม่มีอำนาจนำพยานมาสืบในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัดสิทธิในการที่จำเลยจะมีทนายมาช่วยเหลือ ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ ศาลมีอำนาจไต่สวนมูลฟ้องลับหลังจำเลย ให้ศาลส่งสำเนาฟ้องแก่จำเลยรายตัวไป กับแจ้งวันนัดไต่สวนให้จำเลยทราบ จำเลยจะมาฟังการไต่สวนมูลฟ้องโดยตั้งทนายให้ซักค้านพยานโจทก์ด้วยหรือไม่ก็ได้ หรือจำเลยจะไม่มา แต่ตั้งทนายมาซักค้านพยานโจทก์ก็ได้ ห้ามมิให้ศาลถามคำให้การจำเลย และก่อนที่ศาลประทับฟ้องมิให้ถือว่าจำเลยอยู่ในฐานะเช่นนั้น		
มาตรา 182 วรรคสอง และวรรคสาม ...ให้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งในศาลโดยเปิดเผยในวันเสร็จการพิจารณา หรือภายในเวลาสามวันนับแต่เสร็จคดี ถ้ามีเหตุอันสมควร จะเลื่อนไปอ่านวันอื่นก็ได้ แต่ต้องจดรายงานเหตุนั้นไว้ เมื่อศาลอ่านให้คู่ความฟังแล้ว ให้คู่ความลงลายมือชื่อไว้ ถ้าเป็นความผิดของโจทก์ที่ไม่มา จะอ่านโดยโจทก์ไม่อยู่ก็ได้ ในกรณีที่จำเลยไม่อยู่ โดยไม่มีเหตุสงสัยว่าจำเลยหลบหนีหรือจงใจไม่มาฟัง ก็ให้ศาลรอการอ่านไว้จนกว่าจำเลยจะมาศาล แต่ถ้ามีเหตุสงสัยว่าจำเลยหลบหนีหรือจงใจไม่มาฟัง ให้ศาล	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ออกหมายจับจำเลย เมื่อได้ออกหมายจับแล้วไม่ได้ตัวจำเลยมาภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันออกหมายจับ ก็ให้ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งลับหลังจำเลยได้ และให้ถือว่าโจทก์หรือจำเลย แล้วแต่กรณี ได้ฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นแล้ว...		
มาตรา 186 (6) คำพิพากษาหรือคำสั่งต้องมีข้อสำคัญเหล่านี้เป็นอย่างน้อย... (6) เหตุผลในการตัดสินทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส
มาตรา 187 (2) คำสั่งระหว่างพิจารณาอย่างน้อยต้องมี... (2) เหตุผลตามกฎหมายในการสั่ง...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส
มาตรา 191 เมื่อเกิดสงสัยในการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ถ้าบุคคลใดที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องร้องต่อศาลซึ่งพิพากษาหรือสั่ง ให้ศาลนั้นอธิบายให้แจ่มแจ้ง	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส
มาตรา 203 ให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาโดยเปิดเผยเฉพาะแต่ในกรณีที่นัดหรืออนุญาตให้คู่ความมาพร้อมกัน หรือมีการสืบพยาน	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 36 การนั่งพิจารณาคดีจะต้องกระทำในศาลต่อหน้าคู่ความที่มาศาลและโดยเปิดเผย เว้นแต่ (1) ในคดีเรื่องใดที่มีความจำเป็นเพื่อรักษาความเรียบร้อยในศาล เมื่อศาลได้ขับไล่คู่ความฝ่ายใดออกไปเสียจากบริเวณศาลโดยที่ประพฤติไม่สมควร ศาลจะดำเนินการนั่งพิจารณาคดีต่อไปลับหลังคู่ความฝ่ายนั้นก็ได้ (2) ในคดีเรื่องใด เพื่อความเหมาะสม หรือเพื่อคุ้มครองสาธารณประโยชน์ ถ้าศาลเห็นสมควรจะห้ามมิให้มีการเปิดเผยซึ่งข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ต่าง ๆ ทั้งหมด หรือแต่บางส่วนแห่งคดีซึ่งปรากฏจากคำคู่ความหรือคำแถลงการณ์ของคู่ความหรือจากคำพยานหลักฐานที่ได้สืบมาแล้วศาลจะมีคำสั่งดังต่อไปนี้ก็ได้ (ก) ห้ามประชาชนมิให้เข้าฟังการพิจารณาทั้งหมดหรือแต่บางส่วน แล้วดำเนินการพิจารณาไปโดยไม่เปิดเผย หรือ (ข) ห้ามมิให้ออกโฆษณาข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่นว่านั้น ในบรรดาคดีทั้งปวงที่ฟ้องขอหย่าหรือฟ้องชายชู้หรือฟ้องให้รับรองบุตร ให้ศาลห้ามมิให้มีการเปิดเผยซึ่งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ใด ๆ ที่ศาลเห็นเป็นการไม่สมควร หรือพอจะเห็น	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ได้ว่าจะทำให้เกิดการเสียหายอันไม่เป็นธรรมแก่คู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าศาลจะได้มีคำสั่งตามอนุมาตรา (2) นี้หรือไม่ คำสั่งหรือคำพิพากษาชี้ขาดคดีของศาลนั้น ต้องอ่านในศาลโดยเปิดเผย และมิให้ถือว่าการออกโฆษณาทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแห่งคำพิพากษานั้นหรือย่อเรื่องแห่งคำพิพากษาโดยเป็นกลางและถูกต้องนั้น เป็นผิดกฎหมาย		
มาตรา 140 (3) การทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้ดำเนินตามข้อบังคับต่อไปนี้... (3) การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้อ่านข้อความทั้งหมดในศาลโดยเปิดเผย ตามเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ ต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่าย หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลจดลงไว้ในคำพิพากษาหรือคำสั่งหรือในรายงานซึ่งการอ่านนั้น และให้คู่ความที่มาศาลลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ ถ้าคู่ความไม่มาศาล ศาลจะงดการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลจดแจ้งไว้ในรายงาน และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านตามกฎหมายแล้ว เมื่อศาลที่พิพากษาคดี หรือที่ได้รับคำสั่งจากศาลสูงให้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตาม	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บทบัญญัติในมาตรานี้วันใด ให้ถือว่าวันนั้นเป็นวันที่พิพากษาหรือมีคำสั่งคดีนั้น		
มาตรา 141 (4) คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทำเป็นหนังสือ และต้องกล่าวหรือแสดง... (4) เหตุผลแห่งคำวินิจฉัยทั้งปวง...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส
มาตรา 218 วรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา 140[527] และ 141[528]... ว่าด้วยคำพิพากษาและคำสั่งของศาลมาใช้บังคับ	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[527] มาตรา 140 การทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้ดำเนินตามข้อบังคับต่อไปนี้
(1) ศาลจะต้องประกอบครบถ้วนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยเขตอำนาจศาล และอำนาจผู้พิพากษา
(2) ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 13 ถ้าคำพิพากษาหรือคำสั่งจะต้องทำโดยผู้พิพากษาหลายคน คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นจะต้องบังคับตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก ในศาลชั้นต้นและศาลชั้นอุทธรณ์ ถ้าผู้พิพากษาคนใดมีความเห็นแย้งก็ให้ผู้พิพากษาคนนั้นเขียนใจความแห่งความเห็นแย้งและเหตุผลของตนกลัดไว้ในสำนวน
ในศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ถ้าประธานของศาลชั้นอุทธรณ์หรือประธานศาลฎีกา แล้วแต่กรณี เห็นสมควร จะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใดในคดีเรื่องใดโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีก็ได้ หรือถ้ามีกฎหมายกำหนดให้วินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีเรื่องใดโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีก็ให้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี แล้วแต่กรณี
ภายใต้บังคับบทบัญญัติมาตรา 13 ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกานั้น ให้ประกอบด้วยผู้พิพากษาทุกคนซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้พิพากษาในศาลนั้นหรือในแผนกคดีที่มีการประชุมและให้ประธานของศาลชั้นอุทธรณ์หรือประธานศาลฎีกา ประธานแผนกคดีของศาลชั้นอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี หรือผู้ทำการแทน เป็นประธาน
คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก และถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานแห่งที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด
ในคดีซึ่งที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีได้วินิจฉัยปัญหาแล้ว คำพิพากษาหรือคำสั่งต้องเป็นไปตามคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี และต้องระบุไว้ด้วยว่าปัญหาข้อใดได้วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดี ผู้พิพากษาที่เข้าประชุมแม้มิใช่เป็นผู้นั่งพิจารณาก็ให้มีอำนาจพิพากษาหรือทำคำสั่งในคดีนั้นได้ และเฉพาะในศาลชั้นอุทธรณ์ให้ทำความเห็นแย้งพร้อมเหตุผลได้ด้วย
ในกรณีที่ปัญหาใดในคดีเรื่องใด ได้มีคำวินิจฉัยโดยที่ประชุมแผนกคดีแล้ว หากประธานของศาลชั้นอุทธรณ์หรือประธานศาลฎีกา แล้วแต่กรณี เห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวโดยที่ประชุมใหญ่อีกก็ได้
(3) การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้อ่านข้อความทั้งหมดในศาลโดยเปิดเผย ตามเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายนี้ ต่อหน้าคู่ความทั้งสองฝ่าย หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลจดลงไว้ในคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือในรายงานซึ่งการอ่านนั้น และให้คู่ความที่มาศาลลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ
ถ้าคู่ความไม่มาศาล ศาลจะงดการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลจดแจ้งไว้ในรายงาน และให้ถือว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้อ่านตามกฎหมายแล้ว
เมื่อศาลที่พิพากษาคดี หรือที่ได้รับคำสั่งจากศาลสูงให้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งตามบทบัญญัติในมาตรานี้วันใด ให้ถือว่าวันนั้นเป็นวันที่พิพากษาหรือมีคำสั่งคดีนั้น
[528] มาตรา 141 คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทำเป็นหนังสือ และต้องกล่าวหรือแสดง
(1) ชื่อศาลที่พิพากษาคดีนั้น

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
แก่คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการโดยอนุโลม...		
มาตรา 222/36 คำพิพากษาของศาลต้องกล่าวหรือแสดงรายการดังต่อไปนี้ (1) รายการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 141[529] (2) ลักษณะโดยชัดเจนของกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มย่อยที่จะต้องถูกผูกพันตามคำพิพากษา (3) ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงิน ต้อง	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

(2) ชื่อคู่ความทุกฝ่ายและผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้แทน ถ้าหากมี
(3) รายการแห่งคดี
(4) เหตุผลแห่งคำวินิจฉัยทั้งปวง
(5) คำวินิจฉัยของศาลในประเด็นแห่งคดีตลอดทั้งค่าฤชาธรรมเนียม
คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นต้องลงลายมือชื่อผู้พิพากษาที่พิพากษาหรือทำคำสั่ง หรือถ้าผู้พิพากษาคนใดลงลายมือชื่อไม่ได้ ก็ให้ผู้พิพากษาอื่นที่พิพากษาหรือทำคำสั่งคดีนั้นหรืออธิบดีผู้พิพากษา แล้วแต่กรณี จดแจ้งเหตุที่ผู้พิพากษาคนนั้นมิได้ลงลายมือชื่อและมีความเห็นพ้องด้วยคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น แล้วกลัดไว้ในสำนวนความ
ในกรณีที่ศาลมีอำนาจทำคำสั่งหรือพิพากษาคดีได้ด้วยวาจา การที่ศาลจะต้องทำรายงานเกี่ยวด้วยคำสั่งหรือคำพิพากษานั้นไม่จำต้องจดแจ้งรายการแห่งคดีหรือเหตุผลแห่งคำวินิจฉัย แต่เมื่อคู่ความฝ่ายใดแจ้งความจำนงที่จะอุทธรณ์หรือได้ยื่นอุทธรณ์ขึ้นมา ให้ศาลมีอำนาจทำคำชี้แจงแสดงรายการข้อสำคัญ หรือเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยกลัดไว้กับบันทึกนั้นภายในเวลาอันสมควร

[529] มาตรา 141 คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทำเป็นหนังสือ และต้องกล่าวหรือแสดง
(1) ชื่อศาลที่พิพากษาคดีนั้น
(2) ชื่อคู่ความทุกฝ่ายและผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้แทน ถ้าหากมี
(3) รายการแห่งคดี
(4) เหตุผลแห่งคำวินิจฉัยทั้งปวง
(5) คำวินิจฉัยของศาลในประเด็นแห่งคดีตลอดทั้งค่าฤชาธรรมเนียม
คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นต้องลงลายมือชื่อผู้พิพากษาที่พิพากษาหรือทำคำสั่ง หรือถ้าผู้พิพากษาคนใดลงลายมือชื่อไม่ได้ ก็ให้ผู้พิพากษาอื่นที่พิพากษาหรือทำคำสั่งคดีนั้นหรืออธิบดีผู้พิพากษา แล้วแต่กรณี จดแจ้งเหตุที่ผู้พิพากษาคนนั้นมิได้ลงลายมือชื่อและมีความเห็นพ้องด้วยคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น แล้วกลัดไว้ในสำนวนความ
ในกรณีที่ศาลมีอำนาจทำคำสั่งหรือพิพากษาคดีได้ด้วยวาจา การที่ศาลจะต้องทำรายงานเกี่ยวด้วยคำสั่งหรือคำพิพากษานั้นไม่จำต้องจดแจ้งรายการแห่งคดีหรือเหตุผลแห่งคำวินิจฉัย แต่เมื่อคู่ความฝ่ายใดแจ้งความจำนงที่จะอุทธรณ์หรือได้ยื่นอุทธรณ์ขึ้นมา ให้ศาลมีอำนาจทำคำชี้แจงแสดงรายการข้อสำคัญ หรือเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยกลัดไว้กับบันทึกนั้นภายในเวลาอันสมควร

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ระบุจำนวนเงินที่จำเลยจะต้องชำระให้แก่โจทก์ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณในการชำระเงินให้สมาชิกกลุ่ม (4) จำนวนเงินรางวัลของทนายความฝ่ายโจทก์ตามมาตรา 222/37[530]		
มาตรา 278 วรรคหนึ่ง ...คำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการดำเนินการบังคับคดีต้องกล่าวหรือแสดงเหตุผลไว้ด้วย...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 5 (4) ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า "กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์" ให้กองทุนเป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้...	-	(6) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์

[530] มาตรา 222/37 ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยกระทำการหรืองดเว้นกระทำการหรือส่งมอบทรัพย์สิน ให้ศาลกำหนดจำนวนเงินรางวัลที่จำเลยจะต้องชำระให้แก่ทนายความฝ่ายโจทก์ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความยากง่ายของคดีประกอบกับระยะเวลาและการทำงานของทนายความฝ่ายโจทก์ รวมทั้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินคดีแบบกลุ่ม ซึ่งมิใช่ค่าฤชาธรรมเนียมที่ทนายความฝ่ายโจทก์ได้เสียไป และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ เมื่อการพิจารณาสิ้นสุดลงให้ทนายความฝ่ายโจทก์ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายดังกล่าวต่อศาลโดยให้ส่งสำเนาแก่จำเลยด้วย
ถ้าคำพิพากษากำหนดให้จำเลยใช้เงิน นอกจากศาลต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ศาลคำนึงถึงจำนวนเงินที่โจทก์และสมาชิกกลุ่มมีสิทธิได้รับประกอบด้วย โดยกำหนดเป็นจำนวนร้อยละของจำนวนเงินดังกล่าว แต่จำนวนเงินรางวัลของทนายความฝ่ายโจทก์ดังกล่าวต้องไม่เกินร้อยละสามสิบของจำนวนเงินนั้น
ถ้าคำพิพากษากำหนดให้จำเลยกระทำการหรืองดเว้นกระทำการหรือส่งมอบทรัพย์สินและให้ใช้เงินรวมอยู่ด้วย ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม
ในการกำหนดจำนวนเงินรางวัลของทนายความฝ่ายโจทก์ตามมาตรานี้ หากมีการเปลี่ยนทนายความฝ่ายโจทก์ ให้ศาลกำหนดจำนวนเงินรางวัลของทนายความฝ่ายโจทก์ตามสัดส่วนของการทำงานและค่าใช้จ่ายที่ทนายความแต่ละคนเสียไป
ให้ถือว่าทนายความฝ่ายโจทก์เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและจำเลยเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาในส่วนของเงินรางวัลของทนายความฝ่ายโจทก์ด้วย และเงินรางวัลดังกล่าวมิใช่ค่าฤชาธรรมเนียม

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(4) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์...		

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 18 ให้คณะกรรมการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไปเพื่อนำความคิดเห็นที่ได้มาประกอบการพิจารณาก่อนออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป โดยต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องและประเด็นที่ต้องการรับฟังความคิดเห็น ทั้งนี้ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเร่งด่วน คณะกรรมการอาจกำหนดระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นให้น้อยกว่าสามสิบวันก็ได้ ให้สำนักงานจัดทำบันทึกสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นที่ประกอบด้วยความคิดเห็นที่ได้รับมติหรือผลการพิจารณาของคณะกรรมการที่มีต่อความคิดเห็นดังกล่าว พร้อมทั้ง	-	(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เหตุผลและแนวทางในการดำเนินการต่อไป และเผยแพร่บันทึกดังกล่าวในระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงาน		
มาตรา 29 (4) (12) และ (13) ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้... (4) จัดทำฐานข้อมูลขนาดตลาดสินค้าหรือบริการที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดการผูกขาดตลาดตามที่คณะกรรมการกำหนด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน... (12) เผยแพร่ผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการต่อสาธารณชน (13) จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อสาธารณชน...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 61 วรรคหนึ่ง ในการมีคำสั่งตามมาตรา 60[531] คณะกรรมการต้องระบุเหตุผลในการสั่งทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายและลงลายมือชื่อของกรรมการที่พิจารณา...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[531] มาตรา 60 ในกรณีที่คณะกรรมการมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ประกอบธุรกิจฝ่าฝืนหรือจะฝ่าฝืนมาตรา 50 มาตรา 51 วรรคสอง มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 57 หรือมาตรา 58 ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจระงับหยุด หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงการกระทำนั้นได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการปฏิบัติ ตามที่คณะกรรมการกำหนด
การออกคำสั่งตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้
ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับแจ้งคำสั่งตามวรรคหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 วรรคหนึ่ง และมาตรา 4 วรรคสอง (1) และ (4) เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัลโดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการเข้าถึงของประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (1) การนำระบบดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารและการให้บริการของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้มีการใช้ระบบดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (6) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์ (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(4) การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก มีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่าง ๆ...		
มาตรา 17 ประกอบมาตรา 18 มาตรา 17 ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ โดยต้องให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสามารถนำไปเผยแพร่ ใช้ประโยชน์ หรือพัฒนาบริการและนวัตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด ซึ่งต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูล มาตรา 18 เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชนและการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐผ่านระบบดิจิทัล ให้มีศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐในสำนักงานทำหน้าที่ในการประสานงานให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งหรือ	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เชื่อมโยงข้อมูลตามมาตรา 17 และเปิดเผยแก่ประชาชน ให้คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนดประเภท รูปแบบ และมาตรฐานของข้อมูลที่เปิดเผยแก่ประชาชนโดยศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ ทั้งนี้ ต้องเป็นแนวทางและมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งสอดคล้องกับหลักการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นสากล		

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 8 วรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตโดยเปิดเผยเป็นการทั่วไป เพื่อให้ผู้ประสงค์จะประกอบกิจการได้ทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต วิธีการขอรับใบอนุญาต และหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตซึ่งจะต้องกำหนดให้แตกต่างกันตามประเภทของใบอนุญาตตามมาตรา 7[532] และสอดคล้องกับกิจการโทรคมนาคมแต่ละลักษณะและประเภท และต้องเป็นไปตามแนวทางการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และการอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคมและแผนความถี่	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[532] มาตรา 7 ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการโทรคมนาคมตามลักษณะและประเภทที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ
ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมให้มีสามแบบ ดังนี้
(1) ใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ไม่มีโครงข่ายโทรคมนาคมเป็นของตนเอง และเป็นกิจการที่มีลักษณะสมควรให้มีการบริการได้โดยเสรี ทั้งนี้ เมื่อผู้ประสงค์จะประกอบกิจการลักษณะดังกล่าวได้แจ้งให้คณะกรรมการทราบแล้ว คณะกรรมการต้องออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการได้
(2) ใบอนุญาตแบบที่สอง ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีหรือไม่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ให้บริการจำกัดเฉพาะกลุ่มบุคคลหรือเป็นการประกอบกิจการที่ไม่มีผลกระทบโดยนัยสำคัญต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรือต่อประโยชน์สาธารณะและผู้บริโภค ทั้งนี้ เมื่อผู้ประสงค์จะประกอบกิจการลักษณะดังกล่าวได้ปฏิบัติถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่คณะกรรมการประกาศกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว คณะกรรมการต้องออกใบอนุญาตให้ประกอบกิจการได้
(3) ใบอนุญาตแบบที่สาม ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคมที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการแก่บุคคลทั่วไปจำนวนมาก หรืออาจมีผลกระทบโดยนัยสำคัญต่อการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม หรืออาจกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็นต้องคุ้มครองผู้บริโภคเป็นพิเศษ ทั้งนี้ เมื่อผู้ประสงค์จะประกอบกิจการลักษณะดังกล่าวได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการเห็นสมควรให้ออกใบอนุญาตแล้ว จึงจะประกอบกิจการได้
ผู้รับใบอนุญาตแบบที่หนึ่ง แบบที่สอง หรือแบบที่สาม จะมีสิทธิประกอบกิจการโทรคมนาคมในลักษณะหรือประเภทใด รวมทั้งมีขอบเขตการให้บริการเพียงใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งต้องสอดคล้องกับลักษณะการประกอบกิจการของใบอนุญาตแต่ละแบบที่กำหนดตามวรรคสอง และต้องคำนึงถึงการพัฒนาการให้บริการกิจการโทรคมนาคมที่หลากหลาย รวมทั้งความเป็นธรรมในระหว่างผู้ประกอบกิจการด้วย
ในการยื่นขอรับใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องระบุว่าเป็นการขอรับใบอนุญาตแบบใด พร้อมทั้งต้องแจ้งลักษณะหรือประเภทกิจการโทรคมนาคมที่ประสงค์จะดำเนินการด้วย และถ้าประสงค์จะเพิ่มการประกอบกิจการในลักษณะหรือประเภทอื่นภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตแล้ว จะต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบก่อนเริ่มประกอบกิจการ ในกรณีเช่นว่านี้ คณะกรรมการจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
วิทยุตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม...		
มาตรา 25 วรรคหก ...การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง[533] ให้คณะกรรมการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้รับใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องด้วย	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต
มาตรา 47 ในกรณีที่ผู้ใช้บริการเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสูงกว่าอัตราขั้นสูงที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 55[534] หรือสูงกว่าที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการรายอื่นที่ใช้บริการโทรคมนาคมในลักษณะหรือประเภทเดียวกัน หรือเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการโดยไม่ถูกต้อง ผู้ใช้บริการมีสิทธิขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการของตนจากผู้รับใบอนุญาตได้ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งข้อมูลตามวรรคหนึ่งให้ผู้ใช้บริการทราบภายในเวลาอันสมควร แต่ทั้งนี้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันร้องขอ และในกรณีที่ผู้ใช้บริการร้องขอ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำเอกสารรับรองข้อมูลที่ถูกต้องให้แก่ผู้ใช้บริการ	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[533] มาตรา 25 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคม มีหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของตนกับของผู้รับใบอนุญาตรายอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมต้องยินยอมให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นใช้โครงข่ายโทรคมนาคมของตนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

[534] มาตรา 55 ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการตามลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ด้วย โดยจะคิดค่าตอบแทนเพื่อการนั้นจากผู้ใช้บริการก็ได้ แต่ค่าตอบแทนจะต้องไม่สูงกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด		
มาตรา 51 สัญญาระหว่างผู้รับใบอนุญาตกับผู้ใช้บริการโทรคมนาคม และเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดขึ้น รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือเงื่อนไขดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน สัญญาและเงื่อนไขที่คณะกรรมการจะให้ความเห็นชอบได้อย่างน้อยจะต้อง (1) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับใบอนุญาตและผู้ใช้บริการที่ชัดเจนและเป็นธรรม (2) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการให้บริการของผู้รับใบอนุญาต (3) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับประเภทและขอบเขตค่าใช้จ่ายในการให้บริการอย่างครบถ้วน เป็นธรรม และจะต้องมีข้อกำหนดรับรองการไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ (4) ไม่มีข้อกำหนดที่เป็นการจำกัดการใช้ประโยชน์ของ	-	(2) ขั้นตอนสำหรับบริษัทในการตอบกลับผู้บริโภค (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้ใช้บริการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (5) ไม่มีข้อกำหนดที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยกหรือกีดกันผู้ใช้บริการ หรือไม่เป็นธรรมแก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้รับความเห็นชอบในสัญญาหรือเงื่อนไขใด ๆ แล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธินำสัญญาหรือเงื่อนไขนั้นไปใช้กับผู้ใช้บริการได้ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสัญญาและเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมได้ และจะกำหนดยกเว้นให้สัญญาหรือเงื่อนไขในเรื่องใดไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก็ได้[535] ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ทำสัญญาเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคไว้เป็นประการใด ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามกฎหมายดังกล่าวด้วย		
มาตรา 57 วรรคสอง ...คณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสำหรับการให้บริการข้อมูลข่าวสารและความรู้เพื่อประโยชน์ในการ	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[535] รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับหลักการ สามารถดูได้ที่ ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง มาตรฐานของสัญญาให้บริการโทรคมนาคม พ.ศ. 2549

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ส่งเสริมความรู้ของประชาชนได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด		

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 7 หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
โดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร		
มาตรา 8 ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา 7 (4)[536] ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จะนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 9 ภายใต้บังคับมาตรา 14[537] และมาตรา 15[538]	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[536] มาตรา 7 (4) หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
(4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
[537] มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้
[538] มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน
(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ
(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม
(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว
(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด
(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร
(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น
(7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว (2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา 7 (4)[539] (3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ (4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน (5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา 7 วรรคสอง[540] (6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการ		(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

[539] มาตรา 7 (4) หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
(4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

[540] มาตรา 7 วรรคสอง ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สาธารณะ (7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย (8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรานี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง		

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 11 นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้วหรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้วหรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา 26[541] แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบุบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดหาให้ตาม	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[541] มาตรา 26 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า
กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกตามประเภท ดังนี้
(1) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 14 เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี
(2) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 15 เมื่อครบยี่สิบปี
กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้
(1) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร
(2) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ยังไม่ควรเปิดเผยโดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้
การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
วรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้น หรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้ บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอหากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว ให้นำความในมาตรา 9 วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้ โดยอนุโลม		
มาตรา 12 ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 11 แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของ	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา 16[542] ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป		
มาตรา 15 วรรคสอง ...คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส
มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบ	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[542] มาตรา 16 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีรักษามิให้รั่วไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้ (1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น (2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น (3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้ (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้ (ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล (4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความ		

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
รับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ (5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ		
มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 14[543] และมาตรา 15[544]	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[543] มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

[544] มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม[545] มาใช้บังคับโดยอนุโลม การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้ ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสาร		(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด
(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร
(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น
(7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

[545] มาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น
บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้ ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตาม		

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 23[546] มาตรา 24[547] และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้		

[546] มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้
(1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น
(2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น
(3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้
(ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
(ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
(ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
(ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
(จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล
(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล
(4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ
(5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล
ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ
หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
[547] มาตรา 24 หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้
(1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น
(2) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น
(3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น
(4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด
(5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา
(6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม
(7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล
(8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว
(9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลที่ถึงแก่กรรมแล้วได้		

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 30 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามคำขอตามวรรคหนึ่ง จะปฏิเสธคำขอได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการปฏิเสธตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล และการเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะส่งผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 30 วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่า	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[548] เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีคำขอตามวรรคหนึ่งและเป็นกรณีที่ไม่อาจปฏิเสธคำขอได้ตามวรรคสอง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามคำขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ คณะกรรมการอาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าถึงและการขอรับสำเนาตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการขยายระยะเวลาตามวรรคสี่หรือหลักเกณฑ์อื่นตามความเหมาะสมก็ได้	สินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 31 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ใน	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วน	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[548] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ รวมทั้งมีสิทธิ ดังต่อไปนี้ (1) ขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นเมื่อสามารถทำได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ (2) ขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นโดยตรง เว้นแต่โดยสภาพทางเทคนิคไม่สามารถทำได้ ข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 (3) หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่กำหนดในมาตรา 24[549] ตามที่	บุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[549] มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
คณะกรรมการประกาศกำหนด การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งจะใช้กับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้ หรือการใช้สิทธินั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอด้วยเหตุผลดังกล่าว ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[550]		

ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[550] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 32 วรรคสาม ...ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการคัดด้านด้วยเหตุผลตาม (1) (ก) หรือ (ข) หรือ (3) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธการคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[551]	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทน	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

[551] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)

ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	เพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 33 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้... ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับกับการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น...	● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่า	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	สินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 36 ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา 35[552] หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[553]	● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือ	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[552] มาตรา 35 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

[553] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม

(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท

(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล

(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน

(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม

(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ให้นำความในมาตรา 24 วรรคสอง[554] มาใช้บังคับโดยอนุโลม	ประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 37 (3) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้... (3) จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือ	ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 37 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

[554] มาตรา 34 วรรคสอง กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม เว้นแต่เก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น...		
มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม (2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท (3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล (5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลนั้น	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 39 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ตัวแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตัวแทนผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 39 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 39 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการ	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม[555] (7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม[556] มาตรา 31 วรรคสาม[557] มาตรา 32 วรรคสาม[558] และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง[559] (8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)[560] ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง[561] โดยอนุโลม	ดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้	

[555] มาตรา 27 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการตามมาตรา 39

[556] มาตรา 30 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[557] มาตรา 31 วรรคสาม การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งจะใช้กับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้ หรือการใช้สิทธินั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอด้วยเหตุผลดังกล่าว ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[558] มาตรา 32 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการคัดค้านด้วยเหตุผลตาม (1) (ก) หรือ (ข) หรือ (3) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธการคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[559] มาตรา 36 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา 35 หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[560] มาตรา 37 (1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[561] มาตรา 5 วรรคสอง ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[562]	จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[562] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

() เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 40 วรรคหนึ่ง (3) ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้... (3) จัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด...	• ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 40 โดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ
ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 41 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของตน ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (2) การดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย จำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลหรือระบบอย่างสม่ำเสมอโดยเหตุที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (3) กิจกรรมหลักของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ตัวแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตัวแทนผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 41 วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม	(2) ขั้นตอนสำหรับบริษัทในการตอบกลับผู้บริโภค

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[563] ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 29 วรรคสอง[564] ผู้ควบคุม	บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่า	

[563] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[564] มาตรา 29 วรรคสอง นโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะของเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกัน และหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบและรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวอาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลร่วมกันได้ ทั้งนี้ สถานที่ทำการแต่ละแห่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันดังกล่าวต้องสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยง่าย ความในวรรคสองให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตาม (1) ซึ่งมีขนาดใหญ่หรือมีสถานที่ทำการหลายแห่งโดยอนุโลม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องแต่งตั้งตัวแทนตามมาตรา 37 (5)[565] ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ตัวแทนโดยอนุโลม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่คุ้มครอง	สินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

ประกาศกำหนด

[565] มาตรา 37 (5) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(5) ในกรณีที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง ต้องแต่งตั้งตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหนังสือซึ่งตัวแทนต้องอยู่ในราชอาณาจักรและตัวแทนต้องได้รับมอบอำนาจให้กระทำการแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานทราบ ทั้งนี้ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ได้ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ โดยคำนึงถึงความรู้หรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจเป็นพนักงานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือเป็นผู้รับจ้างให้บริการตามสัญญากับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลก็ได้		

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 29/4 วรรคสาม (3) ...มาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าหรือบริการหมดสิ้นไปที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีนั้น ได้แก่...	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 29/4 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(2) ขั้นตอนสำหรับบริษัทในการตอบกลับผู้บริโภค (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(3) ช่องทางในการให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภค และช่องทางการรับแจ้งข้อมูลจากผู้บริโภค การตรวจสอบและพิจารณาข้อมูลที่รับแจ้งจากผู้บริโภค และการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้บริโภคทราบโดยไม่ชักช้าพร้อมทั้งจัดทำและเก็บรักษาบันทึกหรือรายงานเกี่ยวกับการรับแจ้งและผลการพิจารณาดังกล่าว...		
มาตรา 35 อัฏฐ ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา 35 ทวิ[566] หรือส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้องตามมาตรา 35 เบญจ[567] ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่เป็นทางปฏิบัติตามปกติสำหรับการ	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา 35 ทวิ หรือไม่ส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้องตามมาตรา 35 เบญจ ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาตามมาตรา 35 อัฏฐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[566] มาตรา 35 ทวิ ในการประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการใด ถ้าสัญญาซื้อขายหรือสัญญาให้บริการนั้นมีกฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ หรือที่ตามปกติประเพณีทำเป็นหนังสือ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการนั้นเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาได้
ในการประกอบธุรกิจที่ควบคุมสัญญา สัญญาที่ผู้ประกอบธุรกิจทำกับผู้บริโภคจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้
(1) ใช้ข้อสัญญาที่จำเป็นซึ่งหากมิได้ใช้ข้อสัญญาเช่นนั้น จะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควร
(2) ห้ามใช้ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด และเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาจะให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดก็ได้
การกำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

[567] มาตรา 35 เบญจ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินได้
ในการประกอบธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน หลักฐานการรับเงินจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้
(1) มีรายการและใช้ข้อความที่จำเป็น ซึ่งหากมิได้มีรายการหรือมิได้ใช้ข้อความเช่นนั้นจะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควร
(2) ห้ามใช้ข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด
การกำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประกอบธุรกิจประเภทนั้น ๆ หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาสุดแต่ระยะเวลาใดจะถึงก่อน	เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดส่งมอบหลักฐานการรับเงิน โดยลงจำนวนเงินมากกว่าที่ผู้บริโภคจะต้องชำระและได้รับเงินจำนวนนั้นไปจากผู้บริโภคแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการประกอบธุรกิจเช่นนั้นแล้ว	

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 7 สิ่งต่อไปนี้ไม่ถือว่าเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ (1) ข่าวประจำวัน และข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นเพียงข่าวสารอันมิใช่งานในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ (2) รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย (3) ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง คำชี้แจง และหนังสือโต้ตอบของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่น (4) คำพิพากษา คำสั่ง คำวินิจฉัย และรายงานของทางราชการ (5) คำแปลและการรวบรวมสิ่งต่าง ๆ ตาม (1) ถึง (4) ที่กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่นจัดทำขึ้น	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 32 (4) การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ภายใต้บังคับบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ตามวรรคหนึ่ง มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำดังต่อไปนี้... (4) เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น...		
มาตรา 35 (4) การกระทำแก่โปรแกรมคอมพิวเตอร์อันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร และได้ปฏิบัติตามมาตรา 32 วรรคหนึ่ง[568] ในกรณีดังต่อไปนี้... (4) เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น...	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 43/4 (3) ผู้ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1[569] ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้... (3) จัดให้มีช่องทางเพื่อรับแจ้ง และให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่จดหมาย	-	(2) ขั้นตอนสำหรับบริษัทในการตอบกลับผู้บริโภค (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[568] มาตรา 32 วรรคหนึ่ง การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ หากไม่ขัดต่อการแสวงหาประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควร มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

[569] มาตรา 43/1 ผู้ให้บริการที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์อันเนื่องมาจากการให้บริการของตน ต้องเป็นผู้ให้บริการที่ได้ประกาศมาตรการยกเลิกการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการที่กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ซ้ำไว้อย่างชัดแจ้งและได้ปฏิบัติตามมาตรการนั้น และให้บริการในลักษณะตามที่บัญญัติในมาตรา 43/2 มาตรา 43/3 มาตรา 43/4 หรือมาตรา 43/5 แล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
อิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถติดต่อได้ของผู้ให้บริการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับแจ้ง ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย		
มาตรา 43/5 (3) ผู้ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้... (3) จัดให้มีช่องทางเพื่อรับแจ้ง และให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถติดต่อได้ของผู้ให้บริการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับแจ้งในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย	-	(2) ขั้นตอนสำหรับบริษัทในการตอบกลับผู้บริโภค (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 6 (1) และ (2) ให้สภา[570]มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (1) เป็นตัวแทนของสมาชิกผู้ประกอบธุรกิจหรืออุตสาหกรรมดิจิทัลในการเสนอความเห็น ประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานด้านนโยบายระหว่างภาครัฐและเอกชน เกี่ยวกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมดิจิทัล (2) เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อภาครัฐในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหรืออุตสาหกรรมดิจิทัล...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 5 วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ...ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง	-	(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[570] สมาชิกของสภา เช่น นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและประกอบธุรกิจหรืออุตสาหกรรมดิจิทัล บุคคลธรรมดาที่ประกอบธุรกิจหรืออุตสาหกรรมดิจิทัล หรือผู้ทรงคุณวุฒิในสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรเกี่ยวกับดิจิทัล เป็นต้น (มาตรา 11 มาตรา 12 มาตรา 13 และมาตรา 14)

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นแก่ประชาชน และนำผลนั้นมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณีที่จำเป็น และพึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน รวมทั้งพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่การจัดทำร่างกฎตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วยโดยอนุโลม		
มาตรา 11 ให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) รับผิดชอบในการจัดให้มี บำรุงรักษา และพัฒนาระบบกลางตามที่สำนักงานร้องขอ เพื่อใช้ในการดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) รับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์	-	(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต (6) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วม

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ผลกระทบ และร่างกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น รวมทั้งร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภา (3) รับจดแจ้งผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็นตาม (1) (4) ประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ และเปิดเผยผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น (5) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและกฎเกณฑ์เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการตามหมวด 5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ และหมวด 6 การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย (6) เป็นช่องทางในการรับข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนว่าสมควรยกเลิก ปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายใด (7) การดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด การจัดให้มีระบบกลางตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องหรือประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึง		ทางการเมือง การประท้วงออนไลน์ (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวก แต่ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็น ให้สำนักงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการระบบกลางดังกล่าว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการนำข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบ รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์เข้าสู่ระบบกลาง และเผยแพร่ผลการดำเนินการดังกล่าวไว้ในระบบกลางด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด		
มาตรา 13 ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้ (1) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น (2) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น (3) การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น (4) การสำรวจความคิดเห็น	-	(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต (6) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(5) วิธีการอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเหมาะสม		
มาตรา 14 ให้หน่วยงานของรัฐนำหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายไปรับฟังความคิดเห็น โดยต้องประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยดังต่อไปนี้ (1) สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาหรือทำภารกิจในเรื่องนั้น รวมทั้งความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์ (2) คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย (3) บุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายในด้านการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ หรือผลกระทบในทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ (4) เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้มีระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ หรือการกำหนดโทษอาญา รวมทั้งหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่หรือที่ติดต่อของ	-	(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้เกี่ยวข้อง ให้แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือจะแจ้งให้ทราบถึงการประกาศตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยการแจ้งอาจกระทำผ่านระบบกลาง หรือหน่วยงานของรัฐจะแจ้งผู้เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรทราบโดยตรงก็ได้		
มาตรา 18 ให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา 16[571] และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบตามมาตรา 17[572] ผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอื่นใดด้วยก็ได้	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 21 (7) หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบและพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้... (7) การมีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครอง ให้	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[571] มาตรา 16 เมื่อรับฟังความคิดเห็นแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนำผลการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบและการจัดทำร่างกฎหมาย และให้สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นซึ่งอย่างน้อยต้องระบุประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นและสรุปความเห็นในแต่ละประเด็นของฝ่ายต่าง ๆ ให้ครบถ้วน รวมทั้งการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายตามความเห็นดังกล่าวพร้อมเหตุผล

[572] มาตรา 17 ในการวิเคราะห์ผลกระทบ หน่วยงานของรัฐต้องกระทำอย่างรอบด้านและเป็นระบบ โดยให้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาและจัดทำเป็นรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ รายงานตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย
(1) เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายสำหรับการดำเนินการตามภารกิจนั้น
(2) ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น
(3) สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลที่ต้องถูกจำกัด
(4) ภาระหรืออุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน อันเนื่องมาจากการมีกฎหมายนั้น
(5) ผลกระทบต่องบประมาณ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ
(6) เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ หรือการกำหนดโทษอาญา รวมทั้งหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
(7) หน่วยงานผู้รับผิดชอบ จำนวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ อุปกรณ์ และงบประมาณที่ต้องใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย
(8) การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ ถ้ามี

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กระทำได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ในกรณีที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจให้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นสาระสำคัญไว้ในร่างกฎหมายให้ชัดเจน...		
มาตรา 23 ในกรณีที่ร่างกฎหมายกำหนดให้ออกกฎเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กฎดังกล่าวต้องกำหนดให้การใช้ดุลพินิจเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (1) ไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรอง (2) สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (3) สอดคล้องและปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (4) ต้องยึดหลักความพอสมควรแก่เหตุ และหลักความได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับกับสิทธิและเสรีภาพและประโยชน์ที่บุคคลต้องเสียไป (5) ต้องยึดหลักความเสมอภาคและต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส
มาตรา 24 เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแนวทาง	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา 23 ให้ทันสมัยอยู่เสมอ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป แนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในทางที่เป็นผลร้ายแก่บุคคลจนกว่าจะมีการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับแก่การใช้ดุลพินิจในการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมและการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล การพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการ และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการสอบสวน ไต่สวน การบังคับคดี และการวางทรัพย์		
มาตรา 27 ในการเสนอร่างกฎหมายต่อรัฐสภา ให้คณะรัฐมนตรีจัดส่งเอกสารตามมาตรา 25 (2) และ (3)[573] และเอกสารตามมาตรา 26 (3)[574] เพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐสภา และให้เปิดเผยเอกสารดังกล่าวไว้ใน	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[573] มาตรา 25 (2) และ (3) ในการเสนอร่างกฎหมายหรือหลักการของร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี ให้หน่วยงานของรัฐเสนอเอกสารดังต่อไปนี้ต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
(2) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
(3) รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ

[574] มาตรา 26 (3) ในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือสำนักงาน ให้นำเอกสารตามมาตรา 25 มาประกอบการพิจารณา และให้ดำเนินการดังต่อไปนี้
(3) ในกรณีที่เห็นสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องหรือการวิเคราะห์ผลกระทบเพิ่มเติม สำนักงานจะดำเนินการดังกล่าวเองหรือจะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ระบบกลางด้วย		
มาตรา 31 วรรคหนึ่ง ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ต้องดำเนินการโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักการตามหมวด 1 บททั่วไป และหมวด 3 การตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย รวมทั้งต้องคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้...	-	(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต
มาตรา 35 วรรคหนึ่ง ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ ให้หน่วยงานของรัฐกระทำตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และแจ้งผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ไว้ในระบบกลาง...	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 36 เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา 32[575] จัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลดังต่อไปนี้ไว้ในระบบกลาง (1) ตัวบทกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[575] มาตรา 32 ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายฉบับใดเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนั้น ในกรณีมีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายฉบับใดหลายหน่วย ให้ผู้รักษาการตามกฎหมายนั้นกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนั้น
ในกรณีกฎหมายใดมีผู้รักษาการตามกฎหมายร่วมกันหลายคน การกำหนดหน่วยงานของรัฐที่จะรับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ให้กระทำโดยการปรึกษาหารือร่วมกัน
ในกรณีกฎหมายใดไม่มีผู้รักษาการตามกฎหมาย ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดหน่วยงานของรัฐที่จะเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวรรคหนึ่ง
ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่กำกับและติดตามการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานของรัฐ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน (2) คำแปลของกฎหมายเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน (3) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจได้ (4) ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของกฎหมาย กฎเกณฑ์ตาม (1) ให้หมายความถึงพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาลหรือคณะกรรมการ การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ หรือแนวปฏิบัติ และให้หมายความรวมถึงเอกสารหรือการสั่งการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลที่เกี่ยวกับกฎหมายใด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นผู้เผยแพร่ ในกรณีที่การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิด		

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
อันตรายหรือความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยหรือประโยชน์ของประเทศหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล หน่วยงานของรัฐจะไม่เผยแพร่รายละเอียดบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง กฎหมายใดไม่มีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานที่จะเป็นผู้จัดทำตามวรรคหนึ่ง การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและรูปแบบที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด		

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 24 การปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. กสท. และ กทค.[576] ในเรื่องใดที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ต้องกระทำโดยมติของที่ประชุม และต้องเปิดเผย	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[576] บทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กทค.) ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดที่อ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
รายงานการประชุม พร้อมทั้งผลการลงมติของที่ประชุมทั้งรายบุคคลและทั้งคณะให้สาธารณชนทราบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน กสทช. และโดยวิธีการอื่นที่เหมาะสมตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในรายงานการประชุมเรื่องใดมีลักษณะตามที่กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดมิให้ต้องเปิดเผยก็ได้ กสทช. อาจมีมติมิให้เปิดเผยข้อมูลเฉพาะในส่วนนั้นได้ การเปิดเผยรายงานการประชุมพร้อมทั้งผลการลงมติตามวรรคหนึ่ง ต้องดำเนินการภายในระยะเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการลงมติ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน แต่ต้องแสดงเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วย		
มาตรา 27 วรรคสอง ...การกำหนดลักษณะการควบรวมการครองสิทธิข้ามสื่อหรือการครอบงำตาม (17)[577] ให้ กสทช. รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย...	-	(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับ

[577] มาตรา 27 (17) กำหนดลักษณะการควบรวม การครองสิทธิข้ามสื่อ หรือการครอบงำกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ ระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเองหรือโดยบุคคลอื่นใด ซึ่งจะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
		ดูแลอินเทอร์เน็ต
มาตรา 27 วรรคห้า ...ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง กสทช. ต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ ทั้งต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชนและป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมถึงป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้คลื่นความถี่ ตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ...	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 28 ให้ กสทช. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไปเพื่อนำความคิดเห็นที่ได้มาประกอบการพิจารณาก่อนออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียง	-	(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและเกี่ยวข้องกับการแข่งขันในการประกอบกิจการหรือมีผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ โดยต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมา เหตุผล ความจำเป็น และสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่จะรับฟังความคิดเห็นตลอดจนประเด็นที่ต้องการรับฟังความคิดเห็น ทั้งนี้ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเร่งด่วน กสทช. อาจกำหนดระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นให้น้อยกว่าระยะเวลาที่กำหนดได้ ให้สำนักงาน กสทช. จัดทำบันทึกสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นที่ประกอบด้วยความคิดเห็นที่ได้รับมติหรือผลการพิจารณาของ กสทช. ที่มีต่อความคิดเห็นดังกล่าว พร้อมทั้งเหตุผลและแนวทางในการดำเนินการต่อไป และเผยแพร่บันทึกดังกล่าวในระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงาน กสทช.		ดูแลอินเทอร์เน็ต (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 50 วรรคสอง ...การจัดทำแผนตามวรรคหนึ่ง[578] ให้ กสทช. หารือกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องโดยต้อง	-	(4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต

[578] มาตรา 50 วรรคหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม ให้ กสทช. กำหนดแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม โดยในแผนอย่างน้อยจะต้องกำหนดพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาในการดำเนินการ พร้อมทั้งประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา...		
มาตรา 55 คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกองทุนและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 52[579] ต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในกรณีที่ กสทช. มีความเห็นแตกต่างจากคณะกรรมการบริหารกองทุน กสทช. ต้องให้เหตุผลประกอบการพิจารณาไว้ด้วย ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุน และการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้ประชาชนทราบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน กสทช. โดยต้องแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ขอและผู้ที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนและจำนวนเงินที่ได้รับจาก	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[579] มาตรา 52 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงาน กสทช. เรียกว่า “กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
(1) ดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม อย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมชุมชนและสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนตามมาตรา 51
(2) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร การวิจัยและพัฒนาด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
(3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการดำเนินการขององค์กรซึ่งทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
(4) สนับสนุน ส่งเสริม และคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม
(5) สนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์โดยจัดสรรเงินให้แก่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
(6) สนับสนุนการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตไป เพื่อนำมาจัดสรรใหม่และสนับสนุนการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้คลื่นความถี่

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
การจัดสรรทั้งหมดด้วย การเก็บรักษา การใช้จ่าย การจัดทำบัญชีและระบบบัญชี ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด		
มาตรา 59 ให้สำนักงาน กสทช. เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กสทช. และสำนักงาน กสทช. ให้ประชาชนทราบทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือวิธีการอื่นที่เห็นสมควรโดยอย่างน้อยต้องเปิดเผยข้อมูล ดังต่อไปนี้ (1) ใบอนุญาตประกอบกิจการของผู้ได้รับใบอนุญาตทุกราย พร้อมทั้งเงื่อนไขที่กำหนด (2) รายได้ของสำนักงาน กสทช. ตามมาตรา 65[580] เป็นรายเดือนโดยสรุป	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

[580] มาตรา 65 รายได้ของสำนักงาน กสทช. มีดังต่อไปนี้
(1) ค่าธรรมเนียมการขออนุญาตและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามมาตรา 44/2 วรรคหนึ่ง ค่าธรรมเนียมการขออนุญาตและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการตามมาตรา 45 วรรคหนึ่ง และค่าธรรมเนียมการโอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามมาตรา 44/3
(2) รายได้หรือผลประโยชน์อันได้มาจากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. และสำนักงาน กสทช.
(3) รายได้จากทรัพย์สินของสำนักงาน กสทช.
(4) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้แก่สำนักงาน กสทช. ตามระเบียบที่ กสทช. กำหนดเพื่อใช้ในการดำเนินงานของสำนักงาน กสทช.
(5) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้
รายได้ของสำนักงาน กสทช. ตาม (1) และ (2) เมื่อได้หักรายจ่ายสำหรับการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของสำนักงาน กสทช. ค่าภาระต่าง ๆ ที่จำเป็น เงินที่จัดสรรเพื่อสมทบกองทุนตามมาตรา 52 กองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน
ในกรณีรายได้ของสำนักงาน กสทช. มีจำนวนไม่พอสำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพของสำนักงาน กสทช. รวมทั้งค่าภาระต่าง ๆ ที่จำเป็นและไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้รัฐพึงจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินให้แก่สำนักงาน กสทช. เท่าจำนวนที่จำเป็น

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(3) รายจ่ายสำหรับการดำเนินงานของ กสทช. และสำนักงาน กสทช. เป็นรายเดือนโดยสรุป (4) รายละเอียดของอัตราค่าตอบแทนกรรมการ จำนวนคณะอนุกรรมการและอัตราค่าตอบแทนของอนุกรรมการเป็นรายบุคคล และอัตราค่าตอบแทนที่ปรึกษาที่ กสทช. แต่งตั้งเป็นรายบุคคล (5) ผลการศึกษาวิจัยและผลงานอื่นๆ ที่ว่าจ้างให้หน่วยงานภายนอกดำเนินการ (6) รายการเรื่องร้องเรียน ความคืบหน้าและผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภคและผู้รับใบอนุญาตและจำนวนเรื่องที่ยังค้างพิจารณา (7) รายละเอียดของผลการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงาน กสทช. และสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง		
มาตรา 72 ประกอบมาตรา 73 มาตรา 72 ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีอำนาจหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช.	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กสท. กทค.[581] สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. แล้วแจ้งผลให้ กสทช. ทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ กสทช. นำรายงานดังกล่าวเสนอต่อรัฐสภาพร้อมรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของ กสทช. ตามมาตรา 76[582] และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงาน กสทช. หรือวิธีการอื่นที่เห็นสมควร		

[581] บทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กทค.) ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดที่อ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

[582] มาตรา 76 ให้ กสทช. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีในด้านการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี ซึ่งต้องแสดงรายละเอียดแผนงานและผลการปฏิบัติงาน รายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยให้ประชาชนทราบ

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

(1) ผลงานของ กสทช. ในปีที่ล่วงมาแล้วเมื่อเปรียบเทียบกับแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้

(2) แผนงาน โครงการ และแผนงบประมาณสำหรับปีถัดไป

(3) งบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานการตรวจสอบภายใน

(4) ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน

(5) คุณภาพและอัตราค่าบริการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน

(6) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภค

(7) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนตามมาตรา 52

(8) รายงานเกี่ยวกับสภาพการแข่งขันของตลาดในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ รวมทั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการกระทำอันมีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีผลกระทบกับประโยชน์ของรัฐและประชาชน

นายกรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา อาจขอให้ กสทช. หรือเลขาธิการ กสทช. แล้วแต่กรณี ชี้แจงการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหนังสือหรือขอให้มาชี้แจงด้วยวาจาก็ได้

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
การประเมินตามวรรคหนึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงและข้อมูลต่าง ๆ และต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียประกอบด้วย คณะกรรมการอาจมอบหมายให้หน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และประเมินผลเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงาน มาตรา 73 รายงานตามมาตรา 72 อย่างน้อยจะต้องมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้ (1) ผลการปฏิบัติงานของ กสทช. กสท. กทค.[583] สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. (2) รายงานข้อเท็จจริงหรือข้อสังเกตจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล พร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะ (3) ความเห็นเกี่ยวกับรายงานประจำปีที่ กสทช. ได้จัดทำ		

[583] บทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กทค.) ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดที่อ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ขึ้นตามมาตรา 76 (4) เรื่องอื่น ๆ ที่เห็นสมควรรายงานให้ กสทช. รัฐสภา หรือประชาชน ทราบ ให้ กสทช. กสท. กทค. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกให้แก่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามที่ร้องขอ		
มาตรา 76 ให้ กสทช. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีในด้านการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี ซึ่งต้องแสดงรายละเอียดแผนงานและผลการปฏิบัติงานรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยให้ประชาชนทราบ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(1) ผลงานของ กสทช. ในปีที่ล่วงมาแล้วเมื่อเปรียบเทียบกับแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้ (2) แผนงาน โครงการ และแผนงบประมาณสำหรับปีถัดไป (3) งบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานการตรวจสอบภายใน (4) ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน (5) คุณภาพและอัตราค่าบริการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน (6) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภค (7) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนตามมาตรา 52[584]		

[584] มาตรา 52 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงาน กสทช. เรียกว่า “กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
(1) ดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม อย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมชุมชนและสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนตามมาตรา 51
(2) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร การวิจัยและพัฒนาด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
(3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการดำเนินการขององค์กรซึ่งทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(8) รายงานเกี่ยวกับสภาพการแข่งขันของตลาดในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ รวมทั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการกระทำอันมีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีผลกระทบกับประโยชน์ของรัฐและประชาชน นายกรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา อาจขอให้ กสทช. หรือเลขาธิการ กสทช. แล้วแต่กรณี ชี้แจงการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหนังสือหรือขอให้มาชี้แจงด้วยวาจาก็ได้		

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 26 วรรคหนึ่ง การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระ	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

(4) สนับสนุน ส่งเสริม และคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม
(5) สนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์โดยจัดสรรเงินให้แก่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
(6) สนับสนุนการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตไป เพื่อนำมาจัดสรรใหม่และสนับสนุนการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้คลื่นความถี่

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย...		
มาตรา 41 (1) บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (1) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ....	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 44 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น	-	(6) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์
มาตรา 59 รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 60 วรรคสาม ...รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบและกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในการนี้ องค์กรดังกล่าวต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 61 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค	-	(7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 63 รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิ	-	(6) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ		
มาตรา 76 รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใด	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว		
มาตรา 77 รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชนและนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว	-	(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จำเป็น พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง		
มาตรา 178 วรรคสาม และวรรคสี่ ...หนังสือสัญญาอื่นที่อาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการค้า หรือการลงทุนของประเทศอย่างกว้างขวางตามวรรคสอง ได้แก่ หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เขตศุลกากรร่วมหรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทำให้ประเทศต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วนหรือหนังสือสัญญาอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ให้มีกฎหมายกำหนดวิธีการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและได้รับการเยียวยาที่จำเป็นอันเกิดจากผลกระทบของการทำหนังสือสัญญาตามวรรคสามด้วย...	-	(1) สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำนโยบายด้านดิจิทัล (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับดูแลอินเทอร์เน็ต

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 253 ในการดำเนินงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ รวมตลอดทั้งมีกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส
มาตรา 257 (3) การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้... (3) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	-	(6) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์
มาตรา 258 ก. (1) (2) ข. (2) (5) ค. (3) (4) และ ง. (1) (2) ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ ก. ด้านการเมือง (1) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระ	-	(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส (6) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์ (7) เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด (2) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรม เข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม... ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน.... (2) ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน... (5) ให้มีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน... ค. ด้านกฎหมาย... (3) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวกและสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย		

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(4) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (1) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวมตลอดทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม (2) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจนเพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก...		

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 16 วรรคหนึ่ง (6) (7) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการให้บริการ ให้ผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 15[585] ประกาศข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบอย่างชัดเจนและเหมาะสม ก่อนหรือขณะเข้าใช้บริการอย่างน้อยดังต่อไปนี้... (6) การตอบข้อสอบถาม การจัดการข้อร้องเรียน และการระงับข้อพิพาท รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการดังกล่าว (7) การดำเนินการต่อสินค้า บริการ หรือเนื้อหาที่เข้าข่ายผิดกฎหมาย หรือการจัดระดับความเหมาะสมของการนำเสนอสินค้า บริการ หรือเนื้อหา...	อ้างอิงจากมาตรา 32 วรรคหนึ่ง และมาตรา 33 วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้อำนาจในการออกพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 33 วรรคหนึ่ง[586] โดยฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้หยุดการให้บริการหรือคำสั่งห้ามมิให้ให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจตามมาตรา 33 วรรคสาม[587] หรือตามมาตรา 33	(2) ขั้นตอนสำหรับบริษัทในการตอบกลับผู้บริโภค (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[585] มาตรา 15 ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ แจ้งให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามมาตรา 16 ก่อนหรือขณะใช้บริการ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะดังนี้
(ก) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง โดยคิดค่าตอบแทน
(ข) บริการแพลตฟอร์มนั้นเป็นสื่อกลางในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภคไม่ว่าธุรกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการนั้น จะเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มทั้งหมดหรือบางส่วน และ
(ค) ผู้ประกอบธุรกิจมีสัญญากับผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค
(2) บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ (search engine)

[586] มาตรา 33 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มประกอบธุรกิจนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

[587] มาตรา 33 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่แก้ไขหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้นั้นหยุดการให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคสองจนกว่าจะแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 22 ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยมาตรการดังต่อไปนี้ (1) กระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียน (2) ช่องทางการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ได้รับความเสียหายจากการใช้บริการ (3) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด นอกจากต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจ	วรรคห้า[588] แล้วแต่กรณี หรือประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภายหลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งตามมาตรา 33 วรรคหก[589] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 44)	(2) ขั้นตอนสำหรับบริษัทในการตอบกลับผู้บริโภค (3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[588] มาตรา 33 วรรคห้า ถ้าผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสี่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว

[589] มาตรา 33 วรรคหก ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่แก้ไขตามวรรคสามหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคห้าภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่หยุดหรือถูกห้ามการให้บริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งของผู้นั้นออกจากสารบบการรับแจ้งและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบโดยเร็ว

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ตามมาตรา 15[590] และมาตรา 17[591] ต้องจัดให้มีมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายดังต่อไปนี้ ไว้ในข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการด้วย (1) ขั้นตอนและมาตรการการดูแลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ที่ได้รับความเสียหายจากการใช้บริการ (2) ขั้นตอนการเยียวยาความเสียหายและการแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบ		

[590] มาตรา 15 ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ แจ้งให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามมาตรา 16 ก่อนหรือขณะใช้บริการ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะดังนี้
(ก) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง โดยคิดค่าตอบแทน
(ข) บริการแพลตฟอร์มนั้นเป็นสื่อกลางในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภคไม่ว่าธุรกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการนั้น จะเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มทั้งหมดหรือบางส่วน และ
(ค) ผู้ประกอบธุรกิจมีสัญญากับผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค
(2) บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ (search engine)

[591] มาตรา 17 ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรแต่ละประเภทบริการเกินสามร้อยล้านบาทต่อปี หรือมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรรวมทุกประเภทบริการเกินหนึ่งพันล้านบาทต่อปี หรือมีจำนวนผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรเกินเจ็ดล้านรายต่อเดือนโดยคำนวณจากการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนย้อนหลัง ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานประกาศกำหนด หรือเกินจำนวนร้อยละสิบของจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามประกาศ เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน
(2) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ ความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และมีผลกระทบในระดับสูงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น ตามหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การพลังงาน การสื่อสารและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ และการสาธารณูปโภค ซึ่งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ11
เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่หรือบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะใด มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 18 มาตรา 19 หรือมาตรา 20 แล้วแต่กรณี

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(3) การระบุสาระสำคัญของสัญญาประกันภัยที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ทำไว้ในกรณีเกิดความเสียหาย (ถ้ามี) (4) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด		
มาตรา 24 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ผู้ประกอบธุรกิจต้องแจ้งให้สำนักงานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันที่คาดว่าจะเลิกประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ การแจ้งเลิกประกอบธุรกิจให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่สำนักงานประกาศกำหนด ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 15[592] หรือมาตรา 17[593] ประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์ม		(3) ขั้นตอนที่โปร่งใส

[592] มาตรา 15 ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ แจ้งให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามมาตรา 16 ก่อนหรือขณะใช้บริการ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะดังนี้
(ก) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง โดยคิดค่าตอบแทน
(ข) บริการแพลตฟอร์มนั้นเป็นสื่อกลางในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภคไม่ว่าธุรกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการนั้น จะเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มทั้งหมดหรือบางส่วน และ
(ค) ผู้ประกอบธุรกิจมีสัญญากับผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค
(2) บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ (search engine)

[593] มาตรา 17 ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรแต่ละประเภทบริการเกินสามร้อยล้านบาทต่อปี หรือมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรรวมทุกประเภทบริการเกินหนึ่งพันล้านบาทต่อปี หรือมีจำนวนผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรเกินเจ็ดล้านรายต่อเดือนโดยคำนวณจากการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนย้อนหลังตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานประกาศกำหนด หรือเกินจำนวนร้อยละสิบของจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามประกาศ เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน
(2) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ ความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และมีผลกระทบในระดับสูงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น ตามหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดิจิทัล ผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่คาดว่าจะเลิกประกอบธุรกิจ และให้แจ้งแผนและมาตรการในการดูแลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลให้สำนักงานทราบด้วย เพื่อประโยชน์ในการทำแผนและมาตรการตามวรรคสอง คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้ประกอบธุรกิจชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย หรือการอื่นที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ให้ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งและวรรคสองประกาศให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบการแจ้งเลิกการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามมาตรานี้ทันทีที่ได้แจ้งให้สำนักงานทราบ โดยให้ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคสองแจ้งแผนและมาตรการในการดูแลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลไปพร้อมกันด้วย		
มาตรา 31 ให้คณะกรรมการร่วม[594] มีหน้าที่และอำนาจ		(4) ความหลากหลายของความเห็นในการกำกับ

(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การพลังงาน การสื่อสารและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ และการสาธารณูปโภค ซึ่งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ11
เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่หรือบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะใด มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 18 มาตรา 19 หรือมาตรา 20 แล้วแต่กรณี

[594] มาตรา 30 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานของรัฐ” เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการร่วม” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อัยการสูงสุด อธิบดีกรมการขนส่งทางบก ผู้บัญชาการกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทาง

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดังต่อไปนี้ (1) ให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่คณะกรรมการและผู้อำนวยการในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกานี้ (2) สอดส่องดูแล ให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานภาคเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกานี้ (3) พิจารณาและวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่ประกันความโปร่งใสและเป็นธรรม หรือมาตรฐานตามมาตรา 3[595] หรือมาตรา 4[596] (4) ให้คำแนะนำการกำหนดลักษณะของบริการแพลตฟอร์ม		ดูแลอินเทอร์เน็ต

เทคโนโลยี เลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ประธานสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาองค์กรของผู้บริโภค ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกรรมการผู้แทนหน่วยงานอื่นซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ
ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ
เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการร่วม คณะกรรมการร่วมอาจมีมติให้เชิญผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณาให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะกรรมการด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

[595] มาตรา 3 พระราชกฤษฎีกานี้มิให้ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย
(2) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ให้บริการโดยหน่วยงานของรัฐที่ไม่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรงหรือไม่เป็นการให้บริการที่มีลักษณะเพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก และได้แจ้งให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทราบแล้ว
ทั้งนี้ บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตาม (1) (2) และ (3) ต้องมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความโปร่งใสและเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้
เมื่อสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ร้องขอข้อมูลหรือร้องขอเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานตาม (1) หรือ (2) ที่ได้จัดเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบไว้ ให้หน่วยงานดังกล่าว ส่งหรือเชื่อมโยงข้อมูลให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามรายการที่คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำหนดโดยปรึกษาหารือกับหน่วยงานตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี

[596] มาตรา 4 การควบคุมดูแลบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดการควบคุมดูแลบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ และมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความโปร่งใส ความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหมวด 2 หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลและการควบคุมดูแล

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดิจิทัลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องแจ้งตามมาตรา 8 วรรคสอง[597] และการกำหนดลักษณะการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 9 (7)[598] (5) เสนอแนะแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามมาตรา 17 (2)[599] การกำหนดบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะตามมาตรา 17 (3)[600] (6) เสนอแนะแนวทางการกำหนดหน้าที่เพิ่มเติมสำหรับบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะตามมาตรา 20[601] และการทบทวนการกำหนดบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล		

[597] มาตรา 8 วรรคสอง คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดลักษณะของการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ไม่ต้องแจ้งให้สำนักงานทราบก่อนการประกอบธุรกิจได้ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ ความเหมาะสมในการควบคุมดูแล และการป้องกันความเสียหายที่เกิดจากผลกระทบดังกล่าว

[598] มาตรา 9 วรรคสอง (7) ให้ถือว่าการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์ดิจิทัลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร
(7) มีลักษณะอื่นใดที่คณะกรรมการกำหนด

[599] มาตรา 17 (2) ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(2)บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ ความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และมีผลกระทบในระดับสูงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น ตามหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[600] มาตรา 17 (3) ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การพลังงาน การสื่อสารและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ และการสาธารณูปโภค ซึ่งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ

[601] มาตรา 20 นอกจากหน้าที่อื่นที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามมาตรา 17 (3) มีหน้าที่ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งมีมาตรการการบริหารและจัดการความเสี่ยงดังกล่าว และการดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการโดยข้อเสนอของคณะกรรมการร่วมประกาศกำหนด

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ รวมทั้งหน้าที่เพิ่มเติมตามมาตรา 21[602] (7) เสนอแนะแนวทางการกำหนดมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้เยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามมาตรา 22[603] และมาตรา 24 วรรคสาม[604] (8) ประสานให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 33[605] มาตรา 34[606] และมาตรา 35[607] และใน		

[602] มาตรา 21 ให้คณะกรรมการทบทวนการกำหนดบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะตามมาตรา 17 รวมทั้งหน้าที่เพิ่มเติมของบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังกล่าวตามมาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20 ทุกปี

[603] มาตรา 22 ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยมาตรการดังต่อไปนี้
(1) กระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียน
(2) ช่องทางการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ได้รับความเสียหายจากการใช้บริการ
(3) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
นอกจากต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 15 และมาตรา 17 ต้องจัดให้มีมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายดังต่อไปนี้ ไว้ในข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการด้วย
(1) ขั้นตอนและมาตรการการดูแลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ที่ได้รับความเสียหายจากการใช้บริการ
(2) ขั้นตอนการเยียวยาความเสียหายและการแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบ
(3) การระบุสาระสำคัญของสัญญาประกันภัยที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ทำไว้ในกรณีเกิดความเสียหาย (ถ้ามี)
(4) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[604] มาตรา 24 วรรคสาม เพื่อประโยชน์ในการทำแผนและมาตรการตามวรรคสอง คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้ประกอบธุรกิจชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย หรือการอื่นที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล

[605] มาตรา 33 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดของรัฐ ทำให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีความจำเป็นต้องขอข้อมูลที่สำนักงานได้รับจากการแจ้งให้ทราบตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้สำนักงานร่วมมือโดยให้ข้อมูลดังกล่าวแก่หน่วยงานนั้นโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

[606] มาตรา 34 เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบธุรกิจและลดความซ้ำซ้อนในการขอข้อมูล ในกรณีที่สำนักงานจำเป็นต้องใช้ข้อมูลซึ่งหน่วยงานใดของรัฐได้มีการขอหรือจัดเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลไว้แล้ว สำนักงานอาจขอให้หน่วยงานดังกล่าวเปิดเผย หรือเชื่อมโยงข้อมูลเช่นว่านั้นแก่สำนักงาน และให้หน่วยงานนั้นให้ความร่วมมือดำเนินการดังกล่าวแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้า

[607] มาตรา 35 เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายและพระราชกฤษฎีกานี้ สำนักงานอาจขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายให้ไว้แก่หน่วยงานหรือคณะกรรมการนั้นต่อ

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
การอื่นที่จำเป็น (9) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลและปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการร่วมมอบหมาย (10) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชกฤษฎีกานี้และตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดในวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการร่วมคำนึงถึงการลดความซ้ำซ้อนที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติตามกฎของหน่วยงานของรัฐ การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจและผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล การชดใช้เยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจ และประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย		

ผู้ประกอบธุรกิจและผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกานี้ได้ให้นำความในวรรคหนึ่งไปใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐขอความร่วมมือจากสำนักงานด้วยโดยอนุโลม

3.10 การดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ (Responsible Business Practice)

ก. <u>ลักษณะโดยทั่วไปของหลักการ</u>

เนื่องจากการกำกับดูแลโดยกฎหมายและองค์กรกำกับดูแลอาจมีข้อจำกัด เช่น ระยะเวลาหรือขั้นตอนของกระบวนการร่างกฎหมายที่อาจต้องใช้เวลาในการจัดทำและอาจไม่ทันท่วงทีต่อการพัฒนาของธุรกิจและเทคโนโลยี ตลอดจนในแง่ของการบังคับใช้กฎหมายต่อการประกอบธุรกิจซึ่งมีลักษณะไร้พรมแดน การกำกับดูแลตนเองผ่านแนวทางการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบหรือการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) ของผู้ประกอบธุรกิจจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนี้ ภายใต้หลักการนี้จึงสนับสนุนให้ผู้ประกอบธุรกิจพิจารณาปฏิบัติตามหลักการสำหรับการดำเนินธุรกิจที่ดี (Principles for Good Business Practices) ตามแนวทางสากลต่าง ๆ เช่น แนวปฏิบัติของสหประชาชาติสำหรับการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	**พลเมือง (Citizens)**
3.10 การดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ (Responsible business practice)	
• การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ (End to price/quality/service discrimination)	• ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม (Ethical data supply chains)
• ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ (Accountable information/content)	• หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง (Duty of care)
• การหยุดมาตรฐานที่ต่ำกว่าสำหรับประเทศที่มีรายได้น้อยกว่า (End to lower standards for lower income countries)	

สิทธิดิจิทัลของบุคคลในฐานะ...	
ผู้บริโภค (Consumers)	พลเมือง (Citizens)
• บริษัทปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน (Companies meet human rights obligations)	• เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู (Employee conditions: fair treatment, free from surveillance)

โดย ITU Digital Regulation Handbook ได้แบ่งหลักการนี้ออกเป็น 7 หัวข้อย่อยตามตารางด้านบน และมีรายละเอียดเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

(1) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ (End to price/quality/service discrimination)

การปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างเป็นธรรมควรที่จะเป็นส่วนสำคัญของเป้าหมาย ธรรมาภิบาล และวัฒนธรรมองค์กรของผู้ให้บริการด้านดิจิทัลทุกแห่ง[608] โดยธุรกิจควรจัดการกับผู้บริโภคอย่างเป็นธรรมและซื่อสัตย์ในทุก ๆ ระดับของความสัมพันธ์ เพื่อที่การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจะเป็นส่วนที่สำคัญในวัฒนธรรมของธุรกิจ อีกทั้งธุรกิจควรหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้บริโภคที่เปราะบางและด้อยโอกาส[609] ดังนั้น ในด้านของราคา คุณภาพ และบริการ ที่ผู้ประกอบธุรกิจเสนอแก่ผู้บริโภคควรปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่าง ปัญญาประดิษฐ์ที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลและจำแนกลักษณะของผู้บริโภคเพื่อแสดงผลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่มีความเฉพาะเจาะจงแก่ปัจเจกบุคคล ก็ควรต้องทำให้เกิดความชัดเจนว่าการใช้เทคโนโลยีและขั้นตอนต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดยภาคธุรกิจจะมีผลต่อคุณภาพ ราคา หรือการบริการ ต่อผู้บริโภคอย่างไร อีกทั้งควรจะต้องทำให้มั่นใจว่าข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบนั้นปราศจากข้อมูลที่อาจนำไปสู่การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมด้วย[610]

[608] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 76
[609] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 9
[610] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 79

(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ (Accountable information/content)

ธุรกิจควรจัดให้มีข้อมูลที่สมบูรณ์ ถูกต้อง และไม่ทำให้หลงผิด เกี่ยวกับสินค้าและบริการ ข้อกำหนด เงื่อนไข ค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง (Applicable Fees) และราคาขั้นสุดท้าย (Final Costs) เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน รวมถึงประกันการเข้าถึงข้อมูลที่ง่าย โดยเฉพาะต่อข้อกำหนดและเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงวิธีการทางเทคโนโลยีที่ใช้[611]

(3) การหยุดมาตรฐานที่ต่ำกว่าสำหรับประเทศที่มีรายได้น้อยกว่า (End to lower standards for lower income countries)

บริษัทเทคโนโลยีอาจมีการให้การคุ้มครองแก่ผู้บริโภคโดยขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแต่ละพื้นที่ ดังนั้น ผู้บริโภคในบางประเทศจึงได้รับการคุ้มครองน้อยกว่าแม้ว่าบริษัทนั้นสามารถที่จะให้การคุ้มครองที่มากกว่าในประเทศอื่นได้ก็ตาม[612] ดังนั้น ในประเทศที่มีรายได้น้อยกว่าที่อาจมีมาตรการหรือกรอบการกำกับดูแลด้านการคุ้มครองผู้บริโภคที่ไม่เท่าเทียมกับประเทศอื่น ก็อาจเกิดกรณีที่ผู้บริโภคต้องประสบกับมาตรฐานด้านการคุ้มครองจากภาคธุรกิจที่ไม่เท่าเทียมกับประเทศที่มีมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภคที่สูงกว่าได้

(4) บริษัทปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน (Companies meet human rights obligations)

หน้าที่ในการเคารพสิทธิมนุษยชนเป็นมาตรฐานสากลที่คาดหวังให้ทุกองค์กรธุรกิจไม่ว่าจะดำเนินธุรกิจอยู่ที่ใดมีหน้าที่ในการปฏิบัติตาม[613] ในฐานะองค์กรของสังคมที่เชี่ยวชาญและดำเนินหน้าที่ที่เชี่ยวชาญ (Business nterprises as specialized organs of society performing specialized functions)[614] และความรับผิดชอบในการเคารพสิทธิมนุษยชนนั้นไม่พิจารณาถึงขนาด ภาคส่วน บริบทในการประกอบธุรกิจ ความเป็นเจ้าของ และโครงสร้าง แต่วิธีการในการดำเนินการตามหน้าที่นั้นอาจแตกต่างไปในเรื่องของขอบเขตและความซับซ้อนตามปัจจัยดังกล่าวและความร้ายแรงของผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน (Adverse Human Rights

[611] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 9
[612] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 78
[613] Guiding Principles on Business and Human Rights by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), Page 13, link
[614] Guiding Principles on Business and Human Rights by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), Page 1, link

Impacts) ขององค์กร[615] ซึ่งการจัดการกับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน จำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการที่เพียงพอสำหรับการป้องกัน การบรรเทา และในกรณีที่เหมาะสมก็ต้องมีมาตรการการเยียวยา[616] โดยกรอบ (Frameworks) ที่มีอยู่ เช่น หลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (Guiding Principles on Business and Human Rights) ได้กำหนดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการดำเนินธุรกิจที่ดี[617] เช่น องค์กรธุรกิจควรปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเคารพสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการยอมรับอย่างสากล และการจัดการกับความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ไม่ว่าองค์กรธุรกิจจะประกอบธุรกิจอยู่ที่ใด[618] หรือการจัดให้มีนโยบายและขั้นตอนในการตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) เพื่อระบุ ป้องกัน บรรทา และประเมินว่าองค์กรธุรกิจจะจัดการกับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างไร เป็นต้น[619]

(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม (Ethical data supply chains)

แม้ว่าในหลายประเทศจะจัดให้มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นแล้วก็ตาม แต่ข้อจำกัดของเนื้อหาของกฎหมายโดยเฉพาะการบังคับใช้ยังสามารถพบเห็นได้อยู่ และเนื่องด้วยการเข้าถึงข้อมูลของผู้บริโภคที่มากขึ้น ภาคธุรกิจจึงควรมีมาตรฐานที่ชัดเจนและโปร่งใสเกี่ยวกับวิธีการในการใช้ข้อมูลนั้น และไม่ว่าองค์กรจะมีขนาดเท่าใดก็ควรที่จะมีแนวทางในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล นอกจากนี้ การมีนโยบายที่ดีเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลที่มีจริยธรรมและมีการบังคับใช้นโยบายนั้นเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจ เนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ผู้บริโภคก็อาจเลือก ผู้ให้บริการที่ให้ความโปร่งใสเกี่ยวกับการเก็บและประมวลผลข้อมูลของผู้บริโภค[620] บริษัทควรที่จะคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภคผ่านการควบคุม ความมั่นคง ความโปร่งใส และกลไกการขอความยินยอมเกี่ยวกับการเก็บและใช้ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภค[621] หรือการใช้การออกแบบทางดิจิทัลและนวัตกรรมที่ดีที่สุดเพื่อมาแก้ไขความกังวลและปัญหา (Pain Points) ที่ผู้บริโภคพบเจอ ไม่ว่าจะเรื่องของความปลอดภัย การจัดหาข้อมูล กลไกการขอความยินยอม และการชดใช้ความเสียหาย[622] รวมทั้งการใช้แนวทางเชิงรุกในการจัดการกับความกังวลของผู้บริโภค เช่น การออกแบบที่คำนึงถึงความมั่นคงและความเป็นส่วนตัวตั้งแต่ขั้นตอนแรก (Security and Privacy by Design) ที่ใส่ความเป็น

[615] Guiding Principles on Business and Human Rights by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), Page 15, link
[616] Guiding Principles on Business and Human Rights by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), Page 13, link
[617] Connecting voices: a role for consumer rights in developing digital society by Consumers International for the Ford Foundation, Page 27
[618] Guiding Principles on Business and Human Rights by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), Page 26, link
[619] Guiding Principles on Business and Human Rights by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), Page 15-16, link
[620] Ethical data usage in an era of digital technology and regulation by Ewa Janiszewska-Kiewra, Jannik Podlesny, and Henning Soller, link
[621] United Nations Guidelines for Consumer Protection by the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Page 10
[622] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 15

ส่วนตัว ความปลอดภัย และความมั่นคงไว้ในอุปกรณ์ ระบบ และการดำเนินธุรกิจ[623] นอกจากนี้ ขั้นตอนในการบริหารจัดการข้อมูล เช่น ไม่ว่าจะโดยตรงหรือผ่านการทำสัญญากับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบุคคลที่สาม ข้อมูลนั้นจะต้องได้มา ถูกเก็บ ถูกวิเคราะห์ และถูกใช้ในกรณีอื่น ๆ ผ่านวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมาย (Legitimate) และเป็นธรรม โดยเฉพาะการเข้าถึงหรือการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ หรือการใช้อื่น ๆ ควรเป็นไปตามกฎหมายที่ใช้บังคับ กฎหมายเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และกฎหมายคุ้มครองข้อมูล เช่นเดียวกันกับมาตรฐานการรักษาความลับอย่างสูงสุด รวมถึงการดำเนินการอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม และการใช้ข้อมูลจะต้องสอดคล้องหรือเกี่ยวข้องและไม่เกินไปกว่าจุดประสงค์ในการเก็บข้อมูลนั้น รวมถึงควรที่จะมีการจัดทำการประเมินความเสี่ยง ความอันตราย และประโยชน์เนื่องจากการคุ้มครองข้อมูลและความเป็นส่วนตัวของข้อมูล เช่นเดียวกันกับจริยธรรมของการใช้ข้อมูล ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนการใช้ข้อมูลอย่างมีนัยยะสำคัญ หรือมีการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใหม่ (New Use) เกิดขึ้น[624] การจัดให้มีขั้นตอนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริง (Due Diligence) เพื่อประเมินการดำเนินการด้านข้อมูลของผู้ที่น่าจะร่วมดำเนินงาน (Collaborators) ที่เป็นบุคคลที่สาม[625] อาจช่วยส่งเสริมให้ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลสอดคล้องกับหลักจริยธรรมมากยิ่งขึ้น

(6) หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง (Duty of care)

ผู้นำสินค้าเข้าสู่ตลาด เช่น ผู้จัดหา (Suppliers) ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า และผู้ค้าปลีก (Retailers) ควรทำให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์ สินค้าต่าง ๆ จะมีความปลอดภัย โดยผ่านการจัดการหรือการเก็บรักษาที่เหมาะสมในขณะที่อยู่ในความดูแลของตน[626] นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในโลกออนไลน์ ก็ได้เกิดมีแนวความคิดที่ว่าผู้ให้บริการโซเชียลมีเดียควรที่จะรับผิดชอบต่อพื้นที่สาธารณะที่ตนได้สร้างขึ้นเช่นเดียวกับกรณีเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้ดำเนินการ (Operators) มีความรับผิดชอบในโลกกายภาพ (Physical World)[627] ซึ่งสหราชอาณาจักรได้ออกร่างกฎหมาย Online Safety Bill ที่กำหนดหน้าที่แก่ผู้ให้บริการที่ถูกควบคุมในการใช้ความระมัดระวังเกี่ยวกับเนื้อหา เช่น เนื้อหาผิดกฎหมาย หรือเนื้อหาที่เป็นภัยต่อเด็ก[628] หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวังตามร่างกฎหมายดังกล่าว เช่น หน้าที่ในการจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสมและเพียงพอตามระยะเวลาที่กำหนด หรือหน้าที่ในการดำเนินบริการที่ใช้ระบบและกระบวนการที่ได้สัดส่วนซึ่งถูกออกแบบเพื่อ ก) ป้องกันปัจเจกบุคคลจากการพบเจอเนื้อหาที่ผิดกฎหมายด้วยวิธีการของการบริการ ข) กรณีเนื้อหาที่ผิดกฎหมายที่ถูกจัดให้เป็นเนื้อหาที่อยู่ในระดับความสำคัญมาก

[623] Building A Digital World Consumers Can Trust by Consumers International, Page 15
[624] Guidance Note on Data Privacy, Ethics and Protection by the United Nations Development Group (UNDG), Page 4, link
[625] Guidance Note on Data Privacy, Ethics and Protection by the United Nations Development Group (UNDG), Page 7, link
[626] Indicators of consumer protection and empowerment in the digital world: Results and recommendations of a feasibility study ,Page 57, link
[627] Analysis of the Online Safety Bill by John Woodhouse, 2.1 Duty of Care?, Page 12, link
[628] Analysis of the Online Safety Bill by John Woodhouse, 3. The Bill, Pages 18-19, link

จะถูกลดระยะเวลาในการแสดงเนื้อหาลง เช่น เนื้อหาที่เกี่ยวกับการก่อการร้าย ค) หากผู้ให้บริการได้รับการแจ้งเตือนหรือทราบถึงการมีอยู่ของเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย ผู้ให้บริการจะต้องนำเนื้อหาเช่นนั้นออกโดยเร็ว เป็นต้น[629]

(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู (Employee conditions: fair treatment, free from surveillance)

การขจัดการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและอาชีพเป็นหลักการหนึ่งที่สำคัญของปฏิญญาว่าด้วยหลักการและสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน (ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work)[630] ซึ่งการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและอาชีพอาจเกิดขึ้นได้ในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และการเลือกปฏิบัติก็อาจอยู่ในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับ การสรรหา การเลื่อนตำแหน่ง การสั่งงาน การเลิกจ้าง ค่าตอบแทน สภาพการทำงาน และการคุกคาม[631] โดยปฏิญญาไตรภาคีว่าด้วยหลักการเกี่ยวกับบรรษัทข้ามชาติและนโยบายทางสังคม (Tripartite declaration of principles concerning multinational enterprises and social policy: MNE Declaration) เป็นเอกสารที่องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) จัดทำขึ้นเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานในเรื่องของนโยบายทางสังคม และการปฏิบัติในที่ทำงานอย่างมีส่วนร่วม (Inclusive) มีความรับผิดชอบและยั่งยืน[632] นโยบายในปฏิญญาดังกล่าว เช่น หน่วยงานควรดำเนินการด้วยหลักการว่าด้วยการไม่เลือกปฏิบัติตลอดการประกอบกิจการของตน และควรนำคุณสมบัติ ทักษะ และประสบการณ์มาใช้เป็นเกณฑ์ในการจ้าง การกำหนดตำแหน่งงาน การอบรม และการเลื่อนขั้นของพนักงานในทุกระดับ เป็นต้น[633] สำหรับประเด็นเรื่องของการเฝ้าดูลูกจ้าง แต่เดิมนั้นนายจ้างคาดหวังในระดับหนึ่งที่จะสามารถมีความควบคุมเหนือลูกจ้างเกี่ยวกับผลิตภาพ (Productivity) ความมั่นคงปลอดภัย การรักษาความลับ และข้อมูลที่นายจ้างเป็นเจ้าของ (Proprietary Information) อย่างไรก็ตาม เทคนิคในการสังเกตการณ์และการเฝ้าดูที่มีอยู่ซึ่งเป็นผลจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้วิธีการในการควบคุมขยายขอบเขตมากขึ้นกว่าเดิม และอาจก่อให้เกิดประเด็นปัญหารวมถึงผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน[634]

---

[629] Online Safety Bill, Section 8 and 9, Pages 6-7, link

[630] ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work, link

[631] Equality at work: The continuing challenge, International Labour Conference, link

[632] Tripartite declaration of principles concerning multinational enterprises and social policy (MNE Declaration) - 5th edition 2017, link

[633] Tripartite declaration of principles concerning multinational enterprises and social policy, Page 8, link

[634] Conditions of Work Digest on Workers' Privacy Part 2 : Monitoring and Surveillance in the Workplace by the International Labour Organization, Page 9, link

ข. ลักษณะการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่ประกอบกับความสามารถในการคิดค้น ประดิษฐ์ และพัฒนาของมนุษย์ ทำให้คุณสมบัติ การทำงาน หน้าที่ รวมถึงรูปลักษณ์ของสินค้าในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก โดยประโยชน์ใช้สอยที่ผู้บริโภคได้รับจากสินค้าในปัจจุบันอาจมีความหลากหลายและแตกต่างไปจากประโยชน์ใช้สอยแบบเดิม ๆ ที่สังคมในอดีตคุ้นเคย กล่าวคือบริการดิจิทัลได้ผสมผสานเป็นส่วนหนึ่ง หรืออาจเป็นส่วนสำคัญในการทำงานหรือฟังก์ชันของสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภค แบบที่การใช้ชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบันอาจพบอุปสรรคหากปราศจากบริการดิจิทัลที่ผสมผสานในสินค้านั้น เช่น โทรศัพท์ นาฬิกา หรือตู้เย็นอัจฉริยะที่มิได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นโทรศัพท์เพื่อโทรออกหรือรับสาย เป็นนาฬิกาสำหรับดูเวลา หรือเป็นตู้เย็นที่ทำความเย็นเท่านั้น แต่ยังมีคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น การรับส่งอีเมล กล้องถ่ายรูป สารานุกรมอิเล็กทรอนิกส์พกพา รวมถึงความสามารถในการประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้บริโภคและมอบผลลัพธ์ที่เกี่ยว ข้อง เช่น การแจ้งเตือนเกี่ยวกับวัตถุดิบในตู้เย็น หรือส่งคำสั่งซื้อไปยังร้านค้า ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคก็ควรต้องคำนึงถึงในแง่มุมที่ บริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าเป็นสำคัญ

โปรดดูเนื้อหาในส่วนของหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ในตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้ด้านท้ายของบทที่ 3

ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 271 ผู้ใดขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใด ๆ ให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพหรือปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จ ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ผู้ใดขายของโดยหลอกลวงด้วยประการใด ๆ ให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพหรือปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จ ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ
มาตรา 272 (1) และ (2) ผู้ใด	ผู้ใด	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(1) เอาชื่อ รูป รอยประดิษฐ์หรือข้อความใด ๆ ในการประกอบการค้าของผู้อื่นมาใช้ หรือทำให้ปรากฏที่สินค้า หีบห่อ วัตถุที่ใช้หุ้มห่อ แจ้งความ รายการแสดงราคา จดหมายเกี่ยวกับการค้าหรือสิ่งอื่นทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นสินค้าหรือการค้าของผู้อื่นนั้น (2) เลียนป้าย หรือสิ่งอื่นทำนองเดียวกันจนประชาชนน่าจะหลงเชื่อว่าสถานที่การค้าของตนเป็นสถานที่การค้าของผู้อื่นที่ตั้งอยู่ใกล้เคียง... ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	(1) เอาชื่อ รูป รอยประดิษฐ์หรือข้อความใด ๆ ในการประกอบการค้าของผู้อื่นมาใช้ หรือทำให้ปรากฏที่สินค้า หีบ ห่อ วัตถุที่ใช้หุ้มห่อ แจ้งความ รายการแสดงราคา จดหมายเกี่ยวกับการค้าหรือสิ่งอื่นทำนองเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นสินค้าหรือการค้าของผู้อื่นนั้น (2) เลียนป้าย หรือสิ่งอื่นทำนองเดียวกันจนประชาชนน่าจะหลงเชื่อว่าสถานที่การค้าของตนเป็นสถานที่การค้าของผู้อื่นที่ตั้งอยู่ใกล้เคียง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา 275 ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักร จำหน่ายหรือเสนอจำหน่าย ซึ่งสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีชื่อ รูป รอยประดิษฐ์หรือข้อความใด ๆ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 272 (1) หรือสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นตามความในมาตรา 273[635] หรือมาตรา 274[636] ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา	ผู้ใดนำเข้าในราชอาณาจักร จำหน่ายหรือเสนอจำหน่าย ซึ่งสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีชื่อ รูป รอยประดิษฐ์หรือข้อความใด ๆ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 272 (1) หรือสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นตามความในมาตรา 273 หรือมาตรา 274 ต้องระวางโทษดังที่	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[635] มาตรา 273 ผู้ใดปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น ซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[636] มาตรา 274 ผู้ใดเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
นั้น ๆ	บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ	
มาตรา 341 ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	• ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ (1) แสดงตนเป็นคนอื่น หรือ (2) อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็ก หรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ
มาตรา 343 วรรคหนึ่ง ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 341 ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อ	ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 341 ได้กระทำด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชน หรือด้วย	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

ประมวลกฎหมายอาญา		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ...	การปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าว ต้องด้วยลักษณะดังกล่าวในมาตรา 342[637] อนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท	

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 15 ในการประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม	-	(6) หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง

[637] มาตรา 342 ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำ
(1) แสดงตนเป็นคนอื่น หรือ
(2) อาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็ก หรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง
ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
และตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด[638] ในการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาต ให้คณะกรรมการกำหนดสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบโดยเฉพาะของผู้รับใบอนุญาตให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดแผนการให้บริการกิจการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต โดยอย่างน้อยต้องกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเริ่มให้บริการ รายละเอียดของลักษณะหรือประเภทการให้บริการ อัตราค่าบริการ การให้บริการแจ้งข้อมูลผู้ใช้เลขหมายโทรคมนาคม และการอื่นที่จำเป็นในการให้บริการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ในกรณีที่มีเหตุสำคัญเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือกฎหมายหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในการอนุญาตได้ตามความจำเป็น		
มาตรา 20 วรรคสอง ...ผู้รับใบอนุญาตจะปฏิเสธการให้บริการแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรไม่ได้	-	(1) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ
มาตรา 47 ในกรณีที่ผู้ใช้บริการเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสูงกว่าอัตราขั้นสูงที่	-	(1) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ

[638] รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับหลักการ สามารถดูได้ที่ ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง เงื่อนไขมาตรฐานในการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 55[639] หรือสูงกว่าที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการรายอื่นที่ใช้บริการโทรคมนาคมในลักษณะหรือประเภทเดียวกัน หรือเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการโดยไม่ถูกต้อง ผู้ใช้บริการมีสิทธิขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการของตนจากผู้รับใบอนุญาตได้ ผู้รับใบอนุญาตต้องแจ้งข้อมูลตามวรรคหนึ่งให้ผู้ใช้บริการทราบภายในเวลาอันสมควร แต่ทั้งนี้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันร้องขอ และในกรณีที่ผู้ใช้บริการร้องขอ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดทำเอกสารรับรองข้อมูลที่ถูกต้องให้แก่ผู้ใช้บริการด้วย โดยจะคิดค่าตอบแทนเพื่อการนั้นจากผู้ใช้บริการก็ได้ แต่ค่าตอบแทนจะต้องไม่สูงกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด		
มาตรา 49 วรรคสาม ...ในการให้บริการโทรคมนาคมผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขการให้บริการโดยบังคับให้ผู้ใช้บริการต้องใช้เครื่องโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาตหรือตามที่ผู้รับใบอนุญาตกำหนดมิได้ เว้นแต่การให้บริการโทรคมนาคมในประเภทใดที่มีความจำเป็นทางเทคนิคต้องใช้เครื่องโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตกำหนด ทั้งนี้ ผู้รับ	-	(1) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ

[639] มาตรา 55 ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการตามลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขเช่นว่านั้นได้เมื่อคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบแล้วแต่การกำหนดประเภทเครื่องโทรคมนาคมเช่นว่านี้ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ใช้บริการที่สามารถจัดหาเครื่องโทรคมนาคมตามประเภทที่กำหนดมาใช้ในการรับบริการได้เอง ในการนี้ ผู้รับใบอนุญาตจะปฏิเสธการให้บริการหรือการเชื่อมกับระบบการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการมิได้		
มาตรา 50 ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรการที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง เมื่อพบว่ามีบุคคลใดกระทำการละเมิดสิทธิของผู้ใช้บริการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือคณะกรรมการดำเนินการเพื่อระงับการกระทำดังกล่าว และแจ้งให้ผู้ใช้บริการทราบโดยเร็ว	ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อดักรับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยข้อความข่าวสาร หรือข้อมูลอื่นใดที่มีการสื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม
มาตรา 51 สัญญาระหว่างผู้รับใบอนุญาตกับผู้ใช้บริการโทรคมนาคม และเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดขึ้น รวมทั้งการ	-	(1) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ (2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
แก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือเงื่อนไขดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน สัญญาและเงื่อนไขที่คณะกรรมการจะให้ความเห็นชอบได้อย่างน้อยจะต้อง (1) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับใบอนุญาตและผู้ใช้บริการที่ชัดเจนและเป็นธรรม (2) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการให้บริการของผู้รับใบอนุญาต (3) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับประเภทและขอบเขตค่าใช้จ่ายในการให้บริการอย่างครบถ้วน เป็นธรรม และจะต้องมีข้อกำหนดรับรองการไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ (4) ไม่มีข้อกำหนดที่เป็นการจำกัดการใช้ประโยชน์ของผู้ใช้บริการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (5) ไม่มีข้อกำหนดที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยกหรือกีดกันผู้ใช้บริการ หรือไม่เป็นธรรมแก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้รับความเห็นชอบในสัญญาหรือเงื่อนไขใด ๆ แล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธินำสัญญาหรือ		

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เงื่อนไขนั้นไปใช้กับผู้ใช้บริการได้ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสัญญาและเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมได้ และจะกำหนดยกเว้นให้สัญญาหรือเงื่อนไขในเรื่องใดไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก็ได้ ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดหลักเกณฑ์ทำสัญญาเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคไว้เป็นประการใด ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามกฎหมายดังกล่าวด้วย		
มาตรา 53 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตได้โฆษณายืนยันมาตรฐานคุณภาพการให้บริการโทรคมนาคมของตนไว้ ให้เป็นหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ได้โฆษณาไว้นั้น ถ้าผู้รับใบอนุญาตให้บริการโทรคมนาคมไม่เป็นไปตามที่ได้โฆษณาไว้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ตรงตามที่โฆษณาได้	-	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ
มาตรา 56 (3) การกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและ	-	(1) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ค่าบริการตามมาตรา 55[640] จะต้อง... (3) ไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ แบ่งแยก หรือกีดกันผู้ใช้บริการหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด		
มาตรา 59 ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการเผยแพร่อัตราค่าธรรมเนียมและค่าบริการของตนเป็นการทั่วไปและต้องแจ้งให้ผู้ใช้บริการทุกรายทราบตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และต้องแสดงอัตราดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ ที่ทำการของผู้รับใบอนุญาตเพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบได้ ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีระบบแจ้งอัตราค่าบริการและค่าธรรมเนียมให้ผู้ใช้บริการได้ทราบล่วงหน้าก่อนการใช้บริการแต่ละครั้งเมื่อผู้ใช้บริการต้องการก็ได้ ทั้งนี้ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย	-	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 7 หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการ	-	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[640] มาตรา 55 ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการตามลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
อย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร		
มาตรา 15 (5) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของ	-	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
รัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน... (5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร...		
มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้ (1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น (2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น (3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้ (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้ (ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ	-	(1) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ (2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ (5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล (4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ (5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ		
มาตรา 24 หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วน	-	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้ (1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น (2) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น (3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น (4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด (5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง[641] เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา		

[641] มาตรา 26 วรรคหนึ่ง ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม (7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล (8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว (9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง		
มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 14[642] และมาตรา 15[643]	-	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

[642] มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

[643] มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม[644] มาใช้บังคับโดยอนุโลม การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้ ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่ง		

(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น
(7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

[644] มาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น
บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้ ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตาม		

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 23[645] มาตรา 24[646] และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้		

[645] มาตรา 23 หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้
(1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น
(2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น
(3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้
(ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
(ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
(ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
(ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
(จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล
(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล
(4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ
(5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล
ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ
หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
[646] มาตรา 24 หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้
(1) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น
(2) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น
(3) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น
(4) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด
(5) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา 26 วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา
(6) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม
(7) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล
(8) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว
(9) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (3) (4) (5) (6) (7) (8) และ (9) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลที่ถึงแก่กรรมแล้วได้		

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 29 ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณามาใช้บังคับแก่การสื่อสารข้อมูล เพื่อเสนอขายสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี และให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ	ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 29 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ
มาตรา 30 ให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงมีหน้าที่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการและให้ผู้จำหน่ายอิสระหรือตัวแทนขายตรงมีหน้าที่ส่งมอบเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการนั้นแก่ผู้บริโภคพร้อมกับสินค้าหรือบริการ ให้ผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงมีหน้าที่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการและส่งมอบให้แก่ผู้บริโภคพร้อมกับสินค้าหรือบริการ	ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงผู้ใดไม่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการ หรือผู้จำหน่ายอิสระ ตัวแทนขายตรง หรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงผู้ใดไม่ส่งมอบเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการ หรือส่งมอบเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการที่ไม่เป็นไปตามมาตรา 30 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้า	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เอกสารการซื้อขายตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องมีข้อความภาษาไทยที่อ่านเข้าใจง่าย โดยระบุชื่อผู้ซื้อและผู้ขาย วันที่ซื้อขาย และวันที่ส่งมอบสินค้าหรือบริการ รวมทั้งสิทธิของผู้บริโภคในการเลิกสัญญาซึ่งสิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวต้องกำหนดด้วยตัวอักษรที่เห็นเด่นชัดกว่าข้อความทั่วไป	หมื่นบาท	
มาตรา 31 คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดรายละเอียดในเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการที่ใช้วิธีการขายตรงหรือตลาดแบบตรง โดยถือเอาราคาสินค้าหรือบริการที่ผู้บริโภคได้รับการคุ้มครองและประเภทสินค้าหรือบริการเป็นสำคัญ เอกสารการซื้อขายตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้ (1) รายละเอียดตามมาตรา 30[647] (2) กำหนดเวลา สถานที่ และวิธีการในการชำระหนี้ (3) สถานที่ และวิธีการในการส่งมอบสินค้าหรือบริการ (4) วิธีการเลิกสัญญา (5) วิธีการคืนสินค้า	-	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[647] มาตรา 30 ให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงมีหน้าที่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการและให้ผู้จำหน่ายอิสระหรือตัวแทนขายตรงมีหน้าที่ส่งมอบเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการนั้นแก่ผู้บริโภคพร้อมกับสินค้าหรือบริการ
ให้ผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงมีหน้าที่จัดทำเอกสารการซื้อขายสินค้าหรือบริการและส่งมอบให้แก่ผู้บริโภคพร้อมกับสินค้าหรือบริการ
เอกสารการซื้อขายตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องมีข้อความภาษาไทยที่อ่านเข้าใจง่าย โดยระบุชื่อผู้ซื้อและผู้ขาย วันที่ซื้อขาย และวันที่ส่งมอบสินค้าหรือบริการ รวมทั้งสิทธิของผู้บริโภคในการเลิกสัญญาซึ่งสิทธิเลิกสัญญาดังกล่าวต้องกำหนดด้วยตัวอักษรที่เห็นเด่นชัดกว่าข้อความทั่วไป

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(6) การรับประกันสินค้า (7) การเปลี่ยนสินค้าในกรณีมีความชำรุดบกพร่อง ประกาศกำหนดรายละเอียดในเอกสารการซื้อขายให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา		

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 วรรคสาม ...ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (2) (3) (4) (5) และ (6) [648] และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง ต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานด้วย	-	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม
มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม	-	(3) การหยุดมาตรฐานที่ต่ำกว่าสำหรับประเทศ

[648] มาตรา 4 วรรคหนึ่ง (2) (3) (4) (5) (6)
(2) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงความมั่นคงทางการคลังของรัฐ หรือการรักษาความปลอดภัยของประชาชน รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติวิทยาศาสตร์ หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(3) บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อมวลชน งานศิลปกรรม หรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น
(4) สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา รวมถึงคณะกรรมาธิการที่แต่งตั้งโดยสภาดังกล่าว ซึ่งเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา หรือคณะกรรมาธิการ แล้วแต่กรณี
(5) การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดี และการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
(6) การดำเนินการกับข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยนั้น ได้กระทำในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรมดังต่อไปนี้ (1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม (2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร		ที่มีรายได้น้อยกว่า
มาตรา 19 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอมไว้ก่อนหรือในขณะนั้น เว้นแต่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ขอความยินยอมตามแบบหรือข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 19 วรรคสาม หรือไม่แจ้งผลกระทบจากการถอนความยินยอมตามมาตรา	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ (5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม (7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็น

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บัญญัติให้กระทำได้ การขอความยินยอมต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือหรือทำโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้ ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไปด้วย และการขอความยินยอมนั้นต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นอย่างชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการจะให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบและข้อความที่คณะกรรมการประกาศกำหนดก็ได้ ในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องคำนึงอย่างถึงที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม ทั้งนี้ ในการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการใด ๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้อง	19 วรรคหก ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่	ธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สำหรับการเข้าทำสัญญาซึ่งรวมถึงการให้บริการนั้น ๆ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้ โดยจะต้องถอนความยินยอมได้ง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้วโดยชอบตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ในกรณีที่การถอนความยินยอมส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงผลกระทบจากการถอนความยินยอมนั้น การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ไม่มีผลผูกพันเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และไม่ทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้	เกิดขึ้นแล้วด้วย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 21 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่ (1) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว (2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้	● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ (5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม (7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 22 การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ให้เก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 22 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม (7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 23 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว (1) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผยซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา 24[649] ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (2) แจ้งให้ทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณี	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ (5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม (7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

[649] มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล (3) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้ชัดเจน ให้กำหนดระยะเวลาที่อาจคาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม (4) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย (5) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อและวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย (6) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 19 วรรค	ยกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ห้า[650] มาตรา 30 วรรคหนึ่ง[651] มาตรา 31 วรรคหนึ่ง[652] มาตรา 32 วรรคหนึ่ง[653] มาตรา 33 วรรคหนึ่ง[654] มาตรา		

[650] มาตรา 19 วรรคห้า เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจะถอนความยินยอมเสียเมื่อใดก็ได้โดยจะต้องถอนความยินยอมได้ง่ายเช่นเดียวกับการให้ความยินยอม เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ การถอนความยินยอมย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปแล้วโดยชอบตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

[651] มาตรา 30 วรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม

[652] มาตรา 31 วรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ รวมทั้งมีสิทธิ ดังต่อไปนี้

(1) ขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นเมื่อสามารถทำได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ

(2) ขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นโดยตรง เว้นแต่โดยสภาพทางเทคนิคไม่สามารถทำได้

[653] มาตรา 32 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ ดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 (4) หรือ (5) เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่า

(ก) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แสดงให้เห็นถึงเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า

(ข) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(2) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการตลาดแบบตรง

(3) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ เว้นแต่เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[654] มาตรา 33 วรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

(2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป

(3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2)

(4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
34 วรรคหนึ่ง[655] มาตรา 36 วรรคหนึ่ง[656] และมาตรา 73 วรรคหนึ่ง[657]		
มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ (1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 24 หรือขอความยินยอมโดยการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการ	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม (7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

[655] มาตรา 34 วรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้
(1) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระหว่างการตรวจสอบตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ดำเนินการตามมาตรา 36
(2) เมื่อเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องลบหรือทำลายตามมาตรา 33 (4) แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลขอให้ระงับการใช้แทน
(3) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีความจำเป็นต้องขอให้เก็บรักษาไว้เพื่อใช้ในการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย
(4) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระหว่างการพิสูจน์ตามมาตรา 32 (1) หรือตรวจสอบตามมาตรา 32 (3) เพื่อปฏิเสธการคัดค้านของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 วรรคสาม

[656] มาตรา 36 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา 35 หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[657] มาตรา 73 วรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สุขภาพของบุคคล (3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล	ดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23[663] ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[663] มาตรา 23 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว
(1) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผยซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา 24 ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง เว้นแต่ (1) ได้แจ้งถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมและได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (2) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่	25 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 25 วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 21[664] ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตาม มาตรา 25 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือ	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม (7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

(2) แจ้งให้ทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล
(3) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้ชัดเจน ให้กำหนดระยะเวลาที่อาจคาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม
(4) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย
(5) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย
(6) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 19 วรรคห้า มาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 31 วรรคหนึ่ง มาตรา 32 วรรคหนึ่ง มาตรา 33 วรรคหนึ่ง มาตรา 34 วรรคหนึ่ง มาตรา 36 วรรคหนึ่ง และมาตรา 73 วรรคหนึ่ง
[664] มาตรา 21 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม
การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่
(1) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว
(2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24[658] หรือมาตรา 26[659]	ประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่า	

[658] มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล

(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[659] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการแจ้งวัตถุประสงค์ใหม่ตามมาตรา 21[660] และการแจ้งรายละเอียดตามมาตรา 23[661] มาใช้บังคับกับการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องได้รับความยินยอมตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ (1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว (2) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่าการแจ้ง	สินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่	

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[660] มาตรา 21 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่

(1) ได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่นั้นให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบและได้รับความยินยอมก่อนเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยแล้ว

(2) บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้

[661] มาตรา 23 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว

(1) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผยซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา 24 ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(2) แจ้งให้ทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล

(3) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้ชัดเจน ให้กำหนดระยะเวลาที่อาจคาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม

(4) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย

(5) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

(6) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 19 วรรคห้า มาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 31 วรรคหนึ่ง มาตรา 32 วรรคหนึ่ง มาตรา 33 วรรคหนึ่ง มาตรา 34 วรรคหนึ่ง มาตรา 36 วรรคหนึ่ง และมาตรา 73 วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
วัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดดังกล่าวไม่สามารถทำได้ หรือจะเป็นอุปสรรคต่อการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ ในกรณีนี้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (3) การใช้หรือการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต้องกระทำโดยเร่งด่วนตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (4) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ซึ่งล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลจากหน้าที่หรือจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและต้องรักษาวัตถุประสงค์ใหม่หรือรายละเอียดบางประการตามมาตรา 23[662] ไว้เป็นความลับตามที่กฎหมาย	เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[662] มาตรา 23 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ทราบถึงรายละเอียดนั้นอยู่แล้ว
(1) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมเพื่อการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หรือเปิดเผยซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์ตามที่มาตรา 24 ให้อำนาจในการเก็บรวบรวมได้โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(2) แจ้งให้ทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคล
(3) ข้อมูลส่วนบุคคลที่จะมีการเก็บรวบรวมและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมไว้ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาดังกล่าวได้ชัดเจน ให้กำหนดระยะเวลาที่อาจคาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม
(4) ประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะถูกเปิดเผย
(5) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ให้แจ้งข้อมูล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กำหนด การแจ้งรายละเอียดตามวรรคสอง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เก็บรวบรวมตามมาตรานี้ เว้นแต่กรณีที่นำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้เพื่อการติดต่อกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งในการติดต่อครั้งแรก และกรณีที่จะนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผย ต้องแจ้งก่อนที่จะนำข้อมูลส่วนบุคคลไปเปิดเผยเป็นครั้งแรก		
มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ (1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณี	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม (7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

(6) สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 19 วรรคห้า มาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 31 วรรคหนึ่ง มาตรา 32 วรรคหนึ่ง มาตรา 33 วรรคหนึ่ง มาตรา 34 วรรคหนึ่ง มาตรา 36 วรรคหนึ่ง และมาตรา 73 วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม (2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น (3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย (5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ (ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การ	ยกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
รักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ (ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ (ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุม		

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของ		

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด		
มาตรา 27 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24[665] หรือมาตรา 26[666]	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษ	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม (7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

[665] มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[666] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม
(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น
(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย
(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลมาจากการเปิดเผยตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการขอรับข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการตามมาตรา 39[667]	จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[667] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม

(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือขอความยินยอมโดยการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความ	

(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	เสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 28 ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ ประเทศปลายทางหรือ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[669]	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[669] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม
(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
องค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา 16 (5)[668] เว้นแต่ (1) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย (2) ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยได้	โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26 เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วย	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย
(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ
(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์
(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ
ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
[668] มาตรา 16 (5) คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
(5) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งหรือโอนไปยังต่างประเทศ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่เพียงพอของประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลแล้ว (3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น (4) เป็นการกระทำตามสัญญาระหว่างผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลกับบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (5) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลอื่น เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมในขณะนั้นได้ (6) เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอของประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคล ให้เสนอต่อคณะกรรมการ	กฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 28 อันเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทน	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เป็นผู้วินิจฉัย ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอาจขอให้ทบทวนได้เมื่อมีหลักฐานใหม่ทำให้เชื่อได้ว่าประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลมีการพัฒนาจนมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ	เพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 29 ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรได้กำหนดนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ต่างประเทศและอยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่เป็นไปตามมาตรา 29 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[670] โดยไม่เป็นไปตาม	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

[670] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม
(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น
(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กิจการหรือธุรกิจร่วมกัน หากนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวได้รับการตรวจสอบและรับรองจากสำนักงาน การส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศที่เป็นไปตามนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับการตรวจสอบและรับรองดังกล่าว ให้สามารถกระทำได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 28 นโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะของเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกัน และหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบและรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ	มาตรา 29 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท • ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่เป็นไปตามมาตรา 29 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม โดยไม่เป็นไปตามมาตรา 29 วรรคหนึ่ง	

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประกาศกำหนด ในกรณีที่ยังไม่มีคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามมาตรา 28 หรือยังไม่มีนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอาจส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 28 เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมสามารถบังคับตามสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ รวมทั้งมีมาตรการเยียวยาทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	หรือวรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินห้าล้านบาท ● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 30 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติตามคำขอตามวรรคหนึ่ง จะปฏิเสธคำขอได้เฉพาะในกรณีที่เป็นการปฏิเสธตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล และการเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะส่งผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[671]	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 30 วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทน	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

[671] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีคำขอตามวรรคหนึ่งและเป็นกรณีที่ไม่อาจปฏิเสธคำขอได้ตามวรรคสอง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามคำขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ คณะกรรมการอาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าถึงและการขอรับสำเนาตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งการขยายระยะเวลาตามวรรคสี่หรือหลักเกณฑ์อื่นตามความเหมาะสมก็ได้	เพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 31 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ รวมทั้งมีสิทธิ ดังต่อไปนี้	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่า	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(1) ขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นเมื่อสามารถทำได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ (2) ขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบดังกล่าวไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นโดยตรง เว้นแต่โดยสภาพทางเทคนิคไม่สามารถทำได้ ข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 (3) หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลอื่นที่กำหนดในมาตรา 24[672] ตามที่	สินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[672] มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(2) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคล
(3) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
(6) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
คณะกรรมการประกาศกำหนด การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งจะใช้กับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้ หรือการใช้สิทธินั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอด้วยเหตุผลดังกล่าว ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[673]		

[673] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 32 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ ดังต่อไปนี้ (1) กรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 (4) หรือ (5)[674] เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่า (ก) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แสดงให้เห็นถึงเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า (ข) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย (2) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการตลาดแบบตรง (3) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วน	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 32 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

[674] มาตรา 24 (4) และ (5) ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่...
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(5) เป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่ประโยชน์ดังกล่าวมีความสำคัญน้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐานในข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล...

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ เว้นแต่เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลใช้สิทธิคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต่อไปได้ ทั้งนี้ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องปฏิบัติโดยแยกส่วนออกจากข้อมูลอื่นอย่างชัดเจนในทันทีเมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้แจ้งการคัดค้านให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการคัดด้านด้วยเหตุผลตาม (1) (ก) หรือ (ข) หรือ (3) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธการคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39[675]	ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[675] มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
(1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม
(2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท
(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
(4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล
(5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลน
(6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม
(7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรคสาม มาตรา 31 วรรคสาม มาตรา 32 วรรคสาม และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 33 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล (2) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถอนความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ต่อไป (3) เมื่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 (1) และผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่อาจปฏิเสธคำขอตามมาตรา 32 (1) (ก) หรือ (ข) ได้ หรือเป็นการคัดค้านตามมาตรา 32 (2) (4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย	● ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

(8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)
ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง โดยอนุโลม
ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับกับการเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) หรือ (4)[676] หรือ มาตรา 26 (5) (ก) หรือ (ข)[677] การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะและผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลถูกขอให้ลบหรือทำลายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคล	เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[676] มาตรา 24 (1) (4) ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[677] มาตรา 26 (5) (ก) (ข) ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ
(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์
(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการทั้งในทางเทคโนโลยีและค่าใช้จ่ายเพื่อให้เป็นไปตามคำขอนั้น โดยแจ้งผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับคำตอบในการดำเนินการให้เป็นไปตามคำขอ กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้		
มาตรา 34 เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระหว่างการตรวจสอบตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือ	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดำเนินการตามมาตรา 36[678] (2) เมื่อเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ต้องลบหรือทำลายตามมาตรา 33 (4)[679] แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลขอให้ระงับการใช้แทน (3) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลหมดความจำเป็นในการเก็บรักษาไว้ตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล แต่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีความจำเป็นต้องขอให้เก็บรักษาไว้เพื่อใช้ในการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย (4) เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในระหว่างการพิสูจน์ตามมาตรา 32 (1)[680] หรือตรวจสอบตามมาตรา 32 (3)[681]	ประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[678] มาตรา 36 ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา 35 หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39
ให้นำความในมาตรา 34 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

[679] มาตรา 33 (4) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีดังต่อไปนี้
(4) เมื่อข้อมูลส่วนบุคคลได้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

[680] มาตรา 32 (1) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ ดังต่อไปนี้
(1) กรณีที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา 24 (4) หรือ (5) เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลพิสูจน์ได้ว่า
(ก) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แสดงให้เห็นถึงเหตุอันชอบด้วยกฎหมายที่สำคัญยิ่งกว่า
(ข) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นไปเพื่อก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

[681] มาตรา 32 (3) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้ ดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เพื่อปฏิเสธการคัดค้านของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 32 วรรคสาม[682] กรณีผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญเพื่อสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการได้ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการระงับการใช้ตามวรรคหนึ่งก็ได้		
มาตรา 35 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่า	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

(3) กรณีที่เป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ เว้นแต่เป็นการจำเป็นเพื่อการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[682] มาตรา 32 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการคัดค้านด้วยเหตุผลตาม (1) (ก) หรือ (ข) หรือ (3) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธการคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	สินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	
มาตรา 37 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (2) ในกรณีที่ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 37 ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วน	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(3) จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้น หรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม เว้นแต่เก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การเก็บรักษาไว้เพื่อวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 (1) หรือ (4)[683] หรือมาตรา 26 (5) (ก) หรือ (ข)[684] การใช้เพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายหรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้นำ	บุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[683] มาตรา 24 (1) (4) ห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(1) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่เกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติซึ่งได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจรัฐที่ได้มอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

[684] มาตรา 26 (5) (ก) (ข) ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่
(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ
(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์
(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ความในมาตรา 33 วรรคห้า[685] มาใช้บังคับกับการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลโดยอนุโลม (4) แจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้าภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่การละเมิดมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย ทั้งนี้ การแจ้งดังกล่าวและข้อยกเว้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (5) ในกรณีที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง[686] ต้องแต่งตั้งตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหนังสือซึ่งตัวแทนต้องอยู่ในราชอาณาจักรและตัวแทนต้องได้รับมอบอำนาจให้กระทำการแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดใด ๆ ที่		

[685] มาตรา 33 วรรคห้า คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

[686] มาตรา 5 วรรคสอง ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร โดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตรา 39 ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกรายการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (1) ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวม (2) วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลแต่ละประเภท (3) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล (4) ระยะเวลาการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล (5) สิทธิและวิธีการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและเงื่อนไขในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลนั้น (6) การใช้หรือเปิดเผยตามมาตรา 27 วรรคสาม[687] (7) การปฏิเสธคำขอหรือการคัดค้านตามมาตรา 30 วรรค	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 39 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ตัวแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตัวแทนผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 39 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 39 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่า	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ (5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

[687] มาตรา 27 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกการใช้หรือเปิดเผยนั้นไว้ในรายการตามมาตรา 39

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
สาม[688] มาตรา 31 วรรคสาม[689] มาตรา 32 วรรคสาม[690] และมาตรา 36 วรรคหนึ่ง[691] (8) คำอธิบายเกี่ยวกับมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยตามมาตรา 37 (1)[692] ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับกับตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง[693] โดยอนุโลม ความใน (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (8) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่	สินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[688] มาตรา 30 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอดังกล่าวพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[689] มาตรา 31 วรรคสาม การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งจะใช้กับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายไม่ได้ หรือการใช้สิทธินั้นต้องไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธคำขอด้วยเหตุผลดังกล่าว ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธคำขอพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[690] มาตรา 32 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลปฏิเสธการคัดค้านด้วยเหตุผลตาม (1) (ก) หรือ (ข) หรือ (3) ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลบันทึกการปฏิเสธการคัดค้านพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[691] มาตรา 36 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการตามมาตรา 35 หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ดำเนินการตามคำร้องขอ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องบันทึกคำร้องขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมด้วยเหตุผลไว้ในรายการตามมาตรา 39

[692] มาตรา 37 (1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[693] มาตรา 5 วรรคสอง ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักร พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร โดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เมื่อเป็นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[694]		

[694] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

() เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 40 ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งที่ได้รับจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น เว้นแต่คำสั่งนั้นขัดต่อกฎหมายหรือบทบัญญัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ (2) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้น (3) จัดทำและเก็บรักษาบันทึกรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งไม่ปฏิบัติตาม (1) สำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลใด ให้ถือว่าผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น การดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล	• ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 40 โดยไม่มีเหตุอันควร ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินสามล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่	(5) ห่วงโซ่อุปทานของข้อมูลทางจริยธรรม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีข้อตกลงระหว่างกัน เพื่อควบคุมการดำเนินงานตามหน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ความใน (3) อาจยกเว้นมิให้นำมาใช้บังคับกับผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นกิจการขนาดเล็กตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด เว้นแต่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือมิใช่กิจการที่เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเป็นครั้งคราว หรือมีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[695]	เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[695] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 41 ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของตน ในกรณีดังต่อไปนี้ (1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานของรัฐตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (2) การดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผย จำเป็นต้องตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลหรือระบบอย่างสม่ำเสมอโดยเหตุที่มีข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (3) กิจกรรมหลักของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ตัวแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตัวแทนผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง ซึ่งได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมตามมาตรา 41 วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26[696] ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกันตามที่คณะกรรมการ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการ	

[696] มาตรา 26 ห้ามมิให้เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่

(1) เพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

(2) เป็นการดำเนินกิจกรรมโดยชอบด้วยกฎหมายที่มีการคุ้มครองที่เหมาะสมของมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเมือง ศาสนา ปรัชญา หรือสหภาพแรงงานให้แก่สมาชิก ผู้ซึ่งเคยเป็นสมาชิก หรือผู้ซึ่งมีการติดต่ออย่างสม่ำเสมอกับมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวโดยไม่ได้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นออกไปภายนอกมูลนิธิสมาคม หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรนั้น

(3) เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(4) เป็นการจำเป็นเพื่อการก่อตั้งสิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย การปฏิบัติตามหรือการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย หรือการยกขึ้นต่อสู้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

(5) เป็นการจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวกับ

(ก) เวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ การประเมินความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง การวินิจฉัยโรคทางการแพทย์ การให้บริการด้านสุขภาพหรือด้านสังคม การรักษาทางการแพทย์ การจัดการด้านสุขภาพ หรือระบบและการให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ใช่การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพหรือผู้มีหน้าที่รักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไว้เป็นความลับตามกฎหมาย ต้องเป็นการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์

(ข) ประโยชน์สาธารณะด้านการสาธารณสุข เช่น การป้องกันด้านสุขภาพจากโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดที่อาจติดต่อหรือแพร่เข้ามาในราชอาณาจักร หรือการควบคุมมาตรฐานหรือคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ หรือเครื่องมือแพทย์ ซึ่งได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมและเจาะจงเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะการรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคลตามหน้าที่หรือตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

(ค) การคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้มีสิทธิตามกฎหมาย การคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ หรือการคุ้มครองทางสังคม ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติตามสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

(ง) การศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือสถิติ หรือประโยชน์สาธารณะอื่น ทั้งนี้ ต้องกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(จ) ประโยชน์สาธารณะที่สำคัญ โดยได้จัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลชีวภาพตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดจากการใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการนำลักษณะเด่นทางกายภาพหรือทางพฤติกรรมของบุคคลมาใช้ทำให้สามารถยืนยันตัวตนของบุคคลนั้นที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่นได้ เช่น ข้อมูลภาพจำลองใบหน้า ข้อมูลจำลองม่านตา หรือข้อมูลจำลองลายนิ้วมือ

ในกรณีที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมต้องกระทำภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้จัดให้มีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประกาศกำหนดตามมาตรา 29 วรรคสอง[697] ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวอาจจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลร่วมกันได้ ทั้งนี้ สถานที่ทำการแต่ละแห่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันดังกล่าวต้องสามารถติดต่อกับเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยง่าย ความในวรรคสองให้นำมาใช้บังคับแก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐตาม (1) ซึ่งมีขนาดใหญ่หรือมีสถานที่ทำการหลายแห่งโดยอนุโลม ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่งต้องแต่งตั้งตัวแทนตามมาตรา 37 (5)[698] ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่ตัวแทนโดยอนุโลม ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วน	ดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

[697] มาตรา 29 วรรคสอง นโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะของเครือกิจการหรือเครือธุรกิจเดียวกันเพื่อการประกอบกิจการหรือธุรกิจร่วมกัน และหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบและรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[698] มาตรา 37 (5) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(5) ในกรณีที่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 5 วรรคสอง ต้องแต่งตั้งตัวแทนของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหนังสือซึ่งตัวแทนต้องอยู่ในราชอาณาจักรและตัวแทนต้องได้รับมอบอำนาจให้กระทำการแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่มีข้อจำกัดความรับผิดใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลมีหน้าที่ต้องแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานทราบ ทั้งนี้ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถติดต่อเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ได้ คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ โดยคำนึงถึงความรู้หรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอาจเป็นพนักงานของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือเป็นผู้รับจ้างให้บริการตามสัญญากับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลก็ได้		
มาตรา 42 วรรคสาม ...ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลออกจากงานหรือเลิกสัญญาการจ้างด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต้องสามารถ	• ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 42 วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
รายงานไปยังผู้บริหารสูงสุดของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรงได้...	• ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 42 วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท • ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทำให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม และไม่เข้ากรณียกเว้นตามที่กฎหมายบัญญัติ จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล อีกทั้งศาลอาจสั่งให้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ ได้อีกด้วย ค่าสินไหมทดแทนข้างต้น ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหาย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
	ที่เกิดขึ้นแล้วด้วย	

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 4 (1) และ (2) ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองดังต่อไปนี้... (1) สิทธิที่จะได้รับข่าวสารรวมทั้งคำพรรณาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ (2) สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกหาสินค้าหรือบริการ...	-	(1) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ (2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ
มาตรา 22 การโฆษณาจะต้องไม่ใช้ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้นจะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือลักษณะของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการส่งมอบ การจัดหา หรือการใช้สินค้าหรือบริการ ข้อความดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม (1) ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง	● ผู้ใดโดยเจตนาก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ ปริมาณ หรือสาระสำคัญประการอื่นอันเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ไม่ว่าจะเป็นของตนเองหรือผู้อื่น โฆษณาหรือใช้ฉลากที่มีข้อความอันเป็นเท็จหรือข้อความที่รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเช่นว่านั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำผิดซ้ำอีก ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือ	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(2) ข้อความที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการไม่ว่าจะกระทำโดยใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริง หรือไม่ก็ตาม (3) ข้อความที่เป็นการสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อมให้มีการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรม หรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ (4) ข้อความที่จะทำให้เกิดความแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่ประชาชน (5) ข้อความอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ข้อความที่ใช้ในการโฆษณาที่บุคคลทั่วไปสามารถรู้ได้ว่าเป็นข้อความที่ไม่อาจเป็นความจริงได้โดยแน่แท้ ไม่เป็นข้อความที่ต้องห้ามในการโฆษณาตาม (1)	ปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ● ผู้ใดโฆษณาโดยใช้ข้อความตามมาตรา 22 วรรคสอง (3) หรือ (4) หรือข้อความตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 22 วรรคสอง (5) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา 25 ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าสินค้าหรือบริการใดผู้บริโภคจำเป็นต้องทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพ ฐานะ และรายละเอียดอย่างอื่นเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจด้วย คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจกำหนดให้การโฆษณาสินค้าหรือบริการนั้นต้องให้ข้อเท็จจริงดังกล่าวตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนดได้	ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 25 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ
มาตรา 26 ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็น	ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษ	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ว่าข้อความในการโฆษณาโดยทางสื่อโฆษณาใด สมควรแจ้งให้ผู้บริโภคทราบว่าข้อความนั้นเป็นข้อความที่มีความมุ่งหมายเพื่อการโฆษณา คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจกำหนดให้การโฆษณาโดยทางสื่อโฆษณานั้นต้องมีถ้อยคำชี้แจงกำกับให้ประชาชนทราบว่าข้อความดังกล่าวเป็นการโฆษณาได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดให้ต้องปฏิบัติด้วยก็ได้	จำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	
มาตรา 27 ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าการโฆษณาใดฝ่าฝืนมาตรา 22[699] มาตรา 23[700] มาตรา 24 (1)[701] หรือมาตรา 25[702] ให้คณะกรรมการว่าด้วยการ	ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาซึ่งสั่งตามมาตรา 27 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[699] มาตรา 22 การโฆษณาจะต้องไม่ใช้ข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าข้อความดังกล่าวนั้นจะเป็นข้อความที่เกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ หรือลักษณะของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนการส่งมอบ การจัดหา หรือการใช้สินค้าหรือบริการ
ข้อความดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม
(1) ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง
(2) ข้อความที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการไม่ว่าจะกระทำโดยใช้หรืออ้างอิงรายงานทางวิชาการ สถิติ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันไม่เป็นความจริงหรือเกินความจริง หรือไม่ก็ตาม
(3) ข้อความที่เป็นการสนับสนุนโดยตรงหรือโดยอ้อมให้มีการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรม หรือนำไปสู่ความเสื่อมเสียในวัฒนธรรมของชาติ
(4) ข้อความที่จะทำให้เกิดความแตกแยกหรือเสื่อมเสียความสามัคคีในหมู่ประชาชน
(5) ข้อความอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ข้อความที่ใช้ในการโฆษณาที่บุคคลทั่วไปสามารถรู้ได้ว่าเป็นข้อความที่ไม่อาจเป็นความจริงได้โดยแน่แท้ ไม่เป็นข้อความที่ต้องห้ามในการโฆษณาตาม (1)

[700] มาตรา 23 การโฆษณาจะต้องไม่กระทำด้วยวิธีการอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ร่างกายหรือจิตใจ หรืออันอาจก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[701] มาตรา 24 (1) ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าสินค้าใดอาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคและคณะกรรมการว่าด้วยฉลากได้กำหนดให้สินค้านั้นเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลากตามมาตรา 30 ให้คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจออกคำสั่งดังต่อไปนี้
(1) กำหนดให้การโฆษณานั้นต้องกระทำไปพร้อมกับคำแนะนำหรือคำเตือนเกี่ยวกับวิธีใช้หรืออันตราย ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนด ทั้งนี้ โดยคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจะกำหนดเงื่อนไขให้แตกต่างกันสำหรับการโฆษณาที่ใช้สื่อโฆษณาต่างกันก็ได้

[702] มาตรา 25 ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าสินค้าหรือบริการใดผู้บริโภคจำเป็นต้องทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพ ฐานะ และรายละเอียดอย่างอื่นเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจด้วย คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจกำหนดให้

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
โฆษณามีอำนาจออกคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ (1) ให้แก้ไขข้อความหรือวิธีการในการโฆษณา (2) ห้ามการใช้ข้อความบางอย่างที่ปรากฏในการโฆษณา (3) ห้ามการโฆษณาหรือห้ามใช้วิธีการนั้นในการโฆษณา (4) ให้โฆษณาเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดของผู้บริโภคที่อาจเกิดขึ้นแล้วตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนด ในการออกคำสั่งตาม (4) ให้คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้บริโภคประกอบกับความสุจริตใจในการกระทำของผู้กระทำการโฆษณา ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีคำสั่งตาม (4) และผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาอาจเข้าดำเนินการแทนผู้ประกอบธุรกิจ และให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการแทนนั้น โดยให้บังคับตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	หรือทั้งจำทั้งปรับ	

การโฆษณาสินค้าหรือบริการนั้นต้องให้ข้อเท็จจริงดังกล่าวตามที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนดได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 28 ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่าข้อความใดที่ใช้ในการโฆษณาเป็นเท็จหรือเกินความจริงตามมาตรา 22 วรรคสอง (1)[703] คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาอาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการโฆษณาพิสูจน์เพื่อแสดงความจริงได้ และในกรณีจำเป็นเร่งด่วน คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจะออกคำสั่งระงับการโฆษณาดังกล่าวเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะทราบผลการพิสูจน์ก็ได้ ในกรณีที่ผู้กระทำการโฆษณาอ้างอิงรายงานทางวิชาการ ผลการวิจัย สถิติ การรับรองของสถาบันหรือบุคคลอื่นใด หรือยืนยันข้อเท็จจริงอันใดอันหนึ่งในการโฆษณา ถ้าผู้กระทำการโฆษณาไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าข้อความที่ใช้ในการโฆษณาเป็นไปตามที่อ้างอิง คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาอาจออกคำสั่งตามมาตรา 27[704] ได้ และให้ถือว่า	ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาซึ่งสั่งตาม มาตรา 28 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[703] มาตรา 22 วรรคสอง (1) ข้อความดังต่อไปนี้ ถือว่าเป็นข้อความที่เป็นการไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือเป็นข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม
(1) ข้อความที่เป็นเท็จหรือเกินความจริง

[704] มาตรา 27 ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าการโฆษณาใดฝ่าฝืนมาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา24 (1) หรือมาตรา 25 ให้คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจออกคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้
(1) ให้แก้ไขข้อความหรือวิธีการในการโฆษณา
(2) ห้ามการใช้ข้อความบางอย่างที่ปรากฏในการโฆษณา
(3) ห้ามการโฆษณาหรือห้ามใช้วิธีการนั้นในการโฆษณา
(4) ให้โฆษณาเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดของผู้บริโภคที่อาจเกิดขึ้นแล้วตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนด
ในการออกคำสั่งตาม (4) ให้คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้บริโภคประกอบกับความสุจริตใจในการกระทำของผู้กระทำการโฆษณา
ในกรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีคำสั่งตาม (4) และผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาอาจเข้าดำเนินการแทนผู้ประกอบธุรกิจ และให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ชดใช้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ผู้กระทำการโฆษณารู้หรือควรได้รู้ว่าข้อความนั้นเป็นความเท็จ		
มาตรา 29/4 ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งเป็นผู้ผลิต หรือผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขายซึ่งสินค้าที่ควบคุมฉลากตามมาตรา 30 และสินค้าอื่นที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้านั้นหมดสิ้นไป คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยอาจกำหนดให้บริการใดที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากบริการนั้นหมดสิ้นไปได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าหรือบริการหมดสิ้นไปที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีนั้น ได้แก่ (1) สอดส่องดูแลความปลอดภัยของสินค้าหรือบริการของตนตลอดระยะเวลาประกันของสินค้าหรือบริการนั้น พร้อมทั้งเก็บรักษาสถิติหรือรายงานที่เกี่ยวข้อง (2) มาตรการอันเหมาะสมกับสินค้าหรือบริการเพื่อให้ทราบ	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 29/4 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(6) หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง

ดำเนินการแทนนั้น โดยให้บังคับตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ได้ถึงความเสี่ยงต่ออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นตามสภาพของสินค้าหรือบริการเพื่อประโยชน์ในการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว (3) ช่องทางในการให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภค และช่องทางการรับแจ้งข้อมูลจากผู้บริโภค การตรวจสอบและพิจารณาข้อมูลที่รับแจ้งจากผู้บริโภค และการแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้บริโภคทราบโดยไม่ชักช้าพร้อมทั้งจัดทำและเก็บรักษาบันทึกหรือรายงานเกี่ยวกับการรับแจ้งและผลการพิจารณาดังกล่าว (4) มาตรการในการติดตามสินค้าที่ได้จัดจำหน่ายไป ซึ่งรวมถึงการระบุชื่อและรายละเอียดของผู้ผลิต ผู้สั่งหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร หรือผู้จัดจำหน่าย และเลขหมายประจำสินค้าไว้ที่ตัวสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ (5) มาตรการในการติดตามบริการที่ได้ให้บริการไป ซึ่งรวมถึงการระบุชื่อและที่อยู่ของผู้รับบริการและรายละเอียดของการให้บริการ		
มาตรา 29/16 การปิดประกาศ แจ้ง และโฆษณาข่าวสารตามที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติ ให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำทางสื่อโฆษณาที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ใช้ในการโฆษณาสินค้าหรือบริการนั้น และสื่อรูปแบบอื่น ๆ ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคกำหนด รวมทั้งให้ผู้	-	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประกอบธุรกิจดำเนินการแจ้งในเว็บไซต์ของผู้ประกอบธุรกิจ และแจ้งเป็นหนังสือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ หรือช่องทางอื่นที่ผู้ประกอบธุรกิจเสนอขายสินค้าหรือบริการนั้นให้แก่ผู้บริโภคโดยตรงเพื่อทราบ โดยการปิดประกาศหรือโฆษณาข่าวสารให้กระทำต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะกำหนดเป็นอย่างอื่น และเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะกำหนดหลักเกณฑ์การปิดประกาศ แจ้ง หรือการโฆษณาดังกล่าวด้วยก็ได้		
มาตรา 35 ทวิ (1) ในการประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการใด ถ้าสัญญาซื้อขายหรือสัญญาให้บริการนั้นมีกฎหมายกำหนดให้ต้องทำเป็นหนังสือ หรือที่ตามปกติประเพณีทำเป็นหนังสือ คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการนั้นเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาได้ ในการประกอบธุรกิจที่ควบคุมสัญญา สัญญาที่ผู้ประกอบธุรกิจทำกับผู้บริโภคจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ (1) ใช้ข้อสัญญาที่จำเป็นซึ่งหากมิได้ใช้ข้อสัญญาเช่นนั้น จะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควร...	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา 35 ทวิ ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาตามมาตรา 35 อัฏฐ[705] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[705] มาตรา 35 อัฏฐ ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา 35 ทวิ หรือส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้องตามมาตรา 35 เบญจ ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่เป็นทางปฏิบัติตามปกติสำหรับการประกอบธุรกิจประเภทนั้น ๆ หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาสุดแต่ระยะเวลาใดจะถึงก่อน

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด และเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาจะให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดก็ได้ การกำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา		
มาตรา 35 เบญจ (1) คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงินได้ ในการประกอบธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน หลักฐานการรับเงินจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ (1) มีรายการและใช้ข้อความที่จำเป็น ซึ่งหากมิได้มีรายการหรือมิได้ใช้ข้อความเช่นนั้นจะทำให้ผู้บริโภคเสียเปรียบผู้ประกอบธุรกิจเกินสมควร... ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด การกำหนดตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตาม	ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดไม่ส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้องตามมาตรา 35 เบญจ ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาตามมาตรา 35 อัฏฐ[706] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ประกอบธุรกิจผู้ใดส่งมอบหลักฐานการรับเงิน โดยลงจำนวนเงินมากกว่าที่ผู้บริโภคจะต้องชำระและได้รับเงินจำนวนนั้นไปจากผู้บริโภคแล้ว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการประกอบธุรกิจเช่นนั้นแล้ว	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[706] มาตรา 35 อัฏฐ ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ส่งมอบสัญญาที่มีข้อสัญญาหรือมีข้อสัญญาและแบบถูกต้องตามมาตรา 35 ทวิ หรือส่งมอบหลักฐานการรับเงินที่มีรายการและข้อความถูกต้องตามมาตรา 35 เบญจ ให้แก่ผู้บริโภคภายในระยะเวลาที่เป็นทางปฏิบัติตามปกติสำหรับการประกอบธุรกิจประเภทนั้น ๆ หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาสุดแต่ระยะเวลาใดจะถึงก่อน

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	ความรับผิด	หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ
หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา		

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 11/1 วรรคสอง ...ให้ผู้ประกอบกิจการดำเนินการให้ลูกจ้างรับเหมาค่าแรงที่ทำงานในลักษณะเดียวกันกับลูกจ้างตามสัญญาจ้างโดยตรง ได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ	ผู้ประกอบกิจการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11/1 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู
มาตรา 14/1 สัญญาจ้างระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ระเบียบ หรือคำสั่งของนายจ้างที่ทำให้นายจ้างได้เปรียบลูกจ้างเกินสมควร ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้สัญญาจ้าง ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นมีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี	-	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู
มาตรา 15 ให้นายจ้างปฏิบัติต่อลูกจ้างชายและหญิงโดยเท่าเทียมกันในการจ้างงาน เว้นแต่ลักษณะหรือสภาพของงานไม่อาจปฏิบัติเช่นนั้นได้	นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 15 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู
มาตรา 43 ห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงเพราะเหตุมีครรภ์	นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 43 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู
มาตรา 51 ห้ามมิให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันเพื่อการใด ๆ จากฝ่ายลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก ห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างของลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กให้แก่	นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 51 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
บุคคลอื่น ในกรณีที่นายจ้างจ่ายเงินหรือประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นเป็นการล่วงหน้าก่อนมีการจ้าง ขณะแรกจ้างหรือก่อนถึงงวดการจ่ายค่าจ้างในแต่ละคราว มิให้ถือว่าเป็นการจ่ายหรือรับค่าจ้างสำหรับลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้น และห้ามมิให้นายจ้างนำเงินหรือประโยชน์ตอบแทนดังกล่าวมาหักจากค่าจ้างซึ่งต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กตามกำหนดเวลา		
มาตรา 53 ให้นายจ้างกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุดและค่าล่วงเวลาในวันหยุดให้แก่ลูกจ้างที่ทำงานอันมีลักษณะ คุณภาพ และปริมาณเท่ากัน หรืองานที่มีค่าเท่าเทียมกันในอัตราเท่ากันไม่ว่าลูกจ้างนั้นจะเป็นชายหรือหญิง	นายจ้างผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 53 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู
มาตรา 89 ประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือตามมาตรา 88[707] ให้ใช้บังคับแก่นายจ้างและลูกจ้างทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ	-	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

[707] มาตรา 88 เมื่อได้ศึกษาข้อมูลและพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 87 แล้วให้คณะกรรมการค่าจ้างประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือโดยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 6 ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้บุคคลใดมีหน้าที่หรือจะบอกกล่าวเตือน แจ้งความ หรือโฆษณาข้อความใด ๆ เกี่ยวกับบริษัทใด ให้บุคคลอื่นหรือประชาชนทราบโดยทางหนังสือพิมพ์ ให้บุคคลนั้นโฆษณาข้อความนั้น ๆ ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่จัดพิมพ์จำหน่าย ณ ท้องที่อันเป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของบริษัทนั้นมีกำหนดเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามวัน ในกรณีที่ไม่มีหนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้บุคคลนั้นโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่จัดพิมพ์จำหน่ายในกรุงเทพมหานครแทน การดำเนินการตามวรรคหนึ่งอาจใช้วิธีการโฆษณาทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนก็ได้ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนกำหนด	-	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ
มาตรา 52 (2) บริษัทซึ่งดำเนินการมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้าปรากฏว่ามีการขาดทุนจะเสนอขายหุ้นต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้ก็ได้ แต่ต้อง... (2) กำหนดอัตราส่วนลดไว้แน่นอน และระบุไว้ในหนังสือชี้ชวนด้วย...	-	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 55 ประกอบมาตรา 56 มาตรา 55 บริษัทต้องจัดทำใบหุ้นมอบให้แก่ผู้ซื้อภายในสองเดือนนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนบริษัท หรือนับแต่วันที่ได้รับชำระเงินค่าหุ้นครบถ้วนในกรณีที่บริษัทจำหน่ายหุ้นที่เหลือ หรือจำหน่ายหุ้นที่ออกใหม่ภายหลังการจดทะเบียนบริษัท ห้ามมิให้ออกใบหุ้นให้แก่บุคคลใดจนกว่าจะมีการจดทะเบียนบริษัท หรือจดทะเบียนเพิ่มทุนและบุคคลนั้นได้ชำระเงินค่าหุ้นครบถ้วนแล้ว ใบหุ้นที่ออกโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสองเป็นโมฆะ มาตรา 56 ใบหุ้นนั้นอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้ (1) ชื่อบริษัท (2) เลขทะเบียนบริษัท และวันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนบริษัท (3) ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้นและ จำนวนหุ้น (4) ชื่อผู้ถือหุ้น (5) ลายมือชื่อกรรมการซึ่งลงหรือพิมพ์ไว้อย่างน้อยหนึ่งคน แต่กรรมการจะมอบหมายให้นายทะเบียนหุ้นตามกฎหมาย	• บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 55 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท • ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 55 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ลงหรือพิมพ์ลายมือชื่อแทนก็ได้ (6) วันเดือนปีที่ออกใบหุ้น		
มาตรา 85 ในการดำเนินกิจการของบริษัท กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท ในกรณีที่กรรมการคนใดกระทำการหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นการไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง บริษัทหรือผู้ถือหุ้นแล้วแต่กรณี อาจดำเนินการได้ดังต่อไปนี้ (1) ถ้าการกระทำหรือละเว้นการกระทำนั้นเป็นเหตุให้บริษัทได้รับความเสียหาย ให้บริษัทเรียกค่าสินไหมทดแทนจากกรรมการคนนั้นได้ ในกรณีที่บริษัทไม่เรียกร้อง ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะแจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการเรียกร้องก็ได้ หากบริษัทไม่ดำเนินการตามที่ผู้ถือหุ้นนั้นแจ้ง ผู้ถือหุ้นนั้น ๆ จะนำคดีขึ้นฟ้องร้องเรียกค่าสินไหมทดแทนแทนบริษัทก็ได้ (2) ถ้าการกระทำหรือละเว้นการกระทำนั้นอาจทำให้เกิด	-	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ความเสียหายแก่บริษัท ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจะขอให้ศาลสั่งระงับการกระทำดังกล่าวก็ได้ ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคสอง ผู้ถือหุ้นจะขอให้ศาลสั่งให้กรรมการคนนั้นออกจากตำแหน่งก็ได้ ผู้ถือหุ้นซึ่งดำเนินการตามวรรคสองและวรรคสาม ต้องถือหุ้นของบริษัทอยู่ในขณะที่กรรมการคนนั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการอันเป็นเหตุให้บริษัทเสียหายหรืออาจทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทแล้วแต่กรณี		
มาตรา 127 บริษัทต้องจัดส่งรายงานประจำปี พร้อมกับสำเนางบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบและที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติแล้ว และสำเนารายงานการประชุมผู้ถือหุ้นเฉพาะที่เกี่ยวกับการอนุมัติงบดุล การจัดสรรกำไร และการแบ่งเงินปันผล โดยมีผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัทลงลายมือชื่อรับรองว่าถูกต้องไปยังนายทะเบียน สำหรับงบดุลนั้นบริษัทต้องโฆษณาให้ประชาชนทราบทางหนังสือพิมพ์มีกำหนดเวลาอย่างน้อยหนึ่งวันด้วย ทั้งนี้ ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติ	บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 127 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ
มาตรา 138 เมื่อบริษัทจำหน่ายหุ้นที่เพิ่มได้บางส่วนแล้ว บริษัทจะขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วต่อนาย	บริษัทใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 138 วรรคสอง ต้อง	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ทะเบียน โดยแบ่งออกเป็นงวด งวดละไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของจำนวนหุ้นที่เสนอขายก็ได้ แต่ต้องกำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวนหรือในเอกสารเกี่ยวกับการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนด้วย นอกจากกรณีที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งแล้ว ให้บริษัทขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าหุ้นครบตามจำนวนที่เสนอขายและกำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวน หรือในเอกสารเกี่ยวกับการเสนอขายหุ้นต่อประชาชน ในการขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วตามมาตรานี้ บริษัทต้องส่งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทเฉพาะผู้ถือหุ้นที่เพิ่ม โดยระบุชื่อ สัญชาติ ที่อยู่ จำนวนหุ้นที่ถือและเลขที่ใบหุ้นไปด้วย	ระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท	
มาตรา 161 (3) ภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับการแต่งตั้ง ผู้ชำระบัญชีต้อง... (3) ประกาศโฆษณาการเลิกบริษัทให้ประชาชนทราบโดยทางหนังสือพิมพ์	ผู้ชำระบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 161 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 43/1 ประกอบมาตรา 43/3 (6) มาตรา 43/4 (1) หรือมาตรา 43/5 (1) มาตรา 43/1 ผู้ให้บริการที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดสำหรับการละเมิดลิขสิทธิ์อันเนื่องมาจากการให้บริการของตน ต้องเป็นผู้ให้บริการที่ได้ประกาศมาตรการยกเลิกการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการที่กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ซ้ำไว้อย่างชัดแจ้งและได้ปฏิบัติตามมาตรการนั้น และให้บริการในลักษณะตามที่บัญญัติในมาตรา 43/2[708] มาตรา 43/3[709]	-	(6) หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง

[708] มาตรา 43/2 ผู้ให้บริการเป็นสื่อกลางส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่นผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
(1) ไม่ได้เป็นผู้ริเริ่มการส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์
(2) ส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์ผ่านกระบวนการทางเทคนิคที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ โดยไม่ได้เป็นผู้เลือกข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น
(3) ไม่ได้กำหนดผู้รับข้อมูลคอมพิวเตอร์ เว้นแต่เป็นการตอบสนองโดยระบบอัตโนมัติ
(4) ส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น และ
(5) ไม่ได้เก็บสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ทำซ้ำขึ้นในระหว่างกระบวนการพักข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราวไว้บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในลักษณะที่ผู้อื่นสามารถเข้าถึงได้โดยทั่วไป และไม่ได้เก็บสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์เช่นว่านั้นไว้นานเกินกว่าที่จำเป็น

[709] มาตรา 43/3 ผู้ให้บริการเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราวที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
(1) เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราวผ่านกระบวนการทางเทคนิคที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ
(2) ส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น
(3) ทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
(4) ไม่ได้แทรกแซงการใช้เทคโนโลยีซึ่งเป็นที่ยอมรับและใช้อย่างแพร่หลายในกลุ่มผู้ให้บริการ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานของผู้ใช้บริการ
(5) ปฏิบัติตามเงื่อนไขเกี่ยวกับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เว็บไซต์ต้นทางกำหนด และ
(6) นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เก็บไว้เป็นการชั่วคราวออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้ว่าเว็บไซต์ต้นทางได้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวแล้ว หรือทราบว่าศาลมีคำสั่งให้เว็บไซต์ต้นทางดำเนินการเช่นว่านั้น

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 43/4[710] หรือมาตรา 43/5[711] แล้วแต่กรณี มาตรา 43/3 (6) ผู้ให้บริการเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นการชั่วคราวที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้... (6) นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เก็บไว้เป็นการชั่วคราวออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้ว่าเว็บไซต์ต้นทางได้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวแล้ว หรือทราบว่าศาลมีคำสั่งให้เว็บไซต์ต้นทางดำเนินการเช่นว่านั้น มาตรา 43/4 (1) ผู้ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะ		

[710] มาตรา 43/4 ผู้ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
(1) ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามคำสั่งของผู้ใช้บริการโดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่ามีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ตนให้บริการ และได้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น
(2) ไม่ได้รับผลประโยชน์ทางการเงินโดยตรงจากการกระทำที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากผู้ให้บริการมีสิทธิและมีความสามารถในการควบคุมการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์นั้น และ
(3) จัดให้มีช่องทางเพื่อรับแจ้ง และให้แสดรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถติดต่อได้ของผู้ให้บริการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับแจ้ง ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

[711] มาตรา 43/5 ผู้ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้
(1) ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์บนอินเทอร์เน็ตโดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และได้นำแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น
(2) ไม่ได้รับผลประโยชน์ทางการเงินโดยตรงจากการกระทำที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากผู้ให้บริการมีสิทธิและมีความสามารถในการควบคุมการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์นั้น และ
(3) จัดให้มีช่องทางเพื่อรับแจ้ง และให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และที่อยู่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ที่สามารถติดต่อได้ของผู้ให้บริการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับแจ้งในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ (1) ให้บริการรับฝากข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามคำสั่งของผู้ใช้บริการโดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่ามีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์บนระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ตนให้บริการ และได้นำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับแจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น... มาตรา 43/5 (1) ผู้ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่จะได้รับยกเว้นความรับผิดตามมาตรา 43/1 ต้องให้บริการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ (1) ให้บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์บนอินเทอร์เน็ตโดยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ และได้นำแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือระงับการเข้าถึงแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้าเมื่อได้รู้หรือได้รับ		

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
แจ้งถึงการละเมิดลิขสิทธิ์นั้น...		
มาตรา 43/6 วรรคสาม ...เมื่อผู้ให้บริการได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อ้างว่าได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการหรือระงับการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวโดยไม่ชักช้า พร้อมทั้งแจ้งไปยังผู้ใช้บริการที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อให้โอกาสในการโต้แย้ง...	-	(6) หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 31 เมื่อได้มีการแจ้งข้อเรียกร้องตามมาตรา 13[712] แล้ว ถ้าข้อเรียกร้องนั้นยังอยู่ในระหว่างการเจรจา การไกล่เกลี่ย หรือการชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานตามมาตรา 13 ถึงมาตรา 29 ห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างหรือโยกย้ายหน้าที่การงานลูกจ้าง ผู้แทนลูกจ้าง กรรมการ อนุกรรมการ หรือสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือกรรมการหรืออนุกรรมการสหพันธ์แรงงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง เว้นแต่บุคคลดังกล่าว (1) ทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง (2) จงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย (3) ฝ่าฝืนข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของนายจ้าง โดยนายจ้างได้ว่ากล่าวและตักเตือนเป็นหนังสือแล้ว เว้นแต่กรณีที่ร้ายแรง นายจ้างไม่จำต้องว่า	นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 31 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

[712] มาตรา 13 การเรียกร้องให้มีการกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง หรือการแก้ไขเพิ่มเติมข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง นายจ้างหรือลูกจ้างต้องแจ้งข้อเรียกร้องเป็นหนังสือให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบ
ในกรณีที่นายจ้างเป็นผู้แจ้งข้อเรียกร้อง นายจ้างต้องระบุชื่อผู้เข้าร่วมในการเจรจา โดยจะระบุชื่อตนเองเป็นผู้เข้าร่วมในการเจรจา หรือจะตั้งผู้แทนเป็นผู้เข้าร่วมในการเจรจาก็ได้ ถ้านายจ้างตั้งผู้แทนเป็นผู้เข้าร่วมในการเจรจา ผู้แทนของนายจ้างต้องเป็น กรรมการ ผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือลูกจ้างประจำของนายจ้าง กรรมการของสมาคมนายจ้างหรือกรรมการของสหพันธ์นายจ้างและต้องมีจำนวนไม่เกินเจ็ดคน
ในกรณีที่ลูกจ้างเป็นผู้แจ้งข้อเรียกร้อง ข้อเรียกร้องนั้นต้องมีรายชื่อและลายมือชื่อของลูกจ้างซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้องไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าของลูกจ้างทั้งหมด ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้องนั้น ถ้าลูกจ้างได้เลือกตั้งผู้แทนเป็นผู้เข้าร่วมในการเจรจาไว้แล้ว ให้ระบุชื่อผู้แทนผู้เข้าร่วมในการเจรจามีจำนวนไม่เกินเจ็ดคนพร้อมกับการแจ้งข้อเรียกร้องด้วย ถ้าลูกจ้างยังมิได้เลือกตั้งผู้แทนเป็นผู้เข้าร่วมในการเจรจา ให้ลูกจ้างเลือกตั้งผู้แทนเป็นผู้เข้าร่วมในการเจรจาและระบุชื่อผู้แทนผู้เข้าร่วมในการเจรจา มีจำนวนไม่เกินเจ็ดคนโดยมิชักช้า
การเลือกตั้งและการกำหนดระยะเวลาในการเป็นผู้แทนลูกจ้าง เพื่อเป็นผู้เข้าร่วมในการเจรจา การดำเนินการเกี่ยวกับข้อเรียกร้องและการรับทราบคำชี้ขาด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
กล่าวและตักเตือน ทั้งนี้ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งนั้นต้องมิได้ออกเพื่อขัดขวางมิให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการเกี่ยวกับข้อเรียกร้อง (4) ละทิ้งหน้าที่เป็นเวลาสามวันทำงานติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ห้ามมิให้ลูกจ้าง ผู้แทนลูกจ้าง กรรมการ อนุกรรมการ หรือสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือกรรมการ หรืออนุกรรมการสหพันธ์แรงงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง สนับสนุน หรือก่อเหตุการนัดหยุดงาน		
มาตรา 52 ห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้าง ลดค่าจ้าง ลงโทษ ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการลูกจ้าง หรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผลให้กรรมการลูกจ้างไม่สามารถทำงานอยู่ต่อไปได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลแรงงาน	นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 52 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู
มาตรา 121 ห้ามมิให้นายจ้าง (1) เลิกจ้าง หรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผลให้ลูกจ้าง ผู้แทนลูกจ้าง กรรมการสหภาพแรงงาน หรือกรรมการสหพันธ์แรงงาน ไม่สามารถทนทำงานอยู่ต่อไปได้เพราะเหตุที่ลูกจ้าง หรือสหภาพแรงงานได้นัดชุมนุม ทำคำร้อง ยื่นข้อเรียกร้อง เจรจา หรือดำเนินการฟ้องร้อง หรือเป็นพยาน	นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 121 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หรือให้หลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานหรือนายทะเบียน พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงาน ผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน หรือกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือต่อศาลแรงงาน หรือเพราะเหตุที่ลูกจ้าง หรือสหภาพแรงงานกำลังจะกระทำการดังกล่าว (2) เลิกจ้างหรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผลให้ลูกจ้างไม่สามารถทนทำงานอยู่ต่อไปได้เพราะเหตุที่ลูกจ้างนั้นเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน (3) ขัดขวางในการที่ลูกจ้างเป็นสมาชิกหรือให้ลูกจ้างออกจากการเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน หรือให้ หรือตกลงจะให้เงิน หรือทรัพย์สินแก่ลูกจ้างหรือเจ้าหน้าที่ของสหภาพแรงงานเพื่อมิให้สมัครหรือรับสมัครลูกจ้างเป็นสมาชิก หรือเพื่อให้ออกจากการเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน (4) ขัดขวางการดำเนินการของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์แรงงาน หรือขัดขวางการใช้สิทธิของลูกจ้างในการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือ (5) เข้าแทรกแซงในการดำเนินการของสหภาพแรงงานหรือสหพันธ์แรงงานโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย		
มาตรา 123 ในระหว่างที่ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง	นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 123 ต้องระวางโทษจำคุกไม่	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็น

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
หรือคำชี้ขาดมีผลใช้บังคับ ห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้าง ผู้แทนลูกจ้าง กรรมการ อนุกรรมการ หรือสมาชิกสหภาพแรงงาน หรือกรรมการ หรืออนุกรรมการสหพันธ์แรงงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง เว้นแต่บุคคลดังกล่าว (1) ทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง (2) จงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย (3) ฝ่าฝืนข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของนายจ้าง โดยนายจ้างได้ว่ากล่าวและตักเตือนเป็นหนังสือแล้ว เว้นแต่กรณีที่ร้ายแรง นายจ้างไม่จำต้องว่ากล่าวและตักเตือน ทั้งนี้ ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งนั้นต้องมิได้ออกเพื่อขัดขวางมิให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการเกี่ยวกับข้อเรียกร้อง หรือ (4) ละทิ้งหน้าที่เป็นเวลาสามวันทำงานติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (5) กระทำการใด ๆ เป็นการยุยง สนับสนุน หรือชักชวนให้มีการฝ่าฝืนข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างหรือคำชี้ขาด	เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐและพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม	-	(1) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ

รัฐธรรมนูญ		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 74 รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพและวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน รัฐพึงจัดให้มีระบบแรงงานสัมพันธ์ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	-	(7) เงื่อนไขสำหรับลูกจ้าง: การปฏิบัติที่เป็นธรรม การเป็นอิสระจากการถูกเฝ้าดู

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 13 ให้สำนักงานจัดให้มีทะเบียนการรับแจ้งทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกานี้ และจัดให้มีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้สาธารณชนสามารถตรวจสอบรายชื่อและสถานะของผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับใบรับแจ้งและที่ถูกถอนการรับแจ้งจากทะเบียนการรับแจ้งโดยระบุเหตุผลที่ถูกถอนการรับแจ้ง	อ้างอิงจากมาตรา 32 วรรคหนึ่ง และมาตรา 33 วรรคหนึ่ง และวรรคสี่ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้อำนาจในการออกพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 33 วรรค	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 15 ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ แจ้งให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามมาตรา 16 ก่อนหรือขณะใช้บริการ (1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะดังนี้ (ก) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง โดยคิดค่าตอบแทน (ข) บริการแพลตฟอร์มนั้นเป็นสื่อกลางในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภคไม่ว่าธุรกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการนั้น จะเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มทั้งหมดหรือบางส่วน และ (ค) ผู้ประกอบธุรกิจมีสัญญากับผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค (2) บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ (search engine)	หนึ่ง[713] โดยฝ่าฝืนคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้หยุดการให้บริการหรือคำสั่งห้ามมิให้ให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจตามมาตรา 33 วรรคสาม[714] หรือตามมาตรา 33 วรรคห้า[715] แล้วแต่กรณี หรือประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภายหลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งตามมาตรา 33 วรรคหก[716] ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ มาตรา 44)	(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[713] มาตรา 33 วรรคหนึ่ง ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มประกอบธุรกิจนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

[714] มาตรา 33 วรรคสาม ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่แก้ไขหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้นั้นหยุดการให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคสองจนกว่าจะแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

[715] มาตรา 33 วรรคห้า ถ้าผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสี่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว

[716] มาตรา 33 วรรคหก ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่แก้ไขตามวรรคสามหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคห้าภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่หยุดหรือถูกห้ามการให้บริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งของผู้นั้นออกจากสารบบการรับแจ้งและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบโดยเร็ว

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 16 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมในการให้บริการ ให้ผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 15 ประกาศข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบอย่างชัดเจนและเหมาะสม ก่อนหรือขณะเข้าใช้บริการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ (1) เงื่อนไขในการให้บริการ การระงับ หรือหยุดการให้บริการ การคิดค่าตอบแทน ค่าบริการ และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการให้บริการซึ่งเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล (2) ปัจจัยหลักของอัลกอริทึมหรือของหลักเกณฑ์ที่ผู้ประกอบธุรกิจใช้จัดอันดับหรือแนะนำรายการสินค้าหรือบริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล (3) ปัจจัยหลักของอัลกอริทึมหรือของหลักเกณฑ์ที่ผู้ประกอบธุรกิจใช้ในการนำเสนอโฆษณาสินค้าหรือบริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล (4) ปัจจัยหลักของอัลกอริทึมหรือของหลักเกณฑ์ที่ผู้ประกอบธุรกิจใช้ในการประเมินความพึงพอใจและการแสดงความคิดเห็นของผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล (5) การเข้าถึงและการใช้งานข้อมูลที่ได้รับจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล โดยผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัล		(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
(6) การตอบข้อสอบถาม การจัดการข้อร้องเรียน และการระงับข้อพิพาท รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการดังกล่าว (7) การดำเนินการต่อสินค้า บริการ หรือเนื้อหาที่เข้าข่ายผิดกฎหมาย หรือการจัดระดับความเหมาะสมของการนำเสนอสินค้า บริการ หรือเนื้อหา ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดรายละเอียดการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง (1) (2) (3) (4) (5) (6) และ (7) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ของผู้ประกอบธุรกิจ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามวรรคหนึ่ง ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่แจ้งให้สำนักงานและผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบด้วย ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และภายในระยะเวลา ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้ผู้ประกอบธุรกิจตามวรรคหนึ่งยื่นรายงานการดำเนินการตามมาตรานี้ ปีละหนึ่งครั้งตามแบบที่สำนักงานประกาศกำหนด ให้สำนักงานเผยแพร่รายงานหรือข้อมูลในรายงานตามวรรคสี่ให้สาธารณชนทราบเป็นการทั่วไป		

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
มาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20 มาตรา 18 นอกจากหน้าที่อื่นที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่ตามมาตรา 17 (1)[717] มีหน้าที่ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งมีมาตรการการบริหารและจัดการความเสี่ยงดังกล่าว มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบการจัดการภาวะวิกฤติ การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายของแพลตฟอร์ม (compliance officer) การตรวจสอบโดยผู้ตรวจประเมินภายนอก และการดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด มาตรา 19 นอกจากหน้าที่อื่นที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะตามมาตรา 17 (2)[718] มีหน้าที่ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งมีมาตรการการบริหารและจัดการความเสี่ยงดังกล่าว และการดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการ		(6) หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง

[717] มาตรา 17 (1) ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรแต่ละประเภทบริการเกินสามร้อยล้านบาทต่อปี หรือมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรรวมทุกประเภทบริการเกินหนึ่งพันล้านบาทต่อปี หรือมีจำนวนผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรเกินเจ็ดล้านรายต่อเดือนโดยคำนวณจากการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนย้อนหลัง ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานประกาศกำหนด หรือเกินจำนวนร้อยละสิบของจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามประกาศ เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน

[718] มาตรา 17 (2) ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(2) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ ความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และมีผลกระทบในระดับสูงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น ตามหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ประกาศกำหนด มาตรา 20 นอกจากหน้าที่อื่นที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามมาตรา 17 (3)[719] มีหน้าที่ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งมีมาตรการการบริหารและจัดการความเสี่ยงดังกล่าว และการดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการโดยข้อเสนอของคณะกรรมการร่วมประกาศกำหนด		
มาตรา 22 วรรคสอง ...นอกจากต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 15[720] และมาตรา 17[721] ต้องจัดให้มีมาตรการการบรรเทาความเสียหายและ		(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

[719] มาตรา 17 (3) ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การพลังงาน การสื่อสารและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ และการสาธารณูปโภค ซึ่งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ

[720] มาตรา 15 ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ แจ้งให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบเกี่ยวกับข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการตามมาตรา 16 ก่อนหรือขณะใช้บริการ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะดังนี้
(ก) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทาง โดยคิดค่าตอบแทน
(ข) บริการแพลตฟอร์มนั้นเป็นสื่อกลางในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภคไม่ว่าธุรกรรมที่เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการนั้น จะเกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มทั้งหมดหรือบางส่วน และ
(ค) ผู้ประกอบธุรกิจมีสัญญากับผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค
(2) บริการสืบค้นแหล่งที่ตั้งของข้อมูลคอมพิวเตอร์ (search engine)

[721] มาตรา 17 ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่ซึ่งมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรแต่ละประเภทบริการเกินสามร้อยล้านบาทต่อปี หรือมีรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรรวมทุกประเภทบริการเกินหนึ่งพันล้านบาทต่อปี หรือมีจำนวนผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในราชอาณาจักรเกินเจ็ดล้านรายต่อเดือนโดยคำนวณจากการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนย้อนหลังตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานประกาศกำหนด หรือเกินจำนวนร้อยละสิบของจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามประกาศ เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
การชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายดังต่อไปนี้ ไว้ในข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการด้วย (1) ขั้นตอนและมาตรการการดูแลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ที่ได้รับความเสียหายจากการใช้บริการ (2) ขั้นตอนการเยียวยาความเสียหายและการแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบ (3) การระบุสาระสำคัญของสัญญาประกันภัยที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ทำไว้ในกรณีเกิดความเสียหาย (ถ้ามี) (4) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด		
มาตรา 28 ให้สำนักงานมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีหรือมีกลไกในการกำกับดูแลตนเองที่เหมาะสม ซึ่งครอบคลุมการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เหมาะสมกับความเสี่ยงของบริการที่ได้จากผลการประเมินความเสี่ยง และมาตรการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีและเป็นที่ยอมรับร่วมกันระหว่างผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์ม		(2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ

(2) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ ความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และมีผลกระทบในระดับสูงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น ตามหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การพลังงาน การสื่อสารและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ และการสาธารณูปโภค ซึ่งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ11

เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติตามมาตรานี้ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่หรือบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะใด มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 18 มาตรา 19 หรือมาตรา 20 แล้วแต่กรณี

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)		
มาตราที่เกี่ยวข้อง	**ความรับผิด**	**หัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ**
ดิจิทัลและหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง สำนักงานอาจจัดทำคู่มือเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบธุรกิจใช้ในการดำเนินการได้		

ตารางแสดงรายละเอียดหน่วยงานกำกับดูแล ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และกระบวนการบังคับใช้

ประมวลกฎหมายอาญา	
หน่วยงานกำกับดูแล	ศาล
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**ศาล** ศาลมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและพิพากษาคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ประมวลกฎหมายนี้กำหนด เช่น พิพากษาว่ามีความผิด แต่อาจให้มีการรอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ และอาจกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติของผู้นั้นด้วย (มาตรา 56) หรือพิพากษาลงโทษจำเลยตามกรอบอัตราโทษ หรือให้มีการบวกโทษตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 58) หรือเพิ่มโทษตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 92) รวมถึงลดโทษแก่ผู้กระทำความผิดในกรณีที่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ (มาตรา 78) เป็นต้น รวมถึงมีอำนาจสั่งในกรณีอื่นตามที่ประมวลกฎหมายนี้ให้อำนาจไว้ เช่น สั่งให้ผู้ต้องโทษปรับทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณะประโยชน์แทนโทษปรับในกรณีที่ผู้ต้องโทษปรับยื่นคำร้องขอทำงานแทนค่าปรับ หรือความปรากฏแก่ศาลในขณะที่พิพากษาคดีว่าผู้ต้องโทษปรับนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่จะทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ได้ (มาตรา 30/1) หรือสั่งให้ริบทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด (มาตรา 33) เป็นต้น
กระบวนการบังคับใช้	ประมวลกฎหมายอาญาแบ่งบทบัญญัติออกเป็น 3 ภาค คือ ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป ภาค 2 ความผิด และภาค 3 ลหุโทษ ในภาค 1 นี้จะเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงการใช้กฎหมายอาญา โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย ความรับผิดในทางอาญา รวมถึงการปรับใช้บทกฎหมายอาญา เป็นต้น ส่วนบทบัญญัติในภาค 2 และบทบัญญัติในภาค 3 นั้นจะเป็นมาตราที่กล่าวถึงการกระทำการหรือไม่กระทำการใดบ้างที่เป็นความผิด และมีโทษเช่นไร ประมวลกฎหมายอาญา ภาค 1 และภาค 2 แบ่งออกเป็นลักษณะย่อยอีกดังนี้ ภาค 1 มีสองลักษณะคือ ลักษณะ 1 บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป และลักษณะ 2 บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ ภาค 2 แยกออกเป็น 14 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะ 1 ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ลักษณะ 1/1 ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ลักษณะ 2 ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง ลักษณะ 3 ความผิดเกี่ยวกับยุติธรรม ลักษณะ 4 ความผิดเกี่ยวกับศาสนา ลักษณะ 5 ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข ลักษณะ 6 ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภยันตรายต่อประชาชน

ประมวลกฎหมายอาญา	
	ลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลง ลักษณะ 8 ความผิดเกี่ยวกับการค้า ลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ลักษณะ 11 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง ลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และลักษณะ 13 ความผิดเกี่ยวกับศพ เมื่อมีคดีขึ้นสู่ศาลว่ามีการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายนี้ ศาลก็จะพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพิพากษาไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย เช่น พิพากษาลงโทษปรับ หรือจำคุกผู้กระทำผิด หรือพิพากษาโดยให้มีการลดโทษแก่ผู้กระทำความผิด และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นเด็ก ศาลก็อาจสั่งให้มีการคุมประพฤติหรือให้มีการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กเพื่อให้เกิดการบำบัดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแทนการรับโทษอาญา รวมถึงพิพากษาให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยตามหลักเกณฑ์ที่ประมวลกฎหมายนี้บัญญัติได้ โดยศาลอาจสั่งในคำพิพากษาว่าเมื่อผู้กระทำความผิดพ้นโทษตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าในเขตกำหนดเป็นเวลาไม่เกินห้าปี เพื่อความปลอดภัยของประชาชน หรือสั่งให้ส่งตัวผู้มีจิตบกพร่อง โรคจิตหรือจิตฟั่นเฟือน ซึ่งไม่ต้องรับโทษหรือได้รับการลดโทษไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล หากศาลเห็นว่าการปล่อยตัวจะเป็นการไม่ปลอดภัยแก่ประชาชน เป็นต้น โดยศาลจะต้องพิจารณาทั้งในส่วนมาตราที่กำหนดความผิดในภาค 2 หรือภาค 3 ควบคู่ไปกับบทบัญญัติทั่วไปในภาค 1

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	
หน่วยงานกำกับดูแล	ศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**ศาล** ศาลมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามขั้นตอนการพิจารณาทั้งหลาย รวมถึงพิจารณาและพิพากษาคดีให้เป็นไปตามที่ประมวลกฎหมายนี้กำหนด เช่น สั่งให้แก้ไขคำร้องที่ผู้เสียหายยื่นเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนในคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา (มาตรา 44/1) ออกหมายอาญาในการจับ ขัง จำคุก หรือค้น (มาตรา 57) พิจารณาคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว (มาตรา 106) สั่งให้แก้ฟ้อง ยกฟ้อง หรือไม่ประทับรับฟ้อง หากฟ้องไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (มาตรา 161) ไต่สวนมูลฟ้อง (มาตรา 162) ตั้งทนายความให้จำเลยในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 165/1) ประทับรับฟ้อง หรือพิพากษายกฟ้องตามเงื่อนไขของกฎหมาย (มาตรา 167) เป็นต้น **พนักงานอัยการ** พนักงานอัยการมีอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายนี้ เช่น พิจารณาและมีคำสั่งฟ้อง ไม่ฟ้อง หรือสั่งตามที่เห็นควรให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานคนใดมาให้ซักถามเพื่อสั่งต่อไป รวมถึงวินิจฉัยว่าควรปล่อยผู้ต้องหา ปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ หรือขอให้ศาลขัง แล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามนั้น (มาตรา 143) และมีอำนาจหน้าที่ในการเข้าไปมีบทบาทในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามประมวลกฎหมายนี้ เช่น เข้าร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ในประเภทคดีที่กฎหมายกำหนด ซึ่งผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอ (มาตรา 133 ทวิ) หรืออยู่ร่วมด้วยในการที่ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีชี้ตัวบุคคล (มาตรา 133 ตรี) และอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิในขั้นตอนชันสูตรพลิกศพ เช่น เข้าร่วมทำสำนวนชันสูตรพลิกศพ ในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ เข้าร่วมทำสำนวนสอบสวนกับพนักงานสอบสวน รวมถึงสั่งให้พนักงาน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	
	สอบสวนปฏิบัติตามด้วย (มาตรา 150) และอำนาจหน้าที่ในกรณีที่ความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย เช่น ทำหน้าที่ในฐานะพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ และทำความเห็นส่งให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน (มาตรา 20) เป็นต้น **พนักงานสอบสวน** พนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ประมวลกฎหมายนี้บัญญัติ โดยพนักงานสอบสวนนั้นมีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญาทั้งปวง (มาตรา 121) การสอบสวน เช่น พิจารณาคำร้องให้ปล่อยชั่วคราว (มาตรา 106 ประกอบมาตรา 107) ตรวจตัวผู้เสียหาย ผู้ต้องหา สิ่งของ หรือที่ทางอันสามารถอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ให้รวมทั้งทำภาพถ่าย แผนที่ หรือภาพวาดจำลอง หรือพิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้า (มาตรา 132) ออกหมายเรียกผู้เสียหายหรือบุคคลใดซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของเขาอาจเป็นประโยชน์แก่คดี รวมทั้งถามคำให้การพยาน หรือผู้ต้องหา และมีอำนาจจับผู้ต้องหาตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติได้ (มาตรา 133 และมาตรา 134) ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (มาตรา 131/1) แจ้งสิทธิที่ผู้ต้องหามีตามกฎหมาย ก่อนที่จะมีการถามคำให้การ (มาตรา 134/4) ส่งบันทึกพร้อมสำนวนไปยังพนักงานอัยการเมื่อเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว รวมถึงทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนยังพนักงานอัยการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 140 มาตรา 141 และมาตรา 142) และมีอำนาจหน้าที่ในการทำการชันสูตรพลิกศพ รวมถึงในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือในกรณีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ พนักงานสอบสวนมีหน้าที่แจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนสอบสวนด้วย (มาตรา 150 และมาตรา 155/1) เป็นต้น **พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ** พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจสืบสวนคดีอาญา (มาตรา 17) และดำเนินการอื่นใดตามที่ประมวลกฎหมายนี้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	
	บัญญัติ เช่น แจ้งให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหานั้นทราบในโอกาสแรกถึงสิทธิที่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหามีตามที่กฎหมายบัญญัติ (มาตรา 7/1) เรียกผู้ต้องหาหรือพยานมาทำการสอบสวน กรณีของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ (มาตรา 52) จัดการให้เป็นไปตามหมายอาญา (มาตรา 61) ทำการจับโดยมีหมาย หรือจับโดยไม่มีหมายตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 78) แจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบและแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบถึงสิทธิที่ตนมีตามกฎหมาย และมีหน้าที่จัดให้ผู้ถูกจับสามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจ (มาตรา 84) ปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ (มาตรา 84/1) ทำการค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ทำได้ (มาตรา 92) ทำการค้นบุคคลในที่สาธารณะเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด (มาตรา 93) รับเรื่องร้องทุกข์ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 124) ดำเนินการชันสูตรพลิกศพร่วมกับพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนและแพทย์ตามเงื่อนไขที่มาตรา 150[722] บัญญัติ (มาตรา 150) เป็นต้น และอาจมีอำนาจอื่นใดในการสอบสวนคดีอาญา ในกรณีที่อยู่ในฐานะของ

[722] มาตรา 150 ในกรณีที่จะต้องมีการชันสูตรพลิกศพ ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่กับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ซึ่งได้รับวุฒิบัตรหรือได้รับหนังสืออนุมัติจากแพทยสภา ทำการชันสูตรพลิกศพโดยเร็ว ถ้าแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ดังกล่าวไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้แพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์อาสาสมัครตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้นั้น เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนและแพทย์ดังกล่าวทำบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพทันที และให้แพทย์ดังกล่าวทำรายงานแนบท้ายบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพด้วยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเรื่อง ถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวนชันสูตรพลิกศพ รายงานดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนชันสูตรพลิกศพ และในกรณีที่ความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญา ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพไปยังพนักงานอัยการเมื่อเสร็จสิ้นการชันสูตรพลิกศพโดยเร็วและให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไปตามมาตรา 156

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนแจ้งแก่ผู้มีหน้าที่ไปทำการชันสูตรพลิกศพทราบ และก่อนการชันสูตรพลิกศพ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล หรือญาติของผู้ตายอย่างน้อยหนึ่งคนทราบเท่าที่จะทำได้

ในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้พนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครองตำแหน่งตั้งแต่ระดับปลัดอำเภอหรือเทียบเท่าขึ้นไปแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่เป็นผู้ชันสูตรพลิกศพร่วมกับพนักงานสอบสวนและแพทย์ตามวรรคหนึ่ง และให้นำบทบัญญัติในวรรคสองมาใช้บังคับ

เมื่อได้มีการชันสูตรพลิกศพตามวรรคสามแล้ว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนทำสำนวนชันสูตรพลิกศพให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวันแต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวนชันสูตรพลิกศพ

เมื่อได้รับสำนวนชันสูตรพลิกศพแล้ว ให้พนักงานอัยการทำคำร้องขอต่อศาลชั้นต้นแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่ เพื่อให้ศาลทำการไต่สวนและทำคำสั่งแสดงว่าผู้ตายคือใคร ตายที่ไหน เมื่อใด และถึงเหตุและพฤติการณ์ที่ตาย ถ้าตายโดยคนทำร้ายให้กล่าวว่าใครเป็นผู้กระทำร้ายเท่าที่จะทราบได้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวน ถ้ามีความจำเป็น ให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวนชันสูตรพลิกศพ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	
	พนักงานสอบสวน (มาตรา 18)
กระบวนการบังคับใช้	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งหลาย เช่น การสืบสวน การสอบสวน การฟ้องคดี การจับ ค้น ขัง วิธีพิจารณาคดีในศาล หลักเกณฑ์การสืบพยาน การรับฟังพยานหลักฐาน และการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน พนักงานสอบสวนนั้นจะทำการสอบสวนคดีอาญา โดยรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยมีวัตถุประสงค์นอกจากจะเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษแล้ว ก็ยังเป็นไปเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาด้วย ซึ่งเมื่อพนักงานสอบสวนได้ส่งสำนวนมาให้พนักงานอัยการแล้ว หากพนักงานอัยการเห็นว่าพยานหลักฐานในคดียังไม่ชัดเจนเพียงพอ พนักงานอัยการก็อาจมีคำสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม เพื่อนำพยานหลักฐานมาพิจารณาในการทำคำสั่งฟ้องหรือคำสั่งไม่ฟ้อง ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ แล้วปรากฏว่าไม่มีการสอบสวนในความผิดนั้นมาก่อน หรือการสอบสวนนั้นบกพร่องผิดพลาดในส่วนที่เป็นสาระสำคัญซึ่งทำให้ถือเท่ากับไม่มีการสอบสวนความผิดนั้นมาก่อน เช่นนี้พนักงานอัยการย่อมไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา 120[723] หรือกรณีที่มีการสอบสวน แต่การสอบสวนนั้นเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมิใช่ในส่วน

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานอัยการ
ในการไต่สวนตามวรรคห้า ให้ศาลปิดประกาศแจ้งกำหนดวันที่จะทำการไต่สวนไว้ที่ศาล และให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ศาลส่งสำเนาคำร้องและแจ้งกำหนดวันนัดไต่สวนให้สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล หรือญาติของผู้ตายตามลำดับอย่างน้อยหนึ่งคนเท่าที่จะทำได้ทราบก่อนวันนัดไต่สวนไม่น้อยกว่าสิบห้าวันและให้พนักงานอัยการนำพยานหลักฐานทั้งปวงที่แสดงถึงการตายมาสืบ
เมื่อศาลได้ปิดประกาศแจ้งกำหนดวันที่จะทำการไต่สวนแล้ว และก่อนการไต่สวนเสร็จสิ้น สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล หรือญาติของผู้ตายมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลขอเข้ามาซักถามพยานที่พนักงานอัยการนำสืบและนำสืบพยานหลักฐานอื่นได้ด้วย เพื่อการนี้ สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล หรือญาติของผู้ตายมีสิทธิแต่งตั้งทนายความดำเนินการแทนได้ หากไม่มีทนายความที่ได้รับการแต่งตั้งจากบุคคลดังกล่าวเข้ามาในคดีให้ศาลตั้งทนายความขึ้นเพื่อทำหน้าที่ทนายความฝ่ายญาติผู้ตาย
เมื่อศาลเห็นสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลจะเรียกพยานที่นำสืบมาแล้วมาสืบเพิ่มเติมหรือเรียกพยานหลักฐานอื่นมาสืบก็ได้ และศาลอาจขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการไต่สวนและทำคำสั่ง แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิของผู้นำสืบพยานหลักฐานตามวรรคแปดที่จะขอให้เรียกผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญอื่นมาให้ความเห็นโต้แย้งหรือเพิ่มเติมความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว
คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้ถึงที่สุด แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิฟ้องร้อง และการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล หากพนักงานอัยการหรือบุคคลอื่นได้ฟ้องหรือจะฟ้องคดีเกี่ยวกับการตายนั้น
เมื่อศาลได้มีคำสั่งแล้ว ให้ส่งสำนวนการไต่สวนของศาลไปยังพนักงานอัยการ เพื่อส่งแก่พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป
แพทย์ตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานผู้ได้ทำการชันสูตรพลิกศพ และผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญที่ศาลขอให้มาให้ความเห็นตามมาตรานี้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน หรือค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พัก ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังส่วนทนายความที่ศาลตั้งตามมาตรานี้ มีสิทธิได้รับเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกับทนายความที่ศาลตั้งตามมาตรา 173

[723] มาตรา 120 ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาล โดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	
	ที่เป็นสาระสำคัญ เช่นนี้ พยานหลักฐานที่ได้มาอาจไม่สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ เช่น ในกรณีของการถามปากคำผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็ก โดยปราศจากนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และพนักงานอัยการเข้าร่วม ศาลก็เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุมและดำเนินการให้กระบวนพิจารณาในคดีอาญาเป็นไปโดยถูกต้องตามประมวลกฎหมายนี้ เช่น ในกรณีที่มีการออกหมายจับ หรือหมายค้นไปโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ศาลก็อาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงหมายดังกล่าว และอาจสั่งให้ผู้ร้องขอจัดการแก้ไขเพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย หรือกรณีการที่ผู้ใดถูกคุมขังในคดีอาญาหรือกรณีอื่นใดโดยมิชอบด้วยกฎหมายและมีการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ปล่อยตัว ศาลก็อาจสั่งให้ปล่อยตัวผู้ถูกคุมขังได้ทันที หรือในกรณีที่การฟ้องทำไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ศาลก็อาจสั่งให้โจทก์แก้ฟ้อง หรือยกฟ้องหรือไม่ประทับรับฟ้อง หรือศาลจะทำการยกฟ้อง ในกรณีที่ในคดีราษฎรเป็นโจทก์ และฟ้องคดีโดยไม่สุจริตหรือโดยบิดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อกลั่นแกล้งหรือเอาเปรียบจำเลยหรือโดยมุ่งหวังผลอย่างอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ที่พึงได้โดยชอบ หรือหากโจทก์ไม่มาตามกำหนดนัดไต่สวนมูลฟ้องหรือกำหนดนัดพิจารณาโดยปราศจากเหตุสมควร ศาลก็จะทำการยกฟ้อง นอกจากนี้ ในกรณีที่ศาลล่างมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกระบวนพิจารณา ศาลสูงก็จะพิพากษาสั่งให้ศาลล่างทำการพิจารณาและพิพากษา หรือสั่งใหม่ตามรูปคดี เป็นต้น

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	
หน่วยงานกำกับดูแล	ศาล เจ้าพนักงานศาล เจ้าพนักงานคดีแบบกลุ่ม เจ้าพนักงานบังคับคดี
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**ศาล** ศาลมีอำนาจหน้าที่ตามมาตราต่าง ๆ ที่ประมวลกฎหมายนี้กำหนด เช่น อำนาจหน้าที่ในการตรวจคำคู่ความ รวมทั้งสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติม หรือสั่งรับหรือไม่รับหรือคืนคำคู่ความ (มาตรา 18) อำนาจในการไกล่เกลี่ยให้คู่ความตกลง หรือประนีประนอมยอมความกัน (มาตรา 20) หน้าที่ในการจดแจ้งรายงานการนั่งพิจารณาหรือกระบวนพิจารณาอื่น ๆ ของศาลไว้ทุกครั้ง (มาตรา 48) อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาคำขอซึ่งคู่ความยื่นในระหว่างพิจารณาคดีตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และมีคำสั่งอนุญาตหรือยกคำขอ และมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาประเด็นแห่งคดี และทำคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือจำหน่ายคดีเสียจากระบบความตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 131) อำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้มีการดำเนินคดีแบบกลุ่มตามเงื่อนไขของกฎหมาย (มาตรา 222/12) อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและชี้ขาดอุทธรณ์หรือฎีกาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย (มาตรา 242 หรือมาตรา 242 ประกอบมาตรา 252 แล้วแต่กรณี) และอำนาจในการสั่งวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา (มาตรา 253 มาตรา 253 ทวิ มาตรา 254 หรือมาตรา 264) รวมถึงอำนาจหน้าที่ในการกำหนดวิธีการบังคับคดีตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ (มาตรา 276) เป็นต้น **เจ้าพนักงานศาล** เจ้าพนักงานศาลมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามที่ประมวลกฎหมายนี้กำหนด หรือตามที่ศาลมอบหมาย เช่น ส่งคำฟ้อง หมายเรียก และหมายอื่น ๆ คำสั่ง คำบังคับของศาลในกรณีต้องส่งคำบังคับให้แก่คู่ความหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง (มาตรา 70) รวมถึงเอกสารอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่งตามวิธีการที่ประมวลกฎหมายนี้บัญญัติ หรือทำการสืบพยานตามที่ศาลแต่งตั้งให้สืบพยานหลักฐานส่วนใดส่วนหนึ่งที่จะต้องกระทำนอกศาลแทน (มาตรา 103/1)

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	
	เจ้าพนักงานคดีแบบกลุ่ม เจ้าพนักงานคดีแบบกลุ่มมีอำนาจหน้าที่ในการช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีแบบกลุ่มตามที่ศาลมอบหมาย ดังต่อไปนี้ (มาตรา 222/5) (1) ไกล่เกลี่ยคดีแบบกลุ่ม (2) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน (3) บันทึกคำพยาน (4) ดำเนินการให้มีการคุ้มครองสิทธิของคู่ความและสมาชิกกลุ่มทั้งก่อนและระหว่างการพิจารณา (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามบทบัญญัติแห่งหมวดนี้หรือตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนั้น **เจ้าพนักงานบังคับคดี** เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการต่าง ๆ ตามที่บทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ เช่น อำนาจหน้าที่ในการดำเนินการต่าง ๆ ที่กฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับคำขอรับชำระหนี้ในคดีแบบกลุ่ม อย่างการเรียกคู่ความในคดี สมาชิกกลุ่ม ผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง มาสอบสวนในเรื่องคำขอรับชำระหนี้ของสมาชิกกลุ่มเพื่อพิจารณามีคำสั่งต่อไป (222/41) หรือมีคำสั่งยกคำขอรับชำระหนี้ หรืออนุญาตให้ได้รับชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย (มาตรา 222/42) นอกจากนี้เจ้าพนักงานบังคับคดีก็มีอำนาจทั่วไปในการดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดีและตามบทบัญญัติในลักษณะ 2 แห่งภาค 4 และมีอำนาจเรียกให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาช่วยเหลือ โดยจะต้องกล่าวหรือแสดงเหตุผลไว้ในคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีด้วย อีกทั้งยังมีอำนาจในฐานะเป็นผู้แทนของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลภายนอกนำมาวางและมีหน้าที่ออกใบรับให้ ทั้งจะต้องบันทึกวิธีการบังคับคดีทั้งหลายที่ได้จัดทำไปและเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย แล้วรายงานต่อศาลเป็นระยะ ๆ ไป (มาตรา 278) รวมถึงอำนาจหน้าที่ในการรักษาไว้โดยปลอดภัยซึ่งเงิน ทรัพย์สิน และเอกสารที่ได้มาตามอำนาจหน้าที่ของตน รวมทั้งมีอำนาจขัดขวางมิให้บุคคลใดสอดเข้าเกี่ยวข้องโดยมิชอบด้วยกฎหมายกับเงินหรือทรัพย์สินหรือเอกสารเช่นว่านั้น ตลอดจนมี

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	
	อำนาจติดตามและเอาคืนซึ่งเงินหรือทรัพย์สินหรือเอกสารดังกล่าวจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือเอาไว้ และหากจำเป็นก็มีอำนาจแจ้งให้ฝ่ายปกครองหรือตำรวจช่วยเหลือ (มาตรา 279) อำนาจในการส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามบทบัญญัติในลักษณะ 2 แห่งภาค 4 และหน้าที่ในการรายงานการส่งเอกสารนั้นรวมไว้ในสำนวนการบังคับคดี รวมทั้งอำนาจสั่งให้ส่งเอกสารข้างต้นโดยทางไปรษณีย์ หรือวิธีอื่นตามหลักเกณฑ์ที่ประมวลกฎหมายนี้กำหนด (มาตรา 280) และอำนาจในการดำเนินการไปตามความจำเป็นและสมควรแห่งพฤติการณ์เพื่อดำเนินการบังคับคดีจนได้ และในกรณีที่มีผู้ขัดขวางหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีผู้ขัดขวาง เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจช่วยเหลือได้ (มาตรา 284) เป็นต้น อีกทั้งในการบังคับคดีนั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีก็มีอำนาจในการยึด อายัด ขายทอดตลาด จำหน่ายทรัพย์สินด้วยวิธีอื่น ขับไล่ รื้อถอน หรือกระทำการอื่นใดตามที่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนด ซึ่งวิธีการต่าง ๆ ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการนั้นก็ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดในคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล เช่น หากคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลกำหนดให้ชำระเงิน กรณีนี้เจ้าพนักงานบังคับคดีก็มีอำนาจบังคับโดยวิธี ยึด อายัด ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น ซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาจากการยึดหรือการอายัดหรือซึ่งสิทธิเรียกร้องที่ได้อายัดไว้ แล้วแต่กรณี (มาตรา 296) เป็นต้น
กระบวนการบังคับใช้	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการดำเนินกระบวนพิจารณาในคดีแพ่ง ตั้งแต่การยื่นคำฟ้องหรือการยื่นคำร้อง การสืบพยาน จนถึงการมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง และขั้นตอนในชั้นของการบังคับคดี โดยศาลจะเป็นผู้ควบคุมดูแลให้การดำเนินกระบวนพิจารณาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย เช่น ในกรณีที่โจทก์ทิ้งฟ้อง หรือไม่มาศาลในวันนัดพิจารณา หรือโจทก์ไม่หาประกันมาให้ หรือเมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือทั้งสองฝ่ายขาดนัดตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ ศาลก็อาจจำหน่ายคดีเสียจากระบบความ หรือหากปรากฏว่ามีการมิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ในข้อที่มุ่งหมายจะยังให้การเป็นไปด้วยความยุติธรรม หรือที่เกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนในเรื่องการเขียน และการยื่นหรือการส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่น ๆ หรือในการพิจารณาคดี การพิจารณาพยานหลักฐาน หรือการบังคับคดี เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความฝ่ายที่เสียหายเนื่องจากการที่มิได้ปฏิบัติเช่นว่านั้นยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ศาลก็อาจสั่งให้เพิกถอนการพิจารณาที่ผิดระเบียบนั้นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือสั่งแก้ไขหรือมีคำสั่งในเรื่องนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่ศาลเห็นสมควร

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	
	หรือในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งใดแล้ว แต่ปรากฏว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นมีข้อผิดพลาดหรือข้อผิดหลงเล็กน้อยอื่น ๆ และมิได้มีการอุทธรณ์หรือฎีกาคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น เช่นนี้เมื่อศาลที่ได้พิพากษาหรือมีคำสั่งนั้นเห็นสมควร หรือเมื่อคู่ความที่เกี่ยวข้องร้องขอ ศาลอาจมีคำสั่งเพิ่มเติมแก้ไขข้อผิดพลาด หรือข้อผิดหลงเช่นว่านั้นให้ถูกก็ได้ แต่หากได้มีการอุทธรณ์หรือฎีกาคัดค้านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น อำนาจที่จะแก้ไขข้อผิดพลาดหรือข้อผิดหลงนั้น ย่อมอยู่แก่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี นอกจากนี้เมื่อคดีขึ้นสู่ศาลอุทธรณ์ และปรากฏเหตุที่มิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยคำพิพากษาและคำสั่ง และศาลอุทธรณ์เห็นว่ามีเหตุอันสมควร ศาลอุทธรณ์มีดุลพินิจที่จะสั่งยกคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นนั้น แล้วส่งสำนวนคืนไปยังศาลชั้นต้นเพื่อให้พิพากษาหรือมีคำสั่งใหม่ หรือหากเป็นกรณีที่ปรากฏเหตุที่มิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยการพิจารณาหรือมีเหตุที่ศาลได้ปฏิเสธไม่สืบพยานตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอ และศาลอุทธรณ์เห็นว่ามีเหตุอันสมควร ศาลอุทธรณ์ก็จะมีคำสั่งยกคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นนั้นแล้วกำหนดให้ศาลชั้นต้นพิจารณาคดีนั้นใหม่ทั้งหมดหรือบางส่วน และพิพากษาหรือมีคำสั่งใหม่ เป็นต้น โดยอำนาจของศาลอุทธรณ์ตามมาตรา 243[724] นี้ใช้บังคับกับกรณีของศาลฎีกาเช่นกัน อีกทั้งในคดีที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกาที่มีแต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมาย หากศาลฎีกาเห็นว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ไม่ถูกต้องทั้งหมดหรือบางส่วน ศาลฎีกาก็มีอำนาจทำคำวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายนั้นและยกคำพิพากษาหรือคำสั่งของ

[724] มาตรา 243 ให้ศาลอุทธรณ์มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย คือ
(1) เมื่อคดีปรากฏเหตุที่มิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยคำพิพากษาและคำสั่ง และศาลอุทธรณ์เห็นว่ามีเหตุอันสมควร ก็ให้ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยกคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นนั้นเสีย แล้วส่งสำนวนคืนไปยังศาลชั้นต้นเพื่อให้พิพากษาหรือมีคำสั่งใหม่ ในกรณีเช่นนี้ศาลชั้นต้นอาจประกอบด้วยผู้พิพากษาอื่นนอกจากที่ได้พิพากษาหรือมีคำสั่งมาแล้ว และคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่นี้อาจวินิจฉัยชี้ขาดคดีเป็นอย่างอื่นนอกจากคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ถูกยกได้
(2) เมื่อคดีปรากฏเหตุที่มิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยการพิจารณาหรือมีเหตุที่ศาลได้ปฏิเสธไม่สืบพยานตามที่ผู้อุทธรณ์ร้องขอ และศาลอุทธรณ์เห็นว่ามีเหตุอันสมควร ก็ให้ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยกคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นนั้นแล้วกำหนดให้ศาลชั้นต้นซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาคณะเดิมหรือผู้พิพากษาอื่น หรือศาลชั้นต้นอื่นใดตามที่ศาลอุทธรณ์จะเห็นสมควร พิจารณาคดีนั้นใหม่ทั้งหมดหรือบางส่วน และพิพากษาหรือมีคำสั่งใหม่
(3) ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์จำต้องถือตามข้อเท็จจริงของศาลชั้นต้น ถ้าปรากฏว่า
(ก) การที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยข้อเท็จจริงนั้นผิดต่อกฎหมาย ศาลอุทธรณ์อาจฟังข้อเท็จจริงใหม่แทนข้อเท็จจริงของศาลชั้นต้น แล้วมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดตัดสินคดีไปตามนั้น หรือ
(ข) ข้อเท็จจริงที่ศาลชั้นต้นฟังมาไม่พอแก่การวินิจฉัยข้อกฎหมาย ศาลอุทธรณ์อาจทำคำสั่งให้ยกคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลชั้นต้นนั้นเสีย แล้วกำหนดให้ศาลชั้นต้นซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาคณะเดิม หรือผู้พิพากษาอื่น หรือศาลชั้นต้นอื่นใด ตามที่ศาลอุทธรณ์เห็นสมควร พิจารณาคดีนั้นใหม่ทั้งหมดหรือบางส่วน โดยดำเนินตามคำชี้ขาดของศาลอุทธรณ์แล้วมีคำพิพากษาหรือคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคดีไปตามรูปความ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะปรากฏจากการอุทธรณ์หรือไม่
ในคดีทั้งปวงที่ศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ตามมาตรานี้ คู่ความชอบที่จะอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่เช่นว่านี้ไปยังศาลอุทธรณ์ได้ตามบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	
	ศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วมีคำสั่งให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลชั้นต้น แล้วแต่กรณี ทำคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่ภายใต้กรอบคำวินิจฉัยของศาลฎีกาได้ เป็นต้น เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว กระบวนการหนึ่งที่จะขาดไปไม่ได้ก็คือกระบวนการบังคับคดี เพื่อให้มีการดำเนินการตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งเมื่อคู่ความ บุคคลที่แพ้คดี หรือบุคคลที่ศาลพิพากษาให้ชำระหนี้ ไม่ทำตามคำบังคับ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็ชอบที่จะร้องขอให้มีการบังคับคดี โดยหากการบังคับคดีนั้นเป็นการบังคับคดีประเภทที่ต้องกระทำโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว เจ้าพนักงานบังคับคดีก็จะเข้ามามีบทบาทในการบังคับให้เป็นไปตามที่ศาลกำหนด และตามที่กฎหมายบัญญัติ เช่น ดำเนินการยึด ขายทอดตลาดหรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่น ซึ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือทรัพย์สินอื่นที่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี เพื่อนำเงินมาจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาตามจำนวนหนี้ เป็นต้น อีกทั้งหากการบังคับคดีเป็นไปโดยผิดระเบียบ เช่น คำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งศาลในชั้นบังคับคดีบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมาย หรือเป็นกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการบังคับคดีบกพร่อง ผิดพลาด หรือฝ่าฝืนกฎหมาย ศาลก็มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขคำบังคับ หมายบังคับคดี หรือคำสั่งดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน หรือมีคำสั่งอย่างใดตามที่ศาลเห็นสมควร หรือสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขกระบวนวิธีการบังคับคดีทั้งปวงหรือวิธีการบังคับใด ๆ โดยเฉพาะ หรือมีคำสั่งกำหนดวิธีการอย่างใดแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีตามที่ศาลเห็นสมควร แล้วแต่กรณี อย่างไรก็ตามในขั้นตอนก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษา ประมวลกฎหมายนี้ก็มีมาตรการเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา เพื่อป้องกัน และคุ้มครองสิทธิของทั้งโจทก์และจำเลย เช่น กรณีของจำเลยนั้นอาจยื่นคำร้องต่อศาล ซึ่งหากเป็นที่เชื่อได้ว่าเมื่อโจทก์แพ้คดี โจทก์จะเลี่ยงไม่ชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย ศาลก็มีอำนาจสั่งให้โจทก์วางเงินหรือหาประกันมาให้ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด หรือกรณีโจทก์ โจทก์อาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาล โดยหากเป็นที่พอใจของศาลว่า เช่น จำเลยตั้งใจจะยักย้ายทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของตนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนไปให้พ้นจากอำนาจศาล ศาลก็อาจมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลยทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ก่อนพิพากษา รวมทั้งจำนวนเงินหรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอกซึ่งถึงกำหนดชำระแก่จำเลยไว้ได้

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	
หน่วยงานกำกับดูแล	ศาล
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**ศาล** ศาลมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับให้เป็นไปตามสิทธิของผู้ทรงสิทธิ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการโต้แย้งสิทธิหรือมีการละเมิดสิทธิ หรือการร้องขอเพื่อใช้สิทธิโดยบุคคลใดตามหลักเกณฑ์ที่ประมวลกฎหมายนี้กำหนด
กระบวนการบังคับใช้	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติถึงสิทธิ หน้าที่ สถานะ รวมถึงความสัมพันธ์ของบุคคล โดยบทบัญญัติแบ่งออกเป็นหกบรรพ ได้แก่ บรรพ 1 หลักทั่วไป บรรพ 2 หนี้ บรรพ 3 เอกเทศสัญญา บรรพ 4 ทรัพย์สิน บรรพ 5 ครอบครัว และบรรพ 6 มรดก เมื่อบุคคลใดถูกโต้แย้งหรือละเมิดสิทธิ หรือเป็นกรณีที่บุคคลที่จำต้องใช้สิทธิทางศาลตามประมวลกฎหมายนี้ บุคคลนั้นก็มีสิทธิเสนอคดีต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งได้ และศาลก็จะทำการพิจารณาและมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เป็นไปตามที่ประมวลกฎหมายนี้บัญญัติ

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 ("พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์** คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกองทุนให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 5[725] อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (มาตรา 21) (1) กำหนดนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (2) ออกประกาศกำหนดลักษณะของสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ (3) กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาและสร้างทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม (4) กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังสื่อตามมาตรา 5 (3) (5) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งภาคเอกชน ในการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (6) ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน

[725] มาตรา 5 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์”
ให้กองทุนเป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้
(1) รณรงค์ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
(2) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพของผู้ผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
(3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนโดยเฉพาะเด็ก เยาวชนและครอบครัวมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ เฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ และสามารถใช้สื่อในการพัฒนาตนเองชุมชนและสังคม
(4) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เกิดการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
(5) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย อบรม พัฒนาองค์ความรู้และการสร้างนวัตกรรมด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
(6) ส่งเสริมบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรสาธารณประโยชน์ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสื่อให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
(7) ดำเนินการและส่งเสริมให้มีสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 ("พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์")	
	(7) ออกข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินแก่โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (8) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว (9) ออกข้อบังคับว่าด้วยการคัดเลือกผู้จัดการ การปฏิบัติงานและการมอบอำนาจของผู้จัดการ (10) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของสำนักงาน และการตรวจสอบภายในของกองทุน (11) ออกข้อบังคับว่าด้วยการกำหนดอัตราค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการของกองทุน (12) กำหนดจำนวน ตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือนและค่าจ้าง เงินเดือนของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง (13) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์และคณะอนุกรรมการอื่น ตามที่เห็นสมควรเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (14) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน **คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์** คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 23) (1) ควบคุมการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด (2) พิจารณาอนุมัติโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุนตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด (3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากกองทุน (4) ระดมเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เข้าสู่กองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (5) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการจัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงาน การบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุและทรัพย์สินของสำนักงาน รวมทั้งการกำหนดจำนวนตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือนและค่าจ้าง เงินเดือนของเจ้าหน้าที่และลูกจ้าง

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 ("พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์")	
	(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของอนุกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในการประชุมต้องจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยทุกสองเดือน **คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน** คณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 35) (1) ประเมินผลด้านนโยบายและการกำหนดกิจกรรมของกอง (2) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน (3) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการในทุกรอบปี และคณะกรรมการประเมินผลมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลได้ **สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์** สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 25) (1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และคณะอนุกรรมการตามมาตรา 21 (13)[726] (2) เสนอนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์แผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุน รวมทั้งศึกษา วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินการของกองทุนต่อ

[726] มาตรา 21 (13) คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกองทุนให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา 5 อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง
(13) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ คณะอนุกรรมการส่งเสริมสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์และคณะอนุกรรมการอื่น ตามที่เห็นสมควรเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558 ("พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์")	
	คณะกรรมการ (3) ให้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตสื่อในการผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (4) จัดทำบัญชีและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุน (5) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และคณะอนุกรรมการตามมาตรา 21 (13) มอบหมาย
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้จัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ขึ้น พร้อมกำหนดวัตถุประสงค์ของกองทุนและหน่วยงานกำกับดูแล โดยหน่วยงานกำกับดูแลก็จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น กำหนดแผนหรือนโยบายที่จะทำให้เกิดการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ กำหนดมาตรการในการส่งเสริมการพัฒนาและสร้างทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และเพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ ตามกฎหมายบรรลุวัตถุประสงค์ พระราชบัญญัตินี้ก็ได้จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผล โดยให้เป็นผู้ทำการประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ ของกองทุน

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า** คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (มาตรา 17) (1) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (3) กำกับดูแลการประกอบธุรกิจและกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้มีการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม (4) พิจารณาเรื่องร้องเรียนและสอบสวนการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (5) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องขอตามมาตรา 59[727] (6) วางระเบียบการสืบสวนและสอบสวนของคณะอนุกรรมการสอบสวน (7) ประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (8) ดำเนินคดีอาญาตามที่ผู้เสียหายร้องทุกข์ตามมาตรา 78[728]

[727] มาตรา 59 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจอาจยื่นคำร้องขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเป็นการล่วงหน้าในเรื่องดังต่อไปนี้
(1) การกระทำของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามมาตรา 50
(2) การประกอบธุรกิจที่มีลักษณะตามมาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 57 หรือมาตรา 58
การยื่นคำร้องขอตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
การวินิจฉัยคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ได้
คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้มีผลผูกพันเฉพาะผู้ร้องขอ และตามขอบเขตและระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด หากต่อมาภายหลังปรากฏต่อคณะกรรมการว่าข้อมูลที่ได้รับจากผู้ร้องขอที่ใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการไม่ถูกต้องครบถ้วนในสาระสำคัญ หรือผู้ประกอบธุรกิจที่ยื่นคำร้องไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการเพิกถอนคำวินิจฉัยและแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจทราบ

[728] มาตรา 78 ผู้เสียหายมีสิทธิร้องทุกข์ความผิดตามมาตรา 72 ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ไม่มีสิทธิฟ้องคดีอาญาด้วยตนเอง

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า")	
	(9) พิจารณากำหนดโทษปรับทางปกครองตามมาตรา 80[729] มาตรา 81[730] มาตรา 82[731] และมาตรา 83[732] รวมทั้งฟ้องคดีต่อศาลปกครอง (10) เชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็น (11) เสนอความเห็นและเสนอแนะต่อรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายของรัฐด้านการแข่งขันทางการค้า (12) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ หรือคำสั่งที่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันทางการค้า ทำให้เกิดการกีดกัน จำกัดการแข่งขัน หรือลดการแข่งขันทางการค้า อันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบธุรกิจ (13) กำหนดแผน กลยุทธ์ และแนวทางการบริหารงานของสำนักงาน (14) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กร การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินงานอื่นของสำนักงาน (15) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ **สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า** สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 29) (1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ (2) ติดตามพฤติกรรมของผู้ประกอบธุรกิจที่อาจก่อให้เกิดการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้และรายงานต่อคณะกรรมการ (3) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับสินค้า การบริการ และพฤติกรรมในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางและให้ความเห็นในการส่งเสริม พัฒนา และกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ (4) จัดทำฐานข้อมูลขนาดตลาดสินค้าหรือบริการที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดการผูกขาดตลาดตามที่คณะกรรมการกำหนด และ

[729] มาตรา 80 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 51 วรรคหนึ่ง ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินสองแสนบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

[730] มาตรา 81 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 51 วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 53 ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละศูนย์จุดห้าของมูลค่าธุรกรรมในการรวมธุรกิจ

[731] มาตรา 82 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 55 มาตรา 57 หรือมาตรา 58 ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินร้อยละสิบของรายได้ในปีที่กระทำความผิด
ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดในปีแรกของการประกอบธุรกิจ ให้ชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหนึ่งล้านบาท

[732] มาตรา 83 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งตามมาตรา 60 ต้องชำระค่าปรับทางปกครองในอัตราไม่เกินหกล้านบาท และปรับอีกในอัตราไม่เกินสามแสนบาทต่อวันตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนอยู่

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า")	
	เผยแพร่ต่อสาธารณชน (5) รับเรื่องร้องเรียนที่บุคคลใดอ้างว่าได้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ และดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในเรื่องที่ร้องเรียนให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอ เพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณา ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด (6) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพยสิทธิใด ๆ (7) ก่อตั้งสิทธิหรือทำนิติกรรมใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน (8) แลกเปลี่ยนข้อมูล ร่วมดำเนินการในการเจรจา ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของสำนักงาน (9) จัดให้มีหรือให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการศึกษาอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการแข่งขันทางการค้า (10) ประสานงานและให้ความร่วมมือกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (11) รับค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎหมาย และค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินงาน (12) เผยแพร่ผลคำวินิจฉัยของคณะกรรมการต่อสาธารณชน (13) จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการและสำนักงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อสาธารณชน (14) ปฏิบัติการตามประกาศ ระเบียบ มติของคณะกรรมการ และปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย (15) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจเพื่อให้เกิดตลาดที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม เช่น กำหนดการกระทำที่ต้องห้ามของผู้ประกอบธุรกิจที่มีอำนาจเหนือตลาด หรือควบคุมดูแลให้มีการแจ้งการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการลดการแข่งขันอย่างมีนัยยะสำคัญในตลาด รวมถึงกำหนดให้การรวมธุรกิจที่อาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการก่อน เป็นต้น หากมีหลักฐาน

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า")	
	อันควรเชื่อได้ว่าผู้ประกอบธุรกิจฝ่าฝืนหรือจะฝ่าฝืน มาตรา 50[733] มาตรา 51 วรรคสอง[734] มาตรา 54[735] มาตรา 55[736] มาตรา 57[737] หรือมาตรา 58[738] ซึ่งเป็นบทบัญญัติเพื่อคุ้มครองให้ตลาดมีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม คณะกรรมการก็มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจระงับ หยุด หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงการกระทำนั้นได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข

[733] มาตรา 50 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดกระทำการในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้
(1) กำหนดหรือรักษาระดับราคาซื้อหรือขายสินค้าหรือค่าบริการอย่างไม่เป็นธรรม
(2) กำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่ไม่เป็นธรรมให้ผู้ประกอบธุรกิจอื่นซึ่งเป็นคู่ค้าของตนต้องจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ หรือการจำหน่ายสินค้า หรือต้องจำกัดโอกาสในการเลือกซื้อหรือขายสินค้าการได้รับหรือให้บริการ หรือในการจัดหาสินเชื่อจากผู้ประกอบธุรกิจอื่น
(3) ระงับ ลด หรือจำกัดการบริการ การผลิต การซื้อ การจำหน่าย การส่งมอบ การนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ทำลายหรือทำให้เสียหายซึ่งสินค้า ทั้งนี้ เพื่อลดปริมาณให้ต่ำกว่าความต้องการของตลาด
(4) แทรกแซงการประกอบธุรกิจของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
[734] มาตรา 51 วรรคสอง ผู้ประกอบธุรกิจที่จะกระทำการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาดหรือการเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ
[735] มาตรา 54 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใดร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นที่แข่งขันในตลาดเดียวกันกระทำการใด ๆ อันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดนั้นในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้
(1) กำหนดราคาซื้อหรือราคาขายหรือเงื่อนไขทางการค้าใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมที่ส่งผลต่อราคาสินค้าหรือบริการ
(2) จำกัดปริมาณของสินค้าหรือบริการที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะผลิต ซื้อ จำหน่าย หรือบริการตามที่ตกลงกัน
(3) กำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขในลักษณะสมรู้กัน เพื่อให้ฝ่ายหนึ่งได้รับการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ หรือเพื่อมิให้ฝ่ายหนึ่งเข้าแข่งขันราคาในการประมูลหรือประกวดราคาสินค้าหรือบริการ
(4) กำหนดแบ่งท้องที่ที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่าย หรือลดการจำหน่าย หรือซื้อสินค้าหรือบริการได้ในท้องที่นั้น หรือกำหนดผู้ซื้อหรือผู้ขายที่ผู้ประกอบธุรกิจแต่ละรายจะจำหน่ายหรือซื้อสินค้าหรือบริการได้ โดยผู้ประกอบธุรกิจอื่นจะไม่ซื้อหรือจำหน่ายหรือซื้อสินค้าหรือบริการนั้น
บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการกระทำระหว่างผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
[736] มาตรา 55 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจใดร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจอื่นกระทำการใด ๆ อันเป็นการผูกขาด หรือลดการแข่งขัน หรือจำกัดการแข่งขันในตลาดใดตลาดหนึ่งในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้
(1) กำหนดเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในมาตรา 54 (1) (2) หรือ (4) ระหว่างผู้ประกอบธุรกิจที่มิใช่คู่แข่งขันในตลาดเดียวกัน
(2) ลดคุณภาพของสินค้าหรือบริการให้ต่ำลงกว่าที่เคยผลิตจำหน่ายหรือให้บริการ
(3) แต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดแต่ผู้เดียวเป็นผู้จำหน่ายสินค้าหรือให้บริการอย่างเดียวกันหรือประเภทเดียวกัน
(4) กำหนดเงื่อนไขหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อหรือการจำหน่ายสินค้าหรือการบริการเพื่อให้ปฏิบัติตามที่ตกลงกัน
(5) ความตกลงร่วมกันในลักษณะอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
[737] มาตรา 57 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นในลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้
(1) กีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นอย่างไม่เป็นธรรม
(2) ใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม
(3) กำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม
(4) กระทำการในลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
[738] มาตรา 58 ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจในประเทศทำนิติกรรมหรือสัญญากับผู้ประกอบธุรกิจในต่างประเทศอย่างไม่มีเหตุผลอันสมควร อันก่อให้เกิดพฤติกรรมการผูกขาดหรือจำกัดการค้าอย่างไม่เป็นธรรม และส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อเศรษฐกิจและผลประโยชน์ของผู้บริโภคโดยรวม

พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า")	
	และระยะเวลาในการปฏิบัติ ตามที่คณะกรรมการกำหนด อีกทั้งผู้ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวก็มีโทษอาญา หรือโทษทางปกครองตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดด้วย หรือในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้รวมธุรกิจ แต่ฝ่าฝืนหรือไม่ดำเนินการตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ คณะกรรมการก็มีอำนาจเพิกถอนคำสั่งอนุญาตทั้งหมดหรือบางส่วน

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ("พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)** คณะคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมและกำกับดูแลเกี่ยวกับกิจการโทรคมนาคมตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด โดยมีตัวอย่างดังต่อไปนี้ 1) อำนาจหน้าที่ในการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเพิ่มเติมตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการดังกล่าว (มาตรา 7 และมาตรา 8) กำหนดอัตราหลักเกณฑ์และวิธีการในการชำระค่าธรรมเนียมการใช้คลื่นความถี่ ค่าธรรมเนียมเลขหมายโทรคมนาคมและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการ (มาตรา 11) ประกาศกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของสัญญาและเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคม และจะกำหนดยกเว้นให้สัญญาหรือเงื่อนไขในเรื่องใดไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก็ได้ (มาตรา 51 วรรคสี่) หรือประกาศกำหนดประเภทและอัตราขั้นสูงของค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่ผู้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการตามลักษณะและประเภทของกิจการโทรคมนาคมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ (มาตรา 55) 2) อำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องก่อนประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้รับใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางและ

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ("พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม")	
	หลักเกณฑ์ให้ผู้ใช้บริการมีสิทธิใช้เลขหมายโทรคมนาคมเดิม เมื่อผู้ใช้บริการต้องการเปลี่ยนผู้ให้บริการ สถานที่ หรือประเภทของบริการ (มาตรา 12) หรือหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายโทรคมนาคมมีหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตรายอื่นเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมของตนกับของผู้รับใบอนุญาตรายอื่น (มาตรา 25) 3) อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตหรือการให้ความเห็นชอบต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น พิจารณาอนุญาตคำขอขยายการให้บริการโดยเพิ่มจำนวนเลขหมายโทรคมนาคม (มาตรา 14) พิจารณาอนุญาตให้มีการปรับปรุงอัตราค่าตอบแทนการใช้หรือการเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมที่กำหนดในสัญญาตามกรณีที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 30) พิจารณาอนุญาตการจัดตั้งเป็นหน่วยตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคม และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคม (มาตรา 36) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการที่ผู้รับใบอนุญาตทำการปักหรือตั้งเสา หรือเดินสาย วางท่อ หรือติดตั้งอุปกรณ์ประกอบใด และในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่อาจดำเนินการดังกล่าวได้ เพราะเหตุที่ไม่ได้รับอนุญาต หรือมีการเรียกค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนสูงเกินกว่าปกติในสภาพการใช้ประโยชน์เช่นนั้น และผู้รับใบอนุญาตร้องขอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา คณะกรรมการมีอำนาจแจ้งการใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินเพื่อการนั้นให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินหรือทรัพย์สิน หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือทรัพย์สินอื่นทราบตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด รวมถึงมีอำนาจกำหนดจำนวนค่าตอบแทนการใช้ที่ดินดังกล่าว หรือหลักเกณฑ์การวางเงินค่าตอบแทนดังกล่าวด้วย (มาตรา 39 ประกอบมาตรา 40) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการที่ผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขการให้บริการโดยบังคับให้ผู้ใช้บริการต้องใช้เครื่องโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาตหรือตามที่ผู้รับใบอนุญาตกำหนดในกรณีที่การให้บริการโทรคมนาคมในประเภทใดที่มีความจำเป็นทางเทคนิคต้องใช้เครื่องโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตกำหนด (มาตรา 49 วรรคสาม) พิจารณาให้ความเห็นชอบสัญญาระหว่างผู้รับใบอนุญาตกับผู้ใช้บริการโทรคมนาคม และเงื่อนไขใด ๆ เกี่ยวกับการให้บริการโทรคมนาคมที่ผู้รับใบอนุญาตจะกำหนดขึ้น รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือเงื่อนไขดังกล่าว (มาตรา 51) หรือ พิจารณาให้ความเห็นชอบสัญญาหรือความตกลงใด ๆ เกี่ยวกับการประกอบกิจการและการให้บริการโทรคมนาคมตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ที่ผู้รับใบอนุญาตจะทำกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และบุคคลหรือนิติบุคคลที่อยู่ในต่างประเทศ รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว หรือสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขในกรณีที่สัญญาหรือความตกลงใดได้กระทำขึ้นโดย

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ("พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม")	
	ไม่ได้รับความเห็นชอบ หรือมีการดำเนินการใดที่แตกต่างไปจากความเห็นชอบของคณะกรรมการ (มาตรา 54) 4) อำนาจหน้าที่ในการบังคับหรือดำเนินการใด ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น ถอนคืนเลขหมายโทรคมนาคมตามจำนวนที่กำหนด หรือจำกัดพื้นที่การให้บริการลงจากที่อนุญาตไว้แล้ว ถ้าปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้บริการตามแผนการให้บริการกิจการโทรคมนาคมที่กำหนดเป็นเงื่อนไขการอนุญาตตามมาตรา 15[739] โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและคณะกรรมการเห็นว่าเป็นการกระทบกระเทือนต่อประโยชน์สาธารณะ (มาตรา 16) หรือสั่งให้ดำเนินการแก้ไขข้อกำหนดในสัญญาที่ไม่เป็นไปตามลักษณะที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 27) 5) อำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น กรณีที่มีการปฏิเสธไม่ให้ใช้โครงข่ายโทรคมนาคมหรือมีข้อที่ตกลงกันไม่ได้ ในการเจรจาทำสัญญาการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม รวมถึงสั่งให้ใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมไปพลางก่อนในระหว่างการพิจารณาข้างต้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 26) หรือวินิจฉัยคำร้องแสดงเหตุที่ไม่สมควรใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินเพื่อการปักหรือตั้งเสา หรือเดินสาย วางท่อ หรือติดตั้งอุปกรณ์ประกอบใดในการดำเนินการให้บริการโทรคมนาคม หรือการดำเนินการดังกล่าวจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการใช้ประโยชน์ในที่ดินหรือทรัพย์สิน (มาตรา 39 วรรคสี่) 6) อำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูและมาตรฐานของโครงข่ายโทรคมนาคมและอุปกรณ์ เช่น ประกาศกำหนดประเภทของโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมที่มีผลต่อการให้บริการโทรคมนาคมต้องมีมาตรฐานทางเทคนิคตามที่กำหนด หรือกำหนดให้อุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมบางประเภทต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานก่อนนำมาใช้ในการให้บริการโทรคมนาคม (มาตรา 32) หรือประกาศกำหนดมาตรการคุ้มครองโครงข่ายโทรคมนาคม เสา สาย ท่อ อุปกรณ์รับส่ง หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการให้บริการโทรคมนาคม หรือสถานีให้บริการโทรคมนาคม (มาตรา 44)

[739] มาตรา 15 ในการประกอบกิจการโทรคมนาคม ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด
ในการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาต ให้คณะกรรมการกำหนดสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบโดยเฉพาะของผู้รับใบอนุญาตให้ชัดเจน รวมทั้งกำหนดแผนการให้บริการกิจการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต โดยอย่างน้อยต้องกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการเริ่มให้บริการ รายละเอียดของลักษณะหรือประเภทการให้บริการ อัตราค่าบริการ การให้บริการแจ้งข้อมูลผู้ใช้เลขหมายโทรคมนาคม และการอื่นที่จำเป็นในการให้บริการเพื่อประโยชน์สาธารณะ
ในกรณีที่มีเหตุสำคัญเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ หรือกฎหมายหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการมีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในการอนุญาตได้ตามความจำเป็น

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ("พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม")	
	7) อำนาจหน้าที่ในการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนที่ผู้ใช้บริการร้องต่อคณะกรรมการ เช่น กรณีมีผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายอันเนื่องมาแต่การให้บริการโทรคมนาคมของผู้รับใบอนุญาต และอาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง รวมทั้งกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการใดเพื่อแก้ไขเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้องเรียนเป็นการชั่วคราวระหว่างการพิจารณาคำร้องเรียน (มาตรา 45) หรือกรณีที่ผู้ใช้บริการเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการสูงกว่าอัตราขั้นสูงที่คณะกรรมการกำหนด หรือสูงกว่าที่เรียกเก็บจากผู้ใช้บริการรายอื่นที่ใช้บริการโทรคมนาคมในลักษณะหรือประเภทเดียวกัน หรือเห็นว่าผู้รับใบอนุญาตเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการโดยไม่ถูกต้อง (มาตรา 47) 8) อำนาจหน้าที่ในการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เช่น เพิกถอนใบอนุญาตการจัดตั้งเป็นหน่วยตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคม และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 37) เพิกถอนใบอนุญาตถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการแก้ไขสัญญาหรือความตกลงตามมาตรา 54 วรรคหนึ่ง ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 54) หรือพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตยังเพิกเฉยไม่ปฏิบัติการให้ถูกต้องเมื่อเลขาธิการพิจารณากำหนดค่าปรับทางปกครองตามมาตรา 66[740] แล้ว หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือกรณีที่มีความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งมีอำนาจกำหนดให้การกระทำความผิดกรณีใดต้องถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต (มาตรา 66) 9) อำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น อำนาจหน้าที่จัดให้มีการบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึง และให้มีอำนาจกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการบริการโทรคมนาคมตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 17) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดสรรรายได้ที่ได้รับจากการให้บริการโทรคมนาคมให้แก่กองทุนพัฒนากิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ

[740] มาตรา 66 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามมาตรา 64 และพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา 65 หรือคณะกรรมการวินิจฉัยยืนตามคำสั่งเลขาธิการ เมื่อเลขาธิการได้มีหนังสือเตือนแล้วยังไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ให้เลขาธิการพิจารณากำหนดค่าปรับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าสองหมื่นบาทต่อวัน
ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตยังเพิกเฉยไม่ปฏิบัติการให้ถูกต้อง หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือกรณีที่มีความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ ให้คณะกรรมการมีอำนาจพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้
การกำหนดให้การกระทำความผิดกรณีใดต้องถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ("พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม")	
	โทรคมนาคม (มาตรา 18) กำหนดมาตรการในการสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม เช่น ส่งเสริมให้ผู้รับใบอนุญาตรายใหม่มีโอกาสให้บริการโทรคมนาคมในท้องที่ใดแข่งขันกับผู้รับใบอนุญาตรายอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค และเป็นธรรมได้ (มาตรา 19) กำหนดมาตรการเฉพาะตามลักษณะการประกอบกิจการโทรคมนาคมมิให้ผู้รับใบอนุญาตกระทำการอย่างใดอันเป็นการผูกขาด หรือลด หรือจำกัดการแข่งขันในการให้บริการกิจการโทรคมนาคมในเรื่องที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 21) กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีระบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับหลักฐานการใช้บริการโทรคมนาคมของผู้ใช้บริการเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถตรวจสอบได้ (มาตรา 23) ดำเนินการเพื่อให้มีการใช้หรือเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคมระหว่างผู้รับใบอนุญาตและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เมื่อรัฐบาลร้องขอต่อคณะกรรมการเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของชาติ หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติที่อาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม หรือเพื่อการดำเนินการให้เป็นประโยชน์สาธารณะเป็นส่วนรวม (มาตรา 31) กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม และดำเนินการเพื่อระงับการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้ใช้บริการดังกล่าว (มาตรา 50) สั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ตรงตามที่โฆษณาไว้ (มาตรา 53) พิจารณาปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 55 ให้เหมาะสม (มาตรา 60) เป็นต้น **สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)** สำนักงานมีอำนาจรับทำการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานของอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมและอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมตามประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา 32 วรรคสอง[741] หรือกรณีที่มีการร้องขอจากบุคคลใดที่ประสงค์จะให้มีการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน (มาตรา 35) หรือชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้รับใบอนุญาตในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย อันเนื่องมาจากการที่คณะกรรมการสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าครอบครองและใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ของผู้รับใบอนุญาต หรือดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการแทนเป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ผู้รับใบอนุญาต หรือพนักงานของผู้รับใบอนุญาตกระทำการอย่างหนึ่งอย่าง

[741] มาตรา 32 วรรคสอง คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้อุปกรณ์ที่ใช้ในโครงข่ายโทรคมนาคม เครื่องโทรคมนาคมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการโทรคมนาคมบางประเภทต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานก่อนนำมาใช้ในการให้บริการโทรคมนาคมได้

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ("พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม")	
	ใด เพื่อทำให้สิ้นสุดลงซึ่งเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุจำเป็นใด ๆ เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน (มาตรา 63)
กระบวนการบังคับใช้	ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการโทรคมนาคมตามลักษณะและประเภทที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการ และหากกิจการโทรคมนาคมนั้นมีการใช้คลื่นความถี่ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมด้วย ถ้าผู้นั้นประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือใช้คลื่นความถี่ในการประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาตก็จะต้องระวางโทษตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด นอกจากนี้ผู้ประกอบกิจการก็จะต้องประกอบกิจการตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนด หากผู้ประกอบกิจการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขตามกฎหมายหรือตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด คณะกรรมการอาจสั่งให้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือดำเนินการอื่นใดตามกฎหมาย เช่น สั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตหรือระงับการใช้เลขหมายโทรคมนาคม กรณีที่มิได้นำเลขหมายโทรคมนาคมตามที่ได้รับอนุญาตออกให้บริการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือนำเลขหมายโทรคมนาคมที่ไม่ได้รับอนุญาตออกให้บริการ หรือถ้าปรากฏต่อคณะกรรมการว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้บริการตามแผนการให้บริการกิจการโทรคมนาคมที่กำหนดเป็นเงื่อนไขการอนุญาต โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และคณะกรรมการเห็นว่าเป็นการกระทบกระเทือนต่อประโยชน์สาธารณะ คณะกรรมการก็มีอำนาจถอนคืนเลขหมายโทรคมนาคมตามจำนวนที่กำหนด หรือจำกัดพื้นที่การให้บริการลงจากที่อนุญาตไว้แล้ว อีกทั้งคณะกรรมการอาจเพิกถอนใบอนุญาตถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการแก้ไขสัญญาหรือความตกลงตามมาตรา 54[742] ภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด หรือพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตยังเพิกเฉยไม่ปฏิบัติการให้ถูกต้องเมื่อเลขาธิการพิจารณา

[742] มาตรา 54 สัญญาหรือความตกลงใด ๆ เกี่ยวกับการประกอบกิจการและการให้บริการโทรคมนาคมตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ถ้าผู้รับใบอนุญาตจะทำกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และบุคคลหรือนิติบุคคลที่อยู่ในต่างประเทศ รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการจัดซื้อจัดจ้างตามปกติ
ผู้รับใบอนุญาตต้องส่งมอบสำเนาสัญญาหรือความตกลงที่ทำกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ และบุคคลหรือนิติบุคคลที่อยู่ในต่างประเทศทุกฉบับตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันทำสัญญาหรือความตกลงดังกล่าว เว้นแต่สัญญาหรือความตกลงเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง หรือสัญญาหรือความตกลงที่คณะกรรมการประกาศกำหนดยกเว้นไม่ต้องส่งให้คณะกรรมการ
ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าสัญญาหรือความตกลงใดได้กระทำขึ้นโดยไม่ได้รับความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง หรือมีการดำเนินการใดที่แตกต่างไปจากความเห็นชอบของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือเป็นเหตุแห่งการเพิกถอนใบอนุญาต

พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 ("พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม")	
	กำหนดค่าปรับทางปกครองแล้ว หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือกรณีที่มีความเสียหายร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ เป็นต้น นอกจากการบังคับโดยคณะกรรมการแล้วพระราชบัญญัตินี้ยังกำหนดการบังคับทางปกครองโดยเลขาธิการ กสทช. มีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน แก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด กรณีที่ปรากฏแก่เลขาธิการว่าผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมาตราต่าง ๆ ที่กำหนดในมาตรา 64[743] รวมทั้งอาจกำหนดค่าปรับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามมาตรา 64 และพ้นกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา 65[744] หรือคณะกรรมการวินิจฉัยยืนตามคำสั่งเลขาธิการ และเมื่อเลขาธิการได้มีหนังสือเตือนแล้วยังไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น อีกทั้งการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เช่น ประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือใช้คลื่นความถี่ในการประกอบกิจการโทรคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาต ก็อาจมีโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยเช่นกัน

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล (คณะกรรมการเฉพาะด้าน) คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (คณะกรรมการเฉพาะด้าน) คณะกรรมการเฉพาะด้านอื่น (คณะกรรมการเฉพาะด้าน) คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม

[743] มาตรา 64 ในกรณีที่ปรากฏแก่เลขาธิการว่าผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 9 วรรคห้า มาตรา 11 มาตรา 12 วรรคสอง หรือวรรคสาม มาตรา 13 วรรคสอง มาตรา 15 มาตรา 17 มาตรา 18 มาตรา 20 มาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 มาตรา 25 มาตรา 26 วรรคสอง มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 33 มาตรา 24 มาตรา 38 มาตรา 45 วรรคสาม มาตรา 46 มาตรา 49 มาตรา 50 มาตรา 51 มาตรา 52 มาตรา 53 มาตรา 54 มาตรา 56 มาตรา 57 มาตรา 58 หรือมาตรา 59 ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับใบอนุญาตระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้

[744] มาตรา 65 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตซึ่งได้รับคำสั่งจากเลขาธิการตามมาตรา 64 ไม่พอใจในคำสั่งดังกล่าว ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม")	
	สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 11) (1) จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติซึ่งอย่างน้อยต้องมีเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 6[745] (2) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางด้านการเงิน การคลัง การลงทุน รวมทั้งมาตรการทางภาษีและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับหรือเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมตลอดทั้งเสนอแนะมาตรการในการจัดหาพัสดุ และจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่สามารถขจัดปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้

[745] มาตรา 6 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้
(1) การดำเนินการและการพัฒนาให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้สามารถใช้ร่วมกันหรือเชื่อมโยงกันได้หรือวิธีอื่นใดที่เป็นการประหยัดทรัพยากรของชาติและเกิดความสะดวกต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี
(2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งต้องครอบคลุมโครงข่ายการติดต่อสื่อสาร แพร่เสียง แพร่ภาพในทุกรูปแบบไม่ว่าจะอยู่ในภาคพื้นดินพื้นน้ำ ในอากาศ หรืออวกาศ และเป้าหมายในการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และประโยชน์ของประชาชน
(3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการให้บริการหรือแอพพลิเคชั่นสำหรับประยุกต์ใช้งานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
(4) การส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกันเพื่อให้การทำงานระหว่างระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมตลอดทั้งทำให้ระบบหรือการให้บริการมีความน่าเชื่อถือ และแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และมีหลักประกันการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของประชาชนอย่างเท่าเทียม ทั่วถึง และเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ
(5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลการพัฒนาให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศ
(6) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้เกิดความพร้อมและความรู้ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสร้างความตระหนักและรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศอื่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
(7) การพัฒนาคลังข้อมูลและฐานข้อมูลดิจิทัล การบริหารจัดการความรู้ รวมทั้งการส่งเสริมเพื่อให้มีระบบที่เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และให้บริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ซึ่งเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะกับยุคสมัย

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม")	
	(3) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (4) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนการเก็บรักษาและการเบิกจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน (5) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (6) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีมติยับยั้งการดำเนินการของหน่วยงานใดที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (7) ออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ **คณะกรรมการเฉพาะด้าน** 1) คณะกรรมการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล มีอำนาจหน้าที่จัดทำ เสนอแนะ และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติตามมาตรา 6 (2) (3) และ (4)[746] และนโยบายและแผนระดับชาติอื่นที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 13 (1))

[746] มาตรา 6 (2) (3) (4) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้
(2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งต้องครอบคลุมโครงข่ายการติดต่อสื่อสาร แพร่เสียง แพร่ภาพในทุกรูปแบบไม่ว่าจะอยู่ในภาคพื้นดินพื้นน้ำ ในอากาศ หรืออวกาศ และเป้าหมายในการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และประโยชน์ของประชาชน
(3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการให้บริการหรือแอพพลิเคชั่นสำหรับประยุกต์ใช้งานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
(4) การส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกันเพื่อให้การทำงานระหว่างระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมตลอดทั้งทำให้ระบบหรือการให้บริการมีความน่าเชื่อถือ และแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และมีหลักประกันการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของประชาชนอย่างเท่าเทียม ทั่วถึง และเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม")	
	2) คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีอำนาจหน้าที่จัดทำ เสนอแนะ และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติตามมาตรา 6 (5) (6) และ (7)[747] และนโยบายและแผนระดับชาติอื่นที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 13 (2)) 3) คณะกรรมการเฉพาะด้านอื่น ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 13 (3)) อีกทั้งคณะกรรมการเฉพาะด้านดังกล่าวตาม 1) 2) และ 3) มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) รวบรวมข้อมูลและจัดทำนโยบายและแผนเฉพาะด้าน พร้อมทั้งแนวทางและมาตรการในการส่งเสริมและพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่คณะกรรมการเฉพาะด้านนั้นรับผิดชอบและเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2) เสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายและแผนเฉพาะด้าน รวมทั้งเสนอมาตรการในการดำเนินการและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติการตามนโยบายและแผนเฉพาะด้านดังกล่าว (3) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและนโยบายและแผนเฉพาะด้านในความรับผิดชอบแล้วรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรรมการ (4) กำกับดูแลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและแผนงานเฉพาะด้านของหน่วยงานของรัฐและการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามหมวด 5 ภายในขอบเขตอำนาจของคณะกรรมการเฉพาะด้านนั้น ๆ (5) เชิญหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือคำแนะนำ ตลอดจนส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการดำเนินงานได้

[747] มาตรา 6 (5) (6) (7) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้
(5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลการพัฒนาให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศ
(6) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้เกิดความพร้อมและความรู้ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสร้างความตระหนักและรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศอื่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
(7) การพัฒนาคลังข้อมูลและฐานข้อมูลดิจิทัล การบริหารจัดการความรู้ รวมทั้งการส่งเสริมเพื่อให้มีระบบที่เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และให้บริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ซึ่งเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะกับยุคสมัย

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม")	
	(6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะด้าน ในการรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการตาม (1) หากคณะกรรมการเฉพาะด้านเห็นว่าภารกิจหรืองานใดไม่มีผู้รับผิดชอบ หรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดหรือก่อให้เกิดความเสียหายทั้งหมดหรือบางส่วน คณะกรรมการเฉพาะด้านอาจเสนอแนวทางหรือมาตรการในการดำเนินการโดยให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลหรือหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการตามภารกิจหรืองานนั้นแทนได้ โดยให้เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ในกรณีจำเป็น กองทุนจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้ (มาตรา 14) **คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม**[748] คณะกรรมการบริหารกองทุนรับผิดชอบในการบริหารกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 23[749] และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 28) (1) พิจารณาอนุมัติการส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือตามมาตรา 26 (1) และ (2)[750] โดยไม่ก่อให้เกิดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (2) พิจารณาอนุมัติการจัดสรรเงินหรือค่าใช้จ่าย ตามมาตรา 26 (3) (4) และ (5)[751]

[748] กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

[749] มาตรา 23 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรียกว่า “กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

[750] มาตรา 26 (1) (2) เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ต่อการให้บริการสาธารณะและไม่เป็นการแสวงหากำไรโดยไม่เป็นการทำลายการแข่งขันอันพึงมีตามปกติวิสัยของกิจการภาคเอกชน

(2) ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยและพัฒนาแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

[751] มาตรา 26 (3) (4) (5) เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(3) จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่สำนักงานในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่นอกเหนือจากที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน

(4) จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเห็นสมควร

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม")	
	(3) บริหารกองทุนและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด (4) วางแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการเก็บรักษาและการเบิกจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุนที่ออกตามมาตรา 11 (4)[752] และการดำเนินการอื่นที่จำเป็น (5) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนหรือช่วยเหลือจากกองทุน (6) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป (7) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย (8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน **คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล** คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลทำหน้าที่กำกับและติดตามการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (มาตรา 36 วรรคหนึ่ง) นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 36 ให้คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย (1) ให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำตามมาตรา 35 (1)[753]

(5) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

[752] มาตรา 11 (4) ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(4) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์และการจัดการกองทุนการเก็บรักษาและการเบิกจ่ายเงินและทรัพย์สินของกองทุน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน

[753] มาตรา 35 (1) นอกจากอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 34 สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม")	
	(2) ออกระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน และกิจการอื่นอันจำเป็นในการบริหารงานสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ระเบียบหรือข้อบังคับดังกล่าวต้องมุ่งให้เกิดความคล่องตัวความมีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้ (3) แต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ และกำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการ (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ในการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา เสนอแนะ และดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมอบหมายได้ (มาตรา 40) **สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** สำนักงานมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการและคณะกรรมการเฉพาะด้านและมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย (มาตรา 17) (1) จัดทำร่างนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามเป้าหมายที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ (2) จัดทำร่างนโยบายและแผนเฉพาะด้านตามแนวทางที่คณะกรรมการเฉพาะด้านกำหนดและสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเฉพาะด้าน (3) ประสานและให้ความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลและการดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (4) เป็นศูนย์กลางประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งนโยบายและแผนเฉพาะด้าน

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม")	
	(5) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแนวโน้มการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งวิเคราะห์และวิจัยประเด็นทางเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะด้าน (6) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แผนปฏิบัติการ แผนงาน รวมทั้งมาตรการที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการเฉพาะด้าน (7) ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (8) ศึกษา วิเคราะห์ และพิจารณา หรือดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ หรือคณะกรรมการเฉพาะด้านมอบหมาย หรือเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (9) อำนาจหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ในส่วนของการบริหารกองทุน สำนักงานมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการบริหารกองทุน และดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย (มาตรา 31) (1) จัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี แผนการเงินและงบประมาณประจำปีของกองทุนเพื่อเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนให้ความเห็นชอบ (2) จัดให้มีบุคคลภายนอกที่เป็นอิสระเพื่อประเมินผลการดำเนินการของกองทุนเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุน (3) ให้ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำแก่ผู้ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน หรือช่วยเหลือตามมาตรา 26[754]

[754] มาตรา 26 เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้
(1) ส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในการดำเนินการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ การส่งเสริม สนับสนุน หรือให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ต่อการให้บริการสาธารณะและไม่เป็นการแสวงหากำไรโดยไม่เป็นการทำลายการแข่งขันอันพึงมีตามปกติวิสัยของกิจการภาคเอกชน
(2) ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยและพัฒนาแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนหรือบุคคลทั่วไปในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
(3) จัดสรรเป็นเงินอุดหนุนแก่สำนักงานในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่นอกเหนือจากที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน
(4) จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเห็นสมควร
(5) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน
(6) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม")	
	(4) รับผิดชอบในการจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการของกองทุน (5) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุน (6) ดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย **สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล** สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล พัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศ (มาตรา 34 วรรคหนึ่ง) นอกจากอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 34 สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย (1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนหรือประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัล (3) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือกับบุคคลอื่นในการพัฒนาอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัล (4) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (5) เสนอแนะ เร่งรัด และติดตามการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบหรือมาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะด้าน หรือคณะกรรมการกำกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนด การดำเนินการตาม (2) (3) (4) และ (5) ต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล อุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมดิจิทัล ให้หมายความรวมถึงอุตสาหกรรมหรือนวัตกรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศด้วย (มาตรา 35)

พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ("พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม")	
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้กำหนดหลักการเกี่ยวกับกรอบนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ดำเนินการตาม รวมถึงจัดทำหรือปรับปรุงแผนการปฏิบัติการหรือแผนงานที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนดังกล่าว หากคณะกรรมการเฉพาะด้านเห็นว่าแผนปฏิบัติการหรือแผนงานนั้นยังไม่สอดคล้องกับนโยบายและแผนว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ก็อาจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นปรับปรุง พระราชบัญญัตินี้ยังได้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลที่สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลจัดทำขึ้น อีกทั้ง กสทช. อาจมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม ทั้งหมดหรือบางส่วนแทน กสทช. ได้

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล** คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 7) (1) เสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา 5[755] ต่อคณะรัฐมนตรี (2) จัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเพื่อเป็นหลักการและแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปเพื่อพิจารณาอนุมัติตามพระราชบัญญัตินี้ (3) กำหนดมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบดิจิทัลเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 4 วรรคสอง[756] และตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (4) กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

[755] มาตรา 5 ให้มีแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาประเทศ มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ และมีกรอบการพัฒนาและแผนการดำเนินงานของประเทศโดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามมาตรา 4 ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง
ในแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกันจัดทำระบบบูรณาการข้อมูลดิจิทัลระหว่างกัน และกำหนดรายชื่อหน่วยงานของรัฐที่ต้องเผยแพร่ข้อมูลที่ศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐไว้ด้วยได้
เมื่อมีการประกาศใช้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามแผนดังกล่าวและต้องจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พร้อมทั้งส่งแผนปฏิบัติการหรือแผนงานดังกล่าวให้สำนักงานทราบด้วย

[756] มาตรา 4 วรรคสอง ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
(1) การนำระบบดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารและการให้บริการของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้มีการใช้ระบบดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ
(2) การพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับระบบดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่จำเป็น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความสอดคล้องและมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน รวมทั้งมีความมั่นคงปลอดภัยและน่าเชื่อถือ โดยมีการบูรณาการและสามารถทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพเกิดการพัฒนาการบริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารราชการและการบริการประชาชนแบบบูรณาการ รวมทั้งให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก
(3) การสร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัลและมาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูลที่อาจกระทบถึงความมั่นคงหรือความเป็นส่วนตัวของประชาชนที่มีความพร้อมใช้และน่าเชื่อถือ
(4) การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก มีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่าง ๆ
(5) การรักษาวินัยการเงินการคลังภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะผ่านระบบดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาให้มีกลไกการใช้ข้อมูลเพื่อลดความซ้ำซ้อนและเกิดความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล")	
	(5) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามมาตรา 4[757] และอาจเสนอต่อผู้รักษาการตามกฎหมายในการพิจารณายกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียม ค่าบริการ ค่าปรับ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ (6) ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และตามพระราชบัญญัตินี้ (7) กำกับและติดตามให้หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล รวมทั้งเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และโครงการในแผนดังกล่าว (8) กำกับและติดตามการดำเนินงานของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง และศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (9) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

[757] มาตรา 4 เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัลโดยมีการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องกันและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล โดยมุ่งหมายในการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการเข้าถึงของประชาชน และในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณะและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
(1) การนำระบบดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารและการให้บริการของหน่วยงานของรัฐทุกแห่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้มีการใช้ระบบดิจิทัลอย่างคุ้มค่าและเต็มศักยภาพ
(2) การพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับระบบดิจิทัล และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่จำเป็น ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความสอดคล้องและมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน รวมทั้งมีความมั่นคงปลอดภัยและน่าเชื่อถือ โดยมีการบูรณาการและสามารถทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพเกิดการพัฒนาการบริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การบริหารราชการและการบริการประชาชนแบบบูรณาการ รวมทั้งให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก
(3) การสร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัลและมาตรการปกป้องคุ้มครองข้อมูลที่อาจกระทบถึงความมั่นคงหรือความเป็นส่วนตัวของประชาชนที่มีความพร้อมใช้และน่าเชื่อถือ
(4) การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานของรัฐจัดทำและครอบครองในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก มีส่วนร่วมและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาบริการและนวัตกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในด้านต่าง ๆ
(5) การรักษาวินัยการเงินการคลังภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะผ่านระบบดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาให้มีกลไกการใช้ข้อมูลเพื่อลดความซ้ำซ้อนและเกิดความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล")	
	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล สำนักงานมีหน้าที่อำนวยการและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย รวมทั้งรับผิดชอบงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และให้สำนักงานดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย (มาตรา 10) (1) จัดทำร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนดและร่างมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ตามมาตรา 7 (3)[758] เสนอคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (2) ประสานงาน แนะนำ และให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา 7 (1)[759] และมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ตามมาตรา 7 (3) และตามพระราชบัญญัตินี้ (3) สำรวจเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อจัดทำตัวชี้วัด ดัชนีสนับสนุนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (4) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา 7 (1) มาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ตามมาตรา 7 (3) และแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 5 วรรคสาม[760] เพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (5) สนับสนุนการเชื่อมโยงบริการดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐให้เกิดบริการสาธารณะแบบเบ็ดเสร็จตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน (6) ส่งเสริมและสนับสนุนการให้บริการทางวิชาการและความรู้เกี่ยวกับระบบดิจิทัลเพื่อยกระดับทักษะความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

[758] มาตรา 7 (3) คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
(3) กำหนดมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบดิจิทัลเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 4 วรรคสอง และตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

[759] มาตรา 7 (1) คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
(1) เสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามมาตรา 5 ต่อคณะรัฐมนตรี

[760] มาตรา 5 วรรคสาม เมื่อมีการประกาศใช้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามแผนดังกล่าวและต้องจัดทำหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พร้อมทั้งส่งแผนปฏิบัติการหรือแผนงานดังกล่าวให้สำนักงานทราบด้วย

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล")	
	(7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลกำหนด
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐบริหารงานและจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัลเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยบัญญัติหลักการในการบริหารงานและจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัลเอาไว้ รวมทั้งกำหนดให้จัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพื่อเป็นกรอบการบริหารงานภาครัฐและจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบดิจิทัล และให้มีการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ และธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐในระดับหน่วยงาน โดยที่หน่วยงานกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ก็ยังมีหน้าที่กำกับและติดตามให้หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินกา รให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือติดตามและประเมินผล สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ คณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ** คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 9) (1) เสนอนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ส่งเสริมและสนับส นุนการดำเนินการรักษาความ

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
	มั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามมาตรา 42[761] และมาตรา 43[762] ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ซึ่งต้องเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในมาตรา 42 (2) กำหนดนโยบายการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (3) จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี สำหรับเป็นแผนแม่บทในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในสถานการณ์ปกติ และในสถานการณ์ที่อาจจะเกิดหรือเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยแผนดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติ และกรอบนโยบายและแผนแม่บทที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของสภาความมั่นคงแห่งชาติ (4) กำหนดมาตรฐานและแนวทางส่งเสริมพัฒนาระบบการให้บริการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สร้างมาตรฐานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงส่งเสริมการรับรองมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้กับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานเอกชน (5) กำหนดมาตรการและแนวทางในการยกระดับทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซ

[761] มาตรา 42 นโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ต้องมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อยดังต่อไปนี้
(1) การบูรณาการการจัดการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ
(2) การสร้างมาตรการและกลไกเพื่อพัฒนาศักยภาพในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
(3) การสร้างมาตรการในการปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของประเทศ
(4) การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(5) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(6) การพัฒนาบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ทั้งภาครัฐและเอกชน
(7) การสร้างความตระหนักและความรู้ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(8) การพัฒนาระเบียบและกฎหมายเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

[762] มาตรา 43 ให้คณะกรรมการจัดทำนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ขึ้นตามแนวทางในมาตรา 42 เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ โดยให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และเมื่อได้ประกาศแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามที่กำหนดไว้ในแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนดังกล่าว
ในการจัดทำนโยบายและแผนตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานจัดให้มีการรับฟังความเห็น หรือประชุมร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
	เบอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (6) กำหนดกรอบการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (7) แต่งตั้งและถอดถอนเลขาธิการ (8) มอบหมายการควบคุมและกำกับดูแล รวมถึงการออกข้อกำหนด วัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และกรอบการดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (9) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ แผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (10) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (11) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (12) จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญหรือแนวทางการพัฒนามาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้คณะรัฐมนตรีทราบ (13) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย **คณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (กกม.)** กกม. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 13) (1) ติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนตามมาตรา 9 (1) และมาตรา 42[763]

[763] มาตรา 42 นโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ต้องมีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อยดังต่อไปนี้
(1) การบูรณาการการจัดการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
	(2) ดูแลและดำเนินการเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ตามมาตรา 61[764] มาตรา 62[765] มาตรา 63[766]

(2) การสร้างมาตรการและกลไกเพื่อพัฒนาศักยภาพในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
(3) การสร้างมาตรการในการปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศของประเทศ
(4) การประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(5) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(6) การพัฒนาบุคลากรและผู้เชี่ยวชาญด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ทั้งภาครัฐและเอกชน
(7) การสร้างความตระหนักและความรู้ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(8) การพัฒนาระเบียบและกฎหมายเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

[764] มาตรา 61 เมื่อปรากฏแก่ กกม. ว่าเกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ให้ กกม. ออกคำสั่งให้สำนักงานดำเนินการ ดังต่อไปนี้
(1) รวบรวมข้อมูล หรือพยานเอกสาร พยานบุคคล พยานวัตถุที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
(2) สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และเข้าร่วมในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้น
(3) ดำเนินการป้องกันเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ เสนอแนะหรือสั่งการให้ใช้ระบบที่ใช้แก้ปัญหาเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมถึงการหาแนวทางตอบโต้หรือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(4) สนับสนุน ให้สำนักงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ให้ความช่วยเหลือและเข้าร่วมในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้น
(5) แจ้งเตือนภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้ ตามความจำเป็นและเหมาะสมโดยคำนึงถึงสถานการณ์ ความร้ายแรง และผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์นั้น
(6) ให้ความสะดวกในการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานเอกชน เพื่อจัดการความเสี่ยงและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

[765] มาตรา 62 ในการดำเนินการตามมาตรา 61 เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ให้เลขาธิการสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังต่อไปนี้
(1) มีหนังสือขอความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อมาให้ข้อมูลภายในระยะเวลาที่เหมาะสมและตามสถานที่ที่กำหนด หรือให้ข้อมูลเป็นหนังสือเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์
(2) มีหนังสือขอข้อมูล เอกสาร หรือสำเนาข้อมูลหรือเอกสารซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้อื่นอันเป็นประโยชน์แก่การดำเนินการ
(3) สอบถามบุคคลผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและสถานการณ์ที่มีความเกี่ยวพันกับภัยคุกคามทางไซเบอร์
(4) เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์หรือสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องหรือคาดว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ของบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับความยินยอมจากผู้ครอบครองสถานที่นั้น
ผู้ให้ข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ซึ่งกระทำโดยสุจริตย่อมได้รับการคุ้มครอง และไม่ถือว่าเป็นการละเมิดหรือผิดสัญญา

[766] มาตรา 63 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ ให้ กกม. มีคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐให้ข้อมูล สนับสนุนบุคลากรในสังกัด หรือใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในความครอบครองที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
กกม. ต้องดูแลมิให้มีการใช้ข้อมูลที่ได้มาตามวรรคหนึ่งในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย และให้ กกม. รับผิดชอบในค่าตอบแทนบุคลากร ค่าใช้จ่าย หรือความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว
ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับในการร้องขอต่อเอกชนโดยความยินยอมของเอกชนนั้นด้วย

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
	มาตรา 64[767] มาตรา 65[768] และมาตรา 66[769] (3) กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติ และการเผชิญเหตุและนิติวิทยาศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ (4) กำหนดประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์อันเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำในการดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สำหรับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ

[767] มาตรา 64 ในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ซึ่งอยู่ในระดับร้ายแรง ให้ กกม. ดำเนินการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ และดำเนินมาตรการที่จำเป็นในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ กกม. มีหนังสือถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้กระทำการหรือระงับการดำเนินการใด ๆ เพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามแนวทางที่ กกม. กำหนด รวมทั้งร่วมกันบูรณาการในการดำเนินการเพื่อควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์นั้นได้อย่างทันท่วงที ให้เลขาธิการรายงานการดำเนินการตามมาตรานี้ต่อ กกม. อย่างต่อเนื่อง และเมื่อภัยคุกคามทางไซเบอร์ดังกล่าวสิ้นสุดลง ให้รายงานผลการดำเนินการต่อ กกม. โดยเร็ว

[768] มาตรา 65 ในการรับมือและบรรเทาความเสียหายจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง กกม. มีอำนาจออกคำสั่งเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีเหตุอันเชื่อได้ว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) เฝ้าระวังคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ในช่วงระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง

(2) ตรวจสอบคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์เพื่อหาข้อบกพร่องที่กระทบต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ วิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

(3) ดำเนินมาตรการแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์เพื่อจัดการข้อบกพร่องหรือกำจัดชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ หรือระงับบรรเทาภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ดำเนินการอยู่

(4) รักษาสถานะของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อดำเนินการทางนิติวิทยาศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์

(5) เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องเฉพาะเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์

ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่ต้องเข้าถึงข้อมูลตาม (5) ให้ กกม. มอบหมายให้เลขาธิการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่งดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องที่ยื่นต่อศาลต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังกระทำหรือจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ในการพิจารณาคำร้องให้ยื่นเป็นคำร้องไต่สวนคำร้องฉุกเฉิน และให้ศาลพิจารณาไต่สวนโดยเร็ว

[769] มาตรา 66 ในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง กกม. มีอำนาจปฏิบัติการหรือสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) เข้าตรวจสอบสถานที่ โดยมีหนังสือแจ้งถึงเหตุอันสมควรไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เพื่อเข้าตรวจสอบสถานที่นั้น หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

(2) เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ทำสำเนาหรือสกัดคัดกรองข้อมูลสารสนเทศ หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้อง หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

(3) ทดสอบการทำงานของคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้อง หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือถูกใช้เพื่อค้นหาข้อมูลใด ๆ ที่อยู่ภายใน หรือใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์นั้น

(4) ยึดหรืออายัดคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ใด ๆ เฉพาะเท่าที่จำเป็นซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อการตรวจสอบหรือวิเคราะห์ ทั้งนี้ ไม่เกินสามสิบวัน เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวให้ส่งคืนคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ใด ๆ แก่เจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองโดยทันทีหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจสอบหรือวิเคราะห์

ในการดำเนินการตาม (2) (3) และ (4) ให้ กกม. ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังกระทำหรือจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรง ในการพิจารณาคำร้องให้ยื่นเป็นคำร้องไต่สวนคำร้องฉุกเฉิน และให้ศาลพิจารณาไต่สวนโดยเร็ว

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
	ทางสารสนเทศ รวมทั้งกำหนดมาตรการในการประเมินความเสี่ยง การตอบสนองและรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ เมื่อมีภัยคุกคามทางไซเบอร์หรือเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญหรืออย่างร้ายแรงต่อระบบสารสนเทศของประเทศ เพื่อให้การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (5) กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ และหน้าที่ของหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล โดยอย่างน้อยต้องกำหนดหน้าที่ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลต้องกำหนดมาตรฐานที่เหมาะสมเพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ และหน่วยงานของรัฐ (6) กำหนดระดับของภัยคุกคามทางไซเบอร์ พร้อมทั้งรายละเอียดของมาตรการป้องกัน รับมือประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์ในแต่ละระดับเสนอต่อคณะกรรมการ (7) วิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาสั่งการ เมื่อมีหรือคาดว่าจะมีภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรงขึ้น ในการกำหนดกรอบมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง (4) ให้คำนึงถึงหลักการบริหารความเสี่ยง โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยวิธีการและมาตรการ ดังต่อไปนี้ (1) การระบุความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นแก่คอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ทรัพย์สินและชีวิตร่างกายของบุคคล (2) มาตรการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (3) มาตรการตรวจสอบและเฝ้าระวังภัยคุกคามทางไซเบอร์ (4) มาตรการเผชิญเหตุเมื่อมีการตรวจพบภัยคุกคามทางไซเบอร์ (5) มาตรการรักษาและฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ **คณะกรรมการบริหารสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (กบส.)** กบส. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 27)

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
	(1) กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของสำนักงาน (2) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดองค์กร การเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การพัสดุ การตรวจสอบภายในรวมตลอดทั้งการสงเคราะห์และสวัสดิการต่าง ๆ ของสำนักงาน (3) อนุมัติแผนการใช้จ่ายเงินและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน (4) ควบคุมการบริหารงานและการดำเนินการของสำนักงานและเลขาธิการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (5) วินิจฉัยคำสั่งทางปกครองของเลขาธิการในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานของสำนักงาน (6) ประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานและการปฏิบัติงานของเลขาธิการ (7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ กบส. หรือตามที่คณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย **สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ** สำนักงานมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ งานวิชาการ งานการประชุม และงานเลขานุการของคณะกรรมการ และ กกม. และให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย (1) เสนอแนะและสนับสนุนในการจัดทำนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และแผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามมาตรา 9[770] ต่อคณะกรรมการ

[770] มาตรา 9 คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
(1) เสนอนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามมาตรา 42 และมาตรา 43 ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ซึ่งต้องเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในมาตรา 42
(2) กำหนดนโยบายการบริหารจัดการที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ
(3) จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี สำหรับเป็นแผนแม่บทในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในสถานการณ์ปกติ และในสถานการณ์ที่อาจจะเกิดหรือเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยแผนดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับชาติ และกรอบนโยบายและแผนแม่บทที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของสภาความมั่นคงแห่งชาติ
(4) กำหนดมาตรฐานและแนวทางส่งเสริมพัฒนาระบบการให้บริการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ สร้างมาตรฐานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงส่งเสริมการรับรองมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้กับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานเอกชน

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
	(2) จัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามมาตรา 13 วรรคหนึ่ง (4) เสนอต่อ กกม. เพื่อให้ความเห็นชอบ (3) ประสานงานการดำเนินการเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามมาตรา 53[771] และมาตรา 54[772] (4) ประสานงานและให้ความร่วมมือในการตั้งศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ในประเทศและต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และกำหนดมาตรการที่ใช้แก้ปัญหาเพื่อ

(5) กำหนดมาตรการและแนวทางในการยกระดับทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(6) กำหนดกรอบการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(7) แต่งตั้งและถอดถอนเลขาธิการ
(8) มอบหมายการควบคุมและกำกับดูแล รวมถึงการออกข้อกำหนด วัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจ และกรอบการดำเนินการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ
(9) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ แผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้
(10) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(11) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
(12) จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญหรือแนวทางการพัฒนามาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้คณะรัฐมนตรีทราบ
(13) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

[771] มาตรา 53 ในการดำเนินการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลตรวจสอบมาตรฐานขั้นต่ำเรื่องความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่อยู่ภายใต้การกำกับควบคุมดูแลของตน หากพบว่าหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศใดไม่ได้มาตรฐาน ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลนั้นรีบแจ้งให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่ต่ำกว่ามาตรฐานแก้ไขให้ได้มาตรฐานโดยเร็ว หากหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้นยังคงเพิกเฉยไม่ดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลกำหนด ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลส่งเรื่องให้ กกม. พิจารณาโดยไม่ชักช้า
เมื่อได้รับคำร้องเรียนตามวรรคหนึ่ง หาก กกม. พิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวและอาจทำให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ ให้ กกม. ดำเนินการ ดังต่อไปนี้
(1) กรณีเป็นหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งต่อผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงานเพื่อใช้อำนาจในทางบริหารสั่งการไปยังหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้น เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขจนได้มาตรฐานโดยเร็ว
(2) กรณีเป็นหน่วยงานเอกชน ให้แจ้งไปยังผู้บริหารระดับสูงสุดของหน่วยงาน ผู้ครอบครองคอมพิวเตอร์ และผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศนั้น เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขจนได้มาตรฐานโดยเร็ว
ให้เลขาธิการดำเนินการติดตามเพื่อให้เป็นไปตามความในวรรคสองด้วย

[772] มาตรา 54 หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ต้องจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยมีผู้ตรวจประเมิน รวมทั้งต้องจัดให้มีการตรวจสอบด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยผู้ตรวจสอบด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ ทั้งโดยผู้ตรวจสอบภายในหรือโดยผู้ตรวจสอบอิสระภายนอก อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
ให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศจัดส่งผลสรุปรายงานการดำเนินการต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
	รักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (5) ดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการตอบสนองและรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ (6) เฝ้าระวังความเสี่ยงในการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ ติดตาม วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการแจ้งเตือนเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ (7) ปฏิบัติการ ประสานงาน สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ แผนปฏิบัติการเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และมาตรการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือตามคำสั่งของคณะกรรมการ (8) ดำเนินการและให้ความร่วมมือหรือช่วยเหลือในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยเฉพาะภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่กระทบหรือเกิดแก่โครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (9) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมถึงการสร้างความตระหนักด้านสถานการณ์เกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ร่วมกันเพื่อให้มีการดำเนินการเชิงปฏิบัติการที่มีลักษณะบูรณาการและเป็นปัจจุบัน (10) เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและเหตุการณ์ด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้แก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชน (11) เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ (12) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (13) ศึกษาและวิจัยข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ รวมทั้งดำเนินการอบรมและฝึกซ้อมการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้แก่

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ (14) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตลอดจนดำเนินการฝึกอบรมเพื่อยกระดับทักษะความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (15) รายงานความคืบหน้าและสถานการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด (16) ปฏิบัติงานอื่นใดอันเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของประเทศตามที่คณะกรรมการหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตาม (6) ให้สำนักงานจัดตั้งศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์แห่งชาติขึ้นเป็นหน่วยงานภายในสำนักงาน และให้มีหน้าที่และอำนาจตามที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 22) อีกทั้งสำนักงานยังมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่คณะกรรมการ หรือ กบส. มอบหมาย (มาตรา 23)
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้กำหนดหน้าที่แก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดให้จัดทำนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ กำหนดให้จัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงานที่เป็นไปตามนโยบายและแผนข้างต้นและเป็นไปตามมาตราฐานที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ต้องป้องกัน รับมือและลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามไซเบอร์ตามมาตรฐานที่กำหนด อีกทั้งกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลมีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานขั้นต่ำเรื่องความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสาระสนเทศ หากไม่ได้มาตรฐาน ให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลแจ้งให้แก้ไข หากยังคงเพิกเฉย หรือไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดให้ส่งเรื่องให้ กกม.พิจารณา และ กกม. ก็อาจแจ้งให้แก้ไข นอกจากนี้การจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงและการตรวจสอบด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ หากไม่เป็นไปตามมาตรฐานตามรายงานของหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล ให้ กกม. มีคำสั่งให้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงใหม่เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือดำเนินการตรวจสอบในด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ และ กกม. อาจ

พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์")	
	แจ้งให้แก้ไขได้หากยังไม่ได้มาตรฐานอยู่ สำหรับการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ กฎหมายก็ได้กำหนดขั้นตอนและมาตรการ ที่หน่วยงานต่าง ๆ ต้องดำเนินการเช่น การประเมินว่ามีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นหรือไม่ ดำเนินการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยง การแจ้งต่อสำนักงานและหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลของตน และเพื่อให้การป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์มีประสิทธิภาพ กฎหมายก็ได้จำแนกระดับของภัยคุกคามทางไซเบอร์เอาไว้ และกำหนดวิธีและมาตรการในการป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับร้ายแรงและระดับวิกฤติไว้เพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับระดับความรุนแรงของภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ต่างกัน เช่น ในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ซึ่งอยู่ในระดับร้ายแรง กกม. ก็จะมีหนังสือถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้กระทำการหรือระงับการดำเนินการใด ๆ เพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามแนวทางที่ กกม. กำหนด รวมทั้งร่วมกันบูรณาการในการดำเนินการเพื่อควบคุม ระงับ หรือบรรเทาผลที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์นั้นอย่างทันท่วงที อีกทั้ง กกม. ก็อาจออกคำสั่งเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ผู้ครอบครอง ผู้ใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือผู้ดูแลระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีเหตุอันเชื่อได้ว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ หรือได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ดำเนินการ 1) เฝ้าระวังคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ในช่วงระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง 2) ตรวจสอบคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์เพื่อหาข้อบกพร่องที่กระทบต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ วิเคราะห์สถานการณ์ และประเมินผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ 3) ดำเนินมาตรการแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์เพื่อจัดการข้อบกพร่องหรือกำจัดชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ หรือระงับบรรเทาภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ดำเนินการอยู่ 4) รักษาสถานะของข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อดำเนินการทางนิติวิทยาศาสตร์ทางคอมพิวเตอร์ หรือ 5) เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องเฉพาะเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ ทั้งนี้ กกม. ก็ยังมีอำนาจปฏิบัติการหรือสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบสถานที่ เข้าถึงข้อมูล หรือระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ยึดหรืออายัดคอมพิวเตอร์ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด เท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ เป็นต้น

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ("พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ** คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 28) (1) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่ได้รับคำขอ (3) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้ (4) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 13[773] (5) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ (7) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย **คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร**

[773] มาตรา 13 ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา 9 หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา 11 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียน ต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำ คัดค้าน ตามมาตรา 17 หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25
ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมด แล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ("พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ")	
	คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14[774] หรือมาตรา 15[775] หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17[776] และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25[777] (มาตรา 35) และคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาก็มีอำนาจหน้าที่อื่นตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด (มาตรา 38) รวมทั้งมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร

[774] มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

[775] มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

[776] มาตรา 17 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา 18 หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แล้วแต่กรณี

[777] มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลที่ถึงแก่กรรมแล้วได้

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ("พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ")	
	หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณา (มาตรา 32 ประกอบมาตรา 39) **สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ** สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6)
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้กำหนดหลักการเกี่ยวกับเสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่จะต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร หรือจัดทำข้อมูลต่าง ๆ แก่สาธารณะ รวมถึงจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ที่ร้องขอตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด หากผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นก็สามารถที่จะร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ และคณะกรรมการดังกล่าวก็มีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องและแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ หรือในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 14[778] หรือมาตรา 15[779] หรือคำสั่งไม่รับฟังคำ

[778] มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

[779] มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(7) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ("พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ")	
	คัดค้านตามมาตรา 17[780] คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอาจมีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ รวมถึงกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอตามมาตรา 25 วรรคสาม[781] ผู้นั้นก็อาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดได้เช่นกัน โดยที่คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเป็นที่สุด

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 (“พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง”)	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการขายตรงและตลาดแบบตรง สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการขายตรงและตลาดแบบตรง** คณะกรรมการขายตรงและตลาดแบบตรงมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) พิจารณาเรื่องร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้จำหน่ายอิสระ ตัวแทนขายตรง ผู้ประกอบธุรกิจขายตรง หรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรง (2) แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค ในการนี้ จะระบุชื่อสินค้าหรือบริการ หรือชื่อของผู้จำหน่ายอิสระ ตัวแทนขายตรง ผู้ประกอบธุรกิจขายตรง หรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงด้วยก็ได้ (3) กำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจขายตรงและผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรง รวมทั้งติดตามสอดส่องพฤติการณ์ในการประกอบ

[780] มาตรา 17 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง
ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ
ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา 18 หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แล้วแต่กรณี

[781] มาตรา 25 วรรคสาม ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 (“พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง”)	
	ธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง (4) วางระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (5) พิจารณาวินิจฉัยการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน (6) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการในการกำกับดูแล รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรงตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย (7) สอดส่องเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐให้ปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินคดีในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (8) เสนอแนะในการออกกฎกระทรวง ตามพระราชบัญญัตินี้ (9) เรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ (มาตรา 13) และ ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านการโฆษณามาใช้บังคับแก่การสื่อสารข้อมูล เพื่อเสนอขายสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี และให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (มาตรา 29) **สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค** สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการและมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรง ติดตามสอดส่องพฤติการณ์ในการประกอบธุรกิจขายตรงและตลาดแบบตรงและปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 18)

พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 (“พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง”)	
กระบวนการบังคับใช้	ผู้ที่จะประกอบธุรกิจขายตรงและผู้ที่จะประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงจะต้องจดทะเบียนการประกอบธุรกิจตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการขายตรงและตลาดแบบตรงประกาศกำหนด อีกทั้งกฎหมายยังมีบทบัญญัติอื่นเพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจขายตรงและการประกอบธุรกิจตลาดแบบตรง เช่น หากผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงไม่ส่งรายงานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจต่อนายทะเบียนตามแบบ หลักเกณฑ์ และระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด นายทะเบียนอาจมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร เมื่อครบกำหนดเวลาและผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงยังไม่ดำเนินการให้ถูกต้อง นายทะเบียนอาจสั่งเพิกถอนทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงหรือตลาดแบบตรง หรือหากผู้ประกอบธุรกิจขายตรงหรือผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด นายทะเบียนอาจสั่งเพิกถอนทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรงหรือตลาดแบบตรงแล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล** คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 16) (1) จัดทำแผนแม่บทการดำเนินงานด้านการส่งเสริม และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ดำเนินกิจกรรมตามแผนแม่บทตาม (1) รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทดังกล่าว (3) กำหนดมาตรการหรือแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (4) ออกประกาศหรือระเบียบเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (5) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งหรือโอนไปยังต่างประเทศ (6) ประกาศกำหนดข้อปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นแนวทางให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติ (7) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการตราหรือปรับปรุงกฎหมายหรือกฎที่ใช้บังคับอยู่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (8) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกาหรือทบทวนความเหมาะสมของพระราชบัญญัตินี้อย่างน้อยทุกรอบห้าปี (9) ให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (10) ตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล")	
	(11) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดทักษะการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้แก่ประชาชน (12) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (13) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ **คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ** คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 72) (1) พิจารณาเรื่องร้องเรียนตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ตรวจสอบการกระทำใด ๆ ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (3) ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย **สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล** สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศ (มาตรา 43 วรรคหนึ่ง) นอกจากหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 43 วรรคหนึ่ง สำนักงานมีหน้าที่ปฏิบัติงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และคณะอนุกรรมการ รวมทั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (1) จัดทำร่างแผนแม่บทการดำเนินงานด้านการส่งเสริม และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่สอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งร่างแผนแม่บทและมาตรการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติการตาม

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล")	
	นโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับชาติดังกล่าว เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (3) วิเคราะห์และรับรองความสอดคล้องและความถูกต้องตามมาตรฐานหรือตามมาตรการหรือกลไกการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งตรวจสอบและรับรองนโยบายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 29 (4) สำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งวิเคราะห์และวิจัยประเด็นทางด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ (5) ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (6) ให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (7) เป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางวิชาการหรือให้บริการที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน และประชาชน รวมทั้งเผยแพร่และให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (8) กำหนดหลักสูตรและฝึกอบรมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ลูกจ้าง ผู้รับจ้าง หรือประชาชนทั่วไป (9) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ (10) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ (11) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ คณะกรรมการกำกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนด (มาตรา 44)
กระบวนการบังคับใช้	กรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียน หากเรื่องร้องเรียนนั้นสามารถไกล่เกลี่ยได้และคู่กรณีประสงค์จะให้ไกล่เกลี่ย ให้

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล")	
	คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดำเนินการไกล่เกลี่ย แต่หากไม่อาจไกล่เกลี่ยได้หรือไกล่เกลี่ยไม่สำเร็จ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่ง ดังต่อไปนี้ (1) สั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด (2) สั่งห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่ยอมดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวอีก ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังมีการกำหนดความรับผิดอันได้แก่ ความรับผิดทางแพ่ง (ซึ่งรวมถึงค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ) ความรับผิดทางอาญา และ ความรับผิดทางปกครองอีกด้วย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (“พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค”)	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการ คณะกรรมการว่าด้วยฉลาก คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค** คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (มาตรา 10) (1) พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (“พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค”)	
	(1/1) ไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคตามที่ผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจตกลงกันก่อนมีการฟ้องคดีต่อศาล ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (1/2) ส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนงานคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด (2) (ยกเลิก) (3) กำหนดแนวทางการแจ้งหรือโฆษณาข่าวสารตามมาตรา 20 (2/2)[782] ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (4) ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และพิจารณาวินิจฉัยการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (5) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องและคณะอนุกรรมการ (6) สอดส่องเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐให้ปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนเร่งรัดพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค (7) ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคที่คณะกรรมการเห็นสมควรหรือมีผู้ร้องขอตามมาตรา 39[783] (8) รับรองสมาคมและมูลนิธิตามมาตรา 40[784] (8/1) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภคให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค หรือมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภคสากล

[782] มาตรา 20 (2/2) ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้
(2/2) แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค โดยจะระบุชื่อสินค้าหรือบริการ หรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจด้วยก็ได้

[783] มาตรา 39 ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรเข้าดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค หรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากผู้บริโภคที่ถูกละเมิดสิทธิ ซึ่งคณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ผู้บริโภคเป็นส่วนรวม คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการโดยความเห็นชอบของอธิบดีกรมอัยการ หรือข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ เป็นเจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคเพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่ผู้กระทำการละเมิดสิทธิของผู้บริโภคในศาล และเมื่อคณะกรรมการได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อแจ้งให้ศาลทราบแล้ว ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจดำเนินคดีตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้
ในการดำเนินคดีในศาล ให้เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สิน หรือค่าเสียหายให้แก่ผู้บริโภคที่ร้องขอได้ด้วย และในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

[784] มาตรา 40 สมาคมและมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองผู้บริโภคหรือต่อต้านการแข่งขันอันไม่เป็นธรรมทางการค้า และข้อบังคับของสมาคมและมูลนิธิดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการ สมาชิก และวิธีการดำเนินการของสมาคมและมูลนิธิเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง สมาคมและมูลนิธินั้นอาจยื่นคำขอให้คณะกรรมการรับรองเพื่อให้สมาคมและมูลนิธินั้นมีสิทธิและอำนาจฟ้องตามมาตรา 41 ได้
สมาคมหรือมูลนิธิที่คณะกรรมการรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้มีอายุคราวละสองปีนับแต่วันที่รับการรับรอง
การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
การรับรองสมาคมและมูลนิธิตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (“พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค”)	
	(9) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภค และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย (9/1) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการตรากฎหมาย แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายหรือกฎเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคให้สอดคล้องกับหรือเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค (9/2) เสนอความเห็นต่อส่วนราชการ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์กรอื่น เพื่อให้จัดทำ ทบทวน ประเมิน หรือปรับปรุงมาตรการ และแนวทางการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งในการออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายและกฎเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (9/3) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามมาตรา 21 วรรคสอง[785] (10) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคอาจมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้ **คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา** มาตรา 14 วรรคสี่ ...คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง มีอำนาจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และตามที่คณะกรรมการมอบหมาย เช่น กรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าสินค้าใดอาจเป็นอันตรายและสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจออกคำสั่งเช่น ให้มีคำแนะนำหรือคำเตือนไปพร้อมกับการโฆษณา จำกัดการใช้สื่อโฆษณาหรือห้ามโฆษณา (มาตรา 24) กรณีที่สินค้าหรือบริการใดที่ผู้บริโภคจำเป็นต้องทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพ ฐานะและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาอาจกำหนดให้การโฆษณาต้องให้ข้อเท็จจริง

[785] มาตรา 21 วรรคสอง ในกรณีที่มีข้อโต้แย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการใช้บังคับกฎหมายระหว่างการใช้บังคับตามบทบัญญัติในหมวดนี้กับการใช้บังคับตามกฎหมายเฉพาะ ให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการให้เป็นที่สุดและผูกพันหน่วยงานของรัฐ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (“พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค”)	
	ดังกล่าวด้วย (มาตรา 25) หรือกำหนดให้การโฆษณาใดมีถ้อยคำชี้แจงให้ประชาชนทราบว่าข้อความในการโฆษณานั้นมีความมุ่งหมายเพื่อการโฆษณา (มาตรา 26) กรณีที่การโฆษณาใดฝ่าฝืนมาตราที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจออกคำสั่ง เช่น ให้แก้ไขข้อความหรือวิธีการโฆษณา ห้ามใช้ข้อความบางอย่าง ห้ามการโฆษณาหรือห้ามใช้วิธีการนั้นในการโฆษณา หรือให้โฆษณาเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิด รวมถึงอาจเข้าดำเนินการแทนผู้ประกอบธุรกิจและให้ผู้ประกอบธุรกิจชดใช้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น (มาตรา 27) กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าข้อความที่ใช้ในการโฆษณาเป็นเท็จหรือเกินความจริง คณะกรรมการอาจสั่งให้มีการโฆษณาเพื่อพิสูจน์เพื่อแสดงความจริงได้ หรือสั่งให้ระงับการโฆษณาชั่วคราว (มาตรา 28) รวมถึงคณะกรรมการมีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นกรณีผู้ประกอบธุรกิจสงสัยว่าการโฆษณาของตนจะเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ (มาตรา 29) รวมถึงมีอำนาจในการขยายระยะเวลาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติได้ตามที่เห็นสมควร (มาตรา 29/15) **คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการ** มาตรา 14 วรรคสี่ ...คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง มีอำนาจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และตามที่คณะกรรมการมอบหมาย เช่น คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการอาจกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากบริการหมดสิ้นไป (มาตรา 29/4) กรณีที่ปรากฏว่าสินค้าหรือบริการเป็นสินค้าหรือบริการที่อันตราย หรือสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตรายนั้นมีผลทำให้บุคคลถึงแก่ความตาย รับอันตรายสาหัสหรือเกิดอันตรายแก่กาย จิตใจ หรือทรัพย์สิน คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการอาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการที่ผู้ประกอบธุรกิจจะแจ้งความเป็นอันตรายดังกล่าว (มาตรา 29/6) กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้าหรือบริการใดอาจเป็นสินค้าหรือบริการที่เป็นอันตราย คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการอาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการนั้นได้ (มาตรา 29/8) กรณีที่คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการสั่งงดให้บริการตามมาตรา 29/9 วรรคสอง คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการมีหน้าที่พิจารณาแผนต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่จัดทำ เช่น แผนดำเนินการปรับปรุงวิธีการให้บริการไม่ให้เป็นอันตราย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (“พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค”)	
	หรือแผนการเยียวยาผู้บริโภค และหากคณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการเห็นว่าแผนไม่มีความเหมาะสม คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยของสินค้าและบริการมีอำนาจแก้ไขแผนนั้นหรือสั่งเยียวยาเพิ่มเติมได้ รวมถึงกำหนดแผนต่าง ๆ หากผู้ประกอบธุรกิจไม่จัดทำแผนในระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด หรือเห็นว่าแผนทั้งหมดหรือบางส่วนไม่อาจปฏิบัติได้และให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการตามแผน (มาตรา 29/11 ประกอบมาตรา 29/13 วรรคสอง) **คณะกรรมการว่าด้วยฉลาก** มาตรา 14 วรรคสี่ ...คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง มีอำนาจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และตามที่คณะกรรมการมอบหมาย เช่น คณะกรรมการว่าด้วยฉลากมีอำนาจกำหนดให้สินค้าใดเป็นสินค้าที่ควบคุมฉลาก (มาตรา 30) กรณีคณะกรรมการว่าด้วยฉลากเห็นว่าฉลากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายก็มีอำนาจสั่งให้เลิกใช้ฉลากหรือแก้ไขให้ถูกต้อง (มาตรา 33) อีกทั้งคณะกรรมการว่าด้วยฉลากก็มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นกรณีผู้ประกอบธุรกิจสงสัยว่าฉลากของตนจะฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ (มาตรา 34) **คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา** มาตรา 14 วรรคสี่ ...คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง มีอำนาจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และตามที่คณะกรรมการมอบหมาย เช่น คณะกรรมการว่าด้วยสัญญามีอำนาจกำหนดให้การประกอบธุรกิจขายสินค้าหรือให้บริการที่มีกฎหมายกำหนดให้สัญญาต้องทำเป็นหนังสือ หรือที่ตามปกติประเพณีทำเป็นหนังสือเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของสัญญาเพิ่มเติม หรือให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดก็ได้ (มาตรา 35 ทวิ) รวมทั้งมีอำนาจกำหนดให้ธุรกิจใดเป็นธุรกิจที่ควบคุมรายการในหลักฐานการรับเงิน และกำหนด

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (“พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค”)	
	หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของหลักฐานการรับเงิน (มาตรา 25 จัตวา) และยังมีอำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นในแบบสัญญาหรือแบบหลักฐานการรับเงินในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจสงสัยว่าแบบดังกล่าวจะเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ (มาตรา 35 นว) **สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค** สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (มาตรา 20) (1) รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ (2) ติดตามและสอดส่องพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจ ซึ่งกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค และจัดให้มีการทดสอบหรือพิสูจน์สินค้าหรือบริการใด ๆ ตามที่เห็นสมควรและจำเป็นเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค (2/1) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการรวมตัวกันของผู้บริโภคในการจัดตั้งองค์กรของผู้บริโภค และส่งเสริมองค์กรของผู้บริโภคในการรักษาสิทธิของผู้บริโภคตามแผนยุทธศาสตร์การคุ้มครองผู้บริโภค (2/2) แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค โดยจะระบุชื่อสินค้าหรือบริการ หรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจด้วยก็ได้ (3) สนับสนุนหรือทำการศึกษาและวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น (4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาแก่ผู้บริโภคในทุกระดับการศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยและอันตรายที่อาจได้รับจากสินค้าหรือบริการ (5) ดำเนินการเผยแพร่วิชาการ และให้ความรู้และการศึกษาแก่ผู้บริโภค เพื่อสร้างนิสัยในการบริโภคที่เป็นการส่งเสริมพลานามัย ประหยัด และใช้ทรัพยากรของชาติให้เป็นประโยชน์มากที่สุด (6) ประสานงานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม ส่งเสริม หรือกำหนดมาตรฐานของสินค้าหรือบริการ (7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการเฉพาะเรื่องมอบหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (“พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค”)	
กระบวนการบังคับใช้	กฎหมายมีการควบคุมดูแล เช่น แนวทางในการโฆษณาสินค้าหรือบริการ มาตรการด้านความปลอดภัยของสินค้าและบริการ รูปแบบของฉลาก หรือข้อกำหนดที่จำเป็นต้องมีในสัญญา หากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย รวมถึงกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่คณะกรรมการต่าง ๆ กำหนด คณะกรรมการอาจออกคำสั่งให้ทำการแก้ไข การห้ามกระทำการเช่นนั้น หรือการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ผู้บริโภค เช่น การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจให้ข้อเท็จจริงในรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจเพิ่มเติมในการโฆษณาสินค้าหรือบริการ การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดให้มีมาตรการเพื่อป้องกันหรือทำให้ความเสี่ยงต่ออันตรายอันเนื่องมาจากสินค้าหรือบริการหมดสิ้นไป เป็นต้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ("พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน")	
หน่วยงานกำกับดูแล	กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน คณะกรรมการค่าจ้าง คณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง สำนักงานคณะกรรมการค่าจ้าง
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**กระทรวงแรงงาน** กระทรวงแรงงานเป็นกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลพระราชบัญญัตินี้ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงาน กับออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6) และมีอำนาจหน้าที่อื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น ประกาศกำหนดลักษณะหรือสภาพของงานที่ให้เรียกหรือรับหลักประกันจากลูกจ้างตลอดจนประเภทของหลักประกัน จำนวนมูลค่าของหลักประกัน และวิธีการเก็บรักษา (มาตรา 10) หรือออกกฎกระทรวงกำหนดให้นายจ้างต้องจัดสวัสดิการในเรื่องใดหรือกำหนดให้การจัดสวัสดิการในเรื่องใดต้องเป็นไปตามมาตรฐาน (มาตรา 95) เป็นต้น

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ("พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน")	
	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีอำนาจหน้าที่ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น ออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนให้แก่นายจ้างที่ได้ยื่นแบบรายการแสดงรายชื่อลูกจ้างและรายละเอียดอื่น ๆ ตามมาตรา 130[786] (มาตรา 130) จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างในส่วนที่เป็นเงินสะสม เงินสมทบ และดอกผลจากเงินดังกล่าวให้แก่ลูกจ้าง ในกรณีที่ลูกจ้างออกจากงาน หรือกรณีที่ลูกจ้างตาย ก็จ่ายแก่บุคคลที่ลูกจ้างกำหนดไว้ หรือบุตร สามี ภรรยา บิดา มารดา ที่มีชีวิตอยู่ของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย (มาตรา 133) กรณีที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่ลูกจ้างตามมาตรา 134[787] แล้ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานก็มีสิทธิไล่เบี้ยคืนจากผู้ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายต้องจ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างนั้นพร้อมดอกเบี้ย (มาตรา 135) **คณะกรรมการค่าจ้าง** คณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 79)

[786] มาตรา 130 ให้ลูกจ้างสำหรับกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่สิบคนขึ้นไปเป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง
ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กิจการที่นายจ้างได้จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือจัดให้มีการสงเคราะห์แก่ลูกจ้างในกรณีที่ลูกจ้างออกจากงานหรือตาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
ความในวรรคหนึ่งจะใช้บังคับแก่ลูกจ้างสำหรับกิจการที่มีลูกจ้างน้อยกว่าสิบคนเมื่อใดให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา
คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างอาจออกระเบียบเพื่อกำหนดให้ลูกจ้างสำหรับกิจการที่มิได้อยู่ภายใต้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างได้ เมื่อลูกจ้างประสงค์จะเป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างโดยความยินยอมของนายจ้าง และให้นายจ้างมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เสมือนเป็นกิจการที่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้
ให้นายจ้างซึ่งมีลูกจ้างเป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างตามวรรคหนึ่งยื่นแบบรายการแสดงรายชื่อลูกจ้างและรายละเอียดอื่น ๆ เมื่อนายจ้างยื่นแบบรายการดังกล่าวแล้ว ให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนให้แก่นายจ้าง
ในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อความในแบบรายการแสดงรายชื่อลูกจ้างที่ได้ยื่นไว้เปลี่ยนแปลงไป ให้นายจ้างแจ้งเป็นหนังสือต่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเพื่อขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมแบบรายการดังกล่าว
การยื่นขอเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมแบบรายการแสดงรายชื่อลูกจ้าง และการออกหนังสือสำคัญแสดงการขึ้นทะเบียนให้แก่นายจ้าง ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างกำหนด
ให้ถือว่าผู้ซึ่งยื่นแบบรายการ หรือแจ้งขอเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมแบบรายการตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ได้ปฏิบัติตามความในวรรคห้า วรรคหก และวรรคเจ็ดของมาตรานี้แล้ว

[787] มาตรา 134 การจ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างในกรณีอื่นนอกจากกรณีตามมาตรา 133 ให้คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างกำหนดระเบียบการจ่ายเงินสงเคราะห์ อัตราเงินที่จะจ่ายและระยะเวลาการจ่าย โดยพิจารณาจากจำนวนเงินกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างส่วนที่มิใช่เงินที่จะต้องนำไปจ่ายตามมาตรา 133

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ("พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน")	
	(1) เสนอความเห็นและให้คำปรึกษาแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและการพัฒนาค่าจ้างและรายได้ (2) กำหนดแนวทางในการพิจารณาของนายจ้างในการปรับค่าจ้างตามภาวะเศรษฐกิจและสังคม (3) กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (4) กำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ (5) ให้คำแนะนำด้านวิชาการและแนวทางการประสานประโยชน์แก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป (6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย ในการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการค่าจ้างจะมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการพัฒนาระบบรายได้ของประเทศด้วยก็ได้ **คณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน** คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 93) (1) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แนวทางและมาตรการด้านสวัสดิการแรงงาน (2) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ (3) ให้คำแนะนำในการจัดสวัสดิการแรงงานสำหรับสถานประกอบกิจการแต่ละประเภท (4) ติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการต่อรัฐมนตรี (5) ออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษ ตามมาตรา 120/1[788]

[788] มาตรา 120/1 เมื่อคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานพิจารณาคำร้องตามมาตรา 120 วรรคห้าแล้ว เห็นว่าลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานสั่งให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษ แล้วแต่กรณี ให้แก่ลูกจ้างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายจ้างทราบคำสั่ง
ในกรณีที่คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานพิจารณาแล้ว เห็นว่าลูกจ้างไม่มีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษ แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานแจ้งคำสั่งให้นายจ้างและลูกจ้างทราบในการพิจารณาและมีคำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง และแจ้งคำสั่งให้นายจ้างและลูกจ้างทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีคำสั่ง
คำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานให้เป็นที่สุด เว้นแต่นายจ้างหรือลูกจ้างจะอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง ในกรณีที่นายจ้างเป็นฝ่ายนำคดีไปสู่ศาล นายจ้างต้องวางหลักประกันต่อศาลตามจำนวนที่ต้องจ่ายตามคำสั่งนั้น จึงจะฟ้องคดีได้

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ("พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน")	
	(6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย **คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง** คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 129) (1) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารและการจ่ายเงินกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี (2) พิจารณาให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกาการออกกฎกระทรวง ประกาศหรือระเบียบ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ (3) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี (4) วางระเบียบเกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี (5) จัดสรรเงินกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างไม่เกินร้อยละสิบของดอกผลของกองทุนต่อปีเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง (6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย **สำนักงานคณะกรรมการค่าจ้าง** สำนักงานคณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 91) (1) จัดทำแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศเสนอต่อคณะกรรมการค่าจ้าง (2) จัดทำแผนงานโครงการเสนอต่อคณะกรรมการค่าจ้างและคณะอนุกรรมการ

การส่งคำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานให้นำมาตรา 143 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ("พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน")	
	(3) ประสานแผนและการดำเนินการของคณะกรรมการค่าจ้างและคณะอนุกรรมการ (4) รวบรวม ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และประเมินผลสถานการณ์เศรษฐกิจ แรงงาน ภาวะการครองชีพ การขยายตัวของตลาดแรงงาน ผลิตภาพแรงงาน การลงทุน การย้ายถิ่น และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศและเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการค่าจ้างและคณะอนุกรรมการ (5) เสนอแนะผลการศึกษา และผลการพิจารณาข้อมูลทางวิชาการ และมาตรการเสริมอื่นต่อกระทรวงแรงงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ (6) ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศ และการปฏิบัติงานตามมติของคณะกรรมการค่าจ้าง (7) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการค่าจ้างและคณะอนุกรรมการมอบหมาย
กระบวนการบังคับใช้	กรณีที่นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้และลูกจ้างได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงาน พนักงานตรวจแรงงานที่รัฐมนตรีกระทรวงแรงงานแต่งตั้งก็จะสอบสวนข้อเท็จจริง และหากปรากฏว่าลูกจ้างมีสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานตรวจแรงงานก็จะมีคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย แล้วแต่กรณี หากนายจ้าง ลูกจ้าง หรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตายไม่พอใจคำสั่งข้างต้น ก็อาจนำคดีไปสู่ศาล ซึ่งกฎหมายก็ได้กำหนดให้นายจ้างวางเงินต่อศาลตามจำนวนที่ถึงกำหนดจ่ายตามคำสั่งนั้น และเมื่อคดีถึงที่สุดและนายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินจำนวนใดให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย ศาลก็อาจจ่ายเงินที่นายจ้างวางไว้ต่อศาลให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย หรือ กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างในกรณีที่ได้จ่ายเงินตามมาตรา 134[789] แล้วแต่กรณี กรณีที่มีการไม่นำส่งเงินสะสม เงินสมทบ หรือเงินเพิ่ม หรือนำส่งไม่ครบจำนวน หรือเงินที่ต้องจ่ายตามมาตรา 135[790]

[789] มาตรา 134 การจ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างในกรณีอื่นนอกจากกรณีตามมาตรา 133 ให้คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างกำหนดระเบียบการจ่ายเงินสงเคราะห์ อัตราเงินที่จะจ่ายและระยะเวลาการจ่าย โดยพิจารณาจากจำนวนเงินกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างส่วนที่มิใช่เงินที่จะต้องนำไปจ่ายตามมาตรา 133

[790] มาตรา 135 ในกรณีที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่ลูกจ้างตามมาตรา 134 แล้ว ให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีสิทธิไล่เบี้ยคืนจากผู้ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายต้อง

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ("พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน")	
	พนักงานตรวจแรงงานก็จะมีคำเตือนเป็นหนังสือให้นายจ้างหรือบุคคลผู้ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายนำเงินที่ค้างจ่ายมาชำระภายในกำหนด หากผู้นั้นได้รับคำเตือนและไม่จ่ายภายในเวลาที่กำหนด พนักงานตรวจแรงงานก็มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ยึด อายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายที่ไม่นำส่งเงินสะสม เงินสมทบ หรือเงินเพิ่ม หรือนำส่งไม่ครบจำนวน หรือเงินที่ต้องจ่ายตามมาตรา 135 นอกจากมาตรการในการบังคับใช้ข้างต้นแล้ว พระราชบัญญัตินี้ก็มีการกำหนดถึงมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการคุ้มครองแรงงานในประเด็นอื่น ๆ เอาไว้ เช่น วันทำงาน วันหยุด วันลา หรือระยะเวลาในการทำงานของลูกจ้าง ซึ่งการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายก็มีการกำหนดโทษอาญาสำหรับกรณีดังกล่าวไว้เช่นเดียวกัน

จ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างนั้นพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปีนับแต่วันที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างให้แก่ลูกจ้าง ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายจะได้จ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างอีกหรือไม่

สิทธิไล่เบี้ยตามวรรคหนึ่งให้มีอายุความสิบปีนับแต่วันที่จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ("พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด")	
หน่วยงานกำกับดูแล	กระทรวงพาณิชย์
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**กระทรวงพาณิชย์** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดแบบพิมพ์ต่าง ๆ และออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้ (มาตรา 14) (1) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอจดทะเบียนและการรับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ (2) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ (3) ยกเว้นค่าธรรมเนียม (4) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด ("บมจ.") รวมถึงขั้นตอนเงื่อนไขการดำเนินการต่าง ๆ ของบมจ.ที่ได้จัดตั้งตามหลักเกณฑ์ในพระราชบัญญัตินี้ เช่น กำหนดขั้นตอนการประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการบมจ. การจัดทำบัญชีและการรายงาน ซึ่งในการดำเนินการหลายกรณี กฎหมายก็กำหนดให้ต้องมีการดำเนินการจดทะเบียนต่อนายทะเบียน เช่น การจดทะเบียนเพิ่มหรือลดทุน หรือการจดทะเบียนเลิกบมจ. เป็นต้น โดยหากคำขอจดทะเบียนมีรายการไม่ถูกต้อง หรือแนบเอกสารไม่ครบถ้วน หรือรายการใดในคำขอจดทะเบียนหรือเอกสารมีข้อความขัดต่อกฎหมาย นายทะเบียนก็จะแจ้งให้ผู้ขอจดทะเบียนจัดการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือจัดให้มีครบถ้วน หรือทำให้ถูกต้องตามกฎหมายก่อน หรือในกรณีอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น การที่บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นซึ่งบมจ.ยื่นตามมาตรา 64[791] ไม่ถูกต้อง หรือผู้เริ่มจัดตั้งบมจ.ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมจัดตั้งบมจ.หรือการจัดทำรายงานการจัดตั้งบมจ. หรือคณะกรรมการบมจ.ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับการชำระเงินค่าหุ้น การโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือทำเอกสารหลักฐานการใช้สิทธิต่าง ๆ ให้แก่บมจ.เพื่อชำระค่าหุ้น การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น หรือการจดทะเบียนบมจ. นายทะเบียนก็มีอำนาจสั่งให้แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องได้ แล้วแต่กรณี และในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยตามมาตรา 129[792] และนายทะเบียนได้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบ เมื่อนาย

[791] มาตรา 64 บริษัทต้องยื่นบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่มีอยู่ในวันประชุมสามัญประจำปีโดยมีรายการ ตามมาตรา 39 วรรคสอง ต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันเสร็จการประชุม

[792] มาตรา 129 นายทะเบียนจะแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่คนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ตรวจสอบเพื่อดำเนินการตรวจสอบบริษัทก็ได้เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ("พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด")	
	ทะเบียนได้รับรายงานผลการตรวจสอบแล้วนายทะเบียนก็จะแจ้งต่อเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือสั่งให้บมจ.ดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ตามมาตรา 132[793] และบมจ.ที่ไม่ดำเนินการให้ถูกต้องตามคำส่งของนายทะเบียนดังกล่าวก็ต้องระวางโทษปรับตามกฎหมาย รวมถึงผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดก็ต้องระวางโทษปรับ และ/หรือ จำคุก แล้วแต่กรณี ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดด้วยเช่นกัน

(1) บริษัทได้กระทำการเพื่อโกงเจ้าหนี้ของบริษัท หรือก่อหนี้โดยที่รู้อยู่ว่าไม่สามารถจะชำระคืนได้
(2) บริษัทฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแจ้งข้อความที่เป็นเท็จในการขอจดทะเบียนในงบดุลหรือบัญชีกำไรขาดทุน หรือในรายงานที่ยื่นต่อนายทะเบียนหรือที่เปิดเผยแก่ประชาชนทั่วไป
(3) กรรมการหรือพนักงานชั้นบริหารของบริษัทดำเนินการผิดวัตถุประสงค์ของบริษัทหรือกระทำการทุจริตต่อบริษัทหรือผู้ถือหุ้นของบริษัท
(4) มีการกระทำอันเป็นการทำให้ผู้ถือหุ้นฝ่ายข้างน้อยเสียเปรียบโดยไม่เป็นธรรม
(5) การบริหารกิจการของบริษัทอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถือหุ้น
ในคำสั่งแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ นายทะเบียนต้องระบุประเด็นที่จะให้ตรวจสอบโดยแจ้งชัดและมีหนังสือแจ้งให้บริษัททราบ

[793] มาตรา 132 เมื่อนายทะเบียนได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบแล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้
(1) ส่งสำเนารายงานนั้นไปยังบริษัทภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน
(2) แจ้งต่อเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
(3) สั่งให้บริษัทดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้
(4) แจ้งเป็นหนังสือต่อเจ้าหนี้หรือบุคคลซึ่งอาจได้รับความเสียหายตามที่ปรากฏจากรายงานการตรวจสอบ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ("พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการธุรกรรม คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (คณะกรรมการ ปปง.) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.)
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการธุรกรรม** คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 34) (1) ตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด (2) สั่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามมาตรา 35[794] หรือมาตรา 36[795] (3) ดำเนินการตามมาตรา 48[796] (4) เสนอรายงานการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะกรรมการ (5) กำกับ ดูแล และควบคุมให้สำนักงานและเลขาธิการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระและตรวจสอบได้ (5/1) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือกำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ เพื่อให้สำนักงานปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของคณะกรรมการธุรกรรม ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดและต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[794] มาตรา 35 ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยและมีพยานหลักฐานอันสมควรว่าธุรกรรมใดเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือยับยั้งการทำธุรกรรมนั้นไว้ก่อนได้ภายในเวลาที่กำหนดแต่ไม่เกินสามวันทำการ
ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน เลขาธิการจะสั่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามวรรคหนึ่งไปก่อนก็ได้ แล้วรายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม

[795] มาตรา 36 ในกรณีที่มีพยานหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าธุรกรรมใดเกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือยับยั้งการทำธุรกรรมนั้นไว้ชั่วคราวภายในเวลาที่กำหนดแต่ไม่เกินสิบวันทำการ

[796] มาตรา 48 ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกินเก้าสิบวัน
ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน เลขาธิการจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไปก่อน แล้วรายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม
การตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
ผู้ทำธุรกรรมซึ่งถูกสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินจะแสดงหลักฐานว่าเงินหรือทรัพย์สินในการทำธุรกรรมนั้นมิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อให้มีคำสั่งเพิกถอนการยึดหรืออายัดก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี สั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือสั่งเพิกถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการธุรกรรมรายงานต่อคณะกรรมการ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ("พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน")	
	(6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย **คณะกรรมการ ปปง.** คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 25) (1) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายต่อคณะรัฐมนตรี (2) กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติของสำนักงานตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (3) กำกับ ดูแล และควบคุมให้คณะกรรมการธุรกรรม สำนักงาน และเลขาธิการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระและสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งระงับหรือยับยั้งการกระทำใดของคณะกรรมการธุรกรรม สำนักงาน และเลขาธิการ ที่เห็นว่าเป็นการเลือกปฏิบัติหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด (4) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายที่อาจเกิดจากการทำธุรกรรมของหน่วยงานของรัฐหรือกิจการบางประเภทที่ไม่ต้องรายงานการทำธุรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้และเสนอแนะแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว (5) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือกำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของคณะกรรมการธุรกรรม รวมตลอดทั้งออกระเบียบหรือประกาศอื่นใดที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือหลักเกณฑ์ใดที่กำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติ ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนจึงจะใช้บังคับได้ (6) คัดเลือกบุคคลที่สมควรดำรงตำแหน่งเลขาธิการเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป (7) วางระเบียบในการดำเนินการกับข้อมูลหรือเอกสารเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (8) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ("พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน")	
	สำนักงาน ปปง. สำนักงาน ปปง. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 40) (1) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ คณะกรรมการธุรกรรมและปฏิบัติงานธุรการอื่น (2) รับรายงานการทำธุรกรรมที่ส่งให้ตามหมวด 2 และแจ้งตอบการรับรายงาน รวมทั้งการรับรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมที่ได้มาโดยทางอื่น (3) รับหรือส่งรายงานหรือข้อมูลเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น หรือตามข้อตกลงที่ได้จัดทำขึ้นระหว่างหน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ (3/1) กำหนดแนวทางปฏิบัติ กำกับ ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด (3/2) ประเมินความเสี่ยงระดับชาติที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเพื่อจัดทำนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเสนอต่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรี รวมทั้งแจ้งผลการประเมินความเสี่ยงดังกล่าวไปยังหน่วยงานกำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13[797] และมาตรา 16[798] และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการใด ๆ ในการป้องกันและ

[797] มาตรา 13 เมื่อมีการทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน ให้สถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมนั้นต่อสำนักงาน เมื่อปรากฏว่าธุรกรรมดังกล่าวเป็น
(1) ธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง
(2) ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือ
(3) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นธุรกรรมตาม (1) หรือ (2)หรือไม่ก็ตาม
ในกรณีที่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงใดที่เกี่ยวข้องหรืออาจจะเป็นประโยชน์ในการยืนยันหรือยกเลิกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมที่สถาบันการเงินได้รายงานไปแล้ว ให้สถาบันการเงินรายงานข้อเท็จจริงนั้นให้สำนักงานทราบโดยไม่ชักช้า

[798] มาตรา 16 ให้ผู้ประกอบอาชีพดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตาม (2) (3) (4) และ (5) ต้องเป็นนิติบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีพยานหลักฐานอันสมควรว่ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ประกอบอาชีพตาม (2) (3) (4) และ (5) ที่มิได้เป็นนิติบุคคล ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน
(1) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินการ การให้คำแนะนำ หรือการเป็นที่ปรึกษาในการทำธุรกรรมที่เกี่ยวกับการลงทุนหรือการเคลื่อนย้ายเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงินตามมาตรา 13
(2) ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ
(3) ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ("พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน")	
	ปราบปรามการฟอกเงินหรือการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (3/3) จัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (3/4) แจ้งรายชื่อผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 ซึ่งไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายไปยังหน่วยงาน กำกับดูแลผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา 13 และมาตรา 16 เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป (3/5) ส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (4) เก็บ รวบรวมข้อมูล สถิติ ตรวจสอบ และติดตามประเมินผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ และวิเคราะห์รายงานหรือข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรม และประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (5) เก็บรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (6) จัดให้มีโครงการที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ การให้การศึกษา และฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือช่วยเหลือหรือสนับสนุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มีการจัดโครงการดังกล่าว

(4) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับนายหน้าหรือตัวแทนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์
(5) ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า
(6) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับสำหรับผู้ประกอบธุรกิจที่มิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับหรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
(7) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่มิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
(8) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่มิใช่สถาบันการเงินตามประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน
(9) ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
(10) ผู้ประกอบอาชีพที่ดำเนินธุรกิจทางการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินที่มิใช่เป็นสถาบันการเงิน ซึ่งปรากฏผลจากการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายว่ามีความเสี่ยงที่อาจถูกใช้เป็นช่องทางในการฟอกเงินหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ในกรณีที่ปรากฏว่ามีข้อเท็จจริงใดที่เกี่ยวข้องหรืออาจจะเป็นประโยชน์ในการยืนยันหรือยกเลิกข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธุรกรรมที่ได้รายงานไปตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บุคคลดังกล่าวรายงานข้อเท็จจริงนั้นให้สำนักงานทราบโดยไม่ชักช้า
ให้นำความในมาตรา 14 มาใช้บังคับกับผู้มีหน้าที่รายงานตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่กรณีผู้มีหน้าที่รายงานดังกล่าว เป็นผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินเสียเอง

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ("พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน")	
	(7) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้กำหนดลักษณะของการกระทำความผิดฐานฟอกเงินรวมทั้งโทษทางอาญาของฐานความผิดดังกล่าว อีกทั้งพระราชบัญญัตินี้ก็ได้กำหนดมาตรการทางแพ่ง กล่าวคือการดำเนินการขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เช่น ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เลขาธิการก็จะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และหากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง[799] ฟังไม่ขึ้น ศาลก็จะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินตามที่กำหนดในหมวด 6 ของพระราชบัญญัตินี้ นอกจากมาตรการทางอาญาที่เกิดจากการกระทำความผิดฐานฟอกเงินและมาตรการทางแพ่งข้างต้นแล้ว พระราชบัญญัตินี้ก็ยังได้กำหนดมาตรการอื่น ๆ ไว้เพิ่มเติมเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การให้บุคคลที่กฎหมายกำหนด เช่น สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ มีหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การให้มีการบริหารความเสี่ยงด้านการฟอกเงิน กำหนดหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมตามที่กฎหมายกำหนด กำหนดหน้าที่ในการเก็บรักษาเอกสาร และการกำหนดหน้าที่ในการจัดให้ลูกค้าแสดงตน และ/หรือ ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า หากผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด เช่น ไม่จัดให้มีการจัดให้ลูกค้าแสดงตน หรือไม่มีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า ก็จะมีโทษตามพระราชบัญญัตินี้ อีกทั้งในกรณีที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพผู้มีหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่สามารถดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าได้ กฎหมายก็กำหนดให้ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวรายงานให้สำนักงานทราบโดยทันที หากสำนักงานได้ตรวจสอบ

[799] มาตรา 50 วรรคหนึ่ง ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา 49 อาจยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งตามมาตรา 51 โดยแสดงให้ศาลเห็นว่า
(1) ตนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือ
(2) ตนเป็นผู้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ("พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน")	
	รายงานแล้วเห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน ก็มีอำนาจสั่งให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวระงับการทำธุรกรรมไว้ก่อน และในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยมีพยานหลักฐานตามสมควรว่ามูลนิธิ สมาคมหรือองค์กรไม่แสวงหากำไรใด มีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธุรกรรม มีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้มูลนิธิ สมาคมหรือองค์กรไม่แสวงหากำไรนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำธุรกรรมหรือสั่งระงับการทำธุรกรรมดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวด้วย

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ("พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการลิขสิทธิ์
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการลิขสิทธิ์** คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ เช่น (มาตรา 60) (1) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ (2) วินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีตามมาตรา 45[800] และมาตรา 55[801] (3) ส่งเสริมหรือสนับสนุนสมาคม หรือองค์กรของผู้สร้างสรรค์หรือนักแสดงเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อจัดเก็บค่าตอบแทนจากบุคคลอื่นที่ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง และการคุ้มครองหรือปกป้องสิทธิหรือประโยชน์อื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้

[800] มาตรา 45 ผู้ใดนำสิ่งบันทึกเสียงการแสดงซึ่งได้นำออกเผยแพร่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้าแล้ว หรือนำสำเนาของงานนั้นไปแพร่เสียงหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยตรง ให้ผู้นั้นจ่ายค่าตอบแทนที่เป็นธรรมแก่นักแสดง ในกรณีที่ตกลงค่าตอบแทนไม่ได้ ให้อธิบดีเป็นผู้มีคำสั่งกำหนดค่าตอบแทน ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงอัตราค่าตอบแทนปกติในธุรกิจประเภทนั้น
คำสั่งของอธิบดีตามวรรคหนึ่ง คู่กรณีอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของอธิบดี คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

[801] มาตรา 55 เมื่อได้รับคำขอตามมาตรา 54 ให้อธิบดีดำเนินการให้มีการตกลงกันระหว่างคู่กรณีในเรื่องค่าตอบแทนและเงื่อนไขการใช้ลิขสิทธิ์ ในกรณีที่ตกลงกันไม่ได้ ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณามีคำสั่งกำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรม โดยให้คำนึงถึงอัตราค่าตอบแทนปกติในธุรกิจประเภทนั้น และอาจกำหนดเงื่อนไขการใช้ลิขสิทธิ์ตามที่เห็นสมควร
เมื่อได้มีการกำหนดค่าตอบแทนและเงื่อนไขการใช้ลิขสิทธิ์แล้ว ให้อธิบดีออกหนังสืออนุญาตให้แก่ผู้ขอใช้ลิขสิทธิ์
คำสั่งของอธิบดีตามวรรคหนึ่ง คู่กรณีอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งของอธิบดี คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ("พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์")	
	(4) พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้บัญญัติขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์แก่ผู้สร้างสรรค์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือคุ้มครองนักแสดง โดยให้มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในงานอันมีลิขสิทธิ์ หรือการแสดงของตนตามลำดับ ในกรณีที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง ศาลอาจสั่งให้ผู้ละเมิดชดใช้ค่าเสียหายตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรโดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความเสียหาย รวมทั้งการสูญเสียประโยชน์และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการบังคับตามสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง และอาจกำหนดให้ผู้ละเมิดจ่ายค่าเสียหายเพิ่มขึ้นอีกไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายในส่วนแรก ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานชัดแจ้งว่าการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงเป็นการกระทำโดยจงใจ หรือมีเจตนาเป็นเหตุให้งานอันมีลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงสามารถเข้าถึงโดยสาธารณชนได้อย่างแพร่หลาย อีกทั้งหากมีหลักฐานโดยชัดแจ้งว่าบุคคลใดกระทำการหรือกำลังจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง เจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงอาจขอให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลดังกล่าวระงับหรือละเว้นการกระทำดังกล่าวนั้นได้ นอกจากนี้ผู้ที่กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามกฎหมาย ก็จะต้องระวางโทษจำคุก และ/หรือ โทษปรับตามกฎหมายแล้วแต่กรณีด้วย ยิ่งไปกว่านั้น พระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดกระบวนการ Notice and Takedown และ Counternotice สำหรับการดำเนินการคุ้มครองสิทธิบนระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงสามารถแจ้งไปยังผู้ให้บริการที่กฎหมายกำหนดนำข้อมูลหรือแหล่งอ้างอิงหรือจุดเชื่อมต่อของข้อมูลที่อ้างว่าละเมิดลิขสิทธิ์ออกหรือระงับการเข้าถึงตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด ซึ่งหากมีการแจ้งเท็จ ผู้ที่แจ้งก็ต้องรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการแจ้งเท็จนั้นด้วย นอกจากในส่วนของการคุ้มครองด้านของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงแล้ว พระราชบัญญัตินี้ก็ได้บัญญัติเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของสาธารณะเอาไว้ เช่น การกำหนดข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา เป็นต้น อีกทั้งกฎหมายก็ได้กำหนดมาตรการการใช้ลิขสิทธิ์ในพฤติการณ์พิเศษ สำหรับการขออนุญาตใช้ลิขสิทธิ์ เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน หรือค้นคว้า ที่มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร โดยหากมีการยื่นคำขอต่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามอบหมาย อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามอบหมายก็อาจให้มีการตกลงเรื่องค่าตอบแทนและเงื่อนไขการใช้ลิขสิทธิ์ดังกล่าว หากตกลงกันไม่ได้ อธิบดีกรมทรัพย์สิน

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ("พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์")	
	ทางปัญญา หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามอบหมายก็มีอำนาจพิจารณากำหนดค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและเงื่อนไขการใช้ลิขสิทธิ์ตามที่เห็นสมควรได้

พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 ("พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**กสทช.**[802] กสทช. มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาออกใบอนุญาตต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 10 และมาตรา 11) เช่น พิจารณาอนุญาตให้ผู้ใดทำ มี ใช้ นำเข้านำออก หรือค้าเครื่องวิทยุคมนาคม พิจารณาออกใบอนุญาตพิเศษให้บุคคลตั้งสถานีวิทยุการบิน หรือพิจารณาออกใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคม นอกจากนี้ กสทช. ยังมีอำนาจหน้าที่กำหนดเงื่อนไขการตั้งสถานีวิทยุคมนาคม และควบคุมและกำหนดการใช้ความถี่คลื่นของสถานีวิทยุคมนาคมต่าง ๆ หรือยกเว้นให้สถานีวิทยุคมนาคมที่ใช้ในกิจการบางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาตตั้งสถานีวิทยุคมนาคม (มาตรา 11) ประกาศกำหนดให้ผู้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการใดหรือในลักษณะใดต้องเสียค่าตอบแทนในการใช้คลื่นความถี่ให้แก่รัฐบาลตามอัตราที่เห็นสมควร (มาตรา 11 ทวิ) พิจารณาอนุญาตให้ยานพาหนะใด ๆ ใช้เครื่องวิทยุคมนาคมเป็นพิเศษชั่วครั้งคราว (มาตรา 13) อีกทั้งยังมีอำนาจหน้าที่ในการออกคำสั่งเฉพาะกาลให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดไว้เอาไปใช้ ห้ามการใช้หรือห้ามการยักย้ายซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม หรือส่วนใด ๆ แห่งเครื่องวิทยุคมนาคมในระหว่างเวลาและภายในเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในคำสั่งนั้นเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเพื่อป้องกันราชอาณาจักร (มาตรา 14) สั่งให้ผู้ที่ทำให้เกิดการรบกวนหรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคมระงับการกระทำนั้น หรือให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ใช้ในการกระทำนั้น หรือให้ย้ายสิ่งดังกล่าวนั้นออกไปให้พ้นเขตรบกวน (มาตรา 15) เข้าไปในอาคารสถานที่ หรือยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ได้ในเวลาอันสมควรเพื่อ

[802] บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข และเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม เป็นอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ตามที่มาตรา 81 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 บัญญัติ

พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 ("พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม")	
	ตรวจเครื่องวิทยุคมนาคม ส่วนแห่งเครื่องวิทยุคมนาคม สถานีวิทยุคมนาคม สิ่งที่ก่อให้เกิดการรบกวนหรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคม หรือใบอนุญาต และในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำการเช่นว่านั้น กสทช. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจจับกุมผู้นั้นพร้อมด้วยของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย (มาตรา 18) สั่งเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาตของผู้รับใบอนุญาตที่ฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต (มาตรา 19) และมีอำนาจในการเปรียบเทียบปรับสำหรับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 21) เป็นต้น
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การทำ มี ใช้ นำเข้า นำออก หรือค้าซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม หรือส่วนใด ๆ แห่งเครื่องวิทยุคมนาคม หรือตั้งสถานีวิทยุคมนาคม ต้องได้รับอนุญาตจาก กสทช. ก่อน และยังมีบทบัญญัติที่กำหนดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการวิทยุคมนาคม และรักษาผลประโยชน์สาธารณะ หากปรากฏว่าผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำการเช่นว่านั้น กสทช. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจจับกุมผู้นั้นพร้อมด้วยของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย โดยหากผู้ใดจงใจรบกวนหรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคมก็จะต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้ หากเป็นการกระทำที่เป็นการรบกวนหรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคมโดยมิได้เจตนา กสทช. อาจสั่งให้ระงับการกระทำนั้น หรือให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ใช้ในการกระทำนั้นเสีย หรือให้ย้ายสิ่งดังกล่าวนั้นออกไปให้พ้นเขตรบกวนได้ และหากมีการฝ่าฝืนคำสั่งของ กสทช. ข้างต้นก็จะมีความผิดและต้องได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เช่นกัน รวมทั้งยังได้กำหนดห้ามมิให้มีการส่งหรือจัดให้ส่งข้อความใด ๆ โดยวิทยุคมนาคมอันตนรู้อยู่ว่าเป็นเท็จ หรือข้อความอื่นใดที่มิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติหรือประชาชน และห้ามมิให้มีการดักรับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งข่าววิทยุคมนาคมที่มิได้มุ่งหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติหรือประชาชน หากผู้ใดกระทำการดังกล่าวก็จะต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้ และในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติต่าง ๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต กสทช. ก็มีอำนาจสั่งเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาตของผู้นั้นได้

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 (“พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค”)	
หน่วยงานกำกับดูแล	ศาล เจ้าพนักงานคดี
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**ศาล** ศาลมีอำนาจหน้าที่ตามมาตราต่าง ๆ ในพระราชบัญญัตินี้ เช่น สั่งให้แก้ไขคำคู่ความที่ผิดระเบียบ (มาตรา 20) จำหน่ายคดีออกจากสารบบความกรณีที่โจทก์ได้รับคำสั่งให้มาศาลแล้วไม่มาโดยไม่ได้รับอนุญาตให้เลื่อนคดี (มาตรา 27) สั่งคำขอตามที่คู่ความยื่นต่อศาลตามพระราชบัญญัตินี้ เรียกพยานหลักฐานมาสืบได้เองเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม (มาตรา 33) ย่นหรือขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม (มาตรา 15) เป็นต้น **เจ้าพนักงานคดี** เจ้าพนักงานคดีมีอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีผู้บริโภค ตามที่ศาลมอบหมาย ดังต่อไปนี้ (มาตรา 4) (1) ไกล่เกลี่ยคดีผู้บริโภค (2) ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐาน (3) บันทึกคำพยาน (4) ดำเนินการให้มีการคุ้มครองสิทธิของคู่ความทั้งก่อนและระหว่างการพิจารณา (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาในการทำหน้าที่ช่วยเหลือนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานคดีเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้มีอำนาจมีหนังสือเรียกบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาให้ข้อมูล หรือให้จัดส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามอำนาจหน้าที่ หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานคดีให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา
กระบวนการบังคับใช้	กฎหมายกำหนดวิธีการและหลักการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโภค โดยการดำเนินกระบวนพิจารณาคดีนั้นจะมี

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 (“พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค”)	
	ศาลเป็นผู้ควบคุมดูแลให้กระบวนพิจารณาเป็นไปโดยถูกระเบียบ หากปรากฏว่ามีข้อผิดระเบียบหรือผิดหลงในการดำเนินกระบวนพิจารณาของคู่ความฝ่ายใด ศาลก็อาจสั่งให้คู่ความที่ดำเนินกระบวนพิจารณาผิดระเบียบหรือผิดหลงนั้นทำการแก้ไขให้ถูกต้อง เช่นสั่งให้โจทก์แก้ไขคำฟ้องให้ถูกต้องหรือชัดเจน หรือในบางกรณีที่คู่ความไม่ปฏิบัติตามระเบียบเช่น การที่โจทก์ทราบคำสั่งให้มาศาลแล้วไม่มาในวันนัดโดยที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เลื่อนคดี ศาลอาจจำหน่ายคดีออกจากระบบความหรือพิจารณาชี้ขาดตัดสินคดีนั้นไปฝ่ายเดียว หรือกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล ศาลอาจสั่งให้เจ้าพนักงานคดีดำเนินการโดยให้ผู้ประกอบธุรกิจเป็นผู้รับผิดชอบในค่าใช้จ่ายได้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 (“พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์”)	
หน่วยงานกำกับดูแล	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้** (การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่จะประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ดำรงตำแหน่งในวาระคราวละ 4 ปี[803]) ภายใต้บังคับมาตรา 19[804] เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือในกรณีที่มีการร้องขอตามวรรคสองให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้เฉพาะที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด (มาตรา 18) (1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเพื่อให้ถ้อยคำส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้ (2) เรียกข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง (3) สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บตามมาตรา 26[805] หรือที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุม

[803] ประกาศกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, link

[804] มาตรา 19 การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 18 (4) (5) (6) (7) และ (8) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำหรือกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิด เหตุที่ต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วยในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว

เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตแล้ว ก่อนดำเนินการตามคำสั่งของศาล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งสำเนาบันทึกเหตุอันควรเชื่อที่ทำให้ต้องใช้อำนาจตามมาตรา 18 (4) (5) (6) (7) และ (8) มอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐาน แต่ถ้าไม่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกนั้นให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการดำเนินการตามมาตรา 18 (4) (5) (6) (7) และ (8) ส่งสำเนาบันทึกรายละเอียดการดำเนินการและเหตุผลแห่งการดำเนินการให้ศาลที่มีเขตอำนาจภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาลงมือดำเนินการ เพื่อเป็นหลักฐาน

การทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา 18 (4) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิด และต้องไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจการของเจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเกินความจำเป็น

การยึดหรืออายัดตามมาตรา 18 (8) นอกจากจะต้องส่งมอบสำเนาหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดมอบให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองระบบคอมพิวเตอร์นั้นไว้เป็นหลักฐานแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งยึดหรืออายัดไว้เกินสามสิบวันมิได้ ในกรณีจำเป็นที่ต้องยึดหรืออายัดไว้นานกว่านั้น ให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอขยายเวลายึดหรืออายัดได้ แต่ศาลจะอนุญาตให้ขยายเวลาครั้งเดียวหรือหลายครั้งรวมกันได้อีกไม่เกินหกสิบวัน เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัดหรือครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรือถอนการอายัดโดยพลัน

หนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามวรรคห้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[805] มาตรา 26 ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินสองปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายและเฉพาะคราวก็ได้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 (“พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์”)	
	ของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือให้เก็บข้อมูลดังกล่าวไว้ก่อน (4) ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิด ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมิได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ (5) สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ (6) ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้ (7) ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว (8) ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในบรรดาความผิดอาญาต่อกฎหมายอื่นซึ่งได้ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลค อมพิวเตอร์เป็นองค์ประกอบหรือเป็นส่วนหนึ่งในการกระทำความผิดหรือมีข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาญาตามกฎหมายอื่น พนักงานสอบสวนอาจร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งด้านบนดำเนินการตามวรรคหนึ่งด้านบนก็ได้ หรือหากปรากฏข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รีบรวบรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานแล้วแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการนับตั้งแต่เริ่มใช้บริการและต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับตั้งแต่การใช้บริการสิ้นสุดลง
ความในวรรคหนึ่งจะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไร และเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 (“พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์”)	
	ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับการร้องขอจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง (1) (2) และ (3) ต้องดำเนินการตามคำร้องขอโดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ หรือภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และไม่เกินสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสมควร ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการที่เหมาะสมกับประเภทของผู้ให้บริการก็ได้
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีการกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับกับคอมพิวเตอร์เอาไว้ เช่น การเข้าถึงระบบ หรือข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ชอบ การแก้ไขดัดแปลง หรือการทำให้ข้อมูลผู้อื่นเสียหาย การส่งข้อมูลหรืออีเมลก่อกวนผู้อื่น หรือการส่งอีเมลสแปม การจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งเพื่อนำไปใช้กระทำความผิด การนำข้อมูลที่ผิดพระราชบัญญัตินี้เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ การให้ความร่วมมือ ยินยอม รู้เห็นเป็นใจกับผู้ร่วมกระทำความผิด การตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงภาพ เป็นต้น และมีการกำหนดโทษ เช่น โทษจำคุกหรือโทษปรับสำหรับความผิดแต่ละฐานเอาไว้ด้วย และเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีการร้องขอจากพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พนักงานเจ้าหน้าที่ก็มีอำนาจสืบสวนและสอบสวน ในการหาหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด เช่น ร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ และในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่กฎหมายกำหนด หรือกรณีที่ข้อมูลคอมพิวเตอร์มีชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์รวมอยู่ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลให้ศาลมีคำสั่งต่อไป คำสั่งดังกล่าว เช่น การสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นออกจากระบบคอมพิวเตอร์ หรือสั่งห้ามจำหน่ายหรือเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นแล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 (“พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม”)	
หน่วยงานกำกับดูแล	ศาล
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	ศาลมีอำนาจที่จะพิจารณาว่าข้อสัญญาหรือข้อตกลงใดที่ไม่เป็นธรรม และมีอำนาจสั่งให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมนั้นมีผลบังคับเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี และกรณีของมัดจำที่สูงเกินส่วน ศาลก็มีอำนาจลดลงให้ริบได้เพียงเท่าความเสียหายที่แท้จริงก็ได้
กระบวนการบังคับใช้	ข้อสัญญาหรือข้อตกลงใดที่ไม่เป็นธรรม ศาลอาจสั่งให้ข้อสัญญาหรือข้อตกลงนั้นมีผลบังคับเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ("พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์** ให้คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 37) (1) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานเสนอตามมาตรา 43 วรรคสอง[806] (2) ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนให้ดำเนินกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์ตาม (1) (3) กำหนดมาตรฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (4) กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ตาม (1) เพื่อรวบรวมข้อมูลและปัญหาเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการและพัฒนาทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (5) เสนอแนะต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีในการจัดให้มีหรือปรับปรุงกฎหมาย

[806] มาตรา 43 วรรคสอง ให้สำนักงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบตามมาตรา 37 (1) และจัดส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ("พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์")	
	ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (6) เสนอแนะหรือให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ (7) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการ ทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (8) กำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัตินี้ (9) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น ในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการมีหนังสือเรียกหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดมาชี้แจง ให้ข้อเท็จจริง หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการดำเนินงานได้ **สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์** สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีอำนาจและหน้าที่ตามที่มาตราต่าง ๆ ในพระราชบัญญัตินี้กำหนดเช่น เป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 32 และมาตรา 33[807] และแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาด้วย (มาตรา 32)

[807] มาตรา 33 ในกรณีที่พระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มประกอบธุรกิจนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้ง ให้ออกใบรับแจ้งเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งในวันที่รับแจ้งนั้นและให้ผู้แจ้งประกอบธุรกิจนั้นได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้งดังกล่าว แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบในภายหลังว่าการแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้มีอำนาจสั่งผู้แจ้งแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนและนำผลการแก้ไขมาแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด
ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจไม่แก้ไขหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้นั้นหยุดการให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคสองจนกว่าจะแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่
ในการประกอบธุรกิจ ผู้แจ้งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด หลักเกณฑ์ตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดเรื่องการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจไว้ด้วย
ถ้าผู้แจ้งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจตามวรรคสี่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้นั้นให้บริการในส่วนที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการประกอบธุรกิจนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว
ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่แก้ไขตามวรรคสามหรือไม่ปฏิบัติตามวรรคห้าภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่หยุดหรือถูกห้ามการให้บริการ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการรับแจ้งของผู้นั้นออกจากสารบบการรับแจ้งและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้นั้นทราบโดยเร็ว

พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ("พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์")	
	รวมถึงกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 32 (มาตรา 34/1) อีกทั้งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ และจัดทำแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบตามมาตรา 37 (1) และจัดส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป (มาตรา 43) เป็นต้น นอกจากนี้สำนักงานยังมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2562 บัญญัติด้วย
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้กำหนดหลักการให้ธุรกรรมต่าง ๆ ที่ทำขึ้นหรือที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีผลผูกพัน โดยไม่สามารถปฏิเสธความผูกพันเพียงเพราะธุรกรรมนั้นอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เช่น การแสดงเจตนา การลงลายมือชื่อ การทำสัญญา รวมทั้งรับรองการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลโดยชอบด้วยกฎหมาย และยังมีบทบัญญัติรับรองให้มีการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของบุคคลทางดิจิทัลได้ พระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับใบอนุญาตก่อน และกำหนดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับระบบการพิสูจน์ยืนยันตัวตนทางดิจิทัลใดต้องขอใบอนุญาตก่อนด้วย และหากการแจ้งให้ทราบ การขอขึ้นทะเบียน การขอรับใบอนุญาตไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัตินี้ พระราชกฤษฎีกา หรือประกาศที่เกี่ยวข้องกำหนด รวมทั้งในช่วงของการประกอบธุรกิจหากผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจ พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมการแล้วแต่กรณี อาจสั่งให้แก้ไข สั่งให้หยุดการให้บริการ ถอนการรับแจ้ง เพิกถอนการขึ้นทะเบียน ปรับ เพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี อีกทั้งยังมีการกำหนดโทษสำหรับการประกอบธุรกิจที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้เอาไว้ด้วยเช่น ผู้ที่ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้ง ไม่ขึ้นทะเบียน ไม่ได้รับใบอนุญาตต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับ เป็นต้น

พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย")	
หน่วยงานกำกับดูแล	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย")	
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม** รัฐมนตรีมีอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 33) (1) สั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภา (2) สั่งเป็นหนังสือให้คณะกรรมการชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสภา และจะให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของคณะกรรมการด้วยก็ได้ (3) สั่งเป็นหนังสือให้สภาหรือคณะกรรมการระงับหรือแก้ไขการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมายนโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี หรือข้อบังคับ เมื่อสั่งการอย่างใดแล้ว ให้รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ
กระบวนการบังคับใช้	การบังคับการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้รัฐมนตรีอาจสั่งให้มีการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย ("สภา") สั่งให้คณะกรรมการสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย ("คณะกรรมการ") ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของสภา และอาจให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของคณะกรรมการ อีกทั้งอาจสั่งให้สภาหรือคณะกรรมการระงับหรือแก้ไขการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อกฎหมายนโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี หรือข้อบังคับได้ และเมื่อปรากฏว่าสภาหรือคณะกรรมการ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีตามมาตรา 33 หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของสภา หรือเป็นภัยต่อระบบเศรษฐกิจ ความมั่นคงของประเทศ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้กรรมการทั้งคณะหรือกรรมการคนใดคนหนึ่ง พ้นจากตำแหน่ง โดยกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งไม่มีสิทธิเป็นกรรมการอีก เว้นแต่จะพ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่รัฐมนตรีมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย")	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย คณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย** คณะกรรมการพัฒนากฎหมายมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น เสนอแนะหรือให้ความเห็นแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง การกำหนดแนวทาง หรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ รวมตลอดทั้งให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่เห็นสมควร หรือจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเมื่อมีเหตุอันสมควร (มาตรา 7) อีกทั้งในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐดำเนินการในเรื่องใดโดยไม่สอดคล้องหรือไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการพัฒนากฎหมายอาจเสนอแนะแนวทางการดำเนินการในเรื่องนั้นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตาม (มาตรา 8) กำหนดแนวทางตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย")	
	ตามพระราชบัญญัตินี้ปฏิบัติตาม เช่น แนวทางในการดำเนินการตามมาตรา 13[808] มาตรา 14[809] มาตรา 15[810] และมาตรา 16[811] เป็นต้น (มาตรา 7 วรรคสอง และมาตรา 15) และกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น รายละเอียดตามมาตรา 36[812] (มาตรา 36) เป็นต้น

[808] มาตรา 13 ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้
(1) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น
(2) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น
(3) การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น
(4) การสำรวจความคิดเห็น
(5) วิธีการอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเหมาะสม

[809] มาตรา 14 ให้หน่วยงานของรัฐนำหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายไปรับฟังความคิดเห็น โดยต้องประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยดังต่อไปนี้
(1) สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาหรือทำภารกิจในเรื่องนั้น รวมทั้งความมุ่งหมายและผลสัมฤทธิ์ที่พึงประสงค์
(2) คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย
(3) บุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายในด้านการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ หรือผลกระทบในทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ
(4) เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้มีระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ หรือการกำหนดโทษอาญา รวมทั้งหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่หรือที่ติดต่อของผู้เกี่ยวข้อง ให้แจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบถึงการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือจะแจ้งให้ทราบถึงการประกาศตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยการแจ้งอาจกระทำผ่านระบบกลาง หรือหน่วยงานของรัฐจะแจ้งผู้เกี่ยวข้องตามที่เห็นสมควรทราบโดยตรงก็ได้

[810] มาตรา 15 เพื่อประโยชน์ในการรับฟังความคิดเห็น ให้สำนักงานรับจดแจ้งผู้เกี่ยวข้องผ่านระบบกลาง โดยสำนักงานอาจเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็น หรือเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับแจ้งจากหน่วยงานของรัฐตามวรรคสองไว้ในระบบกลางด้วยก็ได้
ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการปฏิบัติหรือบังคับการตามกฎหมายใด หรือหน่วยงานของรัฐที่จะเสนอร่างกฎหมาย รวบรวมรายชื่อผู้เกี่ยวข้องกับกฎหมายนั้นพร้อมด้วยที่อยู่ที่ติดต่อได้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และแจ้งให้สำนักงานทราบการรับจดแจ้งและการแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

[811] มาตรา 16 เมื่อรับฟังความคิดเห็นแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนำผลการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบและการจัดทำร่างกฎหมาย และให้สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นซึ่งอย่างน้อยต้องระบุประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นและสรุปความเห็นในแต่ละประเด็นของฝ่ายต่าง ๆ ให้ครบถ้วน รวมทั้งการปรับปรุงหรือไม่ปรับปรุงหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายตามความเห็นดังกล่าวพร้อมเหตุผล

[812] มาตรา 36 เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา 32 จัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลดังต่อไปนี้ไว้ในระบบกลาง
(1) ตัวบทกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
(2) คำแปลของกฎหมายเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน
(3) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจได้
(4) ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของกฎหมาย

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย")	
	คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาร่างกฎหมายตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด (มาตรา 26) **สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา** สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น รับผิดชอบในการบริหารจัดการระบบกลาง และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบในการที่หน่วยงานของรัฐจะนำข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบ รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์เข้าสู่ระบบกลาง และเผยแพร่ผลการดำเนินการดังกล่าวไว้ในระบบกลาง ร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (มาตรา 11) เพื่อประโยชน์ในการรับฟังความคิดเห็น สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ในการรับจดแจ้งผู้เกี่ยวข้องผ่านระบบกลาง โดยสำนักงานอาจเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็น หรือเพิ่มรายชื่อผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับแจ้งจากหน่วยงานของรัฐตามวรรคสอง[813] ไว้ในระบบกลางด้วยก็ได้ตามแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด (มาตรา 15) พิจารณาร่างกฎหมายตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด หากเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องจัดทำร่างกฎหมายฉบับใด ให้สำนักงานส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้ทบทวนหรือพิจารณาตามที่เห็นสมควรต่อไป และหากเห็นสมควรจัดให้มีการรับฟัง

กฎเกณฑ์ตาม (1) ให้หมายความถึงพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาลหรือคณะกรรมการ การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ หรือแนวปฏิบัติ และให้หมายความรวมถึงเอกสารหรือการสั่งการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด

การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลที่เกี่ยวกับกฎหมายใด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นผู้เผยแพร่

ในกรณีที่การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยหรือประโยชน์ของประเทศหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล หน่วยงานของรัฐจะไม่เผยแพร่รายละเอียดบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

กฎหมายใดไม่มีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานที่จะเป็นผู้จัดทำตามวรรคหนึ่ง

การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด

[813] มาตรา 15 วรรคสอง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการปฏิบัติหรือบังคับการตามกฎหมายใด หรือหน่วยงานของรัฐที่จะเสนอร่างกฎหมาย รวบรวมรายชื่อผู้เกี่ยวข้องกับกฎหมายนั้นพร้อมด้วยที่อยู่ที่ติดต่อได้ทางอิเล็กทรอนิกส์ และแจ้งให้สำนักงานทราบ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย")	
	ความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องหรือการวิเคราะห์ผลกระทบเพิ่มเติม สำนักงานมีอำนาจดำเนินการดังกล่าวเองหรือจะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ (มาตรา 26) จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายและเผยแพร่ข้อมูลที่กฎหมายกำหนดไว้ในระบบกลาง ในกรณีที่ไม่มีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบกฎหมายใดโดยตรง รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบสำหรับการดำเนินการตามมาตรา 36[814] ร่วมกับสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (มาตรา 36) เป็นต้น **สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)** สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการจัดให้มี บำรุงรักษา และพัฒนาระบบกลางตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการ้องขอ เพื่อใช้ในการดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) รับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ (2) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น การวิเคราะห์ผลกระทบ และร่างกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น รวมทั้งร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีเสนอต่อรัฐสภา

[814] มาตรา 36 เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา 32 จัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลดังต่อไปนี้ไว้ในระบบกลาง
(1) ตัวบทกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
(2) คำแปลของกฎหมายเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน
(3) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจได้
(4) ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของกฎหมาย
กฎเกณฑ์ตาม (1) ให้หมายความถึงพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาลหรือคณะกรรมการ การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ หรือแนวปฏิบัติ และให้หมายความรวมถึงเอกสารหรือการสั่งการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด
การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลที่เกี่ยวกับกฎหมายใด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นผู้เผยแพร่
ในกรณีที่การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยหรือประโยชน์ของประเทศหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล หน่วยงานของรัฐจะไม่เผยแพร่รายละเอียดบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
กฎหมายใดไม่มีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานที่จะเป็นผู้จัดทำตามวรรคหนึ่ง
การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย")	
	(3) รับจดแจ้งผู้เกี่ยวข้องซึ่งสมควรรับฟังความคิดเห็นตาม (1) (4) ประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ และเปิดเผยผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น (5) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและกฎเกณฑ์เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการตามหมวด 5 การประเมินผลสัมฤทธิ์ และหมวด 6 การเข้าถึงบทบัญญัติของกฎหมาย (6) เป็นช่องทางในการรับข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนว่าสมควรยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายใด (7) การดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด โดยการจัดให้มีระบบกลางข้างต้น อย่างน้อยต้องดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องหรือประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวก แต่ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็น รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่หน่วยงานของรัฐจะนำข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบ รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์เข้าสู่ระบบกลาง และเผยแพร่ผลการดำเนินการดังกล่าวไว้ในระบบกลาง ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (มาตรา 11) และมีอำนาจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพบว่ากฎนั้นก่อให้เกิดภาระแก่ประชาชนหรือการไม่ปฏิบัติตามจะมีผลให้ต้องได้รับโทษหรือเสียสิทธิหรือกระทบต่อสถานะของบุคคลอย่างร้ายแรง เป็นการเฉพาะภายในเวลาที่กำหนด (มาตรา 30) หรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบสำหรับการดำเนินการตามมาตรา 36[815] ร่วมกับ

[815] มาตรา 36 เพื่อประโยชน์ในการให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมายได้อย่างทั่วถึง ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามมาตรา 32 จัดให้มีและเผยแพร่ข้อมูลดังต่อไปนี้ไว้ในระบบกลาง
(1) ตัวบทกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน
(2) คำแปลของกฎหมายเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน
(3) คำอธิบายโดยสรุปสาระสำคัญของกฎหมายในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจได้
(4) ความมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของกฎหมาย
กฎเกณฑ์ตาม (1) ให้หมายความถึงพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ประกาศ หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ คำสั่ง คำพิพากษา คำวินิจฉัยของศาลหรือคณะกรรมการ การตีความกฎหมาย การตอบข้อหารือ หรือแนวปฏิบัติ

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย")	
	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (มาตรา 36)
กระบวนการบังคับใช้	พระราชบัญญัตินี้กำหนดหลักการและหน้าที่ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือหมดความจำเป็น หรือเป็นอุปสรรคต่อประชาชน และให้ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายนั้นได้ง่าย อีกทั้งยังกำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รวมถึงให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและกรอบระยะเวลาในการดำเนินการต่าง ๆ ให้ชัดเจน การดำเนินการให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น หรือยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ไม่สอดคล้องนั้น อาจเกิดขึ้นจากศาลเป็นผู้ส่งความเห็นต่อประธานศาลฎีกาเพื่อให้มีการวินิจฉัยในที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด หากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักการตามกฎหมายดังกล่าว ศาลจะไม่ลงโทษ หรือจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือจะกำหนดสภาพบังคับที่เป็นผลร้ายแตกต่างจากที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วแต่กรณี ก็ได้ และคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกานี้ให้ใช้ได้กับคดีทั้งปวงที่ศาลยุติธรรมมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี และในการนี้ กฎหมายก็กำหนดให้ผู้รักษาการตามกฎหมายดังกล่าวดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขกฎหมายนั้นให้สอดคล้องกับหลักการที่กฎหมายกำหนดข้างต้นโดยเร็วต่อไป ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวนี้ก็ใช้กับศาลปกครองและศาลทหารด้วยตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด กรณีที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายเห็นว่า หน่วยงานของรัฐดำเนินการในเรื่องใดโดยไม่สอดคล้องหรือไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ อาจเสนอแนะแนวทางการดำเนินการในเรื่องนั้นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามก็ได้ และเมื่อหน่วยงาน

และให้หมายความรวมถึงเอกสารหรือการสั่งการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีผลต่อการบังคับใช้หรือปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐหรือประชาชนตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด
การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลที่เกี่ยวกับกฎหมายใด ให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการบังคับใช้กฎหมายนั้น เป็นผู้เผยแพร่
ในกรณีที่การเผยแพร่ข้อมูลตามวรรคหนึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อความมั่นคงปลอดภัยหรือประโยชน์ของประเทศหรือเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล หน่วยงานของรัฐจะไม่เผยแพร่รายละเอียดบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
กฎหมายใดไม่มีหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานที่จะเป็นผู้จัดทำตามวรรคหนึ่ง
การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด

พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ("พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย")	
	ของรัฐได้ปฏิบัติตามแล้ว ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัตินี้แล้ว อีกทั้งในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กฎหมายกำหนดให้นำเอกสารร่างกฎหมายหรือหลักการและสาระสำคัญของร่างกฎหมาย สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบมาประกอบการพิจารณา และให้ดำเนินการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย โดยในกรณีที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องจัดทำร่างกฎหมายฉบับใด ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาส่งเรื่องพร้อมความเห็นหรือข้อเสนอแนะไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้ทบทวนหรือพิจารณาตามที่เห็นสมควรต่อไป และในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามมาตรา 5[816] และที่กำหนดไว้ในหมวด 3 เรื่องการตรวจสอบเนื้อหาของร่างกฎหมาย และในกรณีที่เห็นสมควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องหรือการวิเคราะห์ผลกระทบเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะดำเนินการดังกล่าวเองหรือจะแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ก็ได้บัญญัติให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย หากปรากฏจากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ว่า กฎหมายใดมิได้ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายนั้น หรือไม่คุ้มค่ากับภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐหรือประชาชน หรือมีผลกระทบอื่นอันก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนอย่างร้ายแรง หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบก็มีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้มีการยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายนั้นโดยทันที

[816] มาตรา 5 หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน
ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง
ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ หน่วยงานของรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นแก่ประชาชน และนำผลนั้นมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน
ในการจัดทำร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการเฉพาะกรณีที่จำเป็น และพึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน รวมทั้งพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง
ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่การจัดทำร่างกฎตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วยโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการตรวจสอบภายใน คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน คณะกรรมการบริหารกองทุน คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการตรวจสอบภายใน** คณะกรรมการตรวจสอบภายในมีอำนาจและหน้าที่ในการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี และการพัสดุของสำนักงาน กสทช. ตามระเบียบที่ กสทช. กำหนด โดยมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และให้ กสทช. เลขาธิการ กสทช. และพนักงานของสำนักงาน กสทช. อำนวยความสะดวกแก่คณะกรรมการตรวจสอบภายในและเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในตามที่ร้องขอ (มาตรา 68) **คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน** คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีอำนาจหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. กสท. กทค.[817] สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. แล้วแจ้งผลให้ กสทช. ทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ กสทช. นำรายงานดังกล่าวเสนอต่อรัฐสภาพร้อมรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของ กสทช. ตามมาตรา 76[818] และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงาน

[817] บทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กทค.) ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดที่อ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

[818] มาตรา 76 ให้ กสทช. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีในด้านการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี ซึ่งต้องแสดงรายละเอียดแผนงานและผลการปฏิบัติงาน รายละเอียด

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	กสทช. หรือวิธีการอื่นที่เห็นสมควร (มาตรา 72) โดยรายงานดังกล่าว อย่างน้อยจะต้องมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้ (1) ผลการปฏิบัติงานของ กสทช. กสท. กทค.[819] สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. (2) รายงานข้อเท็จจริงหรือข้อสังเกตจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล พร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะ (3) ความเห็นเกี่ยวกับรายงานประจำปีที่ กสทช. ได้จัดทำขึ้นตามมาตรา 76 (4) เรื่องอื่น ๆ ที่เห็นสมควรรายงานให้ กสทช. รัฐสภา หรือประชาชน ทราบ ให้ กสทช. กสท. กทค. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกให้แก่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามที่ร้องขอ (มาตรา 73)

เกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี และแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และเปิดเผยให้ประชาชนทราบ

รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

(1) ผลงานของ กสทช. ในปีที่ล่วงมาแล้วเมื่อเปรียบเทียบกับแผนงานหรือโครงการที่กำหนดไว้

(2) แผนงาน โครงการ และแผนงบประมาณสำหรับปีถัดไป

(3) งบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชี รายงานการตรวจสอบภายใน

(4) ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน

(5) คุณภาพและอัตราค่าบริการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อประชาชน

(6) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนของผู้บริโภค

(7) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกองทุนตามมาตรา 52

(8) รายงานเกี่ยวกับสภาพการแข่งขันของตลาดในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ รวมทั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการกระทำอันมีลักษณะเป็นการครอบงำกิจการทั้งทางตรงและทางอ้อมที่มีผลกระทบกับประโยชน์ของรัฐและประชาชน

นายกรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา อาจขอให้ กสทช. หรือเลขาธิการ กสทช. แล้วแต่กรณี ชี้แจงการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นหนังสือหรือขอให้มาชี้แจงด้วยวาจาก็ได้

[819] บทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กทค.) ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดที่อ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	คณะกรรมการบริหารกองทุน คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกองทุนและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 52[820] ต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้คณะกรรมการบริหารกองทุนเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุน และการดำเนินการตามมาตรา 55 วรรคหนึ่ง[821] ให้ประชาชนทราบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน กสทช. โดยต้องแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ขอและผู้ที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนและจำนวนเงินที่ได้รับจากการจัดสรรทั้งหมดด้วย ส่วนการเก็บรักษา การใช้จ่าย การจัดทำบัญชีและระบบบัญชี ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด (มาตรา 55) **คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)** กสทช. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 27) (1) จัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการ

[820] มาตรา 52 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงาน กสทช. เรียกว่า “กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
(1) ดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม อย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมชุมชนและสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนตามมาตรา 51
(2) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร การวิจัยและพัฒนาด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
(3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการดำเนินการขององค์กรซึ่งทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
(4) สนับสนุน ส่งเสริม และคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม
(5) สนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์โดยจัดสรรเงินให้แก่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
(6) สนับสนุนการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตไป เพื่อนำมาจัดสรรใหม่และสนับสนุนการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้คลื่นความถี่

[821] มาตรา 55 วรรคหนึ่ง คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกองทุนและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 52 ต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในกรณีที่ กสทช. มีความเห็นแตกต่างจากคณะกรรมการบริหารกองทุน กสทช. ต้องให้เหตุผลประกอบการพิจารณาไว้ด้วย

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	โทรทัศน์ แผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม แผนความถี่วิทยุ แผนการบริหารสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม และแผนเลขหมายโทรคมนาคม และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว แต่แผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2) กำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่ระหว่างคลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม และกิจการโทรคมนาคม (3) กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (4) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่และเครื่องวิทยุคมนาคมในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือในกิจการวิทยุคมนาคม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว ในการนี้ กสทช. จะมอบหมายให้สำนักงาน กสทช. เป็นผู้อนุญาตแทน กสทช. เฉพาะการอนุญาตในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องวิทยุคมนาคมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนดก็ได้ (5) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการรบกวนซึ่งกันและกัน ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท (6) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรมและกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว (7) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้เลขหมายโทรคมนาคม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว (8) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้หรือเชื่อมต่อ และหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดอัตราค่าใช้หรือค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท ให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ ผู้ให้บริการและผู้ลงทุน หรือระหว่างผู้ให้บริการโทรคมนาคม โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	(9) กำหนดโครงสร้างอัตราค่าธรรมเนียมและโครงสร้างอัตราค่าบริการในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการโดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ (10) กำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และในกิจการวิทยุคมนาคม (11) กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (12) กำหนดมาตรการให้มีการกระจายบริการด้านโทรคมนาคมให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันตามมาตรา 50[822] (12/1) เรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในแผนซึ่งจัดทำขึ้นตาม (1) จากผู้ที่ได้รับอนุญาตเพื่อนำมาจัดสรรใหม่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนด โดยเงื่อนไขดังกล่าวต้องกำหนดวิธีการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ โดยให้คำนึงถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ในแต่ละกรณีด้วย (13) คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการและคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคมและส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (14) ดำเนินการในฐานะหน่วยงานอำนวยการของรัฐที่มีอำนาจในการบริหารกิจการสื่อสารระหว่างประเทศกับสหภาพ

[822] มาตรา 50 เพื่อประโยชน์ในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม ให้ กสทช. กำหนดแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม โดยในแผนอย่างน้อยจะต้องกำหนดพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาในการดำเนินการ พร้อมทั้งประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว
การจัดทำแผนตามวรรคหนึ่ง ให้ กสทช. หารือกับหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องโดยต้องสอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภา
ให้ กสทช. ประกาศกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายที่จะเรียกเก็บจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเพื่อนำไปใช้ดำเนินการสนับสนุนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงรายได้ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตได้รับจากการให้บริการโทรคมนาคม
ให้ กสทช. ประกาศกำหนดจำนวนเงินจากกองทุนตามมาตรา 53 (4) ที่จะนำมาสนับสนุนผู้ได้รับใบอนุญาตเพื่อให้สามารถดำเนินการจัดให้มีบริการดังกล่าวได้
ในการดำเนินการตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามวรรคหนึ่ง ให้ กสทช. มีอำนาจมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนแทนได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ กสทช. โอนเงินที่เรียกเก็บได้ตามวรรคสามและที่กำหนดไว้ตามวรรคสี่ให้แก่กองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อดำเนินการต่อไป

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	โทรคมนาคมระหว่างประเทศ หรือกับองค์การระหว่างประเทศอื่น รัฐบาลและหน่วยงานต่างประเทศ ตามที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ กสทช. หรือตามที่รัฐบาลมอบหมาย รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของรัฐเพื่อให้มีดาวเทียมหรือให้ได้มาซึ่งสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมและประสานงานเกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามแผนซึ่งจัดทำตาม (1) และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (14/1) ดำเนินการให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติ และดำเนินการให้มีการใช้สิทธิดังกล่าวเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศชาติและประชาชน ในกรณีที่การรักษาสิทธิดังกล่าวก่อให้เกิดภาระแก่รัฐเกินประโยชน์ที่จะได้รับ กสทช. อาจสละสิทธิดังกล่าวได้ตามที่กำหนดในแผนการบริหารสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม และให้รายงานคณะรัฐมนตรีพร้อมทั้งประกาศเหตุผลโดยละเอียดให้ประชาชนทราบ ในการดำเนินการให้มีการใช้สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมดังกล่าว ให้ กสทช. มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาต ค่าธรรมเนียมและการยกเว้นค่าธรรมเนียมการอนุญาต รวมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องที่ผู้ขอรับอนุญาตหรือผู้รับอนุญาต แล้วแต่กรณี จะต้องรับภาระโดยค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าวเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการอนุญาตแล้วเหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน (14/2) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยใช้ช่องสัญญาณดาวเทียมต่างชาติ และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข และค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว (15) วินิจฉัยและแก้ไขปัญหาการใช้คลื่นความถี่ที่มีการรบกวนซึ่งกันและกัน (16) ติดตามตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม (17) กำหนดลักษณะการควบรวม การครองสิทธิข้ามสื่อ หรือการครอบงำกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ ระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเองหรือโดยบุคคลอื่นใด ซึ่งจะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน (18) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	วิชาชีพและการควบคุมการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม (19) ออกระเบียบหรือประกาศตามมาตรา 58[823] (20) อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสำนักงาน กสทช. รวมทั้งเงินที่จะจัดสรรเข้ากองทุนตามมาตรา 52[824] (21) พิจารณาและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเสนอตามมาตรา

[823] มาตรา 58 ให้ กสทช. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นของสำนักงาน กสทช. โดยให้รวมถึงเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย
(1) การแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน กสทช. และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว
(2) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และค่าตอบแทนอื่นของเลขาธิการ กสทช. พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน กสทช. ตลอดจนค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายของกรรมการอื่นและอนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้
(3) การคัดเลือกหรือการประเมินความรู้ความสามารถเพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง หรือการเลื่อนขั้นเงินเดือน หลักเกณฑ์การต่อสัญญาจ้าง และการจ่ายเงินชดเชยกรณีเลิกจ้างเนื่องจากไม่ผ่านการประเมิน
(4) การบริหารงานบุคคล รวมตลอดทั้งการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และร้องทุกข์
(5) การรักษาการแทนและการปฏิบัติการแทน
(6) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน กสทช.
(7) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของ กสทช. รวมทั้งจำนวนและอัตราค่าตอบแทนของตำแหน่งดังกล่าว ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงการปฏิบัติงานและระยะเวลาการปฏิบัติงานของตำแหน่งนั้นด้วย
(8) การบริหารและจัดการงบประมาณ ทรัพย์สิน และการพัสดุของสำนักงาน กสทช.
(9) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่น
ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนาม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

[824] มาตรา 52 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงาน กสทช. เรียกว่า “กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ” โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
(1) ดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม อย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมชุมชนและสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนตามมาตรา 51
(2) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร การวิจัยและพัฒนาด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง
(3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการดำเนินการขององค์กรซึ่งทำหน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
(4) สนับสนุน ส่งเสริม และคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม
(5) สนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์โดยจัดสรรเงินให้แก่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
(6) สนับสนุนการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตไป เพื่อนำมาจัดสรรใหม่และสนับสนุนการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้คลื่นความถี่

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	55[825] (22) ให้ข้อมูลและร่วมดำเนินการในการเจรจาหรือทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง (22/1) ให้ข้อมูลที่เกี่ยวกับการดำเนินการของ กสทช. และผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตจาก กสทช. ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับดิจิทัลตามที่สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร้องขอเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และจัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (23) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรคลื่นความถี่และการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคลื่นความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (24) ออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งอันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช. (25) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น การกำหนดลักษณะการควบรวม การครองสิทธิข้ามสื่อหรือการครอบงำตาม (17) ให้ กสทช. รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย การใช้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม และกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม และในการดำเนินการข้างต้น กสทช. ต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ ทั้งต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการ

[825] มาตรา 55 คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกองทุนและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 52 ต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในกรณีที่ กสทช. มีความเห็นแตกต่างจากคณะกรรมการบริหารกองทุน กสทช. ต้องให้เหตุผลประกอบการพิจารณาไว้ด้วย
ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุน และการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้ประชาชนทราบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน กสทช. โดยต้องแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ขอและผู้ที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนและจำนวนเงินที่ได้รับจากการจัดสรรทั้งหมดด้วย
การเก็บรักษา การใช้จ่าย การจัดทำบัญชีและระบบบัญชี ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกองทุนกำหนด

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	แสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชนและป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมถึงป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้คลื่นความถี่ ตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ **สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)** สำนักงาน กสทช. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 57) (1) รับผิดชอบในการรับและจ่ายเงินรายได้ของสำนักงาน กสทช. (2) จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน กสทช. เพื่อเสนอ กสทช. อนุมัติ โดยรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน กสทช. ให้หมายความรวมถึงรายจ่ายใด ๆ อันเกี่ยวกับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และสำนักงาน กสทช. งบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าวต้องจัดทำโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า การประหยัด และประสิทธิภาพ รายการหรือโครงการใดที่ตั้งงบประมาณไว้แล้วและมิได้จ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันภายในปีงบประมาณนั้น ให้รายการหรือโครงการนั้นเป็นอันพับไป และให้สำนักงาน กสทช. นำส่งงบประมาณสำหรับรายการหรือโครงการดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดิน (3) ตรวจสอบและติดตามการใช้คลื่นความถี่ (4) รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้คลื่นความถี่ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อตรวจสอบและแก้ไขปัญหาหรือเสนอความเห็นต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนด (5) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคลื่นความถี่ การใช้คลื่นความถี่ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	(6) รับผิดชอบงานธุรการของ กสทช. กสท. กทค.[826] และคณะกรรมการบริหารกองทุน (7) ปฏิบัติการอื่นตามที่ กสทช. กสท. และ กทค. มอบหมาย ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีตาม (2) ก่อนที่สำนักงาน กสทช. จะเสนอ กสทช. อนุมัติ ให้สำนักงาน กสทช. เสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็น และให้สำนักงาน กสทช. พิจารณาดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าว เว้นแต่งบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้สำนักงาน กสทช. เสนอไปยังคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุง ในกรณีที่ สำนักงาน กสทช. หรือคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน แล้วแต่กรณี ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้สำนักงาน กสทช. เสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าวพร้อมความเห็นของคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาต่อไป ในกรณีการเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สำนักงาน กสทช. เสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก่อนวันเริ่มปีงบประมาณไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน และให้คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นให้แล้วเสร็จก่อนวันเริ่มปีงบประมาณไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และเมื่อได้รับความเห็นหรือเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ให้สำนักงาน กสทช. เสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อ กสทช. เพื่อดำเนินการต่อไป เมื่อ กสทช. อนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน กสทช. ข้างต้นแล้ว ให้สำนักงาน กสทช. เปิดเผยงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น พร้อมทั้งรายการหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ ให้ประชาชนทราบทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือวิธีการอื่นที่เข้าถึงได้โดยสะดวก

[826] บทบัญญัติว่าด้วยเรื่องการให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม (กทค.) ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดที่อ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเสนองบประมาณรายจ่ายสำหรับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา 71 วรรคเจ็ด[827] ต่อสำนักงาน กสทช. เพื่อจัดสรรเป็นงบประมาณของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ไว้ในร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงาน กสทช. ในการนี้ สำนักงาน กสทช. อาจทำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวไว้ในรายงานการเสนอร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีก็ได้
กระบวนการบังคับใช้	กสทช. มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ รวมถึงดูแลให้การใช้คลื่นความถี่นั้นเป็นไปอย่างถูกต้อง ไม่ก่อให้เกิดการรบกวนระหว่างคลื่นความถี่ หากเกิดปัญหา หรือปรากฏว่ามีการประกอบกิจการที่กระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของผู้บริโภค กสทช. ก็มีหน้าที่และอำนาจในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้เรียบร้อย เช่น หากมีการรบกวนคลื่นความถี่ กสทช. ก็จำต้องดำเนินการระงับการรบกวนนั้นโดยเร็ว หรือหากมีกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมกระทำความผิดโดยการดักรับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยข้อความข่าวสารหรือข้อมูลอื่นใดที่มีการสื่อสารทางโทรคมนาคมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือรู้ว่ามีการกระทำความผิดดังกล่าว แต่เพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการตามกฎหมายภายในเวลาอันสมควร กสทช. ก็มีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมได้ อีกทั้งในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ไม่ปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น ไม่ดำเนินการยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคมต่อ กสทช. ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือนำคลื่นความถี่ไปใช้ในกิจการนอกวัตถุประสงค์ กสทช. อาจดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วพระราชบัญญัตินี้ก็ได้กำหนดโทษแก่ผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ กสทช. เช่น การใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมที่ได้รับคำสั่ง

[827] มาตรา 71 วรรคเจ็ด ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ("พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม)	
	จาก กสทช. ให้ระงับการดำเนินการในประการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค โดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณาอันมีลักษณะเป็นการค้ากำไรเกินควร หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ แล้วไม่ปฏิบัติตาม เป็นต้น

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ("พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์")	
หน่วยงานกำกับดูแล	ศาลแรงงาน กระทรวงแรงงาน คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ สำนักงานคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**ศาลแรงงาน** ศาลแรงงานมีอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น พิจารณาวินิจฉัยเมื่อมีการร้องขอกรณีที่ลูกจ้างเห็นว่าการกระทำของนายจ้างจะทำให้ลูกจ้างไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร (มาตรา 50) มีคำสั่งให้กรรมการลูกจ้างผู้นั้นหรือกรรมการลูกจ้างทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนดและนายจ้างร้องขอ (มาตรา 51) พิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตให้นายจ้างเลิกจ้าง ลดค่าจ้าง ลงโทษ ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการลูกจ้าง หรือกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นผลให้กรรมการลูกจ้างไม่สามารถทำงานอยู่ต่อไปได้ (มาตรา 52) รวมถึงพิจารณาอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่าง ๆ ของรัฐมนตรีตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด **กระทรวงแรงงาน** กระทรวงแรงงานมีอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 6) (1) แต่งตั้งนายทะเบียน พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงาน และผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ (2) ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ **คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์** คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 41)

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ("พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์")	
	(1) วินิจฉัยข้อพิพาทแรงงานตามมาตรา 23[828] (2) ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานตามมาตรา 24[829] หรือมาตรา 35 (4)[830] (3) ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานตามที่ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมาย (4) วินิจฉัยชี้ขาดคำร้องตามมาตรา 125[831] และในกรณีที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชี้ขาดว่าเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรม ให้มีอำนาจสั่งให้นายจ้างรับลูกจ้างกลับเข้าทำงานหรือให้จ่ายค่าเสียหาย หรือให้ผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ อย่างใดอย่างหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร (5) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการเรียกร้อง การเจรจา การระงับข้อพิพาทแรงงาน การนัดหยุดงานและการปิดงาน ตามที่

[828] มาตรา 23 เมื่อมีข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ในกิจการ ดังต่อไปนี้
(1) การรถไฟ
(2) การท่าเรือ
(3) การโทรศัพท์หรือการโทรคมนาคม
(4) การผลิตหรือการจำหน่ายพลังงานหรือกระแสไฟฟ้าแก่ประชาชน
(5) การประปา
(6) การผลิตหรือการกลั่นน้ำมันเชื้อเพลิง
(7) กิจการโรงพยาบาลหรือกิจการสถานพยาบาล
(8) กิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
ให้พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานส่งข้อพิพาทแรงงานให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์เพื่อพิจารณาวินิจฉัย และแจ้งให้ทั้งสองฝ่ายทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับข้อพิพาทแรงงาน
นายจ้าง สมาคมนายจ้าง สหพันธ์นายจ้าง ลูกจ้าง สหภาพแรงงานหรือสหพันธ์แรงงาน มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัย ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งให้ทั้งสองฝ่ายทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์
คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่มิได้อุทธรณ์ภายในกำหนด และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด ฝ่ายแจ้งข้อเรียกร้องและฝ่ายรับข้อเรียกร้องต้องปฏิบัติตาม

[829] มาตรา 24 เมื่อมีข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ในกิจการใดนอกจากกิจการตามมาตรา 23 ถ้ารัฐมนตรีเห็นว่าข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้นั้น อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจของประเทศหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน
รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานนั้นได้ และให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง
รัฐมนตรีมีอำนาจขยายระยะเวลาให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชี้ขาดได้ตามที่เห็นสมควร
คำชี้ขาดของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ให้เป็นที่สุด ฝ่ายแจ้งข้อเรียกร้องและฝ่ายรับข้อเรียกร้องต้องปฏิบัติตาม

[830] มาตรา 35 (4) ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าการปิดงานหรือการนัดหยุดงานนั้น อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศ หรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน หรืออาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ หรืออาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจ ดังต่อไปนี้
(4) สั่งให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ดำเนินการชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน

[831] มาตรา 125 เมื่อได้รับคำร้องกล่าวหาตามมาตรา 124 แล้ว ให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดและออกคำสั่งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องกล่าวหา
รัฐมนตรีมีอำนาจขยายระยะเวลาให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามที่เห็นสมควร

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ("พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์")	
	รัฐมนตรีมอบหมาย (6) ตราข้อบังคับการประชุมและวางระเบียบการพิจารณาวินิจฉัย และชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน และการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดการกระทำอันไม่เป็นธรรม และการออกคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ **สำนักงานคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์** สำนักงานคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 8) (1) ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นเกี่ยวกับคำร้องและข้อพิพาทแรงงาน (2) ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ (3) อำนาจหน้าที่อื่น
กระบวนการบังคับใช้	กรณีที่ไม่มีการเจรจากันหลังจากที่มีข้อเรียกร้องให้มีการกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง หรือการแก้ไขเพิ่มเติมข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง จากฝ่ายนายจ้าง ลูกจ้าง สมาคมนายจ้าง หรือสหภาพแรงงาน ภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย หรือมีการเจรจากันแล้วแต่ตกลงกันไม่ได้ และเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานขึ้น ฝ่ายแจ้งข้อเรียกร้องก็อาจแจ้งให้เจ้าพนักงานระงับข้อพิพาทแรงงานทราบ และเจ้าพนักงานระงับข้อพิพาทแรงงานก็จะดำเนินการไกล่เกลี่ย หากตกลงกันไม่ได้ข้อพิพาทนั้นก็จะเป็นข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ ซึ่งอาจมีการตกลงตั้งผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน หรืออาจมีการปิดงานหรือนัดหยุดงาน แล้วแต่กรณี ในกรณีที่มีข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ในกิจการตามที่มาตรา 23[832] บัญญัติ หรือในกรณีที่เป็นกิจการอื่นนอกจาก

[832] มาตรา 23 เมื่อมีข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ในกิจการ ดังต่อไปนี้
(1) การรถไฟ
(2) การท่าเรือ
(3) การโทรศัพท์หรือการโทรคมนาคม
(4) การผลิตหรือการจำหน่ายพลังงานหรือกระแสไฟฟ้าแก่ประชาชน
(5) การประปา
(6) การผลิตหรือการกลั่นน้ำมันเชื้อเพลิง
(7) กิจการโรงพยาบาลหรือกิจการสถานพยาบาล

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ("พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์")	
	กิจการตามมาตรา 23 แต่รัฐมนตรีเห็นว่าข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้นั้นอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิ จของประเทศหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานนั้นได้ โดยคำชี้ขาดของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ หรือคำชี้ขาดของผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานมีผลใช้บังคับตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่มาตรา 30[833] บัญญัติ ในกรณีที่นายจ้างปิดงานหรือลูกจ้างนัดหยุดงาน จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด และต้องแจ้งให้พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงาน และอีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้า หากปิดงานหรือนัดหยุดงาน แล้วแต่กรณี โดยฝ่าฝืนเงื่อนไขตามมาตรา 34[834] ก็จะต้องระวางโทษ และในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าการปิดงานหรือนัดหยุดงาน อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศ หรืออาจก่อให้เกิดความเดือนร้อนแก่ประชาชน หรืออาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ หรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน รัฐมนตรีอาจ 1) สั่งให้นายจ้างซึ่งปิดงานรับลูกจ้างกลับเข้าทำงานและจ่ายค่าจ้างตามอัตราที่เคยจ่ายให้แก่ลูกจ้างนั้น 2) สั่งให้ลูกจ้างซึ่งนัดหยุดงานกลับเข้าทำงานตามปกติ 3) จัดให้บุคคลเข้าทำงานแทนที่ลูกจ้างซึ่งมิได้ทำงานเพราะการปิดงาน หรือการนัดหยุดงาน นายจ้างต้องยอมให้บุคคลเหล่านั้นเข้าทำงาน และห้ามมิให้

(8) กิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานส่งข้อพิพาทแรงงานให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์เพื่อพิจารณาวินิจฉัย และแจ้งให้ทั้งสองฝ่ายทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับข้อพิพาทแรงงาน

นายจ้าง สมาคมนายจ้าง สหพันธ์นายจ้าง ลูกจ้าง สหภาพแรงงานหรือสหพันธ์แรงงาน มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัย ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์และแจ้งให้ทั้งสองฝ่ายทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่มิได้อุทธรณ์ภายในกำหนด และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด ฝ่ายแจ้งข้อเรียกร้องและฝ่ายรับข้อเรียกร้องต้องปฏิบัติตาม

[833] มาตรา 30 คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่มิได้อุทธรณ์ภายในกำหนดและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีตามมาตรา 23 คำชี้ขาดของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ตามมาตรา 24 มาตรา 35 (4) หรือมาตรา 41 (3) คำชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานตามมาตรา 25 หรือมาตรา 29 ให้มีผลใช้บังคับได้เป็นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้วินิจฉัยหรือวันที่ได้ชี้ขาด

[834] มาตรา 34 ห้ามมิให้นายจ้างปิดงานหรือลูกจ้างนัดหยุดงานในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) เมื่อยังไม่มีการแจ้งข้อเรียกร้องต่ออีกฝ่ายหนึ่งตามมาตรา 13 หรือได้แจ้งข้อเรียกร้องแล้ว แต่ข้อพิพาทแรงงานนั้นยังไม่เป็นข้อพิพาทแรงงานที่ตกลงกันไม่ได้ตามมาตรา 22 วรรคสาม

(2) เมื่อฝ่ายซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลง ตามมาตรา 18 ได้ปฏิบัติตามข้อตกลง

(3) เมื่อฝ่ายซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานได้ไกล่เกลี่ยตามมาตรา 22 วรรคสอง ได้ปฏิบัติตามข้อตกลง

(4) เมื่อฝ่ายซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำชี้ขาดของผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานซึ่งตั้งตามมาตรา 25 หรือมาตรา 26 ได้ปฏิบัติตามคำชี้ขาด

(5) เมื่ออยู่ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ หรือมีคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ตามมาตรา 23 หรือคำชี้ขาดของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ตามมาตรา 24

(6) เมื่ออยู่ในระหว่างการชี้ขาดของผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน ซึ่งตั้งตามมาตรา 25 หรือมาตรา 26

ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใด ห้ามมิให้นายจ้างปิดงาน หรือลูกจ้างนัดหยุดงานโดยมิได้แจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงาน และอีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าเป็นเวลาอย่างน้อยยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่รับแจ้ง

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ("พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์")	
	ลูกจ้างขัดขวาง ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างแก่บุคคลเหล่านั้นตามอัตราที่เคยจ่ายให้แก่ลูกจ้าง หรือ 4) สั่งให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ดำเนินการชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน นอกจากนี้พระราชบัญญัตินี้ยังได้กำหนดว่าลูกจ้างอาจตั้งคณะกรรมการลูกจ้างในสถานประกอบกิจการได้ และเมื่อคณะกรรมการลูกจ้างเห็นว่าการกระทำของนายจ้างจะทำให้ลูกจ้างไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร คณะกรรมการลูกจ้าง ลูกจ้างหรือสหภาพแรงงานมีสิทธิร้องขอให้ศาลแรงงานพิจารณาวินิจฉัยได้ หรือกรณีที่กรรมการลูกจ้างผู้ใดหรือคณะกรรมการลูกจ้างไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยสุจริต หรือกระทำการอันไม่สมควรอันเป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเปิดเผยความลับของนายจ้างเกี่ยวกับการประกอบกิจการโดยไม่มีเหตุผลสมควร นายจ้างก็อาจร้องขอให้ศาลแรงงานมีคำสั่งให้กรรมการลูกจ้างผู้นั้นหรือกรรมการลูกจ้างทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งได้ การจัดตั้งสมาคมนายจ้าง หรือสหภาพแรงงาน จะต้องจัดให้มีข้อบังคับและทำการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยหากร่างข้อบังคับ หรือคำขอจดทะเบียนไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ นายทะเบียนก็จะสั่งให้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง หรือหากวัตถุที่ประสงค์ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน นายทะเบียนก็จะมีคำสั่งไม่รับจดทะเบียน หากกรณีปรากฏว่ากรรมการคนใดคนหนึ่งของสมาคมนายจ้าง 1) กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการขัดขวางการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงาน ผู้ชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานหรือคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ 2) ดำเนินกิจการไม่ถูกต้องตามวัตถุที่ประสงค์ของสมาคมนายจ้าง หรือสหภาพแรงงาน แล้วแต่กรณี อันเป็นการขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรืออาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศ หรือ 3) ให้หรือยินยอมให้ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งมิใช่กรรมการเป็นผู้ดำเนินกิจการของสมาคมนายจ้าง หรือสหภาพแรงงาน แล้วแต่กรณี เช่นนี้ นายทะเบียนอาจสั่งให้กรรมการผู้ใดผู้หนึ่งหรือคณะกรรมการของสมาคมนายจ้าง หรือสหภาพแรงงาน แล้วแต่กรณี ออกจากตำแหน่งได้ อีกทั้งหากปรากฏว่า 1) การดำเนินการของสมาคมนายจ้างขัดต่อวัตถุที่ประสงค์ ขัดต่อกฎหมายหรือเป็นภัยต่อเศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน 2) เมื่อนายทะเบียนมีคำสั่งให้เลือกตั้งกรรมการขึ้นใหม่ทั้งคณะและไม่ดำเนินการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนดหรือภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนขยายระยะเวลาให้จนสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าว หรือ 3) เมื่อสมาคมนายจ้างไม่ดำเนินกิจการติดต่อกันเป็นเวลา

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ("พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์")	
	เกินสองปี นายทะเบียนก็อาจสั่งให้เลิกสมาคมนายจ้าง เมื่อมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรม ผู้เสียหายเนื่องจากการฝ่าฝืนอาจยื่นคำร้องกล่าวหาผู้ฝ่าฝืนต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ได้ โดยคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ก็จะทำการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดและออกคำสั่ง หากผู้ถูกกล่าวหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ดังกล่าวก็จะต้องระวางโทษตามกฎหมาย และผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้ก็อาจมีโทษตามที่หมวด 10 กำหนดไว้เช่นกัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ("รัฐธรรมนูญ")	
หน่วยงานกำกับดูแล	ศาลรัฐธรรมนูญ
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**ศาลรัฐธรรมนูญ** ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 210) (1) พิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย (2) พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ (3) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
กระบวนการบังคับใช้	รัฐธรรมนูญกำหนดกรอบและขอบเขตของอำนาจรัฐ โดยมีการจัดตั้งองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐ และองค์กรอิสระต่าง ๆ ขึ้น รวมทั้งกำหนดกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรดังกล่าวและการดำเนินการ เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบของสภาผู้แทนราษฎร ขั้นตอนในการได้มาซึ่งสมาชิก กฎเกณฑ์การประชุมของรัฐสภา บทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินงานของรัฐมนตรี หน้าที่ของรัฐ บทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดตั้งศาล และกฎเกณฑ์ว่าด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นต้น อีกทั้งยังกำหนดกรอบของนโยบายและความมุ่งประสงค์ของรัฐ เพื่อเป็นกรอบสำหรับการตรากฎหมายลำดับรองต่อไป นอกจากนี้สิทธิเสรีภาพของประชาชนก็มีการรับรองเอาไว้ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญด้วย ในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐนั้นก็ได้กำหนดให้รัฐดำเนินการต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน ซึ่งมาตรา 51[835] ได้บัญญัติ

[835] มาตรา 51 การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงาน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ("รัฐธรรมนูญ")	
	ให้เป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดถึงการฟ้องร้องหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นด้วย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งหากได้มีการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องขอดังกล่าวได้ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญได้ถูกบัญญัติรับรองไว้ในมาตรา 5[836] ของรัฐธรรมนูญ กล่าวคือบทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมิได้ การควบคุมมิให้บทบัญญัติของกฎหมายหรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นอาจแบ่งได้เป็นสองกรณีเพื่อความสะดวกในการพิจารณาคือการควบคุมก่อนที่กฎหมายจะใช้บังคับ และการควบคุมหลังจากที่บทบัญญัติต่าง ๆ มีผลใช้บังคับแล้ว กรณีการควบคุมก่อนกฎหมายมีผลใช้บังคับนั้น หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด หรือนายกรัฐมนตรี เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญก็จะดำเนินการเสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยผ่านกระบวนการและเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญกำหนด หากศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าเนื้อหาหรือกระบวนการตราพระราชบัญญัตินั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญก็จะวินิจฉัยให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นตกไปทั้งฉบับ หรือเฉพาะข้อความนั้น แล้วแต่กรณี ตามมาตรา 148[837] หรือในกรณีของร่าง

ของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

[836] มาตรา 5 รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ หรือการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้
เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการนั้นหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

[837] มาตรา 148 ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติใดขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา 81
(1) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า
(2) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ส่งความเห็นเช่นว่านั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ("รัฐธรรมนูญ")	
	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หากศาลฎีกา ศาลรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเห็นว่ามีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญก็จะเสนอความเห็นต่อรัฐสภาให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาว่าจะแก้ไขหรือไม่ ถ้าหากไม่มีการแก้ไขก็อาจเข้าสู่กระบวนการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา 148 ที่กล่าวไปข้างตนได้ กรณีการควบคุมหลังจากกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับมีผลบังคับใช้แล้ว กรณีแรกคือการตรวจสอบพระราชกำหนด โดยสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาอาจไม่อนุมัติตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดซึ่งพระราชกำหนดที่ฝ่ายบริหารประกาศใช้ได้หากเห็นว่าพระราชกำหนดนั้นไม่สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา 172 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง[838] มีผลให้พระราชกำหนดนั้นเป็นอันตกไป อย่างไรก็ตามในมาตรา 173[839] ก็ได้กำหนดช่องทางอีกช่องทางหนึ่งโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดอาจเสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญผ่านขั้นตอนที่รัฐธรรมนูญกำหนดว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่ง หากศาลรัฐธรรมนูญมีคะแนนเสียงถึงตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญเห็นว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่ง พระราชกำหนดนั้นก็จะไม่มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ต้น กรณีที่สองสำหรับการควบคุมตรวจสอบหลังจากกฎหมายมีผลบังคับแล้ว โดยศาลที่จะนำกฎหมายไปใช้บังคับแก่คดีตาม

ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้
ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป
ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่มิใช่กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการต่อไปตามมาตรา 81

[838] มาตรา 172 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้
การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

[839] มาตรา 173 ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติพระราชกำหนดใดสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าพระราชกำหนดนั้นไม่เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่ง และให้ประธานแห่งสภานั้นส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นเพื่อวินิจฉัย และให้รอการพิจารณาพระราชกำหนดนั้นไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นนั้นมา
ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่ง ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้น
คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามมาตรา 172 วรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ("รัฐธรรมนูญ")	
	มาตรา 212[840] กล่าวคือเป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดบังคับแก่คดี หากศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้ง ศาลนั้นก็อาจส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าบทบัญญัตินั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นก็ย่อมเป็นอันใช้ไม่ได้ อีกกรณีหนึ่งคือการควบคุมตรวจสอบบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือการกระทำโดยผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยหากผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด รวมทั้งกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่รัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ก็จะเสนอเรื่องพร้อมกับความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญในกรณีที่วัตถุแห่งการตรวจสอบคือกฎหมาย หรือเสนอเรื่องพร้อมกับความเห็นต่อศาลปกครองในกรณีที่วัตถุแห่งการตรวจสอบคือกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่รัฐ ตามมาตรา 231[841] และในกรณีสุดท้ายเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 213[842] ได้กำหนดให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญสามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำใด ๆ นั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

[840] มาตรา 212 ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา 5 และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นว่านั้นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้
คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าไม่ชอบด้วยมาตรา 5 นั้น เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิดดังกล่าวหรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้ปล่อยตัวไป แต่ทั้งนี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใด ๆ

[841] มาตรา 231 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 230 ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครองได้เมื่อเห็นว่ามีกรณี ดังต่อไปนี้
(1) บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ และให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
(2) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครองและให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

[842] มาตรา 213 บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)	
หน่วยงานกำกับดูแล	คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ คณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานของรัฐ[843] สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	**คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์** คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีอำนาจหน้าที่ตามมาตราต่าง ๆ ที่กำหนดในร่างพระราชกฤษฎีกานี้ เช่น ประกาศกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาในการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกานี้ กำหนดลักษณะของการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ไม่ต้องแจ้งให้สำนักงานทราบก่อนการประกอบธุรกิจ (มาตรา 8) หรือกำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลแจ้งข้อมูลที่มิใช่ความลับทางการค้าเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลของผู้ประกอบธุรกิจแต่ละประเภท (มาตรา 11) เป็นต้น **คณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานของรัฐ** คณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 31) (1) ให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่คณะกรรมการและผู้อำนวยการในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกานี้ (2) สอดส่องดูแล ให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานภาคเอกชนที่ได้รับผลกระทบจากการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกานี้ (3) พิจารณาและวินิจฉัยกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่ประกันความโปร่งใสและเป็นธรรม หรือมาตรฐานตามมาตรา

[843] มาตรา 30 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานของรัฐ” เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการร่วม” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อัยการสูงสุด อธิบดีกรมการขนส่งทางบก ผู้บัญชาการกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เลขาธิการคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ประธานสภาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาองค์กรของผู้บริโภค ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกรรมการผู้แทนหน่วยงานอื่นซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ
ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ
เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการร่วม คณะกรรมการร่วมอาจมีมติให้เชิญผู้ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณาให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะกรรมการด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)	
	3[844] หรือมาตรา 4[845] (4) ให้คำแนะนำการกำหนดลักษณะของบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องแจ้งตามมาตรา 8 วรรคสอง[846] และการกำหนดลักษณะการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 9 (7)[847] (5) เสนอแนะแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามมาตรา 17 (2)[848] การกำหนดบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะตามมาตรา 17 (3)[849] (6) เสนอแนะแนวทางการกำหนดหน้าที่เพิ่มเติมสำหรับบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะตามมาตรา 20[850] และ

[844] มาตรา 3 พระราชกฤษฎีกานี้มิให้ใช้บังคับแก่กรณีดังต่อไปนี้
(1) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย
(2) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ให้บริการโดยหน่วยงานของรัฐที่ไม่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรงหรือไม่เป็นการให้บริการที่มีลักษณะเพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก และได้แจ้งให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทราบแล้ว
ทั้งนี้ บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตาม (1) (2) และ (3) ต้องมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความโปร่งใสและเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้
เมื่อสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ร้องขอข้อมูลหรือร้องขอเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานตาม (1) หรือ (2) ที่ได้จัดเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบไว้ ให้หน่วยงานดังกล่าว ส่งหรือเชื่อมโยงข้อมูลให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ตามรายการที่คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กำหนดโดยปรึกษาหารือกับหน่วยงานตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี

[845] มาตรา 4 การควบคุมดูแลบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดการควบคุมดูแลบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ และมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความโปร่งใส ความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหมวด 2 หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลและการควบคุมดูแล

[846] มาตรา 8 วรรคสอง คณะกรรมการอาจประกาศกำหนดลักษณะของการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ไม่ต้องแจ้งให้สำนักงานทราบก่อนการประกอบธุรกิจได้ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ ความเหมาะสมในการควบคุมดูแล และการป้องกันความเสียหายที่เกิดจากผลกระทบดังกล่าว

[847] มาตรา 9 วรรคสอง (7) ให้ถือว่าการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์ดิจิทัลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักร
(7) มีลักษณะอื่นใดที่คณะกรรมการกำหนด

[848] มาตรา 17 (2) ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(2)บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะอันเนื่องมาจากความเสี่ยงต่อความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ ความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน และมีผลกระทบในระดับสูงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น ตามหลักเกณฑ์การประเมินระดับผลกระทบของการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[849] มาตรา 17 (3) ให้ถือว่าบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังต่อไปนี้ เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ
(3) บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม การพลังงาน การสื่อสารและโทรคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ และการสาธารณูปโภค ซึ่งหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อกำหนดให้เป็นบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ

[850] มาตรา 20 นอกจากหน้าที่อื่นที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามมาตรา 17 (3) มีหน้าที่ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งมีมาตรการการบริหารและจัดการความเสี่ยงดังกล่าว และการดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการโดยข้อเสนอของคณะกรรมการร่วมประกาศกำหนด

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)	
	การทบทวนการกำหนดบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะ รวมทั้งหน้าที่เพิ่มเติมตามมาตรา 21[851] (7) เสนอแนะแนวทางการกำหนดมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้เยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามมาตรา 22[852] และมาตรา 24 วรรคสาม[853] (8) ประสานให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 33[854] มาตรา 34[855] และมาตรา 35[856] และในการอื่นที่จำเป็น (9) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการควบคุมดูแลการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล และ

[851] มาตรา 21 ให้คณะกรรมการทบทวนการกำหนดบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลขนาดใหญ่และบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีลักษณะเฉพาะตามมาตรา 17 รวมทั้งหน้าที่เพิ่มเติมของบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังกล่าวตามมาตรา 18 มาตรา 19 และมาตรา 20 ทุกปี

[852] มาตรา 22 ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยมาตรการดังต่อไปนี้
(1) กระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียน
(2) ช่องทางการให้ความช่วยเหลือผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ได้รับความเสียหายจากการใช้บริการ
(3) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
นอกจากต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจตามมาตรา 15 และมาตรา 17 ต้องจัดให้มีมาตรการการบรรเทาความเสียหายและการชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายดังต่อไปนี้ ไว้ในข้อตกลงและเงื่อนไขการให้บริการด้วย
(1) ขั้นตอนและมาตรการการดูแลผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ที่ได้รับความเสียหายจากการใช้บริการ
(2) ขั้นตอนการเยียวยาความเสียหายและการแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลทราบ
(3) การระบุสาระสำคัญของสัญญาประกันภัยที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ทำไว้ในกรณีเกิดความเสียหาย (ถ้ามี)
(4) มาตรการอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[853] มาตรา 24 วรรคสาม เพื่อประโยชน์ในการทำแผนและมาตรการตามวรรคสอง คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้ประกอบธุรกิจชดใช้หรือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย หรือการอื่นที่จำเป็นเพื่อคุ้มครองผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล

[854] มาตรา 33 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดของรัฐ ทำให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีความจำเป็นต้องขอข้อมูลที่สำนักงานได้รับจากการแจ้งให้ทราบตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้สำนักงานร่วมมือโดยให้ข้อมูลดังกล่าวแก่หน่วยงานนั้นโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

[855] มาตรา 34 เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบธุรกิจและลดความซ้ำซ้อนในการขอข้อมูล ในกรณีที่สำนักงานจำเป็นต้องใช้ข้อมูลซึ่งหน่วยงานใดของรัฐได้มีการขอหรือจัดเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลไว้แล้ว สำนักงานอาจขอให้หน่วยงานดังกล่าวเปิดเผย หรือเชื่อมโยงข้อมูลเช่นว่านั้นแก่สำนักงาน และให้หน่วยงานนั้นให้ความร่วมมือดำเนินการดังกล่าวแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้า

[856] มาตรา 35 เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายและพระราชกฤษฎีกานี้ สำนักงานอาจขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานของรัฐหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กฎหมายให้ไว้แก่หน่วยงานหรือคณะกรรมการนั้นต่อผู้ประกอบธุรกิจและผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกานี้ได้
ให้นำความในวรรคหนึ่งไปใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐขอความร่วมมือจากสำนักงานด้วยโดยอนุโลม

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)	
	ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการร่วมมอบหมาย (10) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชกฤษฎีกานี้และตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดในวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการร่วมคำนึงถึงการลดความซ้ำซ้อนที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติตามกฎของหน่วยงานของรัฐ การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจและผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล การชดใช้เยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจ และประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย **สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์** สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มีอำนาจหน้าที่ตามมาตราต่าง ๆ ในพระราชกฤษฎีกานี้เช่น การจัดให้มีช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนกลางที่เกิดจากการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลโดยผู้ประกอบธุรกิจ (มาตรา 27) ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบธุรกิจในการจัดทำแนวปฏิบัติที่ดีหรือมีกลไกในการกำกับดูแลตนเองที่เหมาะสม ซึ่งครอบคลุมการพิสูจน์และยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เหมาะสมกับความเสี่ยงของบริการที่ได้จากผลการประเมินความเสี่ยงและมาตรการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีและเป็นที่ยอมรับร่วมกันระหว่างผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลและหน่วยงานของรัฐ (มาตรา 28) รับแจ้งข้อมูลที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องแจ้งจากผู้ประกอบธุรกิจกรณีก่อนการประกอบธุรกิจ ระหว่างการประกอบธุรกิจและก่อนการเลิกประกอบธุรกิจ (มาตรา 8 มาตรา 14 และมาตรา 24)
กระบวนการบังคับใช้	ผู้ใดประสงค์จะประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลให้แจ้งข้อมูลและเอกสารต่อสำนักงาน หากการแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วน หากไม่แก้ไขหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด พนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้หยุดการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้นและให้แก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และหากยังไม่ดำเนินการดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด พนักงานเจ้าหน้าที่ก็อาจถอนการรับแจ้งออกจากทะเบียนการรับแจ้ง กรณีหากผู้ประกอบธุรกิจฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขตามที่กำหนดในหมวดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์

ร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. ... (วันพฤหัสบดีที่ 10 มีนาคม 2565)	
	การประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลและการควบคุมดูแล และตามประกาศของคณะกรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจนั้นให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลดังกล่าวจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้องและครบถ้วน และหากผู้ประกอบธุรกิจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด พนักงานเจ้าหน้าที่ก็อาจถอนการรับแจ้งของผู้นั้นออกจากทะเบียนการรับแจ้ง

ร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้า พ.ศ. .... (เหตุที่คณะทำงานได้รวมร่างพระราชบัญญัตินี้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของรายงาน เนื่องจากเห็นว่าสินค้าในชีวิตประจำวันของผู้บริโภคจำนวนมากได้ผสมผสานบริการดิจิทัลเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสินค้านั้น โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กล่าวถึงสินค้าประเภท "อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์" ซึ่งแม้ว่าปัจจุบันจะยังไม่มีการให้คำนิยามคำว่า "อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์" ตามร่างพระราชบัญญัตินี้อย่างชัดเจน แต่คณะทำงานก็มองว่าสินค้าที่มีบริการดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นส่วนที่เป็นสาระสำคัญของสินค้าอาจสามารถถือเป็น "อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์" ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้)	
หน่วยงานกำกับดูแล	สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
ขอบเขตอำนาจหน้าที่	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้
กระบวนการบังคับใช้	เนื่องจากยังอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมาย ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังไม่มีการระบุรายละเอียดในส่วนนี้

บทที่ 4 ช่องว่างที่เกิดจากการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาเทียบจากหลักการทั้ง 10 ด้านของ ITU Digital Regulation Handbook

4.1 ประเด็นท้าทายหลักเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในปัจจุบัน

การเกิดขึ้นใหม่และการพัฒนาของเทคโนโลยีในปัจจุบันที่มีความรวดเร็วก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้บริโภคโดยทั่วไปหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความสะดวกสบาย หรือการยกระดับประสิทธิภาพของสินค้าหรือบริการ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เช่น การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาประยุกต์ใช้กับสินค้า และบริการต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย เพื่อวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับตัวผู้บริโภค เพื่อให้การโฆษณาหรือการแนะนำสินค้าหรือบริการให้แก่ตัวผู้บริโภคนั้นมีความเฉพาะบุคคลของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น (Personalized Marketing) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้ประกอบธุรกิจเองที่จะนำกลยุทธ์ดังกล่าวมาช่วยกระตุ้นให้ผู้บริโภคมีความสนใจในสินค้าและบริการมากยิ่งขึ้น รวมถึงยังอาจช่วยสร้างความผูกพันในใจระหว่างลูกค้ากับผู้ประกอบธุรกิจนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในมุมผู้บริโภคเองเทคโนโลยีดังกล่าวยังอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคด้วยเนื่องจากผู้บริโภคย่อมได้รับข้อมูลที่ตรงตามความต้องการและความสนใจของผู้บริโภคแต่ละคนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้โลกดิจิทัลกลายเป็นพื้นที่ที่ทุกคนสามารถเชื่อมต่อถึงกันได้โดยง่าย การทำธุรกรรม การแบ่งปันข้อมูล การติดต่อสื่อสาร หรือการประกอบธุรกิจ จึงไม่ถูกจำกัดด้วยปัจจัยด้านพรมแดนอีกต่อไป เช่น ผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถซื้อสินค้าจากประเทศเกาหลีใต้ผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือด้วยการดำเนินการเพียงไม่กี่ขั้นตอน

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้ อาจก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบธุรกิจและผู้บริโภคตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่เนื่องจากการที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ดังกล่าวจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ก็ย่อมขึ้นอยู่กับปริมาณและคุณภาพของข้อมูลของผู้บริโภคที่ถูกเก็บรวบรวมและนำมาใช้งานในการวิเคราะห์และประมวลผล ซึ่งคงเป็นการปฏิเสธได้ยากว่าการเก็บรวบรวมและใช้งานข้อมูลจำนวนมากของผู้บริโภค ย่อมมีความเสี่ยงที่จะกระทบซึ่งสิทธิและเสรีภาพของผู้บริโภค โดยเฉพาะประเด็นเรื่องความเป็นส่วนตัว และความลำเอียงของข้อมูลที่ใช้สำหรับการเรียนรู้ของปัญญาประดิษฐ์ เช่น กรณีของการจ้างงานโดยระบบที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่ถูกพัฒนาโดยแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ขนาดใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ระบบทำการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานโดยวิเคราะห์ว่าผู้สมัครที่เป็นผู้ชายนั้นเป็นที่ต้องการมากกว่า และลดระดับผู้สมัครที่มาจากมหาวิทยาลัยหญิงล้วนสองแห่ง ซึ่งสืบเนื่องมาจากการที่ระบบถูกฝึกให้ตรวจผู้สมัครโดยการสังเกตรูปแบบในประวัติย่อ (Resume) ที่ถูกส่งมายังบริษัทในระยะเวลากว่าสิบปี โดยประวัติย่อ (Resume) ส่วนใหญ่นั้นมาจากผู้ชาย ซึ่งเป็นการสะท้อนการครอบงำของเพศชายเหนือ

อุตสาหกรรมเทคโนโลยี[857] นอกจากนี้ ประเด็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และความซับซ้อนของเทคโนโลยี ลักษณะที่ไร้พรมแดนของโลกดิจิทัล รวมถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น พฤติกรรมการบริโภคผ่านช่องทางออนไลน์ที่มีจำนวนสูงขึ้นตั้งแต่เกิดเหตุการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยรายงานของ PricewaterhouseCoopers (PWC) ในเดือนมิถุนายน 2564 พบว่าการใช้สมาร์ทโฟนเพื่อซื้อของนั้นมีจำนวนเพิ่มมากกว่าเท่าตัวตั้งแต่ปี 2561[858][859] ก็เป็นส่วนหนึ่งในเหตุที่ทำให้การควบคุมและการกำกับดูแลทางกฎหมายในรูปแบบเดิมอาจควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีความเหมาะสมที่จะนำมาบังคับใช้เพื่อคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในสังคมปัจจุบัน

เมื่อเทคโนโลยีซึ่งมีความเป็นพลวัตสูงเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตของผู้คนยิ่งกว่าที่เคย ก็ย่อมส่งผลทำให้ทั่วโลกต่างตื่นตัวในเรื่องการกำกับดูแล และการสนับสนุนให้เทคโนโลยีต่าง ๆ เกิดความก้าวหน้า และเพื่อให้การใช้และการพัฒนาเทคโนโลยีเป็นไปอย่างเหมาะสม ซึ่งอาจเห็นได้จากแนวทางการกำกับดูแลและสนับสนุนเทคโนโลยีของประเทศต่าง ๆ ที่มีการนำมาตรการกำกับดูแลอย่างอ่อน (Soft Law) อันไม่ก่อพันธะผูกพันทางกฎหมาย แต่เป็นมาตรการที่ลดระยะเวลาในการออกกฎเกณฑ์ ทำให้เกิดมาตรฐาน หรือแนวทางมาปรับใช้กับบริบททางสังคมในยุคดิจิทัล และอาจเป็นเครื่องมือที่มีความยืดหยุ่นในการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย[860] มาปรับใช้เพื่อควบคุมและส่งเสริมการเติบโตของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ในระยะเริ่มต้น เช่น การจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อกำกับดูแลเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ของประเทศต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยความที่เทคโนโลยีอาจมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นจำนวนมาก และก่อให้เกิดความกังวลในหลายประเด็นจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงผู้บริโภคเอง เช่น ประเด็นด้านความมั่นคงปลอดภัย ความเป็นธรรม และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ทำให้การพึ่งพามาตรการกำกับดูแลอย่างอ่อนเพียงลำพังอาจไม่สามารถจัดการกับประเด็นความกังวลหลายประการที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ได้ทุกแง่มุม ดังนี้ มาตรการทางกฎหมายที่มีลักษณะเป็น Hard Law กล่าวคือเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับผูกพันให้บุคคลต้องปฏิบัติตาม จึงอาจเป็นอีกช่องทางที่เข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแล และสนับสนุนเทคโนโลยีของประเทศต่าง ๆ ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น เช่น ในสหภาพยุโรปมีการตราร่างกฎหมายปัญญาประดิษฐ์ (EU AI Act) ที่มีกลไกทั้งในเชิงของการส่งเสริมและการกำกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งจากการศึกษาแนวทางการกำกับดูแลเทคโนโลยีในประเทศไทยนั้นจะพบว่า ปัจจุบันมาตรการกำกับดูแลอย่างอ่อนยังคงเป็นแนวทางหลักในการรองรับเทคโนโลยีที่เกิดใหม่ เช่น การจัดทำแนวปฏิบัติจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ หรือ Thailand AI Ethics Guideline โดยสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทั้งนี้ การเกิดขึ้นใหม่และการพัฒนาของเทคโนโลยีได้ก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ สร้างโอกาสให้แก่สังคม รวมถึงการเกิดรูปแบบใหม่ของสินค้าและบริการ แต่ขณะเดียวกัน การเข้าสู่ยุคดิจิทัล และเทคโนโลยีอุบัติใหม่ก็ยังคงก่อให้เกิดความกังวลที่สำคัญต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้บริโภค ทำให้

[857] Amazon scraps secret AI recruiting tool that showed bias against women by Jeffrey Dastin, link

[858] The pandemic has changed consumer behaviour forever - and online shopping looks set to stay by Simon Torkington, link

[859] PwC's June 2021 Global Consumer Insights Pulse Survey, link

[860] Soft Law by EurWORK, link

นอกจากจะต้องพิจารณาถึงความสำคัญในการกำกับดูแล และส่งเสริมเทคโนโลยีแล้ว ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องก่อให้เกิดสมดุลในด้านของการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้บริโภคในบริบทของยุคดิจิทัลด้วย เพื่อให้การคุ้มครองผู้บริโภคเกิดการพัฒนาไปพร้อมกับการกำกับดูแลและการส่งเสริมในมุมเทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่สังคมที่เทคโนโลยีสามารถเติบโตไปควบคู่ไปกับการประกันสิทธิและเสรีภาพของผู้บริโภคในยุคที่สังคมมีความเป็นพลวัต และมีความซับซ้อนของระบบนิเวศทางดิจิ ทัลสูง โดยเฉพาะเมื่อได้ศึกษาจากหลักการที่เกี่ยวกับสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคที่ ITU พยายามผลักดันในด้านต่าง ๆ เช่น การเข้าถึงและการมีส่วนร่วมของผู้บริโภคในโลกดิจิทัล การเปิดเผยและการสร้างความโปร่งใสของข้อมูลเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภค ความมั่นคงและความปลอดภัยของระบบ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การก่อให้เกิดคว ามเป็นธรรมระหว่างการคุ้มครองลิขสิทธิ์และกรรมสิทธิ์ของผู้บริโภค การจัดให้มีช่องทางสำหรับผู้บริโภคในการร้องเรียนที่มีความสะดวก และการสร้างความตระหนักรู้ในด้านดิจิทัลของผู้บริโภค ซึ่งสื่อให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในบริบทของยุคดิจิทัลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาในหัวข้อที่ 3 ในส่วนบริบทของกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันของไทย เพื่อพิจารณาขอบเขตการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในลักษณะที่เป็นการคุ้มครองทั่วไป โดยไม่เจาะจงภาคส่วนหรือผลิตภัณฑ์อาจเห็นได้ว่ายังคงมีความท้าทายในการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในปัจจุบันอ ยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความท้าทายในการนำกฎหมายที่มีอยู่เดิมมาปรับใช้กับบริบททางดิจิทัล หรือปรับใช้กับเทคโนโลยีที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ลักษณะที่ไร้พรมแดนของโลกดิจิทัล พฤติกรรมของผู้บริโภคและลักษณะของสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงความเสี่ยงและปัญหารูปแบบใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นพร้อมกับการที่สังคมก้าวสู่ยุคดิจิทัล และเมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับหลักการต่าง ๆ ที่ ITU พยายามผลักดัน พบว่าสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายในเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภคของไทยในปัจจุบันมีขอบเขตที่สามารถปรับใช้ในการคุ้มครองผู้บริโภคในบริบทดิจิทัลได้ในหลายแง่มุม แต่เพื่อความมีประสิทธิภาพและความครอบคลุมในการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคที่เหมาะสมกับการพัฒนาของเทคโนโลยีและพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็อาจดำเนินการพิจารณาปรับปรุงการ กำกับดูแลทางกฎหมายเพิ่มเติมในประการที่สำคัญซึ่งจะกล่าวถึงต่อไปในหัวข้อ 4.2

4.2 วิเคราะห์ช่องว่างของสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมาย (Gap analysis)

จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่ว น (Across All Sectors) ประกอบกับการพิจารณาหลักการ 10 ด้านของ ITU Digital Regulation Handbook เกี่ยวกับสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค ตามที่ปรากฏในหัวข้อที่ 3 ของรายงานฉบับนี้ พบข้อสังเกตในส่วนของช่องว่างที่เป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งอาจนำไปพิจารณาเพื่อต่อยอด ปรับปรุง และแก้ไขให้การกำกับดูแล ทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยมีความสมบูรณ์ เท่าทันการพัฒนาของเทคโนโลยีและการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในระดับสากลมากยิ่งขึ้น ดังนี้

บทสรุปผู้บริหารสำหรับการวิเคราะห์ช่องว่างของสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมาย

ก. ความพร้อมของผู้บริโภคในการเข้าสู่ยุคดิจิทัล		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง[861]**
ก. (1) การเข้าถึงอุปกรณ์ที่สามารถหาซื้อได้	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงอุปกรณ์ที่สามารถหาซื้อได้ เช่น มาตรการลดหรือกำจัดภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือการควบคุมราคาอุปกรณ์ (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 784)	หลักการ 3.1 (1) เรื่อง การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้ หน้า 20
ก. (2) การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสาธารณะที่ไม่จำกัดปริมาณการใช้ข้อมูล	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนเรื่องการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะที่รวดเร็วและมีคุณภาพ ในยุคดิจิทัลที่ความต้องการเรื่องการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วและมีคุณภาพมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงอาจพิจารณาถึงการสนับสนุนการให้บริการโดยไม่มีค่าใช้จ่ายหรือการควบคุมราคาที่เหมาะสม (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 786)	หลักการ 3.1 (4) เรื่อง สิทธิในการใช้อินเทอร์เน็ตสาธารณะที่ไม่จำกัดปริมาณการใช้ข้อมูล หน้า 22
ก. (3) ความรู้ของผู้บริโภคที่เพียงพอ	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ข้อมูล ความรู้ ความเท่าทันด้านดิจิทัลที่มีประโยชน์ต่าง ๆ ที่ถูกเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงข้อมูลที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดทำขึ้นทางออนไลน์ โดยเฉพาะกรณีที่ผู้ที่สนใจที่จะเรียนรู้เป็นผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้หรือเข้าถึงได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 788)	หลักการ 3.8 (1) เรื่อง สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค หน้า 412 หลักการ 3.8 (3) เรื่อง การเข้าถึงเนื้อหา หน้า 413 หลักการ 3.8 (5) เรื่อง สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น หน้า 414 หลักการ 3.8 (6) เรื่อง สิทธิในการจัดให้มีความ

[861] ทั้งนี้ โปรดศึกษาหลักการและหัวข้ออื่นประกอบ เพื่อความครบถ้วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ก. ความพร้อมของผู้บริโภคในการเข้าสู่ยุคดิจิทัล		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง[861]**
		รู้เท่าทันด้านดิจิทัล หน้า 415

ข. การแข่งขันอย่างเท่าเทียม และทางเลือกของผู้บริโภค		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง**
ข. (1) หลักการความเป็นกลางทางอินเทอร์เน็ต (Net neutrality)	หลักการความเป็นกลางทางอินเทอร์เน็ตยังไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในการกำกับดูแลทางกฎหมายโดยทั่วไปของประเทศไทยในปัจจุบัน (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 790)	หลักการ 3.1 (9) เรื่อง เครือข่ายเปิด หน้า 28
ข. (2) ข้อมูลที่เพียงพอเพื่อทางเลือกที่ชัดเจน	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนเรื่องการให้ข้อมูลที่มีความสำคัญและอาจส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค เช่น รายละเอียดการจ้างบุคคลเพื่อโฆษณาที่มีการสนับสนุนทางการเงินหรือเจตนาเพื่อการส่งเสริมการขายสินค้าหรือบริการ (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 791)	หลักการ 3.2 (1) เรื่อง ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึงและเข้าใจได้ง่าย หน้า 56 หลักการ 3.2 (3) เรื่อง ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน หน้า 58 หลักการ 3.10 (2) เรื่อง ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ หน้า 534

ค. การคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเปราะบางจากเนื้อหาและภยันตรายต่าง ๆ ทางออนไลน์		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง**
ค. (1) ความเหมาะสมของเนื้อหา	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อกำกับดูแลและสนับสนุนเรื่องความเหมาะสมของเนื้อหา โดยเฉพาะเนื้อหาที่เผยแพร่ทางบริการต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ต หรือบริการ Over The Top (OTT) (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 793)	หลักการ 3.2 (8) เรื่อง การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา หน้า 62
ค. (2) เกมออนไลน์	การกำกับดูแลทางกฎหมายกรณีเกมที่ถูกบันทึกหรือจัดเก็บอยู่บนระบบออนไลน์ยังไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในการกำกับดูแลทางกฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบัน (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 795)	หลักการ 3.2 (8) เรื่อง การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา หน้า 62 หลักการ 3.3 (7) เรื่อง พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง หน้า 161 หลักการ 3.10 (6) เรื่อง หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง หน้า 538
ค. (3) บทบาทของผู้ประกอบธุรกิจ	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนเรื่องมาตรการในเชิงรายละเอียดที่มีความชัดเจนเพื่อนำมาปรับใช้กับบริบทของผู้บริโภคในยุคดิจิทัลอย่างเหมาะสม (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 796)	หลักการ 3.10 (6) เรื่อง หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง หน้า 538
ค. (4) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนเรื่องรายละเอียดตัวอย่างแนวทาง (Guideline) สำหรับผู้ประกอบธุรกิจในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของตนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เช่น กรณีการตั้งค่าระบบในเรื่องอายุของผู้ใช้งานว่าเป็นผู้เยาว์หรือไม่ (Age-Gating) หรือแนวทาง	หลักการ 3.4 (4) เรื่อง บทบัญญัติพิเศษสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและผู้บริโภคที่เปราะบาง หน้า 241

ค. การคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเปราะบางจากเนื้อหาและภยันตรายต่าง ๆ ทางออนไลน์		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง**
	ในการออกแบบที่เหมาะสมต่ออายุ (Age Appropriate) เพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองข้อมูลของผู้เยาว์ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 798)	
ค. (5) ถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง หรือ Hate Speech	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนเรื่องการป้องกันและจัดการกับถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังหรือ Hate Speech โดยเฉพาะ เพื่อให้ทุกคนสามารถดำเนินกิจกรรมทางออนไลน์โดยไม่ถูกคุกคาม และหลีกเลี่ยงการแปรเปลี่ยนไปเป็นสิ่งที่อันตรายกว่าเดิม โดยเฉพาะการยุยงให้เกิดการเลือกปฏิบัติ หรือความรุนแรง (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 799)	หลักการ 3.3 (7) เรื่อง พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง หน้า 161
ค. (6) การสนับสนุนโดยเฉพาะสำหรับผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง	เรื่องการส่งเสริมให้เกิดระบบและผลิตภัณฑ์มีความง่ายต่อการใช้งาน โดยเฉพาะสำหรับผู้บริโภคกลุ่มเปราะบางโดยเฉพาะ ยังไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วนในปัจจุบัน (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 801)	หลักการ 3.1 (7) เรื่อง ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม หน้า 25 หลักการ 3.8 (2) เรื่อง ระบบและผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการใช้ หน้า 413

ง. การระงับข้อพิพาท		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง**
ง. การระงับข้อพิพาท	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนเรื่องการระงับข้อพิพาทให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม โดยสามารถก้าวข้ามอุปสรรคบางประการ เช่น เรื่องของความไร้พรมแดนของโลกดิจิทัล เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้บริโภคชาวไทย (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 803)	หลักการ 3.7 (1) เรื่อง สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า หน้า 376 หลักการ 3.7 (2) เรื่อง สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย หน้า 378

จ. ความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัย		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง**
จ. ความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัย	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนเรื่องความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัยที่เกี่ยวเนื่องกับเทคโนโลยีอุบัติใหม่ (เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์หรือกระบวนการตัดสินใจโดยอัตโนมัติ) ที่ชัดเจนโดยตรง เช่น สิทธิในการที่จะไม่อยู่ภายใต้การตัดสินโดยอัตโนมัติ การกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมเพื่อก่อให้เกิดความโปร่งใส รวมถึงความสามารถในการขอให้มีการทบทวนหรือตรวจสอบการตัดสินใจ (Human in the Loop) (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 805)	หลักการ 3.4 (1) เรื่อง ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร หน้า 237 หลักการ 3.4 (3) เรื่อง การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ หน้า 240 หลักการ 3.4 (7) เรื่อง การหยุดอคติที่เกิดจากการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การงาน การศึกษา ความยุติธรรม บริการสาธารณะ ฯลฯ

จ. ความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัย		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง**
		หน้า 244 หลักการ 3.6 (2) เรื่อง สิทธิในการตอบกลับ/กระบวนการอันควรสำหรับการลงโทษโดยอัตโนมัติ หน้า 346 หลักการ 3.6 (5) เรื่อง การจัดการสิทธิดิจิทัล หน้า 349

ฉ. การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ และกรรมสิทธิ์ในยุคดิจิทัล รวมถึงการควบคุมผู้ประกอบธุรกิจทางออนไลน์		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง**
ฉ. การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ และกรรมสิทธิ์ในยุคดิจิทัล รวมถึงการ-ควบคุมผู้ประกอบธุรกิจทางออนไลน์	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนเรื่องการคุ้มครองและรับรองสิทธิของผู้บริโภคในยุคที่ผลิตภัณฑ์ถูกพัฒนาให้มีความซับซ้อนมากขึ้น และมีองค์ประกอบทางดิจิทัลเข้ามา-เกี่ยวข้อง เช่น การส่งเสริมให้เกิดสิทธิในการซ่อมผลิตภัณฑ์แก่ผู้บริโภคอย่างแท้จริง (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 806)	หลักการ 3.6 (1) เรื่อง สิทธิในการซ่อม หน้า 344 หลักการ 3.6 (2) เรื่อง สิทธิในการตอบกลับ/กระบวนการอันควรสำหรับการลงโทษโดยอัตโนมัติ หน้า 346 หลักการ 3.6 (3) เรื่อง อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม หน้า 347 หลักการ 3.6 (4) เรื่อง ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม

ฉ. การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ และกรรมสิทธิ์ในยุคดิจิทัล รวมถึงการควบคุมผู้ประกอบธุรกิจทางออนไลน์		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง**
		หน้า 348 หลักการ 3.6 (5) เรื่อง การจัดการสิทธิดิจิทัล หน้า 349 หลักการ 3.6 (6) เรื่อง การใช้ที่เป็นธรรม หน้า 350

ช. การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ รวมถึงการคุ้มครองและรับรองสิทธิในการแสดงออกทางออนไลน์		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง**
ช. (1) การเลือกตั้ง	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนเรื่องการเลือกตั้งผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนับสนุนการสร้างความเท่าเทียมระหว่างบุคคลและการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 809)	หลักการ 3.9 (5) เรื่อง การลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ หน้า 433
ช. (2) กิจกรรมการเรียกร้องต่าง ๆ	เรื่องการสนับสนุนสิทธิของผู้บริโภคในด้านการมีส่วนร่วม การเคลื่อนไหว การประท้วง และกิจกรรมการเรียกร้องต่าง ๆ ทางออนไลน์ ยังไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วนในปัจจุบัน (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 810)	หลักการ 3.9 (6) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์ หน้า 435

ซ. สิทธิมนุษยชน		
ประเด็นย่อย	**รายละเอียดช่องว่าง/แนวทางการแก้ไขโดยสรุป**	**หลักการของ ITU ที่อ้างอิง**
ซ. (1) สิทธิมนุษยชน	มาตรการเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบธุรกิจทุกภาคส่วนมีบทบาทในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมเรื่องสิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้น (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 811)	หลักการ 3.10 (4) เรื่อง บริษัทปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน หน้า 536
ซ. (2) การส่งเสริมภาคธุรกิจให้ปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างเท่าเทียมไม่ว่าผู้บริโภคอยู่ที่ใด	เรื่องการส่งเสริมภาคธุรกิจให้ปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างเท่าเทียมไม่ว่าผู้บริโภคอยู่ที่ใด ยังไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วนในปัจจุบัน (รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถศึกษาต่อได้ในหน้า 813)	หลักการ 3.10 (3) เรื่อง การหยุดมาตรฐานที่ต่ำกว่าสำหรับประเทศที่มีรายได้น้อยกว่า หน้า 535

รายละเอียดช่องว่างของสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมาย

ก. ความพร้อมของผู้บริโภคในการเข้าสู่ยุคดิจิทัล

ประเด็นเรื่องความพร้อมในการเข้าสู่ยุคดิจิทัลนั้นเป็นประเด็นพื้นฐานที่สำคัญของเรื่องสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค โดยมีความเกี่ยวเนื่องในหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการประกันว่าผู้บริโภคจะสามารถเข้าถึงอุปกรณ์ที่สามารถหาซื้อได้ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสาธารณะที่ไม่จำกัดปริมาณการใช้ข้อมูล รวมถึงความรู้ของผู้บริโภคที่เพียงพอ

ก. (1) การเข้าถึงอุปกรณ์ที่สามารถหาซื้อได้

ในปัจจุบัน อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเฉพาะสมาร์ทโฟน ที่สามารถเชื่อมต่อและเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้นั้น ไม่ควรถือเป็นอุปกรณ์เพื่อความบันเทิงหรือเพื่อความสะดวกสบายของคนเฉพาะกลุ่มอีกต่อไป แต่ต้องนับเป็นอุปกรณ์ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คน ไม่ว่าจะเพื่อการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน การใช้เพื่อประกอบอาชีพ ไปจนถึงการเชื่อมต่อกับบริการพื้นฐานต่าง ๆ ที่สำคัญของรัฐ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีกลุ่มบุคคล เช่น แรงงานที่ไม่ได้มีรายได้ที่แน่นอน หรือผู้มีรายได้น้อย ที่ไม่มีกำลังพอในการเข้าถึงอุปกรณ์เหล่านี้ หรืออาจต้องใช้อุปกรณ์ในลักษณะที่คุณภาพไม่สมบูรณ์[862] รวมถึงไม่สามารถใช้คุณสมบัติของอุปกรณ์ได้อย่างครบถ้วนเนื่องจากขาดการสนับสนุนจากผู้ผลิต ทำให้แม้ว่าราคาของอุปกรณ์อย่างสมาร์ทโฟนในปัจจุบันอาจมีราคาถูกกว่าโทรศัพท์มือถือแบบปุ่มกด (Feature Phone) ในอดีต แต่ราคาของอุปกรณ์เหล่านั้นอาจยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสำหรับบุคคลที่เป็นผู้บริโภคจำนวนมาก[863] จากการศึกษาตัวอย่างของประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น[864] พบว่าในปี 2559 และ 2560 รัฐบาลของประเทศโคลอมเบียได้ทำการปฏิรูปภาษี ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจหลายภาคส่วน รวมถึงภาคส่วนอุปกรณ์โทรศัพท์ ซึ่งมีบทบัญญัติในการลดหรือกำจัดภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยอยู่บนฐานของความสามารถในการซื้อ (Affordability) ของอุปกรณ์นั้น ๆ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่มได้ถูกนำออกจากอุปกรณ์โทรศัพท์ที่ราคาน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ประมาณ 245 ดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่มีการบัญญัติกฎหมาย) ทำให้เห็นการเติบโตของตลาดอุปกรณ์โทรศัพท์ที่มียอดขายเพิ่มขึ้นในปี 2560 และยังส่งเสริมการเติบโตด้านการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

[862] Smartphones Are a New Tax on the Poor by Julia Ticona, link
[863] From luxury to lifeline: Reducing the cost of mobile devices to reach universal internet access by the Alliance for Affordable Internet, link
[864] IMF List Countries link

รวมถึงอัตราการใช้และความเป็นเจ้าของอุปกรณ์ในประเทศด้วย[865]

สำหรับในส่วนของประเทศไทย ข้อมูลจากรายงานการสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2565 (ไตรมาส 2) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีการแสดงข้อมูลสถิติจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือของประชาชนไทยที่อายุ 6 ปีขึ้นไป จำนวนประมาณ 65.5 ล้านคน ระหว่างปี 2563 ถึงปี 2565 พบว่ามีประชาชนผู้มีโทรศัพท์มือถือจำนวนร้อยละ 87.8 หรือคิดเป็น 57.5 ล้านคน โดยประเภทของโทรศัพท์มือถือที่ประชาชนมีนั้น แบ่งเป็นสัดส่วนของสมาร์ทโฟนได้ร้อยละ 93.5 และร้อยละ 6.6 เป็นโทรศัพท์แบบปุ่มกด[866] ซึ่งแม้ว่าสัดส่วนของประชาชนที่มีสมาร์ทโฟนนั้นจะมีจำนวนมาก แต่เมื่อพิจารณาจำนวนประชาชนที่ไม่มีสมาร์ทโฟนแล้วก็ยังสามารถเห็นได้ถึงความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีอยู่ อีกทั้งข้อมูลจากรายงานข้างต้นยังแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลของประชาชนอายุ 50 ปีขึ้นไป ซึ่งพบว่าปัญหาและอุปสรรคหนึ่งที่พบในการใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัล คือค่าใช้จ่ายในการใช้งานที่สูงเกินไป เช่น ค่าบริการ และค่าอุปกรณ์[867] โดยจากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายของไทยพบว่าได้มีการกำหนดกลไกให้หน่วยงานกำกับดูแลด้านโทรคมนาคมกำหนดอัตราค่าบริการโทรคมนาคมที่จะไม่ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้บริโภคมากจนเกินไป รวมถึงมีโครงการจัดทำบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะในหลายพื้นที่ แต่อย่างไรก็ดี ยังไม่มีกฎเกณฑ์การกำกับดูแลทางกฎหมายเข้ามาควบคุมราคาของอุปกรณ์อย่าง สมาร์ทโฟน หรือการสนับสนุนราคาของอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต อย่างชัดเจน ดังนี้ ประชาชนที่ประสบปัญหาหรือมีรายได้น้อยจึงอาจเสียโอกาสในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตหรืออุปกรณ์ที่สำคัญในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.1 (1) การเข้าถึงและอุปกรณ์ที่สามารถซื้อหาได้ หน้า 20

[865] Colombia: Eliminating luxury taxation on ICT essentials by the Alliance for Affordable Internet, link

[866] การสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2565 (ไตรมาส 2) โดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, link

[867] การสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2565 (ไตรมาส 2) โดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, หน้า 26, link

ก. (2) การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสาธารณะที่ไม่จำกัดปริมาณการใช้ข้อมูล

นอกจากบทบาทของอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว การเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตก็เป็นอีกประเด็นที่มีความต่อเนื่องและควรต้องพิจารณาควบคู่กัน โดยลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริโภคในยุคปัจจุบันที่หันมาดำเนินกิจกรรมผ่านทางออนไลน์ เช่น การซื้อสินค้าและบริการจากแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการให้และการรับบริการสำคัญต่าง ๆ จากภาครัฐและภาคเอกชนที่อยู่ในรูปแบบออนไลน์มากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น การทำธุรกรรมผ่านแอปพลิเคชัน Mobile Banking การประกอบอาชีพที่ต้องพูดคุยกับลูกค้ารวมถึงนายจ้างผ่านช่องทางออนไลน์ หรือการรับบริการทางด้านสาธารณสุข เช่น แอปพลิเคชันเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโควิด-19 กิจกรรมออนไลน์ต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้ โดยเฉพาะช่วงสองปีที่ผ่านมาที่มีการแพร่ระบาดของโควิด-19 ย่อมส่งผลทำให้อินเทอร์เน็ตกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีพของผู้คน อย่างไรก็ดี บุคคลบางกลุ่ม เช่น กลุ่มบุคคลที่มีรายได้น้อย ก็ยังอาจไม่สามารถเข้าถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตหรือประสบปัญหาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นในประเด็นนี้พบว่าได้มีความพยายามของหน่วยงานต่าง ๆ จากหลายประเทศในการอุดช่องว่าง และลดหรือกำจัดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะเรื่องการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสาธารณะ เช่น ในสหภาพยุโรปมีการจัดทำโครงการ WiFi4EU เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสาธารณะสำหรับพลเมืองในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งรวมถึงสวนสาธารณะ จตุรัส อาคารสาธารณะ ห้องสมุด ศูนย์สุขภาพ และพิพิธภัณฑ์ ในเมือง (Municipalities) ต่าง ๆ ทั่วทั้งสหภาพยุโรป โดยมอบโอกาสให้เมืองต่าง ๆ ยื่นขอบัตรกำนัล (Voucher) มูลค่า 15,000 ยูโร ที่จะถูกใช้ในการติดตั้งอุปกรณ์อินเทอร์เน็ตในพื้นที่สาธารณะที่ยังมิได้มีการติดตั้งจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยมีการติดตั้งจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไปแล้วมากกว่า 70,000 จุดในพื้นที่สาธารณะ ซึ่งทางสหภาพยุโรปได้ตั้งงบประมาณไว้ถึง 120,000,000 ยูโรเพื่อจัดทำให้มีอินเทอร์เน็ตสาธารณะทั่วทั้งสหภาพยุโรป[868][869][870] หรือในกรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ที่รัฐบาลกรุงโซล (Seoul Metropolitan Government) มีนโยบายในการสร้างเมืองอัจฉริยะ ที่ประกอบไปด้วยโครงสร้าง และระบบต่าง ๆ ในเมือง รวมถึงสาธารณูปโภคที่เชื่อมต่อถึงกัน เช่น การเชื่อมต่อกับพลเมืองด้วยแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการพัฒนาเส้นทางการเดินรถบัสในช่วงกลางคืนผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลโทรศัพท์มือถือของพลเมือง[871] ทำให้รัฐบาลกรุงโซลมีแผนงานในการติดตั้งจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตสาธารณะเพิ่มขึ้นเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี โดยข้อมูลที่บันทึกจนถึงในเดือนเมษายน 2565 รัฐบาลกรุงโซลได้ทำการติดตั้งจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตสาธารณะไปแล้วทั้งในลักษณะประจำที่ (Fixed) จำนวนกว่า 19,027 จุด และในลักษณะเคลื่อนที่ (Mobile) เช่น อินเทอร์เน็ตบนรถบัส จำนวนกว่า 8,979 จุด[872] ซึ่งข้อมูลในปี 2562 ระบุว่ารัฐบาลกรุงโซลได้กำหนดที่จะลงทุนจำนวน 102.7 พันล้านวอน กับโครงการนี้[873]

---

[868] Free Wi-Fi for Europeans, link

[869] WiFi4EU, link

[870] WiFi4EU stories: an interview with Mayor of Qala, Malta, link

[871] Smart City, Smart Residents: Seoul's 'Smart' Transformation Accelerates Under Mayor Park by the Centre for LiveableCities Singapore, link

[872] IoT & Communications/Security, Seoul Metropolitan Government, link

[873] Seoul to become free WiFi city by Kang Seung-woo, link

จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับในส่วนของประเทศไทย รัฐธรรมนูญของไทยได้วางหลักการเกี่ยวกับการจัดให้มีสาธารณูปโภคพื้นฐานแก่ประชาชน รวมถึงกฎหมายอื่นที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม หรือพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ต่างมีการกำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานอย่างทั่วถึง อีกทั้งหน่วยงานกำกับดูแลต่าง ๆ ได้จัดให้มีมาตรการเพื่อสนับสนุนความเท่าเทียมด้านการเข้าถึง เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจัดทำโครงการเน็ตประช ารัฐเพื่อให้อินเทอร์เน็ตครอบคลุมทั่วประเทศ โดยในปี 2564 มีผู้ลงทะเบียนใช้งานเน็ตประชารัฐสะสมมากกว่าสิบล้านคน อีกทั้งโครงการเน็ตประชารัฐได้รับรางวัลชนะเลิศ WSIS Prize 2019 จาก ITU ประเภทโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Infrastructure)[874][875] และมีการเริ่มดำเนินการจัดเตรียมมาตรการ เช่น โครงการฟรีอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีในสังคม[876] อย่างไรก็ดี ด้วยสภาพสังคมในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วตามที่ได้กล่าวมา ทำให้มีความจำเป็นในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก และบริการสาธารณะด้านอินเทอร์เน็ตที่มี รวมถึงด้านความเร็วและคุณภาพของอินเทอร์เน็ตก็ยังมีประเด็นในเรื่องช่องว่างอยู่ โดยเฉพาะเรื่องการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภค ที่เป็นผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ด้อยโอกาส จึงอาจก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลโดยมีสาเหตุจากการขาดแคลนอินเทอร์เน็ตสาธารณะ

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.1 (4) สิทธิในการใช้อินเทอร์เน็ตสาธารณะที่ไม่จำกัดปริมาณการใช้ข้อมูล หน้า 22

[874] ผลงานเน็ตประชารัฐ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, link

[875] World Summit on the Information Society Prizes 2019, Winning Projects, link

[876] ดีอีเอส เร่งเครื่อง ฟรีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงสำหรับผู้มีรายได้น้อย, link

ก. (3) ความรู้ของผู้บริโภคที่เพียงพอ

จากรายงานข้อมูลจากเว็บไซต์ DataReportal มีการแสดงข้อมูลสถิติจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของประเทศไทยว่ามีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนกว่า 54 ล้านผู้ใช้ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2565[877] แต่จากการสังเกตตัวเลขดังกล่าวพบว่าอาจยังคงมีประชากรบางกลุ่มในประเทศที่อาจยังไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้หรือไม่ใช้อินเทอร์เน็ต[878] ทั้งนี้ สาเหตุหนึ่งของประชากรที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตนั้น อาจเป็นผลมาจากการขาดทักษะความรู้เท่าทันด้านดิจิทัลที่จำเป็นในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และบริการทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี อุปสรรคนี้ควรได้รับการแก้ไข ซึ่งรวมถึงการจัดให้ประชาชนมีความรู้และทักษะด้านดิจิทัลที่เพียงพอ จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับในส่วนของประเทศไทย เช่น พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม หรือพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยละสร้างสรรค์ มีหลักการเกี่ยวกับการดำเนินการเผยแพร่ความรู้แก่ผู้บริโภค อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ก็มีการจัดทำโครงการให้ความรู้แก่ผู้บริโภค เช่น โครงการเน็ตประชารัฐ ที่สร้างการรับรู้และถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากเน็ตประชารัฐให้แก่กลุ่มผู้นำชุมชนจำนวนทั้งสิ้น 99,413 คน เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2561 รวมถึงการอบรมการใช้งานเน็ตประชารัฐให้แก่ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม และขยายผลการสร้างการรับรู้การใช้ประโยชน์จากเน็ตประชารัฐไปสู่ประชาชนใน 24,700 หมู่บ้านที่มีการติดตั้งเน็ตประชารัฐ หมู่บ้านละ 1 ครั้ง เป้าหมายหมู่บ้านละไม่น้อยกว่า 50 คน โดยมีผู้เข้ารับการอบรมฯ ทั้งสิ้นจำนวน 1,224,623 คน[879] อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ข้อมูลและการให้การศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น หน้าเว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างไรก็ดี แม้การให้ความรู้ผ่านทางช่องทางออนไลน์อาจก่อให้เกิดความสะดวกต่อผู้บริโภคจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต แต่อาจยังมีช่องว่างสำหรับคนบางกลุ่มที่มีความสนใจในอินเทอร์เน็ตและอยากเข้ารับบริการพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต แต่ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้หรือเข้าถึงได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากปัจจัยบางประการตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น ก็อาจเสียโอกาสในการเรียนรู้ข้อมูลความรู้ ความเท่าทันด้านดิจิทัลที่มีประโยชน์ต่าง ๆ ที่ถูกเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต รวมถึงข้อมูลที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดทำขึ้นทางออนไลน์

ทั้งนี้ จากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นในประเด็นนี้พบว่าได้มีความพยายามของหน่วยงานต่าง ๆ จากหลายประเทศในการอุดช่องว่าง เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการจัดทำความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลและห้องสมุด สถาบันการศึกษา และองค์กรภาคประชาสังคมต่าง ๆ ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนเพื่อขับเคลื่อนและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ และความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล[880] ซึ่งมาตรการในการจัดการกับปัญหาด้านการขาดทักษะและความรู้ด้านดิจิทัลนี้ จะได้รับ

[877] DIGITAL 2022: THAILAND, link

[878] DIGITAL 2022: THAILAND, link

[879] ผลงานเน็ตประชารัฐ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, link

[880] Workshop Examining the Role of Libraries on Broadband Adoption and Literacy by the Federal Communications Commission, link

การปรับใช้และจัดทำให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นผ่านความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ เช่น กรณีของห้องสมุดสาธารณะเมืองแคนซัส (Kansas City Public Library) ที่ร่วมมือกับโรงเรียนรัฐบาลต่าง ๆ ในเมืองแคนซัส (Kansas City Public Schools) โดยกำหนดให้นักเรียนทำบริการชุมชน (Community Service) เป็นเวลา 40 ชั่วโมง ซึ่งอาจรวมถึงการจัดการฝึกอบรมผู้ปกครองให้ใช้อินเทอร์เน็ต อีกทั้งห้องสมุดเมืองแคนซัสยังจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในพื้นที่สาธาร ณะที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์ และโปรแกรมต่าง ๆ จากห้องสมุดและสถาบันพันธมิตรอื่น ๆ ที่มอบการเข้าถึงทรัพยากรที่กำหนดเอาไว้ โดยเน้นไปที่การพัฒนาแรงงาน รวมถึงความตระหนักรู้และทักษะทางด้านดิจิทัล[881] หรือ กรณีของรัฐบาลกรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ที่มีการจัดทำและให้บริการศูนย์การเรียนรู้ดิจิทัล กว่า 123 ศูนย์ ณ ศูนย์บริหารงาน/สวัสดิการ ศูนย์การศึกษาระยะยาว และห้องสมุด สำหรับพลเมืองในการเรียนรู้ได้โดยง่ายผ่านการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความเข้มแข็งด้านดิจิทัล (Digital Empowerment Education Programs) ซึ่งศูนย์การเรียนรู้ดิจิทัลนี้มิได้เพียงสนับสนุนบุคคลในท้องถิ่นที่มีความตระหนักรู้ด้านดิจิทัลน้อยเท่านั้น แต่ยังช่วยเหลือผู้ที่ประสบกับความยากลำบากในการใช้งานด้านดิจิทัลในชีวิตประจำวันเพื่อที่จะสามารถได้รับความช่วยเหลือไม่ว่าเวลาใด ๆ มาตรการที่จัดทำ เช่น การบริหารจัดการ Help Desk สำหรับการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลต่าง ๆ อย่างตู้ Kiosk และ วัคซีน Pass ณ สถานที่ที่พลเมืองเข้าถึงบ่อย ตัวอย่างเช่นศูนย์บริการชุมชน ตลาด สวนสาธารณะ และศูนย์ฉีดวัคซีน[882] เพื่อให้มีความทั่วถึง และเข้าถึงชุมชนอย่างแท้จริง

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.8 (1) สิทธิในการได้รับการศึกษาเรื่องผู้บริโภค หน้า 412 3.8 (3) การเข้าถึงเนื้อหา หน้า 413 3.8 (5) สิทธิในการได้รับการศึกษาเพื่อจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสด้านออนไลน์ให้สูงขึ้น หน้า 414 และ 3.8 (6) สิทธิในการจัดให้มีความรู้เท่าทันด้านดิจิทัล หน้า 415

[881] Libraries' Increasing Role in Broadband Adoption by Siefer, Angela & Bates, Katherine & Rhinesmith, Colin, link

[882] Digital Inclusion, Digital Learning Center, Seoul Metropolitan Government, link

ข. การแข่งขันอย่างเท่าเทียม และทางเลือกของผู้บริโภค

ข. (1) หลักการความเป็นกลางทางอินเทอร์เน็ต (Net neutrality)

ในปัจจุบัน พบว่ามีกรณีที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีการตั้งค่าระบบที่ทำให้ช่องทางในการเห็นเนื้อหาของบริการ เว็บไซต์และแอปพลิเคชันของตน เกิดขึ้นได้รวดเร็วกว่าสำหรับผู้บริโภค เมื่อเทียบกับการเห็นเนื้อหาจากคู่แข่ง[883] การกระทำดังกล่าวอาจนำไปสู่การกระทบสิทธิของผู้บริโภคในเรื่องของทางเลือก รวมถึงเรื่องการแข่งขันอย่างเท่าเทียมในตลาด ทั้งนี้ หลักการความเป็นกลางทางอินเทอร์เน็ต (Net Neutrality) ซึ่งเป็นหลักกการที่กล่าวถึงการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมของทุกหน่วยข้อมูล (Data Packets) โดยไม่คำนึงถึงแอปพลิเคชัน ผู้ใช้ หรือราคา รวมถึงการไม่เลือกปฏิบัติหรือคิดเงินแตกต่างไปด้วยเหตุปัจจัยเรื่องผู้ใช้ เนื้อหา เว็บไซต์ แพลตฟอร์ม แอปพลิเคชัน ประเภทของอุปกรณ์ที่ติดและแบบของการสื่อสาร[884] เป็นหลักการที่สามารถเข้ามามีบทบาทเพื่อช่วยสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันอย่างเท่าเทียมระหว่างผู้ประกอบการ และก่อให้เกิดทางเลือกที่หลากหลายสำหรับผู้บริโภค ยกตัวอย่าง กรณีศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่กฎหมายในรัฐแคลิฟอร์เนีย นอกจากจะมีการห้ามไม่ให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตปิดกั้น และ/หรือทำให้การเข้าถึงเว็บไซต์ช้าลงแล้ว ยังห้ามรูปแบบของการกระทำที่ไม่ถูกต้อง (Abusive) ที่รู้จักกันในชื่อของ Zero-Rating ซึ่งหมายถึงการกระทำที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตยกเว้นบริการและแอปพลิเคชันของตนเองจากการจำกัดปริมาณการใช้ข้อมูลของผู้บริโภค แต่ยังคงนับการใช้ข้อมูลของแอปพลิเคชันอื่นสำหรับการจำกัดปริมาณข้อมูลต่อเดือนอยู่[885] อย่างไรก็ดี ในส่วนของประเทศไทย จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับประเทศไทย ยังไม่ปรากฏการกำกับดูแลทางกฎหมายโดยทั่วไปเกี่ยวกับหลักการความเป็นกลางทางอินเทอร์เน็ต (Net Neutrality) อย่างชัดเจน

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.1 (9) เครือข่ายเปิด หน้า 28

[883] US Justice Department Sues California Over New Net Neutrality Law, link

[884] Deloitte Viewpoint on Net Neutrality, Page 2, link

[885] California's net neutrality bill is back and as tough as ever, the Washington Post, link

ข. (2) ข้อมูลที่เพียงพอเพื่อทางเลือกที่ชัดเจน

ทางเลือกของผู้บริโภคนั้น นอกจากจะอาศัยความเป็นธรรมของการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการแล้ว ข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้องก็เป็นสิ่งสำคัญในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค โดยเฉพาะในโลกดิจิทัลที่ผู้บริโภคเสพสื่อจำนวนมากต่อวัน รวมถึงสื่อโฆษณาที่ถูกเปลี่ยนแปลงไปในหลายรูปแบบ เช่น การโพรโมตผลิตภัณฑ์แบบ Paid partnership ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในสื่อหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะทางสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งบางครั้ง เนื้อหาหรือรูปแบบในการโพรโมตอาจเป็นการยากต่อผู้บริโภคในการที่จะแยกออกว่าเนื้อหานั้นเป็นการโฆษณาแฝงหรือไม่ ทำให้ผู้บริโภคอาจไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยที่ว่าสื่อที่ผู้บริโภคกำลังเสพนั้นได้รับการว่าจ้างหรือเงินสนับสนุนจากผู้ประกอบธุรกิจให้ทำการโพรโมตอีกที ตัวอย่างข้อมูลการสำรวจจากหน่วยงานผู้บริโภคของประเทศเกาหลีใต้ได้ทำการสำรวจการโพสต์เชิงพาณิชย์จำนวน 582 โพสต์บนแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ โดยพบว่ามีแค่ 174 โพสต์เท่านั้นที่เปิดเผยว่าเป็นการโฆษณา ซึ่งในจำนวน 174 โพสต์นั้น มีจำนวนมากที่มี การเปิดเผยที่ไม่ชัดเจนอยู่ด้านล่างของโพสต์ ทำให้เป็นการยากต่อผู้ใช้ในการเข้าใจว่าสิ่งที่ตนเห็นอยู่นั้นเป็นโฆษณา[886] ซึ่งในระยะหลังนี้ แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์เริ่มตระหนักถึงประเด็นด้านความโปร่งใสต่อตัวผู้ใช้งานมากยิ่งขึ้น ทำให้แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์หลายแห่งมีการเพิ่มการตั้งค่ารูปแบบใน ระบบของตน และกำหนดให้ผู้ใช้งานที่ทำการโพรโมตผลิตภัณฑ์แสดงให้เห็นว่าตนได้รับการสนับสนุนจากทางผู้ประกอบธุรกิจ เช่น การใช้ Branded Content Tag ของ Instagram เป็นต้น[887][888]

ทั้งนี้ จากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นในประเด็นนี้พบว่าได้มีความพยายามของหลายประเทศในกา รอุดช่องว่าง เช่น ประเทศเกาหลีใต้ที่มีมาตรการควบคุมเกี่ยวกับการที่อินฟลูเอนเซอร์โพรโมตผลิตภัณฑ์ที่ไม่เปิดเผยความเชื่อมโยงทางธุรกิจกับผู้สนับสนุนทางธุรกิจบนแพลตฟอร์มสื่อสังคมออน ไลน์ [889][890] โดยคณะกรรมการการค้าที่เป็นธรรมของเกาหลีใต้ (Fair Trade Commission: FTC) ได้ทบทวนแนวทางในการโฆษณาสำหรับแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ โดยกำหนดให้อินฟลูเอนเซอร์บนแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดแจ้งว่าการกระทำของตนที่สนับสนุนผลิตภัณฑ์นั้น ได้รับ การสนับสนุนทางการเงิน หรือเจตนาเพื่อการโพรโมต ("financially rewarded or intended for promotion") โดยการใช้คำที่กำกวมเช่น ขอบคุณ... ("Thanks to") หรือ กลุ่มผู้รีวิว นั้นก็ถูกห้ามไม่ให้ใช้ในวีดิโอโพรโมตของตนด้วย[891] ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และทำให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนก่อนการตัดสินใจใด ๆ

ในส่วนของประเทศไทย จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับประเทศไทย พบว่ามีการกำกับดูแลทางกฎหมายที่ระบุถึงการจัดให้มีข้อมูลต่าง ๆ ที่น่าจะเป็นประโยชน์ รวมถึงสนับสนุนให้เกิดความโปร่งใสแก่ผู้บริโภคอยู่จำนวนไม่น้อย เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค มาตรา 26 ซึ่งกำหนดว่าในกรณีที่

---

[886] Influencers should clarify when paid to recommend products: FTC by Shin Ji-hye, the Korea Herald, link

[887] Instagram Announcement: Deconstructing Disclosures: Do Creators Need To Say When They're Getting Paid?, link

[888] Instagram commits to stricter ad disclosure regulations by Hannah Monds, Tagger, link

[889] S. Korea to ban 'backdoor online advertising' on social media by the Korea Times, link

[890] S. Korea to Ban 'Backdoor Online Advertising' from Sept. by Korea Bizwire, link

[891] S. Korea to Ban 'Backdoor Online Advertising' from Sept. by Korea Bizwire, link

คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าข้อความในการโฆษณาโดยทางสื่อโฆษณาใด สมควรแจ้งให้ผู้บริโภคทราบว่าข้อความนั้นเป็นข้อความที่มีควา มมุ่งหมายเพื่อการโฆษณา คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจกำหนดให้การโฆษณาโดยทางสื่อโฆษณานั้นต้องมีถ้อยคำชี้แจงกำกับให้ประชาชนทราบว่าข้อความดังกล่ าวเป็นการโฆษณาได้ อย่างไรก็ดี ข้อสังเกตช่องว่างในประเด็นนี้ คือกรณีที่หากคณะกรรมการโฆษณาไม่ได้มีการกำหนด เช่น กรณีการโฆษณาแฝงทางแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ว่าต้องมีการเปิดเผยข้อความใดเป็นพิเศษเกี่ยวกับความมุ่งหมายเพื่อการโฆษณา โดยเฉพาะกรณีการได้รับการสนับสนุนทางการเงิน หรือเจตนาเพื่อการโพรโมตสินค้าหรือบริการ ก็อาจทำให้เกิดช่องว่างในการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะประเด็นการได้รับข้อมูลที่เพียงพอและถูกต้อง

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาในภาคธุรกิจที่ถูกกำกับโดยเฉพาะ ภายใต้กฎหมายแบบเฉพาะภาคส่วน (Specific Sectors) ของประเทศไทย พบการปรับปรุงทางกฎหมายล่าสุดที่สำคัญในประเด็นนี้ ซึ่งอาจถือเป็นตัวอย่างแนวทางที่ดีในการนำไปปรับปรุงการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ต่อไป กล่าวคือกรณีสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ทำการปรับปรุงหลักเกณฑ์การโฆษณาของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการโฆษณาของผู้ประกอบธุรกิจให้มีความชัดเจนและเหมาะสม และเพิ่มความคุ้มครองแก่ผู้ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล เนื่องจากปัจจุบันการโฆษณาของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลทำผ่านช่องทางที่หลากหลาย ซึ่งลักษณะของการโฆษณาในปัจจุบันยังอาจกระทบต่อสิทธิของผู้บริโภคอยู่หลายประการ เช่น การโฆษณาที่คำเตือนมีขนาดเล็กจนเกินไป หรือเนื้อหาของการโฆษณามีแต่เพี ยงด้านบวก โดยหลักเกณฑ์ที่มีการปรับปรุง เช่น มีการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ประสงค์จะจัดให้มีการโฆษณา ต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการ โฆษณาและค่าใช้จ่ายในการโฆษณา รวมถึงรายละเอียดการจ้างบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจต่อผู้ใช้บริการ (Blogger หรือ Influencer) ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และเงื่อนเวลาที่กำหนด[892][893] นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องดำเนินการให้ผู้ที่มีบทบาทหลักที่ปรากฏในโฆษณา ต้องทำการเปิดเผยข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลผู้ว่าจ้างในการโฆษณา และข้อมูลความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องระหว่างผู้ที่มีบทบาทหลักดังกล่าวกับรูปแบบการโฆษณา โดยต้องสามารถเห็นได้อย่างชัดเจน และเหมาะสมกับรูปแบบการโฆษณา โดยนิยามของ "ผู้ที่มีบทบาทหลัก" คือ บุคคลที่ปรากฏในโฆษณา ไม่ว่าจะเป็นบุคคลนั้นเอง ภาพวาด การ์ตูน หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้เพื่อสื่อ สะท้อน หรือแสดงแทนบุคคลดังกล่าว โดยมีบทบาทโดดเด่นหรือมีความสำคั ญ ซึ่งทำให้การโฆษณามีความสมบูรณ์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาในรูปแบบใด[894]

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.2 (1) ข้อมูลที่มีความหมาย เข้าถึง และเข้าใจได้ง่าย หน้า 56 3.2 (3) ทางเลือกที่อยู่บนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วน หน้า 58 และ 3.10 (2) ข้อมูล/เนื้อหาที่มีความรับผิดชอบ หน้า 534

[892] ก.ล.ต. ปรับปรุงหลักเกณฑ์การโฆษณาของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล เริ่ม 1 กันยายน 2565, หุ้นอินไซด์ รายวัน

[893] ก.ล.ต. ปรับปรุงหลักเกณฑ์การโฆษณาของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล เริ่ม 1 กันยายน 2565, ข่าว ก.ล.ต., link

[894] ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ กธ. 19/2565 เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล (ฉบับที่ 17), link

ค. การคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเปราะบางจากเนื้อหาและภยันตรายต่าง ๆ ทางออนไลน์

ค. (1) ความเหมาะสมของเนื้อหา

ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าหรือรับบริการอาจมีกรณีที่ต้องพบเจอกับความไม่สมดุลในเชิงเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา และอำนาจต่อรองในความสัมพันธ์เชิงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ โดยเฉพาะผู้บริโภคกลุ่มที่มีความเปราะบาง หรืออยู่ในสถานการณ์ที่ด้อยโอกาสยิ่งกว่า และจำเป็นที่จะต้องได้รับความสนใจเป็นพิเศษ[895] ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผู้บริโภคทั่วไปซึ่งเป็นบุคคลที่อาจถูกมองว่าสามารถที่จะตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผลในการมองหาข้อเสนอและผลประโยชน์ที่ดีที่สุดจากตลาดที่มีการแข่งขัน ในขณะที่ผู้บริโภคที่มีความเปราะบาง เช่น ผู้เยาว์ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้มีรายได้น้อยนั้น อาจไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ในระดับที่เท่าเทียมกัน ด้วยเหตุผลที่หลากหลาย[896] เช่น การขาดประสบการณ์ และความตระหนักรู้ด้านดิจิทัล เป็นต้น ทั้งนี้ จากข้อมูลของเว็บไซต์ OECD เปิดเผยว่า ตั้งแต่ปี 2554 จำนวนของเด็กอายุ 12 ถึง 15 ปีที่มีสมาร์ทโฟนนั้นเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าร้อยละ 50 โดยแม้ว่า สภาพแวดล้อมทางดิจิทัลจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลต่อเด็ก เช่น เป็นช่องทางใหม่ในการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แต่สภาพแวดล้อมทางดิจิทัลก็ยังคงมาพร้อมกับความเสี่ยง[897] โดยเฉพาะความเสี่ยงด้านเนื้อหา (Content Risk) ที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมและภัยอันตรายต่าง ๆ สามารถเกิดขึ้นในรูปแบบที่หลากหลาย และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต โดยผู้บริโภคยังสามารถพบเจอสิ่งเหล่านี้ได้ง่ายและบ่อยขึ้น ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น กรณีแพลตฟอร์มวีดิโอที่มีการจัดทำรูปแบบการเข้าใช้งานสำหรับเด็ก เป็นรูปแบบหนึ่งของบริการโดยเฉพาะ ซึ่งเน้นเนื้อหาวิดีโอที่มีแอนิเมชัน สีสันสดใส และตัวการ์ตูน เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก เช่น เพลง จากรายการสำหรับเด็ก ไปถึงวีดิโอสอนทำอาหาร อย่างไรก็ดี การให้บริการดังกล่าวในประเทศสหรัฐอเมริกาได้เกิดความเห็นที่แตกต่างว่าแพลตฟอร์มดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหา เนื่องจากระบบ Autoplay ที่ป้อนวีดิโอที่มาจากการแนะนำของอัลกอริทึมเรื่อย ๆ อย่างไม่หยุด ซึ่งเป็นเนื้อหาที่ผู้ปกครองแทบไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้มีรายงานว่ามีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมโผล่ขึ้นมาในแพลตฟอร์มสำหรับเด็กดังกล่าว เช่น วีดิโอที่ส่งเสริมให้ลดน้ำหนัก และจำกัดแคลอรี รวมถึงการ์ตูนที่มีความรุนแรง[898] หรือในกรณีของ Blackout Challenge (ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้คนทำให้ตนเองหมดสติเนื่องจากขาดออกซิเจน เช่น การใช้เชือกรัดคอตนเอง จากนั้นก็ทำการเผยแพร่ผลลัพธ์จากการกระทำดังกล่าวบนแพลตฟอร์ม[899]) ที่เป็นกระแสในแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ที่มีผู้ใช้ซึ่งเป็นเด็กจำนวนมาก ซึ่งมีกรณีของผู้ใช้ที่ขาดวิจารณญาณ เช่น กรณีเด็กที่เห็นเนื้อหาจากวีดิโอที่เป็นกระแสดังกล่าวซึ่งมีเนื้อหาที่เป็นอันตรายและไม่เหมาะสมเป็นวงกว้าง และได้ก่อให้เกิดเหตุการณ์ที่เด็กอายุประมาณ 8-9 ขวบเสียชีวิต โดยผู้ปกครองของเด็กเหล่านั้นได้ยื่นฟ้องแพลตฟอร์มสื่อ

[895] Note by the UNCTAD secretariat: Consumer protection needs of vulnerable and disadvantaged consumers in connection with public utilities, link
[896] The European Parliament briefing: Vulnerable Consumers, link
[897] Children in the digital environment by the OECD, link
[898] YouTube's kids app has a rabbit hole problem by Rebecca Heilweil, Vox, link
[899] 'NOT A GAME' What is TikTok's blackout challenge?, the U.S. Sun, link

สังคมออนไลน์โดยอ้างว่าผู้ให้บริการรู้ หรือควรจะรู้ได้ว่าผลิตภัณฑ์นี้ทำให้เสพติด (Addictive) และชี้นำเด็กไปสู่เนื้อหาที่อันตราย[900] จากข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสนใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคโดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเปราะบางเป็นพิเศษ เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้บริโภคในยุคดิจิทัลมีประสิทธิภาพและทันต่อยุคสมัยมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของประเทศไทย จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับประเทศไทย พบว่ามีพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ที่บัญญัติถึงการกำหนดระดับความเหมาะสมของเนื้อหาในรายการที่ถ่ายทอดเอาไว้ เพื่อให้มีการแบ่งประเภทค วามเหมาะสมของเนื้อหารายการโทรทัศน์ต่อกลุ่มผู้บริโภคที่แตกต่างกัน และถูกถ่ายทอดในเวลาที่เหมาะสม แต่ในปัจจุบันด้วยการที่รายการ ภาพยนตร์ ซีรีส์ รวมถึงวีดิโอ สามารถถูกเข้าถึงได้โดยบริการต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ต หรือบริการ Over The Top (OTT) ซึ่งเป็นบริการที่ทำหน้าที่ส่งผ่านเนื้อหา เช่น ภาพยนตร์ หรือวีดิโอ ผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต[901] โดยจุดเด่นของ OTT คือการที่บริการดังกล่าวสามารถมอบความสะดวกสบายให้แก่ผู้บริโภค โดยผู้บริโภคสามารถเข้าถึงจากที่ไหนก็ได้ เวลาใดก็ได้ รวมถึงสามารถ เลือกดูรายการที่ตรงกับความต้องการได้ ทำให้การเสพสื่อประเภทนี้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่ในปัจจุบันบริการ OTT ยังไม่ใช่บริการที่ถูกกำกับภายใต้พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ อย่างไรก็ดี ปัจจุบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กสทช. ก็ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านการให้บริการเสียงและภาพผ่านอินเทอร์เน็ต (OTT) ในการประชุมคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ครั้งที่ 9/2565[902] ซึ่งเป็นการสื่อให้เห็นว่าหน่วยงานกำกับดูแลได้มีการริเริ่ม และตระหนักถึงความสำคัญของช่องว่างในการกำกับดูแลในส่วนบริการประเภทนี้

จากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นเรื่องการกำกับดูแล OTT พบกรณีตัวอย่างจากต่างประเทศ เช่น ในประเทศสิงคโปร์ที่บริการ OTT นั้นอยู่ภายใต้การกำกับของ Broadcasting Act ค.ศ. 1994 และต่อมาหน่วยงานกำกับดูแลก็มีการออกประมวลหลักปฏิบัติเฉพาะสำหรับเนื้อหา OTT[903] โดยมีหลักการ เช่น การจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหารายการ และผู้ให้บริการจะต้องแสดงระดับความเหมาะสมของเนื้อหานั้น ๆ ในลักษณะที่เห็นได้ชัดเจนเพื่อให้ผู้บริโภคตระหนักถึงระดับความเหมาะสมของเนื้อหาดังกล่าวก่อนการตัดสินใจรับชมหรือซื้อบริการนั้น รวมถึงเนื้อหาที่มีระดับ PG13 ที่อยู่ในหมวดต้องอยู่ในการแนะนำของผู้ปกครองสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 13 ปีนั้น ผู้ให้บริการจะต้องจัดให้มีคำแนะนำประกอบระดับความเหมาะสมซึ่งแสดงถึงองค์ประกอบสำคัญในเนื้อหาดังกล่าวด้วย เช่น เนื้อหามีความรุนแรง หรือเกี่ยวกับเพศ[904]

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.2 (8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา หน้า 62

---

[900] Parents Sue TikTok, Saying Children Died After Viewing 'Blackout Challenge' by Michael Levenson and April Rubin, the New York Times, link

[901] OTT กับการ disrupt TV ไทย โดยนายกฤษณ์ กำจาย, สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, link

[902] รายงานการประชุมคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ครั้งที่ 9/2565, link

[903] สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ การศึกษาผลกระทบของ OTT ต่อกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และแนวทางการส่งเสริมและกำกับดูแล โดย ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 19, link

[904] รายงานผลการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการ "ศึกษาผลกระทบของ OTT ต่อกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และแนวทางการส่งเสริมและกำกับดูแล" โดย ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, เล่ม 4: กรณีศึกษาต่างประเทศ: กฎหมาย นโยบาย แนวทางในการกำกับดูแลและการส่งเสริมสื่อ, หน้า 65 และ 70-71, link

ค. (2) เกมออนไลน์

อีกประเด็นที่น่าสนใจสำหรับยุคดิจิทัลในปัจจุบัน โดยเฉพาะสำหรับกลุ่มเยาวชนคือเรื่องของเกมออนไลน์ โดยแม้ว่าเกมออนไลน์จะได้มอบความบันเทิงให้แก่ผู้เล่น สนับสนุนให้เกิดการทำงานเป็นทีม และการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม เกมออนไลน์ก็ยังปรากฏความเสี่ยงบางประการ เช่น การถูกคุกคามในเกม การกระทำของผู้ใหญ่เพื่อให้เด็กเชื่อใจและไว้ใจ โดยมีจุดประสงค์เพื่อหลอกลวง (Grooming)[905] หรือการติดเกม ซึ่งการถูกคุกคามทางออนไลน์อาจเกิดขึ้นจากการที่เด็กได้เล่นเกมที่มีความรุนแรงซึ่งไม่ได้ออกแบบมาสำหรับช่วงอายุของตน[906] จากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นในประเด็นนี้พบกรณี เช่น ในประเทศสหราชอาณาจักรที่มีการออกร่างกฎหมาย Online Safety Bill ซึ่งมุ่งหมายในการคุ้มครองผู้ใช้งานออนไลน์ โดยเฉพาะเด็ก จากภัยทางออนไลน์ เช่น เนื้อหาที่เป็นภัยและเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งกำหนดหน้าที่ในการใช้ความระมัดระวังสำหรับผู้ให้บริการเอาไว้อีกด้วย โดยผู้ให้บริการเกมออนไลน์ที่ผลิตภัณฑ์มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การมีระบบให้ติดต่อสื่อสารกันระหว่างผู้เล่น ก็อาจอยู่ภายใต้บังคับของร่างกฎหมายนี้ ทำให้มีหน้าที่ในการใช้ความระมัดระวังเช่นกัน[907][908] หรือ กรณีเรื่องของมาตรฐานในการประเมินความเหมาะสมของเกมออนไลน์ในประเทศออสเตรเลียที่เกม ซึ่งรวมถึงเกมออนไลน์ จะต้องประเมินความเหมาะสมก่อนที่จะทำให้สาธารณะเข้าถึงได้[909][910][911]

จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับประเทศไทยที่มีผลใช้บังคับในปัจจุบัน พบว่า เกมออนไลน์ที่เป็นสื่อบันเทิงซึ่งผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางเช่น เด็กและเยาวชนเข้าถึงเป็นจำนวนมากยังไม่ปรากฏการกำกับดูแลทางกฎหมายที่ชัดเจน กล่าวคือ แม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ ที่ควบคุมเนื้อหาวีดิทัศน์รวมถึงการประกอบธุรกิจเกมก็ตาม แต่เนื้อหาและการประกอบธุรกิจที่จะถูกควบคุมนั้นก็จำกัดเฉพาะ "วัสดุที่มีการบันทึกภาพ หรือภาพและเสียง..." เท่านั้น ดังนั้นหากเกมนั้นได้ถูกบันทึกหรือจัดเก็บอยู่บนระบบออนไลน์ที่มิใช่ "วัสดุ" เช่น แผ่นซีดี ดีวีดี แล้วย่อมไม่อยู่ภายใต้การกำกับของพระราชบัญญัตินี้

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.2 (8) การกลั่นกรอง/การควบคุมเนื้อหา หน้า 62 3.3 (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง หน้า 161 และ 3.10 (6) หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง หน้า 538

ค. (3) บทบาทของผู้ประกอบธุรกิจ

---

[905] บทเรียนออนไลน์ Grooming ภัยที่พวกเราควรให้ความสนใจ โดย Worapon H., link

[906] Online gaming – The risks, Internet Matters, link

[907] Online Safety Bill: factsheet, link

[908] Building games safely online: The Online Safety Bill by Alex Walton, Taylor Wessing, link

[909] Australian Classification: Legislation, Australian Government, link

[910] Getting Digitally-Distributed Games Classified in Australia to Be Cost-Free by Luke Reilly, IGN Entertainment, link

[911] Major Australian Classification Amendment Passes Senate by Luke Reilly, IGN Entertainment, link

จากข้างต้น ในปัจจุบันภัยอันตรายทางออนไลน์สามารถเกิดขึ้นได้ในหลากหลายประเภทและรูปแบบ อีกทั้งยังมีจำนวนที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ผู้บริโภคโดยเฉพาะกลุ่มที่เปราะบาง เช่น เด็กและเยาวชนจำเป็นที่จะต้องได้รับการคุ้มครองมากกว่าเดิม โดยนอกจากตัวอย่างที่ได้กล่าวไปข้างต้น ยังมีเหตุกา รณ์ที่อาจกระทบต่อเด็กและเยาวชนเนื่องมาจากภัยคุกคามทางออนไลน์ เช่น กรณีที่เด็กถูก Grooming จากการสนทนาผ่านช่องทางในเกมออนไลน์[912] หรือการถูกระรานทางออนไลน์ ซึ่งมีข้อมูลการสำรวจจากเด็กจำนวน 6,000 คน ว่าเด็กประมาณร้อยละ 50 เคยประสบกับการถูกกลั่นแกล้งหรือระรานทา งออนไลน์[913] นอกจากนี้ เนื่องด้วยเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงเว็บไซต์ และเนื้อหาผ่านทางออนไลน์ได้ง่ายและรวดเร็วกว่าเดิม ทำให้เกิดความท้าทายสำหรับผู้ประกอบธุรกิจในการจัดให้มีหรือการตั้งค่าระบบเพื่อป้องกันการที่เด็กจะพบเจอกับเนื้อหาทางออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม โดยมีตัวอย่างเด็กอายุ 13 ปี ที่ถูกจับข้อหาการก่อการร้าย โดยข้อมูลจากเว็บไซต์ Reuters เปิดเผยว่าเด็กนั้นเป็นหัวหน้ากลุ่มขวาจัด (Far Right) ทางออนไลน์ในประเทศสหราชอาณาจักรชื่อว่า Feuerkrieg Division และยังได้ดาวน์โหลดเนื้อหาเกี่ยวกับการทำวัตถุระเบิด รวมถึงวิธีการสร้างปืน AK-47 โดยใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่[914] ทั้งนี้ หลักการเกี่ยวกับหน้าที่ในการใช้ความระมัดระวังในยุคดิจิทัลได้กำหนดหน้าที่ให้ผู้ให้บริการต้องใช้ความระมัดระวังในการสอดส่องดูแลบริการของตนจากภัยต่าง ๆ โดยเฉพาะจากเนื้อหาที่เป็นภัยด้วย[915] จากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นในประเด็นนี้พบกรณี เช่น Online Safety Bill ที่ทางประเทศสหราชอาณาจักรได้จัดทำร่างออกมานั้น ได้มีการกำหนดหน้าที่ในการใช้ความระมัดระวังสำหรับบริษัทที่ให้ผู้ใช้สร้างเนื้อหาขึ้นมาเองได้ (User-generated content) กล่าวคือ แพลตฟอร์มที่ให้ผู้ใช้โพสต์เนื้อหาของตนบนออนไลน์ หรือมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และสำหรับโปรแกรมค้นหา (Search Engine) ในการมุ่งที่จะลดการแสดงผลการค้นหาที่เป็นภัยต่อผู้ใช้ โดยแพลตฟอร์มที่ไม่สามารถคุ้มครองผู้ใช้ ก็อาจถูกปรับเป็นจำนวนสูงถึงร้อยละ 10 ของรายได้ หรือถูกจำกัดการเข้า ถึงในกรณีที่ร้ายแรงที่สุด โดยแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้ร่างกฎหมายนี้จะต้องจัดการและนำออกซึ่งเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย โดยเฉพาะเนื้อหาเกี่ยวกับการก่อการร้ายแล ะการละเมิดหรือการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เป็นต้น[916]

จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับประเทศไทย พบว่ามีการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ ซึ่งมีการกำหนดหน้าที่ในการใช้ความระมัดระวังของผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่กฎหมายกำหนด โดยบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลตามร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว หมายถึง การให้บริการสื่อกลางทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทำการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อกันโดยการใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ระหว่างผู้ประกอบการบนแพลตฟอร์มดิจิทัล ผู้บริโภค หรือผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลอื่น เพื่อให้เกิดธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะคิดค่าบริการหรือไม่ก็ตาม โดยหน้าที่ในการใช้ความระมัดระวังที่ร่างพระราชกฤษฎีกาข้างต้นกำหนดไว้ เช่น การประเมินความเสี่ยง การจัดให้มีมาตรการการบริหารและจัดการความเสี่ ยง หรือการตรวจประเมิน

[912] Breck's Last Game, Northamptonshire Police, link
[913] Cyberbullying Statistics, Enough is Enough, link
[914] Boy spared jail after becoming UK's youngest terrorism offender, Reuters, link
[915] รายละเอียดหัวข้อหน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง (Duty of care) สามารถดูเพิ่มเติมได้ในบทที่ 3 หลักการที่ 10 ข้อ 6
[916] Online Safety Bill: factsheet, link

จากภายนอก อย่างไรก็ดี ร่างพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นการกำหนดกรอบหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลในมุมกว้าง ซึ่งยังไม่ปรากฏรายละเอียดที่ชัดเจนเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง อย่างไรก็ตาม รายละเอียดที่มีความชัดเจนอาจถูกกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองจากหน่วยงานที่มีอำนาจต่อไป

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.10 (6) หน้าที่ในการใช้ความระมัดระวัง หน้า 538

ค. (4) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง

นอกจากนี้ ในส่วนประเด็นเรื่องของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เยาว์ที่แม้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทยจะมีหลักการที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับผู้เยาว์ เช่น เรื่องการขอความยินยอมจากผู้ปกครอง และมีแนวทางเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินการในเรื่องการขอความยินยอมในกรณีผู้เยาว์ ตามเอกสารแนวทางการดำเนินการในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ออกมา ที่ปรากฏรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับมาตรการในการตรวจสอบอายุของผู้เยาว์ (Age Verification) เช่น การกำหนดให้มาตรการตรวจสอบอายุของผู้เยาว์ต้องมีความเหมาะสมตามระดับความเสี่ยง พร้อมกับตัวอย่างของมาตรการดังกล่าว เช่น การพึ่งพาเลขประจำตัวประชาชนของผู้เยาว์ อย่างไรก็ดี แนวทางดังกล่าวยังอาจขาดตัวอย่างแนวทาง หรือวิธีการที่มีความละเอียดมากเพียงพอสำหรับผู้ประกอบธุรกิจในการจัดให้มีหรือการตั้งค่าระบบในการทำให้แน่ใจว่าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอายุเท่าใด หรือเป็นผู้เยาว์หรือไม่ (Age-Gating) โดยการขาดซึ่งตัวอย่างแนวทาง หรือวิธีการดังกล่าวในรายละเอียดอาจนำไปสู่ข้อสังเกตในเชิงปฏิบัติว่าผู้ประกอบธุรกิจอาจไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนในประเด็นนี้ได้ต้องตามวัตถุประสงค์ของหลักการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะการคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นผู้เยาว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ จากการศึกษาในประเด็นนี้พบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายแม่แบบของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย อย่าง General Data Protection Regulation (GDPR) ของสหภาพยุโรป ที่มีการออกกฎหมายพร้อมกับ Recitals และแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายพร้อมตัวอย่างที่ผู้ประกอบธุรกิจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ เช่น มีการยกตัวอย่างการใช้บริการของบุคคลภายนอกเพื่อการยืนยันอายุ รวมถึงตัวอย่างวิธีการยืนยันสำหรับแพลตฟอร์มเกมออนไลน์โดยนำเสนอในรูปแบบของขั้นตอนที่มีความชัดเจนเข้าใจได้ง่าย[917] รวมถึงแนวทางในการออกแบบที่เหมาะสมต่ออายุ (Age Appropriate) เพื่อวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองข้อมูลของผู้เยาว์ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ[918] ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายทราบแนวทางในการปฏิบัติในรายละเอียดและสามารถนำไปปฏิบัติงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถช่วยคุ้มครองและเป็นประหนึ่งหลักประกันถึงความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูลของผู้เยาว์ เช่น มีการให้ตัวอย่างมาตรการที่ผู้ประกอบธุรกิจสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน (Work Flow) ของตน ในเรื่องแนวทางในการออกแบบที่เหมาะสมต่ออายุ (Age Appropriate) ไม่ว่าจะเป็นวิธีการแจ้งด้วยตนเอง (Self-Declaration) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ หรือการใช้บริการยืนยันอายุของบุคคลที่สาม เป็นต้น[919]

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.4 (4) บทบัญญัติพิเศษสำหรับข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและผู้บริโภคที่เปราะบาง หน้า 241

[917] Guidelines 05/2020 on consent under Regulation 2016/679, the European Data Protection Board, link

[918] Introduction to the Age appropriate design code

[919] Age Appropriate Design: a Code of Practice for Online Service by the Information Commissioner's Office, link

ค. (5) ถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง หรือ Hate Speech

ในปัจจุบันเราสามารถเห็นความเกลียดกลัวชาวต่างชาติ (Xenophobia) การเหยียดเชื้อชาติ (Racism) และการไม่ยอมรับความเห็นต่าง (Intolerance) รวมถึงการต่อต้านบุคคลผู้นับถือศาสนาบางศาสนา ซึ่งแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์และรูปแบบอื่นของการสื่อสาร กำลังถูกใช้เป็นแพลตฟอร์มสำหรับความ คลั่งหรืออคติต่อกลุ่มบุคคล (Bigotry)[920] ในข้อมูลจากรายงานของสหภาพยุโรปที่ทำการสำรวจผู้เยาว์อายุ 10 - 18 ปีจากประเทศต่าง ๆ ในสหภาพยุโรปเกี่ยวกับประสบการณ์ในการพบเนื้อหาในเชิงถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง (Hate Speech) พบว่า จำนวนผู้เข้าร่วมการสำรวจกว่าครึ่งจากทุกประเทศ เคยพบเห็นเนื้อหาที่สร้างความเกลียดชัง (ยกเว้นในประเทศฝรั่งเศส ซึ่งข้อมูลปรากฏจำนวนร้อยละ 45 ที่เคยพบเห็น)[921]

อย่างไรก็ดี ประเด็นปัญหาในเรื่องของถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง หรือ Hate Speech ในประเทศไทยอาจยังไม่ปรากฏให้เห็นบ่อยครั้งในสังคม ซึ่งอาจมีสาเหตุจากความแตกต่างในเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะและสภาวะสังคมของไทย โดยจากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับประเทศไทยในประเด็นนี้ พบว่าประเทศไทยยังคงปราศจากกฎหมายที่เข้ามากำกับดูแลเรื่องของถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง หรือ Hate Speech ตามที่อธิบายไปข้างต้นโดยตรง กล่าวคือแม้ว่าประเทศไทยจะมีการกำกับดูแลทางกฎหมายในปัจจุบัน เช่น กฎหมายเรื่องการหมิ่นประมาท หรือการดูหมิ่นซึ่งหน้า รวมไปถึงพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แต่การกำกับดูแลทางกฎหมายที่มีอยู่ยังคงมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ยังคงเน้นไปที่การคุ้มครองปัจเจกบุคคลเป็นหลัก มิได้เน้นที่การคุ้มครองในลักษณะของกลุ่มบุคคล หรือการที่เนื้อหาอาจจำกัดอยู่แค่ถ้อยคำที่ไม่เป็นความจริง ทั้งนี้ แม้ว่าความขัดแย้งในสังคมด้วยถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง หรือ Hate Speech ตามที่อธิบายไปข้างต้นในประเทศไทยจะไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ แต่ภัยของการสร้างถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังหรือ Hate Speech ก็ยังคงพบเห็นได้ในสังคมไทย และก่อให้เกิดความแตกแยก รวมถึงความสูญเสีย โดยเฉพาะในปัจจุบันที่แม้ว่าโลกดิจิทัลจะเป็นพื้นที่ให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยสะดวก แต่โลกดิจิทัลที่เชื่อมต่อถึงกันก็ยังถูกใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเผยแพร่ถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังหรือ Hate Speech ที่เพิ่มขึ้น และก่อให้เกิดความเสี่ยงที่มากขึ้นสำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะกับผู้ใช้กลุ่มเปราะบาง ดังนี้ การคุ้มครองผู้บริโภคจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังหรือ Hate Speech โดยเฉพาะในยุคดิจิทัล จึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญเพื่อให้ทุกคนสามารถดำเนินกิจกรรมทางออนไลน์โดยไม่ถูกคุกคามจากถ้อยคำเหล่านี้ ซึ่งเป็นอันตรายต่อคุณค่าทั้งในแง่ประชาธิปไตย ความมั่นคง และความสงบสุขของสังคม ซึ่งการจัดการกับถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังหรือ Hate Speech นั้นมิได้หมายถึงการจำกัดหรือห้ามเสรีภาพในการพูด แต่หมายถึงการหยุดถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังหรือ Hate Speech ในการแปรเปลี่ยนไปเป็นสิ่งที่อันตรายกว่าเดิม โดยเฉพาะการยุยงให้เกิดการเลือกปฏิบัติ หรือความรุนแรง ที่ถูกห้ามภายใต้กฎหมายระหว่าง

[920] United Nations Strategy and Plan of Action on Hate Speech, Foreword, link

[921] How children (10-18) experienced online risks during the Covid-19 lockdown - Spring 2020 by Lobe, B., Velicu, A., Staksrud, E., Chaudron, S. and Di Gioia, R., Publications Office of the European Union, Page 26, link

ประเทศ[922] โดยจากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นในประเด็นนี้พบกรณี เช่น ในประเทศสหราชอาณาจักรมีกฎหมาย Racial and Religious Hatred Act 2006 โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำผิดที่เกี่ยวกับการปลุกปั่นความเกลียดชังบนพื้นฐานของเชื้อชาติและศาสนา[923] หรือ กรณีในประเทศเยอรมันที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งห้ามการใช้ถ้อยคำที่ยุยงความเกลียดชังต่อกลุ่มประชาชน การเรียกให้เกิดการใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มบุคคล หรือกระทำต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยการ ด่า ใส่ร้ายโดยมุ่งร้าย หรือหมิ่นประมาทกลุ่มคนเหล่านั้น[924] รวมถึงกฎหมาย Network Enforcement Act (Netzwerkdurchsetzungsgesetz: NetzDG) ที่ได้บัญญัติขึ้นในปี 2560 ซึ่งหนึ่งในมาตรการตามกฎหมายนี้คือการกำหนดหน้าที่ให้แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ที่อยู่ภายใต้กฎหมายนี้ดำเนินการนำเนื้อหาด้านถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง ข่าวปลอม และเนื้อหาที่ผิดกฎหมายออกจากแพลตฟอร์ม[925]

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.3 (7) พื้นที่ปลอดภัยสำหรับทุกคนบนโลกออนไลน์: ผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย เด็ก ปราศจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง หน้า 161

[922] United Nations Strategy and Plan of Action on Hate Speech, Foreword, link
[923] Racial and Religious Hatred Act 2006, the Guardian, link
[924] Hate Speech in Japan: The Possibility of a Non-Regulatory Approach by In S. Higaki & Y. Nasu (Eds.), Cambridge: Cambridge University Press, link
[925] Germany starts enforcing hate speech law, the BBC, link

ค. (6) การสนับสนุนโดยเฉพาะสำหรับผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง

ด้วยความหลากหลาย และซับซ้อนของผลิตภัณฑ์และบริการดิจิทัลในปัจจุบัน อาจนำมาซึ่งอุปสรรคต่อผู้บริโภคในการที่จะเข้าถึงและเรียนรู้ในการใช้สินค้าหรือบริการต่าง ๆ โดยเฉพาะสำหรับผู้บริโภคในกลุ่มเปราะบางที่จะใช้งาน เรียนรู้ หรือทำความเข้าใจ รวมถึงการที่สินค้าและบริการส่วนมากไม่ได้ถูกออกแบบมาโดยคำนึงถึงความสามารถในการเข้าถึงได้ของผู้บริโภคกลุ่มเปราะบางโดยเฉพาะ โดยจากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นในประเด็นนี้พบกรณี เช่น สหภาพยุโรปที่มีการตรากฎหมาย European Accessibility Act[926] ซึ่งมุ่งหมายที่จะประกันให้ผลิตภัณฑ์และบริการสามารถเข้าถึงได้สำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ ซึ่งเป็นไปตามหลักการที่ปรากฏใน UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities (UNCRPD) หรืออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ที่กำหนดให้สหภาพยุโรปและรัฐสมาชิกประกันความสามารถในการเข้าถึงได้ (Accessibility) โดยกฎหมาย European Accessibility Act นี้ได้กำหนดมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์และบริการที่สำคัญ เช่น เครื่องจำหน่ายตั๋วและเครื่องเช็คอิน (Ticketing and check-in machines) ATM หรือเทอร์มินัลการชำระเงินอื่น การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต เป็นต้น[927] ซึ่งความสามารถในการเข้าถึงได้ตามกฎหมายดังกล่าว เช่น หากผลิตภัณฑ์มีการใช้องค์ประกอบด้านการมองเห็น (Visual Elements) ผลิตภัณฑ์นั้นต้องจัดให้มีการขยาย (Magnification) ความสว่าง และความแตกต่าง (Contrast) สำหรับการสื่อสาร ข้อมูล และการดำเนินการ หรือหากผลิตภัณฑ์ใช้สีในการสื่อสารข้อมูล บ่งชี้การกระทำ (Indicate an Action) ต้องการการตอบสนอง (Response) หรือบ่งชี้ส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์นั้นต้องมีทางอื่นนอกจากการใช้สีด้วย เป็นต้น[928]

สำหรับประเทศไทยยังไม่ปรากฏการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ที่เข้ามากำกับหรือส่งเสริมให้ผู้ประกอบธุรกิจทำให้ระบบและผลิตภัณฑ์มีความง่ายต่อการใช้งาน โดยเฉพาะสำหรับผู้บริโภคกลุ่มเปราะบางโดยเฉพาะ อย่างไรก็ดี ในภาคธุรกิจที่ถูกกำกับโดยเฉพาะ ภายใต้กฎหมายแบบเฉพาะภาคส่วน (Specific Sectors) เช่น กรณีธนาคารแห่งประเทศไทยก็มีการออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สกส2. 4/2563 เรื่อง การบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) ซึ่งมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการจัดกลุ่มลูกค้าเอาไว้ โดยกำหนดว่าผู้ให้บริการอาจพิจารณาให้มีบริการและผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกและสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงินได้อย่างทั่วถึง สำหรับกลุ่มลูกค้ารายย่อยบางประเภท เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้มีรายได้น้อย[929] มาตรการของภาคธุรกิจที่ส่งเสริมให้เกิดระบบและผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการใช้งาน เช่น กรณีของธนาคารภาครัฐของไทยแห่งหนึ่งที่มีการพัฒนาเครื่องให้บริการทางการเงินอัตโนมัติ (ATM) แบบหน้าจอสัมผัส ที่สามารถรองรับการใช้งานของผู้พิการทางสายตาได้ ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถใช้ Keypad ร่วมกับการฟังเสียงแจ้งเตือนระหว่างการทำรายการ[930] หรือในกรณีของแอปพลิเคชัน Mobile Banking ของ

[926] The European Accessibility Act, link

[927] Accessibility: making products and services in the EU easier to use, the European Parliament, link

[928] The European Accessibility Act, Annex I, link

[929] ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สกส2. 4/2563 เรื่อง การบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market conduct) เอกสารแนบ 2 หน้า 2/1, link

[930] ธนาคารกรุงไทย ธนาคารต้นแบบเพื่อผู้พิการ, กรุงเทพธุรกิจ, link

ธนาคารพาณิชย์ชื่อดังของไทยแห่งหนึ่ง ที่ถูกออกแบบเพื่อให้ผู้พิการทางสายตา และผู้สูงอายุสามารถที่จะทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์ผ่านสมาร์ทโฟนได้อย่างมั่นใจ[931] โดยแม้ว่าสุดท้ายแล้วแอปพลิเคชันดังกล่าวจะได้ถูกยกเลิกไปก็ตาม[932] นอกจากนี้ ยังมีกรณีประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ สธ. 35/2557 เรื่อง หลักเกณฑ์ในรายละเอียดเกี่ยวกับการติดต่อและให้บริการลูกค้าสำหรับผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์และผู้ประกอบธุรกิจสัญญ าซื้อขายล่วงหน้า ที่มีการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องใช้ความระมัดระวังในการให้บริการหรือนำเสนอบริการที่เหมาะสมกับลูกค้าแต่ละราย โดยสำหรับลูกค้าที่เป็นบุคคลธรรมดาที่มีอายุตั้งแต่หกสิบปีขึ้นไป ลูกค้าที่มีความรู้ทางการเงินอย่างจำกัด หรือไม่มีประสบการณ์การลงทุน หรือลูกค้าที่มีข้อจำกัดในการสื่อสารหรือในการตัดสินใจด้วยตนเอง หรือมีภาวะบกพร่องทางสุขภาพ ซึ่งรวมถึง “คนพิการ” ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ผู้ประกอบธุรกิจต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการติดต่อและให้บริการแก่ลูกค้า เช่น การมีไฟล์เสียงให้ลูกค้าฟัง การใช้เอกสารที่มีตัวอักษรใหญ่กว่าปกติ หรือมีเอกสารที่เป็นอักษรเบรลล์เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ลูกค้าสามารถศึกษาหรือทำความเข้าใจข้อตกลง เงื่อนไข และความเสี่ยงในการใช้บริการได้ ตามประกาศแนวปฏิบัติที่ นป. 8/2562 เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการติดต่อ หรือให้บริการแก่ลูกค้าที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ นอกจากนี้ หนังสือเวียนที่ กลต.นธ. 4/2564 เรื่อง ขอให้ร่วมมือดำเนินการตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการเข้าถึงบริการธุรกรรมทางการเงินของคนพิการ ก็มีการขอความร่วมมือให้สถาบันการเงินพัฒนาเทคโนโลยีทางการเงิน (FinTech) ที่เอื้อต่อการเข้าถึงโดยสะดวกของคนทุกกลุ่มรวมถึงคนพิการ โดยนำหลักการออกแบบที่เป็นสากล เป็นธรรม เพื่อคนทั้งมวล (Universal Design : UD) มาใช้ออกแบบระบบการให้บริการของสถาบันการเงินและกำหนดให้มีหน่วยงานกลางที่สามารถติดต่อเพื่อให้คำปรึกษาและชี้แนะต่อเจ้าหน้าที่ประจำสาขาของสถาบันการเงินในการให้บริการพื้นฐานต่อคนพิการทุกประเภทที่ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ รวมถึงควรมีการกำกับดูแลข้อมูลบนเว็บไซต์และแอปพลิเคชันของบริษัทหลักทรัพย์ เพื่อให้ทุกคนรวมถึงคนพิการเข้าถึงได้สะดวก รวมทั้งมีหลักประกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการลงทุน และการบริการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเตอร์เน็ตได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เป็นต้น

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.1 (7) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม หน้า 25 และ 3.8 (2) ระบบและผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการใช้ หน้า 413

[931] แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 2560 (แบบ 56-1) ของธนาคารกสิกรไทย, หน้า 8-10 โครงสร้างการจัดการ, link

[932] ธนาคารกสิกรไทยจะยุติการให้บริการแอพ K PLUS Beacon สำหรับผู้พิการทางสายตาต้นเดือนตุลาคมนี้, link

ง. การระงับข้อพิพาท

ด้วยพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากช่องทางออนไลน์ได้กลายเป็นช่องทางที่ผู้บริโภคเลือกใช้ซื้อสินค้าและบริการในจำนวนที่สูงขึ้นกว่าในอดีต[933][934] ประกอบกับปัจจัยเรื่องของความไร้พรมแดนของโลกดิจิทัล ทำให้ปริมาณของข้อพิพาททางออนไลน์และการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศมีจำนวนมากขึ้น จากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นในประเด็นนี้พบกรณี เช่น กรณีประเทศญี่ปุ่นที่มีการจัดตั้งศูนย์ Cross-Border Consumer Center Japan (CCJ)[935] สำหรับให้คำปรึกษาแก่ผู้บริโภคที่พบเจอกับปัญหาในธุรกรรมที่ทำกับธุรกิจภายนอกประเทศ เช่น ร้านค้าออนไลน์ต่าง ๆ และยังมีการร่วมมือกับหน่วยงานด้านงานผู้บริโภคในต่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาระหว่างผู้บริโภคในญี่ปุ่นและบริษัทในต่างประเทศ ซึ่งจากข้อมูลของทางเว็บไซต์ CCJ ในปีงบประมาณ 2563 จะเห็นว่าร้อยละ 99.8 เป็นเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการซื้อของออนไลน์[936]

ในส่วนของประเทศไทย จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับประเทศไทย พบว่า กลไกการระงับข้อพิพาทของประเทศไทยในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนากระบวนการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความสะดวก เรียบง่าย และไม่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายอันเกินสมควรแก่ผู้บริโภค เช่น ระบบ e-Filing ของศาลยุติธรรม ที่ปัจจุบันศาลยุติธรรมก็ได้เปิดแผนกคดีซื้อขายออนไลน์ในศาลแพ่งขึ้น เพื่อมารองรับข้อพิพาทที่เกิดจากการซื้อขายออนไลน์ที่มีจำนวนมาก หรือทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมคุ้มครองผู้บริโภคก็มีช่องทางการร้องทุกข์ออนไลน์ ที่สามารถร้องทุกข์ได้ในหลากหลายเรื่องเช่นกัน อีกทั้งยังมีความคืบหน้าในด้านของหน่วยงานกำกับดูแลอยู่จำนวนไม่น้อยในการพยายามอุดช่องว่างและก้าวข้ามอุปสรรคทางด้านการระงับข้อพิพาทของผู้บริโภค เช่น ทางสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคมีการประชุมกับ UNCTAD เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ และแนวทางในการนำ Blockchain เข้ามาใช้กับมาตรการระงับข้อพิพาทออนไลน์ ซึ่งจะเริ่มต้นโครงการนำร่องในประเทศไทย รวมถึงความร่วมมือในระดับอาเซียนด้านการคุ้มครองผู้บริโภค[937] โดยการจัดให้มีช่องทางออนไลน์ในการร้องเรียนต่อหน่วยงานกำกับดูแลด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศสมาชิกอาเซียน[938] เป็นต้น อย่างไรก็ดี มาตรการของประชาคมอาเซียนก็อาจยังไม่ครอบคลุมข้อพิพาทที่เกิดขึ้นนอกประชาคม กล่าวคือ ยังคงอาจมีอุปสรรคในประเด็นการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศ สำหรับผู้บริโภคชาวไทยที่อาจต้องได้รับการพัฒนาโดยหน่วยงานที่มีอำนาจต่อไป

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.7 (1) สิทธิในการเข้าถึงการได้รับการชดใช้ความเสียหายที่สะดวก เรียบง่าย และคุ้มค่า หน้า 376

---

[933] The pandemic has changed consumer behaviour forever - and online shopping looks set to stay by Simon Torkington, link

[934] PwC's June 2021 Global Consumer Insights Pulse Survey, link

[935] รายละเอียดเพิ่มเติมของเว็บไซต์ สามารถดูได้ที่เว็บไซต์ https://www.kokusen.go.jp/ncac_index_e.html

[936] FY2020 Summary of inquiries about cross-border consumer disputes received by Cross-border Consumer center Japan (CCJ), link

[937] รายงานประจำปี 2563 ของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค, link

[938] รายละเอียดเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของอาเซียน สามารถดูได้ที่เว็บไซต์ https://www.aseanconsumer.org/

และ 3.7 (2) สิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการชดเชยความเสียหายสำหรับอันตราย หน้า 378

จ. ความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัย

เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างปัญญาประดิษฐ์ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชน หรือภาครัฐ เช่น การใช้ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อนำมาประมวลผลข้อมูลเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน หรือการประมวลผลข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ในการแนะนำผลิตภัณฑ์หรือบริการ ซึ่งการใช้ปัญญาประดิษฐ์นั้นอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความเป็นส่วนตัว ความเป็นธรรมและการเลือกปฏิบัติ รวมถึงความโปร่งใส เช่น กรณีของผู้ใช้บริการที่ถูกกล่าวหาจากแพลตฟอร์มยักษ์ใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกาและตำรวจ อันมีสาเหตุจากระบบปัญญาประดิษฐ์ของแพลตฟอร์มที่ทำการระบุว่ารูปภาพที่พ่อ (ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์ม) ของเด็กคนหนึ่งถ่ายรูปอวัยวะของลูกให้แพทย์ดูเพื่อทำการรักษา ว่าเป็นรูปที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดเด็ก โดยเมื่อระบบปัญญาประดิษฐ์ของแพลตฟอร์มได้ตรวจสอบสมาร์ทโฟนของผู้ใช้บริการดังกล่าวประกอบกับการทบทวนโดยพนักงานของแพลตฟอร์มเอง ก็ได้นำส่งเรื่องให้กับหน่วยงานรัฐ โดยปราศจากการแจ้งให้ผู้ใช้บริการดังกล่าว (ซึ่งคือผู้ปกครองของเด็ก) ทราบแต่อย่างใด ทำให้ตำรวจท้องถิ่นดำเนินการสอบสวนผู้ใช้บริการดังกล่าว ซึ่งหลังจากที่ผู้ใช้บริการรายนี้พ้นจากข้อกล่าวหาดังกล่าวแล้ว ข้อมูลก็ยังปรากฏว่าทางแพลตฟอร์มยังคงปฏิเสธที่จะกู้บัญชีแพลตฟอร์มของผู้ใช้บริการรายนี้คืนมา[939][940]

จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับประเทศไทย พบว่า พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยยังไม่มีบทบัญญัติที่ชัดเจนที่กล่าวถึงการคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจากเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ หรือกระบวนการตัดสินใจโดยอัตโนมัติไว้โดยตรง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ กฎหมายแม่แบบของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย อย่าง General Data Protection Regulation (GDPR) ของสหภาพยุโรป ซึ่งมีการระบุเรื่องการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจากการประมวลผลข้อมูลด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เอาไว้ชัดเจน เช่น สิทธิในการที่จะไม่อยู่ภายใต้การตัดสินโดยอัตโนมัติ การกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมเพื่อก่อให้เกิดความโปร่งใส รวมถึงความสามารถในการขอให้มีการทบทวนหรือตรวจสอบการตัดสินใจ (Human in the Loop) ดังนี้ ประเทศไทยจึงอาจมีความจำเป็นที่จะต้องยกระดับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่อาจถูกกระทบจากการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว เพื่อทำให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสอดคล้องกับลักษณะของเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าในปัจจุบันต่อไป

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.4 (1) ความเป็นส่วนตัว – การหยุดการถูกเฝ้าดูโดยองค์กร หน้า 237 3.4 (3) การหยุดการเลือกปฏิบัติด้านราคา/คุณภาพ/บริการ หน้า 240 3.4 (7) การหยุดอคติที่เกิดจากการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การงาน การศึกษา ความยุติธรรม บริการสาธารณะ ฯลฯ หน้า 244 3.6 (2) สิทธิในการตอบกลับ/กระบวนการอันควรสำหรับการลงโทษโดยอัตโนมัติ หน้า 346 และ 3.6 (5) การจัดการสิทธิดิจิทัล หน้า 349

ฉ. การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ และกรรมสิทธิ์ในยุคดิจิทัล รวมถึงการควบคุมผู้ประกอบธุรกิจทางออนไลน์

---

[939] A Dad Took Photos of His Naked Toddler for the Doctor. Google Flagged Him as a Criminal, the New York Times, link

[940] Google's Scans of Private Photos Led to False Accusations of Child Abuse by Joe Mullin, the Electronic Frontier Foundation, link

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะอุปกรณ์ IoT ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้บริโภคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะสมาร์ทโฟน ซึ่งข้อมูลจากการศึกษาพบว่าระยะเวลาที่ผู้บริโภคเปลี่ยนสมาร์ทโฟนใหม่มักจะอยู่ในช่วงเวลา 2 ปีหลังจากการซื้อ อันเป็นเวลาที่สั้นเมื่อเทียบกับสินค้าอื่น ๆ[941] และอายุการใช้งานที่สั้นของสมาร์ทโฟนนั้น นอกจากจะเป็นภาระค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคแล้ว ยังขัดกับหลักการความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมด้วย นอกจากนี้ ประเด็นเรื่องอำนา จกรรมสิทธิ์เหนือสินค้าของผู้บริโภคก็ยังถูกจำกัดจากมาตรการที่ผู้ประกอบธุรกิจได้ปรับใช้กับผลิตภัณฑ์ของตน เช่น มาตรการในการจัดการสิทธิดิจิทัล ซึ่งหลักการเกี่ยวกับสิทธิในการซ่อมก็มุ่งหมายที่จะคุ้มครองผู้บริโภคในยุคที่สินค้าและบริการมีความซับซ้อนมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคไม่ถูกจำกัดอำนาจกรรมสิทธิ์มากจนเกินไปโดยผู้ประกอบธุรกิจ เช่น ให้ผู้บริโภคสามารถที่จะซ่อมสินค้าที่ตนเป็นเจ้าของได้โดยง่าย โดยอาจรวมถึงการเข้าถึงส่วนประกอบที่จำเป็นของสินค้า หรือข้อมูลที่เหมาะสมในการซ่อม

จากที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถคุ้มครองและรับรองสิทธิของผู้บริโภคในยุคที่ผลิตภัณฑ์ถูกพัฒนาให้มีค วามซับซ้อนมากขึ้น และมีองค์ประกอบทางดิจิทัลเข้ามาเกี่ยวข้องจึงควรมีการผลักดันให้เกิดการคุ้มครองด้านอายุการใช้งาน รวมถึงการสนับสนุนทางโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ IoT อย่างเหมาะสม รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดสิทธิในการซ่อมแก่ผู้บริโภคอย่างแท้จริง จากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นในประเด็นนี้พบกรณี เช่น กรณีความพยายามของสหภาพยุโรปที่จะออกกฎเกณฑ์กำกับสินค้าประเภทสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต โดยตั้งใจที่จะกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาในเชิงของความทนทาน ความส ามารถในการซ่อม ความสามารถในการอัปเกรด การใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวมถึงความสามารถในกา รนำไปรีไซเคิล ซึ่งการแทรกแซงด้านกฎเกณฑ์นี้อาจเกี่ยวข้องในเรื่อง ความทนทานเมื่อทำหล่น การป้องกันน้ำและฝุ่น อายุของแบตเตอรี และการมีอยู่ของการอัปเดตซอฟต์แวร์ เฟิร์มแวร์ หรือระบบปฏิบัติการ เป็นต้น[942] โดยหลักการสำคัญใน Regulation ของสหภาพยุโรปนี้ อาจมีการกำหนดให้ผู้ผลิตสมาร์ทโฟนต้องให้การอัปเดตด้านความมั่นคงปลอดภัยขั้นต่ำเป็นระยะเวลา 5 ปี และอัปเดตความสามารถอื่น ๆ ในระยะเวลา 3 ปี[943][944][945]

ในส่วนของประเทศไทย จากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับประเทศไทย พบว่า แม้ว่าการกำกับดูแลทางกฎหมายของประเทศไทย เช่น พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง ที่กำหนดสิทธิแก่ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าหรือบริการจากการขายตรงหรือจากการขายผ่านตลาดแบบตรงในการเลิกสัญญาภายในระยะเวลา 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับสินค้าหรือบริการ หรือ กรณีร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่กำห นดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่มีอยู่ในเวลาส่งมอบสินค้าและปรากฏขึ้นภายในสองปีนับแต่วันส่งมอบสินค้า ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณ ะสินค้าและบริการในปัจจุบัน

[941] Is repairability enough? big data insights into smartphone obsolescence and consumer interest in repair by Tamar Makov and Colin Fitzpatrick, Journal of Cleaner Production, link

[942] Inception Impact Assessment: Designing mobile phones and tablets to be sustainable – ecodesign initiative by the European Commision, link

[943] EU plans energy label and strict environmental rules for smartphones and tablets, Heise Online, link

[944] Germany Urges EU to Require 7 Years of Updates and Repairs for iOS Devices by Tim Hardwick, MacRumors, link

[945] สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมของร่าง Regulation นี้ได้ที่ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12797-Designing-mobile-phones-and-tablets-to-be-sustainable-ecodesign_en

เช่น อุปกรณ์ IoT ที่จำต้องพึ่งพาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการเป็นหลัก หากโปรแกรมสนับสนุนตัวผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไม่ได้รับการอัปเดตให้เป็นปัจจุ บัน หรือขาดการสนับสนุนอย่างสิ้นเชิงจากผู้ให้บริการ ก็อาจทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคมี ไม่สามารถใช้งานได้ หรือใช้ได้อย่างไม่เต็มความสามารถ ซึ่งแม้ว่าการกำกับดูแลทางกฎหมายที่กล่าวไปข้างต้นอาจสามารถนำมาปรับใช้กับความชำรุดบกพร่องของผลิตภัณฑ์ได้ในบางกรณี แต่ลักษณะและเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีอยู่เดิมอาจมุ่งหมายคุ้มครอ งแต่เพียงความชำรุดบกพร่องสำหรับบริบทที่เกิดขึ้นในอดีต กล่าวคือ มุ่งเน้นความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่มีรูปร่าง (Physical Products) เป็นหลัก หรือแม้ว่าในกรณีที่จะนำมาตีความปรับใช้ ระยะเวลาที่กฎหมายให้การคุ้มครองสินค้าเหล่านั้นก็ยังคงสั้นเมื่อเทียบกับระยะเวลาเฉลี่ยในการเปลี่ยนโทรศัพท์ของ ผู้บริโภคที่หลายกรณีจะอยู่ประมาณ 2 ถึง 3 ปี หรืออาจมากกว่านั้น[946][947] นอกจากนี้ ในส่วนของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ของประเทศไทย ที่มีการกำหนดข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์และข้อยกเว้นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยี ที่เปิดช่องให้บุคคลสามารถดำเนินการต่าง ๆ เช่น กระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์เพื่อศึกษา โดยมิได้ทำเพื่อหา กำไร ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติได้ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเพื่อทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการคุ้มครองลิขสิทธิ์ และการคุ้มครองประโยชน์ของสังคม รวมถึงเพื่อประโ ยชน์ของเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเองนั้น ยังคงมีความจำกัด เนื่องจากระบบกฎหมายของประเทศไทยที่เป็นระบบซีวิลลอว์ และบทบัญญัติข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์และข้อยกเว้นการละเมิดมาตรการทางเทคโนโลยีมีเงื่อนไขที่กำหนดไว้เฉพาะเป็นรายกรณีไป ทำให้การกระทำที่จะเข้าข้อยกเว้นไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือมาตรกา รทางเทคโนโลยีนั้นยังอาจมีข้อจำกัดอยู่ในเชิงการปรับใช้และการตีความ โดยสิทธิในการซ่อมของผู้บริโภคจึงอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามกฎหมายที่อาจนำมาปรับใช้ได้อยู่เพียงไม่กี่กรณี รวมถึง การกำกับดูแลทางกฎหมายของประเทศไทยยังไม่มีการกำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจที่ชัดเจนในการให้ข้อมูลของผลิตภัณฑ์ ที่เพียงพอจะเอื้อให้ผู้บริโภคสามารถซ่อมผลิตภัณฑ์ได้โดยง่าย รวมไปถึงประเด็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความง่ายต่อการซ่อม และในเรื่องของการทำให้อุปกรณ์หรือชิ้นส่วนที่ให้ผู้บริโภคหรือบุคคลที่สามเข้าถึงได้ก็เช่นกัน

นอกจากนี้ จากที่กล่าวไปข้างต้นว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ถูกพัฒนาไปมาก การทำธุ รกรรมของผู้บริโภคจึงไม่ถูกจำกัดด้วยพรมแดนอีกต่อไป ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ผู้บริโภคจะต้องพบเจอผ่านความสัมพันธ์ในการทำธุรกรรมต่าง ๆ ทางออนไลน์จะไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงผู้ประกอบธุรกิจที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยเท่านั้น โดยอาจเห็นจากการเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ที่เติบโตกว่าร้อยละ 50 ระหว่างการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19[948] ซึ่งการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของไทยที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กล่าวคือ พระราชบัญญัติขายตรงและต ลาดแบบตรง ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้มีการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงทำการจดทะเบียน รวมถึงกำหนดหน้าที่ต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อคุ้มครองผู้บริโ ภค อย่างไรก็ตาม พบว่าในทางปฏิบัติเกิดอุปสรรคในการรับจดทะเบียนสำหรับผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงที่ไม่ได้มีสถานประกอบการภายในประเทศไทย ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงอาจทำการพิจารณาเพื่อหาช่องทางและผลักดันมาตรการกำกับดูแลให้ครอบคลุมถึงการรับจดทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงที่ไม่ได้มีสถานประ กอบการ

[946] Response to the impact assessment - Ecodesign for mobile phones and tablets by the Free ICT Europe Foundation, link

[947] Inception Impact Assessment: Designing mobile phones and tablets to be sustainable – ecodesign initiative by the European Commision, link

[948] E-Commerce Sales Grew 50% to $870 Billion During The Pandemic by Jason Goldberg, Forbes, link

ภายในประเทศไทยด้วย เพื่อให้วัตถุประสงค์ในเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค ของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องภายใต้พระราชบัญญัตินี้สามารถมีบทบาทได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.6 (1) สิทธิในการซ่อม หน้า 344 3.6 (2) สิทธิในการตอบกลับ/กระบวนการอันควรสำหรับการลงโทษโดยอัตโนมัติ หน้า 346 3.6 (3) อายุการใช้งานและการสนับสนุนที่เหมาะสม หน้า 347 3.6 (4) ระบบลิขสิทธิ์ที่เป็นธรรม หน้า 348 3.6 (5) การจัดการสิทธิดิจิทัล หน้า 349 และ 3.6 (6) การใช้ที่เป็นธรรม หน้า 350

ช. การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ รวมถึงการคุ้มครองและรับรองสิทธิในการแสดงออกทางออนไลน์

ช. (1) การเลือกตั้ง

การจัดให้มีการเลือกตั้งในระบบอิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถส่งผลดีในแง่ของการสร้างความเท่าเทียมระหว่างบุคคล และการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยจากการสำรวจสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายสำหรับประเทศไทย พบว่าการเลือกตั้งระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมีการเปิดช่องให้ใช้วิธีการลงคะแนนเสียงด้วยวิธีการอื่นนอกจากการใช้บัตรเลือกตั้งได้ แต่ก็ยังไม่ปรากฏกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนออกมารองรับการลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันอาจเห็นถึงการเคลื่อนไหวจากหน่วยงานกำกับดูแลด้านการเลือกตั้งที่พยายามศึกษา และทดลองการใช้วิธีการเลือกตั้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์[949][950] เช่น การใช้เครื่องลงคะแนนเลือกตั้งรุ่นต่าง ๆ ดังนี้ จึงอาจต้องมีการติดตามการดำเนินการของหน่วยงานที่กำกับดูแลด้านการเลือกตั้งต่อไป

จากการศึกษาตัวอย่างการเลือกตั้งของต่างประเทศ พบว่า เริ่มมีการวิเคราะห์ริเริ่มที่จะนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น Blockchain มาประยุกต์ใช้กับระบบการเลือกตั้ง[951][952] เพื่อจัดการกับความกังวลด้านความปลอดภัยที่มีอยู่สำหรับการเลือกตั้งในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งรวมถึงการเลือกตั้งออนไลน์ด้วย เช่นกรณีของประเทศเกาหลีใต้ที่มีรายงานว่าทางรัฐบาลของประเทศเกาหลีใต้ได้อนุญาตการนำร่องระบบการลงคะแนนบนฐานของ Blockchain ผ่านหน่วยงานกำกับดูแลด้านการเลือกตั้ง ซึ่งระบบนี้จะสามารถใช้โดยประชาชนมากกว่า 10 ล้านคน อีกทั้งวิธีการของประเทศเกาหลีใต้จะให้ผลลัพธ์ของการลงคะแนนแบบนิรนาม และผู้ลงคะแนนจะถูกระบุตัวผ่านเทคโนโลยีระบุตัวตนแบบไม่รวมศูนย์ (Decentralized) เพื่อป้องกันการลงคะแนนซ้ำ[953] อีกทั้งในกรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ ยังมีการใช้แพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการลงคะแนนเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ของชุมชนผ่านแอปพลิเคชัน m-Voting[954][955] ในสมาร์ทโฟนอยู่เป็นประจำ[956]

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.9 (5) การลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ หน้า 433

ช. (2) กิจกรรมการเรียกร้องต่าง ๆ

---

[949] บทความ "การเตรียมความพร้อมสำหรับเครื่องลงคะแนนเลือกตั้ง" โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, link

[950] ข่าวประชาสัมพันธ์ชี้แจงกรณีคลิปวิดีโอ “การใช้เครื่องลงคะแนนเลือกตั้งอิเล็กทรอนิกส์ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร”, link

[951] How Can Blockchain Fix the Problems of Electoral Voting by Toshendra Kumar Sharma, link

[952] Blockchain for Electronic Voting System—Review and Open Research Challenges by Uzma Jafar , Mohd Juzaiddin Ab Aziz and Zarina Shukur, link

[953] Korea to trial blockchain in large scale online voting by Ledger Insights, link

[954] Seoul’s Policy Sharing Initiative – Seoul Solution, Seoul Metropolitan Government, link

[955] สามารถดูรายละเอียดของแอปพลิเคชันได้เพิ่มเติมที่ link

[956] Smart City, Smart Residents: Seoul’s ‘Smart’ Transformation Accelerates Under Mayor Park by the Centre for LiveableCities Singapore, link

ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้การเคลื่อนไหว การประท้วง หรือกิจกรรมการเรียกร้องต่าง ๆ เกิดขึ้นในทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น ซึ่งช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของคนในสังคม[957] รวมถึงสร้างการเปลี่ยนแปลง และความตระหนักรู้ในสังคม[958] อย่างไรก็ตาม พื้นที่ทางออนไลน์ส่วนใหญ่มักอยู่ภายใต้ข้อกำหนดและเงื่อนไขการใช้งานของผู้ให้บริการที่เป็นผู้ประกอบธุรกิจภาคเอกชน[959] รวมถึงการประท้วงทางออนไลน์ก็อาจหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่กิจกรรมการเคลื่อนไหว การประท้วง หรือกิจกรรมการเรียกร้องต่าง ๆ อาจมีกฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางออนไลน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ แม้ว่าในปัจจุบันจะยังไม่พบกฎหมายที่สนับสนุนการประท้วงออนไลน์อย่างชัดเจน แต่จากการศึกษาตัวอย่างของประเทศอื่นในประเด็นนี้ พบกรณี เช่น ในสหภาพยุโรปได้มีการเรียกร้องให้ทางสหภาพยุโรปดำเนินการในการควบคุมแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ในขณะที่คุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และหลีกเลี่ยงการเซ็นเซอร์ ซึ่งในการถกเถียงระหว่างสมาชิกสภาสหภาพยุโรป Annalisa Tardino เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับบริษัทเทคโนโลยีที่นโยบายของบริษัทนั้นมีผลต่อโลกในความเป็นจริง และบริษัทนั้นยังเป็นผู้ที่ตัดสินใจว่าข้อความใดรับได้หรือรับไม่ได้ ซึ่งการตัดสินว่าเนื้อหาใดจะถูกเผยแพร่ทางดิจิทัล ไม่ควรที่จะอยู่บนฐานของแนวทางที่ถูกสร้างโดยแพลตฟอร์ม แต่ควรจะอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายที่บัญญัติกฎเกณฑ์และวิธีการที่มีความชัดเจน[960]

สำหรับกรณีการกำกับดูแลทางกฎหมายของประเทศไทย หลาย ๆ ครั้งที่บทบัญญัติภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ หรือประมวลกฎหมายอาญา เช่น ในเรื่องของการหมิ่นประมาท ได้เข้ามามีบทบาทในประเด็นนี้ และอาจส่งผลทางอ้อมให้สิทธิของประชาชนในการเคลื่อนไหว การประท้วง หรือกิจกรรมการเรียกร้องต่าง ๆ ทางออนไลน์ยังอาจถูกจำกัดอยู่มาก แม้ว่าประเทศไทยจะมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา 44 ที่ได้บัญญัติรับรองเสรีภาพในการชุมนุมสำหรับปวงชนชาวไทย โดยบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ไว้ก็ตาม แต่ก็เป็นเพียงกฎหมายแม่บทที่บัญญัติหลักการไว้อย่างกว้างเท่านั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยจึงยังอาจมีช่องว่างในการกำกับดูแลทางกฎหมายที่ชัดเจนในการคุ้มครองผู้บริโภคเรื่องการเคลื่อนไหว การประท้วง หรือกิจกรรมการเรียกร้องต่าง ๆ ทางออนไลน์ โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาบนพื้นฐานของหลักการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค ตามหลักการ 10 ด้านของ ITU Digital Regulation Handbook เกี่ยวกับสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.9 (6) การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง การประท้วงออนไลน์ หน้า 435

[957] Digital Transformation and the Futures of Civic Space to 2030 by the OECD, link

[958] Talking Race in the Digital Sphere– Is “New Activism” Here to Stay? by the United Nations Academic Impact (UNAI), link

[959] Legalise online protests to safeguard democracy by Chris Baraniuk, link

[960] Social media and democracy: we need laws, not platform guidelines, Members of the European Parliament, link

ซ. สิทธิมนุษยชน

ซ. (1) สิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับภาคธุรกิจตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งในแง่ของการดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนให้มีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และในแง่ของการเป็นผู้ละเมิดหรือจำกัดสิทธิมนุษยชนเอง เช่น ความเกี่ยวข้องของบริษัทกับการใช้แรงงานทาสในซินเจียง[961] หรือกรณีที่บริษัทจำนวนมากออกมาบอยคอตเพื่อเรียกร้องให้หยุดการรัฐประหารในพม่า[962] โดยในยุคปัจจุบันที่ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้ประกอบธุรกิจกลายเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค โดยหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชนของผู้ประกอบธุรกิจประกอบกับความโปร่งใสในหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจมีบทบาทสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค ซึ่งในสหภาพยุโรปมีการออกข้อเสนอร่างเกี่ยวกับการทำการตรวจสอบความยั่งยืนอย่างรอบด้านของธุรกิจ (Directive on Corporate Sustainability Due Diligence) เพื่อระบุการพิจารณาด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงสิ่งแวดล้อมลงในการประกอบธุรกิจและหลักการประกอบธุรกิจที่ดีขององค์กร ซึ่งมีการกำหนดหน้าที่สำหรับบริษัทในการจัดทำการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านด้วย[963]

สำหรับประเทศไทย การกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) เช่น กรณีรัฐธรรมนูญ ที่แม้จะเป็นกฎหมายแม่บทในการบัญญัติรับรอง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลไว้ก็ตาม แต่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญก็เน้นที่การกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นหลัก โดยนอกจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแล้ว กฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องอย่างเช่น กฎหมายแรงงาน ก็เป็นบทบัญญัติที่เป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองลูกจ้างที่มีหลักการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเป็นพื้นฐานเท่านั้น และแม้ว่าการตราบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ๆ ของประเทศไทยจะมีรากฐานด้านสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนประกอบ แต่การกำกับดูแลทางกฎหมายเหล่านั้นที่มีอยู่ในปัจจุบันก็อาจยังไม่เพียงพอต่อการที่จะให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาในภาคธุรกิจที่ถูกกำกับโดยเฉพาะ ภายใต้กฎหมายแบบเฉพาะภาคส่วน (Specific Sectors) ของประเทศไทย พบว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้เห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชนจึงมีการนำประเด็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนมาบรรจุในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (One Report) ที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องมีการเปิดเผยเป็นประจำ อีกทั้ง สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ก็ได้มีบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อร่วมกันผลักดันและสนับสนุนให้บริษัทจด

---

[961] Major brands implicated in report on forced labour beyond Xinjiang, link

[962] Burmese military companies: Products and Brands, Burma Campaign UK, link

[963] Corporate sustainability due diligence: Fostering sustainability in corporate governance and management systems, the European Commission, link

ทะเบียน บริษัทที่ออกหลักทรัพย์และผู้ประกอบธุรกิจในตลาดทุน ตระหนักถึงการประกอบธุรกิจอย่างมีธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และเคารพสิทธิมนุษยชน[964] อันเป็นไปตามแนวทางของหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGP) ซึ่งแนวทางหนึ่งที่หลักการดังกล่าวได้ชี้แนะ คือ การกำหนดแนวทางสำหรับบริษัทในการจัดทำการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน หรือ Human Rights Due Diligence (HRDD) ด้วย เพื่อจัดการกับความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ไม่พึงประสงค์[965] อย่างไรก็ดี มาตรการดังกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มีผลใช้บังคับกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์และบริษัทจดทะเบียนเท่านั้น และแม้ว่าจะมีความพ ยายามในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่ภาคเอกชนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำการเผยแพร่ให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่ภาคเอกชน แต่มาตรการทางกฎหมายที่มีความครอบคลุมภาคธุรกิจในวงกว้างก็อาจมีความจำเป็น เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชนในภาคธุรกิจต่อไป

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.10 (4) บริษัทปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน หน้า 536

[964] กลต.สภ.(ว) 20/2562 เรื่อง แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนภายใต้กรอบงานขององค์กรสหประชาชาติ, link

[965] รายงานการวิจัย เรื่อง การตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence)โดย สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (สว.มธ.), link

ซ. (2) การส่งเสริมภาคธุรกิจให้ปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างเท่าเทียมไม่ว่าผู้บริโภคอยู่ที่ใด

ความคาบเกี่ยวด้านพรมแดน รวมถึงการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภคในหลายประเทศกลายเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับภาคธุรกิจได้ง่ายในยุคปัจจุบัน เนื่องจากการเชื่อมต่อถึงกันของอินเทอร์เน็ต และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้การประกอบธุรกิจจำต้องพิจารณาถึงหน้าที่ตามกฎหมายที่บังคับใช้ของประเทศต่าง ๆ ที่ธุรกิจได้เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งบางครั้งประเทศที่ผู้ประกอบธุรกิจเข้าไปให้บริการแก่ผู้บริโภคอาจมีมาตรฐานการกำกับดูแลทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภคไม่เท่าเทียมกัน โดยหากผู้ประกอบธุรกิจจะคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศหนึ่งตามกฎเกณฑ์ที่ประเทศนั้นมีอยู่ แต่เลือกที่จะปฏิบัติต่อผู้บริโภคในอีกประเทศตามมาตรฐานของอีกประเทศซึ่งมีมาตรฐานที่ต่ำกว่า ก็ย่อมเป็นการเลือกปฏิบัติสำหรับผู้บริโภคในอีกประเทศดังกล่าว ดังนี้ การส่งเสริมให้ภาคธุรกิจปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าผู้บริโภคจะอยู่ที่ใดนั้น เป็นหนึ่งในหลักแนวปฏิบัติที่ดีของบริษัท เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้บริโภค

สำหรับประเทศไทยยังไม่ปรากฏการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ที่เข้ามากำกับหรือส่งเสริมให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างเท่าเทียมไม่ว่าผู้บริโภคอยู่ที่ใด อย่างไรก็ดี ในภาคธุรกิจ ที่ถูกกำกับโดยเฉพาะภายใต้กฎหมายแบบเฉพาะภาคส่วน (Specific Sectors) เช่น กรณีธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย ได้มีประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม ซึ่งได้กำหนดให้ผู้ให้บริการนำหลักเกณฑ์การคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยไปใช้ในการประกอบธุรกิจ หากประเทศอื่นที่ผู้ให้บริการประกอบธุรกิจอยู่นั้นปราศจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการเฉพาะ หรือหลักเกณฑ์อื่นในทำนองเดียวกัน[966]

หัวข้อนี้ได้ทำการวิเคราะห์โดยอ้างอิงจากหลักการในบทที่ 3 3.10 (3) การหยุดมาตรฐานที่ต่ำกว่าสำหรับประเทศที่มีรายได้น้อยกว่า หน้า 535

[966] ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่สกส2. 4/2563 เรื่อง การบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market conduct), หน้า 8 ข้อ 5.3 และ คำถาม - คำตอบแนบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market conduct) ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2563, link

บทที่ 5 การพัฒนาแนวทางการกำกับดูแลทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทย

เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการกำกับดูแลทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทย

ก. ความพร้อมของผู้บริโภคในการเข้าสู่ยุคดิจิทัล

ก. (1) การเข้าถึงอุปกรณ์ที่สามารถหาซื้อได้

ลักษณะของสังคม และเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกลายเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งจากการวิเคราะห์ช่องว่างของสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายในประเด็นนี้ตามบทที่ 4 พบว่า สถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) เช่น พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม มีกลไกด้านการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรคมนาคม แต่ในส่วนของอุปกรณ์ยังขาดมาตรการในการกำกับดูแลทำให้อาจยังไม่สามารถก่อให้เกิดสิทธิในการเข้าถึงอุปกรณ์ที่สามารถหาซื้อได้แก่ผู้บริโภคอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่อาจก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ซึ่งการลดความเหลื่อมล้ำเป็นประเด็นที่นโยบายของรัฐไทยในหลายระดับให้ความสำคัญ เช่น การสร้างสังคมแห่งอนาคตและลดความเหลื่อมล้ำด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามที่ปรากฏในยุทธศาสตร์ที่ 2 ภายใต้แผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 ที่ต้องการให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการใช้ประโยชน์และรู้เท่าทันเทคโนโลยี และตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวซึ่งพิจารณาถึงร้อยละของประชากรที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีจำนวนสูงขึ้นในแต่ละปี และจำนวนที่เพิ่มขึ้นของประชากรทุกกลุ่ม รวมถึงผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสสามารถใช้ประโยชน์ในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เป็นต้น[967] ดังนั้นการสนับสนุนและพัฒนามาตรการกำกับดูแลทางกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนสามารถซื้อหาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การตราพระราชกฤษฎีกาลดอัตราภาษีหรือยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับอุปกรณ์ดังกล่าวบางจำพวก ซึ่งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อาจร่วมมือกับกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ในการพิจารณาถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของมาตรการดังกล่าว อาจเป็นอีกหนทางหนึ่งเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการลดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีในสังคม

[967] แผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570, หน้า 91, link

ก. (2) การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสาธารณะที่ไม่จำกัดปริมาณการใช้ข้อมูล

ในทำนองเดียวกันกับหัวข้อการเข้าถึงอุปกรณ์ที่สามารถหาซื้อได้ อินเทอร์เน็ตเป็นอีกปัจจัยสำคัญควบคู่ไปกับการมีอยู่ของอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ในปัจจุบันได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการจัดให้มีอินเทอร์เน็ตสาธารณะแก่ประชาชน จึงมีบทบัญญัติกฎหมายลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) เช่น พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม หรือพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดทำขึ้น เช่น โครงการเน็ตประชารัฐ แต่เนื่องด้วยการขยายตัวของเศรษฐกิจ การเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัล สถานการณ์โลก (เช่น การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19) และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ความจำเป็นในการใช้อินเทอร์เน็ตยิ่งเพิ่มสูงขึ้น ทำให้บางครั้งผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ด้อยโอกาสอาจไม่ได้รับโอกาสในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอ ดังนี้จึงมีความจำเป็นในการยกระดับมาตรการในทางปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและความครอบคลุมของอินเทอร์เน็ตสาธารณะ อีกทั้งเป้าหมายหนึ่งตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) คือการสร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียม ซึ่งประชาชนทุกคนต้องสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเสมือนเป็นสาธารณูปโภคพื้นฐานประเภทหนึ่ง[968] ดังนั้นกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมอาจพิจารณาขยายขอบเขตโครงการจัดทำอินเทอร์เน็ตสาธารณะเพื่อเพิ่มความครอบคลุมในหลากหลายพื้นที่ ทั้งพื้นที่ในเมืองและชนบท รวมถึงเพิ่มความเร็วและประสิทธิภาพของอินเทอร์เน็ตสาธารณะตามสถานที่ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความหนาแน่นในการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานที่นั้น ๆ อีกทั้งการสนับสนุนเรื่องการจัดสรรงบประมาณจากทางภาครัฐที่ทั่วถึงและเพียงพอเพื่อสนับสนุนให้โครงการ เช่น โครงการเน็ตประชารัฐ สามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาได้ต่อไป

[968] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 15, link

ก. (3) ความรู้ของผู้บริโภคที่เพียงพอ

การทำให้ผู้บริโภคมีความเท่าทัน ความตระหนักรู้ และทักษะด้านดิจิทัลอย่างเพียงพอ เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าสู่สังคมยุคดิจิทัลได้อย่างเต็มรูปแบบ เป็นอีกประเด็นที่สำคัญ โดยการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) เช่น พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือกฎหมายด้านการประกอบกิจการโทรคมนาคม ได้มีการกำหนดหลักการเกี่ยวกับการเผยแพร่ควา มรู้ให้แก่ผู้บริโภค แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคจำนวนไม่น้อย เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาสก็ยังคงขาดความรู้ที่จำเป็นอันเป็นอุป สรรคสำหรับผู้บริโภคเองในการที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในยุคดิจิทัล และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งในแผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีนั้น มีเป้าหมายหนึ่งคือการให้ประชาชนทุกคนมีความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ ซึ่งมุ่งหมายในการลดการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเทคโนโลยีของประชาชน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจขยายขอบเขตโครงการที่มีอยู่เดิมในการให้ความรู้แก่ผู้บริโภค รวมถึงอาจร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการจัดหลักสูตรในการศึกษาทุกระดับ เกี่ยวกับการเรียน รู้ทักษะทางด้านดิจิทัล ซึ่งไม่ใช่แค่ทักษะในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรืออินเทอร์เน็ตเท่านั้น แต่จะต้องรวมถึงทักษะด้านการรู้เท่าทันสื่อ และภยันตรายในโลกดิจิทัล รวมถึงแนวปฏิบัติที่ดีในโลกดิจิทัล ซึ่งแผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 ก็มีการกำหนดแผนงานดังกล่าวไว้ด้วย[969]

[969] แผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570, หน้า 31, link

ข. การแข่งขันอย่างเท่าเทียม และทางเลือกของผู้บริโภค

ข. (1) หลักการความเป็นกลางทางอินเทอร์เน็ต (Net neutrality)

หลักการความเป็นกลางทางอินเทอร์เน็ตคือการส่งเสริมให้การจราจรทางอินเทอร์เน็ตได้รับการปฏิบัติเหมือนกัน[970] รวมถึงช่วยสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันอย่างเท่าเทียมระหว่างผู้ประกอบการ และก่อให้เกิดทางเลือกที่หลากหลายสำหรับผู้บริโภค โดยจากการวิเคราะห์สถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) พบว่า ประเทศไทยยังคงขาดบทบัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับหลักการความเป็นกลางทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งอุตสาหกรรมเทคโนโลยีในปัจจุบันมีมูลค่ามหาศาล และนับวันก็ยิ่งเพิ่มมูลค่ามากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้บริษัทยักษ์ใหญ่ที่มีผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลายมีแนวโน้มที่จะผูกขาดระบบนิเวศทางดิจิทัลได้ง่ายมากยิ่งขึ้น[971] ทั้งนี้ ในแผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570 ได้มีการกำหนดแผนงานในการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการระบุถึงการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้เกิด "เครือข่ายที่เป็นกลาง (Net Neutrality)" สำหรับยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ[972] ดังนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงอาจพิจารณาและผลักดันให้เกิดการปรับปรุงเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักการความเป็นกลางทางอินเทอร์เน็ต เช่น ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยให้ กสทช. ร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในการศึกษาและกำกับดูแลในประเด็นเรื่องความเป็นกลางทางอินเทอร์เน็ตต่อไป

---

[970] Indicators of consumer protection and empowerment in the digital world: Results and recommendations of a feasibility study ,Page 50, link

[971] US Justice Department Sues California Over New Net Neutrality Law, link

[972] แผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570, หน้า 27, link

ข. (2) ข้อมูลที่เพียงพอเพื่อทางเลือกที่ชัดเจน

สิทธิในการได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและเพียงพอเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลที่เพียงพอ เพื่อคุ้มครองให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าและบริการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ อันเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้บริโภค ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ในปัจจุบัน พบว่ากฎหมายไทยในหลายกรณีกำหนดให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่เพียงพอรวมถึงหลักการด้านความโปร่งใส เช่น มาตรา 26 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ที่วางหลักว่าข้อความใดที่คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเห็นว่าสมควรแจ้งให้ผู้บริโภคทราบว่าข้อความนั้นเป็นข้อความที่มีความมุ่งหมายเพื่อการโฆษณา คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณามีอำนาจกำหนดให้การโฆษณาโดยทางสื่อโฆษณานั้นต้องมีถ้อยคำชี้แจงกำกับให้ประชาชนทราบว่าข้อความดังกล่าวเป็นการโฆษณาได้ แต่ช่องว่างในการกำกับด้านการโฆษณาก็อาจมีขึ้นได้ หากไม่ได้มีการกำหนดให้การโฆษณาแฝงทางแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ต้องมีการเปิดเผยข้อความใดเป็นพิเศษเกี่ยวกับความมุ่งหมายเพื่อการโฆษณา โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่ข้อมูลและสื่อที่ผู้บริโภคต้องพบเจอในปัจจุบันมีปริมาณมาก พร้อมด้วยความซับซ้อน ทำให้เป็นการลำบากสำหรับผู้บริโภคในการรับรู้และประมวลผลข้อมูลภายในระยะเวลาอันสั้น และเมื่อกลยุทธ์ทางการตลาดประกอบเข้ากับความรวดเร็วในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ผู้บริโภคจึงอาจเสียประโยชน์จากความไม่โปร่งใสและการขาดการบ่งชี้ที่เพียงพอได้ ดังนั้นเมื่อกฎหมายในปัจจุบันมีช่องทางอันมีความยืดหยุ่นในการกำกับดูแลด้านการโฆษณาแล้ว หน่วยงานที่มีอำนาจ เช่น คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาจึงอาจพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับการโฆษณาสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภค ให้การโฆษณาแฝงทางแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ต้องเปิดเผยความมุ่งหมายเพื่อการโฆษณา และการจัดจ้างบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค (เช่น Blogger หรือ Influencer) ต่างๆ อันจะเป็นการส่งเสริมยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยี ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่มุ่งคุ้มครองสิทธิให้แก่ผู้ใช้งานเทคโนโลยีในทุกภาคส่วน รวมถึงมีการกำหนดแผนงาน เช่น การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับพลวัตของเทคโนโลยีและบริบทของสังคม และการสร้างระบบและกลไกการคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้ธุรกรรมออนไลน์ เป็นต้น[973]

[973] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 38 - 41, link

ค. การคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเปราะบางจากเนื้อหาและภยันตรายต่าง ๆ ทางออนไลน์

ค. (1) ความเหมาะสมของเนื้อหา

การกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อกำกับดูแลความเหมาะสมของเนื้อหาในโลกออนไลน์นั้น นอกจากจะเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเปราะบาง เช่น ผู้เยาว์ จากความเสี่ยงด้านเนื้อหา (Content Risk) แล้ว การมีอยู่ของกฎเกณฑ์ดังกล่าวยังทำให้เกิดสภาพแวดล้อมทางดิจิทัลที่มีความปลอดภัย และเหมาะสมสำหรับผู้บริโภคในการเข้าสู่และเรียนรู้โลกดิจิทัลด้วย ทั้งนี้ จากการศึกษาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ในเรื่องความเหมาะสมของเนื้อหาในปัจจุบัน ยังคงพบว่าความเหมาะสมของเนื้อหาจากสื่อในรูปแบบของบริการ Over the Top (OTT) ยังคงปราศจากมาตรการกำกับดูแลที่ชัดเจน ซึ่ง บริการ Over the Top (OTT) เป็นสื่อรูปแบบใหม่ที่ได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน ทำให้ผู้บริโภคต้องประสบกับความเสี่ยงด้านเนื้อหาที่มากขึ้นจากการเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัล ดังนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กสทช. อาจพิจารณาบัญญัติกฎเกณฑ์เพิ่มเติมโดยเฉพาะสำหรับบริการ OTT และกฎเกณฑ์การจัดระดับความเหมาะสมของเนื้อหาภายใต้บริการดังกล่าว ให้ผู้บริโภครับทราบก่อนรับชม ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศให้เหมาะสมกับบริบทใหม่ ซึ่งมุ่งกำหนดแนวทางหรือมาตรการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับระบบนิเวศของอุตสาหกรรมและการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ผ่านโครงข่ายอื่นที่มิใช่โครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2563 - 2568) ของ กสทช.[974]

[974] แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2563 - 2568), หน้า 24 - 27, link หรือ link

ค. (2) เกมออนไลน์

การควบคุมและกำกับดูแลเกมออนไลน์ไม่เพียงแต่ปกป้องผู้บริโภคจากภยันตรายหลากหลายรูปแบบจากการเข้าถึงเกมออนไลน์ แต่ก็ยังก่อให้เกิดค วามมั่นใจแก่ผู้บริโภคในการเลือกประเภทของผลิตภัณฑ์และบริการที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของตน อันจะทำให้ผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้เยาว์สามาร ถเรียนรู้และพัฒนาทักษะจากการเล่นเกมออนไลน์ที่เหมาะสมกับตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน ประเทศไทยยังคงขาดมาตรการกำกับดูแลเกมออนไลน์โดยเฉพาะ ที่ชัดเจน ทำให้เกิดช่องว่างในการกำกับดูแล จึงอาจมีความจำเป็นที่จะต้องบัญญัติกฎหมายเพื่อคุ้มครองผู้เยาว์ จากความเสี่ยงและภัยที่อาจเกิดขึ้นจากเกมออนไลน์ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงวัฒนธรรม ที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลเกมในรูปแบบดั้งเดิม (Traditional) ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. 2551 อาจเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบรักษาการกำกับดูแลเกมออนไลน์ตามกฎหมายที่ตราขึ้นใหม่นี้ เป็นต้น ซึ่งการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้เยาว์จากภัยทางออนไลน์ก็สอดคล้องกับหลักการตามปฏิญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ในสื่อออนไลน์ ในอาเซียน (Declaration on the Protection of Children from all Forms of Online Exploitation and Abuse in ASEAN) ที่แถลงว่าสมาชิกอาเซียนให้คำมั่น (Commit) ที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ (Exploitation) และการละเมิด (Abuse) ทางออนไลน์ในทุกรูปแบบ โดยจะให้ความสำคัญกับมาตรการ เช่น การส่งเสริม พัฒนา และใช้กรอบนโยบายทางกฎหมายระดับชาติ เป็นต้น[975]

[975] Declaration on the Protection of Children from all Forms of Online Exploitation and Abuse in ASEAN, Page 2, link

ค. (3) บทบาทของผู้ประกอบธุรกิจ

ผู้ประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลเป็นผู้ที่ทราบดีที่สุดเกี่ยวกับบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ตนให้บริการ ดังนั้นการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวเข้ามามีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคจากภยันตรายต่าง ๆ ในโลกออนไลน์ ถือเป็นการช่วยส่งเสริมการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อพิจารณาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ในปัจจุบันพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ อันมีบทบัญญัติทำนองเดียวกับหลักการด้านหน้าที่ในการใช้ความระมัดระวังของผู้ประกอบธุรกิจ เพียงแต่ในส่วนของรายละเอียดหน้าที่ในการใช้ความระมัดระวังของผู้ประกอบธุรกิจนั้นยังไม่ปรากฏชัดในชั้นของการตรา เป็นพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ประกอบกับการดำเนินการผ่านหน่วยงานรัฐอย่างเดียวไม่สามารถที่จะคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเปราะบางจากภยันตรายทางออนไลน์ได้อย่างเพียงพอ ทำให้ผู้บริโภคในปัจจุบันจึงอาจประสบกับเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมและภยันตรายในหลากหลายรูปแบบขณะใช้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ดังนั้นหน่วยงานที่มีอำนาจจึงอาจพิจารณากำหนดมาตรการทางกฎหมายต่อไปเพื่อให้ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ในการใช้ความระมัดระวังที่ชัดเจนและเพียงพอ เช่น หน้าที่ในการจัดการกับเนื้อหาการก่อการร้าย อันจะทำให้ผู้บริโภคได้รับการปกป้องจากเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมและภยันตรายต่าง ๆ ในโลกออนไลน์ได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนามาตรฐานและกฎเกณฑ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้การกำกับดูแลอย่างเหมาะสม ภายใต้แผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564 - 2565 ซึ่งมีการกำหนดกลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ข้างต้นในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขกฎหมายลำดับรองตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เอื้อต่อเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นด้วยการกำกับดูแลตามมาตรฐานสากลด้วยการออกระเบียบหรือประกาศเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามพระราชบัญญัติด้วยการสร้างกลไกการ กำกับดูแล ทั้งในรูปแบบของมาตรฐานบังคับและมาตรฐานแนะนำ อันมีความเหมาะสมกับขนาดและบริบทของธุรกิจทุกระดับอย่างเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลสากล[976] อีกด้วย

[976] แผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564 - 2565, หน้า 76 , link

ค. (4) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค โดยเฉพาะจากการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภคโดยมิชอบ ซึ่งการมีขึ้นของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เป็นการสร้างหลักประกันขั้นพื้นฐานว่าข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภค จะไม่ถูกนำไปประมวลผลอย่างมิชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ได้สัดส่วน หรือปราศจากความยินยอมหรือฐานอันชอบด้วยกฎหมาย โดยจากการศึกษาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ที่ปรากฏภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าพระราชบัญญัติดังกล่าว รวมถึงเอกสารแนวทางการดำเนินการในการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ยังอาจปราศจากรายละเอียดรวมถึงตัวอย่างที่มีความชัดเจนบางประการ เช่น ตัวอย่างแนวทาง หรือวิธีการในรายละเอียดที่จะทำให้แน่ใจว่าเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอายุเท่าใด หรือเป็นผู้เยาว์หรือไม่ (Age-Gating) อันจะทำให้ผู้ประกอบธุรกิจสามารถปฏิบัติตามได้จริงในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะเมื่อเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่สำหรับประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์อันแท้จริงของหลักการในบทบัญญัติเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นผู้เยาว์ ประกอบกับลักษณะของยุคดิจิทัลที่ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภคมีโอกาสที่จะถูกเข้าถึงและประมวลผลโดยเทคโนโลยีได้มากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาออกแนวทางพร้อมตัวอย่าง หรือวิธีการที่มีความละเอียดเพิ่มเติม เพื่อให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยี ตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญของยุทธศาสตร์ดังกล่าว[977]

[977] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 38 - 40, link

ค. (5) ถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชัง หรือ Hate Speech

การคุ้มครองผู้บริโภคจากการคุกคามทางออนไลน์เป็นหนึ่งปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนเรื่องการมีส่วนร่วม (Inclusion) ของผู้บริโภคในโลกดิจิทัล และส่งเสริมให้เกิดสังคมที่มีความเป็นพหุนิยม (Pluralism) โดยจากการศึกษาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) พบว่า กฎหมายในปัจจุบัน เช่น กฎหมายเรื่องการหมิ่นประมาท การดูหมิ่นซึ่งหน้า หรือกฎหมายด้านการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ยังคงคุ้มครองผู้บริโภคจากถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังในกรณีที่ค่อนข้างจำกัด กล่าวคือ กฎหมายมิได้มุ่งคุ้มครองในลักษณะของกลุ่มบุคคล หรือเนื้อหาที่เป็นความจริงอาจไม่ได้รับการคุ้มครองในบางกรณี ทำให้เมื่อเกิดการโอนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และอินเทอร์เน็ตถูกใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังในวงกว้าง ดังนี้หน่วยงานที่มีอำนาจอาจพิจารณาส่งเสริมให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา หรือมีมาตรการทางกฎหมายโดยเฉพาะเพื่อจัดการกับถ้อยคำที่สร้างความเกลียดชังที่อยู่บนพื้นฐานของ เพศ เชื้อชาติ หรือความเชื่อทางศาสนา เป็นต้น อันจะเป็นการส่งเสริมยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่มุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับทั้งผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องมาตรฐาน การคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคล และการรักษาความมั่นคงปลอดภัย รวมทั้งมีแผนงานในการปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัลและบริบทของสังคม เป็นต้น[978]

[978] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 38 - 41, link

ค. (6) การสนับสนุนโดยเฉพาะสำหรับผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง

การให้ความสำคัญกับผู้บริโภคกลุ่มเปราะบางเป็นสิ่งสำคัญในการก่อให้เกิดความเท่าเทียมและการมีส่วนร่วมของผู้บริโภคทุกกลุ่มอย่างแท้ จริง โดยเฉพาะในเรื่องของระบบและผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบโดยคำนึงถึงความจำเป็นของผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ ที่จะส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงและใช้บริการดิจิทัลได้อย่างสะดวก และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนถ่ายเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้ อย่างไรก็ดี จากการศึกษาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) พบว่าในปัจจุบันยังปราศจากมาตรการทางกฎหมายแบบใช้บังคับทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ที่จะส่งเสริมให้เกิดระบบและผลิตภัณฑ์ที่มีความง่ายต่อการใช้งาน โดยเฉพาะสำหรับผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง ประกอบกับลักษณะของระบบและผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลมีความซับซ้อนมากกว่าที่เคย ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีอันอาจเป็นอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งต่อการสร้า งสังคมยุคดิจิทัลที่มีความเท่าเทียมและมีส่วนร่วม และเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างสังคมแห่งอนาคตและลดความเหลื่อมล้ำด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) ซึ่งมีแผนงานที่วางไว้ เช่น การสนับสนุนเทคโนโลยีดิจิทัลหรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการ และกำหนดให้สื่อดิจิทัล การพัฒนาเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน และบริการดิจิทัลของภาครัฐต้องพัฒนาตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล[979] หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อาจพิจารณาผลักดันให้มีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ส่งเสริมการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีโดยเฉพาะสำหรับผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง เช่น มาตรการทางกฎหมายที่กำหนดให้ผลิตภัณฑ์และบริการด้านดิจิทัลต้องถูกออกแบบโดยคำนึงถึงความจำเป็นของผู้บริโภคกลุ่มเปราะบาง เป็นต้น

[979] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 30 - 33, link

ง. การระงับข้อพิพาท

มาตรการในการระงับข้อพิพาทที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นของผู้บริโภค และส่งเสริมการเจริญเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งนี้ จากการพิจารณาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) พบว่าแม้จะปรากฏพัฒนาการของมาตรการทางกฎหมายของไทยเพื่อให้เท่าทันยุคดิจิทัลบางส่วนแล้ว เช่น การจัดตั้งแผนกคดีซื้อขายออนไลน์หรือระบบ e-Filing ของศาลยุติธรรม ประกอบกับความร่วมมือของประเทศในอาเซียนที่ทำให้เกิดช่องทางออนไลน์สำหรับการร้องเรียนต่อหน่วยงานกำกับดูแลด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศสมาชิกอาเซียน แต่ประเด็นด้านการระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศของผู้บริโภคที่ขยายขอบเขตกว้างออกไปทั่วทุกภูมิภาคของโลกก็ยังคงปราศจากมาตรการที่มีประสิทธิผลเข้ามาสนับสนุนอยู่ นอกจากนี้เพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่มีการกล่าวถึงการระงับข้อพิพาทออนไลน์ ตามแผนงานในการสร้างระบบและกลไกการคุ้มครองผู้บริโภคที่ใช้ธุรกรรมออนไลน์[980] รวมถึงในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ภายใต้แผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564 - 2565 ในด้านของการสร้างความเชื่อมั่นและคุ้มครองผู้บริโภคออนไลน์ เช่น การยกระดับศูนย์คุ้มครองผู้บริโภคออนไลน์เพื่อตอบโจทย์กับสถานการณ์ของกลโกงออ นไลน์ ปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาการถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และกลไกการป้องกันและรักษาสิทธิประโยชน์ของตนเองบนโลกออนไลน์ เช่น การยกระดับการรับเรื่องร้องเรียนออนไลน์ของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นต้น[981] จึงอาจมีการพิจารณามอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลการติดต่อรวมถึงอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริโภคในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างผู้บริโภคในประเทศไทยกับผู้ประกอบธุรกิจที่ อยู่ต่างแดน ซึ่งการมอบหมายหน้าที่นี้อาจมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาไปถึงเรื่องของการสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างจริงจังเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในส่วนนี้ได้อย่างเต็มที่

[980] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 38 - 41, link

[981] แผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2564 - 2565, หน้า 82 - 86 และ 106, link

จ. ความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัย

หลักการด้านความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัยเป็นหลักสำคัญในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค รวมทั้งก่อให้เกิดโลกดิจิทัลที่ผู้บริโภคสามารถเชื่อถือได้อันจะสนับสนุนการเข้าสู่โลกดิจิทัลของผู้บริโภคที่มากยิ่งขึ้นอีกด้วย แต่ด้วยความท้าทายด้านการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่รวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้จากการศึกษาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ในปัจจุบันพบว่าแม้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลจะมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเอาไว้ แต่ช่องว่างที่เกิดขึ้นจากการนำเทคโนโลยีเกิดใหม่ อย่างปัญญาประดิษฐ์มาใช้ก็ยังคงก่อให้เกิดความกังวลและความเสี่ยงด้านความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัยของผู้บริโภคอย่างมีนัยยะสำคัญ ด้วยความที่ปัญญาประดิษฐ์ถูกนำไปใช้ในสังคมอย่างกว้างขวาง โดยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ประกอบกับเหตุการณ์ที่น่ากังวลจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่ปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่องทั่วโลก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาออกมาตรการทางกฎหมายเพื่อกำหนดหลักการด้านการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคจากเทคโนโลยีเกิดใหม่ เช่น กรณีปัญญาประดิษฐ์ โดยการกำหนดสิทธิในการที่จะไม่อยู่ภายใต้การตัดสินโดยอัตโนมัติ การกำหนดหลักเกณฑ์เพิ่มเติมเพื่อก่อให้เกิดความโปร่งใส รวมถึงความสามารถในการขอให้มีการทบทวนหรือตรวจสอบการตัดสินใจ (Human in the Loop) เพิ่มเติม เพื่อให้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทยคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและความมั่นคงปลอดภัยของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่มุ่งสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยี ด้วยมาตรฐาน กฎหมาย กฎระเบียบ และกติกา ที่มีประสิทธิภาพทันสมัยและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์สากล และสร้างความมั่นคงปลอดภัย ความเชื่อมั่น และการคุ้มครองสิทธิให้แก่ผู้ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในทุกภาคส่วน ซึ่งรวมทั้งประเด็นเรื่องการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและข้อมูลส่วนบุคคล และการรักษาความมั่นคงปลอดภัย[982] และยุทธศาสตร์ที่ 1 การเตรียมความพร้อมของประเทศด้านสังคม จริยธรรม กฎหมาย และกฎระเบียบสำหรับการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ ภายใต้ร่างแผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ระยะ 6 ปี (พ.ศ. 2565 - 2570) ที่มุ่งให้การพัฒนาและใช้งานปัญญาประดิษฐ์ของประเทศไทยเป็นไปอย่างมี จริยธรรม ความน่าเชื่อถือ ความมั่นคงปลอดภัยและความเป็นส่วนตัว การคำนึงถึงและไม่ล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน และการสร้างความเท่าเทียมและความยุติธรรม เป็นต้น[983][984]

---

[982] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 38 - 41, link

[983] แผนปฏิบัติราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี พ.ศ. 2566 - 2570, หน้า 53, link

[984] ครม. ผ่าน (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทยระยะ 6 ปี (พ.ศ. 2565 – 2570), ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, link

ฉ. การคุ้มครองผลิตภัณฑ์ และกรรมสิทธิ์ในยุคดิจิทัล รวมถึงการควบคุมผู้ประกอบธุรกิจทางออนไลน์

มาตรการในการคุ้มครองลิขสิทธิ์ที่มีความเป็นธรรมไม่เพียงแต่คุ้มครองผลประโยชน์ของสังคม แต่ยังเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้ม ครองเจ้าของลิขสิทธิ์และการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคด้วย นอกจากนี้การมีมาตรการเข้ามาควบคุมด้านการสนับสนุนและอายุของผลิตภัณฑ์นอกจากจะลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้บริโภคแล้ว ก็ยังส่งผลให้เกิดความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วย โดยจากการศึกษาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) พบว่ามาตรการทางกฎหมายในปัจจุบัน เช่น สิทธิในการเลิกสัญญาภายใน 7 วัน กรณีซื้อสินค้าหรือบริการจากการขายตรงหรือจากการขายผ่านตลาดแบบตรง หรือกรณีร่างพระราชบัญญัติความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพ ร่องของสินค้าที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องของสินค้าที่มีอยู่ในเวลาส่งมอบสินค้าและปรากฏขึ้นภายในสองปีนับแต่วันส่งมอบสินค้า ยังอาจไม่สามารถอุดช่องว่างด้านการคุ้มค รองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในด้านการคุ้มครองให้ผลิตภัณฑ์มีอายุและการสนับสนุนที่เหมาะสม รวมถึงสิทธิในการซ่อมของผู้บริโภคได้อย่างเพียงพอ ตามที่ได้อธิบายอย่างละเอียดใน หัวข้อ 4.2 ข้อ ฉ. แล้ว ดังนั้นอาจควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เช่น แก้ไขบทบัญญัติข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์และข้อยกเว้นการละเมิดมาตรการทางเทคโ นโลยีตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ที่เปิดโอกาสแก่เจ้าของกรรมสิทธิ์ในผลิตภัณฑ์ที่จะใช้สิทธิในการซ่อมผลิตภัณฑ์ของตนโดยปราศจากเงื่อนไขอื่นตามกฎหมายอันเกิ นสมควร และอาจมีการตรากฎหมายเพิ่มเติมเพื่อจัดการกับประเด็นเรื่องของอายุและการสนับสนุนผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะอุปกรณ์ IoT เพิ่มเติมอย่างเช่นการกำหนดระยะเวลาอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ผู้ประกอบธุรกิจต้องให้การสนับสนุนผลิตภัณฑ์เหล่านี้ เป็นต้น ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเหล่านี้ยังสอดคล้ องกับเศรษฐกิจยุคใหม่ที่คำนึงถึงความยั่งยืนทั้งด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย[985]

ด้วยความท้าทายรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นจากลักษณะของโลกดิจิทัลที่ไร้พรมแดน จึงเกิดความจำเป็นที่จะต้องกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจที่เข้ามามีจุ ดเกาะเกี่ยวกับผู้บริโภคในประเทศไทย โดยเฉพาะในธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ที่สิทธิของผู้บริโภคจำนวนมากอาจถูกกระทบ เพื่อมิให้เกิดช่องว่างของการกำกับดูแลในส่วนนี้ อย่างไรก็ดี จากการศึกษาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บั งคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) พบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้ กล่าวคือ พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง แม้ว่าจะมีการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงทำการจดทะเบียน และมีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ในทางปฏิบัติก็พบว่ายังคงเกิดอุปสรรคในการจดทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจตลา ดแบบตรงที่ไม่ได้มีสถานประกอบการภายในประเทศไทยอยู่ ดังนั้นด้วยการเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในยุคดิจิทัล จึงทำให้การควบคุมผู้ประกอบธุรกิจทางออนไลน์ยังคงมีช่องว่าง ดังนั้นเพื่อเป็นการอุดช่องว่างดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเช่น สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคอาจพิจารณาดำเนินการใ ห้มีการกำกับดูแลและการจด

[985] การปฏิรูปเศรษฐกิจกระแสใหม่, สวทช., link

ทะเบียนของผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงที่ไม่ได้มีสถานประกอบการภายในประเทศไทยด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปอย่างทั่วถึง และเพื่อคุ้มครองสิทธิและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) อันมุ่งเน้นที่การสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีให้กับผู้ใช้บริการ ซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนประเทศสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และหนึ่งในเป้าหมายยุทธศาสตร์ก็คือการที่ประชาชนและภาคธุรกิจมีความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมออนไลน์อย่างเต็มรูปแบบ โดยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่ทำธุรกรรมเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องและมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี[986]

[986] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 38 - 41, link

ช. การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ รวมถึงการคุ้มครองและรับรองสิทธิในการแสดงออกทางออนไลน์

ช. (1) การเลือกตั้ง

การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับการเลือกตั้งเป็นการสนับสนุนให้เกิดความเท่าเทียม และยังส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งมาตรการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการเลือกตั้งทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นในปัจจุบันมีการเปิดช่องให้มีการลงคะแนนโดยวิธีการอื่นได้ เช่น การลงคะแนนทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่การจะทำให้วิธีการลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นได้จริงนั้น จำต้องอาศัยความพร้อมของหน่วยงานกำกับดูแลและประชาชน รวมถึงกฎเกณฑ์ลำดับรองมารองรับรูปแบบการเลือกตั้งดังกล่าว ซึ่งสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ในปัจจุบันยังไม่ปรากฏกฎเกณฑ์และขั้นตอนในรายละเอียดที่ชัดเจนมารองรับในประเด็นนี้ ซึ่งส่งผลให้สิทธิของผู้บริโภคที่ควรจะได้รับการคุ้มครองจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีจึงอาจยังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ดังนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง อาจพิจารณาดำเนินการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบการเลือกตั้งให้เหมาะสมกับยุคดิจิทัล โดยคำนึงถึงผลดีและผลเสียของทางเลือกทั้งหลาย และจัดให้มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อรองรับการลงคะแนนเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค อันจะเป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล ที่มุ่งให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา[987] ประกอบกับยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยี ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่มีการกล่าวถึงแผนงานในการปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัลและบริบทของสังคม โดยให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนกับรัฐบาลในเรื่องการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน (e-Participation) เช่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการยกร่าง พัฒนา ตรวจสอบ และทบทวนกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น[988]

ช. (2) กิจกรรมการเรียกร้องต่าง ๆ

การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้บริโภคในด้านการเรียกร้องหรือการประท้วงในยุคดิจิทัลนั้น เป็นประเด็นสำคัญยิ่งกว่าที่เคยเมื่อพื้นที่ทางออนไลน์กลายเป็นพื้นที่ที่การเรียกร้องต่าง ๆ มากมายเกิดขึ้น และมีผลต่อโลกจริง โดยจากการศึกษาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) พบว่า ในปัจจุบันยังปราศจากมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนที่สนับสนุนการเรียกร้องทางออนไลน์ การเรียกร้องของผู้บริโภคผ่านพื้นที่ออนไลน์ที่ส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบธุรกิจ ประกอบกับกฎหมายที่เข้ามาจำกัดเสรีภาพในการแสดงออกทางออนไลน์

[987] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 33, link
[988] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 40, link

เริ่มมีบทบาทในสังคมมากยิ่งขึ้น ทำให้สิทธิในการประท้วงและเรียกร้องทางออนไลน์ของผู้บริโภคอาจเกิดความไม่ได้สัดส่วน ดังนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการเคลื่อนไหว (Movement) ของผู้บริโภค อันจะส่งผลดีต่อสิทธิของผู้บริโภคเอง รวมถึงการพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจพิจารณาออกกฎเกณฑ์มากำกับการกำหนดนโยบายของผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อมิให้นโยบายของผู้ประกอบธุรกิจมากระทบเสรีภาพในการแสดงออก และสิทธิในการประท้วงออนไลน์ของผู้บริโภค มากจนเกินสัดส่วน หรืออาจจัดให้มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิในการประท้วงออนไลน์ของผู้บริโภคในลักษณะอื่นที่เป็นการทั่วไปแทน ทั้งนี้ก็เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่ได้รับการรับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงตามแนวทางในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่สหประชาชาติได้จัดทำให้เป็นมาตรฐานร่วมกันในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน[989][990]

[989] Universal Declaration of Human Rights, the United Nations, link

[990] คำแปลปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดย กรมองค์การระหว่างประเทศ, กระทรวงต่างประเทศ, link

ซ. สิทธิมนุษยชน

ซ. (1) สิทธิมนุษยชน

การตระหนักถึงเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนนั้นหยั่งรากลึกในสังคมโลกมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ในปี ค.ศ. 1948 ที่สมาชิกสหประชาชาติร่วมกันออกปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อันเป็นการกำหนดให้สิทธิมนุษยชนได้รับการคุ้มครองอย่างเป็นสากลเป็นครั้งแรก ทำให้เกิดสนธิสัญญา หลักปฏิบัติ รวมถึงเอกสารกำหนดแนวทางมากมายด้านสิทธิมนุษยชนตามมา[991] เช่น หลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (Guiding Principles on Business and Human Rights) ซึ่งทำให้ภาคธุรกิจเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ จากการศึกษาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยในปัจจุบัน พบว่าหลักการด้านสิทธิมนุษยชนปรากฏในกฎหมาย ทั้งในลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) เช่น รัฐธรรมนูญ และกฎหมายคุ้มครองแรงงาน รวมถึงกฎหมายแบบเฉพาะภาคส่วน (Specific Sectors) เช่น การกำหนดแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (One Report) ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เพิ่มเติมให้มีการเปิดเผยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชนโดยบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แต่การกำกับดูแลทางกฎหมายเหล่านั้นที่มีอยู่ในปัจจุบันก็อาจยังไม่เพียงพอต่อการที่จะให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม อาจร่วมกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ในการผลักดันและกำกับดูแลให้มีการออกมาตรการทางกฎหมายเพื่อกำหนดหน้าที่แก่บริษัทในการปฏิบัติตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งยังเป็นการสนับสนุนหลักการตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 – 2565) ที่เป็นกรอบแนวทางพื้นฐานในการปฏิบัติงานให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ในการป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลจากการประกอบธุรกิจ เช่น แผนงานในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับหลักการตามแนวทางของหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGP)[992] เป็นต้น

ซ. (2) การส่งเสริมภาคธุรกิจให้ปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างเท่าเทียมไม่ว่าผู้บริโภคอยู่ที่ใด

การคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคอย่างเท่าเทียมไม่ว่าผู้บริโภคจะอยู่ที่ใดนั้นเป็นหลักปฏิบัติที่ดีทั้งต่อผู้บริโภค และส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของธุรกิจ รวมถึงยังเป็นการสร้างมาตรฐานที่ดีทางอ้อมในอุตสาหกรรมด้วย โดยจากการศึกษาสถานะการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทย พบว่าภาค

[991] Universal Declaration of Human Rights, the United Nations, link

[992] แผนระดับชาติว่าธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 – 2565), link

ธุรกิจที่ถูกกำกับโดยเฉพาะ ภายใต้กฎหมายแบบเฉพาะภาคส่วน (Specific Sectors) เช่น กรณีธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย มีกฎเกณฑ์ที่กำหนดหลักการการส่งเสริมให้ผู้ให้บริการปฏิบัติต่อผู้บริโภคอย่างเท่าเทียมไม่ว่าผู้บริโภคอยู่ที่ใด[993] อย่างไรก็ดี จากการศึกษายังไม่ปรากฏการกำกับดูแลทางกฎหมายด้านการคุ้มครองสิทธิดิจิทัลของผู้บริโภคในประเทศไทยที่เป็นลักษณะใช้บังคับแบบทั่วทุกภาคส่วน (Across All Sectors) ที่กำหนดหลักการดังกล่าว ทำให้เมื่อลักษณะของการประกอบธุรกิจในปัจจุบัน เช่น ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) มีความเกาะเกี่ยวระหว่างบริษัทกับเขตอำนาจในต่างประเทศที่หลากหลาย การเลือกปฏิบัติต่อผู้บริโภคในประเทศที่มีมาตรฐานการกำกับดูแลที่ต่ำกว่าจึงอาจเกิดขึ้นได้ ดังนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาผลักดันให้มีการออกมาตรการกำกับดูแลทางกฎหมายที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่มที่ประกอบธุรกิจทางออนไลน์มีหน้าที่ต้องใช้มาตรฐานในการคุ้มครองผู้บริโภค เช่น การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในระดับเดียวกันต่อผู้บริโภคไม่ว่าจะประกอบธุรกิจอยู่ที่ใด ที่นอกจากจะเป็นการเตรียมพร้อมด้านการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ที่ 2 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยี ที่มุ่งหมายให้เทคโนโลยีดิจิทัลเชื่อมโยงประเทศไทยกับตลาดโลก ภายใต้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580) แล้ว[994] ยังสอดคล้องกับแนวโน้มการลงทุนของผู้ประกอบธุรกิจไทยในต่างประเทศ (Thai Direct Investment Abroad: TDI) ที่มีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยต่อยอดห่วงโซ่อุปทานและขยายช่องทางการส่งออกของไทย[995] โดยจากข้อมูลตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 – 2565) พบว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษชนที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจสัญชาติไทยหลายกรณี แผนดังกล่าวจึงมีการกล่าวถึงการออกกฎหมาย หรือนโยบาย และกลไกการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนนอกอาณาเขต เพื่อให้เกิดการปกป้อง คุ้มครอง เยียวยา และเกิดความรับผิดชอบข้ามพรมแดน รวมถึงการกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการควบคุมธุรกิจในต่างประเทศเพื่อการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนในต่างประเทศ เป็นต้น โดยผู้ถูกละเมิดอาจใช้กระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยในการคุ้มครองเยียวยาได้[996]

---

[993] ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่สกส2. 4/2563 เรื่อง การบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market conduct), หน้า 8 ข้อ 5.3 และ คำถาม - คำตอบแนบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market conduct) ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2563, link

[994] นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 – 2580), หน้า 27 -30, link

[995] แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 – 2565), หน้า 95 - 96, link

[996] แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 – 2565), หน้า 97 - 100, link

นิยามศัพท์

- "**ผู้บริโภค**" หมายถึง บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ตามคำนิยามในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 (ฉบับแก้ไข) โดยหมายถึง

  ก. ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจ
  ข. ผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจเพื่อให้ซื้อสินค้าหรือบริการ และ
  ค. ผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ แม้มิได้เสียค่าตอบแทนก็ตาม[997]

- "**สิทธิดิจิทัล**" หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานที่ได้รับผ่านทางออนไลน์[998]

- "**สิทธิดิจิทัลของผู้บริโภค**" หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานที่ผู้บริโภคพึงได้รับจากการถูกเสนอหรือถูกชักชวนให้ซื้อสินค้าหรือบริการ หรือการซื้อสินค้าหรือได้รับบริการ หรือการใช้สินค้าหรือได้รับบริการโดยชอบแม้มิได้เสียค่าตอบแทน ผ่านทางออนไลน์

- "ITU" หมายถึง International Telecommunication Union

[997] นิยามคำว่า "ผู้บริโภค "ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ .ศ.2522 (ฉบับแก้ไข) และรายงานวิจัยผลกระทบของพฤติกรรมผู้บริโภคในยุคดิจิทัลต่อการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องทุกข์ปี 2563 โดยกลุ่มพัฒนาระบบบริหารสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (ที่มา: https://www.ocpb.go.th/download/article/article_20210429195831.pdf)
[998] นิยามคำว่า "สิทธิดิจิทัล" จาก DRP Consumer Rights in the Digital Context, link

ETDA

FACULTY OF LAW
THAMMASAT UNIVERSITY

Baker McKenzie.

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
อาคารเดอะ ไนน์ ทาวเวอร์ แกรนด์ พระรามเก้า (อาคารบี)
ชั้น 20-22 เลขที่ 33/4 ถนนพระราม 9 แขวงห้วยขวาง
เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
โทรศัพท์ : 02 123 1234 | โทรสาร : 02 123 1200

THAILAND CONSUMER DIGITAL RIGHTS STATUS REPORT